İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

İ.B.B
ATATÜRK KİTAPLIĞI
K
762
1924
M. Cevdet Osmanlıca Kitaplar Koleksiyonu

M. CEVDET No 1762 KITAPLARI

ممالك عثمانيه نك تاريخ و جغرافيا لغاتى

اثر

طوپطاشى عسكرى رشدى واسكدار مكتب اعدادئ ملكيسى

جغرافيا معلمى قول اغاسى

على جواد

سرد ٨٤٩

(قسم اول لغات جغرافيه)

ممالك عثمانيه نك تقسيمات وبلدان مشهوره وعادى بر ناحيه وقصبه والك اوفاق بر درهسنه وارنجه يه قدر كافهٔ نقاط ومواقع معروفه سنى حروف هجا ايله ترتيبله توصيف و بيان ايتمك اوزره قلمه آلنمشدر.

عموم مكاتب عسكريه يه قبولنه مجلس معارف عسكريه طرفندن قرار ويرلمش اولمغله برخيلى تصحيحات وتعديلات اجراسيله علاوه‌لى اولهرق ايكنجى دفعه طبع اولنمشدر

معارف نظارت جليله سنك رخصتيله طبع اولنمشدر

درسعادت

محمود بك مطبعه سى

١٣١٣

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

M. CEVDET
No
KITAPLARI

بسم الله الرحمن الرحيم

ا

آبانا . — آناطولیٔ شاهانه‌ده‌ قره دکز ساحلنده‌ کائن بر اسکله موقعی وقسطمونی ولایتی داخلنده سینوب لواسنه مضاف استفان قضاسی ملحقاتندن بر ناحیه‌در .

اهالیسی علی العموم فن ملاحی ایله مألوف اولدقلرندن قایقجیلق وماونه‌جیلق ایله تعیش ایدرلر .

آب صافی . — زبانزدی الب صو فیدر قوجه ایلی سنجاغنه ملحق اطه پازاری قضاسی ملحقاتندن بر ناحیه اولوب قره چایر ناحیه‌سیله برابر نفوسی ۲۵۰۰ وقرای ملحقه‌سی ۱۷ عدددر .

آبقرون . — کرید ولایتنده اسفاکیه لواسنه مربوط بر قضا مرکزیدر :

آلمنوس ، فیره‌ماسه نواحیسیله ۶۱ قریه‌یی جامعدر .

آبکور . — دیار بکر ولایتنده ونفس دیار بکره ۱۲ ساعت بعد مسافه‌ده مرکزه ملحق بر ناحیه اولوب یدی قریه‌یی و ۱۸۰۰ قدر نفوسی مشتملدر .

آبل السوق . — دمشق الشامك بش ساعت بعد ومسافه‌سنده برتپه‌ده کائن برقریه اولوب بین الناس حضرت آدم علیه السلامك اوغلی هابیلك مدفنی اولمق اوزره بر ذهاب موجوددر .

آبل القمح . — بیروت ولایتی داخلنده مرج العیون قضاسنه مضاف بانیاس ناحیه‌سی قراسندن بری اولوب اللی قدر

خانه‌یی جامع و کتب مقدسه ده مذکوردر .

آبل مصرایم وشطیم . —

بونلر اردن دنیلان نهر الشریعه وادیسنده کائن برر موقع قدیم درکه برنجیسی حضرت یعقوبك مدفنی اولمق ایکنجیسی بنی اسرائیلك ارض موعود نزولدن اقدم اوغراغی بولنمق ایله مشهوردر .

آبولیونت . — یاخود ابولونیا خداوندکار ولایتنك غربنده وبروسه‌نك ٤١ کیلو متره بعد ومسافه سنده واقع بر کول اولوب ابولیونت دنیلان کوچوك بر قصبه‌جغی دخی کولك ایچنده‌کی اطه اوزرنده‌در . کولك صویی صوصورلو واسطه‌سیله مرمره‌یه دوکیلور . بو کول ٤٢٥ کیلو متره سطحنده و ۱۲ فرسخ محیطنده‌در . قصبه خراب بر سور ایله محاط وقریه‌یه بر احشاب کوپریجك ایله متصلدر . اهالیسی ۱۵۰۰ قدر اولوب ۳۰۰ خانه‌یی مشتملدر . کولك ایچنده‌کی اطه‌جقلرده قدیم هله‌نیك خرابه‌لری واردر .

آبولونیا . — کونشك عبادتنه مخصوص اولان عبادتخانه‌لرك بولندیغی شهر وقصبه‌لردرکه الیوم خرابه‌لری موجوددر .

بونلرك برنجیسی ارنبودلقده ایکنجیسی مناستر ولایتنده کوریجه قربنده اوچنجیسی سلانیکده شمدی بالیوحوری نامیله مشهور اولان محلده دردنجیسی قره دکز ساحلنده وسوزه‌بولی دنیلان محلده بشنجیسی بنغازی ساحلنده التنجیسی کرید اطه‌سنده یدنجیسی آبولیونت کولی داخلنده سکزنجیسی ارض فلسطینده طقوزنجیسی اناطولیده آق شهر جوارنده ایدی .

آتباره . — نیل مبارکك ایاقلرندن وصاغ طرف توابعندن بریسی اولوب حبشستاندن ظهور ایله بلاد نوبی‌یی بعدالقطع نیله دوکیلور نهرك جهت جریانی نیل ازرقه موازی اولوب ارالرنده قلان جزیره‌یه مروئه اطه‌سی دیرلر . تقاضا نامیله دخی مسمادر .

آتجا . — آیدین ولایت ولواسنده نازللی قضاسنه مضاف برناحیه اولوب قضاء مزبورك جهت غربیسنك برقسمندن متشکلدر . ایکی پاره قریه و ٥۱۸٥ نفوسی مشتمل اولوب مرکز ناحیه ۳۷ درجه ٥٤ دقیقه عرض شمالی و ۲٥ درجه ٥۸ دقیقه طول شرقیده واقع ٤۰۲٥ نفوسی و ۱۰٤٥ اماکنی محتوی چیل اوغلی قصبه‌سیدر .

آت قیاسی چایی . —

اناطولینك غرب جهتنده بر صودرکه همنامی اولان آت قیاسی طاغندن نبعان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

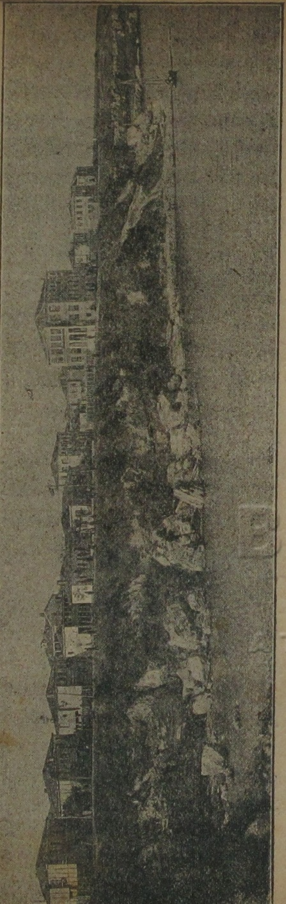

آقچه بولی

ایله قاز طاغی صوینك منبعلرندن بریسی اولور .

آت قیاسی طاغی . — آسیای صغیر سلاسل جبالندن اولوب جنوبی پایه‌لری ادرمید اووه‌سنه منتهی اولور .

آت میدانی . — استانبولده ایمپراطورلر زماننده هیپودروم وعثمانلیلر زماننده آت میدانی دنیلان محلدرکه آت تعلیمنه مخصوص اولملق اوزره سپتیم سور طرفندن بنا وقسطنطین معرفتیله اکمال ایدلمشدر . بو میدانك اطرافی قدیماً هیاکل وستونلرله مزین اولدیغی حالده اهل صلیب استیلاسنده فرنكلر طرفندن تخریب ایدلمش وزمانمزده آنجق بورمه‌لی دیرك دیکیلی طاش کبی آثار قدیمه‌سی باقی قالمشدر .

آتنه . — طربزون ولایتی الویه‌سندن لازستان سنجاغنه مربوط برقضا مرکزی اولوب مرکز ولایتك ۱۲۰ کیلو مترو شرقنده وساحل بحر سیاهده کائندر قضا همشین ویجه نامنده ایکی ناحیه و ۵۸ قریه‌یی مشتملدر .

قضای مزبور اراضیسی جمعاً ۲,۷۱۳,۳۲۱ دونم تربیعنده اولوب بونك ۱۰۷۴۶۲ دونمی مزروع ۹۶۱۱۸ دونمی غیرمزروع ۲,۵۰۹۷۴۰ دونمی دخی غیر قابل زراعت ومراعادن عبارتدر .

قضانك محصولاتی سنوی ۹۷۰ هکتو لیتره اربه ۵۳۴۰۰ هکتولیتره قوقوروز ۳۵۵۹۰ کیلو غرام پرنج ۱۵۷۰ کیلو فندق ۳۰۲۰ کیلو اوزوم ۷۳۰۰ کیلو جویز ۵۵۴۷۰۰ کیلو سبزه ۸۷۲۰۰ کیلو میوه ۲۲۰۰۰ کیلو بال ۳۵۰۰۰ کیلو محصولات سائره‌دن عبارتدر .

آثوریه . — آثوری قومنك وآثور دولت قدیمه‌سنك بولندیغی مملکتك اسمیدر . موقعی شمدیکی کردستان سمتی ودجله‌نك قسم علیاسی اولوب غرباً سوریه جنوباً بابیلونیا شرقاً عراق عجم ایله محاط ومحدود اولان محلدر آثوریه‌نك مرکزی موصلك قارشوسنده کائن نینوا شهری ایدی‌که ۲۰۰۰ سنه‌دنبری خرابدر .

آجه اووه‌سی . — اوروپای عثمانیده چناق قلعه بوغازینك روم ایلی یاقه‌سی حصوله کتورن برشبه جزیره‌در وقتیله امرای عثمانیه‌دن آجه بك طرفندن فتح وتسخیر اولنمغله آنك نامنه نسبت اولنمشدر .

آجه آباد . — بیغا سنجاغنه مضاف برقضادر . مرکزی کلیدالبحر قربنده وساحل بحرده کائن مایدوس قصبه‌سیدرکه سکنه‌سی رومدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ارارات طاغلری

آجه صو . — یاخود آجه سو ، دها طوغریسی ایاسو ، مدللی اطه‌سنده ومشهور قاسترونك بش ساعت شمال غربیسنده بر ناحیه مرکزیدر قصبه قاسترودن صکره پك معروف اولوب بیزانس کلیساسی وجنویز قصری کبی آثار عتیقه‌سی واردر .

آجی طوز کولی . — آیدین ولایتی داخلنده برکولك اسمیدر . بوکولك دوره‌سی ۱۰ فرسخ وسطحی ٥ فرسخ مربعیدر . اسکی اسمی آزقانیادر .

آخته پولی . — ادرنه ولایتی داخلنده قرق کلیسا سنجاغنه ملحق برقضا مرکزیدر . موقعی بحر سیاه ساحلنده وشرقی روم ایلی ساحلی قربنده اولوب درسعادت روم پطریقلکنه مربوط برمتره‌پولیدك اقامتکاهیدر .

آخلاط . — وان ولایتی داخلنده وان کولی ساحلنده برقصبه‌در هواسی صغوق میوه‌سی مبذول ووقتیله معمور وجسیم ایدی . الیوم بیك خانه و ٤٠٠٠ نفوسی واردر .

آخمیم . — مصر علیاده ونیلك صاغ ساحلنده سیوط ناحیه‌سی ملحقاتندن برقصبه‌درکه قدیماً مواقع مهمه‌دن معدود ایدی .

آدی یمان . — یاخود حصنمصور ، معمورة العزیز ولایتی داخلنده برقضا مرکزیدر . ٥٠٠ قدر ابنیه‌یی ۱۱٥٠ نفوسی ومشتملات سائره‌سی واردر . اراضیسی صولاق وموقعی دوزدر .

آذینه . — یاخود قازطاغی پازری بیغا لواسنه ملحق برقضا مرکزیدر . قضانك محصولاتی اولدقجه برکتلی ونفوسی کثرتلیدر .

آراج . — قسطمونی ولایتنده مرکز لوایه مضاف ۳ ناحیه ٥٦ قریه ۱٦٠٠٠ نفوسی جامع برقضا ومرکز قضادر عموماً قضاده ٤٦ جامعشریف ۳۷ مکتب واردر . قضانك اورمانلری زنکین مرعاسی چوق ومحصولاتی یاغ وحبوبات وتفتیکدن عبارتدر .

آرارات طاغی . — آسیای عثمانیده روسیه — ایران — دولت عثمانیه حدودلرینك برلشدکاری محل قربنده کائن برطاغ اولوب آسیای عثمانی جبالنك عقده‌سی وبالجمله سلسله‌لرینك نقطهٔ تولد وتشعبیدر . بوطاغ بین الاهالی آغری طاغی ویرلی خرستیانلر اراسنده ماسیس طاغی نامیله موسوم اولوب خرستیانلر سفینهٔ نوحك محل نزولی اولمق اوزره زعم ایدرلر . ٥٤۱۸ متره ارتفاعی حائز ذروه‌سی برف

دائمی ایله مستور بولنان بوجسم پورفیر
بیغینئك بایزید اووه‌سنك ٨ کیلو متره
قدر شرقنه طاغتدیغی تموجاتی ایله قبهٔ
آسمانه تماس ایتمش کبی خطای بصره
سببیت ویرن ارتفاع خارق العاده‌سی
واوچورملرینك عمق انظار تماشا کرانه
دهشت ویرمکده وطبیعتنده آثار
وولقانیه مشهود بولنمقده‌در .

آرارات طاغنك زروه‌سنه چیقلمز دیو
بین الاهالی موجود اولان زعمك بطلانی
یکنده روسیه‌لونك برهیئت فنیه‌سنك تا
طاغك تپه‌سنه قدر چیقمسیله تحقق
ایتمشدر .

آراس .— نام قدیمی آراقس در. آسیای عثمانیده و
ارضروم ولایتی داخلنده ارضرومك
٤٠ کیلومتره جنوبنده کائن بیکگول
طاغندن نبعان ایله پاسین اووه‌سنی لایقیله
صولادقدنصکره روسیه حدودی
داخلنده کور ویا قور نهرینه قاریشان
بیوجك برایرمقدر. ولایت داخلنده‌کی
طول مجراسی ١٦٠ کیلومتره‌در .

آردانوج .— ارضروم ولایتنده چلدر قضاسنده
چوروخه دوکیلان بردره کنارنده
برقصبه‌درکه قدیماً پك معمور اولدیغی
حالده شمدیلرده انجق ١٢٠ قدر خانه‌یی
مشتملدر .

آرتیوین .— ارضروم ولایتنه تابع چلدر قضاسنك
کرسیٔ اداره‌سی اولوب چوروك صویك
ساحل یسارنده کائن و ٧٠٠٠ نفوسی
شامل برقصبه‌در . تجارت محلیه ساده
یاغی وروغن زیت وزیتون وبالدن
عبارتدر .

آرداشین .— طربزون ولایتنده لازستان سنجاغنده
وساحل بحرسیاهده وطربزونك ١٢٠
کیلو متره شرقنده اتنه ایله ویچه اراسنده
وفورطنه چایی منصبی جوارنده واقع
کوچوك بر قصبه‌در .

آرسلان ایرمغی .— اناطولینك بحر سیاه
مائله سنده وقسطمونی ولایتی داخلنده
جریان ایدن برنهردر . بوصو منبعنی
اووه طاغندن اخذ ایله ٣٠ کیلومتره
برمجرا قطع ایدر. اسکی اسمی لیقوس در.

آرسلان برونی . اناطولی شبه جزیره‌سنك
جهت غربیسنده کائن چاندارلو کورفزی
قربنده بر بروندر .

آرسلان بك .— قوجه ایلی سنجاغی داخلنده مرکز
لوا اولان ازمیده درت ساعت بعد
ومسافه‌ده کائن ٢٠٠٠ نفوسلی بر
قصبه‌در .

آرسوف .— آپولونیا اسمنده‌کی بلاد قدیمه‌دن اولوب
فلسطین قراسندن یافه یه ایکی ساعت
مسافه‌ده کائندر . صیلیبون زماننده

آصور ، آسسور ، آزروفوم تسمیه
قلنمشیدی .

اهل صلیب طرفندن دفعاتله ضبط
واسترداد اولنمش ونهایت مصر سلطانی
(بیبرس) ك امریله هدم وتخریب
قلنمشدر .

آرصوص .— حلب ولایتنده اسکندرون قضاسنه
ملحق بر ناحیه‌درکه اسم قدیمی
روزوس در. الما طاغی اتکنده وساحل
بحرسفیدده واقع ومرکز قضایه برطریق
ایله مربوطدر .

ارموراباد .— خداوندکار ولایتنك قره‌سی سنجاغنده
ادرمید ناحیه‌سنه ملحق برناحیه‌در .

ارمودان .— ارضروم ولایتنك ارزنجان سنجاغنك
قوری چای قضاسنه مضاف ناحیه
مرکزی‌در .

ارموداپلی خداوندکار ولایتنك کوتاهیه سنجاغنده
مرکزه ملحق برناحیه‌در .

آرنؤد .— یاخود آرناؤد ، روم ایلیٔ شاهانه‌نك وسط
وغرب سمتنده ساکن برقومدر. بونلر
طوسقا وکیغه نامیله باشلوجه ایکی قسمدر
لسانلری اساساً برایسه‌ده شیوهٔ تلفظلری
بشقه‌در .

ممالك عثمانیه‌ده ساکن اولنلری
(١,٥٠٠,٠٠٠) میلیونی مسلمان اولمق
اوزره ایکی میلیون مقدارنده‌در .

ارنبودلرك اسکان ایتدیکی اراضی‌یه
ارنبودلق واوروپالیلر آلبانی دیرلر .

اراضیٔ مذکوره قره‌طاغ ، هرسك
وبوسنه ، صربستان ، بلغارستان یونان
ممالکی وادریاتیك ویونان دکزلری ایله
محاط ومحدوددر . اراضیٔ مزبوره
عمومیتله طاغلقدر. روم ایلیٔ شاهانه‌نك:
قوصوه ، مناستر ، اشقودره ، یانیه
ولایتلری آرناؤدلقده‌در .

آرناؤدلقده کبه کلیم شیاق چارشاف
وسیم آوانی ویکی اصولده اسلحه
وخصوصیله پك مکمل مارتینی هانری
تفنکلری اعمال اولنور .

آسپوزی .— معمورة العزیز ولایتنه تابع ملاطیه
لواسنك کرسیٔ اداره‌سیدر . قصبه
فرات نهرینك توابعندن طاشمه صوینه
قاریشان برکوچك چای اوزرنده اولوب
موقعی کوزل سوقاقلری مفرحدر .

مقدما ملاطیه‌نك صیفیه‌سی ایکن ٥٥
تاریخندن بری مقر لوا اولمشدر .

بو طرفلرك یازیلی المالری پك
مشهوردر .

آسوس .— آسیای غربیده اناطولی ساحلنده
واقع یونان مستعمرات قدیمه‌سندن برشهر
ایدی‌که الیوم خرابه‌سی موجوددر .

آسیای عثمانی .— ممالك دولت علیهٔ عثمانیه‌نك
اجزای ثلثهٔ اصلیه‌سندن بریسی وآسیا
قطعه‌سنده بولنان قسمی‌در . بو قطعه
« ٢٤ » : (٤٥) درجه طول شرقی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

و ٣٦ : ٤٨،٨ عرض شمالی اراسنده كائندر . [بو عرضلر جنوباً آنامور وشمالاً سينوبه كوره‌در] .

حدود حاضره‌سی : بحر سياه ، بوسفور ، مرمره واطه‌لر دكزلری ايله بحرسفيد وبحر احمر ايله بصره كورفزی روسيه ايران مملكتلری ايله عربستان چوللری ايله محاطدر .

آسيای عثمانی عربستان وسوريه چوللری وحجاز ايله يمن داخل اولديغی حالده تربيعاً ايكی ميليون كيلومتره جسامتنده‌در . بو مقدارك ٦٤١,٨٦٩ كيلومتره‌سی حجاز ويمن ولايتلرينه عائددر .

آسيای عثمانينك نفوسی حجاز ويمن داخل اولمديغی حالده ١٥,٥٥٣,١٨٦ وذكر اولنان ايكی ولايتك حاوی اولديغی آلتی ميليون نفوس دخی بو مقداره ضم ايدلدكده جمعاً ٢١,٥٥٣,١٨٦ يه بالغ اولور .

آسيای عثمانيده مشهور اوله‌رق طوروس وآنتی طوروس ولبنان آنتی لبنان سلسله‌لری واردر .

ذاتاً شبه جزيره سطح بحردن ١٠٠٠ متره مرتفع بريايلادن عبارتدر .

اشبو قطعهٔ اراضی شمال ، غرب شمال وغرب ، شرق جنوبی مائله‌لرينه منقسم اولوب شمال مائله‌سنده بحرسياهه جاری اولان سقاريا ، قزل ايرمق ، چوروك صو غرب وجنوب غربی مائله‌سنده كديز مندرس كوكصو ترسوص صويی جيهان ، سيحان نهرالعاصی بولنور .

شرق جنوبی مائله‌سنده بصره كورفزينه جريان ايدن دجله وفرات قوللرندن متشكل اولان شط العرب واردر .

اشبو ايكی نهر مقدما يرجنتی دنيلان ميسوپوتامياپی اروا واسقا ايدرلر . وبو سايه‌ده بو جهت كثرت ذخاير جهتيله دنيانك انباری ناميله مسمی ايدی .

ادارهٔ ملكيه‌جه آسيای عثمانی اولا ٢٢ ولايت ثانياً ٤ مستقل سنجاق ثالثاً امتيازلی جبل لبنان متصرفلغندن رابعاً سيسام بكلكندن خامساً حجاز ويمن ولايتلرندن مركبدر .

ولايات وتقسيمات سائره ايله هر برينك مركز اداره‌سی وملحقات سائره‌سی وبلاد مشهوره‌سی ومقدار نفوسی ايله هر برينك جسامتی جدول آتيده ارائه اولنمشدر :

نفوس	تربيعاً كيلومتره	بلاد مشهوره	مركز ولايت	عدد ناحيه	عدد قضا	عدد لوا	اسامیٔ ولايات
٤٠٢٤٣٩	٣٧٥٥٠	طرسوس . مرسين . سلفكه . ارمناك . سيس . خاچين .	اطنه	٤٩	١٩	٤	اطنه (١)
٩٩٤٦٠٤	٧٨٦٠٠	اسكندرون . انطاكيه . عنتاب . مرعش . زيتون . اورفه .	حلب	٢٤	٢٢	٣	حلب (٢)
٨٩٢٨٩١	٨٣٧٨٠	قيصری . يوزغاد . قيرشهر . سوريحصار . ناللیخان .	انكوری	١٧	٢٢	٤	آنقره (٣)
٢٤٠٥٠٧	١٢٨٦٠	مدللی . ساقز . ليمنی . ايمروز .	رودوس	١٨	١٨	٤	جزاير بحر سفيد (٤)
٨٥٠٠٠٠	١٤١٢٠٠	كربلا . حله . تكريت . خانقين . مندلی .	بغداد	١٤	١٢	٣	بغداد (٥)
٢٠٠٠٠٠	٤٢٠٠٠	عماره . نجف . منتفك . قورنه .	بصره	١٥	٢٣	٤	بصره (٦)
٤٠٠٠٠٠	٣٠٥٠٠	نابلس . عكا . طرابلس شام . يافه . طبريه . لازقيه .	بيروت	١٥	٢٣	٤	بيروت (٧)
٣٨٨٦٢٥	٢٩٨٥٠	كيچ . سعرد . موش . مازكرد .	بتليس	١١	١٤	٤	بتليس (٨)
١٣٠٠٠٠٠	٦٨٠٠٠	باندرمه . يكيشهر . اسكيشهر . مدانيه . بيله‌جك . باليكسر .	بروسه	٤٦	٢٧	٤	خداوندكار (٩)
١٠٠٩٤٦٠	٣٠٠٠٠	سينوب . اينه‌بولی . اماصره . بارطين . بولی . كنغری .	قسطمونی	٣٩	٢٣	٤	قسطمونی (١٠)
٤٧١٤٦٣	٤٦٨٢٤	ارغنی . ماردين . پالو .	دياربكر	٥٤	١٣	٣	دياربكر (١١)
٦٤٥٧٠٢	٧٦٧٢٠	كماخ . بايبورد . بايزيد .	ارضروم	٦	١٩	٣	ارضروم (١٢)
١٠٨٨١٠٠	٩١٦٤٠	اسپارطه . قره‌مان . نيكده . نوشهر .	قونيه	٣٥	٢٩	٥	قونيه (١٣)
٥٧٥٣١٤	٣٧٨٦٠	خربوط . ملاطيه . عربكر . اكين .	مزرعه	١٣	١٧	٣	معمورة العزيز (١٤)
٩٩٦١٤٠	٨٣٧٠٠	اماسيه . طوقات . قره‌حصار شرقی . نيكسار .	سيواس	٤٦	٢٦	٤	سيواس (١٥)
١٣٩٠٧٨٣	٤٥٠٠٠	مغنيسا . برغمه . الاشهر . دكزلی . آيدين . منتشا .	ازمير	٤٤	٣٩	٥	آيدين (١٦)
١٠٤٧٧٠٠	٣١٣٠٠	ريزه . كمشخانه . صامسون . تيره‌بولی . كره‌سون .	طربزون	٢٧	٢٢	٤	طربزون (١٧)
٣٧٦٢٩٧	٤٠٠٠٠	عادلجواز . عماديه . باشقلعه .	وان	١٦	١٨	٢	وان (١٨)
٦٠٤١٧٠	٦٢٢٠٠	حمص . حما .	شام	٨	١٧	٣	سوريه (١٩)
٣٠٠٢٨٠	٧٥٧٠٠	سليمانيه . اربيل . رواندز . كركوك .	موصل	٢٩	١٧	٣	موصل (١٧)
١٤١٧٥٤٥٤	١١٦٥٩٨٤			٥٢٦	٤٢٠	٧٣	

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نفوس	تربیعاً کیلومتره	بلاد مشهوره	مرکز ولایت	عدد ناحیه	عدد قضا	عدد لوا	اسامیٔ ولایات
			عربستان				
٣٥٠٠٠٠٠	٣٨٥٧٣٠	طائف. مدینه. مکه .	مکهٔ مکرمه	٢	١٢	٢	حجاز (٢١)
٢٥٠٠٠٠٠	٢٥٦١٣٢	حدیده . تعز . محا .	صنعا	٦٢	٢٣	٤	یمن (٢٢)
٦٠٠٠٠٠٠	٦٤١٨٦٢						
			الویهٔ مستقله				
١٢٩٠٤٧	٧٥٠٠٠	چناق قلعه بیغا	قلعهٔ سلطانیه	٥	٥	١	بیغا (١)
٢٤٦٨٢٤	١١١٣٠	قره‌مرسل . کیوه	ازمید	١٢	٤	١	قوجه ایلی (٢)
٣٣٣١٦٩	٢١٣٠٠	یافه . غزه . رمله	قدس	٣	٤	١	قدس شریف (٣)
١٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠	البوکمال . رأس العین	دیرزور	١٥	٤	١	زور (٤)
٨٠٩٠٤٠	١٣٩٩٣٠			٣٥	١٧	٤	
			امتیازلی سنجاغی				
٢٢٥٠٠٠	٥٧٤٠	دیرالقمر . زاخله	بیت الدین	٤٣	٨	١	جبل لبنان
			بکلك				
٤٤٥٠٠	٦٠٠	٤٥ قریه	واتی	»	٤	١	سیسام بکلکی
٢١٢٧٣٩٩٤	١٩٥٠٤٠٧٦			٦٦٨	٤٨٤	٨٥	یکون عمومی

آسیون جابر .— یاخود غابر، بحر احمردن پیدا اولان عقبه کورفزینك شرقنده کائن اسکی بر شهر ایدی . قبل المیلاد بر قاچ عصرلر اقدم تجارت فوق العاده‌سیله مشهر ایدی .

اشوره .— سیواس ولایت ولواسنه ملحق دارنده قضاسنك برناحیه‌سیدر .

اصارجق .— سیواس ولایت ولوسنده خافیك قضاسنك برناحیه‌سیدر .

آطرانوس .— خداوندکار ولایتنده بروسه لواسنه مضاف بر قضادر .

مرکزی یکیجه قصبه سی اولوب قضانك نفوسی ٢٢ بیك‌در .

داخل قضاده یوزی متجاوز جامع اولقدر مکتب یدی سکز حزار

دستکاهی واردر اهالیسنك باشلوجه صنعتی چفتجیلك وکراسته‌جیلك اولوب جسیم اورمانلرندن کسدکاری اغاجلری حزارلرده بیچه‌رك قضایی اروا ایدن اطرانوس صویی واسطه‌سیله مرمره‌یه ایصال ایدرلر قضانك ١٠٧ پارچه قریه‌سی واردر .

آطله .— آیدین ولایتنده صاروخان سنجاغنده صالحلی قضاسنك بر ناحیه مرکزیدر موقعی کدیس چاینك صاغ طرف ساحلنده ومرکز قضانك ٢٠ کیلو متره بعدنده براوه کناریدر. آثار عتیقه‌سی چوقدر . ٦١٦ نفوسی ١٧٠ اماکنی مشتملدر. ناحیه‌سی شمالاً کوردوس اقحصار شرقاقوله قضالری جنوباً صالحلی غرباً اقحصار قضالریله محاط ٦١ پاره قریه ١٤٣٦٠ نفوسی محتویدر .

اطلیس .— سیواس ولایت وسنجاغنده بلدیز ایلی قضاسنك برناحیه‌سیدر .

آطنه .— اناطولینك جهت جنوبیسنده وساحل بحر سفیده‌ده کائن بر بیوك ولایت وبو ولایتك کرسیٔ اداره‌سی اولان شهرك اسمیدر . ولایت شمالاً سیواس وقونیه غرباً قونیه شرقاً حلب ودیاربکر ولایتلری جنوباً اق دکز ایله محاط ومحدوددر . مساحهٔ سطحیه‌سی تربیعاً ٥٠٠ مربع کیلومتره‌ونفوسی درتیوزبیکی متجاوزدر. بحر سفید ایله محاط اولان ساحلك شرق جهتنده اسکندرون کورفزی وبو کورفز داخلنده پیاس وقره‌قیا موقعلریله آیاس شهر قدیمی ویمورطه‌لق لیمانی ومدخلنده قره‌طاش اسکله‌سی واردر .

ولایت مزبوره ادارهٔ ملکیه‌جه : اطنه، مرسین، جبل برکت، قوزان ایچ ایل لوالرینه منقسمدر بونلردن اطنه ایکی قوزان درت مرسین ایکی جبل برکت آلتی ایچ ایل بش قضایی شاملدر.

ولایتك طاغلری طوروس سلسلهٔ عمومیه‌سیله مذکور سلسله‌یی جبل لبنانه اتصال ایتدیرن جبل برکت وقوزان طاغلریدر طوروسك بلغار طاغی آلا طاغ قرنفیل طاغی شعبه‌لری ولایتك حدود شمالیه‌سنی فاصلدر وجهات ثلثه‌سنی تحدید ایلیان سلسله‌لرك بحر سفیده ایصال ایتدکلری پایه‌لری وسط ولایتده چقور اووه‌یی وجوده کتوردکلری کبی ساحله قریب براووه منطقه‌سی تشکیل ایتمشلردر .

ولایتك طاغلرندن لطیف ولذیذ صولر نبعان ایله متعدد مجرالر تشکیل ایدرلرکه باشلوجه‌لری سیهان، جیهان، کوکصو، برداندر. اقلیم وهواسی طاغلق واووه وسواحله کوره مختلفدر طاغلق سمتلرك قیشی غایت شدید وفصول سائره‌سی اعتدال اوزره‌در اووه وسواحلك قیش موسملرنده اصلا قار یاغماز ویاز ایله کوزی معتدلدر .

درجهٔ انباتیه‌سی : فوق العاده اولوب اك زیاده محصولدار محلی چقور اووه سمتی‌درکه قوهٔ انباتیه‌یی بره‌اون نسبتنده‌در محصولاتك جنسی : بغدای آرپه پاموق سیسام نحود مرجمك فاصولیه پرنج داری صوغان کتان تخمی توتون پورتقال لیمون نار الما اریك شکرقامشی وانواع سبزه ایله اوزومدر .

حیوانات: استر دوه بارکیر مرکب

صیغیر قویون وهله چقوراووه‌ده بسلنان آت پك مقبولدر .

ولایتك طاغلرنده متعدد معادن طبقه‌لری موجود ایدوکی اربابی طرفندن طرفندن تأمین اولنیور .

اورمانلری کثرتلی اولمغله اهالی بونلردن احتطاب وکراسته اعمالندن بشقه چفت آلتلری یاپه‌رق استفاده ایدرلر . اغاجلرك جنسی میشه چام قطران آردیج شمشاد وسائره‌دن عبارتدر .

ولایت سکنه‌سنك مدار معیشتلری زراعت وفلاحت ایله صنعته منحصردر . بیوجك شهر وقصبه‌لرده کموش آوانی وحلیات نسوانیه ایله قهوه وسیغاره طاقملری یاپیلور بوندن ماعدا دوکمه‌جیلك باقرجیلق غزازلق قوندره‌جیلق مترقیدر سختیاندن معمول حیوان طاقملری ایله کوب ودستی کبی طوپراق آوانی وکلیم وحرار وچول وبز اعمالاتی هر یرده مقبول ومعتبردر .

اطنه ولایتنك منقسم اولدیغی الویه وقضالرله مقدار نفوسلری وبونلرك قومیت نقطهٔ نظرنده صورت توزیع وتقسیمی مبین معلومات آتیده‌کی ایکی جدولده مندرجدر .

قرا	نفوس	قضا	سنجاق
٣٩١	٩٣٩٥٥	اطنه	اطنه سنجاغی
٨٨	٩٨٥٦	قره عیسالو	
١٨٠	٤١٦٠٦	طرسوس	مرسین سنجاغی
٨٧	٢٩١٧٥	مرسین	
٣٦	٢٨٥٥٠	سلفکه	ایچ ایل «
٦٣	٢٦٤٢٧	ارمناك	
٧٤	١٥٩٦٨	موط	
٥٢	١٨١٢٠	کلنار	
٩٦	١٦٨١٥	انامور	
٩٤	٩٩٥٩	سیس	قوزان «
٦٠	٤٤٢٦	فارص ذوالقدریه	
٨٤	٢٥٢٦٢	حاچین	
٨٦	٢٠٤٣٧	فکه	
٨	٥٨٣٠	یارپوز	جبل برکت «
٣٥	٧٣٧٠	عثمانیه	
٦٨	١٥٩٣٥	اصلاحیه	
٣٨	٧٧٠٠	حصه	
٤٠	٧٧٠٠	بولانیق	
٤٩	١٨٨٣٨	پیاس	
١٦٢٩	٤٠٣٤٣٩	یکون	

نفوس موجوده‌نك (١٥٨) بیکی عثمانلو چرکس کرد وعرب اوله‌رق مسلم و (١٧٣٣٨٩) ی سریانی قتولیك روم وسائره اوله‌رق خرستیان ومتباقیسی ملل مختلفه‌دن عبارتدر .

اطنه لواسی : ولایتك مرکزنده اولوب شمال وشرق جهتی طاغلق ولوا دائره‌سی صولاق واوتلاقدر .

اطنه لواسی نفس اطنه ایله سکز ناحیه‌دن مرکب اطنه قضاسیله درت ناحیه‌یی مشتمل قره‌عیسالو قضاسندن متشکلدر . لوانك نفوسی ١٣٠٨١١ کشیدر .

اورمانلری ٧٣١٩٠ هکتاردر .

داخل لواده ١ اعدادی ١ رشدیه ٥٥ صبیان مکاتبی ٥٥ جامع ٤٨ مسجد ٣٩ مدرسه موجوددر .

اطنه قضاسی : نفس شهر ایله مهاجرین ، قره‌طاش ، سرقنطی ، مه‌سیس ، قارصندی ، جانب شهر ، یوره‌کیر ، قره‌جا جیلو ، ناحیه‌لرندن مرکب ومتشکلدر .

اطنه شهری : همنامی اولان ولایتك کرسیٔ اداره‌سی اولوب ٣٧١٠٥ عرض شمالی و ٣٤ درجه طول شرقده واقع وسطح بحردن ٢٠ متره مرتفع اوله‌رق سیحان نهرینك صاغ طرفنده وکوچوك بر تپه اوزرنده کائن واطرافی بر بچق ساعت قدر ممتد باغ وباغچه‌لرله محاط ومزیندر .

نفوسی ٤٣٠٠٠ وبونك یرلیسی انجق ٣٠٠٠٠ در ١٣٠٠٠ کشی ایسه سنوی پاموق اعمال واستحضارنده چالشمق واوچ آی قدر اقامت ایتمك اوزره خارجدن کلان عمله‌دن عبارتدر .

یرلی اهالینك اون اوچ بیکی اسلام ١٢٥٧٥ ارمنی وقتولیك وپروتستان ٤٥٠٠ : ٥٠٠٠ قدری اطه‌لردن ویا قپادوسیادن کلان روم ولاتینلر وعجملردن عبارتدر .

شهرك انتظام داخلیسی مرکز ولایت اولمغه مناسب وهله سیحان اوزرنده ٤٠٠ متره ممتد اولان کوپریسی بلده‌نك لطافتنی تزیید ایدر .

اطنه‌نك صورت تأسیس ومؤسسی حقنده روایت مختلفدر .

روملر آدانوس وساروس نامنده ایکی قرداشه واسلاملر هارون الرشیدك والی نصب ایتمش اولدیغی ابو سلیم اذنه نام ذاته نسبت ایدرلر .

درون شهرده ١٥ مدرسه ، ٢ بیوك جامع ، ٢ کتبخانه ، ٨ کلیسا ٢٠ خان ٢ هوتل ١ تیاترو بر بیوك چوقه فابریقه‌سی ومتعدد حمام ٥٥ دکرمن واطراف بلده‌ده ١٣٣٠ قدر باغ وسائره واردر .

شهرك هواسی صیجاق اولدیغندن معتبران یازین یایلاغه کیدرلر .

اطنه شهرینی طرسوس ومرسین طریقیله بحر سفیده بر تیمور یول خطی توصیل ایتمشدر که خط مذکور اخراجات خصوصنده حائز اهمیت اولمغله ١٨٨٩ و ٩٠ تاریخ میلادیلرنده نقلیات وحاصلاتی بروجه زیر جدولده ارائه قلنمشدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

یکون سنوی حاصلات صافیه انکلیز لیراسی	بولجی		اشیا		سنه
	حاصلات انکلیز لیراسی	عدد	حاصلات	طونه	
٩٢٧٠	٣٣٤٣	٢٧٨٠٤	٥٩٢٧	٢٠٧٧٦	١٨٨٩
١٢٦١٢	٣٧٩٧	٣٨٥٠٧	٨٨١٥	٣٦٦١٢	١٨٩٠
٢١٨٨٢	٧١٤٠	٦٦٣١١	١٤٧٤٢	٥٧٣٨٤	یکون

اطه . — ادرنه ولایتنده مرکزه ملحق نواحیدن بری اولوب صویك اراسنده بولندیغیچون اطه نامنی آلمشدر .

اطه پازاری . — الویهٔ مستقله دن اناطولیده واقع قوجه ایلی سنجاغنه ملحق اطه پازاری قضاسنك کرسیٔ اداره‌سیدر . مذکور قصبه بحر سیاهه منصب اولان سقاریا چاینك ساحل یسارنده واسکداردن ١٣٩ کیلو متره بعد ومسافه‌ده واقع اولوب اسکدار ـ انقره تیمور یولنك کذرکاهیدر تخمیناً درتبیك بشیوز قدر سکنه‌سی واردر .

قضا : قوجه ایلی لواسنه ملحق اولوب شمالاً بحر سیاه شرقاً قسطمونی ولایتنه مربوط بولی سنجاغی غرباً قانده ره وازمید قضالری جنوباً کیوه قضاسیله محاط ومحدوددر . نواحیٔ ملحقه‌سی حندق ، آب صانجه ، صاری چایر ، صبانجه‌در .

اطه‌لر قضاسی . — شهر امانتنه ملحق بر قضادرکه ازمید کورفزی مدخلنده کائن باشلوجه بیوك اطه هکبه‌لی اطه قنالی اطه بوغاز (برغوس) اطه‌سی وصدف اطه ودها خیرسز اطه یصی اطه کبی جزیره‌لردن مرکب ومتشکلدر .

بو اطه‌لره پرنس اطه‌لری ویا قزل اطه‌لر نامی دخی ویرلمشدرك معموری بیوك اطه اولوب هکبه‌لیده دولتك بحریه مکتبی واردر بو اطه‌لرك موقعینك کوزللکی هواسنك اعتدال ولطافتی حسبیله درسعادت متمولاتك مقر صیفیسی اولدیغندن ادارهٔ مخصوصه واپورلری واسطه‌سیله درسعادته وسائط مواصله‌سی تأمین ایدلمشدر .

آطه‌لر دکزی . — اق دکزك حوض شرقیسندن منشعب بر کزدرکه اناطولی وروم ایلیٔ شاهانه ایله کرید اطه‌سی اراسنده کائن وچنای قلعه‌دن کریده قدر امتدادایدر . بو دکزك اسکی اسمی اکه وآرخیلاووس اولوب ترجه‌ده ارال معناسنی افاده‌ایدر . اطه‌لر دکزندن اناطولی وروم ایلی سواحلنده بر چوق کورفزلر تشکل ایتمشدر : اناطولی یاقه‌سنده ادره‌مید ، چاندارلری ، ازمیر ، قوش اطه ، سومبکی ، استانکوی ، روم ایلی ساحلنده

صاروس ، اینوس ، کسندره آینوروس ، سلانیك ، غلوس آتنه کبی .

اطه‌لر دکزنده‌کی اطه‌لرك برقسمی اوروپا وقسم دیکری آسیایه عائددر .

آسیایه متعلق اولنلر اسپوراد شرقی دنیلان وجزایر بحر سفید ولایتنی وجوده کتورن ساقز ، ردوس لینی ، مدللی وبونلرك تفرعاتندن بولنان بر خیلی کوچوك جزیره‌لر واوروپایه عائد اولنلر دخی کرید واغریبوز اطه‌لریله ایمروز ، سمادریك ، طاشوزو سیقلاد جزایر مجتمعه‌سیدر .

اطه ویرن . — انقره ولایت وسنجاغنده بکپازاری قضاسنك بر ناحیه‌سیدر .

آغاج دکزی . — قوجه ایلی شبه جزیره‌سنك شمال شرقی جهتنده کائن غایت صیق بر اورمانلقدرکه اغاجلرك کثرتی بو اسمله یاد اولنمغه سبب اولمشدر .

آغاجلی . — قوجه ایلی سنجاغنك قانده ره قضاسنه مربوط نواحیدن بریسیدر .

آغجه طاغ . — معمورة العزیز ولایتنك ملاطیه سنجاغنده بر قضا مرکزیدر . قضاسی ٢٥ بیك نفوسلی اولوب اکثراهالیسی کردلردر . کورنه وحکیم خانی نواحیٔ ملحقه‌سندندر . داخل قضاده خیلی مهم مبانی قدیمه مشاهده اولنمقده‌در .

آغروس . — قونیه ولایتنده حمید اباد لواسنه مضاف بر قریه‌درکه بعضاً ناحیه اتخاذ قلنمشدر .

اغستوس . — سلانیك ولایتنده مرکزه ملحق بر ناحیه‌در .

آغلاسون . — یاخود [آغلاسان وساغلاسوس] قونیه ولایتنك بوردور سنجاغنده مرکز قضاسنه ملحق بیوك بر ناحیه مرکزیدر .

قریه‌نك موقعی مرکز لوانك آلتی ساعت قدر شرقنده وآق صو توابعندن بری اوزرنده واقع اولوب ١٧٠٠ نفوسی مشتملدر .

ناحیه : ٢٥ قریه و٤٥٤٢ نفوسی ١٨٩٦ خانه‌یی ٢٥ صبیان مکتبی ١٦ جامع ومسجد ٢٠ قدر دکرکن و١٥٠ دکانی محتویدر .

آغنوزوس . — ارضروم ولایتنده ارزنجان لواسنده بایبورت قضاسنك مشتمل اولدیغی اونبش ناحیه‌نك بریسیدر .

آغنوت . — یاخود ایغناووت . ارضروم ولایت ولواسنه مربوط تورتوم قضاسنك محتوی اولدیغی نواحیدر .

آغوا . — قوجه ایلی شبه جزیره‌سنك قره دکز داخلنده شیله‌نك شرقنده بر موقعك وبو موقعده دکزه دوکیلان بردره‌نك اسم مشترکیدر .

اغوانس . — سیواس ولایتنك قره حصار شرقی لواسنده صو شهری قضاسنك بر ناحیه‌سیدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اغوین علیا .— ارضروم ولایت ولواسنك ترجان قضاسنده بر ناحیه‌در .

اغی .— وان ولایت ولواسنده اخلاط نواحیسندندر .

اغیللی .— ارضروم ولایتنك پاسینلر قضاسنده بر ناحیه اسمی‌در .

آغین .— معمورة العزیز ولایت ولواسنده اکین قضاسنه ملحق اللی ایکی قریه‌یی جامع بر ناحیه‌در .

آفریقای عثمانی .— ممالك عثمانیه‌نك اجزای ثلثهٔ مهمه‌سندن بریسی اولوب آفریقا قطعه‌سنك شمال شرقی قسمندن عبارت وسویش قنالنك شرقنده وساحل بحرده کائن العریش موقعندن تا جزایره قدر وبحر سفیددن صحرای کبیر وسودان ونیل مبارك منبعلرینه دکین امتداد ایدر . سواحلی بحر احمر واق دکز ایله محاط اولوب نیل حوضه‌سی وبربرستان عثمانی ناملریله باشلوجه ایکی قسم طبیعی‌یه افراز اولنور .

نیل حوضه‌سی غایت منبت ومحصولدار ایسه‌ده دیکر قسمی قومسال بادیه‌دن متشکل وآنجق اوتلاق وصولاق واحلری مشتملدر .

بحر سفیددن سیدره وقابس وبحر احمردن عقبه وسویش کورفزلری حصوله کلمشدر . آفریقای عثمانی سیاسةً خدیویت مصریه وتونس امارتیله طرابلس ولایتی ومستقلاً اداره اولنان بنغازی سنجاغنه منقسمدر .

مصر خدیویتی بلاد نوبه وسودان مصری ایله برابر صورت ممتازه‌ده ووراثت صورتیله اداره اولنمقده وتونس دخی ممتاز بر امارت حالنده‌در .

طرابلس غرب ولایتی فزان خطهٔ جسیمه‌سیله برلکده دولتك عادی بر ولایتیدر بنغازی سنجاغی مرکزه مربوطدر .

طرابلس وبنغازیده مکمل بر فرقهٔ عسکریه وصحرادن معدود اولان فزان وغات ده مأمورین ملکیه بولنور . بونلرك کافه‌سی حقنده محلنده معلومات ویریله‌جکدر .

آفشار .— قونیه ولایتنده حمید آباد لواسنه تابع قره آغاج قضاسنك بر ناحیه‌سنك مرکزیدر . ناحیه ١٧ قریه وجمله‌سی اسلام اولمق اوزره ٧٠٠٠ نفوسی شاملدر . داخل ناحیه‌ده اوله طاشی معدنی چیقار افشار ناحیه‌سنده سنوی ١٢٠ کیله نخود ٥٨٠ کیله یولاف ٣١٢ کیله داری ٦٤٨٢ کیله آرپه ١٠٩٦٥ کیله بغدای حاصل اولور . سیواس ولایتنده قره حصار شرقی لواسنده دخی بر ناحیه‌نك اسمی آفشاردر .

آفشار اسمنده بر صو دخی سولتان طاغندن نبعان ایله اکردیر کولنه دوکیلور .

آفنی .— قسطمونی ولایتنده بولی سنجاغنده بر ناحیه مرکزیدر .

آفیون قره حصاری .— قره حصار، صاحب کلمسنه نظر اولنه .

آق آباد .— قوجه ایلی سنجاغنده قاندره قضاسنده بر ناحیه مرکزیدر ناحیه ٢٣ قریه‌دن متشکل اولوب ٦٠٠٠ نفوسی جامعدر .

آقپکار .— ادرنه ولایتنده کوملجنه لواسنده اکری دره قضاسنك بر ناحیه‌سی ومرکز ناحیه‌سنك وقونیه سنجاغنده اسکشان قضاسنده قوچحصار ناحیه‌سنده بر قریه‌نك وسلطان طاغندن نبعان ایله قزل ایرماغه دوکیلان بر صویك وچتالجه قضاسنده کوچك چکمجه‌یه دوکیلان بر صو اوزرنده کائن بر کوپریك اسم مشترکلریدر .

آق تپه .— وان ولایت ولواسنك عادل الجواز قضاسنده بر ناحیه‌در .

آق چای .— طربزون ولایتنده جانیك لواسنده بر قریه‌در .

آق چای .— آناطولیده قزلجه طاغدن نبعان ایدن بر صویك اسمیدرکه بر قاچ اوفاق تفك صولرله برلشدکدن صکره اورن قریه‌سنه ایکی فرسخ قدر بر مسافه‌ده قوجه چایك شرقی قوانه قاریشور .

آقچه .— سیواس ولایتنده قره حصار شرقی سنجاغنده قویلحصار قضاسنه مربوط بر ناحیه‌در .

آقچه آباد .— طرابزون ولایت ولواسنده بحر سیاه ساحلنده بر قضادر مرکز اداره‌سی پولتخانه قصبه‌سیدر . پولتخانه لیمانی شمال غربی روزکاری اسدیکی زمانلر کمیلر ایچون پك مکمل بر ملجاء اولور . لیمانك غربنده ویاروس برونده شعله‌سی ثابت بر فنار واردر . قضا ٩٩ قریه ٢٥ بیك نفوسی ٦٧٥٠ خانه ٤ مدرسه ٢٧ ملل مختلفه مکتبنی شاملدر .

قضانك باشلوجه محصولی توتون فندق ومصردن عبارت اولوب طربزون شهرینی اداره ایتدکدن فضله‌سی اخراج اولنور .

اقچه اباد .— ازمید سنجاغنه ملحق بر ناحیه اسمی‌در .

آقچه شهر .— اشقودره ولایت وسنجاغنده بر قضا مرکزی اولان قصبه‌نك اسمیدر . موقعی غایت صرپ وطبیعی مستحکم بر تپه اوزرنده وآدریاتیك دکزنده‌یکرمی کیلو متره قدر کریده‌در منظره‌سی کوزل صولری چوق اولدیغندن آرناودلساننده چشمه معناسنی افاده ایدن قرویا اسمیله مسمادر .

بو نامده بری قسطمونی ولایت وبولی لواسنده ساحل بحر سیاهده دیکری قونیه ولایت وقرمان لواسنده کوکصو ایرمغی کنارنده ایکی قصبه‌ده‌ها واردرکی برینه بولی دیکرینه قره مان آقچه شهری دیرلر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

آقچه شهر . — سوکه کلمه‌سنه نظر اولنه .

آقچه‌چای . — اناطولینك غربنده جاری بیوك مندرس نام نهرك توابعندن بری اولوب ینیجهٔ بازار قریه‌سی قربنده نهره قاریشور .

آقچه‌صو . — خداوندکار ولایتنده جریان ایدن کوچوك بر چایك اسمیدرکه کشیش طاغنك شرق پایه‌لرندن نبعان ایله دلیجه ایرمغنه قاریشور .

آقحصار . — {بوسنه}

بوسنه ولایتنده تراونیك سنجاغنده بر قضا ومرکز قضانك اسمیدر .

آقحصار . — {صاروخان}

آیدین ولایتنده صاروخان سنجاغنده بر قضا مرکزی اولوب مغنیسادن ٥٠ ازمیردن ٨٠ کیلو متره قدر اوزاق وازمیردن کلان شمندوفر کذرکاهنده کائن ٩٠٣٢ نفوس و٣٠٣٢ اماکنی جامع سطح بحردن ٢ ١ متره مرتفعدر . بو قضا شمالاً خداوندکار ولایتی ، کوردوس ، قرق اغاج شرقاً کوردوس ، صالحلی ، جنوباً صالحلی ، قصبه ، غرباً مغنیسا ، قرق اغاج قضالریله محدود اولوب کوووك وکول مرمره نامیله ایکی ناحیه و ٦١ پاره قریه‌یی محتویدر . نفوسی ٢٩٢١٥ مقدارنده‌در .

آق حصارك اهمیت تاریخیه‌سی واردر . شهر ازمنهٔ قدیمه‌ده په‌لوپیا نامیله معنون اوله‌رق سلفقوس برازالق بورایه ماکدونیالیلری اسکان ایله بر مستملکه تشکیل ایتمش ونامنی پتیاتیره تحویل ایلمش ایدی . شاعر یونانی هومر دورنده کوزل آتلر یتشدردیکندن خارا معناسنی افاده ایدن اوهیپا اسمیله ده یاد اولنوردی .

١٣ نجی عصر میلادیده ایمپراطور اندورینکوس بورایه چکیله‌رك اسلامیانه قارشو مدافعه‌یه چالیشمشیدی .

باشلوجه محصولی حشحاس پاموق وحبوباتدر .

آقحصار . — {کیوه} قوجه ایلیده

سقاریا چایی اوزرنده کائن کیوه قضاسنه مربوط بر ناحیه مرکزیدر .

آق خرابه . — حلب ولایتنده رهایه مربوط بر قریه‌نك اسمیدر .

آق دره . — معمورة العزیز ولایتنك بهسنی قضاسنده جاری بر صودرکه کوکصو ایرمغنه قاریشور ملتقاسی بش ایکیچی نام محلدر .

آق درین . — درین کلمه‌سنه نظر اولنه .

آق دکز . — حلب ولایتنده آنتاکیه حوالیسنده کائن عمیق کولنك اسمیدرکه بحیرهٔ آنتاکیه وبحیرهٔ یغرا دخی دیرلر تفصیلاتی ایچون عمیق کلمه‌سنه نظر اولنه

آق دکز . — بحر سفید کلمه‌سنه نظر اولنه .

آقزچایی گولی . — آیدین ولایتنده منتشا لواسنده مندرس نهرینه قریب بر محلده کائن کولك اسمیدر محیطی ١٢ وسطحی تربیعاً آلتی فرسخدر . مندرس چاینه بر ایاق ایله متصلدر .

آقسرای . — قونیه ولایتنده نیکده سنجاغنده قضا مرکزی بیوجك بر قصبه‌در . بو قصبه‌نك مرکز لوایه اولان بعد ومسافه‌سی ١٦ وولایت مرکزینه اولان مسافه‌سی ٣٦ ساعت چکر ومشهور طوز کولنه دوکیلان بیاض صویه یارم ساعت مسافه‌ده‌در . قصبهٔ مزبوره ٤٦٦٠ نفوس ١١٤٦ خانه بر مکتب بر جامع شریف وبر مدرسه‌یی حاویدر .

قیصری‌یی قونیه‌یه ربط ایدن مکمل شوسه اقسرایدن مرور ایدر .

آقسرای قضاسی : ١٣٦ قریه و ٦٩٨٨ اماکن و ٢٣٧٠٣ نفوسی محتوی اولوب ١٢١ ابتدائی مکتبی ١٨٠ مسجد ٧٠ مدرسه ٢ تکیه ٧ کلیسا ٧ کهرچله اوجاغی واردر .

بو قضا ولایتك سائر قضالرندن بیوك اولمغله حاصلاتی ده زیاده اولور . وقیون وماده واینك چوق اولدیغندن نفیس ساده یاغی استحصال اولنه‌رق درسعادت ومحال سائره‌یه سوق ایدلمکده‌در .

حبوبات متنوعه اله میوه‌سی کلیدر معمولاتی نفیس سجاده وکلیم وخالیدر . آقسرایده‌کی مدرسهٔ سلسله ده مشهور شیخ جمال الدین اقسرایی حضرتلری بر چوق زمانلر تدریس علوم ایتمش ومنلا فناری کبی متبحرین علماء مشار الیهك حلقهٔ تدریسنده یتشمشدر .

آقسکی . — قونیه ولایتنده تکه سنجاغنه ملحق بر قضاسی ، قضا اولوب مرکزی ماروله قصبه‌سیدر بو قضا ابرادی ناحیه‌سیله برابر ٥٨ قریه و ٥٨٢٠ خانه‌ده ٢٦٣٢٢ نفوسی و ١٠٥ جامع ١٠ مسجد ٢٢ مدرسه ٩٤ مکتب ١ کتبخانه‌یی مشتملدر . اراضیسی طاشلق وباشلوجه محصولی آفیوندر .

آقشهر . — قونیه ولایتنده مرکز لوایه ملحق بر قضا مرکزیدر . قصبه‌نك موقعی قونیه‌نك ایکی قوناق قدر غربنده وسلطان طاغنك اتکنده اولوب اقشهر کولنه مسافه‌سی ایکی ساعت قدردر لطیف المنظر وباغ وباغچه‌لری چوق میوه‌سی کثیردر . نفوسی ٨٥٠٠ وخانه‌سی ١٢٥٦ قدردر .

قصبه ده بر باب حکومت قوناغیله رشدیه مکتبی مقتول حسن پاشا ویلدیرم بایزیدك اثر بناسی اولان جامع شریف وبرده کلیسا واردر . ابنیه‌لری کارکیر واکثری طرز جدید اوزره ایکی قاتلی سوقاقلری قالدیرم اولمغله هر وجهله مدحه سزادر .

اقشهر قضاسی : یلواج ، ایلغین قضالری وقره‌حصار صاحب لواسیله محاط اولوب جهانبکلی وطوغانحصار

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نامیله ٢ ناحیه ٩٠ قریه ٤٣٥٣٢٢ نفوسی ٧٨ جامع ومسجد ١١ مدرسه‌یی مشتملدر. باشلوجه محصولی حبوبات متنوعه ایله آفیون، جهری دینلان کوك بویا ومصنوعاتی سختیان ایله اعلا خالی ومنسوجات سائره‌در.

آقشهر گولی .— آقشهره ایکی ساعت بعد ومسافه‌ده واقع اولوب دوره‌سی ١٧٥ کیلومتره‌و سطحی تربیعا ٧٠ کیلومتره‌در. سلطان طاغندن اینان برقاچ دره ایله ابهر کولنك ایاغی واسحاقلی چایی کوله دوکیلور.

ذکر اولنان اقشهر کولیله ابهر وایلغین کولاری امیر طاغیله سلطان طاغی اراسنده کائن طار بر منطقه‌ده ویکدیکری استقامتنده بولنمقده‌در.

آقصو .— آناطولیده باشلوجه درت عدد آقر صویك اسمیدر:

(١) بهسنی قضاسنك شمال جهتنده کائن طاغلردن نبعان ایله متعاقبا کولباشی معدن ودها برقاچ کوچك کولاری بعدالتشکیل مرعش یقیننده مرور واوراده بر تابع آلدقدنصکره جیهان نهرینه قاریشور.

(٢) آیدین ولایتنده دکزلی سنجاغنده اولوب بوز طاغدن ظهور ایله صوادن مندرس چاینه قاریشور.

(٣) معمورة العزیز ولایتنده ظهور وبولام وکاخته صولریله برلشوب فرات نهرینه قاریشور.

(٤) قونیه ولایتنك اسپارطه سنجاغنده کائن قاپو طاغندن ایکی قول اولمق اوزره نبعان ایله آغلاسان ودوراس طاغلری اراسنده کائن بر بوغازدن بعدالمرور تکه سنجاغنه داخل اولمزدن اقدم اغلاسون واسپارطه‌دن کچن ایکی تابعی آلور ودها صولدن بر چوق صولرله کسب جسامت ایله انطالیه‌نك شرقنده بحر سفیده دوکیلور.

بونلردنماعدا اناطولیده بو اسمده برخیلی صولر دها وار ایسه‌ده بالنسبه اهمیتسز اولمریله تعریفلرندن صرف نظر اولنمشدر.

آقصو .— خداوندکار ولایتنده وکشیش طاغنك اتکنده بروسه‌دن اینه‌کوله کیدن جاده‌نك وسطنده وسقاریا توابعندن کوکصو اوزرنده کوچرك ولطیف المنظر برقصبه‌در.

آقصوپازاری .— قونیه ولایتنك تکه سنجاغنده واقصو توابعندن بری اوزرنده بوزبرون طاغیله قره‌طاغ اراسنده‌کی وادیده کائن برقصبه‌در.

آقطاش .— قسطمونی ولایتنه مضاف بر ناحیه ومذکور ناحیه‌نك مرکزینك اسمیدر.

آقطاغ .— بو اسمده اناطولیده برخیلی طاغ واردر.

ایکیسی خداوندکار ولایتی داخلنده اولوب بری مراد طاغنك شمال غربیسنده دیکری قره حصار صاحب لواسی داخلنده‌در.

بونلردن برنجیسنك ارتفاعی ٢٠٣٠ متره‌در.

بر دیکری دخی آنقره وسیواس ولایتلری اراسنده وقره دکز مائله‌سی داخلنده اولوب قزل ایرمغك تشکیل ایتدیکی منحنی داخلنده‌در. بونك‌ده ارتفاعی ٦٢٠٠ قدمدر.

اشبو طاغدن برچوق صولر نبعان ایدر وباشلوجه‌لری دلیجه ایرمغی حصوله کتوررلر تکه سنجاغیله آیدین ولایتی حدودنده و ٩٥٠٠ قدم ارتفاعنده براق‌طاغ دها واردرکه اناطولی ساحه‌سی ایچون منشأ اتخاذ اولندیغندن بوکا قوجه آق‌طاغ دخی دیرلر.

آقطاغ معدنی .— انقره ولایتنك یوزغاد لواسنه مربوط قضا مرکزیدر بوقصبه مرکز لوانك ٧٥ کیلومتره جنوب شرقیسنده واقعدر قوناق صویی منبعی قصبه‌نك ٢٠ کیلومتره اوزاغندن آلور.

اسمندن‌ده اکلاشلدیغی اوزره قضا داخلنده مقدما حاصلاتی غایت چوق کوکردلی کموش استحصال اولنان برمعدن موجودر. بومعدن اون‌بش یکرمی سنه اقدامه کلنجه‌یه قدر حکومت طرفندن ایشلتدیرلمکده اولدیغی حالده حاصلاتنك مصارفنه عدم تقابلنه بناء شمدی متروکدر.

معدن قضاسی: قره‌مناره ناحیه‌سیله ٢٥٥٨٩ اسلام ٤٩٩٢ ارمنی ٢٠٢٩ روم ٣٣٢ قبطی که جمعا ٣٢٩٤٢ نفوسی و ١٧٠ قریه‌یی ٩ مکتب ٢ مدرسه ٢ جامع ٢ ارمنی کلیساسی ٣ روم کلیساسنی محتویدر.

آقطمار .— آختمار کلمه‌سنه مراجعت اولنه.

آق‌قشله .— سیواسه تابع عزیزیه قضاسنه مربوط برناحیه‌در.

آق‌قلعه .— حلب ولایتنده مرعش لواسنك آندرین قضاسنده اسکی وخراب برقلعه‌در.

آق‌قیا .— بو اسمده اناطیده برقاچ موقع واردر: مشهورلری قسطمونی ولایتنك مرکز سنجاغنده برناحیه وسینوب لواسنك استفان قضاسنده کذا برناحیه‌در.

آق کوپری .— اناطولیده قسطمونی ولایتنده بولی سنجاغنده کره‌ده قضاسنده برناحیه ایله آنقره ولایتنده میخالیجق قضاسنده برناحیه‌نك اسمی آق کوپریدر.

آق‌کول .— نام دیکری ارکلی کولیدر. قونیه ولایتنك ارکلی قضاسنده وارکلینك ایکی ساعت غربنده واقع برکوچك کولدر. سطحا ٦٠ کیلومتره وسعتنده بولنان بوکول اوفاق اولدیغی حالده منسوب اولدیغی مائله‌نك الك بیوك صولری اولان قزلجه صوایله آقچه صویی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

آلديغندن جنوب ساحلندن ماعداسی بطاقلقدر .

آقچه صو صوماق طاغندن چيقوب ابتدا قرهمان صوبی ناميله ياد ولارنده يعنی قرهماندن کچدکدنصکره ايکی صو الهرق اق کوله منصب اولور .

آق کوی . — طربزون ولايتنك کرهسون قضاسنده برناحيهدر .

قرای ملحقهسی ١٩ ونفوس موجودهسی ١١ بيك کشيدر . بوناحيهنك محصولاتی کثرتلی فندقدر .

آق کوی طاغی . — بروسهنك اسکلهسی اولان مدانيهنك جنوبنده بر کوچوك طاغك اسميدر .

اقليم التفاح . — جبل لبنان سنجاغنك جزين قضاسنده برناحيهدر .

اقليم التفاح . — جبل لبنانك شوف قضاسی نواحيسندندر .

آقووه . — ياخود آق اووه، قوصوه ولايتنده وقره طاغ حدودنده کائن برقضا مرکزی اولوب ٤ بيك نفوسی جامعدر .

آقووه قضاسی ٤٠٠ خانه ٢٠٠٠ نفوس ١٣ جامع ١٦ مکتب ٤ کليسايی محتويدر .

آق ويران . — سيواس ولايتنده اماسيه لواسنه مربوط برناحيهدر .

آق يازی . — قوجه ايلی سنجاغنده خندق قضاسنك برناحيهسنك اسميدر .

آلاجه . — آنقره ولايتنده يوزغاد لواسنده برقصبه اولوب آثار عتيقهسی چوقدر .

آلاجه جامی . — سيواس ولايتنك کوسکيری قضاسنده برناحيهدر .

آلاجه خان . — سيواس ولايت وسنجاغنده مرکزه مربوط برناحيه مرکزيدر .

آلاچاطی . — ازمير سنجاغنده چشمه قضاسنه مربوط برناحيهنك مرکزيدرکه قريه اکريتی کورفزی قربنده وچشمهنك يارم ساعت جنوبنده ٩٣٩٠ نفوسی و ٢٣٢١ اماکنی حاويدر .

ناحيه ٢ قريه ايله ١١٤٢٨ نفوسی مشتملدر .

آلاجه صوبی . — يوزغاد سنجاغنده يوزغاد ايله چوروم اراسنده کائن طاغلردن نبعان ايله صاريلر صوبی وچوروم صويله برلشهرك يشيل ايرمغك باشلوجه برتابعی اولان چادرلو صوبی تشکيل ايدن بردرهنك اسميدر .

آلاچام . — طربزون ولايتنك جانيك سنجاغنده بافره قضاسنك ١٢ بيك نفوسلی برناحيهسی اولوب مرکزی ساحل بحر سياهده واقعدر .

آلاپلی . — بحرسياه کنارنده کائن بولی سنجاغی داخلنده برناحيهدر .

الاخيان . — سيواس ولايت وتوقاد لواسنك اربعه قضاسی نواحيسندندر .

آلاشهر . — اسکی اسمی فيلادلفيادر . آيدين ولايتنك صاروخان سنجاغنده وازميرك شمندوفرله ٦ ساعت شرقنده وقوغاموس دنيلان الاشهر صوبی قربنده قسما اووه وقسما برتپهده مبنی قضا مرکزيدر .

٢٢٤٥ خانهسی ٩٠٩٧ نفوسی واردر .

بوشهر برغمه قرالی آتال فيلادلفك (فيلادلف برادرينك دوستی ديمکدر) اثر بناسی اولوب آثار عتيقهسی چوقدر شهرك موقعی عسکريجه مهم اولديغندن اوائلده بوسايهده برچوق محاصرهلره مقاومت ايده بيلمشيدی .

سلجوقيلرك استيلاسندن صکره لاتينلره کچديکی حالده سلطان علاءالدين طرفندن استرداد اولندی .

قضا ٧٥ قريه ايله ٣٠٩٠٦ نوس وابنه کول نام ناحيهيی وزنکين اورمانلری محتوی اولوب محصولی حبوبات متنوعهدر .

آلاصو . — سقاريا توابعندن آنقره ولايتنده جاری کوچوك برصودر .

آلاصونيه . — روم ايلی شاهانهده سرفيجه مستقل سنجاغنده وحدود يونانيه قربنده کائن برقضا مرکزی اولوب قضاسيله برابر ٦٦ قريه و ١٩ بيك نفوسی ٤٥٢٣ خانه جامع شريف ١٢ صبيان مکتبی ١١٤ کليسا ١٦ کوپريی مشتملدر .

قضانك حاصلاتی حبوبات متنوعه ايله توتون پاموق صوصام ومصنوعاتی کليم آلاجه پنير وسائرهدن عبارتدر .

آلاطاغ . — قونيه ولايتنده مرکز سنجاغنه ملحق وقرهمان قضاسنه مربوط بر ناحيهدرکه ١٥١٧ خانه ٣٥٠٠٠ نفوس و ٣٦ قريهيی جامع اولوب مرکز ادارهسی ٤١٠ نفوسلی و ١١٠ خانهلی بادملی قريهسيدر .

آلاطاغ . — بواسمده اناطوليده برقاچ طاغ واردر: بريسی قسطمونی ولايتنك بولی سنجاغنده ايکنجيسی ايچ ايل سنجاغيله قونيه ولايتی آراسنده حدفاصل اولدقدنصکره انطاليه سنجاغنه طوغری امتداد کسب ايدر . اوچنجيسی ارضروم ولايتنك بايزيد سنجاغنده ووان کولنك شمالنده اولوب مراد صوبی منبعی بوطاغدن آلير .

آلاطاغ چايی . — آلاطاغك جنوبی مائلهسندن نبعان ايدرك سقاريا نهرينه دوکيلان برچايك اسميدر .

الاکونه . — ارضروم ولايت ولواسنك خنس قضاسنده بر ناحيه اسميدر .

آلا كوى .— وان ولايتنده ووان كولى قربنده مركز ولايته ايكى ساعت بعدو مسافه ده واقع برقريه در .

آلان .— موصل ولايتنده سليمانيه لواسنده برقريه در .

آلاى .— وان ولايتنده مركز نواحيسندندر .

آلباق .— وان ولايتنده حكارى سنجاغنه مضاف برقضا اولوب مركزى باش قلعه قصبه سيدر. آلباق حكارى لواسنك ولايته تحولى زماننده لوا اعتبار ايدلمش ومؤخراً ولايتك وان ولايتنه ارتباطنده بتكرار قضا حالنه ارجاع قلنمشيدى .

ايرانه ترك اولنان قطر ناحيه سى خارج اولديغى حالده شمديكى حالده آلباق قضاسى ٣٨٠٠٠ نفوسى و٢٢٢ قريه يى مشتملدر. اهالينك قسم اعظمى كردلردر.

آلپ كندى .— ارضروم ولايتنك ارزنجان سنجاغنده رفاهيه قضاسنه ملحق برناحيه دركه قضانك سائر ناحيه لرى: غرجانيز، ملك شريف، زوكر، قريش ، قراردر .

آلتون اوزى .— حلب ولايتنده انتاكيه مضافاتندن برموقعك اسميدر .

آلتون ايلى .— نام عتيق ايبالادر.

آلتون طاش .— خداوندكار ولايتنده كوتاهيه سنجاغنده مركزه مضاف برناحيه ٣٧ قريه ١٥٦٩ خانه ده ٨٤٧٠ نفوس مسلمه يى مشتملدر .

مركز ناحيه اولان آلتون طاش قريه سى كوتاهيه نك سكز ساعت قدر بعد ومسافه سنده وپورساق چايى اوزرنده واقعدر .

آلتون كوپرى .— موصل ولايتنده شهرزور سنجاغنده كائن برناحيه مركزيدر. قصبهٔ مزبوره موصل بغداد جاده سنده ودجله توابعندن زاب الصغير صويى اورته سنده براطه اوزرنده واقع اولوب نهرك ايكى قولنده ده قديما برر كوپرى موجود وبونلر واسطه سيله قره ايله اتصالات تأمين قلنمقده ايدى.

شمديلك آنجق جنوبى قولده اولان جسر باقيدر .

قصبه اونبش بيك نفوسلى اولوب نهراً اپيجه تجارت اولور كردستاندن كلان امتعه كلكاره تحميل اولنوب بغداده سوق ايديلور .

آلتى كسيك .— سيواس ولايت وسنجاغنده عزيزيه قضاسنك برناحيه سيدر .

آلشكرد .— ارضروم ولايتنده بايزيد سنجاغنده برقضانك اسميدر .

قضاء مزبور روسيه حدودنده واقع اولوب ٦ ناحيه ١٥٥ قريه و ٢٦٣٧ خانه ده ٢٠١١١ نفوسى محتويدر .

مركز قضا اولان طوپراق قلعه قصبه سى مركز لوادن ٢٤ ساعت مسافه ده واقعدر .

قضا اووه لق ومرعاسى چوق اولوب حيوانات اهليه سى ١٤٧٠٠٠ صغير ٢٦٥٠٠ آت وقيصراق ١٣٥٠٠ مركب واستر ٧٠١١٠٠ رأس قيون وكچيدن عبارتدر . مصنوعاتى كليم كچه چوراب كبى شيلردر .

آلوجلى .— معمورة العزيز ولايتنده مركزه تابع بركرد عشيرتى اولوب ٣٠٠ قدرخانه و٢٠٠٠ نفوس تخمين اولنور .

آليكان .— كريد اطه سنده حانيه سنجاغنه مضاف برقضا اولوب مركزى حانيه دن ايكى بچق ساعت چكر .

امارىا .— كريد ولايتنده رسمويه ملحق برقضا مركزيدر .

آماسيه .— سيواس ولايتنى تركيب ايدن الويه دن آماسيه لواسنك كرسئ اداره سى اولان شهردر.

برشهر مركز ولايته ١٧٥ واسكله اولان صامسونه ١٧٠ كيلومتره بعد ومسافه ده واقع اولوب يشيل ايرمق توابعندن طوزانلى صويى اوزرنده وقع ٢٥٠٠٠ قدرنفوسى حاويدركه مذكور ايرمق اوزرنده متعدد طولاب ودكرمانلر واردر .

شهرك اوست طرفنده كى تپه ده اسكى برقلعه سى وجوارنده آثار عتيقه سى واردر .

اماسيه نك الماسى وسبزه وميوه سى غايت مبذول ومقبول اولوب محصولاتى محلنى اداره ايتدكدن صكره خارجه دخى كوندرلمكده در .

اماسيه ده ايپك وايپلكدن اعلا چامه شوى ويتاق باغى ودياربكر چارشافنه مشابه چارشاف واستانبول كارى يمنى وقيل حرار وطوبره ومركب نعلى اعمال اولنور .

اماسيه نك شهرت ومعموريتى قديمدر: اجلهٔ عثمانيه دن برچوق ذواتك على الخصوص سلاطين عثمانيه دن ياوز سلطان سليم مرحومك مسقط رأسى وچلبى سلطان محمد وبايزيد خان ثانينك دار التحصيللرى وآق شمس الدين ابله ابن كمال مرحومك پدرى كمال پاشا وشيخ حمزه وبرنجى قليچ آرسلان ايله دها پك چوق ذواتك مدفن مباركلريدر.

جغرافيون قديمه دن استرابون دخى اماسيه ده تولد ايتمشدر .

اماسيه اسمنده آيدين ولايتنك آيدين لواسنده سوكه قضاسنه ملحق برناحيه دخى واردركه يدى قريه و ٢٥٢٠ نفوسى محتويدر .

كرسئ اداره سى ٤٨١ نفوسى و١٢٤ اماكنى حاوى اماسيه قريه سيدر .

اماسيه سنجاغى : سيواس ولايتنك غرب شماليسنده واقع وطاغاق براراضيدن عبارت اولوب منبت اووه لرى وچمزار مرعالرى وسبزه وميوه باغچه لرينى جامعدر .

سنجاق : اماسيه ، مرزيفون ، كوپرى، مجيد اوزى ، لاديك، كموش حاجى كوى ، عثمانجق ، حوصه قضالرينى جامعدر .

اماسیه : قضاسی دخی ١٣ ناحیه ویوزی متجاوز قریه‌یی شاملدر .

آماصری .– یاخود اماصره ، قره دکزساحلنده کوچوك بر لیمان موقعیدر سیاسةً قسطمونی ولایتنك بولی سنجاغنه ملحق بارطین قضاسی ناحیه‌لرندن بریسنك مرکزی اولوب اسکی زماندنبری موجود ومشهور ایران حکمداری دارانك همشیره‌سی اماستری نامنه منسوبدر . شمدیکی حالده بریسی متروك اولمق اوزره ایکی لیمانه مالکدر .

آناطولی .– آسیای عثمانینك منقسم بولندیغی آلتی قطعه‌دن بریسی والك غربی قطعه‌سی اولوب اورته حالده طاغلر ویایلالر واووالردن لطیف وادیلردن مرکب واقلیمی معتدل وقطعات سائره‌نك الك معموریدر . اطه‌لرینك احوالی صرپ وطاشلق فقط اقلیمی اعتدال اوزره‌در .

آناطولینك اوچ طرفی دکز ایله محاط اولدیغندن بر شبه جزیره‌در . کرهٔ ارضده موجود شبه جزیره‌لرك استقامتی همان جنوبه طوغری اولدیغی حالده آناطولی بالعکس غربه متوجهدر

قره قسمی اولان شرق طرفنی قره دکز ساحلنده کائن دولت علیه ایله روسیه سرحدی اولان قومش بروندن بداء ایله کردستان قطعه‌سندن لازستان طاغلریله کمشخانه طاغلری ، وان حوضه‌سنی اناطولی حوضه‌سندن آییران آنطاغ ، قوچکیری وکرجانس یایلالری قره‌بل سلسله‌سی طنغر طاغی پلانغه اووه‌سی بلی کدیك طاغی چتال تپه طاغی تفریق ایتدیکی کبی سوریه قطعه‌سندن دخی پازارجق اووه‌سیله کاوور طاغی آییره‌رق اسکندرون کورفزینك جنوبنده واقع رأس الخنزیر نام برونده جبل موسی ایله نهایت بولور . جهت شمالیسی بحر سیاه ، بوسفور ، مرمره دکزی طرف غربیسی اطه‌لر دکزی وجهت جنوبیسی اق دکز ایله محاط ومحدوددر .

مرمره اطه‌سنده مرمر چیقاریلان طاش اوجاقلری بولنمسندن اطه‌یه وبو مناسبتله اطه‌نك بولندیغی دکزه مرمره دینلمشدر . بو ساحلده بوز برون وطرفینده ازمید وکملك کورفزلری واردك تویله قپو طاغی شبه جزیره‌سی واردر .

اطه‌لر دکزی ساحلی : شمالدن جنوبه طوغری ممتد اولمش ممالك عثمانیه‌نك الك کرینتلی وچیقینتلی ساحلی اولوب اوزرنده اوچ شبه جزیره‌وآلتی کورفز حاصل اولمش وبونلرك اوکلرینه ٥ : ١٠٠ کیلو متره بعد ومسافه‌ده صره واری اطه‌لر دیزلمش اولدیغندن بو عوارض طبیعیه ساحلك قیمت واهمیتنی تزیید ایتمشدر . ٦٣ کیلومتره طولنده اولان ازمیر کورفزی بو ساحلك الك مهم عارضه‌سیدر . بو کورفزده سر اباد صویی دوکیلور . شرق طرفی

نهایتنده ازمیر شهر مشهوری واقعدرکه مکمل ومنتظم ریحتملی لیمانلری وکورفزك ایکی طرف ساحلی اوزرنده استانبولك بوغاز ایچنه شبیه موقعلری بولندیغی کبی کورفزك غرب طرفنده کل بغچه قویی وبو قویك مدخلنده اوزون اطه واردر .

چشمه شبه جزیره‌سی کل بغچه قویله جنوبنده‌کی صیغه‌جق قویی واسطه‌سیله طارلشان بر دیل ایله قره‌یه کسب اتصال ایتمکله صیغه‌جق شبه جزیره‌سی نامیله دخی مسمادر دها آشاغیده آلاچاتی لیمانی واردر .

مرمریس شعبه جزیره‌سی ایکی برونله منتهی اولوب ارالرنده سومبکی لیمانی وجنوبنده مکمل بر دونمانك استیعابنه کافی وهر نوع روزکاردن محفوظ بولنان مرمریس لیمانی واردرکه بو لیمانك غایت طار اولان مدخلی کوچوك بر اطه‌جقله مستوردر .

ذکر اولنان اطه‌لر دکزی ساحلنك قسم شمالیسی جنوبیسنه نظراً الچق اولوب وسط وجنوب طرفلری سرت میللرله یعنی دیك اوله‌رق دکزه اینر وبر طاقم طاغ اتکلرندن متشکلدر . بورا‌ده‌کی شبه جزیره‌لر غربه طوغری ممتد اولمش وبوکا مبنی تشکیل ایتدکلری کورفزلر شرقه طوغری قطعه‌نك داخلنه کیرمش اولدقلرندن کافه‌سی قره‌یل ایله بطی ولدوس روزکارلرینه اچیق ایسه‌لرده ازمیر کورفزی چشمه شبه جزیره‌سیله واوزرنده حاکم اولان بوز طاغی واسطه‌سیله مذکور روزکارلره قپالو اولدیغندن بو ساحلك الك اعلا والك برنجی لیمانیدر .

بوندن بشقه ادرمید کورفزی مدللی واستانکوی کورفزی استانکوی اطه‌سیله مسدود ومرمریس ومکری لیمانلری وضعیت طبیعه‌لری جهتیله هر نوع روزکارده قارشو محفوظ بولنمقده‌درلر .

بحر سفید ساحلی ردوس اطه‌سی مقابلندن بداء ایله رأس الخنزیره قدر امتداد ایدر . بو ساحلك مهم کرینتیلری انطالیه واسکندرون کورفزلریدر .

بحر سفید ساحلنك هر نقطه‌سی جنوبی روزکارلره اچیق وطاغلرینك پایه‌لری همان هر طرفدن سرت ودیك اولدیغندن اسکندرون ایله مورطه‌لقده وبرده اوواجق لیماندن بشقه کمی بارینه‌جق یری یوق کبیدر .

اسکندرون لیمنی محفوظ اولمغله برابر باطی وقره‌یله اچیقدر .

منصبلری بحر سفید اولان سیحان وجیهان ، کوکصو واقصو نهرلرینك کتوردکلری قوم وچاموردن ناشی منصبلری صیغ اولوب قره‌طاش برونی سیحان ایله جیهانك ولسان القهوه کوکصو سرونتیلریله ایلرولمش اولدیغی کبی جوارنده اسکیدن بیوك بر کول موجود ایکن شمدی بطاقلقلرله طوزله‌لر بولنان انطالیه کورفزی ساحلی دخی اقصو

وكوپرى صويى سروتيلرى سببيله صيغلقدر .

برده جنوب روزكارلرندن سلفكه اسكله سنده بارينه ميان كميلر اووه جق ليماننه التجا ايدوب طنه اطه سيله سپرلنورلر .

عوارض زمين : اناطولى شبه جزيره سنك ساحللرى ديك اولديغندن سطح فوقانيسى داخلى يايلالر تشكيل ايتمك اوزره هيئت عموميه سنه نظراً بر اهرام ناقصه تشبيه اولنه بيلور بو يايلالرك ارتفاعى ٤٠٠ : ١٠٠٠ متره قدر وطاغلرك غايهٔ ارتفاعى ٤٣٤٠ متره ايسه ده ارتفاع وسطيلرى ٣٠٠٠ متره اولديغندن بو طاغلرك يايلالردن اعتباراً ارتفاعلرى ٢٢٠٠ متره اولور .

ايشته بوكا بناءً اناطولى قطعه سى عارضهٔ وسطيه سى اورته حالده اولان بر قطعه ديمك اولور .

آناطوليده كرك ساحله موازى وكرك سه داخلده بولنان سلسله لر نظر مطالعه يه النور ايسه بونلرك امتدادلرى از وهمان جمله سنك سكز اون ساعت امتداد ايدنلرى بيله بين الاهالى ايرو ايرو اسملرله ياد اولنه كلدكلرندن فناً سلسله اطلاقنه شايان طاغلر يوقدر .

انجق منفرد بر سلسله واردر كه الك يوكسك نقطه لرندن كچن خط تقسيم مياه قره دكز واق دكزه تابع اولمق اوزره قطعه يى ايكى مائله يه تفريق وتقسيم ايدر . مركزده كى يايلالر بو ايكى مائله نك

هيچ بريسنه منسوب اولمديغندن صولرى دكزلره قدر كيده ميوب يا بيوك كوللرده طوپلانور وياخود بطاقلقلر وجوده كتورر .

آناطولى سلسلهٔ جبالى بولندقلرى جهات ومواضعه نظراً وسطى سلسله ، شرق سلسله ، جنوبى سلسله ، غربى سلسله ، وسلسلهٔ غرب جنوبى ، وغرب شمالى ، سلسلهٔ شمالى ، ناميله اقسام متعدده ومختلفه ده ذكر اولنه بيلور .

شرق سلسله حدودى اولان قوپمش بروندن اعتباراً بد اولان لازستان طاغلرى اق طاغ كرجانس قوجكورى يايلالرى قره بل سلسله سى ايله دوام ايدوب الك مرتفع نقطه لرى ٢٠٢٠ متره ارتفاعى اولان لازستان طاغلرنده در .

سلسلهٔ وسطيه حنزير طاغندن سلسلهٔ شرقيه دن آيريلوب اناطولينك وسطنده كائن ٤٣٤٠ متره مرتفع ارجياس طاغنى حصوله كتورر وامير طاغى پياس يايلاسى شابخانه وايدا طاغلرينى بعد التشكيل چناق قلعه ده نهايت بولور .

جنوبى سلسله حنزير طاغندن غرب جنوبى يه طوغرى آيريلوب الاطاغ بلغار طاغى صومان طاغى كوك طاغى تشكيل ايدر كوك طاغ سلسله نك الك يوكسك نقطه سيدر غرب شمالى سلسله سى مراد طاغندن آيريله رق مشهور كشيش ودومانج طاغلرين بعد التشكيل قاطرجى طاغلرى وازميد كرزفرينى طولاشه رق چامليجه تپه لريله يوشع طاغنه قدر

امتداد ايدرك قره دكز ساحلنده منتهى اولور .

غرب جنوبى سلسله سى مراد طاغندن جنوبه طوغرى امتداد ايدرك بش پرمق وراحت طاغندن كچدكدنصكره بيوك آق طاغنده نهايت بولور .

سلسلهٔ شماليه بحر سياهه موازى اوله رق لازستان طاغلرندن آيريلوب كومبت وجانيك وبينال وقطران طاغلرينى والغاز طاغى وبعده بولى وعباس طاغلرينى حصوله كتوروب سقاريا كنارنده نهايت بولور .

طبيعت اراضى : آناطولى برچوق طاغاق واوفاق يايلالرله قسماً چوراقلقلردن مركبدر :

قرهمان يايلاسى ٩٠٠ : ١٠٠٠ متره ارتفاعه مالك اولوب چورلق وهمان غير منبت كهرچله وطوزله لرى حاويدر .

اوزرى دائمى قار ايله مستور بولنان ارجياسك شمالنده كائن بوز اوق يايلاسى اوتلاقدر حايمانه وكرميان يايلالريله قسطمونى يايلاسى وقوجه ايلى وخداوندكار سمتلرى وسطى درجه ده عارضه لى ايسه لرده درين واديلرله مقطوع بولندقلرندن بشقه بركانى احجارى حاوى وطاغلرى قيالقدر .

حايمانه ده براغاجه تصادف اولنميوب بالعكس قوجه ايليده اغاجلرك كثرتى بورايه اغاج دكز اسمنى ويرمشدر قسطمونى يايلاسنك اورمانلرى كثير وكشيش طاغنك اوستى كمر شكلنى آلمش اغاجلرله مستوردر . اغاجلرك كثرتى قوهٔ انباتيه نك چوقلغنه دال اولديغندن اورمانلرى چوق اولان جانيك سمتى الك زياده منبت براراضيدن عد اولنور .

آقارصولر اناطوليده جريان ايدن صولر مائله داخيله داخل اولديغى حالده بش مائله يه تابعدر :

بحر سياه مائله سنك وسعتى زياده ايسه ده صولرى سريع الجريان دكلدرلر .

اقدكز مائله سنك ميلى زياده اولديغندن صولر سرعتله جاريدرلر .

مرمره اوطه لر دكزى مائله لرينك صولرى چامورلو وبطاقاق ومجرالر داخلنده جريان ايدرلر .

قره دكزه دوكيلان صولرك الك بيوكى ومشهورى قزل ايرمق ويشيل ايرمق ايله سقاريا نهرلريدر .

مرمره يه سيماو صويى واطه لر دكزينه باقرچايى بيوك وكوچك مندرس جاريدر .

آق دكزه جيهان وسيهان وكوك واقصو نهرلرى دوكيلورلر .

مائله داخليه قونيه اووه سنده وقرمان يايلاسنده كائن كوللر ايله بو كوللره دوكيلان صولردر كه بالنسبه اهميتلرى آزدر .

كوللرى : باشلوجه كوللر اناطوليده قرممان يايلاسيله مرمره مائله سنده درلر . قرممان يايلاسنده كى مشهور كوللر كولى اقشهر ، اكردير بكشهير وابهر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ومرمره مائله‌سنده‌كی كوللر صبانجه ، میخالیج ، ازنیق ابولیونت نام كوللردر.

آناطولی ازمنهٔ قدیمه‌ده بیله معلوم ومعمور بر مملكت اولوب اونبرباشلوجه مملكته منقسم وسواحل غربیه‌سی یونان مهاجرلریله مسكون ایدیكه بونلرك تأسیس ایتمش اولدیغی شهرلر ثروت وقوت ومدنیتجه یونانستان قدیم بلادندن دون دكللر ایدی.

بو راده ازمان مختلفه‌ده بر خیلی حكمدارلقلر تشكل ایدوب بونلرك انقراضدن صكره قطعهٔ مزبوره كاملاً عجم حكومتنه ملحق اوله‌رق یابرصدرابك اداره‌سنه ویامالكانه صورتیله حكمدارك كوچوك قرداشلرینه ویریلور.

اسكندر كبیر بوالكایی عجملردن اخذ وضبط ووفاتنده جنراللرندن آنیفورمه‌سك النه كچوب اودخی وفات ایتدكده ساوكیدلره انتقال وفقط چوق سورمكسزین بر طاقم مستقل حكمدارلقلرك اداره‌سنده بولنمشدركه رومالیلر اناطولی‌یی ضبط ایدنجیه قدر بونلر دوام ایلدی.

رومالیلر آناطولی‌یه قبل المیلاد ۱۷۹ سنه‌سنده ایلك دفعه اوله‌رق آیاق باصوب میلادك برنجی سنه‌سی كاملاً قبضهٔ تصرفلرینه كچیرمشلردر.

میلادك دردنجی عصرنده رومادولتك شرق وغرب ایمپراطورلقلرینه انقسامنده شرق ایمپراطورلغی حصه‌سنه اصابت ایتمشیدی.

یدنجی عصر میلادیده خلفای عباسیه طرفندن بر پارچه‌سی فتح اولندیغی كبی اونبرنجی عصرده دخی سلجوقیلر كلوب روم وقونیه حكومتلرینی تأسیس ایتدیلر.

شرق ایمپراطورلغنه قطعه‌نك انجق ثلثی قالمغله آندن نیكیان وطربزون حكومتلری ظهور ایتمشیدی. آل سلجوقك انقراضندن ممالك متروكه‌سی اوزرنده اونبر عدد كوچوك بكلكلر تشكل ایدوب بونلرك بریسیده عثمانلی حكومتی ایدی اشبو حكومتلرك اداره‌سنده‌كی اراضی یواش یواش عثمانلیلره انتقال ایدوب نهایت سلطان مراد خداوندكار حضرتلری زماننده كاملاً تسخیر ایدلمشدر.

الیوم اناطولی شبه جزیره‌سی خداوندكار - قسطمونی - طربزون - سیواس - آنقره - قونیه - اطنه - آیدین - جزایر بحر سفید ولایتلریله قوجه ایلی - بیغا مستقل سنجاقلرینه وسیسام امارتنه تقسیم اولنمشدر.

آنامور .- اطنه ولایتنك ایچ ایل لواسنه مربوط برقضادر. بوقضا ساحل بحر سفیدده وسلفكه‌نك غرب جنوبنده واقع اولوب شرقا كلنار شمالا ارمناك قضالری غربا قونیه ولایتی جنوبا بحر سفید ایله محاطدر.

انامور قضاسی سلنتی ناحیه‌سی ایله ۹۶ قریه‌یی جامع اولوب نفوسی ۱۶۸۱۵ كشیدر.

اهالینك قسم اعظمی قیشین ساحلده كائن قریه‌لرده اقامت ایدوب هنكام صیفده یایلالره چیقارلر. چوراق اووه‌سی مستثنا اولمق اوزره قضانك اراضیسی عمومیتله طاغلق وسنكستان اوله‌رق آنجق مذكور اووده سیسام آرپه قوقوروس زرع اولنمقده‌در.

قضانك اورمانلری جسیم اولوب وسعتی ٤٤٢٠٤ هكتار قدردر اورمانلرده‌كی اغاجلرك باشلوجه جنسلری چام قطران ولادین آردج میشه‌در اهالینك برقسمی بواورمانلردن كسدكاری اغاجلری كراسته اعمالیچون سواحله نقل ایدرك تأمین معیشت ایدرلر.

سلنتی ناحیه‌سی قضانك قونیه ولایتی جهتنده اولوب مشهور تراژانك وفات ایتدیكی محل اولدیغندن «تراژانوپولیس» نامیله معروف ایسه‌ده بالآخره (سلینونت) ك محرفی اوله‌رق سلنتی نامنی آلمشدر. بوراسی اسكی برشهر اولدیغندن خرابه‌سی میاننده قدیم برحمام وبرتیاترو ولیمانی كورلمكده‌در.

قضانك مركز اداره‌سی سلفكه‌نك ۱۰۰ كیلو متره قدر جنوب غربیسنده كائن چوراق اسمیله معروف برقریه‌دركه برجامع ایله برروم كلیساسی وایكی باب صبیان مكتبنی شاملدر. معتبران اهالی ایله مأمورین حكومت یازموسمنی جوارده كائن جبال ومواقع رفیعه‌ده امرار ایدرلر.

مركز قضایه ۳ كیلو متره قدر بعد مسافه‌ده واقع وبر منتظمه طریق ایله مربوط بولنان انامور اسكله‌سی محفوظ لیمانه مالك اولمامغله برابر یالكز غرب جنوبی جهتندن انامور برونیله محافظه‌لیجه‌در. بوراسی خال والچق قراتنه‌یه مخصوص اولوب باراقه ایله دیون عمومیه وكمرك قلبه‌لرندن ماعدا ابنیه‌سی یوقدر وغایت سیرك اوله‌رق بعض واپورلر اوغرار.

اخراجاتی سیسام وحبوبات متنوعه وكراسته واودوندن عبارت اولوب علی الاكثر سوریه‌یه سوق اولنور وحاصلات رسومیه‌سی سنوی ۳۰۰,۰۰ غروشه بالغدر.

چوراقدن برساعت مسافه‌ده دكز كنارنده معموریه نامیله برقلعه خرابه‌سی وجوارنده برقاچ قلعه خرابه‌لریله بر اسكی قصبه ویرانه‌لری واردركه بو قصبه انمور یوم اسمیله معلوم اولوب آنامور نامی بوندن تولد ایتمشدر.

انامور چایی .- «آرمیاغدوس» آسیای عثمانیده جاری كوچرك برایرمق اولوب ایپاروس سلسله‌سنك جنوبی پایه‌لرندن ظهور ایدوب آنامور برونك ایكی فرسخ قدر شرق شمالنده بحر سفیده منصب اولور.

انای پازاری .- اطنه ولایتنده ایچ ایل سنجاغنده كلنار قضاسنه ملحق برناحیه‌در.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اندەرەس .— سیواس ولایتنه تابع قره حصار شرق لواسی مضافاتندن برقریەدر .

اندرون .— یاخود اندرین ، حلب ولایتنك منقسم اولدیغی اوچ سنجاقدن مرعش لواسنه ملحق برقضانك اسمیدر . مذکور قضا اطنه ولایتی حدودنده وزیتون قضاسیله مرعش قضاسی آراسنده واقع اولوب جیهان صویی مرکز قضاسیله اشبو قضا بیننده حد فاصلدر اراضیسی غرب وجنوب سمتلرنده اورمانلق اولوب ذکر اولنان جیهان صویله بوصویه قاریشان یکتر صویی قضایی اروا واسقا ایدر .

قضا برناحیه وسکسان ایکی قریەیی جامع اولەرق ٢١٥١٩ نفوس ایله مسکوندر اشبو نفوسك (١٤٣١)ی عرب ٨٣٣٤ ی تر ٧٠٠٠ ی کرد ٣٦٩ ی روم ومتباقیسی ملل مختلفەدن عبارتدر .

مرکز قضا قیان قصبەسیدر .

اندوغی .— قونیه ولایتی مضافاتندن نیکدەلواسنه ملحق برقریه اولوب بعضاً ناحیه اتخاذ اولنمشدر .

انطاکیه .— Antiochia epi-Tdiphne آنتیوخس حلب ولایت وسنجاغنه ملحق قضالردن انطاکیه‌قضاسنك مرکز ادارەسی اولان قصبەدر .

اشبو قضا شمالا اسکندرون وبیلان شرقاً حارم ، ادلیب جزرالحور جنوباً ینه جزرالحور قضالریله سوریه ولایتی غرباً بحر سفید ایله محاط ومحدوددر . سوریه سواحلنك الك غربی نقطەسی بولنان رأس الخنزیر بوقضا سواحلنده واقعدر .

آنطاکیه‌قضاسی طاغلق واورمانلری کثیر براراضی اولوب سلسلهٔ جبالی میاننده الما طاغی وجبل عقره مثللو سطح بحردن ١٥٠٠ متره مرتفع نقطەلری واردر . قضا عورونت دخی دینلان نهر العاصی ایله صولانور . مذکور نهر اولا انطاکیه قضاسنی حارم وادلیب قضالرندن فصل ایتمك اوزره شماله طوغری جریان ایله عمیق اووەسنه وعمیق کولنك صولرینی بعد الاخذ اولا غربه و بعده جنوب غربه توجه ایدرك انطاکیه شهرندن کچدکدن صکره سویدیه جوارنده بحر سفیده قاریشور . عمیق کولنك برقسمی داخل قضاده اولوب کرك بوکول وکرك مدیك نام صغیر کولك حاصلات صیدیەسی سنوی خزینهٔ دولته ایکی بیك لیرا قدر واردات تدارك ایدر ونهر العاصیده دخی چیقان یلان بالغی سنوی ٢٥٠ بیك مقدارنده اولەرق طوزلنوب قبریس ، مصر و بیروت اسکلەسنه سوق واخراج ایدیلور .

مار البیان عمیق کولیله جوارینك بطاقلقلری بوکوله ١٨ کیلو متره بعد

ومسافەده اولان انطاکیەده یازین فساد هوایی انتاج ایتمکدەدر .

آنطاکیه قضاسی ؛ ناحیه ایله ٣١٠ قریەیی جامعدر نفوس حاضرەسی ٦٢٧٥٠ مقدارینه بالغ اولوب بونك یکرمی بیکی سوریەلی عرب اون ایکی بیکی نصیری اون بیکی ترك اوچبیکی کرد اوچبیکی چرکس اولەرق قرق سکزبیکی اسلام ومتباقیسی ملکیت ارمنی روم قتولیك سریانی کلدانی یعقوبی اولەرق خرستیاندر .

داخل قضاده ملل مختلفەیه منسوب ٤٣ مکتب وبو مکتبلرده مداوم ١٢٤٨ طلبه موجوددر .

آنطاکیه قضاسنده یتشان حبوبات احتیاج وصرفیات محلیەیه غیرکافی اولوب اکثریا حلب سنجاغندن سنوی کلیتلی آربه وسائره ادخال اولنور ایسەده بوکا مقابل قضاده حاصل اولان دوت وبامیق وعمیق اووەسنده یتشان میان کوکی وزیتون اغاجلری پك کلیتلی حاصلات ویرمکدەدرلر ذکر اولنان زیتون اغاجلرندن استحصال ایدیلان زیتون یاغی نفیس صابون اعمالیچون حفظ اولنور بوندن ماعدا عمیق اووەسنده لایعد حیوانات اهلیه وصغیر سوریلری بسلنور .

قضانك مصنوعاتی میاننده ایپکلی چارشاف کفیه ، مشلح ایله اثوابلق قماشلر پك مقبولدر .

قضانك صابون اعمالاتی دخی کلی اولوب سنوی ١٢ : ١٥ میلیون کیلو غرامه بالغ اولمقدەدر .

آنطاکیه شهری ؛ مرکز قضا اولوب دکزدن ٣٥ کیلومتره وحلبدن ٩٥ کیلو متره بعد ومسافەده ونهر عاصی قرب وجوارنده کائندر .

بو شهر قبل المیلاد ٣٠١ سنەسنده اسکندر کبیرله رجالندن سافقوسك پدری آنیتوخس نامنه اولەرق بنا وانشا ایتمش اولدیغی بلدەدرکه جسامت قدیمەسی شمدیکینك بر قاچ مثلی ایدی بر خیلی زمانلر سلفکیانك پای تختی اولمش وسلالهٔ مزبوره حکمدارانی طرفندن توسیع وتزیینه جداً همت اولنمشدر . بر آرالق رومالیلرك النه کچمش وخرستیانلغك ظهورنده کسب اهمیت ایلمشیدی . براز صکره عجملره وبعده شرق ایمپراطورلغنه انتقال ایلمشدر .

هجرتك اون التنجی سنەسندەخلیفهٔ مسلمین حضرت فاروق اعظم طرفندن فتح وتسخیر ایله ید اسلامیانه کچوب ٣٥٧ ده رومله ٤٧٧ ده سلجوقیلر واسطەسیله ینه اسلاملره اوندرت سنه صکرده اهل صلیبه و٥٦٨ دە ملك بیبرس واسطەسیله ینه ید اسلامیانه انتقال ایلمش و ٩٢١ تاریخنده سلاطین عثمانیەدن یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك چرکسلره غلبەسنده عموم سوریه ایله برابر ید عثمانیانه کچمشدر .

شهرك متعاقباً کوردیکی استیلالر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وغايت صيق صيق وقوعه كلان زلزله‌لر حسبيله خراب اوله‌رق اسكى زينت ومعموريتى قالمامشدر .

اليوم شهرده ٢٣٥٥٠ نفوس ٣٣٧٤ خانه ١٤٥١ دكان ٣٨ مغازه ٢٠ خان ٣ اوتل ١٤ قهوه براجزاخانه ٢٥ فرون ٥ صو دكرمنى ٩ صابون ١٣ ايپك قابريقه‌سى ١ قشله ٢٤ جامع ٢٨ مسجد ٢ دركاه ١٠ مدرسه ٣ كليسا ٥ حمام وسائره واردر .

حبيب نجار حضرتلرى دخى درون قصبه ده مدفون اولوب مرقدى زيارتگاهدر .

آنطاليه { آداليا } .— قونيه ولايتنك مركب اولديغى

الويه‌دن تكه سنجاغنك كرسئ اداره‌سى اولان بر شهر اولوب بحر سفيددن تشعب ايدن آداليا (آنطاليه) كورفزينك داخلنده وساحل بحره ناظر بر تپه نك اتكنده واقعدر . شهرك منظره‌سى كوزل ايسه ده هواسى يازين غايت صيجاق ولدوسه معروضدر اولرى اخشاب سوقاقلرى غير منتظم و صويى بر بچق ساعتلك محلدن جاب ايدلمشدر .

اهاليسى ١٥ بيكه قريب اولوب بونك اون ايكى بيكى اسلامدر و اسكندرون پوسته‌لرينك منتظماً اوغرامسى جهتيله تجارتى يولنده وباشلوجه اخراجات كراسته‌در .

بوشهرى قبل الميلاد همان برعصره يقين برغمه قرالى ايكنجى اتال تأسيس ايتمشدر اليوم مشهود اولان ايكى ريختملى ليمانى ايله سائر مبانئ عتيقه خرابه‌لرى قدمنه دلالت ايدر آنطاليه جوارنده اسكى انطاليه ناميله مشهور اولان سيده شهر قديمنك خرابه‌لرى الآن مرئيدر .

انطاليه قضاسى ٦ ناحيه و ١٩٥ قريه ايله يتمش بش بيك نفوسى جامع اولوب قضاده ١٠٩ جامع ٣٢ مدرسه ١٢٠٠٠ قدر خانه واردر .

حاصلاتى حبوبات متنوعه ليمون وپورتقال وميان كوكى وباشليجه اخراجاتى طاغلردن كسيلان اودون وكراسته‌دركه اسكندريه يلكن كميلريله سوق ايديلور .

آنقره .— (ولايتى) اسياى عثمانيده و اناطولى

شبه جزيره‌سنك تماماً اورته‌سنده كائن بر ولايت اولوب ٢٨,٢٣ : ٣٤° طول شرقى ٢٩,٧٥ : ٤١,٧٥ عرض شماليده كائندر .

ولايت مزبوره شمالاً قسطمونى غرباً خداوندكار جنوباً قونيه شرقاً سيواس ولايتلريله احاطه اولنمشدر . منتهاى حدود غربيسى ازميد و مدانيه وكملك اسكله‌لرندن ٣٠٠ وحدود جنوبيسى بحر سفيدده واقع مرسين ليماننددن ٣٠٠ نقطهٔ نهايت شماليسى بحر سياهده كائن صامسون اسكله‌سنه ٣٢٥ كيلومتره بعد ومسافه‌ده اولمغله ولايت مزبوره آسياى صغيرك تماماً وسطنده بولنمشدر .

ولايتك مساحهٔ سطحيه‌سى اللى اوچبيكى مزروع ويا قابل زراعت و يكرمى بش بيكى طاغلق وپايرلق وبشبيكى اورمانلق اولمق اوزره سكسان اوچبيك كيلومتره تربيعنده‌در نفوس موجوده‌سى دخى يديوز آلتمش اوچبيك يوزاون طقوزى مسلم و متباقيسى ملل مختلفه اوله‌رق سكز يوز طقسان ايكيبيك طقوز يوز كشيدر .

اشبو مقدارك (٤٦٩١٤٧) ى ذكور و (٤٢٣٧٥٣) ى اناثدر .

اشبو ولايتده خيمه‌نشين كرد قبائلى دخى موجود اولوب مقدارلرى خيليجه‌در قبائل مزبوره باشلوجه طقوز قسمه تقسيم اولنمشدر :

(١) رشوان (٢) شيخ بزنلى (٣) باديللس (٤) تركيانلى (٥) ميكائلى (٦) يامبكلى (٧) قوبيانلى (٨) سفيانلى (٩) آينانلى اشبو عشاير على الاكثر خيمانه جهتنده مسكون اولوب زراعت جهتنه اولقدر اهميت ويرمزلر وقيون وكچى وصغير ودوه واستر بسليوب سوريلرله درسعادت ومحال مختلفه‌يه سوق ايدرلر .

آنقره ولايتنك اقليمى محيط اولان طوروس وآنتى طوروس سلسله‌لرى بازين شديد صيجاغندن محافظه ايتدكلرندن عموميتله يابس ومتعدلدر .

مذكور سلسله‌لرك الك مرتفع نقاطى قيصريه قربنده كائن آرجياس طاغيله اطه طاغى آياش بلى تكه طاغى وسائره‌در .

آنقره ولايتى صولايان سقاريا وقزل ايرمغك توابعى طاغلرك اتكلريله يماجلرينه تصادف اراضيى پك منبت برحاله قويمشدر .

انقره ولايتى ادارهٔ ملكيه جه انقره — يوزغاد — قيصريه — قيرشهر ناميله درت لوايه وبونلرك كافه‌سى ٣٢ قضا ١٥ ناحيه ٢٩٧١ قرايى مشتملدر .

ولايتده عموماً ١٢٠٦ مكتب واردر اراضيسى هر نوع حبوبات يتشديرر وسنوى يتشان حبوبات ٧,٥ ميليون كيله‌يه بالغ اولور انقره تفتيك كچيلريله مشهوردر وبونلرك يوكلرى ايله امثالسز اولان انقره صوف وشاليلرى نسج اولنور وتفتيك اخراجاتى كليتلى بر مبلغ كتورر بوندن ماعدا قير شهرك حاليلرى وسجاده‌لرى قيصر جوارينك صجوق وپاصدرمه سى حقيقةً امثالسز شيلردر .

آنقره سنجاغى : قسطمونى ، خداوندكار ، قونيه ولايتلريله وقيرشهر سنجاغيله محدوددر سكنهٔ موجوده‌سى ٢٥٦٥٤١ اسلام ١٨٩٦ روم . ١٨٤١ ارمنى ٥٦٠٩ قتوليك ١٠٩ پروتستان ٤٧٨ موسوى اولمق اوزره ٢٧٣١٣٢ نفوسدر .

انقره سنجاغى : انقره — چبيق آباد — اياش — بكبازارى — نعللى خان — سوريحصار — ميخاليجق — حيمانه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

— یبان اباد — قصبهٔ بالا — زیر قضاسی نامیله ١١ قضا شیخ بزنلی — چوربا — یبانلی — کوکوزو — اوروش اسملریله ٥ عدد ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

انقره قضاسی وانقره شهری :
انقره شهری مشتملاتی اولان ٤٩ قرا ایله برابر مرکز قضایی تشکیل ایدر .

انقره شهری همنامی اولان ولایتك کرسیٔ اداره‌سی اولوب درسعادتدن (٤٥٠) کیلو متره بعد ومسافه‌ده واقع اناطولینك بیوك شهرلرندن بریسیدر .

بو شهرك انقره چایی اوزرنده باغ وباغچه وبوستانلری حاوی وکوشك وابنیهٔ سائره‌یی محتویدر شهرك نفوسی ٢٥:٣٠ بیك راده‌سنده در سعادت ایله انقره بیننده‌کی تیموریول سایه‌سنده غلبه‌لکلکی کون بکون تزاید ایتمکده‌در .

شهر سطح بحردن ٨٠٠ متره ارتفاعنده بر تپه‌نك یماجنده مبنی اولوب طاغك قسم علیاسنده واقع بر صخرهٔ عظیمه اوزرنده بنا ایدلمش متین بر قلعه‌سی وآثار وانقاضی الیوم مرئی اولان وشهری دائراً مادار محیط اولان سوری وبعض استحکامات اثرلری مشهود بولنمقده‌در .

شهرك جهات ثلثه‌سی اون بیکه قریب باغ وباغچه وبوستانلرله محاط اولوب دباغ خانه دره‌سی وانیجه صو نام صولرله ریان اوله بونلر سکنه‌سی ایچون ایام بهار وصیفده بر نزهتگاه بینظیر تشکیل ایتمکده وشهرك درکار اولان لطافت ونظارتنی تزیید ایلمکده‌درلر .

انقره دنیانك هیچ بر محلنه مخصوص اولمیان بالی ایله ٣٨ نوع تعداد ایدیلان نفیس ارمودی والماسی درسعادته شمندوفر واسطه‌سیله نقل ایدلمکده‌در .

اعزهٔ مشایخ اسلامیه‌دن حاجی بیرام ولی وحسین بهاءالدین وخطیب اصفهانی وتاج الدین ولینك تربه‌لری قرقلر مقامی وقاضی حلبینك مرقدی زیارتگاه محللردر .

شعرای جاهلیه دن امریٔ القیسك دخی حضرلق نام محلده مدفون اولدیغی محققات تاریخیه‌دندر .

انقره‌نك نام قدیمی انسیری وانکوری اولوب قبل المیلاد فریکیالیلر طرفندن ٦٥٠ تاریخنده بنا اولنمش وغالاتیالیلرله فریکیالیاره بر مدت پای تخت اولدقدن صکره روما لیلرك النه کچمشدر روما قیصرلرندن اوغستوسك مرمر اوزرینه محکوك وصیتنامه‌سی الیوم شهرده موجوددر رومالیلردن صکره بو شهری عجملر ، عربلر ، سلجوقیلر اتمش وبرنجی اهل صلیب زماننده ١٨ سنه قدرده لاتینلرده قالمشدر . نهایت ٧٢٦ تاریخ هجریسنده غازی خداوندکار حضرتلری متغلبه‌دن اخیار طائفه‌سنك الندن فتح وتسخیر بیوردرق اولتاریخدن اعتباراً ممالك عثمانیه اعدادینه داخل اولمشدر .

انقره قصبه‌سی ٥٤٥٨ خانه ٤ حمام ٢١٧٣ دکان ٥٠ مغازه ٢١ فرون ٣٢ جامع شریف ١٢ مسجد ٢٧ مدرسه

١١ تکیه ١٧ تربه ١٢ کلیسا ٨٤ چشمه ٩ کرده میدخانه ٨ باغچخانه ١١ دکرمن ١ ساعت قله‌سی ١ مکتب اعدادیٔ ملکی ١ غربا خسته خانه‌سی مدرسهٔ حمیدیه نامیله کبیر بر مکتب ٦٥ صبیان مکاتبی ٨ مال اجنبیه مکتبلری ٣٢ خان بر مملکت باغچه‌سی وایکی باب قشله وبر بیوك حکومت قوناغنی وعسکری دبوبی ایله تلغرافخانه ورژی ودیون عمومیه دوائرینی حاویدر .

آنقره صویی . — سقاریانوابعندن بریسی اولوب ایدوس طاغنك جنوبی پایه‌لرندن نبعان ایدن چیق صویی وامیر کولندن چیقان طبساق صویی وانف الذکر ایدوسك شمالی پایه‌لرندن ظهور ایدن مراد صولریله کسب جسامت ایدر وصوك ایکی صولرله انقره جوارنده وچبیق صوییله دخی آنقره‌نك بش فرسخ قدر شرقنده برلشور . ومجراسی ١٣٠ کیلو متره امتداد ایلر .

آوجیلر صویی . — آناطولیده قاز طاغ (ایدا) دن ظهور ایدرك مندرس نهرینه قاریشان کوچوك بر چایدر . بو اسمده بوزوقده اوفاق بر موقعده واردر .

آودله . — روم ایلنده یانیه ولایت وسنجاغنده کره‌بنه قضاسی مضافاتندن بر قریه اولوب پندوس طاغنك اتکنده وانیجه قره صو توابعندن بری اوزرنده واقعدر اهالیسی اون ایکی بیکی متجاوز اولوب چوبانلق ایله تعیش ایدرلر وقریه‌نك موقعی مرتفع اولدیغندن سکنه‌سی قیشین شدت سرمادن قشلاقلره التجا ایتمکده‌درلر مصنوعاتی کلیم وچوراب ایله ولنسا دینلان قبا وتوکلی فانیله‌دن عبارتدر .

آوردیا . — قسطمونی ولایتی و سینوب لواسی ملحقاتندن برموقعك اسمیدر .

آوروپای عثمانی . — روم ایلیٔ شاهانه‌یه مراجعت بیوریله .

آولونیا . — یانیه ولایتنك برات سنجاغنده قضا مرکزی برقصبه‌در . مذکور قصبه مرکز ولایت اولان یانیانك ١٣٥ کیلومتره بعد ومسافه‌سنده وآدریاتیك دکزی ساحلندن یارم ساعت قدر کیریده واقع اولوب لیمانی ایشلکدر .

قضانك جواری بطاقلق وموقعی چقور اولدیغندن وخامت هوا ایله مشتهردر . اسکله‌نك یقیننده پاشالیمانی نامیله معروف اولان لیمانی مکمل بردونمانك استیعابنه کفایت ایدر .

درون قصبه‌ده ٦ مکتب ابتدائی بر رشدیه مکتبی ایله ٩ خان ١٥٠ قدر دکان موجوددر . اهالیسی التی یدی بیك راده‌سنده‌در .

لوید قومپانیه‌سی واپورلری امد شد

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ايتديكندن تريسته واوستريا ايله مناسبات تجاريه‌ده بولنور .

اولونيه قضاسي نفس قصبه ايله ٦٥ قدر قريه‌يي جامع اولوب طاغلق واورمانلري واسعدر باشلوجه محصولاتي زيتون ياغي وساده ياغيله طوزواد خلاتي قهوه واوروپا امتعه‌سندن عبارتدر اهاليسي اولان لاپلر ٣٠ بيكي متجاوز ذكي وجسور برقومدر وچوبانلق يكانه صنعتلريدر .

آيازمند . — آيدين ولايتنده ازمير لواسنه ملحق برغمه قضاسي مضافاتندن ٣٩ درجه ١٤ دقيقه عرض شمالي و ٢٤ درجه ٢٦ دقيقه طول شرقيده واقع ١٢١٣ نفوس و ٣٨٠ اماكني جامع بر ناحيه مركزي اولوب دكزه قريب ومدللي اطه‌سي مقابلنده كائندر .

ناحيه‌سي : برغمه‌نك شمال غربيسندن متشكل اوله‌رق شمالاً ايوالق قضاسي شرقاً قوزان جنوباً ديكيلي ناحيه‌لري غرباً مدللي بوغازي ايله محدوددر .

آياس . — اطنه ولايتنه تابع جبل بركت سنجاغنده پياس قضاسي مضافاتندن يمورطه‌لق ناحيه‌سنك مركز اداره‌سي اولان كوچوك بر قصبه‌در كه يمورطه‌لق ليماننك مدخلنده وشرق شمالي جهتنده كائندر . ذكر اولنان يمورطه‌لق ليماني اق دكزده هرنوع روزكاردن محفوظ وامين بر ليمان اولديغندن ازمنهٔ متقدمه‌ده آياس شهرينك اهميتي فوق العاده ايدي واولوقتلر اليوس ناميله بوجهتك تجارتكاه بر بلده‌سي ايدي .

بو شهرك خرابه‌سي الآن مشهود وموجود اولوب قلعه‌لري ايله صو يوللري وكوپري وحمام وسائر مبانئ جسيمه‌سي الآن عقللره حيرت ويره‌جك درجه‌ده‌در .

قلعه‌نك جوارنده زيرزمينده طاشدن اويولمش ٣٠٠ قدر اوطه‌لي بر محل موتالرك حفظه مخصوص اولمق ايچون انشا ايدلديكي ظن اولنمقده‌در .

بيوك اسكندرك دارايي مغلوب ايتمسي وايمپراطور هراقليوسك كسراي عجمه غلبه‌سي مثللو وقايع مهمهٔ تاريخيه آياس جوارنده وقوعه كلمشيدي .

آياستفانوس . — پاي تخت سلطنت سنيه جوارنده وروم ايلي جهتنده چكمجهٔ صغير قضاسنه ملحق بر قريه‌در كه روم ايلي تيمور يولي كذركاهنده وساحل بحرده كائندر . قريه‌نك هواسي لطيف وجواري مفرح اولوب يوز قدر خانه ايله برقاچ غازينو ودكاني وياليلرله صيفيه‌لري محتويدر .

ادرنه ولايتنك قرق كليسا سنجاغنده اخته‌بولي قضاسنه مضاف بر ناحيه‌نك اسمنده اياستفانوس اولوب بحر سياه ساحلندن ايكي كيلو متره قدر كريده ومركز قضانك آلتي ساعت قدر اوزاغنده‌در .

آياسراندي . — روم ايلده ارنا. وودلغك غربنده

وساحل بحرده بر كوچرك اسكله اولوب تماماً قورفه جزيره‌سنك شمال نقطه‌سنه مقابلدر موقعي اقتضاسي اركري سنجاغنك ويانيه‌نك اسكله‌سيدر ابنيه‌سي قرانتنه وكمرك وآجنته اتخاذ اولنان برقاچ پارچه بنا ايله بر ايكي خان ومغازه‌دن عبارتدر .

شهري پك اسكيدر الآن خرابه‌سي اسكله‌نك جنوب شمال سمتنده مشهود اولور . اسكله‌نك جنوب شرقنده ير آلتنده قرق قدر اوطه موجود اولوب قرق عزيزلره منسوب اولديغي مروي بولنمغله موقع قرقلر معناسنه رومجه اوله‌رق اياسراندي اسميله تسميه قلنمشدر .

آياسفيد . — ياخود كليزمان ؛ آيدين ولايتنده ازمير لواسنه ملحق اورله قضاسنك مربوطاتندن اياسفيد ناحيه‌سي داخلنده كوچوك بر قصبه‌در كه ازميرك ١٩ واورله‌نك ١٣ كيلو متره اوزاغنده وازمير كورفزينك جنوب سمتنده‌در .

آياسفيد ناحيه‌سي : اورله قضاسنك شرقندن متشكل اولوب شمالاً ازمير كورفزي شرقاً ازمير قضاسي جنوباً سفري‌حصار غرباً اورله قضالريله محدوددر . مشتملاتي ١٣ قريه اولوب ٤٣٦٥ نفوسي جامعدر . مركزي اورله‌نك جهت شرقيسنده ٤٢٤ نفوسي و ٩٤ اماكني حاوي يلكي قريه‌سيدر .

آياسلوغ . — افس كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

آياش . — انقره ولايت ولواسنه ملحق قضالردن بريسنك مركز اداره‌سي اولوب مركز ولايتك ٩ ساعت غربنده وازميددن انقره‌يه كيدن جاده اوزرنده وايكي طاغ اراسنده واقع اولوب سقاريا توابعندن بري قصبه داخلندن مرور ايدر .

٨١٩ خانه و ٢٩٧٥ نفوس مسلمه‌يي محتويدر .

آياش قضاسي : كودل اسمنده بر ناحيه ايله ٤٤ قريه‌يي جامعدر .

اطراف وجواري بيان آباد ـ بكبازاري ـ ميخاليجق ـ خانمانه ـ زير قضالريله محاط ومحدوددر سكنه‌سي جملةً اسلام اوله‌رق ٢١٧٠٠ كشيدر داخل قضاده ١٥ مسجد ٤٥ جامع ٧ مدرسه ١ رشديه ٤٥ صبيان مكتبي ٤٦٣٧ خانه ١٩٠ دكان وردر .

قضانك اراضيسي ٨٠ بيك دونم مزروع ٧٠ بيك دونم غير مزروع ١٠ بيك دونم باغ وبغچه ٢٥٠٠ دونم چاير ومرعادن عبارتدر . محصولاتي حبوبات ايله پرنج جهري آفيون پاموق ميوه ومصنوعاتي بزچوراب كبي شيلردر . حيواناتي كثير اولوب سنوي ٥٣٢٥٧ قيه تفتيك ٢٥٠٠٠ قيه پياغي ٤٥٦ قيه قيل حاصل اولمقده‌در .

آياش اسمنده بر ناحيه‌ده اطنه ولايتنك ايچ ايل لواسنده سلفكه قضاسنه مربوط اولوب مركزي ليموس قصبه‌سيدر آياش شهر قديمنك خرابه‌لري

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

سلفكه‌نك ٣٥ : ٤٠ كيلومتره قدر شمال شرقيسنده وساحل بونجه ١٨ كيلومتره قدر امتداد ايدر برانقاضى سلسله‌سى تشكيل ايتمشدر .

آيانجق .— قسطمونى ولايتنهٔ ملحق سينوب سنجاغنك استفان قضاسنده واقع بر قريه‌در كه آيانجق لاطه‌سى ناميله معروف اولوب انشا آتده مستعمل اولان اغاج بورايه منسوبدر .

آياندون .— استفان قضاسنده ومركز قضانك ١٥ كيلومتره قدر غربنده وساحل بحر سياهده وبرچاى اغزنده تشكيلى ايتديكى قوى داخلنده كائن برقصبه‌در .

آيانيقوله .— كريد جزيره‌سنده ميرا باللا قوينك منتهاسنده كائن كوچك برقصبه اولوب لاشيد سنجاغنه مضاف ميرابللا قضاسنك كرسئ اداره‌سيدر قضاء مزبوره ٣٥ قريه‌يى مشتملدر .

آيدنجق .— زبانزدى ادينجك در . خداوندكار ولايتنك قره‌سى لواسى قضالرندن باندرمه‌يه ملحق برناحيه مركزى اولوب مرمره دكزى ساحلنه قريب وقپوطاغى شبه جزيره‌سنك مداخلنه واقعدر قصبه‌يه يارم ساعت مسافه‌ده مشهور سيزيق خرابه‌سى واردر قصبه‌نك جوارى زيتون ودوت اغاجلريله مملو اولمغله كليتلى زيتون وزيتون ياغى وايپك حاصل اولور اهاليسى اوچبيك قدردر .

اورخان غازينك اوغلى غازى سليمان پاشا روم ايلى‌يه بوشهردن كچمشدر .

ايدنجق ناحيه‌سى ٢٢ قريه و ٧٥٠٠ قدر نفوس و ٥ جامع ٢٨ مسجد ٢ كليسايى محتويدر .

آيدونات .— روم ايلده يانيه ولايت وسنجاغنده قضا مركزى اولان برقصبه‌در .

قصبهٔ مزبوره مركز ولايتك قرق بش كيلو متره بعد ومسافه‌سنده وبرطاغ اتكنده واقع اولوب موقعى مرتفع هواسى لطيف واطرافى باغاق وبوستاندر . هر ايلول آينده بش كون امتداد ايدن پنايرى قوريلور وجوارنده يتشان توتوندن مشهور يانيه انفيه‌سى ياپيلور .

قضاسى ٦٤ قريه ايله حولى ناحيه‌سندن متشكلدر نفوسى آزايسه‌ده اراضيسنك قوهٔ انباتيه‌سى بولنده‌در باشلوجه محصولى حبوبات ايله توتوندر .

آيدين .— نام ديكرى كوزلحصاردر آيدين ولايتنك منقسم بولنديغى الويه‌دن همنامى اولان سنجاغك كرسئ اداره‌سى اولوب ازميره مربوط اولان تيمور يول ايله نقدبر اولنان مسافه‌سى ٥ ساعتدر . ٣٧ درجه ٤٨ دقيقه عرض شمالى و ٢٥ درجه ٢٩ دقيقه طول شرقيده ومندرس نهريله ريان اولان بر اووه‌يه ناظر موكيس طاغنك اتكنده وتراس شهر قديمنك بعض خرابه‌سى اوزرنده مؤسس اولوب سوقاقلرى وخانه‌لرى غير منتظم

وكار قديمدر . اهاليسى ٢٤٧٨٠ نفوس اولوب تجارتى فوق العاده‌در هواسنك لطافتى باغ وباغچه‌لرى صولرينك كثرت ولذتى ايله اولجوارده كسب معروفيت ايتمشدر .

درون شهرده ٩٣٥٧ خانه ١٤٥٠ دكان ١٣٢ مغازه ٣٨ خان ٥٣ فرون ٥ لوقانطه ٧ پاموق فابريقه‌سى ٨ حمام ٥١ جامع ٦ تكى ٧٤ مسجد ٤٩ مدرسه ١٤ مكاتب اسلاميه ٤ كليسا ١ كتبخانه ٣ خسته‌خانه ٢ ميان كوكى فابريقه‌سى واردر . شهرك اسكى اسمى ترال اولوب ترا اقوامندن اجنبى خدمتيله مألوف برقومه منسوبدر .

قضاسى شمالاً ازمير لواسى غرباً آيدينه مربوط سوكه جنوباً چينه شرقاً نازللى قضالريله محاط اولوب ٦٩٦٤٤ نفوسى و ١٩٢ قريه‌يى مشتملدر محصولاتى پاموق ميان كوكى حبوبات و آفيون ايله زيتون واوزومدن عبارتدر .

آيدين قضاسنك نواحئ ملحقه‌سى : صوبجه — كوشك — قره حيط — اينه آباددر .

آيدين لواسى : آيدين ولايتنى تشكيل ايدن سنجاقلردن بريسى اولوب شمالاً ازمير وصاروخان غرباً اطه‌لر دكزى شرقاً دكزلى وجنوباً منتشا سنجاقلريله محاطدر .

اراضيسى شمال جنوب جهتلرى طاغلق ووسط سمتلرى اووه اولمق اوزره منبت ومحصولداردر اوزوم آفيون حبوبات متنوعه ايله پاموق كليتله اخراج ايدر .

نفوسى ٢٠٧٧٩١ وملحقاتى ٥ قضا ايله ١٧ ناحيه‌در .

آيدين ولايتى .— آسياى صغيرده وآناطولى شبه جزيره‌سنك جهت غربيسنده واطه‌لر دكزى ساحلنده كائن دولت عليه‌نك اك مهم ولايتلرندن برى اولوب برلوا مركزى اولان آيدينك نامى ولايته تعميم اولنمشدر .

آيدين ولايتى اطه‌لر دكزى ايله خداوندكار وقونيه ولايتلريله محدود ٣٦ : ٤٠ درجه عرض شمالى و ٢٣ : ٢٧ درجه طول شرقيده واقع اولوب تربيعاً ٥٣٧٩٨ كيلومتره وسعتنده و ١,٤٠٨٣٨٧ نفوس ايله مسكوندر . نفوس مزبوره ايله ولايتك فن زراعت نقطهٔ نظرنده كى اقسام اساسيه‌سى آتيده‌كى جدوللرده ارائه اولنمشدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

جدول ۱

اقوام	اجمال	یرلی ذکور	یرلی اناث	یبانجی ذکور	یبانجی اناث
اسلام	١١١٨٤٩٦	٥٥٦٥٠٠	٥٤٣٨٢٩	١٤٦٢٨	٣٥٣٩
روم	١٩٠٤٣١	٩٦٠٢٩	٩١٥٩١	٦٨٩٥	٩١٦
ارمنی	١٣٩٤٠	٦٦٠٣	٦٤٦١	٨١٦	٦٠
بلغار	٤٢٦	«	«	٢٨٨	١٣٨
قتولیك	٨٧٦	٤٢٤	٤٥٢		
یهودی	٢٢٢٧٣	١١٤١٨	١٠٧٥٤	٧١	٣١
پروتستان	١٥٣	٧٦	٧٧		
لاتین	١٠٥٠	٥٨٦	٤٦٤		
تبعهٔ اجنبیه وتابعیتی مشکوك	٥٥٧٤٣	١٨٢٣١	١٩٠٧١	٩٥٠٥	٨٩٣٥
یکون	١٤٠٨٣٨٧	٦٨٩٧٦٧	٦٧٧٦٩٨	٣٢٠٢٥٣	٢٣٦١٩

جدول ۲

نوع اراضی	کیلومترو مربعی
اراضیٔ مزروعه	١٤٢٨٨
غیرمزروع وفقط قابل زراعت	٤٩٧٠
اورمان	٦٣٣٧
ناقابل زراعت	٢٨٢٢١
یکون	٥٣٧٩٨

بو ولایت اناطولینك اك کوزل یرلرینی واك محصولدار سمتلرینی جامع اولمغله ثروت طبیعیه وتجارت موقعیه جه دولتك برنجی درجه ده بر ولایتیدر.

سواحلی لاینقطع کورفز و برونلر وشبه جزیره و قویلر ایله مملو اولوب اق دکزك سمت شرقیسنده امد شد ایدن سفاین تجاریه و پوسته واپورلری کندیلری ایچون هر زمان بر ملجاء ومأمن تدارك ایده‌بیلدیکی کبی اناطولی اخراجاتنی آلمق اوزره دائما اوغرامق مجبوریتنده درلر.

اراضیٔ ولایت کرچه طاغلق و عارضه‌لی ایسه‌ده طاغلرك اوزری اورمان ومرعالرله مستور ویماجلری محصولاته مساعد ترلالری حاوی وطاغلری فاصل اولان وادیلری زمردین چایر واووه‌لری شامل اولمغله طوپراغك هر بر نقطه‌سی سکاننی بخشایش الهیدن طبعاً مستفید ایتمکده‌در.

آیدین ولایتنك طاغلری اناطولینك سلسلهٔ غربیه‌سنه منسوب اولوب باشلوجه یوکسکلری بوز طاغ وشعباتی اولان اق طاغ عجم طاغی قوچان طاغی وسائره ایله شمال جهتنده وحدود ولایتده کائن دمیرجی طاغی واوزونجه یایلا کبی هر ایکی ولایتك (خداوندکار — آیدین) خط تقسیم میاهنی تشکیل ایدنلردر. ولایتك جنوبنده واطنه ولایتله منتشا سنجاغی حدودنده کائن اق طاغ اسمیله بر طاغ دها واردرکه دیکرندن فرق ایچون بوکا قوجه آق طاغ اسمی ویرلمشدر.

داخل ولایتده جاری نهر وچایلر چوق اولوب قسم اعظمی آطه‌لر دکزینه منصب اولور. بونلرك مهم ومشهورلری باقر چایی کدیز بیوك و کوچوك مندرسلر ایله صاری چای وتحته چایی وسائره‌دن عبارتدر (بونلره عائد تفصیلات صره‌سی کلدکجه یازیله‌جقدر).

حاصلات طبیعه‌سی: اولاً غایت زنکین اورمانلریدرکه وسعتلری تربیعاً ٦٣٣٧ کیلومتره اولوب جنسلری میشه قزل چام یابانی زیتون ایله آق چام وسائر نوع اشجاردر قزل چام صنعت دباغتده مستعمل اولدیغندن سورومی چوقدر.

ثانیاً پاموق حاصلاتی: بیاض واوزلی پاموق یتشدرمکله ولایات شاهانه میاننده تمیز ایتمش وهریرده معتبردر.

بونلردن ماعدا یاش و قوری اوزوم ایله انجیری اوروپاده مقبول و بالخاصه آمریقایه اخراج اولنور.

حبوبات متنوعه‌دن اربه ایله سیسام بر درجه‌یه قدر چوقجه یتشور ایسه‌ده زراعك اوزوم وانجیر یتشدرمکه اولان میل واهتماملری حسبیله یتشان بغدای احتیاجات محلیه‌یه کفایت ایده‌مامکده‌در.

ولایتك محصولات صناعیه‌سی میاننده نفیس خالیلر وکلیم وسجاده‌لرك اوروپا پیاسه‌لرنده اعتباری زیاده اولمغله بو یوزدن ولایته سنوی بیکلرجه لیرالر ادخال قلنمقده‌در.

ادارهٔ ملکیه‌جه ولایت: ازمیر، آیدین، دکزلی، صاروخان، منتشا نامیله بش لوایه وبونلردن ازمیر لواسی ١١ آیدین لواسی ٥ دکزلی لواسی ٦ صاروخان لواسی ١١ منتشا لواسی ٦ قضایه ومجموع ولایت ٣٩ قضایه وهر قضا اقتضاسنه کوره بر طاقم ناحیه‌لره تقسیم اولندیغندن من حیث المجموع ٧٤ ناحیه‌یه منقسمدر.

مرکز ولایت ازمیر شهریدرکه بوکا دائر تفصیلات «ازمیر» کلمه‌سنده ویریله‌جکندن اورایه مراجعت اولنه.

آیدین ایلی. — آیدین لواسنك اسمیدرکه آیدین اوغللرینك اقامتندن ناشی ویرلمشدر.

آینه‌رور. — (Atho, Athos Athou) آیون اوروز Aghion-oros اوروپای عثمانیده وسلانیك ولایتی داخلنده کائن حالکیدیکیا

تام شبه جزیره‌نك مركب اولدیغی اوچ عدد صغیر یارم اطه‌جقلرك شرق جهتنده بولنان و تخمیناً اللی ایكی كیلومتره ممتد اولان صغیر بر یارم اطه‌جقدر كه اوزرنده بولنان وآتوس دینلان طاغك دكزه طوغری برون هیئتنده امتدادینی تشكیل ایتمش و طاغك اسمی شبه جزیره‌لكه دخی تشمیل اولنمشدر .

شبه جزیره‌جكك بر طرفی آینوروس كورفزی ودیكر طرفی حالكیدیا یارم اطه‌سیدركه بوراسنك قدیماً قنال اوله‌رق حفر و كشاد ایدلدیكنه الیوم برچوق آثار موجود و سائر طرفلری اطه‌لر دكز یله احاطه اولنمشدر . شمالنده پلاتی وكیلانداری وجنوبنده آینوروس برونلری واقعدر .

آینوروز برونك آچیقلری فورطنه‌سنك شدتیله مشتهر اولوب كمیلر بورادن مرورنده كمال درجه تلقیظ و انتباه اوزره بولنمقده‌درلر .

آینوروز شبه جزیره‌سی سلانیك ولایتنه مضاف برقضا اعتبار اولنمشدر داخل قضاده اورتودوقسلره مخصوص مناستر وزاویه‌لرله بونلرك اداره‌سنه مخصوص چفتلكلردن بشقه برشیء اولمیوب مناسترلرده تارك دنیا اولان راهبلر بر حال انزواده یشامقده‌درلر .

قضانك اموری قائمقامك ریاستی تحتنده متشكل وشبه جزیره اوزرنده كائن یكرمی عدد مناسترك هر سنه تبدیل اولنان برر وكیلندن مركب لونجه تعبیر اولنور هیئت طرفندن رؤیت ایدلمكده‌در .

قضانك رهبان وخدمه و سائره‌دن عبارت بولنان نفوسی یكرمی بیكی متجاوزدر .

قضانك مركزی قاریس نامیله معروف برقریه اولوب قائمقامك اقامتكاهیدر . چفتلكانك ویركوسی مقامنده اوله‌رق سنوی دولته ۷۲ بیك غروش كوندریلور و رسوم وواردات سائره‌سی ۲٤٨١٧٠ غروشه بالغ اولور . چفتلكلرده حیوانات و سائره موجود اولوب مناسترلرك اداره‌سیچون زراعت وحراست اجرا اولنور . وزاویه‌نشین اولان راهبلر طرفندن یاپیلان بعض تصاویر وقاشیق وسائره كبی معمولات بهر سنه روسیه وسائر محالدن كلان زواره بیع اولنوب هر سنه اغستوس اونبشنده كشاد ایدیلان پنایرده ایچه آلیش ویریش ایدیلور .

آینه آباد } آینه كول } آینه‌پازاری — .. الخ بواسملرك صورت تلفظلری مدسز اوله‌رق اینه آباد اینه‌جك .. الخ اولدیغندن اشاغیده ذكر اولنه‌جقدر .

آینه چایی .— اناطولینك غربنده كوچوك بر چایك اسمیدركه ایدا طاغندن نبعان ایله اطه‌لر دكزینه منصب اولور .

اینه كول صویی .— آناطولیده جاری سقاریا نهری توابعندن بدره چایی تشكیل ایدن كوچوك بردره‌در .

اینه كول صویی .— آناطولیده جاری اولان كدیز چاینه مغنیسا ایله آطه شهرلری ماییننده قاریشان بر دره‌دركه منبعی (آینه كول آیدین) قصبه‌سنك درت فرسخ جنوب شرقی جهتندن اخذ ایدر .

ایواجق .— اناطولیده الویهٔ مستقله‌دن بیغالواسنه ملحق ایواجق قضاسنك مركزیدركه بر طاغك اتكنده و مندرس نهرینه قاریشان بردره‌نك كنارنده كائندر .

قصبه‌نك جوانب اربعه‌سی باغاق و بغچه‌لك اولوب ۲ جامعی بر رشدیه مكتبی ۳ صبیان مكتبی ۲۰۰۰ متجاوز اهالیسی واردر .

قضاسی مدللی جزیره‌سنك قرشوسنده اولوب ۷٦ قریه و درت بیكی متجاوز خانه‌ده ۱۸ بیك قدر نفوس واردر . حاصلاتی حبوبات ایله زیتون اوزوم ومعمولاتی بعض كمش اوانی ایله صابوندن عبارتدر .

ایوالق .— اسكی اسمی هراقیله وآعولیدیس و رومجه نامی كیدونیادر اناطولینك غربنده كائن ادرمید كورفزینك مدخلنده وجنوب سمتنده ومدللی اطه‌سی مقابلنده قضا مركزی برقصبه‌دركه اداره‌جه خداوندكار ولایتنه مضاف قره‌سی سنجاغنه مربوطدر .

ایوالق بونده جزیره‌سی ایله قپالو اولان برقویك منتهاسنده اولوب ایچه تجارتكاهدر ایوالق قصبه‌سی غلبه‌لك برقریه ایله برلكده برقضا تشكیل ایدر اهالیسی قسم اعظمی روم اولق اوزره ۲۱٦۷۷ نفوسدن عبارتدر .

حاصلاتی زیتون، حبوبات ومصنوعاتی راقی، سختیان، زیتون یاغی وصابوندر .

ایوالی دره .— دیار بكر ولایتنده آرغنی سنجاغی ملحقاتندن بیوجك بر قریه‌دركه بعضاً ناحیه مركزی اعتبار اولنمشدر .

ایواسیل .— كرید جزیره‌سنده اسفاكیه سنجاغنه مضاف بر قضا و مركز قضا اولوب قنیقا ولامبیس ناحیه‌لریله ۲٤ قریه‌دن متشكلدر ینه بواسمده طربزون ولایتنده كیره‌سون قضاسنده وساحل بحرسیاهده بعضاً ناحیه مركزی اتخاذ اولنان بر قریه واردر .

ای یانی .— كرید جزیره‌سنده اسفاكیه سنجاق وقضاسنده بر ناحیه‌نك اسمیدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حرف الالف

اب . — كسر الف و سكون با ايله جزيرة العربده يمن ولايتنك مقسم اولديغى الويه‌دن تعز لواسنه ملحق بر قضا ويا مركزينك اسميدركه قضا حديده وصنعا الوارى ايله تعز سنجاغنك قعطبه وعدين وحجريه قضالريله محدود وخيلى واسعدر اراضيسى طاغلق وفقط محصولدار اولوب جبللرك اصدارنده‌كى قهوه اغاجلرنده نفيس قهوه يتشيور .

مركز قضا اولان اب قصبه‌سى صنعا مخا جاده‌سنده وطاغلق برمحلده واقعدر .

ابا . — بو اسمده شط العرب واديسنده ايكى نهر اولوب بريسى بصره ايله واسط وديكرى كوفه ايله قصر ابن هبيره بيننده‌در .

اباغ . — ياخود عين اباغ برالشامده اشعار عربده كثرتله مستعمل اولان بروادينك اسميدر .

ابالخ . — مزوبوتاميا ده ورقه شهرى قربنده فرات نهرينه قاريشان برنهردر .

ابدير . — بغداد ولايتنده حله سنجاغنده ديوانيه قضاسى ملحقاتندن برناحيه‌نك اسميدر .

ابرادى . — قونيه ولايتنك جنوب غربنده كائن تكه سنجاغنك اقسكى قضاسنه مضاف ومركز قضا اولان مارووله‌نك غرب شماليسنده منوعه چاينه دوكيلان برديره‌نك اورنده كائن ناحيه مركزى اولان برقصبه . قدركه ناحيه قصبهٔ مزبوره ايله برابر ١٤ قريه و١٨٨١ خانه‌ده ٨٢٠٧ نفوسى جامعدر .

ابراهيميه . — خديويت مصريه‌ده سودان مصرينك يقيننده تأسيس اولنمش بربلده‌يى اولوب اوينامه نهرينك نيله دوكلديكى محلك قربنده واقعدر .

ابراهيميه قنالى . — مصر علياده نيلك صولرينى سيوط ومينه اراضيسنه اجرا ومحال مزبوره‌يى اسقا ايچون حفر وكشاد ايدلمش برسقى وارواقنالى اولوب ٣٨ كيلومتره امتدادنده‌در .

ابرش صويى . — بيروت ولايتنه تابع طرابلس شام لواسنده جارى كوچوك چاى اولوب آق دكزه دوكيلور .

ابريم . — بلاد نوبه‌ده نيلك صاغ ساحلنده كائن ويريمى پاروا نام قديميله مشهور بربلده اولوب مقابلنده كائن نيل كنارنده بعض لحود ومقابر قديمه خرابه‌لرى واردر .

ابسمبول . — ينه نيل كنارنده وبلاد نوبه‌ده كائن آثار عتيقه‌سيله مشهور برقريه‌در .

ابوتيج . — مصر علياده سيوط مديريتى داخلنده

و سيوطدن ٢٠ كيلومتره قدر بعد ومسافه‌ده واقع بر قصبه‌دركه خرما وآفيونك كثرتيله شهرت بولمشدر .

ابهر . — زبانزدى ابردر خداوندكار ولايتنده قره‌حصار شرقى لواسى و بولوادين قضاسى داخلنده بركول اولوب سطحى تربيعاً ٨٠ كيلومتره‌در اسحاقلو قصبه‌سندن كچن اياغى قونيه ولايتى داخلنده كائن آقشهر كولنه دوكيلور .

ايپصارا . — اطه‌لر دكزنده كائن ساقز جزيره‌سنك غربنده وسن نيقولا برونك ١٩ ميل بحرى اوزاغنده و ازمير كورفزى جوارنده واقع اناطولينك غربنده منتهى قره برونك ٣٥ ميل بعد ومسافه‌سنده كائن برجزيره اولوب شمالدن جنوبه طوغرى ١٠ و شرقدن غربه طوغرى ٥ كيلومتره امتدادنده وتربيعاً ٦٠ كيلومتره وسعتنده‌در .

جزيره طاغلق و قيالق و چبلاق اولوب ٥٤٧ متره ارتفاعنده وسنت الى نامنده تپه‌جك ايله منتهيدر . بعض قومسال محللرله قيالق سمتلرى مستثنا اوله‌رق سائر يرلرى ايوجه زراعت كورمامش اولان ترلالرله مزيندر .

ايپصارا ايله برابر بر قاچ كوچوك اطه‌جقلر ازجمله غرب جنوبيسنده وهمان ايكى ميل قدر اچيقده كائن آنتى ايپصارا اطه‌سى كه وسعى هر محلنده بر كيلومتره‌دن زياده دكلدر جزاير بحرسفيد ولايتنده ساقز لواسنه ملحق بر قضا اعتبار اولنمشدر .

اهاليسى كاملا روم اولمق اوزره ٤٥٠٠ كشيدر .

حاصلاتى اوزوم ، زيتون ، انجير ، بال و پينيردن عبارتدر . ادخالات واخراجاتى هيچ مثابه‌سنده‌در .

ايپصارا و آنتى ايپصارا اطه‌لرى اراسنده و شمالاً و جنوباً امنيتلى وسهولتلو مدخل ومخرجى حاوى وشرق و غرب و شمال غربى روزكارلرندن محفوظ ١١ : ١٢ قولاج صو چكر قومسال بر محل محفوظ موجود اولوب كميلر فورطنه‌لى هوالرده اورايه التجا ايتمكده‌درلر جزيره‌نك مركزى اولان ايپصارا قصبه‌سى دخى بو قويدن جزئى مسافه‌ده واقعدر .

اختمار . — ياخود آقطمار ، آسياى عثمانينك شمال شرقيسنده واقع وان كولنك جنوب شرقيسنده وساحله قريب بر محلده كائن برجزيره‌در .

بو اطه اوزرنده آلتيوز اللى اوچ تاريخ ميلاديسنده بنا اولنمش اولان برمناستر اليوم اوچ ارمنى پطريقندن برينك اقامتكاهيدر .

اخته‌بولى . — اسكى اسمى آغاتو پوليس‌در . ادرنه ولايتنده قرق كليسا لواسنده اسمنه منسوب قضانك كرسىٔ اداره‌سى اولان قديم برقصبه‌در .

مذكور قصبه بحر سياه ساحلنده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

و مرکز لوانك سکز ساعت قدر اوزاغنده اولوب تقریباً درت بیك نفوسی شاملدر .

اخته بولی قضاسی قرق کلیسالواسنك شمال شرقیسنده و روم ایلیٔ شرق حدودنده واقعدر . آیاستفانوس ناحیه‌سیله برابر ١٥ قریه و ٢٣٣٥ خانه‌ده ٨٠٧٠ نفوسی شاملدر .

اراضیسی طاغلق و اورمانلق واوچنجی درجه‌ده منبت اولوب حبوبات متنوعه حاصل اولور کلیم شیاق کبی شیلر دخی اعمال ایدیلور . قضانك وسطندن قسطی ورزوه دره‌لری جریان ایدرسه‌ده ایچیله جك صولری غایت اغیردر . اهالیسنك باشلوجه صنعتلری کمورجیلك و اودونجیلق اولدیغندن هر سنه استرانجه طاغلرندن بالاحراق تدارك ایتدکاری کمورلری قایقلرله درسعادته ومحال سائره‌یه نقل وارسال ایدرلر .

اخصر .— بین العرب بحر سفیده ویریلان اسمدر . بو نامده حجازشتنده برموقع دهاواردرکه خاتم الانبیا (صلی الله علیه وسلم) حضرتلری تبوك غزوه‌سنه حین تشریفلرنده بورایه اوغرایه‌رق ادای صلاة بیورمشلردی .

اخمیم .— نام قدیمی خمین و پانوپولیس‌در . مصر علیاده ونیل مبارکك صاغ یاقه‌سنده واقع سکز اون بیك نفوسلی وغایت اسکی بر بلده اولوب جوارنده برچوق آثار عتیقه بولنور واداره‌جه سیوط مدیرلکنه تابعدر .

اخی چلبی .— ادرنه ولایتنده کوملجنه لواسنه مضاف و لواء مزبورك شمال غربی جهتنده و روم ایلیٔ شرقی و سلانیك ولایتلری حدودنده واقع بر قضادر . بوقضا قرق قریه وقسم اعظمی مسلمان اوله‌رق ٢٨٧٠٢ نفوسی مشتملدر .

اراضیسی طاغلق وردوب سلسله‌سی اتکارندن عبارت اولدیغندن سکنه‌سی جنکاور وشجاعت وجسارتله مشهوردر .

داخل قضاده ٣٦ جامع ١ تکه ١ قشله ٨ فرون ٣ ؛ خان ٢٣ کلیسا ١ جبخانه ١٠٨ مکتب ١٢ مدرسه ١ حمام واردر .

باشلوجه محصولی توتوندر . کرسیٔ اداره‌سی درت بیك نفوسلی اشماقلی قریه‌سیدر .

ادره‌مید .— آناطولینك غرب ساحلنده وادره‌مید کورفزینك منتهاسنده وساحلدن ١٠ کیلومتره کریده کائن خداوندکارولایتنه مضاف قره‌سی سنجاغنده بر قضا مرکزیدرکه ساحلده‌کی آق چای موقعی قصبه‌نك اسکله‌سی حکمنده‌در .

ادره‌مید آلتی یدی بیك نفوسلی اطرافی زیتون اغاجلریله مزین تجارتکاه برمحلدر ساحله قربیتی سببیله و برده کورفزك مدالی اطه‌سیله مستوریتی

حسبیله برخیلی کمیلرك ملجائی و بعض پوسته‌لرك اوغراغی اولدیغندن تجارت بحریه‌سی یولنده‌در . خداوندکار ولایتنك جوار محللرینك اخراجاتی بوقصبه واسطه‌سیله وقوعبولور .

قضاسی : قره‌سی ولایتنك مرکب بولندیغی طقوز قضادن بریسی اولوب ٢ ناحیه ١١٣ قریه و ٥٥٨٠ خانه‌ده ٣٢٠٣٢ نفوسی محتویدر اراضیسی برنجی درجه‌ده منبت و محصولداردر زیتون وزیتون یاغی ایله بال پالاموط محصولاتنك کثرت و نفاستیله شهرت بولمشدر . صنایع داخلیه خالی کلیم ومنسوجات سائره‌دن عبارتدر .

ادفو .— اطبو و اپولینوپولیس اسم قدیملریله مشهور اولان ادفو قصبه‌سی مصر علیانك بلاد قدیمه و عظیمه‌سندن بریسی اولوب نیلك صول ساحلنده وتقریباً برساعت قدر بعد ومسافه‌ده واقعدر که اسکی حالی شهرك سورینی نیله قدر ایصال ایدر والآن ریختمنك خرابه‌سی ایله بعض آثار عتیقهٔ نادره‌سی موجود ومرئی بولنمقده‌در .

قصبه‌نك شمدیکی حالی اسکیسنه نظراً پك کوچوك اولوب آنجق ایکی بیك نفوسی و بعض مبانیٔ معروفه‌سی واردر . و اداره‌جه برقضا مرکزی اعتبار اولنمشدر .

ادلب .— حلب ولایت وسنجاغنده قضا مرکزی اولان برقصبه‌درکه حلبك آلتمش کیلومتره جنوب غربیسنده انتاکیه‌نك ٥٤ کیلومتره جنوب شرقیسنده حرمك ٣٠ کیلومتره جنوبنده وجسرالحورك ٢٣ کیلومتره شمالنده و معره‌نك کذا ٣٣ کیلومتره شمال غربیسنده واقعدر .

سکنه‌سی اون بر بیك درتیوزی اسلام وایکی بیکی خرستیان اولمق اوزره ١٣٤٠٠ قدردر .

ادلبده بر باب حکومت قوناغیله بر باب عسکری دبویی ١٤ جامع ٣٤ مسجد ٩ مدرسه ١ کلیسا ٢١٣٨ خانه ٧٠٠ دکان ١٢ خان ١١ فرون ١ اجزاخانه ٣ حمام ٥ صابونخانه ٢٠ دکرمن واردر .

قضاسی : شمالاً حرم وجبل سمعان شرقاً لباب جنوباً معره غرباً جسر الحور وانتاکیه قضالریله محاط ومحدود اولوب ٤ ناحیه و ٢٣٨ قریه‌دن متشکلدر .

قضانك نفوسی (٤٥٥٠٠) ی اسلام و متباقیسی خرستیان اوله‌رق ٤٧٧٥٤ کشیدر .

٩ مدرسه ٢ رشدیه ٩١ صبیانه مخصوص مکاتب اسلامیه ایله ایکی باب خرستیانه مخصوص اولمق اوزره ١٠٤ مکتب و بولره مداوم ٢٠٨٢ طلبه واردر .

حاصلات ارضیه‌سی توتون پاموق سیسام و مصنوعاتی منسوجات قطنیه وسائره‌در .

ادلب قضاسنی سقی ایدن ایکی

M. CEVDET No.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

کوچوك ایرمقدن بریسی جسرالحورده محـو اولوب دیکری حلب ایله معره ماییننده‌در .

ادلیبه ١٦ کیلومتره بعدومسافه‌ده کائن بر کوچوك کولجك موجود اولوب ساوك اخراج اولنور .

اذرح . — سوریه قطعه‌سیله حجاز اراسنده و جربا نام محل قربنده واقع بر موقع مشهور اولوب زمان سعادت پیغمبریده وسنین هجریه‌نك طقوزنجی سالنده مارالذکر جربا ایله برلکده صلحاً یداسلامه کچمش وجناب مرتضی ایله حاکم شام معاویه آراسنده‌کی حکمین وقوعات مشهوره‌سی جربا ایله اذرح آراسنده وقوع بولمشیدی .

اذرع . — سوریه ولایتنده حوران سنجاغی ملحقاتندن لجا ناحیه‌سنك مرکزی اولان برقریه‌درکه وقتیله جسیم ومعمور اولدیغی وجسامت ومعموریتنه دلالت ایدن مبانیٔ قدیمه‌سی الآن موجود بولندیغی مشهوردر .

اذرعات . — بلقاجوارنده برقصبه اولوب قرآن کریمده مذکور اولان « الم غلبت . . . » آیت کریمه‌سنك دلالت ایتدیکی وجهله رومك فرسلره مغلوبیتی بو موقعده وقوع بولمشدر .

اذنه . — اطه‌نك بین العرب مستعمل بولنان اسمیدر .

ارباس . — زبانزدی مد ایله آرباس در آیدین ولایتنده وسنجاغنده جاری بر نهرك (اق صو) وبو نهر اوزرنده واقع بوزطغان قضاسنك ملحق ارباس ناحیه‌سنك مرکزی اولان قصبه‌نك اسمیدر . ناحیه‌سی ٢٠ قریه ٧٥٤٤ نفوسی جامع اولوب مرکزی ١٨٧ نفوسی و ٦٤ ایالتی محتوی ارباس قریه‌سیدر .

اربعه . — سیواس ولایتنده طوقاد سنجاغنه مضاف بر قضادرکه ١١٩ قریه و ٢٧٠٠٠ نفوسی محتویدر . اراضیسی اورمانلق ودوز یرلری منبت ومحصولدار اولوب یشیل ایرمق آماسیه وکلکیت چایلریله داخل قضاده اتحاد ایدر حاصلاتی آفیون کندیر پاموق توتون سبزه جهری وسائره‌در .

مرکز قضا اورك قصبه‌سیدر .

اربعین . — بواسمده حلبده ادلیب قضاسنده اریحا ناحیه‌سنده کوچوك بر طاغ واردرکه اوزرنده اویولمش بعض مقابر قدیمه مرئیدر .

ارتاح . — حلبه تابع حرم قضاسنده مرکز قضایه قریب بر محلده کائن برقصبه ایله حوران سنجاغنده برقریه‌نك اسم مشترکیدر .

برنجیسی اهل صلیب دورنده برچوق محاربانك محل وقوعی وایکنجیسی حضرت یعقوبك نعمت بصرینك اعاده اولندیغی محل اولمغله مشتهردر .

ارخوه . — طربزون ولایتنده لازستان سنجاغنده

حوپه قضاسنه ملحق برناحیه مرکزی اولوب بحر سیاه کنارنده وکوچوك بردره اغزنده واقعدر .

اردسه . — ولایت مزبوره‌نك کمشخانه سنجاغنده طورول قضاسنك کرسیٔ اداره‌سیدر .

اردشین . — ولایت مزبوره‌نك لازستان سنجاغنده اتنه قضاسنه داخلنده وساحل بحرسیاهده برقصبه‌جقدر .

اردك . — مرمره دکزی ساحلنده کائن قپو طاغی شبه جزیره‌سنك برزخنده وسیزیق خرابه‌سی قربنده بر قصبه اولوب خداوندکار ولایتنك قره‌سی لواسنه ملحق اردك قضاسنك کرسیٔ اداره‌سیدر .

نفوسی ٥٠٠٠ قدردر .

اردك قضاسی : ٤ ناحیه ایله ٢٩ قریه‌دن متشکل اوله‌رق ٣٥٠٠٠ نفوسی مشتملدر . مشهورامرالی ومرمره اطه‌لری دخی نواحیلری میاننده‌در قضانك حاصلاتی شراب مرمر زیتون یاغی ایپك قوزه‌سی ایله حبوبات متنوعه‌دن عبارتدر . پاشا لیمانی اطه‌سندن چیقان شراب پك مقبولدر . قپوطاغنده اعلا قالدیرم طاشلری چیقار .

اردن . — ارض فلسطینده نهر الشریعه نامیله معروف ومشهور وکتب مقدسه‌ده ذکری کثیر اولان برنهردرکه بوکااوروپالیلر زوردان دیرلر .

بو نهرك وادیسی درین وصیجاق اولدیغندن اراضیجه استفاده اولنه‌مز بناءً علیه وادیسنده شهر وقصبات یوقدر . منبعی جبل الشیخدن آله‌رق حوله وطبریه کوللرینه داخل اولور وبتکرار چیقه‌رق سطح بحردن غایت منحط بر وادی داخلنده جریان ایتدکدن صکره دکز تسویه‌سندن ٣٩٣ متره منحط بولنان بحر لوطه دوکیلور .

اردو . — بحر سیاه ساحلنده و طربزونك ١٨٠ کیلومتره غربنده وونا برونك براز کیریسنده کائن طربزون ولایت وسنجاغنده مرکز قضا برقصبه‌در .

بوقصبه سطح بحردن ٤٥٠ متره‌قدر مرتفع بوز تپه دینلان طاغك شمالی ورسانی اوزرنده ساحله طوغری قات قات انشا اولنمش ابنیه‌لردن مرکب ومنظره‌سی لطیفدر . تاریخ انشاسی پك قدیم اولمیوب همان بر عصره یقیندر قصبه‌نك غرب شمالنده و ٦ کیلومتره بعد ومسافه‌ده سنوبلیلرك قولونیلرندن اولان قوتیبورا شهر قدیمی خرابه‌سی واردر .

قصبه‌نك جواری بطاقلق وپرنج ترلالری ایله محاط اولدیغندن هواسی یازین کسب وخامت ایتدیکندن اهالیسی چام باشی دینلان یایلاغه نقل ایتمکده وایام صیفی اوراده کچیرمکده‌درلر .

اردو قضاسی : شمالاً بحرسیاه غرباً جانیك سنجاغی جنوباً سیواس ولایتی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

شرقاً کیره سون قضاسیله محاط ومحدوددر .

۱۰٦۸۹٤ نفوسی وبرشنبه ـ بولمان ـ هاپزامانا ـ هاسقی ـ صولی بك نامیله بش عدد ناحیه ایله ۳۰۹ قریه‌یی جامعدر .

قضانك اقلیمی داخلاً وسلسلهٔ جبال جهتلری قوراق وصاغلام ایسه‌ده ساحل جهتلرینی پرنجلکار سببیله تحصل ایدن بطاقلقلر وخامتلشدیرمشدر . اراضیسی برکاتی اولوب کموشلی قورشون معدنلری بولنور .

قضانك غربنده ملت شرقنده اینان بولمان صولری موجوددر وبحر سیاهك مشهور چیقینتیلری اولان وونا ویاصون برونلری ایله سواحل بوینده قدیم پونت وبیزانس خرابه‌لری وبر طاقم مناسترلر واردر .

پونت سلسله‌سنك بحر سیاهه طوغری اوزانمش اولان پایه‌لری غایت صیق ویکدیکرینه ملاصیق اورمانلرله مستور بولنمغله ذکر اولنان اردو قضاسی اورمانجه برنجی درجه‌ده زنکین صایلمقده‌در .

قضانك تجارتی ایجه برمقدار تشکیل ایتمشدر اخراجاتی ۲ میلیون وادخالاتی ۰۰۰۰۰،٦،٦ فرانغه بالغدر .

بری شهرده دیکری وونا برونده اولمق اوزره قضا داخلنده ایکی عدد فنار موجوددر .

حلب ولایتنده جسر شغور قضاسنه ملحق بر ناحیه مرکزینك اسمی دخی اردودر .

ارزنجان .ـ ارضروم ولایتنده زبانزدی ازرکان‌در .

ارزنجان لواسنك کرسیٔ اداره‌سی ودردنجی اردی همایوننك مرکزی اولان بر شهردر فراتك غایت لطیف بر وادیسی داخلنده باغ وباغچه وچایرلقلر واغاجقلر آراسنده واقع اولوب میوه‌سی مبذولدر .

اقلیمی ، ایلك بهار ویازین اطیف وقیشین معتدل ایسه‌ده تموز وآغستوس آیلرنده شدتلی صیجاقلر اولدقلرندن ترمومترو ۳۱ : ۳۲ درجه‌یه وارر بناءعلیه سکنه‌سی یاز موسمنی هیچ اولمز ایسه تموز وآغستوس آیلرینی جوار تپه‌لرنده‌کی اطیف وصولاق قریه‌لرده امرار ایتمکده‌درلر .

سکنه‌سی ۲۳۰۰۰ کشی اولوب بونك اون بشبیکی اسلام ایدی بیك بشیوزی ارمنی ایکییوزی روم اوچیوزی ملل مختلفه‌یه منسوبدر .

شهرك یکرمی قدر جامع ومسجدی ٤ مدرسه‌سی ٤ کلیساسی بر باب عسکری وملکی رشدیه مکتبلری لزومی مقدا مکاتب صبیانیه‌سی ۱۳۰۰ دکان ومغازه‌سی ۸ حمامی برقشله وبر حبسخانه‌سی بر باروتخانه‌سی وعسکری یه مخصوص عباخانه ایله دباغخانه‌سی واردر .

شهرده احرام سجاده حمام طاقملریله تیمور وکموش اوانی وباقر ادواتی اعمال اولنور .

ارزنجان لواسی : جنوب غربیدن

شمال شرقی‌یه طوغری ممتد اوله‌رق جنوباً معمورة العزیز غرباً سیواس وطربزون ولایتلری وشرقاً وجنوب شرقی جهتندن ارضروم مرکز سنجاغی وشمالاً روسیه ممالکیله محاط ومحدوددر .

ارزنجان لواسی ارزنجان ـ رفاهیه ـ قوری چای ـ کماح ـ بایبورت ـ اسپیر نامیله آلتی عدد قضا و ٦٥ ناحیه ایله ۸٤۰ قرایی مشتملدر .

سنجاغك نفوسی ۲۱۰۸۵۸ کشی اولوب ملیت نقطهٔ نظرندن مقدارلری بروجه آتیدر :

اسلام					۱۷۱٤۷۲
خرستیان	ارمنی	ارمنی	۳٤۱٤۵	۳٤۵۸۸	۳۷۲۲۸
		قاتولیك	۸۸		
		پروتستان	۲۸۵		
	روم			۲۷۱۰	
مختلف	اجنبی			۱۱	۲۱۵۸
	یبانجی			۲۱٤۷	
یکون					۲۲۰۸۵۸

ارزنجان قضاسی : همنامی بولنان سنجاغك مرکز قضاسی در نفس ارزنجان ایله برابر ۱۹۷ قریه وطقوز ناحیه‌دن متشکل اولوب (٤۳۵۸۳) ی اسلام ومتباقیسی خرستیان وملل سائره اوله‌رق ۵۹۱۷۵ نفوسی مشتملدر .

اراضیسی سنجاغك اك منبت محلی درکه کلیتله حبوبات وسبزه ومیوه حاصل ایدر . نفس شهر ایله برلکده قضاده عموماً ۱۸٤ مکتب موجوددر .

ارسوس .ـ مدللی جزیره‌سنك غرب جنوبیسنده پك قدیم برقصبه‌درکه الیوم هرسه اسمیله مولوه قضاسنك برناحیه مرکزیدر .

حکمای یونانیه‌دن تئوفراست بو قصبه‌ده طوغمشدی .

ارضروم .ـ آسیای عثمانینك شمال شرقیسنده وروسیه حدودی قربنده کائن دولت علیه‌نك اك مهم ولایتلرندن همنامی بولنان ولایتك کرسیٔ اداره‌سی وآسیای عثمانینك برنجی درجه شهرلرندن بریسیدر .

۳۹ درجه ۱۵ دقیقه عرض شمالی و ۳۹ درجه ۵۵ دقیقه طول شرقیده کائن و ۱۰ کیلومتره وسعت وجسامتنده بر اراضی اوزرنده مؤسسدر .

شهر سطح بحردن ۲۰٦۵ متره مرتفع بر محلده وسطح بلددن ۱۰۰ متره دها مرتفع بر طاغك تکنده وشمال غربی جهتندن ماعداسی سلسلهٔ جبال ایله قپالی بر اووده کائن اولوب ۵۰ محله و ۲۷۳٦ خانه‌یی محتویدر .

شهر کرك اهمیت موقعیهٔ عسکریه‌سی وکرك تجارت نقطهٔ نظرنده حائز اولدیغی قیمتی حسبیله آسیای عثمانیده کائن بلاد عظیمه ومهمه‌دن بریسیدر .

شهرك ، وسطنده واك یوکسك محلنده اولان ایچ قلعه‌سی وبونك اطرافنده اولوب سور ایله محاط بولنان قصبه‌سی وسورك خارجنده‌کی درت محله اعتباریله اوچ قسمدر .

ارضروم شهرینك اسمی ارزن الروم اسمندن محرف اولدیغی وبونکده

اولجوارده ارزن نامنده برقاچ موقعك بولنمسندن ایلری کلدیکی جغرافیا کتابلرنده مقیددر .

ارضرومده بیوك وکوچوك ٦٥ قدر جامع واردرکه بونلردن لالا پاشا و اولو جامع وچفته منارەلی دینلان وغایت منقش ومزین بولنانلری معروفدر . بوندنبشقه ١٥ تکه ١٠٠ مدرسه ارمنی وروم ولاتین کلیسالری وبرباب مکمل عسکری دائرەسی وجبخانه واصلاحخانه ایله اوچ پازاری وعسکری وملکی رشدیه مکتبلریله عسکری وژاندرمه قشلەلری ١٣ خان بر عمومی باغچه ٣٣٠٠ مغازه ودکان ٧٧٨ حبوبات حفظنه مخصوص دپو ٤٩ دکرمن ١٠ فرون وسائره واردر .

شهر قدیماً معمور وشمدیکنك برقاچ مثلی نفوسی اولدیغی حالده کرك محاربات متتابعه وکرك حرکات ارضیه سببیله معموریت قدیمەسی کون بکون زائل اولمش ومرکز اردونك ارزنجانه نقلی حسبیله بالطبع نفوسیدخی تناقص ایتمشدر .

شمدیکی حالده نفوسی ٢٧ بیك رادەسندەدر .

ارضروم شهری عمر ابن الخطاب رضی الله عنها ایام خلافتنده داخلی حوزهٔ اسلامیه اولدیغی حالده بر آرالق عجملرك النه کچمش وخاقان خلد اشیان یاوز سلطان سلیم خانك ایام سلطنتنده چالدیران مظفریتی نتیجەسی اولەرق ید عثمانیانه انتقال ایلمشدر .

ارضرومك قیشی شدید وسکز آی قدر امتداد ایدر محروقاتی ایسه غایت قیطدر . عرضی برلین شهرینه مشابه اولوب بعضاً میزان الحرارەنك (-٢٤) درجەیی اشعار ایتدیکی نادراتدن دکلدر. بناءعلیه شهرك درجهٔ حرارتی متوسطاً اثنای صیفده ١٥ : ٢٥ درجه آرەسندەدر .

ارضروم ولایتی : آسیای عثمانینك شمال شرقیسنده وروسیه و ایران دولتلری سرحدنده واقع اولوب جنوباً وان وبتلیس ولایتلری شرقاً روسیه وایران دولتلری ممالکی شمالاً طربزون غرباً معمورة العزیز دیاربکر سیواس ولایتلریله محاط ومحدوددر .

ارضروم ولایتی ایالت حالنده ایکن آسیای عثمانینك بالجمله قسم شرقیسنی محتوی اولەرق غایت واسع بر قطعهٔ اراضی اشغال ایتدیکی حالده برازصکره آلتی قدر ولایته تقسیم اولنمشدر .

الیوم موجود بولنان وان- حکاری- بتلیس- معمورة العزیز- درسم ولایتلری ارضروم ولایتندن تفریق وافراز اولنمشلردر .

شمدیکی حالده ارضروم ولایتی ٧٦٧٢٠ کیلومتره مربعندەدر که بونك ٢٥٥٠٠ کیلومترەسی مزروع ١٥٨٦٩ کیلومتره محلی باغ وبغچەلك ٣٥٣٦٠ کیلومترەسی طاغلق وچایر واورمانلقدر.

عموماً ارضروم ولایتنده

(٣٤٤٩٢٢)ی ارکك و(٣٠٠٧٨٠)ی قادین اولمق اوزره جمعاً یکون ٦٤٥٧٠٢ نفوس موجوددرکه قومیت نقطهٔ نظرنده مقدارلری شو وجهله‌در:

٥٠٠٧٨٢	اسلام
١٢٠٢٧٣	ارمنی
١٢٠٢٢	« قاتولیك
٢٦٧٣	« پروتستان
٣٧٢٥	روم
١٦	قبطی
٦	یهودی
١٢٢٠	اجنبی
٤٩١٦	یبانجی
٦٤٥٧٠٢	یکون

ارضروم ولایتنك منظومهٔ جبالنی تعریف ایچون ولایتنك شمال غربی حدودندن باشلایوب غربدن شرقه وشمالدن جنوبه طوغری تمدید نظر ایتمك کافیدر .

شمال غربی حدودنده کائن پونت سلسلەسی شعباتندن اولان ایکی موازی سلسله چوروق وفرات نهرلری حوضەلرینی یکدیکرندن تفریق ایتمشلردر . اشبو سلسلەلرك نقاط مرتفعەسی درتبیك متره ارتفاعه مالك بولنان قاچقار طاغیدر.

دها آشاغیده ارضروم وطربزون ولایتلرینی بربرندن آییران دیکر ایکی سلسله دها موجوددرکه بونلر صوغانلی وکیوور نام طاغلردر.

وسطده وارضروم سنجاغی داخلنده کیرجلی یاخود قرغه پازاری نام طاغ ایله ارضروم شهرینك بولندیغی طاغلر موجوددرکه اشبو طاغلرك الك یوکسك نقطەسی ٢٢٠٠ متره ارتفاعی اولان دوه بوینیدر . ارضرومك شمالندەکی کوك طاغ ایسه ٣٣٠٠ متره ارتفاعه مالکدر .

الحاصل ٣٠٠٠ متره مرتفع اولان وفراتك منبعنی حاوی بولنان دوملو یایلاسنی حصوله کتورن دوملو طاغ ایله مار الذکر سلسلەلر اصل فرات سلسلەسی دینلان طاغلره واوواسطه ایله دخی پونت سلسلهٔ اصلیەسنه کسب ارتباط ایتمشلردر .

ولایتك جنوب جهتنده غایت یوکسك بنکول سلسلەسی امتدادایدر. مذکور سلسله بایزیدك جهت جنوبنده ماسیس ونام دیکر آرارات طاغندن بدأ ایله غربه طوغری توجه ومنقطع اولمقسزین بتون سنجاغی شمالی وجنوبی سلسله وشعباتیله املاایله پاسین قضاسنك شمال شرقی وکیغی ایله خنس قضالرینك جنوبی حدودلرینی تشکیل ایدر .

بنکول بیغینك وسطی ارتفاعی ٢٠٠٠ متره اولوب اراس نهری منبعنی ٢٠٠٠ مترەدن اخذ ایدر .

آناطولیده بالجمله سلسلەلرك نقطهٔ تولد وتشعبی اولان آرارات طاغی ٥٤١٨ متره ارتفاعی حائز وبرف دائمی ایله مستور اولوب بو جهتده بولنان تپەلرك جملەسنه حاکمدر. بایزید

اووه‌سنك سكز كيلومتره قدر شرقنه قدر طاغتديغى تموجاتيله انظار سياحينه دهشت ويرن او عظمتلى پورفير ييغيننك قبهٔ آسمانه تماس ايتمش كبى خطاى بصره سببيت ويرن ارتفاع خارق العاده‌سى ايله عميق وتهلكه‌لى اوچورملرى عقلاره حيرت ويرمكده‌در .

ماسيسك باشلوجه تپه‌لرى بايزيد سنجاغنك شمالنده كائن چارسولا طاغى ۳۰۰۰ وجنوبنده آلا طاغ ۳۰۰۰ متره‌در .

داخل ولايتده كائن وعين سلسله‌يه منسوب اولان شيران وتكتاب طاغنك ارتفاعلرى معين دكلدر .

ارضروم ولايتنده جريان ايدن انهار منبعلرينى ارضروم يايلاسيله جبال مرتفعه‌سندن اخذ ايتمكده‌درلر.

مياه جارهٔ مزبوره‌نك باشلوجه‌لرى شرقى وغربى ناميله باشلوجه ايكى قولدن مركب اولان فرات ايله چوروق وآراقس (اراس) نهرلرى وبونلرك توابع مشهوره ومعروفه‌سندن عبارتدر.

شرقى قول ياخود مراد صويى آرارات طاغلرينك نقاط مرتفعه‌سندن برى اولان آلاطاغدن نبعان ايله ۸ كيلومتره‌ده ديادن قصبه‌سنه واصل و اوراده مشهور وطبيعى بر كوپرى آلتندن كچدكدن صكره قره كليسا وآلشكرد وقضالرى حدودينى تعقيب وسيدى خان صوينى اخذ ايدر . وآنباب قضاسنى بر باشدن او بر باشه قدر صولادقدن صكره حدود جنوبيسنده ارضروم ولايتنى ترك ودياربكر و معمورة العزيز و بتليس ولايتلرى حدودينه ملاصق اولور .

بنكول طاغى ناميله مسما اولان سلسله‌نك حصوله كتورديكى واسع يايلا متعدد طاتلى صولرله اسقا اولنان بر مرعايى محتويدركه مذكور صولر خنس قضاسنى صولايان خنس صويله قضانك باشلوجه بر واديسنده تجمع ايتدكدن صكره مرادك باشلوجه بر تابعى اولور.

خنس قضاسنده اقطاغك اتكنده مدور الشكل وغايت درين وبالغى كثير بر كول موجود اولوب آخير كولى اسميله زبانزد در. بوكولدن چيقان بر درجك برچوق صولرى آلدقدن صكره هفت رنك اسميله شيخ شروان و جوبان قريه‌لرنده بالمرور خنس چايى كبى شرقى فراته دوكيلور.

غربى فراته قره صو دخى ديرلر.

اشبو نهر اهميت و جسامتى جهتيله ولايتى صولايان بتون نهرلرك فوقنده‌در قره صو منبعى ارضروم جوارنده ودوملو يايلاده كائن دوملو پوناردر. اشبو پونارك (پيكار) حاوى اولديغى صو غايت براق واثناى صيفده بيله انجماد درجه‌سنده بولنور . بورادن اعتباراً ۱۱ نجى كيلو متره‌يه قدر فرات نهرى حسابسز اوفاق تفك صولر آلور ايسه‌ده اووه قضاسنك مركزى اولان

ايليجه موقعنه قدر مجراسى غايت ضعيفدر . بعده اوواجق صوينى آلور وترجان قضاسنى بر باشندن او بر باشه قدر قطع ايله طوزله و دها بعض صولرى اخذ ايدرك ارزنجان سنجاغنه داخل وارزنجان كماخ قورى چاى قضالرينى اسقا وباشلوجه مرجان صوينى بعد الاخذ سيواس ولايتنه داخل اولور .

فراتدن صكره ولايتك مشهور نهرى چوروقدر . چوروق منبعنى اسپير قضاسى طاغلرندن آله‌رق ٦٤ كيلومتره قدر غربه طوغرى جريان ايدر وبرچوق مشهور تابعلرى اخذ ايدر. بعده شماله دونه‌رك بايبورد قصبه‌سندن بالمرور بو ايكنجى استقامتده دخى ٦ كيلومتره قدر قطع مسافه ايلر . بايبورد جوارنده بايبورد - ارزنجان قضالرى حدودى نقطهٔ مشتركه‌سندن اتيان بر مهم تابعى آلير . بعده نهرك استقامتى دائما شرقه متوجه اوله‌رق روسيه حدودينه داخل اولور. چوروقك ۲۷۰ كيلومتره امتداد ايدن مجراسنده آلديغى توابع ميانده صمان صويى طورطوم صويى وسائره ذكر اولنه‌بيلور .

اراس چايى منبعنى بنكول طاغنك شمالى پايه‌لرندن آله‌رق شرقه طوغرى جريان ايدر وبرخيلى توابعى وحسن قلعه چايى اخذ ايله روسيه حدودينه داخل اولور.

ارضروم ولايتنده واقع كوللردن بايزيدك قرق كيلومتره شمال غربنده وسينك طاغى اتكنده كائن ٥٠ كيلو متره وسعتنده بالق كولى اجناس متعدده‌ده غايت مقبول بالقلرى حاويدركه معاملات صيديه‌سى سنوى بر ميليون فرانغه بالغدر اشبو كولدن ماعدا بولندقلرى يايلايه كثرتلرندن طولايى بنكول اسمنى ويرمش اولان بنكول تپه واتكلرنده صاچلمش وتخميناً ۱۰۰ بيك هكتار بر محل استيعاب ايتمش اولان كوللر مجموعى سياحينه اسويچره مملكتنى اخطار ايتمكده‌در. اشبو لايعد كوللرك قرق قدرى غايت براق وصاف صويى حائز اولوب درونلرنده كثرتله بالق صيد اولنور)

محصولات ارضيه‌سى: ولايت درجهٔ اولاده منبت اولوب هر نوع حبوبات صورت مطلوبه‌ده يتشور ولايتده حاصل بغداى صارى باش آرپه چودار كتان تخمى ذارى مرجمك جويز كبى محصولك مقدار سنويسى ۳۳۷۴۳۰۰۰ شينك وخصوصيله بقله توتون زيتون صوغان پرنج قوقوروز پاتاتس فندق وسائر سبزه‌نك مقدار سنويسى ٦۱ ميليونه قيه‌يه بالغ اولمقده‌در .

اورمان ومعادن: ولايتك باشلوجه اورمانلرينى مركز ولايتك ٦٥ كيلومتره سمت غربيسنده كائن شوغان دره‌سى وآلتون قاش اورمانلريدركه مساحهٔ سطحيه‌لرى ۲٥ بيك دونمدر وروسيه حدودنده واقع نريمان وطورطوم

اورمانلری ایسه ۳۵۲ دونمی متجاوزدرلر.

فیاض قدرتك اراضیٔ وسیعهٔ عثمانیه بخش ایلدیکی ثروت وطبیعه‌نك برقسم مهمیده ارضروم ولایتنك طوپراغنده مدفون معادن متعدده‌دن عبارت اولدیغی اخیراً میدانه چیقمشدر. ولایتك آلتون وکموش وتیمور معدنلری چوق زنکین اولوب بونلردن چوروق مجراسنده‌کی معادن اسکندر کبیرك حرص وطمعنی جلب ایتمش ومعادن سائره‌سی کتب مقدسه‌ده دخی محکی بولنمشدر. بونلردن ماعدا طاغلق محللرده توتیا وارسنیق وکیرج طاشی وسائره دخی بولنمقده‌در. تواریخ قدیمه‌نك بعضیلرنده ارضروم طاغلری آلتون وکموش وباقر وتیمور معدنلری نامنه منسوب اوله‌رق ذکر اولنمشلردر.

حیوانات اهلیه: ولایتك حیوانات اهلیه‌سی بیوجك بریکون تشکیل ایدر. یعنی اوکوز، اینك، آت، مرکب، استر، قیون، کچی وماند‌ه‌دن عبارت اولان حیوانات مزبوره‌نك مقداری ۲۲۹٦٤٦۱ رأسه بالغدر.

تجارت: ولایتك اك مهم تجارتی اوروپا - ایران ایچون ترانسیت صورتیله اولوب ۲۰ : ۲۵ میلیون فرانقدر.

ولایتك اخراجاتی حیوانات، حبوبات، کورك، منسوجات قطنیه، صوفیه وسائره‌دن عبارت اولمق اوزره ۳۰ میلیون وادخالاتی ٦۰ میلیون غروش راده‌سندهدر.

تقسیمات ملکیه: ارضروم ولایتی: مرکز سنجاغی — ارزنجان — بایزید نامیله ۳ لوایه و ۱۷ قضا و ۱۵۰ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر.

جدول آتی ولایتك تقسیمات ملکیه‌سنی ارائه ایدر:

	عدد نواحی	مرکز قضا	قضا
ارضروم سنجاغی	۱٦	»	ارضروم
		ایلیجه	اووه
	۱٦	»	کیغی
	۱۳	محاخاتون	ترجان
	۱۳	»	خنس
	۱۳	نیخاع	طورطوم
	٦	اوکدن	کسکیم
	۱۷	حسن قلعه	پاسین
ارزنجان سنجاغی	۱۲	»	ارزنجان
	٦	ملك شریف	رفاهیه
	۵	خانکوی	قوری چای
	۷	»	کماخ
	۱۵	»	بایبورد
	۱۳	»	اسپیر
بایزید سنجاغی	۳	»	بایزید
	۱	»	دیادین
	۳	»	قره کلیسا
	۵	طوپراق قلعه	آلشکرد
	۱	طوتان	انتاب

ارطغرل .- سنجاغی خداوندکار ولایتنك منقسم بولندیغی الویه‌دن بریسیدرکه عثمانلیلرك مهد ظهوری وهر ذرهٔ خاکی تشکیل بنیان سلطنت اغورنده فدای جان ایدن اباء واجدادمزدن برشهیدك اجزای وجودی بولندیغیچون عثمانلیلرجه شایان

تقدیس برقطعهٔ مبارکه اولمغله پادشاه قدردان افندمز حضرتلری طرف همایونلرنده محضا جد اعلالری نامنك احیاسی مقصد مقدسه‌سیله اخیراً تشکیل وتأسیسنی فرمان بیورمشلردر.

مذکور سنجاق ولایتك شمال شرقی قسمندن عبارت اوله‌رق ازمید وبروسه وکوتاهیه لوالریله محدوددر.

۹۲۷۵۹ ذکور ۹۱۷۳۱ اناث‌که جمعاً یکون ۱۸٤٤۷۰ نفوس وبیله‌جك یکیشهر اینه‌کول سکود نامیله درت قضایی شاملدر اراضیسی منبت ومحصولدار اولوب طاغلری کشیش و دومانج ییغینلرندن واقار صویی سقاریا توابعندن عبارتدر.

سنجاغك معاونی واورمانلری کثیر ومحصولاتی توتون، افیون، حبوبات ومصنوعاتی ایپك قوزه‌سی ومنسوجاتی ایله دوشمه‌لك قطیفه وسختیان وکاوساله‌یه منحصردر.

مرکز اوا بیله‌جك قصبه‌سیدرکه بوکا دائر تفصیلات محلنده کوریله‌جکدر.

سنجاغك مواقع مشهوره‌سنده اعزهٔ غزات عثمانیان وامرای نامدارن طرفندن بنا ایدلمش برچوق مبانی ومؤسسات خیریه موجود اولوب بوکون پك قیمتلی آثارمزدن معدوددرلر.

ارغنی .- دیاربکر ولایتنده وشهرك تقریباً اون ساعت قدر غرب شمالیسنده ودجله قربنده غایت مفرح برموقعده کائن اسمنه منسوب لوانك کرسیٔ اداره‌سیدر.

قصبه پك غلبه‌لك دکلسه‌ده کرك اسکیلکی وکرك هواسنك لطافت وباغ وباغچه‌لرینك کثرتی ومیوه‌سنك مبذولیتی جهتیله ولایتك اك معتنا بلادندن معدوددر.

قلعه‌سی واستحکامات قدیمه‌سی خرابه‌لری وعتیق کوپری وصهرنجلری وبعض آثار عتیقه‌سی شایان اهمیتدر. انبیای عظامدن ذوالکفل علیه السلامك مقام مبارکاری زیارتکاه معروفدر هواسنك کوزللکی جهتیله جوار قصبه وبلادك وعلی الخصوص مرکز ولایتك صیفیه‌سی حکمنده بولنمقده‌در.

ارغنی معدنی سنجاغی .-

ولایتك غرب جهتنده واقع اولوب مرکزلوا ایله خرپوط، حلب، دیاربکر، بتلیس، ارضروم ولایتلریله محاط ومحدوددر. وسعتی تقریباً ۸۱۵۰ کیلومتره ونفوسی قسم اعظمی اسلام وکردلر اولمق اوزره ۱۰۸ بیك راده‌سنده‌در.

لوانك سمت شمالی آق طاغه منسوب سلسلهٔ جبال ایله مستور اولدیغی حالده جهت جنوبیسنك قره‌جه طاغدن ماعدا محلی دوز ومعارضه‌سزدر.

انهار مشهوره‌سندن فراتك برقولی اولان مراد چایی ایله دجله‌نك اصل دجله دیه یاد اولنان قولی وداخل لواده نبعان ایدن دجله چایی وفرات توابعندن برخیلیسی ذکر اولنه‌بیلور.

اراضیسی درجهٔ اولاده منبت ومحصولاتی حبوبات متنوعه ایله اسلحه وسائره‌دن عبارتدر .

لواده اورمان آیسه‌ده معادنجه حوالیسی غایت زنکیندر ارغنی معدنی نامیله مشهور اولان وجوهری باقر کوکرد ودمیردن مرکب بولنان معدندن سنوی اون ایکی میلیون قیه اخراج اولنور. پالوده سولفات (دوکویور)ی طمار حالنده حاوی اولان موشین معدنی وسائره‌لرده کموشلی قورشون معدنلری بولنمقده ایسه‌ده اورمانلرك ویا کمورك قرب وجوارده بولنمامسی واخراجاتك فن دائره‌سنده اجرا اولنه‌مامسی جهتلریله بوزنکین معادندن بحق استفاده ایدیله‌مامکده‌در داخل قضاده مسکون کردلرك بعضیلری حیمه‌نشین ایسه‌لرده اجرا قلنان تدابیر ونصایح حکیمانه سایه‌سنده اسکان ایتمکه میل ورغبت کوسترمکده‌درلر .

لواده عموماً بش رشدیه وبراز صبیان مکتبلریله مدرسه وسائرمؤسسات علمیه موجوددر .

ارغنی لواسی : ارغنی - سیوردك - پالو - چرمیك نامیله دردت قضا ایله آلتی ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

ارغوان .- فرات نهرینك غرب جنوبیسنده کائن معمورة العزیز ولایت وسنجاغنده وکبان معدنی قضاسنه ملحق برناحیه مرکزیدرکه وسعت وموقعی جوار قرایه نظراً مهم وجسیمدر .

ارغوست .- سیواس ولایتنده طوقاد لواسنه ملحق نیکسار قضاسنده بر ناحیه‌درکه شمالنده جانیك لواسی ایله محدود بولنمقده‌در ٥٠ قراسی و ٢٥٠٠ قدر سکنه‌سی واردر .

ارغید خانی .- قونیه ولایت وسنجاغنده ایلغین قضاسنده وقصبه‌نك یدی سکز ساعت اوزاغنده وقونیه جادهٔ کبیری اوزرنده واقع ناحیه مرکزی برکوچوك قصبه اولوب ٣٠٠٠ قدر نفوس مسلمه‌سی وبرمدرسه ایله صبیان مکتبی واردر.

ارك .- برالشامده وتدمرخرابه‌سی جوارنده کائن صدر اسلامده معمور اولدیغی حالده شمدیکی حال هیچ مثابه‌سنده برشهردرکه سیف الله حضرت خالد بن ولید حضرتلری طرفندن عراق سفری عودتنده قبضهٔ تسخیر مسلمینه ادخال قلنمشیدی .

ارمناك .- اطنه ولایتنك ایچ ایل لواسنه مربوط ارمناك قضاسنك مرکزی اولان برقصبه‌در . قصبه سطح بحردن ١٣٠٠ متره مرتفع طاغلق بر محلده واقع اولوب ٦٤٣٠ قدر اهالیسی واردر .

جوار قصباتی مثللو ارمناك دخی خرابه‌لر جوارنده وآنلرك انقاضی اوزرنده مؤسس اولوب شهرت وروننی قدیمه‌سنه دلالت ایده‌بیله‌جك پك آز آثار موجوددر .

ارمناك قصبه‌سنك اسم قدیمی جرمانیقوپولیس در. سکنهٔ قدیمه‌سی مدهش قورصانلر اولوب غصب ایتدکلری اشیا وخزائنی طوروس طاغلرینك قوغوقلرنده ستر واخفا ایدرلردی .

براز صکره قلیچ ارسلانك سیف جلادتندن قاچان یدی یوز قدر صابونك التجاگاهی اولمشیدی .

ازمنهٔ قدیمه‌یه متعلق آثاردن الیوم ارمناکده موجود اولان مبانی بر استحکام ایله دیوارلر و برقاچ ستون ولوایح قدیمه‌دن عبارتدرکه لوایح مزبوره‌دن برنده « جرمانیوس ارمن علیهنه کوندریله‌رك تاریخمزك اون یدنجی سنه‌سنده بو شهری تأسیس ایتمشدر » عباره‌سی محکوك ایدی.

ارمناك جوارنده‌کی یوکسك تپه‌لرده اویولمش بر طاقم قغوقلر موجوددرکه هر براحتمالاته قارشو سکنه‌سی ایچون بر ملجاء اولمق اوزره حفر اولنمش ایدوکنده شبهه یوقدر.

الیوم ارمناکده ١١ جامع ٦ مدرسه ١ تکه ١ حمام ٢ خان ١٢ دکرمن وسائره واردر. ارمناك قضاسی ایچ ایل لواسنك شمال غربیسنده وقونیه ولایتی حدودنده واقع اولوب لوانك موط وآنامور قضالریله محدوددر.

قضا نفس ارمناك ایله بر ناحیه و ٦٣ قریه‌دن مرکب اولوب ٢٤ جامع ٦٢ مسجد ٦٢ مکتب ٢ خان ٢ حمام ١ کتبخانه وبرچوق دکان وباغ وبوستان ودکرمنی شاملدر قضانك سبزه ومیوه‌سی مبذول وحاصلات سائره‌سی احتیاجات محلیه‌یی تأمینه کافیدر کوك صو اوزرنده ١٠٠ زراع طول ٨ زراع عرضی اولان نك کمرلی کورملی نامیله مشهور کوپریسی انشاآت قدیمه‌نك درجهٔ ترقیسنی تعیینه کفایت ایدر .

ازال .- یمن ولایتنك مرکز اداره‌سی اولان صنعا شهرینك اسکی اسمیدر تفصیلات ایچون صنعا کلمه‌سنه نظر اولنه .

ازپیدر .- سیواس ولایتنك قره‌حصار سنجاغنده صو شهری قضاسی ملحقاتندن بر ناحیه‌نك اسمیدر.

ازطوای .- قسطمونی ولایت وسنجاغنده طاطای قضاسنك ملحقاتندن ومرکز قضایه بش التی ساعت و اسکله‌سی اولان جیده‌یه ینه اولقدر اوزاق اولان بر ناحیه‌نك کرسیٔ اداره‌سی اولان اولدقجه جسیم برکویدر .

ازقر .- طرابلس غرب ولایتنك فزان سنجاغنه ملحق بر قضادر جواری صحرای کبیر نامیله‌ولدرکه سکنه‌سی اولان تواریق قبیله‌سی بدوی وحیمه‌نشیندرلر .

ازمید .- مرمره دکزندن تشعب ایدن ازمید کورفزی منتهاسنده واسکداردن ٩٠ کیلومتره

بعد و مسافه‌ده بر تپه‌نك اتكیله ساحله قدر ممتد اراضی اوزرنده مبنی بیوجك برشهر اولوب مستقلا اداره اولنان قوجه‌ایلی لواسنك مركز اداره‌سیدر. خانه‌لری اخشاب چارشیسی اوستی قپالیدر .

ازمیدك شمال و شرق طرفی قپالی و جوارنده بعض بطاقلقلر موجود اولدیغندن هواسی یازین وخیمدر. باغ و بغچه‌لری چوق اولدیغندن میوه‌سی كثیردر .

ازمید یكرمی اوچ محله‌یه منقسم اولوب ۱۵ بیك قدر سكنه‌سی واردر .

درونده ایكی بیوك و بر قاچ كوچوك جامع شریف ایله برایكی كلیسا بر باب ملكیه اعدادی و برباب رشدیه وبر خیلی صبیان مكتبلری واردر . ازمید شهری اناطولیده برقاچ ولایتك اسكله‌سی اولدیغندن اهمیتی زیاده اولوب اسكداره ربط ایدن شمندوفرك انقره‌یه تمدیدندبری بو اهمیت تزاید ایتمش وخطك دها ایلرو انشاسی حالنده شهر مزبورك بیوك بر بندر تجارت حالنی اكتساب ایده‌جكی شبهه‌سزدر .

ازمیدده دولتك مكمل بر ترسانه‌سی و مرمره‌ده ایشلیان سفن تجاریه انشاسنه مخصوص بر قاچ دستگاه موجود اولدیغی كبی جوارده اورمانلرك كثرتی تجارت بحریه نقطهٔ نظرنده ازمید شهرینی بر نقطهٔ منهایه ایصال ایتمكده‌در .

ازمیدك اسكی اسمی نیقومدیا وعثمانلیلر آراسنده ازنیكمیددر. بانیسی مجهول اولان استاقومش شهر قدیمی خرابه‌سنده بتینی حكمداری اولان برنجی نیقومد طرفندن تأسیس اولنه‌رق پای تخت اتخاذ اولنمش وروما ایمپراطوری قسطنطینك یدینه كچدكده مشار الیهك رغبتنی قزانمش ایدی . قیصرلردن دیوقلتیان طرفندن پای تخت اتخاذ قلنمشیدی . ۷۲۳ تاریخنده سلطان اورخان حضرتلری طرفندن ضمیمهٔ ملك عثمانی اولمشدر .

ازمید سنجاغی ایچون قوجه ایلی كلمه‌سنه نظر اولنه .

ازمید كورفزی . — مرمره دكزندن تشعب ایدن وبوز برونك طرفینده بولنان ایكی كورفزك شمال جهتنده بولنانیدر كه مدخلنده مشهور پرنس اطه‌لری سبحه‌واری دیزلمشدر . ككبوزه ایله یالووه ارا‌سنده طارلشوب ایچروطوغری ینه كسب وسعت ایتدیكی جهتله ازمید كورفزی ایكی حوض صغیره تفریق اولنه بیلور . كورفزك یالووه جهتی صرب وطاغلق اولمغله برابر هرایكی جهت سواحلنده كوزل قریه‌لر و محافظه‌لی سفن صغیره ایچون ملجألر بولنمقده‌در . كورفزك منتهاسنده ازمید قصبه‌سی واقعدر واسكداری انقره‌یه ربط ایدن تیمور یول خطی كورفزك شمال ساحلی بوینجه امتداد ایدر. مرمره دكزنده اجرای

احكام ایدن لدوس روزكارلری برمانعه تصادف ایده‌مدیكندن كورفزك لیمان اولمغه قابلیتی یوقدر .

ازمیر . — اناطولینك غرب جهتنده كائن اشهری ، آیدین ولایتنك مركز اداره‌سی اولوب اطه‌لر دكزندن تشعب ایدن ازمیر كورفزینك مدخلنده وپارس نصف النهارینه كوره ۴ ، ۴۶ ، ۲۴ طول شرقیده و ۲۲ ، ۲۵ ، ۳۸ عرض شمالیده كائن تجارتگاه بربلدهٔ جسیمه ومعموره دركه انتظام و معموریت وتجارتجه ممالك شاهانه‌نك برنجی درجه وكرهٔ ارضك درجهٔ ثانیه‌ده اولان شهور وبلادندن معدوددر.

شهر بر تپه‌نك اتكندن بدأ ایله ساحله طوغری امتداد ایدن بر دوز محلده مؤسس اولوب خارجاً منظره‌سی غایت لطیف ودلنشیندر . اخیراً انشا اولنان ۶۰۰ متره طول و ۴۰۰ متره عرضنده كی صنعی لیمانی ایله قوردون تعبیر اولنوب اوزری مبانیٔ رسمیه وتجاریه ومعتبرانك اقامتنه مخصوص ابنیه‌لرله مزین اولان ۴۵۰۰ ارشون طول و ۲۵ ارشون عرضنده ریختمی شهرك تزییناتی برقاتدها تزیید ایتمشدر.

اشبو قوردونك كیریسنده سكز متره عرضنده برایكنجی قوردون دها موجود اولدیغی كبی غایت كنیش واطرافی ابنیهٔ جسیمه ومنتظمه ایله مزین جاده‌لری واردر . مع مافیه عمومی جاده‌لر مستثنا اولمق اوزره شهرك اسواق سائره‌سی طار ایسه‌ده همان كافه‌سی ناپولی طاشی ایله مفروش اولمغله ایام شتاده چامور بلیه‌سندن خلق مستغنیدر .

درون شهرده ۱۶۰۱ عدد هوا غازی جانب بلدیه‌دن اشتعال اولنه‌رق عادی سوقاقلر بیله كیجه‌این تنویر اولنور .

شهرك صیفیه‌لرندن معدود اولوب اغنیاء اكابرك اقامتگاهلرینی حاوی اولان قرانتنه ، كوزتپه ، قره‌طاش نام محللری شهره بر مكمل تراموای خطی ربط ایدركه بو خطك طولی كوز تپه‌یه قدر امتداد ایدن ۵۸۰۰ متره طوله مالك اولان جاده‌یه مساویدر. بوخط قوردون تراموای خطیله تقابل ایتمشدر . بوندن ماعدا قصبه وآیدین تیمور یول خطلری دخی شهرك قرای متجاوره ومواقع مشهوره‌سنی نفس شهره ربط والصاقه خدمت ایدرلر .

شهرك قارشو یقه دنیلان قوردولیو جهتی دخی قره‌طاش وكوزتپه وقرانتنه كبی صیفیه‌دن معدوددر. كرك بو وكرك كورفز سواحلنده بولنان مواقع سائره ایله ازمیر اراسنده حمیدیه شركتی نامیله بر واپور قومپانیه‌سی تأمین ارتباط ایتمكده‌در .

ازمیرك هواسی موسم صیفده صیجاق ایسه‌ده ایام شتاده سانتیغراد ترمومتره‌سی ۲ درجه‌یی كچمز . مع هذا

هرکون وزان اولان باطی روزکارندن سکنۀ بلده صحتجه استفاده ایدر .

ازمیرك مبانیٔ جسیمه ومشهوره‌سی میانده حکومت قوناغی ایله قشلهٔ همایون ملکیه اعدادی وصنایع مکتبلری ومسافر خانه وسائره ایله حصار وشادروان کمر آلتی کستانه جوامع شریفه‌سی وفرخانه دنیلان جسیم پازاری ذکر وتعداد اولنه‌بیلور .

ازمیرده الیوم (٨٧٨٧٧) سی ذکور و (٨٦٠٢٠) سی اناث اولمق اوزره ٢٠٧٥٤٨ نفوس ایله ٢٥٠٤٨ اماکن مختلفه موجوددر .

بروجه بالا نفوس موجوده‌نك (٧٩٢٨٨) زی مسلم (٥٣٠٨٦) ی روم (٦٨١٠) نی ارمنی (١٤٩٠٩) زی موسوی ومتباقیسی ملل سائره‌یه منسوبدر .

اماکن موجوده میانده ١٦٥٢٣ خانه ٢٥١ فرون ١٤٣ خان ٣٤ حمام ٥٧ دکرمن ٢٠ اوتل ٣٥ غازینو ١١ تکه ٢٢ جامع ٤٦ مسجد ١٥ مدرسه ١٣ مکاتب اسلام ٢٣ روم ٨ ارمنی ٨ یهودی ١١ اجنبی مکاتبی ٣٠ کلیسا ١١ حورا ٦ کتبخانه ٦ تربه وسائره موجود بولنمقده‌در .

ازمیرك اهمیت تجاریه‌سی بحثنه کلنجه شهر مزبور غایت محافظه‌لی برکورفزك ایچنده ومحصولدار براراضیدن متشکل برولایتك مناسبتلی بر مخرجنده واقع اولدیغندن طریق تجارتده بالطبع برموقع مهم احراز ایتمشدر . هله صنعی لیمان ایله ریختمك انشاسی وشمندوفرك تأسیسندنبرو اهمیت اصلیه‌سی قات اندر قات تزاید ایلمشدرکه مؤسسات اخیره‌سی موقع مهمیله امتزاج ایدرك کرك ولایتك وکرك متجاور اولان برقاچ ولایتك والحاصل اناطولی خط وسیعه‌سنك جهات غربیه‌سنك یکانه مخرجی شرفنی کسب ایلمشدر .

ازمیر لیمانه سنوی ٦١٨ سفاین مختلفه ورود ایدوب سفاین مزبوره ١٦٣٣٥٢٩ طونیلاتو حجمنده‌در .

ازمیر شهرینك یالکز شمندوفرلرله ریختیم یوزندن اکتساب ایتدیکی ثروت سنوی یارم میلیون انکلیز لیراسنه بالغ اولور .

ازمیرك تاریخ بناسی پك اسکی اولوب تیسونك زوجه‌سی (سمیرن) ك نامنه منسوبدر . سکنه‌سی برارالق ئه‌ئولیالیلرك هجومنه اوغرایوب شهری تخلیه ایتمشلر ومیلادك ١٠١٥ سنه اقدمنده بتکرار استردادده موفق اولدقلری حالده لیدیالیلره مقاومت ایده‌مدیکیچون برچوق مهاجماته اوغرایه‌رق درتیوز سنه قدر حال خرابیده قالمشدر .

بالآخره بیوك اسکندرك ورثه‌سی آنتیغون طرفندن انشا واپزیماخوس معرفتیله توسیع وتزیین ایدیله‌رك کوچك آسیانك برنجی شهری صره‌سنه کچمش ایدی .

مؤخراً برغمه قراللرینك ضبطنه ودها صکره رومالیلره انتقال ایلدی .

تیبر زماننده شدتلی زلزله ودهشتلی طاعونلرله خراب اولدیغی حالده ماق آورل طرفندن تعمیر ایدلمشیدی .

١٠٨٢ تاریخنده ازمیر شهری سلجوقیلرك النه کچمش و ١٠٩٧ ده بتکرار یان دوقه‌سی طرفندن استرداد اولنمشدر . برآرالق ردوس شوالیه‌لری ازمیر شهرینی قبضۀ تصرفلرینه کچیره‌رك قلعه‌سنك تحکیم وترمیمنه چالشمشلر ایسه‌ده شهر تکرار اسلاملره کچمشدر .

ازمیر سنجاغی. — آیدین ولایتنی تشکیل ایدن بش لوانك بریسی ومرکز ولایتی حاوی اولانیدر . غرباً ازمیر کورفزی واطه‌لر دکزی شمالاً وشرقاً صاروخان وجنوباً آیدین سنجاقلریله محاط ومحدوددر .

اراضیسی ١٢٢٤٤ کیلومتره تربیعنده اولوب نفوس حاضره‌سی بروجه آتیدر:

اقوام	اجمال	یرلی ذکور	یرلی اناث	یباںجی ذکور	یباںجی اناث
اسلام	٢٧٩٧٣٢	١٣٥٥٩٥	١٣٠٩٢٨	١١٦٥٤	١٥٥٩
روم	١٣٢٧٢٦	٦٥٠٢٨	٦١٨٦٢	٥١٥٠	٦٨٦
ارمنی	٩٦١٥	٤٠٩٤	٤٢٢٠	٨٠١	٥٠
بلغار	٣٩٢			٢٥٦	١٣٦
قتولیك	٧٣٧	٣٦٦	٣٧٢		
یهودی	١٧٣ ٦	٨٩١٣	١٨		١٣
پروتستان	١٥٣	٧٦	٧٧		
لاتین	١٠٥٠	٥٨٦	٤٦٤		
اجنبی	٥٤٥٢٥	١٨١٨١	١٩٠١٨	٨٥٨٨	٨٧٣٨
یکون	٤٩٥٧٩٧	٢٣٢٥٣٥	٢٢٥٣٠٣	٢٦٤٦٢	١١١٨٧

ازمیر سنجاغنك طاغلری آیدین ولایتی بحثنده مذکوردر . سنجاغك اك مهم نهری کوچوك مندرس نام چایدر . اراضیسی درجۀ اولاده منبت ومحصولدار اولوب اوزوم انجیر پاموق زیتون پالاموت حشحاش کلیتله زرع اولنمقده‌در .

١٢٤٢٦ کیلو متره مربعنده بولنان ازمیر لواسی اراضیسنك ٤٧٩٥ کیلومتره‌سی مزروع ١٦٠٤ کیلومتره‌سی قابل زراعت ٤٨٧٤ کیلومتره‌سی زراعته غیر قابل ١١٦٢ کیلومتره‌سی اورمانلقدن عبارتدر .

ازمیر سنجاغنك تکالیف مختلفه‌دن

ترکب ایدن واردات متحققه‌سی ٣٦٦٥٦٣٤٣ غروشدر .

داخل سنجاقده متعدد ونافع میاه معدنیه منبعلری موجود وترکیباتنده بولنان املاحك جنس ونوعنه نظراً امراض متعددیه نفعی بالتجربه تحقق ایتمکله سنوی بر چوق مرضانك مراجعتکاهی اولور .

مزبورمیاه معدنیه‌نك برنجیسی ازمیرك جوبنده اغاممنون ایلیجه‌لری نامیله‌موسوم اولاندرکه درجۀ حرارتی علی‌العاده ٤٨ وبعض محلنده ٥٠ سانتیغراددر . ترکیباتنده سولفات دوسود قاربونات دوسود ومغنزی وحامض کبریت ماء بولندیغندن رثیۀ مفصیلۀ مزمنه والام عصبیه‌یه دوچار اولنلره نفع عظیمی مشاهده اولنمقده‌در .

ایکنجیسی چشمه قاپلوجه‌لریدر که صویی کثیر وترکیباتنده کبریت وقاربونات دوسود وقلور سودیوم موجود وحرارتی ٥٥ درجه‌در . چشمه قاپلوجه‌لری بوبرك قره‌جکر روماتیزمه خسته‌لقلرینه نافعدر .

بونلردن ماعدا بایندر کل بغچه اوزبك قوش اطه قاینارجه پاشا ایلیجه‌سی کبی معدنی منبعلر موجود اولوب ایام مخصوصه‌سنده برچوق زوارك مرجعی اولمقده‌در .

ازمیر لواسی : نفس شهر ایله ١٢ قریه و ١٩ قریه‌یی حاوی بورنووه و ٣٦ قریه‌یی حاوی نیف و ٤٦ قریه‌یی جامع طوربالی مع تریانده ٣٢ قریه‌یی حاوی جمعه آباد ٢٤ قریه‌یی جامع قره برون ناحیه‌لرندن مرکب ازمیر قضاسی ایله ١٢ قریه وایاسفید ناحیه‌سندن متشکل اورك وفوچۀ جدید ناحیه‌سنی شامل فوچتین ومنمن وچشمه وایاساوغ ناحیه‌سنی شامل قوش اطه ونواحئ برغمه وایلیجۀ برغمه وقوزاق وایازمند ودیکیلی وچاندارلی وکلیسا ناحیه‌لرینی شامل برغمه وصیفه‌جق ناحیه‌سنی حاوی سفری حصار وبایندروتیره وبرکی کلاس بالیانبولی نواحیسنی شامل اولان اوده‌مش قصالرندن مرکب ومتشکلدر .

داخل لواده ١٦٨٢٥ مانده ٢٧٢٩٤٥ اینك ٢٦٨٢١ اوکوز ٤٨٣٢ دوه ٢١٠٨٢ مرکب ٣٥٤٣ استر ١٩٦٢١ بارکیر ١٧٣٤٤٠ کچی ٢٩١٧١٨ قیون موجوددر .

ازمیر قضاسنك نفوس موجوده‌سی ٧٩٢٨٨ اسلام ٥٣٠٧٦ روم ٦٨١٠ ارمنی ٢٠ بلغار ٧٣٧ قتولیك ١٤٠٩٠٩ یهودی ١٢٨ پروتستان ١٠٥٠ لاتین ٥١٥٢٠ اجنبی اوله‌رق جمعاً یکون ٢٠٧٥٤٨ کشیدر .

حدودی شمالاً منیسا ومنمن شرقاً قصبه وبایندر وتیره قضالری جنوباً قوش اطه‌سنك ایاساوغ ناحیه‌سی وسفریحصار قضاسی غرباً سفریحصار اورله قضالریله ازمیر کورفزی ومنمن قضاسیله محدوددر .

ملحق نواحیسی بیروز، آباد ،

نیف سیدی کوی قره‌برون طوربالی تریانده‌در. قرای مشتمله‌سی ١٦٥ پاره کویدر .

مرکز اداره‌سی اولان ازمیره عائد تفصیلات ایچون (ازمیر) ه مراجعت اولنه .

ازنیق کولی .— قصبه‌نك غرب جهتنده واقع اولوب طولی ٣٤ وعرضی ١٤ کیلومتره‌در . صویی لذیذ بالغی کثیر درهله‌لینه بالغی پك مشهوردرکه قوروسنی خارجه کوندریرلر . ایاغی قصبه‌نك ایچندن کچر ومرمره‌یه دوکیلور .

ازنیق ناحیه‌سنده ٥٠٠٠ قدر اهالی ١٦ جامع، ٢٤ مسجد، ٢ کلیسا، ٣٦ مکتب واردر ناحیه‌نك اورمانی غایت جسیمدر .

ازنیق .— بین‌العوام جینئ ازنیق وجنیزلك دیرلر اسکدارك یکرمی ساعت بعد ومسافه‌سنده وخداوندکار ولایتنك ارطغرل سنجاغنده یکیشهر قضاسی مضافاتندن همنامی اولان ناحیه‌نك کرسئ اداره‌سیدرکه اسکله‌سی کملك قصبه‌سی اولوب بعد ومسافه‌سی ٩ ساعت قدردر بوقصبه قدیماً نیکیا اسمیله معرف جسیم برشهر اولوب وسعت وجسامتی شمدیکی موجود اولان سوری ایله مثبتدر واوائل دور عثمانیه‌ده عظمت قدیمه‌سی موجود ایدوکندن تزین واعمارینه اولوقتلر جداً سعی اولنمشدی . دروننده سلطان اورخان وسلیمان پاشانك مدرسه وعمارتلری وخیرالدین پاشانك احیا کرده‌سی اولان یشیل جامع ایله جاندرلیلره منسوب قطب الدین ومحمود چلبی جامعلری واشرف زاده عبدالله رومینك وشارح وقایه علاءالدین اسود وملا خیالینك وامرای عثمانیه‌دن خیرالدین پاشا ایله یعقوب پاشانك مرقدلری واردر .

قصبه‌نك موقعی کوزل ایسه‌ده هواسی جوارنده‌کی کول حسبیله ثقیلدر . بوازنیق قصبه‌سی آنتیغونك اثر بناسی اولوب مؤخراً لیسیماخوسك زوجه‌سی نیکه‌نك نامنه نسبت ایله نیکیا اسمنی آلمش و ٣٢٥ و ٧٨٧ تاریخلرنده مقتقدات نصارانی وتدوین ایچون ایکی کره مجلس عمومئ رهبانك محل انعقادی اولمش ایدی . ٤٦٩ تاریخنده سلیمان سلجوقی طرفندن ضبط ویکرمی سنه صکره اهل صلیب طرفندن استرداد اولندی . صلیبونك استانبولی ضبطده ایمپراطورلره ٦٠ سنه قدر پای تخت اولمش ٧٣١ تاریخ هجریسنده اورخان غازی حضرتلرینك مخدوملری سلیمان پاشا یدیله ضمیمۀ ملك عثمانی قلنمشدر . اوائل عهد عثمانیده اهمیت وجسامتی باقی اولدیغی حالده کیت کیده خراب اوله‌رق الیوم ١٣٠٠ نفوسی شاملدر .

ازوورنیق .— روم ایلیده بوسنه ولایتنده ازوورنیق سنجاغنده همنامی بولنان قضانك کرسئ اداره‌سی اولوب صربیه حدودنده کائن

وخط فاصل اولان درینا صوینك صول یقه‌سنده وصرب قیا اوزرنده واقع قلعه‌سی متانتله شهرت بولمشدر حدودده بولنمسی واهمیت عسکریه سببیله وسیلهٔ ادعا اولمش ایدی ازوورنیق لواسی بوسنه سرای لواسنك شمالنده واقع اولوب جوانب ثلثه‌سی صاوا درینا بوسنه شهرلریله محدوددر نفوسی ٢٥٠٠٠٠ کشیدرکه بونك همان نصفی اسلامدر .

ازینه .ـ قاز طاغی پازاری .

اسبکشان .ـ قونیه ولایتنده مرکز اوایه ملحق بر قضادرکه اراضیسی غایت واسع ومربوط قوچحصار ناحیه‌سنك مملحه‌سی مشهور ومتعارفدر قضا حوالیسنده خیلی عشایر واردر اراضی چوراق اولدیغندن محصولاتی آزدر . قضانك مشتملاتی ٤١ قریه وبر ناحیه‌در .

نفوسی ٣٠٠٠ خانه‌ده ١٥٥٠٠ کشیدر قضاده یکرمی‌یی متجاوز جامع ٣ مدرسه ٩ کهرچله خانه ٢ خان وسائره واردر .

قضا مرکزی طوزکولنه قاریشان این صویی کنارنده وقونیه‌نك ١٠٠ کیلومتره قدر اوزاغنده واقع این اوی قریه‌سیدر .

اسبیر .ـ ارضروم ولایتنك ارزنجان سنجاغنده اسبیر قضاسنك کرسیٔ اداره‌سی (مقدما) اولان برقصبه‌در جوروق صویی اوزرنده بایبورتدن ٧٧ وارضرومدن ٥٥ ارزنجاندن ١٤٣ کیلومتره بعدومسافه‌ده واقعدر . اسبیر قضاسی الیوم ١٤٣ قریه و ١٣ ناحیه‌یه مشتملدر .

قضانك نفوس حاضره‌سی ٥٢٨١ خانه‌ده ٣٦٠٧٠ کشی اولوب بونك (٣٢٩٨١)ی اسلامدر. قضا داخلنده ١٣ اسلام ٢ ارمنی مکتبیله ٢٠ قدر جامع برر باب ارمنی ، روم ، قتولیك کلیسالری موجوددر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله میوه ومصنوعاتی کلیم ومنسوجات سائره‌دن عبارتدر .

اسپارطه .ـ قونیه ولایتنك منقسم اولدیغی الویه‌دن حمیدآباد سنجاغنك کرسیٔ اداره‌سی اولان قصبه‌نك اسمیدرکه مرکز ولایتك غربنده وتقریباً ١٨٠ کیلومتره بعد ومسافه‌ده ومشهور دوراس طاغنك شمالی پایه‌سنده مبنی ٣٧ بچق درجه عرض شمالی و٢٨ درجه ٤ دقیقه طول شرقیده واقع ویکرمی بیکه قریب نفوسی محتوی لطیف الهوا برقصبه‌در. درونده برر باب حکومت قوناغی وعسکری قشله‌سی ایله ١٤ جامع ٦٤ مسجد ٨ مدرسه ١ کتبخانه ١ رشدیه ٣٧ صبیان مکاتبی ٦ حمام ٧ خان ٦٠ قدر دکان وسائره موجوددر. اسپارطه‌ده الاجه بز جولی سختیان وکموش آوانی اعمال اولنور. خواجه عطار ایله علاءالدین

افندی کبی اعزهٔ کرامك مدفنلری قصبه‌نك زیارتگاه محلاریدر .

سنجاغك تفصیلاتی ایچون حمیدآباد کلمه‌سنه نظر اولنه .

اسپارطه قضاسی حمیدآباد لواسنك محتوی بولندیغی قضالردن بریسی اولوب اولوبورلو ، اکردیر قضالری وانطالیه وبوردور لوالریله همحدود بولنمقده‌در. نواحیٔ ملحقه‌سی اولان کچیبورلو وسکرکند ایله برابر ٥٤ قریه واللی بیکه قریب نفوسی حاویدر . قضاده ٤٥ مکتب وبونلره مداوم ٣٥٩٣ طلبه موجوددر . قضا اراضیسنك ایکیوز اللی بشبیك اوچیوز قرق دونمی مزروع واوتوز آلتی بیك بشیوز یتمش دونمی غیر مزروعدر .

محصولات ارضیه‌سی خشخاش میوه آفیون کوك بویا ایله حبوبات ومصنوعاتی منسوجات قطنیه‌دن عبارت اولوب احتیاجات محلیه‌یی تأمین ایتمکده‌در .

اسپرچه .ـ روم ایلیٔ شاهانه‌ده جاری وطونه نهرینه صاغطرفدن بلغراد جوارنده منصب اولان صاوا نهری صاغطرفدن توابعندن وبوسنه نهرینه قاریشان وازوورنیك سنجاغنی ادوا واسقا ایدن برچایك اسمیدر . بوچای منبعنی صربستان حدودنده‌کی طاغلردن اخذ ایدرك شمال غربی‌یه طوغری جریان وبرچوق دره‌لری آله‌رق وغرچانیچه‌نك یانندن کچه‌رك ١١٥ کیلومتره قدر مجراسنی تمدید ایتدکدنصکره دوبوی جوارنده بوسنه صوینه قاریشور .

اسپوراد .ـ (شرق) اطه‌لرد کزنده وسیسام ایله رادوس اطه‌لری اراسنده کائن اوفاق وطاغنیق برحالده بولنان اطه‌لره ویریلان اسمدرکه لسان یونانیده اسپوراد کلمه‌سی طاغنیق معناسنی اشعار ایدر .

جزایر مذکوره استانکوی ، پطموز ، قارپوط ، لریوز . قالمینوس ، استروپالیه ، هرکیت ، انجیرلی ، ایلیاکی کرپه ، قاشوط کبی شمدیکی جزایر بحر سفید ولایتنی قسماً تشکیل ایتمشلردر .

یونانستان حکومتی دخی موره‌شبه جزیره‌سنك سواحل شرقیه‌سی قربنده بولنان سودلیجه ، چاملیجه ، پوروس ، قولوری اطه‌لرندن مرکب اولان جزایره‌ده اسپوردا اسمنی ویرمشدر .

بو حالده مارالذکر دولت علیه‌نك تحت اداره‌سنده بولنان آده‌لره اسپوراد شرق ویونانستان اداره‌سنده بولنانلره دخی اسپوراد غربی آطه‌لری نامی ویرلمشدر .

اسپوراد آطه‌لری اهالیسنك قسم اعظمی روم اولوب یگانه معیشتلری سونکر صید واخراجیدر .

جزایر مزبوره ازمنهٔ متقدمه‌ده غایت غلبه‌لك ومعمور اولدیغی حالده بوکون پك کیریده‌در .

اسپوراد شرق اطه‌لری علی الاکثر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

طاغاق اولدیغی کبی طبعاً دخی آسیا قطعه‌سنه مربوط بولنمقده‌در .

جزایر مزبوره‌یه عائد تفصیلاتك بهر اسمك حروف هجا ترتیبیله صره‌سی کلدکجه اعطا اولنه‌جغندن اسملرینه مراجعت لازمکلور .

استانبول .— دولت ابد مدت عثمانیه‌نك پای تخت بی نظیری وخلافت عظمای اسلامیه نك مرکز مقدسی اولان بلدهٔ مشهوره‌در .

استانبول اوروپا وآسیا قطعه‌لرینك یکدیکرینه التصاق درجه‌سنده تقرب ایتمش اولدیغی نقطه‌ده و بحر سیاه ایله مرمره بیننده بر نهر سریع الجریان اطلاقنه شایان اولان قره‌دکز بوغازینك (بوسفور) مدخلند و بوغازك ایکی یاقه‌سنده کائن قرا وصیفیه‌لری جامع‌در .

ایاصوفیه جامعنك مناره‌سندن کچن نصف النهار دائره‌سی مبداء اتخاذ اولندیغنه نظراً صفر درجه طول و ١٦ ٠٠ ٤١ عرض شمالیده واقع اولدیغندن کرهٔ ارضك اك لطیف و معتدل نقطه‌سی و بر عتیقك مرکز اختلاطی عد واعتبار اولنمقده‌در .

(استانبول نامی واسامیٔ سائره‌سی)

شهر استانبول . اسلامبول ، قسطنطنیه‌ودها اسکی اوله‌رق انطونیون ، ویزاندیون ، بیزانسیون اسملریله کسب معروفیت ایتمشدر .

بناءً علیه اسامیٔ عتیقه‌سی احوال تاریخیه بحثنده مذکور اولوب آنجق استانبول واسلامبول اسملرینك بعدالفتح موضوع اولدیغی حقنده‌کی روایات دخی کسب قطعیت ایده‌مامشدر . کویا استانبول کلمه‌سی رومجه ایستین وپولین کلمه‌لرندن مرکب و شهره و یا شهرده معناسنی افاده ایدن ایستین پولین‌دن محرف اولوب اسلامبول دخی مساعدهٔ تلفظ ایله استانبول کلمه‌سندن تحریف اولنمشدر .

حاصلی بو صوك اسمك محررات رسمیه ومزارطاشلرنده مسطوراولدیغنه باقیلورسه عثمانلیلر بیننده خیلیجه تعمم ایتدیکی اکلاشیلور .

استانبولك تقسیماتی : استانبول شهر جسیمی اولاً : داخل سورده واقع و مثلث الشکل اولان نفس شهر ایله سورك خارجنده مرمره ساحلنده کائن ایاستفانوسدن تا ایوبه قدر امتداد ایدن بر خط داخلنده کائن محلات ثانیاً : خلیجك قارشی یاقه‌سنده کائن غلطه مع بك اوغلی و خلیج ساحلنده واقع سودلیجه خصکوی قاسم پاشا و بوغاز ساحلنده بشکطاش ایله سودلیجه‌دن شیشلی داخل اولمق اوزره بشکطاشه قدر ممتد اولان خط داخلنده‌کی مواقع ثالثاً : اناطولی یاقه‌سنده و هر ایکی قسمك مقابلنده واقع اسکدار مع قاضی کوی ایله مرمره ساحلنده کائن جاده بوستانی اسکله‌سندن چاملیجه تپه‌لرندن کچه‌رك قوزغنجغه قدر مفروض خط داخلنده

قلان مواقع ومحلات رابعاً : بشکطاشدن روم ایلی قواغنه واسکداردن اناطولی قواغنه قدر بوغازك ایکی طرفنده کائن قرا وقصبات خامساً : ازمیدکورفزینك اغزنده دیزلمش اولان وپرنس اطه‌لری دینلان اطه‌لردن عبارت اولمق اوزره بش قسمه تقسیم اولنه‌بیلور .

(اصل استانبول) مثلث مختلف الاضلاع شکلنده و اطرافی سور ایله محدود اولوب مثلثك رأسی سرای برونی وزاویهٔ منفرجه‌سی آسیا طرفنه دوشر ضلع شمالیسی لیمان صولریله صوقی اولنوب ضلع جنوبیسنی مرمره دکزی احاطه ایلر و قاعده‌سی ایسه شهری غرب جهتندن اوروپایه وصل ایدر .

شهر یدی تپه اوزرینه بنا اولنمشدر : برنجی تپه‌ده طوپ قپو سرای همایونیله ایا ایرینی و ایاصوفیا جامعی و اوقاف همایون دائره‌سی بولنور . ایکنجی تپه نور عثمانیه اوچنجی تپه‌ده سلیمانیه وبایزید جامعلری و یانغین قله‌سی واردر که شهرك اك مرتفع نقطه‌سیدر .

دردنجی تپه سلطان سلیم بشنجی تپه فاتح جامعلرینك بولندقلری مواقعدر . التنجی تپه بلاطك اوستی‌در .

اشبو تپه‌لر بر صرت اوزرنده یعنی مذکور صرتك صاغریلرندن عبارتدر . یدنجی تپه یدی قله جهتنده اولوب تلال سائره ایله اراسنده واقع وادیده ایکی جهتك صولری جاری اولوب لنغه سمتنده مرمره‌یه دوکیلور .

(شهرك بدایت حالی) استانبول بدایت تأسیسنده غایت کوچوك وشمدیکی سرای برونك بولندیغی صرت اوزرنده اولوب مؤخراً توسع ایتمش وقسطنطین زماننده رومایه قارشو بریکی پای تخت اولمغه لایق صورتده تزیین و توسیع اولنه‌رق روما شکلنه تقلیداً ١٤ محله‌یه تقسیم اولنمشدر : محلات مزبوره‌نك برنجیسی ویزاندیون اولوب الیوم یکی سرای و طوپقپو سراینی محتویدر . بو محله‌ده نیجه قدیم معبدلر و منکنه تعبیر اولنان آلات موضوع اولدیغی مخزنلر محلنده تأسیس اولنمش اولان بالقخانه قربنده بر عظیم مناستروانیجولو کوشك قربنده ارقادیوس قیصرك حاملری وتئودوسیوسك طاشی وسائر حکمدارانه مخصوص ابنیه‌لر موجود ایدی . ایکنجی محله ینه برنجی تپه‌ده اولوب شمدیکی اسکی جبخانه دینلان آیا ایرینی کلیساسی ومجلس کبیر سراینی وغایت مزین ومکلف بر حمامی محتوی ایدی . اوچنجی محله کوچوك آیاصوفیه وسلطان احمد جامعلری ایله چاتلادی قپو قربنده‌کی سرای لیمانك بولندیغی محل اولوب آت میدانی ایله قرتال سرایی وپطریق سرایی کبی مبانیٔ مشهوره‌یی مشتمل ایدی . ودردنجی محله یره‌بطان جهتی وقدیم جبه‌خانه قشله‌سی اتخاذ ومؤخراً دارالفنونه تحویل اولنان محل اتصالنده واقع اولوب بر بیوك چالار ساعتی و برچوق کلیسالرله شهرك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

محکمه‌سنی وقسطنطین صهرنجی وبر بیوک
کتبخانه‌یی محتوی ایدی . بشنجی محله
برنجی و ایکنجی تپه‌لر آراسنده وشمدی
باب عالینک بولندیغی محلده اولوب نیجه
حمام کلیسا چشمه وحوضلر و ستونلرله
مزین وامور حربیه نظارتی قوناغنی
حاوی ایدی . آلتنجی محله وفا میدانیله
شمدی باب سرعسکرینک بولندیغی محل
وچنبرلی طاش جواری اولوب معبدلری
وچنبرلی طاش ودها سائر ستون ومرمر
قبولرله تزیین اولنمش اولان قسطنطین
میدانی وقیصرلرک خلعت ایمپراطوری‌یی
اکتسا ایتدکلری اسکی سرایی حاوی
ایدی . یدنجی محله اوچنجی تپه
اوزرنده واقع اولوب قیصر والانتیا-
نوسک حماملریله قزلرینه مخصوص
یاپدیردیغی سرایی که اغا قپوسنک
بولندیغی محلدر و بوغا میدانی
دینلان واسع میدانی محتوی ایدی . بو
میدانده قیصر تئودوسیونک برمزین
ستونی ومخروطی الشکل فصول اربعه
وجهات ریاحی بیلدرمک اوزره مرتب
واوزری محکوکات ایله تزیین اولنمش
دیکر برستون وار ایدی .

برنجی ستون سلیم اول عصرنده
لدوس روزکاریله ییقلمشدر .

سکزنجی محله شهزاده جامعیله لاله‌لی
سمتی وسلطان بایزید تربه‌سی جهتلری
اولوب قیصر تئودوسک سرایله شهرک
بیوک مکتبلرینی وبوغا میدانک بقیه‌سنی
مشتمل ایدی .

طقوزنجی محله قوم قپو ویکی قپو
سمتی اولوب شهرک بغدای انبارلریله
جسیم برمیدانی وبودروم جامعی دینلان
میرلئون کلیساسنی وارقادیوسک سرایتی
حاوی ایدی .

اوننجی محله فاتح جامعشریفی یرنده
اولوب حواریون نامنه منسوب برکلیسا
ایله قیز طاشی دینلان مارسیانوس
دیرکنی وسائره‌یی حاوی ایدی .

اون برنجی محله بشنجی تپه‌ده اولوب
کل جامعی دینلان ایا تئودوسیا معبدینی
واودوقسیا وپلاکیدی نام ایمپراطور-
یچه‌لرک مکلف قصرلرینی مشتمل ایدی .

اون ایکنجی محله یدنجی تپه‌ده اولوب
یکی بغچه ایله مولویخانه قپوسی وصماتیه
ویدی قله سمتلرینه قدر امتداد ایدردی .

بو محله‌ده صیغیر بازاری نامیله موجود
اولان جسیم میدانده تئودوس قیصر
زماننده برغمه‌دن نقل اولنمش باقردن
مجف براوکوز صنمی موجود اولوب
اعدام اولنه‌جق کمسه بوصنمک درونه
وضع اولنه‌رق وآلتندن آتش ویریله‌رک
افنا ایدلمکده ایدی .

اون اوچنجی محله بتون غلطه عبارت
ایدی .

اون دردنجی محله ادرنه قپوسی ایله
تکفور سرایی وایوانسرای سمتیله
کوچوک مصطفی پاشا جهتنه قدر متواسع
اولوب صوتیروس کلیساسی ایله اودمون
دینلان تکفور سرایی وآیوس نیقوله

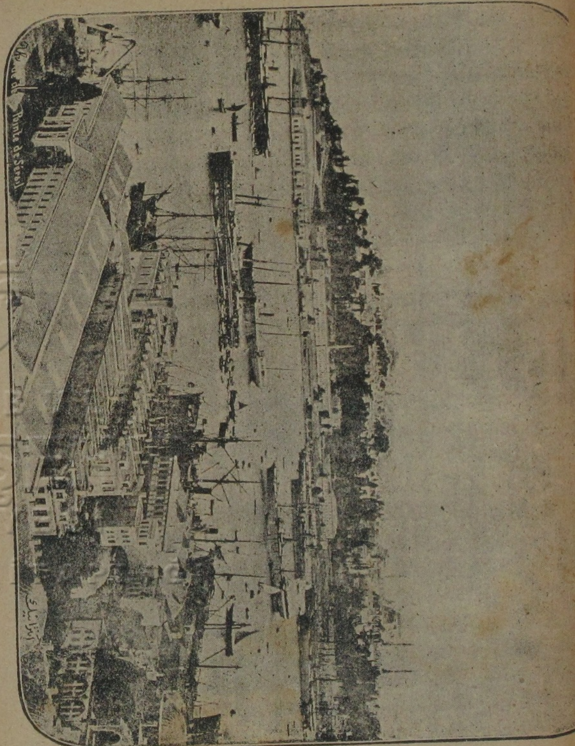

« سرای بورنی »

كليساسنى ودها سائر مبانىٔ جسيمه ومشهوره‌يى شامل ايدى .

ذكر اولنان تكفور سرايى كوچوك تئودوسيوس وقتنه دكين شهردن يدى طاش آتيمى اوزاق اولديغى ايچون يدنجى منزل معناسنى افاده ايتمك اوزره اول حواليه اودمون دينلمشيدى .

نفس شهردن ماعدا سورك خارجى وملحقاتى دخى معمور ومزين ايدى .

بالقلى ايازمه‌سنك بولنديغى سمتده قيصرلره مخصوص سرايلر وابنيه‌لر موجود اولوب بوراسى حكمدارينك بهاريه‌سى حكمنده ايدى .

ايوانسرايدن ايوبه قدر ممتد اولان محله قوزميديون دينلوب سرايلر وقصرلر وكليسالردن بشته ژوستينانوسك اثر بناسى اوله‌رق اون ايكى كمرلى دوه كوپريسى دينور برجسر عظيم وايوس مماس مناستر وميدان وليمانى بولنمقده ايدى .

سودليجه وخصكويده‌كى عالى حماملر ومكلف چشمه‌لرك آثارى يقين زمانه قدر كورلمكده ايدى .

جنويزليلرك اقامتكاهى اولان غلطه اون ايكى قپولى عظيم برسور ايله محاط اولوب ازمنهٔ قديمه‌دن قالمه آثارى ميانده عرب جامعى موجوددر .

ويزانديون پتپرستلرينى دين عيسويه دعوت ايدن آپوس اندرياسك مقام وكليساسى قديمده آركيروپوليس دينلان فندقلى محله‌سنده بولنور ايدى .

بشكطاشه ديپلوكيونيون اطلاق اولنور ايدى . طولمه بغچه غايت درين ليمان محلى ايدى .

اكاسرهٔ ايران اناطوليده بولنان ملكارينك ويركولرينى جمع ايتدكاريچون آلتون شهرى معناسنه اوله‌رق خرسوپوليس ناميله معروف اولان اسكدارده چاملجه اتكلرينه طوغرى ايمپراطورلرك صيفيه‌لرى وبى نظير قصرلرى وارايديكه اليوم اسكدار قبرستاننده مشاهده اولنمقده بولنان ديرك طاشلر مبانىٔ قديمهٔ مزبوره انقاضى اولديغنده شبهه يوقدر .

داماليس نام عتيقله موسوم بولنان قيز قله‌سى ايله بالقخانه‌ده‌كى منكنه قله‌سى اراسنده برزنجير تمديد ايدلمشيديكه بوساده قيصر امانوئيل قومينوس شهرى تحت ترصينه ادخال ايتمشدر .

خالكدون دنيلان قاضى كوى استانبولدن ٢٧ سنه اقدم بنا اولنمش معمور برشهر اولوب التمش بيوك كمى استيعابنه كافى اولان صنعى ليماننك آثارى الآن مشهوددر . غايت مزين وجسيم اولان كليساسنك انقاضى بعض معابد اسلاميه‌نك انشاآتنه استعمال اولنمشدر فنار بغچه‌سنده حماملر كليسالر ميدانلر وار ايدى واوكنده‌كى قياده‌كى مشهور صنمك قاعده‌سى الآن باقيدر .

بوغاز ايچينك عمارات وتزيينات سابقه‌سى الآن بعض مواقعده كورديكمز آثار عمراندن مستبان اولور واطه‌لر

جهتنك معموريتى ايسه اوزرلرنده مشاهده ايديلان خرابه ايله بودروم وسارنج ومناستر كبى آثار قديمه‌سندن استدلال اولنور .

اسكدار جهتنده كائن چامليجه قايش طاغى آيدوس وسائره كبى مواقع مرتفعه ذروه‌لرنده ديده بانلر اقامتنه مخصوص محللر موجود وبونلر تاجدوده قدر بويولده ممدود اولوب نقاط مذكوره‌ده عربلرك هجوم واقتحامنى سريعاً استانبوله اخبار ايتمك ايچون جابجا آتشلر استعمال ايدلمكده ايمش .

(سور وقپولرى) ويزاس شهرى بدايت تأسيسنده سور ايله احاطه ايتديرديكندن استانبول سورينك ايلك بانيسى مومى اليه ايسه‌ده شهرك مؤخراً توسيع وتعميرنده موجود اولان سورلرى دخى بالطبع توسع وتجدد ايتمشدر .

زمانمزده موجود اولان سور ايمپراطور قسطنطينك اثر بناسى اولوب اون آلتى كيلومتره محيطنده‌در . كرك قره وكرك دكز جهتلرى قسماً خراب ايسه‌ده انقاضى مشهود بولنمقده‌در . شهرك قره جهتنده‌كى سور ايكى قاتلى اولديغندن لاتينلرك محاصره‌سنده كوريلان فوائد ومحسناتى جهتيله ايمپراطور ميخال بالئولوغ دكز جهتنده‌كى سورلرى دخى تضعيف ايتمشدى. سورقسطنطنيه‌نك ثخنى وخندغنك عمق ووسعتى • واستحكامات خارجه مقامنده اولان قله وبرجلرينك متانتى جهتيله قرون وسطاده استانبولى دنيانك برنجى درجه‌ده متين ومستحكم قلاعى ميانه ادخال ايتمش اولديغنى دفعات عديده‌ده دوچار اولديغى محاصرات شديده‌كى مدافعاتى اثبات ايدر .

اشبو سورك قره دكز جهتندهٔ متعدد قپولرى واردركه بوكون اكثريسى موجود وموجود اولميانلرك محللرى مضبوطدر وبر طاقمى دخى بعد الفتح سد ايدلمشدر مذكور قپولرك اساميسى بروجه آتيدر :

خليج جهتنده‌كيلر

١	يالى كوشكى قپوسى (اوخيبوس قپوسى)
٢	باغچه‌قپوسى (تئوريون)
٣	بالق پازارى قپوسى
٤	زندان »
٥	اودون »
٦	ايازمه »
٧	اون قپانى »
٨	جبالى »
٩	آيا »
١٠	يكى قپو (فتحدنصكره كشاد ايدلمشدر)
١١	پترو قپوسى
١٢	فنار »
١٣	بلاط »
١٤	ايوانسراى قپوسى (فتحدن صكره اچيلمشدر)

مرمره جهتنده کیلر

١ نارلی قپو
٢ صماتیه قپوسی (پسو ماتئوس)
٣ داود پاشا (آیوس امیلیانوس)
٤ لانغه یکی قپوسی
٥ کرچك اسکله
٦ چاتلادی قپو
٧ آخور «
٨ بالقخانه قپوسی
٩ طوپ قپو (ایاواروارا)
١٠ دکرمن قپو

قره طرفندهکی سور قپولری

١ (اکری قپو) خرسیاوقارسیوس اسملریله مشهور اولوب قربنده ایکی مسدود قپو دها وار ایدی)
٢ ادرنه قپوسی (بوکا میریاندریون . اون بیکار) قپوسی دیرلر .
٣ طوپ قپو (آیورومانوس)
٤ مولویخانه قپوسی (ملاندیسیا)
٥ سلوری قپوسی (بوکاپیکار ویکی قپوسی دیرلر .
٦ یدیقله قپوسی (کوچك چکمجهیه نسبتله رکیوم) دیرلر .

(استانبولك آثار ومبانیٔ قدیمهسی) شهراستانبولده قیصرلر زماننده قالمه پك ازمبانی موجوداولوب بونلرده بعض صو کمرلری ایله صهرنجلر وسرای وحمام انقاضی مثللو کلیاً خراب اولمش ابنیهلر وقدیماً کلیسا اولدیغی حالده بعد الفتح جامعه تحویل اولنان معبدلر والیوم شهرك اوته سنده بریسنده بولنان ستونلرله سورلردن عبارتدر .

زمانمزه قدرموجودیتنی محافظه ایدن صو کمرلرندن خارج سورده واقع آدریانوس قیصرك اثر بناسی اولدیغی حالده جوستینیانوسك تجدیداً تعمیر ایتدیکی جوستینیانوس کمری ایله قسطنطین معرفتیله بنا اولنان وخلقهلی صوینی درون شهره ادخال ایلیان آلیی کمری پادشاهان عثمانیان طرفلرندن دفعاتله تجدید بیورلمش ومشهور بوز طغان کمرینی وآلتی قیصر قاضی کوی سورلرینك نقاضیله بنا ایتمشدر .

شهرك موسم صیفده صو قلتندن محافظهسی ضمننده یاپیلان جسیم صهرنجلردن بوکون موجود اولنلری یره بطان نامیله معروف اولهرق ٣٣٦ صماغی دیرکلرله مزین اولان وقرق چشمه صوینك فضلهسنی جمع ایدن جسیم صهرنج ایله درونده اپکجیلر اقامت ایدن ودیرکلرینك کثرتندن ناشی بیك بر دیرك دینلان ٢٢٤ مرمر ستونی حاوی فیلوقسن صهرنجی ایله بونك قربنده غایت مصنع تئودوسیوس صهرنجی وسلطان سلیمده، صماتیهده ودها بعض محلده چوقور بوستان نامیله معروف اولان حوضلر، زیرك جامعی التنده فوقاس قیصرك صهرنجی وفاتح جوارنده حواریون صهرنجی وسائرهدن عبارتدر .

قیاصرهنك علامت ظفر وافعال بر.

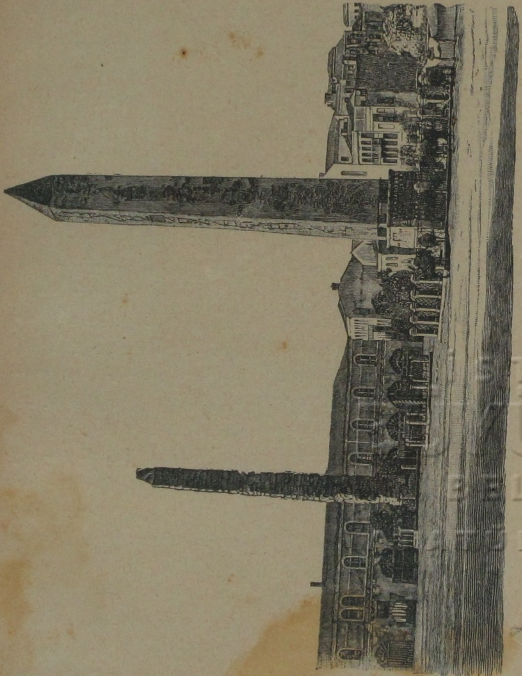

« دیکیلی طاش »

کزیده‌لرینه اثر اولمق فکریله جابجا رکز ایتدکلری ستون وطاشلرك قسم اعظمنی لاتینلر حین استیلالرنده هدم وتخریب وبعضلرینی مملکتلرینه نقل ایتدکلری جهتله بوکون پك آزی موجود بولنمقده‌در .

بونلرك برنجیسی یانق دیرك دخی دینلان چنبرلی طاشدرکه بونی قسطنطین رون‌دن جلب وذروه‌سنه غایت مصنع بر صنم وضع ایدرك رکز ایتمش ایدی مذکور ستونلر سکز پارچه قزل صما-قینك یکدیکرینه باقر چنبرله ربط والصاقندن حاصل اولمش واستجلاب حرمت ضمننده تملنه زمان مسیحیه‌یه متعلق ذی قیمت اشیا وضع ایدلمش ایدی یانغینلر سببیله بو ستون بر ارالق مائل انهدام اولمش ایسه ده سطحیجه تعمیم وترمیم ایدلمشدر .

ایکنجیسی قز طاشی دینلان والیوم بر باشلغی مرئی اولان مارسیانوس قیصرك میلیدرکه اوزرنده زهره صنمی موضوع ایدی .

اوچنجیسی آت میداننده‌کی دیکیلی طاش وبورمه‌لی دیرك ایله قسطنطین پور قیروتنیتوسك اورمه ستونی‌درکه بونلردن دیکیلی طاشی تئودوسیوس مصردن نقل ایله ۳۲ کونده محلنه رکز ایتدرمشدر .

یکپاره قزل صماقیدن عبارت وهرمی الشکل اولان بو طاشك اوزرنده هیر وغلیف خطیله شو عباره محکوکدر :

اشبو اثر جزیلی مصر وصعید حکمداری وصانع عالم عالینك معتقد وخادمی ملك طوتموزیسی حکمت صمدانینك شان وعظمتنی توقیر ایچون اعمال ایتدرمشدر .

قاعده‌سنك بر یوزنده تئودوسیوسك وزوجه‌سیله چوجقلرینك تخت اوزرنده رسملری ایکنجی یوزنده دشمنلرینك تبعیتی اوچنجی یوزنده آت میدانی او-یونلری دردنجی یوزنده النده علامت ظفر ونصرت اولان اکلیل ایله رسملری وطاشك رکزنده استعمال اولنان آلات وادوات حك وترسیم اولنمشدر .

استانبولك معابد قدیمه‌سندن بریسی دنیاده امثالسز دینمکه شایان اولان ایاصوفیه‌درکه ایلك دفعه قسطنطین اخشاب اوله‌رق بنا ایتمش وحکمت ربانی معناسنی افاده ایله آیاصوفیه نامیله تسمیه ایلمشیدی .

بو بنا بر آرالق یانمغله تئودوسیوس تجدید ومؤخراً جوستینیانوس الیوم کوریلان صورتده بنا ایلمشدر . معبد مزبورك اصول معماریه‌سی وتزیینات وجسامتی مشهودمز اولدیغندن تعریف وتوصیفندن صرف نظرله یالکز معماری اولان ایمبوس نام ذاتك فن معماریده‌کی ید طولاسنی ومصارف انشائیه‌سی اولان ایکیوز یکرمی بیك کیسه مبلغك جسامتنی ذکر ایله اکتفا اولنمشدر .

بوندن ماعدا پاندوقراتور دینلان وایمپراطوریچه ایرن ایله اوغلی مانوئیلك از بناسی اولان زیرك جامعی وسرکیوس

« آیاصوفیه جامعی »

دینلان کوچك ایاصوفیه وصوتیری مناستری تسمیه اولنان قعریه جامعی وسائره استانبولك معابد قدیمه‌سندن اولوب الیوم باقی وموجود اولنلردر .

ابنیهٔ مشهوره‌سی : استانبولك ابنیهٔ مشهوره‌سی جوامع شریفه ایله سرای همایونلر وابنیهٔ میریه وخصوصیه‌دن بعضیلریدر . جوامع شریفه‌دن قبل الفتح انشا اولنانلر بالاده ذکر اولنمش وسلاطین عظام طرف عالیلرندن انشا اولنانلری دخی اشاغیده تعریف اولنمشدر .

سرای همایونلر میاننده موقعك لطافت وظرافتی وابنیهٔ عالیه سنك نظر ربائی وبغچه‌لرینك جسامت وکوزللکی ایله شهرتکیر انام اولان یلدز سرای همایونی ایله طولمه بغچه وچراغان وبکاربکی ویکی سرای دینلان وسرای برونی صرتنده بولنانلر وکوکصو بکقوز اخلامور کاغدخانه قصرلری ذکر اولنور .

ابنیهٔ میریه‌دن باب عالی وباب سر عسکری وعدلیه دائره‌سیله سلیمیه ورامی وبك اوغلی ومجیدیه قشلهٔ همایونلری واسلحه انباری اتخاذ اولنان ماچقه قشله‌سی وابنیهٔ خصوصیه‌دن تشویقیه‌ده وبایزید وجغال اوغلنده رجال دولته مخصوص قوناقلر الحق شهرك انتظام وتزیيناتی تزید ایتمکده‌درلر .

چارشوی کبیر دخی شهرك ابنیهٔ جسیمه‌سندن اولوب درونده ۷۳ سوقاق وایکی بدستان ایله یکرمی ایکی خان وبدستان وخانلرك مشتملاتیله برابر ۶۳۵۴ اماکن مختلفه‌سی واردر .

جوامع وتربه‌لری : درسعادت ومشتملاتنده طقوز یوزه قریب جوامع شریفه واردرکه بونلردن برقسمی صنایع معماریهٔ عثمانیه‌نك نه درجه‌لرده واصل مرتبهٔ ترقیات اولدیغنی ارائه واثبات ایتمکده وپای تختی زیارت ایدن اوروپا ارباب فنونني بحق حیرتده براقمقده‌در .

جوامع مذکوره‌دن قانونی سلطان سلیمانه منسوب اوله‌رق سلیمانیه نامیله مسمی ومشهور معمار سنانك اثر بناسی اولان درت مناره‌لی واون شرفه‌لی وجوار وحوالیسنده بردار الحدیث ایله درت مدرسه وبر تابخانه وطب مدرسه‌سی ودارشفا وعمارت وحمام ومکتب بولنان معبد لطیف همان کرهٔ ارضده امثالی نادر دینله‌جك مرتبه‌ده مصنع مزین ومعمارینك صنعتنده‌کی مهارتی تصدیق کردهٔ ارباب هنر وفندر . تاریخ بناسی ۶۹۴ سنه‌سیدر . جوارنده بانیسنك غایت مصنع تربه‌سی واردر .

سلطان احمد خان اولك آلتی مناره‌لی وجوارنده مدرسه وعمارت وتیمارخانه‌یی شامل اولان جامع شریفی ایله سلطان بایزید وفاتح وسلطان سلیم ولاله‌لی نورعثمانیه یکی جامع واسکدار سمتنده والدهٔ عتیق وجدید ومهرماه وسلیمیه وبکار بکی جامعلری دخی صنایع معماریهٔ عثمانیه‌نك بررتمثال بی منندیدرلر .

نام نامیٔ جناب پادشاهی‌یه منسوب اولان حمیدیه جامع شریفی دخی صنعتکاران عثمانیه‌نك عربسکی طرز دلنشیننده‌کی انشاآت مهارتکارانه‌لرینی انظار هنرورانه عرض ایدن مبانیٔ معظمه‌دندر .

فاتحدنبری سلاطین ماضیه‌نك غایت مکلف ومزین اولان تربهٔ معطره‌لریله رجال سلطنت سنیه‌دن سنان پاشا رشید پاشا قلج علی وخیرالدین پاشالر وصوقوللو محمد پاشا وفرهاد وسیاوش پاشانك تربه‌لری ومشایخ وکبار اولیاللهدن سنبل سنان وشیخ وفا عزیز محمود هدایی قره‌جه احمد سلطان وامثالی مظنهٔ کرامك مراقد مبارکه‌لری وخصوصاً مهماندار جناب پیغمبری ابا ایوب الانصاری حضرتلریله سائر یکرمی قدر کبار صحابهٔ کرامك مقام مقدسلری زیارتکاه ووسیلهٔ رحمت الٰهیه‌در .

کتبخانه‌لر : درسعادتده کرك

سلاطین عظام وکرك رجال دولت طرفندن تأسیس ایدلمش اللی‌یی متجاوز کتبخانه موجوددر . بونلردن اك زیاده کتابی حاوی اولنلر ایاصوفیه وفاتح وکتب نفیسه‌یی محتوی بولنانلری حمیدیه وراغب پاشا وعاطف کتبخانه‌لریدر . بو کتبخانه‌لرده یوز بیك جلده قریب کتاب موجوددر . مؤسسات جناب پادشاهیدن اولان کتبخانهٔ عمومی زینت ومکملیت جهتیله جمله‌سنه فائق اولوب درونده برچوقده کتب اجنبیه ومؤلفات عربیه واردر .

مکاتب ومدرسه‌لر : سلاطین ماضیه حضراتی انشا کرده‌لری بولنان جامعلره تحصیل علوم ایچون متعدد ومکمل مدرسه‌لر دخی علاوه ایلمشلردرکه یقین زمانلره کلنجیه قدر مشاهیر وعلمای ملت هپ بو دارالتحصیللردن یتشمشلردی . عصر اخیرده مکاتب متنوعه‌نك تأسیس واحداثنه لزوم کورلدیکندن سلطان سلیم خان ثالث زمان سلطنتنده مهندسخانهٔ بریٔ همایون وسلطان محمود ثانی عهد سلطنتلرنده مکتب حربیه وطبیه کبی ضابط ودوقتور یتشدیرمك اوزره مکاتب عسکریه کشاد ومتعاقباً رشدیه وسلطانی ودارالشفقه وطبیهٔ ملکیه مثللو مکاتب عالیه کشاد اولنمشدر .

ملت معظمهٔ عثمانیه‌نك صباح الخیر انفلاقی اولان جلوس پادشاهیدن بری شعبات دولتك کافه‌سنده مشاهده اولنان آثار ترقی میاننده معارف عمومیه دخی برسرعت خارق العاده ایله کسب ترقی ایتمکله مکاتب موجوده‌نك اعدادی تکثیر وپروغراملری تعدیل واصلاح اولندیغی کبی یکیدن حقوق زراعت تجارت صنایع نفیسه وبیطر مکتبلری احداث وملکیهٔ شاهانه واعدادیٔ ملکی وبرچوق خصوصی مکتبلری آچلمشدر .

درسعادتده موجود اسلام وخرستیان مکتبلرینك عددی بیکه بالغ اولور .

محلاتی : درسعادت و بلاد ثلثه‌ده بشیوز قدر محله موجود اولوب بونك (۳۱) ی چارشوی کبیر سمتنده (۵۳) ی قوم قپو سمت وجوارنده (۵۷) سی جبالی قولنده (۶۱) ی بلاط قولنده (۳۳) ی یدی قوله قولنده (۴۴) ی طوپ قپو قولنده (۴۱) ی ایوبده (۲۷) سی قاسم پاشاده (۱۱) ی غلطه‌ده (۳۰) ی طوپخانه قولنده (۳۹) ی بشکطاش سمتنده (۵۰) سی اسکدار و جوارنده واقعدر .

اماکن : استانبولده بولنان املاك مثمره و غیر مثمره و میریه‌نك عددی ۱۶۳۸۳۶ مقدارینه بالغ اولوب بونك قیمت مخمنه‌سی ۲۸۴۶۷۶۳۱۱۸ و ایراد سنویسی ۱۳۹۰۴۱۲۳۳ غروشدر [۱]

---

[۱] بومعلومات بوندن اون سنه اقدمکی ایستاتستیقه مستند اولوب شمدیلرده مقادیر مشروحه‌نك تزاید ایتدیکی طبیعیدر .

جدول آتیده املاك مزبوره‌نك جنس و نوعی تصریحاً بیان اولنمشدر .

املاك مثمره یعنی ایراد کتورر عقار

عدد	
٦٦٤١٣	خانه وساحلخانه
١٧٥	حمام
٤٥٩١	باغ وبغچه وبوستان
٣١	قار قویوسی
٤٣	موتخانه کبریتخانه طوغله حرمنی
٢٢٣١٤	عرصه
٣٤١٩٦	دکان
٣٦٧	فرون
٣٣٠٥	ترلا چایر ومرعا
٧٩	طاش وکیرج اوجاغی
٣٣٨	قایقخانه
١٣	واپور دکرمنی
٣٥٤	خان
٧٢٠٣	بکار اوطه‌سی واخور
٣٨	چفتلك
١٢٥	دباغخانه موتخانه سلخانه
٧٦	دالیان وولی محلی مدیه ترلاسی
٧٥	دکرمن
١٣٩٨٠٣	یکون

املاك غیر مثمره یعنی ایراد کتورمیان

عدد	
١٩	سفارتخانه
٥١٩	مکاتب
٢٣١	تکیه
١٦٦	جامع درکاه مدرسه عرصه‌لریله نمازکاه
٢١٢	تربه
٢٢٥٥	اسکله میدان وسائره
١٢	شمندوفر استاسیونی
١٤٦	مدرسه
١٦	عمارات
١	رصدخانه
٥١٤	قبرستان
١	تونل
٦٧٤	جامع
٦٥	کتبخانه
١٥	موقت خانه
١٨٨٩	حوض مصلق چشمه سبیل شادروان قویو آیازمه
١٦٩	پطریقخانه کلیسا سناغو
٢٣٢٣٦	یکون

املاك امیریه

عدد	
٢٩	سرای وقصر همایون
١٩٨	قشله وقره‌غولخانه
٣٤	اوطه واخور
٣	یانغین قله‌سی
٢٧٨	دوائر عالیه
١٦	خانه
٩٩	عرصه
٢	بیوك کوپری
٨٩	بغچه وبوستان چفتلك
١٨	دکان
١	مسافرخانه
١٠	کوچك کوپری
٧٩٧	یکون

نفوس والسنه : درسعادتك نفوس موجودی ٨٧٣٠٦٥ کشی‌در .

نفوس موجوده‌نك بشیوز بیکدن زیاده‌سی مسلم ومتباقیسی روم وارمنی یهودی واجنبیدن عبارتدر .

السنهٔ مستعمله دولتك رسمی لسانی اولان ترکجه ایسه‌ده رومجه ارمنیجه یهودیجه و اجانب بیننده فرانسزجه و انکلیزجه و سائره دخی تکلم اولنمقده‌در :

مسیره‌لری : شهر شهیر لطافت موقعیه‌سی واقسام مختلفه‌سنك اختلاف طبیعت و منظره سی جهتیله متعدد مسیره‌لری شاملدر . ازجمله انظار تماشاکرانه بر قالیچهٔ زمردین هیئتنده عرض وسعت نامحدود ایدن یشیل چایر و چمنلرله مستور جریجی وولی افندی و حیدر پاشا موقعلری ایله چایراق واغاجلقلرله مزین طار وادیلرده جریان ایدن صولرله لطافتی بر قاتدها تزاید ایلیان کاغدخانه و کوکصو مسیره‌لری وحنکار صویی فندق صویی کستانه صویی وقایش وعلم طاغی کبی غایت صاف و لذیذ منبع و پیکار باشلری وفنار باغچه سی و قوش دیلی چاملیجه مثللو تفرجکاهلر درسعادتك یکانه سیر محللریدر .

میاه جاریه و منبع صولری : استانبولك قرب و جوارنده کوکصو وکاغدخانه وعلی بك کوی وقوربغه‌لی دره‌لردن ماعدا مخصوصاً یاپیلان جسیم تپه‌لرده تراکم ایتدیریله‌رك درسعادته ایصال اولنان خاقه‌لی قرق چشمه تقسیم صولری استانبول و بك اوغلنك صویه اولان احتیاجاتنی قسماً تسویه ایتمکده اولدیغی کبی استانبول و بك اوغلی و بوغازایچنك روم ایلی جهتنه درقوس کولندن و اسکدار و ملحقاتنه کوکصو دره‌سندن تیمور بوریلر واسطه‌سیله اساله اولنان ماء لذیذ دخی غایت مبذول اولمغله اهالینك ایام صیفده صوجه اولان مضایقه‌سنی برطرف ایتمشدر .

بوندن ماعدا پای تختك اطراف وجوارنده جابجا بولنان کوزتپه قره قولاق بکچه قانلی قواق قایش طاغی طاش دلن بیوك وکوچك چاملیجه قسقلی لباده کبی منبع صولری غایت براق ولطیف وطعمی فوق‌العاده لذیذ اولدیغندن اغنیای بلده طرفندن ایچلمکده‌در .

کوپریلری : نفس استانبول ایله غلطه‌یی یکدیکرینه ربط و توصیل وهرایکی جهتنك دائمی صورتده اتصالنی تأمین وتشکیل ایتمك اوزره خلیج قسطنطنیه اغزنده تیموردن معمول وصاجدن طومبازلر اوزرینه موضوع ایکی عدد کوپریدن اون قپانی کوپریسی ١٢٥٣ تاریخنده سلطان محمود عدلی وجسر جدید ١٢٦٠ سنه‌سنده عبدالمجید خان حضرتلری طرفندن یاپیلمشدر . بو کوپریلردن بشقه سلحدار اغاده قاسم پاشاده یوغورتجی چشمه سنده

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

استنیه ده علی بك قریه‌سنده اناطولی حصارنده سوكودلی چشمه ده بالطه لیماننده كوچوك صوده بوستانجی باشنده كاغدخانه ده اولدقجه مشهور كوپریلر واردر .

ادارهٔ انضباطیه‌سی : درسعادتك ادارهٔ انضباطیه‌سی ضبطیه نظارتنه عائداولوب نظارت مشارالیهایه مربوط اولمق اوزره شهر ، درسعادت ، بك اوغلی و اسكدار نامیله اوچ پولیس مدیرلكنه تقسیم اولنمشدر .

تقسیمات بلدی : استانبول وملحقاتی اولان چتالجه سنجاغی و قرتال بكقوز شیله اطه‌لر ككبوزه قضالریله برابر شهر امانتنك تحت اداره‌سنده بر ولایت اعتبار اولنمشدر .

ملحقات خارج اولمق اوزره شهر بروجه آتی اون دائرهٔ بلدیه یه منقسمدر :

(۱) نجی دائرهٔ بلدیه بایزید
(۲) « « « فاتح
(۳) « « « جراح پاشا
(٤) « « « بشكطاش
(٥) « « « یكی كری
(٦) « « « بك اوغلی
(۷) « « « بیوك دره
(۸) « « « قانلیجه
(۹) « « « اسكدار
(۱۰) « « « قاضی كوی

وسائط اختلاط واتصالات : كرك خلیج وكرك بوغاز ایچنك هر ایكی یقه‌سی ایله استانبول اراسنده آمدشدی تسهیل ایتمك اوزره حسابسز قایق وصندال موجوداولدیغی كبی مركزی كوپری اولمق اوزره برنجیسی درون خلیجده ایكنجیسی اسكدار وبوغاز ایچنك مواقع مختلفه‌سی اراسنده اوچنجیسی اطه‌لرله مرمره سواحلنك نقاط متعدده‌سنده یولجی نقلنه مخصوص خلیج درسعادت شركتی ، شركت خیریه ، ادارهٔ مخصوصه نامیله اوچ عدد واپور شركتلری واردر كه بونلرك اداره‌لرنده اولان واپورلر واسطه‌سیله یومیه بیكلرجه یولجی كلوب كیتمكده‌در .

اشبو اتصالات بحریه‌دن بشقه استانبول و بك اوغلنك نقاط ومحلات بعیده‌سی اراسنده بری كوپری باشندن طوپقپو ویدی‌قله‌یه دیكری غلطه‌دن شیشلی و اورته كویه قدر ممتد اوچ عدد تراموای خطی ایله بر تونل واردر.

سركه‌جیدن ادرنه طریقیله اوروپایه وحیدر پاشادن انقره‌یه كیدن شمندوفر دخی درسعادتك محلات بعیده‌سنی مركزه ربط والصاق ایدرلر .

احوال جویه‌سی : درسعادتده میزان الهوانك تضییق وسطیسی ۷٦۲,۲ میلمتره تضییق اعظمی ۷۷۷,۹ میلمتره اصغریسی ۷٤۱,۹ میلمتره واهتزازات متوسطهٔ سنویه‌سی ۳۱,۳ میلمتره‌در .

درجهٔ حرارت وسطیسی فوق الصفر ۳٥,٤ درجه اولوب اعظمی واصغری بیننده‌كی فرق ٤۳,۸ در مواسم

« قز قله‌سی »

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK

اربعه‌ده‌کی حرارت متوسطه‌سی دخی بروجه زیردر :

فصل ربیعده	«	١٢.٤	درجه	
« صیفده	«	٢٢,٦	«	
« خریفده	«	١٥,٦	«	
« شتاده	«	٦,٤	«	

استانبولده برسنه ظرفنده یاغان یاغمورلرك میزان المطرده کورینان ارتفاع وسطیسی ٧٠٤,٠٩ میلیمترو اولوب آتیده‌کی جدولده هر آیك میزان المطر واسطه‌سیله مضبوط ارتفاعاتی ارائه اولنمشدر .

فصل ربیع

مارت	نیسان	مایس
٦١,٢٥	٢٦,٢٠	٢٧,١٥

فصل صیف

حزیران	تموز	آغستوس
٣١,٣٤	٣٦,٤٦	٦٢,١٢

فصل خریف

ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی
٦٧,٥٩	٨٢,٧١	٩١,٠٠

فصل شتا

کانون اول	کانون ثانی	شباط
١٠١,٢٠	٦٥,٦٢	٥٢,٩٤

درسعادتك اك صغوق وقتی شباط واك شدید صیجاق زمانی اغستوس آییدر. لدوس پویراز و شمال روزکارلری علی الاکثر یاغمور کتورر . وقره‌یل بطی روزکارلری اسدکده ایسه کثرتله یاغمورلر یاغار. استانبولده سنه‌ده ٧٧ دفعه شمال ١٣٤ دفعه پویراز ١٣ دفعه کششلمه ٥٤ دفعه قبله ٦١ دفعه لدوس ٢٥ دفعه قره یل روزکاری اسوب کون طوغیشی و بطی روزکارلری ایسه بالنسبه آز اسدیکی بالتجربه تحقیق اولنمشدر .

صنایع و فابریقه‌لر : پای تخت سلطنت سنیه‌ده اصحابی عهده‌سنده ویا شرکتلر اداره‌سنده اولدرق پك از فابریقه واردرکه اوده بکقوزده کاغد اعمالنه مخصوص حمیدیه وقره اغاجده برقاچ طوغله و کره‌مید فابریقه‌لریله پاشا بغچه‌سنده جام واوانئ زجاجیه, کبریت و سختیان فابریقه‌لرندن عبارتدر . بناءً علیه ترسانه وطوپخانه و باب سرعسکری اداره‌لرنده بحری و بری عساکر شاهانه‌نك لوازم ومهمات حربیه‌لرینی تدارك ایتمك اوزره موجود اولان فابریقه واعمالاتخانه‌لر بوکون اوروپا دول معظمه‌سنکیلردن دون مرتبه دکلدر .

ترسانۀ عامره‌ده هر درلو سفاین حربیه وتجاریه‌نك کرك مجدداً وکرك تعمیراً انشاسنه الویرشلی قزاقلر ودستکاهلرله بش عدد جسیم حوضلر وسفن همایونك لوازمات داخلیه وخارجیه‌سنی اوروپایه احتیاجدن وارسته ایتمك اوزره قزغانخانه حدادخانه وجسیم زفت و قطران اوجاقلریله تیمورخانه وزرهلی سفاین ایچون تیمور لوحه‌لرك اعمالنه مخصوص عظیم دستکاهلر

وطوپخانۀ عامره‌ده طوپ و تفنك ومهمات قوز وزیتون برونده تیمورخانه ودوکمخانه و باروتخانه وقره اغاجده فشنکخانه فابریقه‌لری وعساکر بریه ایچون چادر بزی اعمالنه مخصوص زیتون برونده بز فابریقه‌سی ایله فس کلیم عبا فانیله کبی لوازمات جنودیه تدارکنه مخصوص فسخانه وبکقوزده کاوساله ومشین وسختیان اعمال ایدن دباغخانه و اياق قابی اعمالنه مخصوص قوندره خانه ایله سلیمانیه‌ده لوازمات نحاسیه وسراجیه اعمال ایدن سراجخانه کبی فابریقه‌لر موجوددر .

استانبولده الیوم کتخدالری معین اولمق اوزره ٢٣٩ اصناف موجود اولوب بونلردن سراجلق قیومجیلق سیمکشلك ترزیلك اولدقجه مترقیدر .

ویرلی طوقومه‌سی دینلان بز ایله اسکداراده سلیمیه‌ده کائن صندالجی اصنافنك چیره دستئ مهارتلریله نسج واعمال اولنان چتاری وقطنی وسلیمیه نامیله شهرتشعار اولان قماش ایله دوشمه‌لك چاتمه امثالسز دینله‌جك درجه‌ده ظریف ومتین شیلردر .

تجارت: استانبول برعتیقك مرکزنده و آوروپا ایله آسیا قطعه‌لرینك یکدیکرینه درجۀ نهایه‌ده تقرب ایتدکلری موقعده بولنمسی حسبیله مرکز عالم اولمغه لایق اولدیغی درجه‌ده مرکز تجارت اولمقلغه دخی استعداد تامی وارایسه‌ده سویش قنالنك کشادی وروسیه شمندوفرلرینك آسیانك تا مرکزینه قدر تمدیدی وسریع السیر واپورلرك چوغالمسی کبی اسباب تسهیلیه بر عتیقك نقاط ومحال بعیده‌سنك تعدد طرقنی موجب اولدیغندن بوکون پای تخت تجارتجه لایق اولدیغی مرتبه‌دن دون برحالده بولنمقده‌در.

بناءً علیه شهر شهیرك بو طرفدن اوروپا شمندوفرلریله التصاق دیکر طرفدن اناطولینك وسطنه طوغری تمدید اولنان تیمور یول خطنك کون بکون ایلرولمه‌سی سایه‌سنده ایام اخیره‌ده اهمیت تجاریه‌سی اعاده اولنمغه باشلامش وهله آوروپا ایله هندستان بیننده اك کسدرمه طریق اولاجق اولان اناطولی تیمور یولنك بغداد وبصره‌یه قدر تمدیدنده استانبولك خط مذکور کذرکاهنده بولنمسی حسبیله اهمیت تجاریه‌سی شمدیکینك برقاچ مثلی آرته‌جغی شبهه‌دن وارسته بولنمشدر .

احوال تاریخیه‌سی: استانبول میلادك ٦٥٨ سنه مقدمنده یونانستانده کائن مغاره حاکمی اولان بیزاس طرفندن یالکز سرای برونی صرتنده وشمدیکی یکی سرای وطوپقپو سرایی دینلان محلك سوری داخلنده اولمق اوزره بنا وانشا اولنمش ودرونه یونانیلر اسکان ایدلمشیدی . قصبه‌نك جوارنده بولنان اقوام وحشیه اجنبی بر ملتك کندی ساحللرنده یرلشمسنی بالطبع ارزو ایتمدکلرندن تخریبی مقصدیله هجوم ایتمشلر ایسه‌ده بیزانسك زوجۀ مدبره‌سی

اولان فدالیه‌نك حسن تدبیری سایه‌سنده قصبه تجاوزات اجانبدن قورتلدی .

بیزانس بر آرالق ایرانلولره بعده اسپارته‌لیلره ومؤخراً آتنه‌لولره کچمش ونهایت استقلالی اعاده اولنمشدر .

رومالیلرك بو طرفلره طوغری توسیع دائرهٔ حدود ایتدکاری صره‌ده با امتیاز مخصوص بیزانس روما اداره‌سنه کچدی ایسه‌ده وسپاسیان قیصر زماننده امتیازاتی رفع ایدلمشدر .

سوه‌دوس وقتنده اهالیسی مرقومك بعض خصماسنه طرفدار اولدقلرندن شهر مبانئ اصلیه‌سنه قدر تخریب واهالیسی قتل عام ایدلدیکندن مرکز حکومت ارکلی قصبه‌سنه نقل اولنمشدی . عاقبت انطونین نام اوغلنك رجا والتماسی اوزرینه مرقوم طرفندن شهر یکیدن تزیین واعمار اولنه‌رق آنطونیه تسمیه اولنمشدر .

قیصرلردن غالوس زماننده شهر هر نه سببه مبنی ایسه ینه تخریب واهالی قتل عام اولنوب یرلودن قلؤداموس وآتنؤس نام کمسه‌لرك سعی واهتماملریله حال اصلیسنه کلمشکن ایکنجی قلاودیوس وقتنده بحر سیاهدن انین وخریسوپولیس دینلان اسکداره قدر بو حوالی یی نهب وغارات ایدن قزاق طائفه‌سندن خیلی خسار کورمشدر .

بیوك قسطنطین رقیبی اولان لیکینیوسه ادرنه صحراسنده غلبه ایتمسیله مرقوم معارفهٔ قدیمه‌یه استناداً بیزانسه التجا ایتمش اولمغله شهر قسطنطین طرفندن تحت محاصره‌یه آلنمشیدی .

شهرك محاصره‌سی اوزایوب بو آرالق لیکینیوسك مأیوسیتی دخی درجهٔ نهایه‌یه وارمغله مرقوم کیجه وقتی حالکدون دینلان قاضی کوینه فرار ایدوب شهر کندیسنه صداقت کوسترمش ایسه‌ده قسطنطین تعقیبه دوام ایدرك اسکدارده ایدیلان محاربه‌ده لیکینیوس مغلوب وقسطنطین شهره دخول ایله واصل منزل مطلوب اولمشدر .

قسطنطین شهرك لطافت هواسندن واهمیت موقعیه‌سندن درجهٔ نهایه‌ده خوشلانمغله تزیین وترصین واعمار ایدرك پای تختك رومادن بورایه نقلنی قورمغله قره دکزدن کراسته وپرقونیسیوس دینلان مرمره اطه‌سندن طاشلر کتوره‌رك شهری فوق العاده اعمار وبلاد قدیمه انقاضنی نقل ایله غایت مزین مبانئ عالیه احداث وتأسیس وروما اغنیا وکبراسنی شهر جدیده نقل وهجرته تشویق وترغیب ایتمشدر .

شهرك بو وجهله اعمار وتزییننده‌ناشی کرك رجال وکرك عوام طاقمندن نیجه بیك نفوس فوج فوج مهاجرت ایدرك یوز سنه مرورنده جسامت وکثرت نفوس وزینت جهتیله رومایی قات اندر قات کچمش اولمغله سورك ایوبدن مرمره‌یه قدر توسیعنه لزوم کورلمشدر .

ایشته بو وجهله بیزاس وانطونیا نامیله موسوم اولمقده بولنان شهر

مزبوره ۳۳۰ تاریخ میلادیسندن اعتباراً قسطنطینیه وقسطنطینوپل نامنی آلمشدر .

قسطنطینك اخلافی طرفندن دخی شهرك اتمام واکماله دوام اولنه‌رق ۳۹۵ تاریخنده رسماً روما دولتنه پای تخت اتخاذ اولنمغله بر قات دها تزیین واعمارینه همت اولنمشدر . بر آرالق شهر خراب اولمغله یوستینانوس معرفتیله یکیدن تعمیر وتزیین قلنمشدر . انجق شهرك زینت واحتشامات سابقه‌سی اعاده اولنه‌میوب عثمانلیلرك تحت اداره‌سنه کچنجه‌یه قدر بر طاقم مناسبتسزلکلره میدان اولدیغی حالده کونبکون تدنی‌یه دوام ایتمش ایدی .

خلفای امویه زماننده حالا مرقد مبارکی زیارتکاه اولان ابا ایوب الانصاری حضرتلرینك بولندیغی بر فرقهٔ مجاهدین طرفندن تحت حصره آلنه‌رق مقاملری جبین فرسای احترام اولان اصحاب کرامدن برچوغنك شهادتلرندن صکره عودت اولنمشدر .

یزید بن معاویه سلیمان بن عبدالملك زمانلرنده دخی استانبول محاصره ایدلمشدر .

بوندن ماعدا عباسیلر سلجوقیلر دخی دفعاتله استانبول سورلرینه قدر کلمشلر وایمپراطورلری اسیر ایتمك کبی موفقیتلره نائل اولمشلر ایسه‌ده غزات مسلمین شهرك فتح وتسخیرینه دسترس اولامشلر ایدی .

سلاطین عثمانیه‌دن یلدرم خان ومراد ثانی حضراتی دخی استانبولی شدیداً محاصره ایتدیلر . هر درلو اهمیتندن بشقه «لتفتحن . . . . » حدیث شریفنه مظهریت آرزوی خدا پسندانه‌سیله سوق جیوش ایدرك تجربهٔ طالع ایدن حکمداران اسلامیه‌یه قارشو محافظهٔ متانت ورصانت ایدن قوجه قسطنطینیه محضا نام جلادتلرینه فاتح عنوانی علاوه ایتدرمك ایچون سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینه ۸۵۷ تاریخ هجریسنده قپولرینی آچیویرمشدر .

استانبول عثمانلیلره کچدکدنصکره اعمار وتزیین اولنه‌رق پای تخت سلطنت اتخاذ اولنمش وسلاطین عظام طرفلرندن وجوده کتوریلان آثار نفیسه ومبانئ جسیمه ومؤسسات متعدده سایه‌سنده از برزمان ظرفنده اوروپا بلاد منتظمه ومشهوره‌سی صره‌سنه کچمشدر .

استانکوی .— اطه‌لر دکزنده کائن اسپوراد شرقی جزایرندن بریسی اولوب اناطولی ساحلنده واقع بودروم شبه جزیره‌سندن ایکی میل قدر مسافه‌ده استانکوی کورفزی نامیله موسوم اولان کورفزك اغزنده واقعدر. استقامتی شمال شرقیدن جنوب غربی‌یه طوغری امتداد ایدوب طولاً ٤٦ وعرضا ۱۲ میل ممتد اولور . اطه‌نك بونجه ویخیودونو نامنده و ۷۳۰ متره ارتفاعنده امتداد ایلیان وطبیعتی کلس وشیستی اولان طاغك جهت شمالیسی اراضی ومزروعه ایله مستور ودائم الخضرا اولدیغی حالده

مائلهٔ جنوبیه‌سی صرب ودیك بایرلری حاویدر. جزیره‌نك جهت شرقیسی ایله اناطولی ساحل غربیسی آراسنده تشکل ایتمش اولان منحنی الشکل بوغازك قسم جنوبیسی درین وسیر سفاینه الویرشلیدر.

اطه‌نك ثلثی طاغلق وثلثانی زراعته مساعددر.

استانکوی قصبه‌سی جزیره‌نك کرسیٔ اداره‌سی اولوب شرق شمالیده وبرقویك داخلنده وبودروم قصبه‌سنك مقابلنده واقعدر. قدیم برقلعه‌سی وطولمش برلیمانی وشمال جهتنده برفناری واردر. حکیم یونانی مشهور بقراطك مسقط رأسی اولان قصبه‌ده مشارالیه منسوب برچنار اغاجی ایله چشمه وحمام الان باقیدر. قصبه‌نك اطرافی ملتفة الساق لیمون وپورتقال اغاجلریله مزیندر.

جزیره‌نك اون ییکی متجاوز سکنه‌سنك (٢٥٠٠)زی اسلام وقصوری رومدر. برباب رشدیه و ١١ صبیان مکتبی ١٧ جامع ٢ درگاه ٨ کلیسا ٣٠٠ دکان ٣ حمام ٧٥ دکرمن موجوددر.

استانکوی قضاسی جزیزه ایله برابر ناحیه‌سی اولان تیسیروس (اینجیرلی) اطه‌سندن متشکلدرکه مذکور ناحیه ١٥ کیلومتره مربعنده ولروس ایله استانکوی جزیره‌لری آراسنده واقعدر.

استانکوی کورفزی .–

منتشا سنجاغی داخلنه کیرمش اولان اطه‌لر دکزینك برشعبه‌سی اولوب جنوباً ردوس کورفزندن ٣٥ میل طولنده وکریبو برونیله منتهی غایت طار واوزون شبه جزیره ایله تفریق اولنمشدر. مذکور بروندن اعتباراً کورفز شرقه طوغری ٥٢ میل ممتد اولوب سواحل جنوبیه‌سنده غایت کوزل لیمانلر بولنور.

کورفزك صولری درین اولوب وسطنده ٣٠٠ قولاج وساحللره یقین محللرده ٥٠:٧٠ قولاج صو بولندیغی بالمساحه تبین ایتمشدر. کورفزك نهایتنده مغله‌نك اسکله‌سی اولان کوك آباد اسکله‌سی واغزنده استانکوی جزیره‌سی واردر.

استانکویك قارشوسنده وکورفزك شمال جهتنده بولنان شبه جزیره‌نك غرب جنوبی برونی قربنده مشاهده اولنان قیالق پاشا قیاسی نامیله مشهوردرکه اوزرینه امرای دولت علیه‌دن برذات نشان اولمق اوزره یکرمی قدم ارتفاعنده برعلامت وضع ایلمشدر.

پاشا قیاسنك ایچ طرفنده طار بر بوغاز موجود اولوب صویی اوچ قولاج اولدیغندن انجق اوفاق قایقلرك پچمسنه مساعده ایدر.

پاشا قیاسنك درت میل شرقنده واقع بر تپه‌ده قدیم جهود قلعه‌سی موجوددر.

قایقلر بوموقعك شرقنده تیمورآتوب طاتلی صو آلورلر.

استانوس .– انقره ولایت وسنجاغنده ومرکز ولایتك

٣٠ کیلومتره غربنده وآیاشك ٢٠ کیلومتره جنوبنده انکوری صویی ایله ایله چار صویی ملتقاسنده کائن اوفاق برقصبه اولوب خانه‌لری قصبه‌نك مستند اولدیغی طاغك شیوینه قات قات دیزلمش وبغچه‌لری صویك بوینجه دوام ایتمکده بولنمشدر.

طاغك رأسنه طوغری سعی بشرك نمونهٔ صنعتکاریسنی ارائه ایدن بر خیلی مغاره ومتقدمینك آثار سائره‌سی اولان مبانیٔ جسیمه خرابه‌لری الآن مشاهده اولنمقدەدر.

استانوس اسمنده قونیه ولایتنك تکه سنجاغنك مرکز قضاسی اولان انطالیه قضاسنه ملحق برناحیه مرکزی دخی واردرکه ناحیه‌سی ٤٣ قریه و ١٠٠٠٠ نفوسی جامعدر. استانوسك هواسی لطیف اولدیغندن انطالیه متمولینی اثنای صیفده تبدیل هوا ایچون بورایه عزیمت ایدرك یاز موسمنی کچیرمکده‌درلر.

ناحیه جبالندن نبعان ایله استانوسده یکدیکرینه ملاقی اوله‌رق ٨٥ کیلومتره قدر مجراسنی تمدید ایتدکدنصکره کستل کولنه منصب اولان چایك نامی دخی استانوس صویی‌در.

استاوروز .– درسعادتده بکلربکی جوارنده

بر محله، روم اتلنده استانبول سوری قربنده بر قریه، وسلانیك ولایت ولواسنده کسندیره قضاسنده ساحله قریب وبر طاغ اتکنده کائن برقصبه‌نك اسم مشترکاریدر.

استراجه بطاقلغی .– روم ایلیٔ شرقی ولایتنك

اسلمیه سنجاغنده وقرین آباد قصبه‌سنك ١٥ کیلو متره قدر غرب جهتنده ٦٠ کیلو متره وسعتده بر بطاقلقدر.

استرانجه .– ادرنه ولایتنك قرق کلیسا سنجاغنه تابع

مدیه قضاسنده استرانجه طاغنك اتکنده وبو نامده‌کی دره اوزرنده کائن اوچ درت بیك نفوسلی بر قصبه‌در.

استرانجه بلقانی .– روم ایلیٔ شبه جزیره سنده

غربدن شرقه طوغری بحر سیاهده کائن امنیه برونه قدر امتداد ایدن قوجه بلقان سلسله‌سنك برشعبه‌سیدرکه جنوبه طوغری متوجه اوله‌رق بحر سیاهه متوازیاً امتداد وشرق وغرب ورسانلردن ارکنه نهرینه وبحر سیاهه دوکیلان بر طاقم دره‌لره منبع ویره‌رك چتالجه وچکمجه تپه‌لرینی تشکیل ایدر وشعباتی درسعادت جوارنده بك اوغلی تپه‌لرینی وجوده کتورر.

بو سلسله‌نك اتکلرنده غایت صیق اورمانلر اولدیغندن پك کوزل کمور احراق ایدیله‌رك کرك شمندوفرو کرك بحراً قایقلر ایله درسعادت ومحال سائره‌یه سوق اولنه‌رق استرانجه کموری نامیله مقبول ومعتبردر.

استرانجه دره‌سی . — استرانجه بلقا ننك شرق جنوبی پایه‌لرندن تنبع ایدرك شرق جنوبی جهتنه طوغری جریان و ٤٠ کیلو متره قدر تمدید مجرا ایتدکدنصکره درسعادت جوارنده کائن ترقوس کولنه دوکیلور .

استرومجه . — روم ایلیده سلانیك ولایت وسنجاغنده وسلانیکك ١٠٠ کیلو متره قدر غرب شمالیسنده همنامی اولان قضانك کرسیٔ اداره‌سی اولان بر قصبه درکه چاملق بر تپه‌نك اتکنده وکندی اسمنده‌کی نهرك کچدیکی بر اووه‌ده واقعدر .

درون قصبه‌ده‌بری رشدیه ومتباقیسی صبیانه مخصوص اوله‌رق یدی پاب مکاتب ایله سلطان مرادخان حضرتلرینك اثر بناسی اولان جامع شریف واردر . نفوس موجوده‌سی قسم اعظمی مسلمان اوله‌رق آلتی بیکی متجاوزدر . موقعنك لطافتی ومساعده سی حسبیله مسیره وتفرجگاهلری چوقدر .

قضاسی : شمالاً قوصوه ولایتی غرباً کوپریلی وتیکوش جنوباً طویران وعورتحصاری شرقاً سیروز لواسنك پتریچ قضالریله محاط ومحدوددر .

قضانك اطرافی غایت مرتفع طاغلرله مستور اولوب استرومجه صویی ایله اسقا اولنور .

قضانك قرای مربوطه‌سی ٦٥ عدد قریه اولوب اوتوز بیکی متجاوز اولان نفوسنك اون اوچبیکی اسلام قصوری بلغار یهودی روم وسائره‌در .

داخل قضده بر رشدیه ٣١ صبیان مکتبی واردر آلتمش بیك دونمدن زیاده اولان اراضیٔ مزروعه سنده کلیتلی حبوبات ایله آفیون وتوتون وپاموق حاصل اولمقده‌در .

قضاده یوز بیکی متجاوز قیون وکچی وصغیر واردر .

استرومجه (نهری) . — روم ایلیده وسلانیك ولایتنده جاری اولان استروما نهرینك توابعندن بری درکه استرومجه قضاسنك شمال جهتنده‌کی طاغلردن نبعان ایله همنامی اولان قضایی شمال غربیدن جنوب شرقی‌یه طوغری قطع ایتدکدنصکره سیروز سنجاغنه داخل واوراده استروما صوینه قاریشورکه مجراسی تخمیناً ٩٥ کیلو متره امتداد ایدر .

استروما . — نام دیکر قره‌صو نام نهر روم ایلده بلغارستانك کرسیٔ اداره‌سی اولان صوفیه قصبه‌سی جوارنده کائن ویطوش بلقانندن تبنع ایله ژوستیانینك مسقط رأس اولان کوستندیلك ایکی ساعت شمالنده بابین صوینی صاغ طرفدن اخذ ایدر وبعده جنوبه طوغری تبدیل مجرا ایدرك سلانیك ولایتنه دخول ایلرکه بو ولایتده برچوق تابعلر آلور ومشهور سیروز اووه‌سنی صولار مؤخراً سیروزك جنوبنده‌کی تاکینوس کولنك بر طرفدن

کیروب دیکر جهتندن کولك بر ایاغی مقامنده اولمق اوزره خروج ایدرکرك کولك صولری وکرك مذکور کوله دوکیلان انکیسته صوینك اعانه‌سیله نهر مزبور کولدن چیقدقدنصکره صویی زیاده‌لشه‌رك اطه‌لر دکزینه دوکیلور مشهور تابعلری استرومجه ایله پستریجه‌در .

نهر مذکور قیش اثناسنده طغیان ایدرك اطرافی وسیروز اووه‌سنی باصار .

استفان . — بحر سیاه ساحلنده قسطمونی ولایتنه مضاف سینوب لواسنك قضالرندن همنامی اولان قضانك کرسیٔ اداره‌سی اولوب غرب جهتی قپالی اولان برقویك داخلنده واقعدر نفوس موجوده‌سی تقریباً بشبیکی متجاوزدر . مرکزه بعد ومسافه‌سی ١٣ ساعت وقسطمونی‌یه اولان مسافه‌سی ٢٣ ساعت چکر .

استفان قضاسی : شمالاً قره دکز غرباً اینه بولی جنوباً بوی آباد شرقاً سینوب لواسی ایله محاط ومحدوداولوب حاوی اولدیغی چکلی مع اق قیا ناحنه‌سیله برابر نفوس موجوده‌سی اوتوز بیکه قریبدر .

حاصلات ارضیه‌سی حبوبات متنوعه ایله الماوکستانه‌در اورمانلردن کسیلان اشجار موجود صو حزارلرندن بیچیلوب تخته هیئتنده‌خارجه سوق اولنمقده‌در .

اسحاقلو . — خداوندکار ولایتنك قره حصار صاحب لواسنه مربوط بو لیوادین قضاسنك بر ناحیه‌سی وبوناحیه‌نك مرکزی اولان قصبه‌درکه قونیه ولایتنك حدودنده وابهر کولنك براز جنوبنده واسمنه منسوب دره‌نك قرب وجوارنده واقعدر قصبه‌نك جواری باغ وبغچه‌لری حاوی اولدیغندن هواسی لطیف ومیوه‌سی مبذولدر ناحیه‌سی ١٤ قریه‌دن متشکل وقضا ایله برابر ٢٩ قریه‌یی جامعدر .

قصبه‌نك نفوسی درتبیك ناحیه‌نك نفوسی ١٢ بیك راده‌سنده اولوب ١٧ جامع ٢٠ قدر مکتب ٣ خان وحمام وسائره‌سی واردر .

اسکدار . — استانبول کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

اسکفسر . — سیواس ولایتی الویه‌سندن قره‌حصار شرقی ویاشبین قره حصاری دینلان سنجاغك مشتمل اولدیغی حمیدیه قضاسنه ملحق برناحیه‌در .

درون ناحیه‌ده سبزه مبذولیتله یتشور وعبا شیاق کلیم چوراب کبی شیلر نسج اولنور .

اسکله . — بیروت ولایتنده طرابلس شام لواسنك مرکزی اولان طرابلس قصبه‌سنك شمالنده وساحل بحرسفیدده کائن ملحقات لوادن برمدیریتدر .

اسکلیب . — قسطمونی ولایت ولواسنده همنامی بولنان قضانك کرسیٔ اداره‌سی اولوب مرکز اوانك یکرمی ساعت

مسافه‌سنده وقزل‌ایرمق توابعندن برصو اوزرنده واقعدر .

قصبه‌نك اطرافی طاغلق وباغ وبغچه‌لك ومیوه‌سی مبذولدر . درونندده اوچ دردبیك اهالیسی بر كتبخانه وبرقاچ جامع ومدرسه‌سی وزیارتگاه مواقعی واردر .

اسكلیب قضاسی : شمالاً طوسیه شرقاً اماسیه لواسنه مربوط عثمانجق غرباً كنغری سنجاغنك توخت قضالریله وجنوباً انقره ولایتیله محاط ومحدود اولوب شمالنده قایش طاغی اسمیله مشهور بر ییغین وجنوباً قضانك صولرینی جمع ایلیان وانقره ولایتیله حد فاصل اولان قزل ایرمق نام نهر واردر . قضا طاغلق اولدیغندن اورمانلری زیاده وتارله‌لری بركتلیدر . محصولاتی حبوبات خمسه ایله جهری دینلان بویا وكتره ومعمولاتی قوشاق چوراب كلیم عبا سجاده كبی منسوجات صوفیه‌دن عبارتدر .

ایستاتستیق : قضاده یكرمی بشبیك قدر نفوس ١٢٨ قریه یوزی متجاوز جامع ومسجد ٦ مدرسه برقاچ كتبخانه ٥ درگاه ٥ صبیان مكتبی ٢ خان ٢ حمام ٥٠ دكرمن ٥٠٠ قدر دكان موجوددر .

اسكندر وقف . — روم ایلیٔ شاهانه‌نك جهت غرب شمالیسنی تشكیل ایدن بوسنه ولایتنك منقسم اولدیغی الویه‌دن بنالوقه سنجاغنك ملحقاتندن اولوب مركز لوانك جهت جنوبیسنده كائن بر قضانك اسمیدر .

اسكندرون . — حلب ولایتنده مركز لوایه مضاف قضالردن اسكندرون قضاسنك كرسیٔ اداره‌سیدر .

سوریه واناطولی سواحلنك برلشه‌رك بردیرسك تشكیل ایتدكاری محلده بحر سفیدك یكرمی درت میل قدر ایچرویه كیرمش اولان و اسكندرون كورفزی نامیله موسوم بولنان كورفزك نهایتنده وساحل یمیننده كائن ومركز ولایت اولان حلبه غایت مكمل ویوز التمش كیلومتره طولنده بر شوسه ایله مربوطدر .

قصبه‌نك جوار وحوالیسی بطاقلق وسمت شمالیسی جبل بركت دینلان طاغلرله مسدود اولدیغندن هواسی غایت وخیمدر بناء علیه معتبران هنگام صیفده قضای مجاوره‌دن لطافت آب وهوا ایله مشتهر اولان بیلانه نقل ایله اوچ درت آی قدر اقامت ایله یازك صجاغیله مستولیانه اجرای احكام ایدن امراض بلدیه‌دن محافظهٔ صحت ایتمكده‌درلر .

اسكندرون قصبه‌سی موقعنك اقتضاسی حسبیله خطهٔ عراقیه وكردستانك وقسماً سوریه ایله اناطولیٔ شاهانه‌نك اسكله‌سی اولدیغندن اهمیت تجاریه‌یی حائز برموقع ایسه‌ده مارالذكر وخامت هواسندن ناشی كسب معموریت ایده‌مامشدر .

مع هذا بعض تدابیر ابتدائیه ایله ایلروده خطهٔ عراقیه‌جه متصور اولان

تیموریول خطنك بر شعبه‌سنك منتهاسی اولمق فكری یكرمی اوتوز سنه اقدم كلنجه‌یه‌قدر اوچ درتیوز نفوسلی بربلده هیئتنه وضع ایتمش وتصورات مبحوثه تیسر نمای حصول اولدیغی تقدیرده بلدهٔ مزبوره‌نك جسیم بربندر تجارت حالنی آله‌جغی شبهه‌دن وارسته بولنمشدر .

اسكندرونك مؤسسی بیوك اسكندر اولمق فكری همان قبول اولنمشدر .

مشار الیه آیاش صحراسنده دارایه غلبه ایتدیكی زمان نشانهٔ مظفریت اولمق اوزره بنا ایدرك اولوقتلر اسكندره نسبتله یاد اولنان شهرلردن تفریق ایچون (آلكساندریا قات‌ایسون) آیاش اسكندریه‌سی وكوچوك اسكندریه یعنی الكساندر یاءینور نامیله موسوم اولدیغی حالده اوروپالیلر آلكساندرت وعربلر اسكندرونه دیه یاد ایتمشلردر .

شهرك قدیماً موقعنده فنیكه قولونیسی اولدیغی وروملر بیننده میریاندروس نامیله طانمش بر قصبه بولندیغی وقبل المظفریه ماكدونیا اردوسی مذكور میریاندروسك جوارنده تأسیس قلندیغی واسكندرك بناسیله بواسمك ترك ایدلدیكی روایات تاریخیه‌دندر .

اسكندرونك تأسیسی اوزرینه آیاشك تجارتی تماماً بو شهره انتقال ایتمش وازمنهٔ متقدمه وقرون وسطاده فوق العاده شهرت قزانمشیدی .

اسكندرونك آلتی بیك سكزیوز اللی‌یه بالغ اولان نفوسنك (٣٢٥٥) ثی اسلام (٣٥٥٣) چی خرستیان (٤٢) سی یهودیدر .

قصبه‌ده برباب حكومت قوناغیله عسكری دبویی برباب جامع ایكی كلیسا برسیناغوسی ٤١ مغازه ٣٠٠ دكان ١١ فرون ایكی غازینو ١٣ لوقانطه واردر .

قضاسی : شمالاً اطنه ولایتی شرقاً وجنوباً انطاكیه وبیلان قضالری غرباً بحر سفیدایله محدود و ٢٣٢ ٣٣ : ٢ ٤٢ ٣ ایله ٢٩ ٣٦ : ٤٠ ٣٦ بیننده محدوددر .

قضانك اراضیسی ساحله قدر ممتد اولان الما طاغی ورسانندن عبارت اولوب دكزه وقره‌صویه‌دوكیلان برقاچ كوچوك صو ایله اسقا اولنمقده‌در . زراعت وصنایعی ایسه هیچ حكمنده‌در .

داخل قضاده نصفندن زیاده‌سی مسلم اولمق اوزره ٢٣٣٣٠ نفوس ٤ صبیان مكتبی وسائره‌سی موجوددر .

اسكندرون اسكله‌سی برقاچ ولایتك مخرجی و برچوق واپورلرك اوغراغی بولنمق حسبیله فوق العاده تجارتی واردر .

اخراجاتی معمولات محلیه ایله قوزه پاموق یوك بالمومی ضمغ سیسام حبوبات صابون تفتیك دری میان كوكی وادخالاتی منسوجات قطنیه چوخه شكر قهوه پرنج اسپرطو باقر لوحه آلات حدیدیه پترول جام وامثالی شیلردر .

اسكندرونك ادخالات واخراجاتی

حقنده برفكر تام حاصل ايتمك ايچون ١٨٨٠ سنه‌سندن ١٧٩٠ سنه‌سنه قدر اون برسنه‌لك جدوله مراجعت كفايت ايدر :

جدول

سنه		ادخالات	اخراجات
١٨٨٠	فرانق	٢٠,٧٩٩,٠٠٠	٣١,٦٩٠,٤٥٠
١٨٨١	«	٢٢,٣٤٥,٣٢٥	٤٢,٥٦٨,٦٠٠
١٨٨٢	«	٢٦,١٠٧,٣٧٥	٤١,٦٠٩,٩٢٥
١٨٨٣	«	٢٦,٤٠٩,٧٢٥	٤٠,١٧٢,١٠٠
١٨٨٤	«	٢١,٨١١,٢٢٥	٣٣,٨٩٧,١٢٥
١٨٨٥	«	٢٤,٩٦١,٩٢٠	٣٨,٩٦٢,٦٨٠
١٨٨٦	«	٢٥,٥٥٥,١٢٥	٤١,٧٦٨,٤٠٠
١٨٨٧	«	٢٠,٩٢٧,٧٩٥	٣٨,٥٩٧,٩٩٠
١٨٨٨	«	٢٢,٧٤٠,٦٣٠	٤٢,٠٤٨,٨٢٠
١٨٨٩	«	٢٤,٥١٦,٠٨٠	٤٤,١١٢,١٧٠
١٨٩٠	«	٢٤,١٥٧,٩٧٥	٤٣,٦٢٢,٧٠٠
يكون	فرانق	٢٦٠,١٧٧,١٨٥	فرانق ٤٣٩,٠٥٠,٩٣٠

بالاده‌كی جدولدن اكلاشيلديغی اوزره اسكندرون شهرينك اون بر سنه ظرفنده ادخالاتی ايكيوز آلتمش مليون يوز يتمش يدی بيك يوز سكسان بش فرانق واخراجاتی درتيوز اوتوز طقوز ميليون اللی بيك طقوز يوز اوتوز فرانغه بالغ اولمشدر .

اسكندريه . — آفريقای عثمانيده وخديويت مصريه داخلنده واقع شمالی آفريقانك اك مكمل اسكله‌سی وقطعهٔ مزبوره‌نك اك جسيم ومنتظم بلده‌سيدر .

شهرك مرقعی ماريوط كولنی بحر سفيدن تفريق ايدن غايت طار بر برزخ اوزرنده كائن واستقامتی شماله طوغری متوجه اولان برونك اوزرنده اولوب بری شرق ديكری غربده اولمق اوزره ايكی مكمل ليمانه مالكدر . غرب جهتنده‌كی ليمانده خديويتك ترسانه‌سی وحوضلری واردر . بوليمان كرچه محافظه‌لی ايسه‌ده تحت الماء برطاقم قيالر وقوم تپه‌لرينی شامل اولديغندن قولاغوزسز حركت ايدادكده كميلری مخاطره‌يه القا ايدر اسكندريه شهری اوروپا بلاد معظمه‌سی صره‌سنده منتظم اولديغندن خديوك مقر صيفيسيدر بو جهتله خاندان خديويه‌يه مخصوص سرايلر وقصرلرله عمومی بغچه‌لر وفرحفزا ميدانلری حاويدر منشيه‌ده واقع محمد

علی پاشانك طونجدن معمول هيكلنی حاوی اولان محمد علی ميدانی پك كوزل تزيين اولنمشدر . آثار عتيقه‌دن معدود اولان وعمود سواری دينلان ستون ايله مساله‌ٔ فرعون ناميله موسوم ديكيلی طاشی ودها بعض آثار قديمه‌سی شهرك زينت قديمندندر .

اسكندريه‌ده برقاچ بيوك جامع ايله مكاتب متعدده‌ده واردر . سكنه‌سنك قرق اللی بيك قدری اجنبی اولمق اوزره مجموعی ايكيوز قرق بيك نفوسه بالغ اولور .

سويش قنالی كشاد اولنمزدن اقدم ممالك غربيه ايله اقطار شرقيه بيننده مكمل بر موقع تجارت اولديغندن اهميت تجاريه‌سی فوق العاده وليمانی تجار سفينه‌لريله مالامال ايدی .

اليوم مصرك اخراجاتی وافريقای وسطا وسودان مصرينك ادخالاتی بوشهر واسطه‌سيله اجرا اولنديغندن بحر سفيد ساحلنك اك ايشلك اسكله‌سيدر محمد علی پاشانك اثری اولوب خاقان مغفور سلطان محمود خانك اسمنه نسبتله ياد اولنان محموديه قنالی نيلك صوينی شهره اساله ايدر وبرتيمور يول خطی دخی شهری قاهره‌يه الصاق ايلر .

اسكندريه شهری اسكندر كبيرك اثر بناسيدر . مشار اليهك خلفلری اولان بطالسه زماننده فوق العاده تزيين واعمار اولنه‌رق پای تخت اتخاذ اولنمسندن اولوقتلر شهرك موقعی برزخ اوزرنده اولوب شمديكی برونده مشهور عجائب سبعهٔ عالمدن بريسی اولان فنار قله‌سی موجود ايدی . شهر قديم غايت جسيم ومزين وبرمليونه قريب نفوس ايله مسكون برحالده ايكن مدنيت يونانيه‌نك مركزی اولمشيدی . علما وحكمای يونانيه بطالسه‌دن كوردكاری تشويق وترغيب اوزرينه هپ بوشهره طوپلنمشلر ايدی . مؤخراً فرنكلر طرفندن احراق ايدلديكی حالده بعض غرضكار آوروپا مورخلری طرفندن كيفيت احراقی جناب فاروقه اسناد اولنان مشهور كتبخانه بيكارله كتب ومؤلفات نفيسه ايله مملو ايدی .

روماليلرك محاربات متواليه‌لری وانطونيون وقعه‌سنی متعاقب خرستيانلغك ظهوری اوزرينه شهرك انتظامنه خيليدن خيلی خلل كلمش وبوتدنی شهرك يد اسلاميانه انتقالنه قدر دوام ايلمشدر .

عربلر شهرك عظمت سابقه‌سنی اعاده‌يه بردرجه‌يه قدر موفق اولدقلری حالده صليبيون مهاجماتی خرابيتنی واميد برونك كشفيله هندستانه برطريق بحری ديكر كشادی اهميت تجاريه‌سنك غيبوبتنی موجب اولمشدر .

ممالك تركمانيه وچراكسه عصرنده اسكندريه قاهره‌دن پك كيريده ووقتا كوچوك برقصبه هيئتنده ايدی .

حائز رتبهٔ خلافت اولان سلطان سليم مرحوم مصرك فتحنی متعاقب اسكندريه‌نك اهميت موقعيه‌سنی تقدير بيوردقلری

اجلدن دونتمای همایونی اورایه جلب
ایتمش ومشهور بارباروسك حین دخالتنده
شهرك مكمل بر لیمان حالنه افراغی
حقنده كی معروضاتی بعد التصویب
اعمارینه قرار ویرمش ایدی .

اسكندریه محمد علی پاشانك اداره سنه
كچدیكی زمانلر قرق اللی بیك نفوسلی بر
بلده ایكن كرك مشار الیهك كرك اخلافنك
همم متوالیانه لریله شمدیكی حالنی
بولمشدر .

اسكوب .— روم ایلی‌ده وارنودلغك قسم شمالیسنده واقع
قوصوه ولایتنك كرسیٔ اداره سی در .

شهرك موقعی سلانیكك ١٨٠
كیلومتره غرب شمالیسنده و واردار
نهرینك ایكی یاقه سنده ونهره طوغری
متمایل بایرلر اوزرنده اولوب اطراف
باغ وبغچه وچمنلكارله مزین ومحاطدر.

اسكوب ، ارنبودلق وتراكیا ایله
ماكدونیا طریق اوزرنده وسلانیكدن
كلان خط ایله اوروپا تیمور یولی نقطهٔ
التصاقنه قریب بر محلده بولندیغندن
فوق العاده اهمیتی حائز اولمغله یقین
زمانلرده تزیین واعمارینه اعتنا اولنه رق
عمومی بغچه لر ومسافرخانه لرله اوتل كبی
اسباب معموریتدن معدود اولان ابنیه لر
علاوه اولنمقده و استاسیون جهتنه
طوغری توسع ایتمكده در .

شهرك بو یولده تزاید اهمیتی مركز
ولایتك پرشتنه دن نقلنی منتج اولدیغندن
برمدتدنبری اسكوب مقر والی اولمش
وقدیماً معمور بر بلده اولدیغی حالده
بر آرالق اسقاط اولنان اهمیتی یكیدن
اعاده اولنمغه باشلامشدر .

واردار اوزرنده مراد ثانی انشاسی
بر مقوس كارگیر وبر اخشاب كوپریسی
وآیروجه شمندوفره مخصوص تیمور
كوپری ایله ٦٠٠٠ قدر اماكن ٣
حمام ٢٥٠٠٠ سكنه سی واردر .

بونلردن ماعدا سلاطین ورجال
دولتك جامع وعمارت ومدرسه لری
ومشاهیر علما وادبانك علی الخصوص سیر
وخوابنامه صاحبی منشیٔ بینظیر ویسینك
تربه لری برباب عسكری وملكی رشدیه
وبرقاچ صبیان مكاتبی وایكی عسكری
خسته خانه لری موجوددر .

اسكوبك وقوعات تاریخیه سی دخی
مهمدر قبل المیلاد برطاقم وقایع حربیه نك
محل وقوعی اولدیغی اسكیلكنه دلالت
ایدر .

شهری ماكدونیالیلر رومالیلر شرق
ایمپراطورلری تسخیر ایتمشلر ووطنی
اولمق مناسبتیله ژوستیانوس تزیین
وتوسیع ایلمشدر .

اسكوبك عثمانلیلر النه كچدیكنده دخی
اهمیتی وار ایدی . قوصوه محاربه سندن
صكره زمان جلادتنشان یلدیرم خانیده
تیمور طاش پاشا طرفندن ضبط اولنه رق
اناطولیدن اهالئ اسلامیه نقل ایله
نفوسی تكثیر ایدلمشیدی .

اسكوب سنجاغی : قوصوه ولایتی
تشكیل ایدن الویه دن مركز لوائی

وجوده كتورن سنجاق اولوب پرشتنه
لواسی بلغارستان امارتی سلانیك ومناستر
ولایتلری اراسنده در اراضیسی طاغلق
وطاشلق اولمغله برابر برنجی درجه ده
منبت اولوب مرعا وچایرلقلری
فوق العاده در . سنجاغی برباشدن اوبر
باشه قدر صولایان واردار نهری ایله
توابعندن ماروه وپچینا دره لری
طوپراغك درجهٔ تمومنی تزیید ایلر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله
توتون ، آفیون ، پرنج ومیوه وسبزه دن
عبارتدر نقلیاتی تسهیل ایدن صربیه
ومترویچه دن كلان شمندوفرلرك تجارتجه
فوق العاده محسناتی واردر . اهالیسی
ترك ارناود بلغار روم وقبطیدن عبارت
اولمق اوزره ٢٦٠٠٠ نفوسدر . السنهٔ
محلیه تركجه وارناودجه ایسه ده اقوام
سائره لسان اصلیلرینی دخی تكلم
ایتمكده در .

اسكوب لواسی : اسكوب ، قومانووه ،
قره طوه ، پلانغه قوچانه ، اشتیب ،
رادوویشته نامیله ٧ قضا وبش ناحیه یه
منقسمدر .

اسكوب قضاسی : قومانوه قضاسی
وسلانیك ومناستر ولایتلری وپرشتنه
لواسیله محاط طاغلق واورمانی كثیر
محصولدار براراضیدن مركب ومتشكل
اولوب چانیك ناحیه سیله برابر ١٧١
قریه و ٥٠ بیك قدر نفوسی مشتملدر.
بومقدار نفوسك اوتوز بیكدن زیاده سی
اسلامدر لسانلری قصباتده تركجه
وقراده آرناودجه در .

اراضیسی بركانی اولدیغندن قابلیجه سی
ومیاه معدنیه سی چوقدر اسكوب اسمنده
ادرنه ولایت وقرق كلیسا سنجاغنده
مركز قضایه ملحق برناحیه دها واردركه
مركز لوانك اوچ ساعت قدر شرق
جهتنه دوشر .

اسكی استانبول .— بیغا سنجاغنده ایواجق قضاسی
داخلنده وساحل بحرده كائن والكسا-
ندریا تروآس شهر قدیمی خرابه سی قربنده
واقع اولوب قدیماً مكمل اولان لیمانی
الیوم قوم ایله مملودر .

اسكی انطالیه .— قونیه ولایتی الویه سندن
انطالیه سنجاق وقضاسنده برقریه دركه
كوپری صویی منصبنك غرب جهتنده
واقعدر .

اسكی بابا .— بابای عتیق كلمه سنه مراجعت اولنه .

اسكی بغداد .— بغداد ولایتنده خراسان قضاسنده
شهربان ناحیه سی داخلنده الیوم خرابه
حالنده برموقعدر .

اسكی جمعه .— بلغارستان امارتی داخلنده وشمنی
ایله رازغراد بیننده بلغارستان دوائر
ملكیه سندن برینك مركز اداره سیدركه
كثرت نفوس ایله مشتهر اولدیغی حالده
بوكون اسلاملرك مهاجرتیله پك جزئی
سكنه سی قالمشدر . اراضیسی واطرافی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وجوانبی منبت و محصولدار وصولاقدر .

اسکیجه .— بین الناس اسکیجه، دینور ادرنه ولایتنك کوملجنه سنجاغنه تابع وهمنامی اولان قضانك مرکزی اولوب رودوب بلقنی اتکارنده وبراووه‌نك نهایتنده واقعدر . اهالیسی بالخاصه توتونجیلك ایله متعیش اولمق اوزره التی بیك بشیوز اللی سکز نفوسدرکه بو مقدارك درت بیکی اسلامدر .

قضاسی ولایتك اك غرب جهتنده وسلانیك ولایتی حدودنده واقع قسمی اولوب سلانیك ولایتی کوملجنه داری دره قضالریله اطه‌لر دکزی اراسنده واقعدر . مشتمل اولدیغی بش ناحیه‌دن قره‌صو ینیجه‌سی نام ناحیه‌نك مرکزی مرکز قضادن دها جسیمدر . اراضیسی منبت و هله توتون زراعتی و توتونك نفاستی هیچ برمحله قیاس قبول ایتمیه‌جك درجه‌ده‌در .

اسکی حصار .— آیدین ولایتنك منتشا سنجاغنده و مغله قضاسی داخلنده مغله‌نك ۳۰ کیلومتره قدر غرب شمالنده و ۱۹َ و ۳۷َ عرض شمالی ۴۹ و ۲۵° طول شرقیده واقع بر کوچوك قصبه‌در .

مذکور قصبه استراتونیسیا و یا استراتونیکیا دنیلان شهر قدیم وجسیمك خرابه‌سنده مؤسس اولوب شهر قدیم سطح بحردن ۵۰۰ متره ارتفاعنده وواسع بر اوویه ناظر ایدی .

سوریه حکمداری آنتیوخوس سوترك زوجه‌سی ستراتونیسه‌نك نامنه اوله‌رق مرقوم طرفندن بنا اولنان شهرك درجهٔ معموریت وعظمتی الیوم مشهود اولان آثار مخربه‌دن بالسهوله اکلاشیلور .

درونده ستراتونیسیایه مخصوص وغایت مکلف وانواع چیچك ایله منقوش قبارتمه و اویمه‌لی ۱۵ : ۱۶ متره ارتفاعده مرمر ستونلرله مزین سرایك وجوارنده‌کی تپه‌لرده متسلسل دیوار و تیاترو خرابه‌لرینك انقاضی شهرك عمران ماضیسنی انظار تماشاگرانده تجسم ایتدیرمکده‌در .

اسکی حصار .— آیدین ولایتنك دکزلی سنجاغنده ولیقوی نهری توابعندن بریسی کنارنده وآنتیوخوس سوترك اثر بناسی اولان لائودیکیه شهری خرابه‌سی اوزرنده مؤسسدر . بدایت تأسسده شهرك برکونا اهمیتی یوق ایدی ایسه‌ده ارضنك کوزللکی اهالیسنك غیرتی سایه‌سنده آز برزمان ظرفنده فریکیانك اك کوزل شهرلری عدادینه داخل اولمشدر .

میتریدات زماننده شهر محاربات و محاصرات مدیده‌نك تخریبات شدیده‌سنه اوغرادیغندن قسماً خراب اولمشیدی . برارالق سلجوقیلره مؤخراً ژان قومه‌نی یدیله روما لیلره نهایت عثمانلیلرك ید غالبانه‌سنه انتقال ایلمشدر .

اسکی زغره .— روم ایلی شرقی ایالتنده و بلقان لرك اتکنده متواسع بر اوووه‌ده واقع مرکز قضا بر قصبه‌درکه هواسنك لطافتی محصولاتنك فیض و برکتی ترابنك قوتی ایله مشتهردر . یکرمی بیکی متجاوز اولان سکنه‌سنك اوچ ثلثنی تشکیل ایدن اسلاملرك مهاجرتندن صکره قصبه پك تنها بر حالده‌در شمالده دمیرخان نامیله معروف اولان قدیم قصبه بر وقتلر بلغارلرك مقری اولمشیدی .

اسکیشهر .— خداوندکار ولایتنده کوتاهیه سنجاغنك محتوی اولدیغی قضالردن همنامی اولان قضانك کرسی اداره‌سی اولوب بروسه‌نك ۱۱۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده وسقاریا توابعندن پورصوق چایی کنارنده واقع اون بیك نفوسلی کوزل و تجار یتاغی بر قصبه‌در . جوارنده لوله طاشی معدنندن چیقان طوپراقدن نفیس سیغاره اغزلقلری و چبوقلر اعمال اولنور . اسکدار دن انقره یه کیدن تیمور یولك کذرکاهنده بولنوب تجارتی فوق العاده ترقی ایتمشدر .

قضاسی : ارطغرل لواسی و انقره ولایتنده سیوری حصار قضاسی ایله محاط اولوب اراضیسی منبت و محصولاتی پاموق اوزوم تفتیکدر .

مشتملاتی ۱۰۰ قدر قریه ایله سید غازی ناحیه‌سی اولوب سکنه‌سی ۲۷ بیك کشیدن زیاده‌جه‌در .

داخل قضاده سکسان قدر مکتب ، یتمش جامع ۶ مدرسه ۶ حمام ۲ کلیسا ۱۵ قدرده خان موجوددر .

باشلوجه منبع ثروتی لوله طاشی معدنیدر .

سید غازی ناحیه‌سنده بطال غازی دیه مشهور اولان ابوالحسین الانطاکی حضرتلرینك مزاری زیارتکاهدر .

اسکی قره حصار .— بوکا ایجه قره حصار دخی دیرلر . خداوندکار ولایتی مضافاتندن قره حصار صاحب و یا آفیون قره حصاری دینلان لوانك کرسی اداره‌سی اولان قره حصار قصبه‌سنك شمال شرقیسنده واقعدر . محلنده بلاد قدیمه‌دن سینادا شهری وار ایدی .

الیوم جوارنده بر مرمر اوجاغی وبعض آثار عتیقه‌سی موجوددر .

اسکی قلفاتلی .— بیغا سنجاغنده اپاییوم شهر عتیقك خرابه‌سی اوزرنده تأسیس اولنمش بر قریه‌در . جواری بطاقلق و مضر صحت و بناءً علیه هواسی وخیمدر .

اسکی قواله .— سلانیك ولایتنده درامه سنجاغنده همنامی اولان قضا داخلنده و مرکز قضا اولان قواله قصبه‌سنك ایکی ساعت قدر بعد ومسافه‌سنده واقع ۱۵۷ خانه و ۸۵۰ نفوسی مشتمل بر قریه‌در .

اسکی کوی .— سلانیك ولایتنده درامه سنجاغنك

صارى شعبان قضاسنه ملحق قرادن برى اولوب مركز قضانك بش ساعت اوزاغنده‌در .

اسليميه .— شرقى روم ايلى ولايتنده قوجه بالقان ايله كوچك بلقانك نقطهٔ التصاق قربنده وطونجه توابعندن برى اوزرنده واقع اولان بر بلده‌دركه عبا و شياق فابريقه‌لرى وكل صويى اخراجاتى ايله مشهور ايدى .

حزيرانده قوريلان پنايرده پك چوق اخذواعطا اولنور .

اسماعيليه .— مصر خديويتى داخلنده وسويش قناليله قطع اولنان تمساح كولنك ساحل شماليسنده و همان قنالك نصفنه قريب بر محلده خديو اسبق اسماعيل پاشانك اثر بناسى اولان بر شهر اولوب بر چوق تيمور يول خطلرينك و نيلك صوينى تمساح كولنه اجرا ايدن قنالك منتهاسنده واقعدر .

سوقاقلرى كنيش ابنيه‌لرى منتظم ايسه‌ده معموريتى نسبتنده سكنه‌سى يوقدر .

اسنه .— ياخود اسنا ، مصر علياده وقنه لواسى داخلنده ولواء مزبورك حاوى اولديغى مديرلكلردن بريسنك كرسىٔ اداره‌سى اولوب نيلك صول طرف ساحلنده وقديم تيب شهرى خرابه‌سى قربنده‌در . بو جهتك انتظام ووسعت جهتيله الك معتنا بلده‌سى اولوب قبط پسقپوسلرندن برينك اقامتكاهيدر . درونده بر قاچ شال دستكاهى وغايت جسيم ومصنع وآثار عتيقه نقطهٔ نظرنده قيمتدار رسملرله مزين بر معبدى واردر .

قدماى مؤرخينك شهره ويردكلرى لاتو پوليس نامنى سكنه‌سنك لات نامنده‌كى بالغه پرستش ايتدكلرى ايچوندر .

مصر وسودان كاروانلرى اسنه‌دن كچديكى جهتله تجارتى پك معموردر .

شهرك سكنه‌سى ٥٠٠٠ وعموم مديريتك اهاليسى ٢٤٠٠٠ نفوسدر .

اسوان .— مصرك منقسم بولنديغى الويه‌دن قنه لواسى داخلنده واقع اسنا مديريتنه ملحق بر بلده‌دركه نيلك صاغ ياقه‌سنده وبرنجى شلاله‌سى قربنده وبلادنوبه حدودى يقيننده واقعدر .

سودان تجارتنك مخزنى وكاربانلرينك ممرى ونيلك سير سفاينه مساعد اولان مجراى سفلاسنك منتهاسى اولديغى ايچون اهميت موقعيه وتجاريه‌سى پك زياده‌در .

مدار سرطان تحتنده بولنديغندن (تماماً خط مزبور التنده‌دكلدر) ضياى شمس منطقهٔ حاره‌يه مخصوص شدتى اجرا ايدر .

شهر پك قديم اولوب فراعنهٔ مصريه زماننده موجود ايدى . حتى حكمداران مومى اليهم آثار ومبانىٔ مشهوره واهراملرينى بو شهرك جوارنده كى فرايت

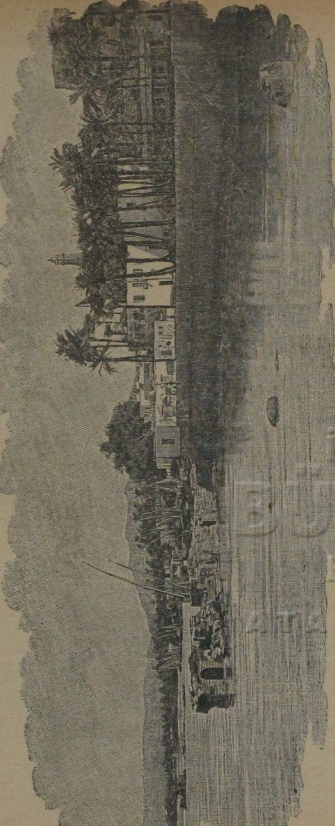

اسوان

اوجاقلرندن تدارك ایتدكلری الیوم آثار موجوده‌لریله مثبتدر .

ملوك قدیمهٔ مصریه و بطالسه زمانلرنده فوق العاده مزین وجسیم اولان شهر ظهور اسلامیانده دخی كسب شهرت ایتمشدی .

حتی قبائل حجازیه‌دن برچوق ذوات مهاجرت طریقیله اسكان ایتمشلردر .

شدتلی طاعون خسته‌لغنك ظهوری شهرك منحط اولان موقعنك تركنی انتاج ایتدیكندن آنك قرب جوارنده و یكیدن تأسیس اولنمش وید عثمانیانه انتقالنده یاوز سلطان سلیم خان طرفندن اوچنجی دفعه اوله‌رق بنا ایدلمشدر .

اسوانك قرشوسنده ونیلك اورته‌سنده واقع اولوب جزیرهٔ فیل (اله‌فانتن) دخی دینلان اسوان اطه‌سی دائم الحضرا و كثیر النبات بر اطه اولوب قارشوسنده‌كی ساحل نیلده قدیماً نیل صولرینی اولچمكه مخصوص ومرمردن مصنوع مقیاس النیل موجوددر .

اشتیب . — اوروپای عثمانیده وقوصوه ولایتنك اسكوب لواسنده همنامی بولنان قضانك كرسیٔ اداره‌سی اولوب واردار توابعندن بر غلینجه صویی اوزرنده و مركز ولایتك یتمش كیلو متره بعد ومسافه‌سنده كائندر .

قصبه‌نك ابنیه‌لری منتظم مسیره‌لری كثیردر .

درونده ١٣ جامع بر رشدیه ١٠ قدر مكاتب صبیانیه بر باب عسكری قشله و جبخانه‌سی و خیلیجه مغازه وخان وحمامی وسائره‌سی واردر .

بر غلینجه اوزرنده كاركیر واخشاب ایكی عدد كوپری مرور وعبوری تسهیل ایدر .

جوارنده‌كی ایلیجه‌نك ضعفای مرضا حقنده نفع عظیمی اولدیغی عند التجربه تحقق ایتمشدر .

نفوسی درت بشبیك راده‌سنده‌در .

یدی یوز سكسان درتده وزمان خداوندكار غازیده امرای بنامدن غازی تیمور طاش پاشا یدیله سلك تملك عثمانیه‌یه ادخال قلنمشدر .

كوپریلیدن رادوویشه‌یه كیدن شوسه اوزرنده بولندیغندن تیمور یول خطنك فوائد محسناتنه دخی قسماً اشتراك ایتمشدر .

قضاسی رادو ویشته ، قوچانه ، قومانووه قضالریله وسلانیك ولایتی اراضیسیله محاط ومحدود اولوب یكرمی بشبیك قدر نفوسی وبرچوق حیوانات اهلیه‌یی محتویدر .

قوهٔ انباتیه‌سی یولنده اولدیغندن آفیون ، توتون وحبوباتك انواع مختلفه‌سی حاصل اولور .

اشقودره . — اوروپای عثمانیده وارنودلغك منتهای غربنده واشقودره كولنك جنوب جهتنده واقع همنامی اولان ولایتك كرسیٔ اداره‌سی اولوب درسعادتدن براً مسافه‌سی ٢٠٧ ساعتدر .

اشقودره‌نك عسكری وتجارت نقطهٔ نظرنده اهمیتی زیاده‌در .

اشقودره كولنك صوینی ادریاتیكه اجرا ایدن بویانه نهری شهرك شمال غربنده بر لیمان اولمق اوزره توسع وداخل شهرده كیر نهری ودرین ایرمغنی اخذ ایدر . وبو نهر سیرسفاینه مساعد اولدیغندن شهر بر لیمان حكمنده‌در .

شهر ونهره حاكم بر تپه‌ده‌كی قلعه‌سی متانتله مشتهردر . اشقودره كولنك صویی شیشدیكی زمان شهرك محال منحطه‌سنی صو استیلا ایدر بریسی بویانا دیكری درین اوزرنده ایكی كوپریسی واردر كه اقسام بلده آراسنده مرور و عبوری تسهیل ایتمكده‌در .

٣٧ بیك نفوسی وبیك اماكن ایله قرق قدر جامع وبر بدستانی بری رشدیه اولمق اوزره متعدد مكاتبی وقشله وحكومت قوناغیله جبخانه وسائره‌یی مشتملدر .

ارنبودلغه ادخال اولنان امتعه واشیای تجاریه اشقودره‌دن سوق ایدلدیكی حالده شمندوفر سایه‌سنده شهرك تجارتی سلانیكه انتقال ایتمشدر .

بناءً علیه كرك بویانا نهری وكرك اسكله‌سی اولان شنكینه قدر یاپیلان شوسه سایه‌سنده ینه بوجوار تجارتنك مركزی عد اولنه بیلیر .

اشقودره‌ده بز سختیان واسلحه ایله كموش اوانی اعمال اولنور .

سكنهٔ محلیه‌نك اكتسا ایتمكده اولدیغی شیاقلر وعبالر اشقودره دستكاهلرندن چیقار .

اشقودره‌نك تاریخ بناسی پك اسكیدر . اسكندر كبیرك پدری فلیب زماننده ایلاریالیلرك مركز اجتماعی اولدیغی محقق عد اولنان شهرك بناسنی اسكندره اسناد ایتمك خطادر .

شهر ایلاریلردن رومالیلره وروما انقسامنده شرق ایمپراطورلغنه ومؤخراً وندیكلیلره والك نهایت عثمانیلره كچمشدر (٨٥٨) .

اشقودره ولایتی : روم ایلینك وارنودلق قطعه‌سنك منتهای غربیسنده وادریاتیك دكزینك شرقنده واقع اولوب قره طاغ پرنسلكیله مناستر ، قوصوه یانیه ولایتلریله محاط ومحدودر .

اراضیسی تقریباً اون ایكی كیلومتره تربیعنده ونفوسی ٣٠٠٠٠٠ راده‌سنده‌در . اماكن متعدده‌سی یقین زمانلره قدر ٣٧٥٠٠ قدر ایدی .

سواحلی بطاقلق ومنحط اولوب بویانا نهرینك منصبندن اعتباراً جنوبه طوغری امتداد ایله درین وبالش كورفزی ورودونی وبالی برونلرینی شاملدر .

اراضیسنك شرق قسمی طاغلق وغرب سمتی اووالق وخفیف عارضه‌لیدر اورمانلری چوق اولدیغندن هم احتطاب اولنور وهمده انشاآت ایچون ممالك اجنبیه‌یه اخراج ایدیلور . آلپ البانین سلسله‌سنك شعباتی اولان وله‌چیتو قاندی مردیتا غراب ویزه اقرایا جبللری

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

داخل ولايتده ترفع و ٢٠٠٠ متره يوكسلمشلردر .

سلسله‌نك جهت واستقامتى ولايتك ورسانى تنظيم ايتديكندن آدرياتيك دكزى ايچون خط تقسيم مياه اولور .

ولايتك باشلوجه انهارى اشقودره كولنك آياغى اولان بويانا ايله مناستردن كلان درين ومات وايشمى واشقومبى صولريدر .

ولايتك معمولاتندن تيرانده ايشلنمكده اولان مشين وسختيان ممالك محروسه‌يه وخاصةً اوروپايه اخراج اولنمقده‌در . تيرانك پاموقلرى سنه‌ده كليتلى اوله‌رق حاصل اولورسه‌ده وسائطك فقدانى سببيله عمليات كورمكسزين خام اوله‌رق فروخت ايديلور .

ولايتك طاغلق وعارضه‌لى اولان شرق جهتى بالنسبه دوز اولان جهت غربيسنه نظراً دها محصولدار اولديغندن طاغليلر اووه‌ليلره نسبةً فقير وضيق معاشه دوچار اولمشلردر .

ايشته بو كيفيت من القديم نظر دولتده حائز اهميت اولديغى ايچون مرديتا ودوقه‌كين اهاليسندن تكاليف اميريه طلب اولنميوب جسور وجنكاور اولدقلرندن بر محاربه ظهورنده جملةً سلاح بدست اوله‌رق ميدان حربه سوق اولنمغله مكلفدرلر .

تقسيمات ملكيه :

اشقودره ولايتى برجه آتى لوا وقضا ونواحى‌يه منقسمدر :

لوا	قضا	نواحى	قراى مشتمله
اشقودره	اشقودره	٤	٦٠
«	لش	«	٢١
«	آقچه‌حصار	«	٣٥
«	ميرديتا	«	٠٠
«	بوقه	«	٠٠
«	طوز	«	٠٠
دراج	دراج	«	٠٥
«	شياق	٣	٤٩
«	تيران	«	١٦٠
«	قوايه	«	٥٠

اشقودره سنجاغى : مارالذكر ولايتك مركز لواسى اولوب ولايتك قسم شماليسندن متشكل واشقودره كوليله قره‌طاغ حدودينه متصلدر حاوى اولديغى آلتى قضا ودرت ناحيه‌ايله برابر ١٣٤ قريه‌يى محتويدر . طاغلرنده شجاعت وجسارتله معروف اولان ماليسور اقوامى قبائل هيئتنده مقيمدرلر .

اشقودره قضاسى : نفس شهر ايله ادرياتيك دكزينه ولش قضاسنه قدر امتداد ايليان اراضى اولوب سكنه‌سنك قسم اعظمى ذكر اولنان ماليسورلردر قراينه طاغ كنارى بويانه كنارى درين كنارى ناميله درت ناحيه و ٦٠ قدر قريه‌دن مركبدر .

اشقودره كولى . — اوروپاى عثمانينك غربنده وارنودلق قطعه‌سيله قره طاغ مملكتى آراسنده كائن جسيم بر كول اولوب ٦٠٠ كيلومتره سطحنده‌در .

شرق سواحلى مخط ودوز اووه اولوب شمال وغرب سواحلى طاغلدر سواحلنده بر طاقم كورفز وآطه‌جقلر واهاليسى كولده قايقجيلق وبالقجيلق ايله تعيش ايدن قريه‌لر موجوددر موراچه نهرى ودها بر طاقم صولرك انصبابى جهتله صويى دائما تزايد ايتمكده‌ايسه‌ده فضلهٔ مياهى اياغى حكمنده بولنان بويانا نهريله آدرياتك دكزينه دوكيلور .

اشقومبى نهرى . — روم ايلنده وارنودلقده تقريباً ١٥٠ كيلومتره طول مجرايه مالك بر نهردركه ارنودلق طاغلرندن ظهور ايدرك ايلبصان وپكينى قصبه‌لرى يانندن بعد المرور آدرياتيك دكزينه دوكيلور ونهرك يتاغنك قوملى وميلنك زياده بولنمسندن كتورديكى قوملر سببيله منصبى دكزه طوغرى خيليجه بر چيقنتى تشكيل ايتمشدر .

اشميسكن . — سوريه قطعه‌سنك فلسطين جهتنده وماوراء اردنده كائن قراى قديمه ومهمه‌دندر .

اشموم . — منزله كولنه اجرا اولنان اشموم قنالى اوزرنده واقع بر قصبه‌در قنال ١٢ فرسخ طولنده‌در .

اشمون . — قاهره‌نك قرب وجوارنده واقع بر كوچك قصبه‌در .

اشمونين . — مصر علياده وقنال يوسف اوزرنده وشمندوفر خطى كذركاهنده بش آلتى بيك نفوسلى اولدقچه تجارتكاه وصنعتكار بر بلده اولوب روماليلرك هرموپوليس مانيا ديدكلرى شهر جسيمك انقاضى اوزرنده مؤسسدر . غايت كوزل بر معبدى وآثار عتيقه‌سى واردر .

اشمه . — آيدين ولايتنك صاروخان لواسنده بر قضانك اسمى اولوب شمالا خداوندكار ولايتى وسلندى ناحيه‌سى شرقاً ينه ولايتمز كوره وچال قضاسى غرباً قوله قضاسى جنوباً بولدان وآلاشهر قضالريله محاط ومحدوددر . قضانك كوناى وسركه اسملريله ايكى ناحيه‌سى ايله يتمش اوچ پاره قريه‌سى واردر .

نفوس مشتمله‌سى (٩٣٥١) رى ذكور (٨٥٨٦) سى اناث اوله‌رق جمعاً يكون ١٧٩٢٧ كشى‌دركه كافه‌سى مسلم اولوب خرستيان واديان سائره اربابى يوقدر .

مركز قضا قصبه خطنك منتهاسى اولان آلاشهرك شرق شمالنده وولايتك منتهاى حدود شرقيسنده وهمان ١٠٠٠ متره يوكسك بر موقعده كائن ١٢٠ اماكنى و ٥٦٨ نفوسى محتوى طقماق قريه‌سيدر .

اراضيسنك قسم اعظمى طاغلق ايسه‌ده مزروعاتى بولنده‌در . كديز چايى وتابعى اولان اشمه دره‌سى ايله صولانور .

دائرهٔ وسعتى تربيعاً ١٢٩٨ كيلو متره اولوب بونك ٣٠٠ كيلو متره‌سى

مزروع وقابل زراعت اولدیغی حالده متروك (٩٦٢) سی زراعته غیرقابل ١٦ کیلو مترهسی اورمان‌دن عبارتدر .

اشن .— آیدین ولایتنك منتشا لواسنه ملحق قضالردن مکری قضاسنه مربوط بر ناحیه مرکزی کوچك بر قصبه‌درکه مکری کورفزینك شمال شرق جهتنده و بر کوچك چایك کنارنده واقعدر .

قصبه پك قدیم اولوب پاسوس نامیله معروف شهرك خرابه‌سنده مؤسسدر .

١٦ درجه ٥٦ دقیقه عرض شمالیده و ٣٦ درجه ٣١ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

مجموع اماکنی ١٧ و نفوسنك (١٤٧) سی ارکك (١٢١) ری قادین اوله‌رق ٢٦١ کشیدر .

ناحیه قضانك شمال غربیسنده اولوب یدی پاره قریه و ٣١٠٦ ذکور ٣٠٥١ اناث اولمق اوزره ٦١٥٧ نفوسی محتویدر .

ایشیم .— روم ایلیده اوخری حوالیسنده آدریاتیك دکزینه دوکیلان ایشیم صوینك منصبندن اوچ چاریك ساعت بعد مسافه‌ده واقع بر قریه‌در .

اصلاحیه .— اطنه ولایتنك جبل برکت سنجاغنه ملحق همنامی اولان قضانك کرسیٔ اداره‌سی اولوب سطح بحردن ٥١٧ متره مرتفع بر محلده و مرکز لوانك ١٧ کیلو مترہ اوزاغنده کائندر . بو قریه اعراك اصلاحاتی صره‌سنده تأسیس اولنوب بر جامع شریف بر مکتبی و بونلره مربوط اولمق اوزره اطرافنه دیزلمش و صورت بسیطه‌ده انشا قلنمش ابنیه‌لری شاملدر . درون قصبه‌ده ٦٠ خانه ١٥ دکان ٣ دکرمان موجود و صحابهٔ کرامدن حضرت عکاشه (ر) نك مرقدی زیارتکاهدر .

قضانك جواری کثیف اورمانلرله مستور اولدیغندن اهالینك باشلوجه صنعتی آوجیلقدر .

اصلاحیه قضاسی : جنوباً خاصه وغرباً مرکز قضا و بولانق قضاسی وشرقاً وشمالاً حلب ولایتیله محاطدر .

اراضیسی طاغلق واورمانلق اولوب محصولاتی اکثریا چلتیکدر .

بر بچق ساعت مسافه‌دن قره صو آقوب ٢٥ قدر حرقه تقسیم ایدلمش وبو چلتیکلر وحرقلر سایه‌سنده یتشدرلمکده بولنمشدر .

اهالیسی ٨٣٥٥ اسلام ٢٩٣ خرستیان اولمق اوزره ٨٦٤٨ نفوسدر .

روسیه‌دن مهاجرت ایدن چرکسلر ایجه بر نفوس تشکیل ایتدکاری حالده قضانك محصولدار محلارنده یرلشدیرلمشلردر .

اهالیسی میاننده دلیکانلی وچلیکانلی نام عشایرك توطین واسکانلرینه بالدفعات تشبث اولنمش ایسه‌ده ائتلاف تدبیرلرینی ترك ایدرك بنا التنده یشامغی آرزو ایتمدکلرندن چادرلری طوپلایغق وکوچبه‌لك واسطه‌لری آلنمق کبی تدابیره مراجعت ایدلدیکی حالده ینه حال بدویتلرینی محافظه‌ده اصرار کوسترمشلردی . بوندن آلتی یدی سنه اقدم متین ومحکم اوله‌رق انشا اولنان ابنیه‌لرده وسائط تقرر واسکانلری تأمین ایدلدکه امر اسکانلری اجرا اولنمشدر .

بو عشایرك اعمال ایتدکلری کلیم وخالی وسجاده نفیس ومتیندر .

پکمز ومتفرعاتنه اولان احتیاجات ومارالذکر مصنوعاتلرینی حلب ، کلیس ، مرعش ، عینتاب وانطاکیه جهتلرنده تدارك وفروخت ایتمکده‌درلر .

اطفهیه .— مصر وسطی ده نیلك شرق ساحلنده و همنامی بولنان مدیریت دائره‌سنده ومذکور مدیریتك کرسیٔ اداره‌سی اولان شهردر .

الیوم درت بیك سکنه‌سی واردر .

شهرده زهره‌نك دیشی بیاض اینك شکلنده تصویر اولنان رسمنك موضوع اولدیغی معبد عشق الهه‌سنه مخصوص عظیم بر عبادت محلی اولمسی شهرك مدینة الزهره معناسنی افاده ایدن آفرودیتو پولیس نام قدیمیله تسمیه‌سنه باعث اولمشیدی .

اعزاز .— سوریه قطعه‌سنك اقسام شمالیه‌سنك بلاد قدیمه وجسیمه‌سندن بریسیدر .

فتوح الشام واهل صلیب محارباتنده وقایع مشهوره‌سیله معروف ایدی .

اعظمیه .— بغداده درت کیلومتره قدر بعد ومسافه‌سنده ودجله‌نك ساحل یسارنده کائن بر ناحیه مرکزی اولوب سر مذهبمز امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مدفن منورلرینی محتوی اولدیغندن اعظمیه نامیله مشتهر اولمشدر .

اعظمیه‌نك قارشوسنده امام موسی الکاظم حضرتلرینك تربه‌سنی محتوی کاظمیه قصبه‌سی واردر .

افامیه .— اپامیه کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

افنی .— قسطمونی ولایتنك بولی سنجاغی داخلنده دوزجه ایله حندك قصبه‌لری اراسنده وبولی طاغنك شمالی اتکنده وغایت طاغلق وعارضه‌لی بر محلده کائن صوبی طاتلی بالیغی کثیر کوچوك بر کولدرکه بولی طاغلرندن ظهور ایله بحر سیاه‌ه دوکیلان میلان صوبی کولك صولرینی اجرا ایدر .

افراته .— ارض فلسطینده واقع بیت اللحم قصبه‌سنك نام عتیقیدر .

تفصیلاتی ایچون بیت اللحم کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

افس .— بوکا افسوس دخی دیرلر . اناطولینك غرب ساحلنده ازمیره مضاف قوش اطه‌سی قضاسنده ایاسلوغ شهرینك مؤسس بولندیغی محلده غایت قدیم بر شهر ایدی که بو کون آیاسلوغ افسك یرنده تأسیس اولنمشدر .

شهر ٢٧ درجه ٣١ دقیقه عرض

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

شمالیده و ٢٥ درجه ٣٨ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

افس شهری قدیماً ساحلده اولدیغی حالده سواحلك ترفع بطائتكارانه‌سی حسبیله بوكون ٢٢ ساعت قدر كیریده قالمشدر . بوشهر ایونیانك مقری اولوب ابتدا قاریالیلر طرفندن بنا اولنمش و ممالك متجاوره ایله برابر ایونیالیلره انتقال ایلمشیدی .

قبل المیلاد ٦٥٠ تاریخنده قره‌زوس طرفندن ضبط و مؤخراً كاه یونانیلره وكاه ایرانیلره وغرانیك محاربه‌سندن صكره اسكندر كبیرك ید غالبانه‌سنه كچمشدر .

قرال لیزیماق انشا ایتدیردیكی شهر جدیده توجه عامه‌یی جلب وسكنه‌سنك اسكانی مجبور قیلمق ایچون افس شهرینی صولر التنده براقدرمشدر .

افس روماليلر زماننده اسیانك برنجی بلده‌سی صره‌سنه كچدیسه‌ده قوسطنطین عصرنده اهمیت واعتبارینی ضایع ایتمش وبر اراالق ید اسلامیانه كچوب میلادك ١٢٨٢ تاریخنده استرداد اولنمشیدی .

مجدد بنیان دولت چلبی سلطان محمد خان زماننده جنیدك قهر تنكیلنی متعاقب عثمانلی اداره‌سنه انتقال ایلدی .

افسك اهمیتی تجارت وثروتندن زیاده حاوی اولدیغی دیانه معبد جسیمی سببیله ایدی . بو معبد عجائب سبعهٔ عالمدن بریسی اولوب بو جوارده قمردن كنایه اولان دیانه الهه‌سنه عبادت مذهب حكمنی الدیغی زمانده دیانك هیكلی ژوپیترك هدیه‌سی اولمق اوزره بر اغاجك كنیش ساقنه وضع اولنه‌رق بورا‌سی معبد اتخاذ قلنمش ایدی .

افسلیلر طرفندن غایت مزین و مكلف صورتده انشا اولنان معبدك بناسی ٢٢٠ سنه قدر امتداد ایدوب بالجمله اسیا قراللری و بالخاصه قره‌زوس غایت قیمتدار هدیه‌لر كوندرمشلردی . معبدك كراسته‌سی شراپین دنیلان اغاجدن وهر بری بر حكمدارك هدیه‌سی اولان ١٢٦ ستون ایله تحكیم اولنمش ایدی . هیكل اصح روایاته نظراً آصمه آغاجندن اعمال اولنمش ایدی .

اوروستران اسمنده بریسی ابقای نام مقصدیله اسكندرك طوغدیغی كیجه بو معبدی احراق ایتدیكندن افسلیلر دها مكملنی انشا ایتمشلردر . ایكنجی معبدك مؤسسلكنی اسكندر كبیر طلب ایتدیكی وكافهٔ مصارفنی درعهده ایلدیكی حالده افسلیلر اسكندرك تكلیفاتنی رد ایتمشلردر . بو ایكنجی انشاآتده معبدك كراسته‌سنی رطوبتدن تخلیه ایتمك اوزره درت سنه علی حاله كونشه ترك ایدرك طاوان وزمینی شراپین ومردیونلرینی آصمه وقپولرینی سرو اغاجندن اعمال ایلمشلردر .

غایت مزین و منقش اولان صالونلرنده اسكندرك رسمی محكوك ومرسوم ایدی . بو معبد التجاكاه اولوب بوكا التجا ایلیانلر هر درلو تعقیباتدن ازاده اولورلر ایدی .

اسكندر بو امتیازی معبدك بر ستاد (١٢٥ قدم) مسافه‌سنه قدر تمدید ومیتریدات بر اوق آتیمی منزلنه دكین توسیع و مارق آنتوان بونی تضعیف ایلمش وكیت كیده علی العموم شهر ملجأ اولمق حقنی قزانمشیدی .

امتیازات مزبوره قیصر اوغوستوس زماننه قدر دوام ایتدیكی حالده مشارالیه طرفندن محذورات واقعه‌یه نظراً الغا اولنمشدر .

رومالیلردن نرون دیانه معبدینك كافهٔ اشیای قیمتدارینی رومایه نقل ایتدیرمش وحرمت معابد حقنده‌كی افكار دینیه‌یه منافی اولان بو كیفیت بالآخره سوء مثالی تولید ایتمكله اسكتیلر وغوطلر افسی یغما واستیلا ایتمشلردر .

خرستیانلغك بدایت ظهورنده بو مثللو معابدك اهمیتی قالمامغله معابد قدیمه‌نك زمانه‌نك تأثیرات مخربانه‌سنه ترك ایدلدیكی صره‌ده افس دخی حالی اوزره براغلمشدر .

ایمپراطور ژوستینانوس آیاصوفیه‌یی بنایه شروع ایتدیكی زمان مالزمهٔ انشائیه‌نك قسم اعظمنی افس معبدندن تدارك ایتمش و الآن مشهود اولان ١٢ یشیل مرمر ستون او مبنای عظیمك آثار نادره‌سندن اولدیغی اصح روایاتدن بولنمشدر .

افلانی .— قسطمونی ولایتنده بو اسمده اوچ موقع واردر :

برنجیسی ولایت مزبوره‌نك مركز لواسنه مضاف زغفرانبولی قضاسنك شرقنده وقضاء مذكوره تابع بر ناحیه مركزیدركه كرسیٔ اداره‌سی مركز قضانك ٥٠ كیلومتره شرقنده افلانی پازاری قریه‌سیدر .

ایكنجیسی بولی سنجاغنده افلانیٔ بولی دینلان موقع اوچنجیسی دخی دوزجه قضاسی داخلنده جسیم بر اورمانلقدر .

اقصر .— مصر علیاده نیلك شرق جهتنده جوارنده قصور ومبانیٔ عتیقه خرابه‌لری موجود بر قصبه‌در .

اقفهس .— مصر علیاده اسكی بر قصبه‌نك اسمیدركه وقتیله فراعنهٔ مصریه‌نك بعض جهتله جلب رغباتی اولمشیدی .

اكردیر .— قونیه ولایتنده حمید آباد سنجاغی ملحقاتندن همنامی اولان قضانك كرسیٔ اداره‌سی اولوب اسمنه ملسوب كولك كنارنده وسطح بحردن ٩٠٠ متره مرتفع بر یایلا اوزرنده واقع بر قصبه‌دركه مركز ولایته ١٣٢ ومركز لوایه ٣٠ كیلو متره مسافه‌سی واردر . درت بیكه قریب سكنه‌سی بر كتبخانه وبر مدرسه‌سی

واوج جامعی ومبانیٔ سائره‌سی واردر.

قضاسی: لوانك جنوب سمتنده وطاغلق براراضیده اولوب یتمش قدر قریه وایکی ناحیه ویکرمی بیکی متجاوز سکنه‌یی شاملدر.

محصولاتی حبوبات سیسام سبزه ومیوه ومصنوعاتی بز، چارشاف ومنسوجات سائره‌دن عبارتدر.

اكردیر كولی. — قونیه‌اووه‌سنك جسیم كوللرندن بریسی اولوب همنامی بولنان قصبه‌نك جوارنده واقعدر. مذكور كولك محیطی ٢٦ فرسخ وسطحی تربیعاً ١٨ فرسخ وصویی طاتلیدر.

سواحلنك یكدیكرینه تقربندن ایكی حوضه تفریق اولنمشدركه شمال قسمی حویران كولی نامیله زبانزددر. آیاغی اولمدیغندن بریره جریانی یوقدر.

اكری پلانغه. — روم ایلیده قوصوه‌ولایت وسنجاغنده واسكوبك ١٢ ساعت قدر اوزاغنده بلغارستان حدودی قربنده كائن همنامی بولنان قضانك كرسیٔ اداره‌سی اولان بر قصبه‌در. دروننده اكری دره ودوران دنیلان صولر چكركه بونلرك اوزرنده متعدد كوپریلر واردر. سكنه‌سی درتبیك نفوس اولوب برایچ قلعه‌سیله برچالار ساعتی ورشدیه مكتبی ایكی جامعی برحمامی وسائر مشتملاتی واردر.

قضاسی: بلغارستان وصربستان حدودلرنده واقع اولوب شرق وشمال وشمال شرقی جهتلرنده بلغارستان وصربستان ممالكی وجهاب سائره‌دن قومانووه، پره‌شووه، قره‌طووه وقوچانه قضالریله محاط ومحدوددر.

اراضیسی طاغلق وطاشلق وقوهٔ انباتیه‌سی درجهٔ ثانیه‌ده‌در. محصولاتی احتیاجات محلیه‌یی تأمین ایده‌بیلوب اخراجاتی یوقدر.

مشتملاتی ٤٥ قدر قرادن عبارتدر.

اگردی دره. — بلغارستان طاغلرندن تتبع ایله اكری پلانغه قصبه‌سندن مرور وقضاسنی اروا واسقا ایدن وارداز توابعندن پچینا ایرمغنه منصب اولان برصویك اسمیدر.

اكری صوطاغی. — بلغارستانده كوستندیل قربنده قوجه بلقان شعباتندن برطاغك اسمیدركه اسكی اسمی اوریلوس‌در.

اگری گوز. — خداوندكارولایتنك كوتاهیه سنجاغی وقضاسی ملحقاتندن همنامی اولان ناحیه‌نك مركزی اولان قصبه‌دركه كوتاهیه‌نك غربنده وبروسه‌نك جنوب جهتنده وكشیش طاغی شعباتندن برطاغك صرتی اوزرنده واقع وامد اسم قدیمیله مسمادر.

میخالیچ چایی توابعندن بریسی بریسی یچر. ٢٠٠٠ قدر نفوسی ٥ ایلیجه‌سی ٣ جامع ٣ مدرسه‌سی واردر.

ناحیه‌سی: لوانك شمال غربی جهتنده واطراف شهر، كمش طاغ اردی. طاوشانلی، اورنجك شابخانه ناحیه‌سی اراسنده واقع یكرمی بیكی متجاوز نفوسی و ٦٦ قدر قرایی اون بیكه قریب اماكن ودكاكنی حاوی‌در.

اراضیسی مزروع و اورمانلری زنكین ومیوه وسبزه‌سی مبذولدر.

ناحیه‌نك نواحیٔ متجاوره ایله برابر آفیون حاصلاتی رواجلیدر.

اكسانی. — ادرنه ولایتنك كوملجنه مضافاتنك اسكیچه قضاسنك مركزی اولان اسكیچه ایله اناطولیده مغنیسا اواسی داخلنده جریان ایدن مندرس چاینك وآیدین ولایتنك منتشا لواسنك مكری قضاسنده‌كی اشن نهری وجوارنده‌كی كونك قصبه‌سنك اسكی اسملری اكسانی‌در.

اكیل. — دیاربكرك شمال غربیسنده مركز ولایته مضاف بر ناحیه مركزی اولوب باغ وباغچه‌لری كثیردر.

ناحیه‌سی ٦٠ قریه‌دن مركبدر.

اكین. — معمورة‌العزیز ولایتنك خرپوط لواسنه ملحق برقضا مركزی اولوب فراتك ساحلی یمیننده وصاری چیچك ومنظور طاغلری آراسنده فرات نهرینك یچدیكی وادینك كنیش برمحلنده كائن ١٠٠٠٠ قدر سكنه‌یی وایكی كلیسا ایله بررشدیه مكتبی ومشتملات سائره‌یی حاوی اولیچه منتظم برقصبه‌در.

اراضیسی طاغلق ایسه‌ده صویی چوق اولدیغندن میوه وسبزه‌سی مبذولدر.

قضاسی: سیواس وارضروم ولایتلری وعربكیر قضاسیله محاط اولوب آغین ناحیه‌سیله برابر ٣٥ بیك سكنه‌یی واون بیكی متجاوز اماكنی محتویدر.

اهالیسی میاننده خیمه‌نشین كرد عشیرتلری دخی موجوددر.

البستان. — حلب ولایتنك مرعش سنجاغنده وسنجاغك شمال جهتنده قضا مركزی برقصبه اولوب جیهان صویی قرب وجوارندن نبعان ایدر.

بوراسی قدیماً آل ذوالقدرك مقر امارتلری اولدیغی حالده بالآخره انلر حكومتلرینی مرعشه نقل ایتمشلردی.

قضاسی: معمورة‌العزیز، سیواس، اطنه ولایتلری ومرعشه تابع زیتون واندرین قضالریله محاط ومحدوددر.

اراضیٔ قضا طاغلق وعارضه‌لی اولوب بعض آثار عتیقه انقاض وبقایاسنی حاویدر.

مشتملاتی ١٣٥ قریه واقسوس نامنده برناحیه‌دن عبارتدر.

داخل قضاده ١٣ مدرسه وبونلره مداوم ٥٣ طلبه وبرباب رشدیه مكتبی مجموعنده ٩٥ طلبه موجود ٣ خرستیان مكتب ابتدائیه‌سی واردر.

اهالیسی (٤٤٧٦١) ری (اسلام، كرد، ترك) (٢٩٠٤) دی خرستیان

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولمق اوزره جمعاً ٤٧٧١٥ كشيدر. نفوس مزبوره‌نك قوميت نقطهٔ نظردن مقداری بروجه آتيدر :

اسلام	خرستيان
٣٠٠٠٠ ترك	١٠٠٠ روم
١٣٧٦١ كرد	١٥٤ ارمنى
١٠٠١ عرب	١٠٠٠ اورتودوقس
	٨٠٠ يعقوبى
٤٣٧٦١ يكون	٢٩٥٤ يكون

مجموعى

٤٧٧١٥

البقاح .- سوريه‌ده كائن لبنان وانتى لبنان سلسله‌لرى ميانده قلان اراضينك اسميدر. بقاع‌العزيز كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

البوجوار .- بغدادك حله سنجاغنه ملحق وحله‌نك جنوب شرقيسنده وساحل فراتده كائن برناحيه‌در .

البوكمال .- ياخود ابوكمال زور سنجاغنده بر قضا مركزى اولوب زورك مركزى اولان برقصبه‌سنك جنوب شرقيسنده وفرات قيسنده كائن بر قصبه‌دركه قضانك سكنه‌سى خيمه‌نشين قبائل عربان وباديه‌دن عبارت اولان اراضيسى بدويلره ميدان جولاندر .

التل .- ارض فلسطينك بلاد مندرسه سندن اولوب طبريه كولى قربنده و ژوردان نهرينك صول ياقه‌سنده واقع ايدى . بوراسى مقدما بر بالقجى قريه‌سى اولديغى حالده اوكوستك قزى ژوليايه نسبتله ژولياس نامنى آلمشدر .

الجزيره .- عراقده فرات ودجله نهرلرينك اراسنده اطه كبى قلان اراضينك اسميدر . بوكا يونانيلر ميسوپوتاميا نامنى ويرمشلردر.
الجزيره‌نك ثروت طبيعيه‌سى وقتيله پك زياده ايدى . آثوريلر بابلليلر اسكندر رومى ايرانيلر ، روماليلر بو اراضيده بر خيلى زمانلر حكمران اولمشلردى . ملوك اسلاميه‌دن امويلر عباسيلر ومغوللر ميسوپوتاميايى تحت حكومتده طوتمشلردر ملل مشهوره وامم قديمه‌نك وقايع تاريخيه‌لرى بو اراضيده وقوعبولديغندن تاريخ نقطهٔ نظرنده دخى پك قيمتداردر .

الجيب .- (غابائون) فلسطينده يافه ايله قدس شريف اراسنده و بر تپه‌جك اوزرنده بنا اولنمش برشهرقديم اولوب بنى‌اسرائيل زماننده برچوق‌وقايع تاريخيه‌وحربيه‌نك محل وقوعى اولدقدن صكره صرف رهبانى بر بلده هيئتنده بولنمش ايدى.

الجيش .- (ژيسقالا) فلسطين قراسندن و صفد جوارنده يوكسك برتپه‌ده مبنى بلاد قديمه‌دن اولوب يوسف (حضرت يوسف اوله‌جق) طرفندن تحكيم وترصين ايدلمش و بر اراليق روماليلر مدافعه ايتمش ايدى .

الچى چايى .- اناطوليده برصو. دركه آجى طاغدن

نبعان ايله قوجه چايى تشكيل ايدن اوچ قولك بريسى اولور .

الحسن .- سوريه‌ده و ماوراى نهر اردنده كائن حوران قراسندن بريسيدر .

الخبور .- خابور چايى كلمه‌سنه نظر اولنه .

الخابور .- (نيسوفوريوس) كردستان سمتندن ظهور ايله فرات صوينه دوكيلان بر چايك اسميدر .

الخربه .- مصر علياده وجيرجه نك درت ساعت قدر بعدومسافه‌سنده ومشهورلبياسلسله‌لرى اتكنده كائن بر قريه‌نك اسمى اولوب قديم ليبدوسك موقعى بوراده‌در .

الخلاصه .- (الوزا) هيرون ايله ستيا اره‌سنده كائن و اليوم خرابه حالنده اولان بو قريه‌نك روما مواقفندن بريسى اولديغى بطليوس طرفندن مذكوردر .

الرام .- فلسطين قراى قديمه سندن اولوب نابلس ايله قدس اره‌سنده كى طريق اوزرنده وقدسك التى ميل شمالنده كائندر .

الزيب .- فلسطين قراسندن اولوب ساحل بحر سفيدده و صور ايله عكا اره‌سنده كائندر .

السالته .- ارض فلسطينده و حوران سنجاغى داخلنده ژوردان نهرى توابعندن بر كوچك صو كنارنده كائن بر بلدهٔ قديمه اولوب اليوم اوچبيك قدر نفوسى مشتملدر .

الشريعه .- اردن كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

الصعيد .- مصر عليا كلمه‌سنه نظر اولنه .

المعازريه .- عازريه كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

العاص .- نهر العاص ماده سنه مراجعت .

العريش .- عريش كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

العين .- عين كلمه سنه مراجعت اولنه .

الغرانق .- دجله كلمه سنه نظر اولنه .

القاب .- (التيا) (elèthia) مصر عليانك قراى مشهوره سندن بريسى اولوب نيلك صاغ طرف ساحلنده و اسنادن ٢٩ كيلومتره بعد ومسافه‌ده واقعدر.

القاص طاغى .- ياخود القاز و يا الغاز طاغى . آسياى عثمانينك بحر سياهه متوازياً امتداد اليان سلسلهٔ شماليه‌سندن اولوب قسطمونى ولايتنده و قسطمونى ايله طوسيه اراسنده و استقامتى جنوب شرقيدن شمال غربى يه طوغرى در . شمال غربى پايه‌لرى قزل ايرمغك صول ساحلنده

قدر امتداد ايدر و شمال و جنوب اتكارى دخى قزل ايرمق توابعندن كوك ايرمق و دوه‌رك چايلرى ايله تحديد اولنور . الغاز طاغى اورمانلق اولوب شمال و جنوب جهتلرندن قزل ايرمغه دوكلك اوزره بر چوق چايلر و دره‌لر نبعان ايدر و يالكز غرب سمتلرندن چيقان صولر فيلياس نهرينه دوكيلورلر .

القلمون .— (قالاموس) بيروت ولايتنده طرابلس شام سنجاق و قضاسنده ساحل بحره قريب ومركز لوادن بر ساعت قدر بعد ومسافه‌ده واقع بر قريه‌در .

القوم الاحمر .— هيراقونوپوليس hieraconopolis مصر عليانك قراى مشهوره و مواقع قديمه‌سندن اولوب نيلك صول ساحلنده واسنه ايله ادفو مابيننده والقاب موقعى مقابلنده واقعدر .

اللبن .— لبونا نام قديمله مشتهر فلسطين قراى مشهوره‌سندن ونابلس سنجاغى ملحقاتندن بر اسكى قريه اولوب نابلسك درت ساعت قدر اوزاغنده وقدس شريف جاده‌سى اوزرنده كائندر .

اللجا .— (طراقونيتس) فلسطينك شرق شماليسنده وحوران سنجاغنك كذا شمال شرقى جهتنده كائن برقطعهٔ اراضينك اسميدر .

الماطاغى .— آسياى عثمانى ده طوروس و لبنان سلسله‌لرى اراسنده بر رابطهٔ جبال اولوب غايت بيوك بر ييغين تشكيل ايتمشدر كه شمالى پايه وشعباتى كردستان و جنوبى پايه‌لرى سوريه داخلنه قدر يايبلور .

بو اسمده انقره شهرى جوارنده وشهرك ٣ فرسخ قدر جنوب شرقيسنده وسقاريا ايله قزل ايرمق حوضه‌لرى اراسنده بر طاغ دها واردر كه كنديسندن بر چوق ماء لذيذ نبعان ايدر .

الالو .— بو اسمده اناطوليده برقاچ موقع واردر :

برنجيسى قونيه ولايتنك تكه سنجاغنده مركز قضادر كه انطاليه نك غرب جنوبيسنده ودكزلى جاده‌سى اوزرنده والان نام كولجكك منتهاى ساحل شرقيسنده و قع باغ و بغچه‌لرى لطيف ميوه‌سى مبذول صنعتى اولدقجه رواجلى برقصبه‌جقدر .

بش آلتى بيك مقدارنده اولان نفوسى همان مسلم و بر ايكيوز قدرى خرستياندر .

قضاسى : ٧٥ قريه وايكى ناحيه ايله يكرمى بيك قدر نفوسى مشتملدر محصولاتى حبوبات متنوعه ايله زيتون ليمون پورتقال وكراسته‌دن عبارتدر .

ديكر طربزون ولايتنده اردو قضاسنده برقريه اوچنجيسى دخى وان كولنك مواقع ساحليه‌سندندر .

الالوطاغ .— طوروس سلسله‌سى شعباتندن اولوب ليسيا داخلنده ممتد وجنوباً آقطاغه منتهى اولور . الالو قصبه‌سنك جنوبى صرتنده مبنى بولنديغى سلسله‌نك وسطى يقيننده‌كى طاغك اسمى دخى الالو طاغيدر .

المداين .— اسكى اسمى اقانتوس (Acanthus) در مصر سفلاده ونيلك غربى ساحلنده وممفيس خرابه‌لرى قربنده كائن بر قريه‌نك اسميدر .

الميماس .— نهر العاص ماده‌سنه نظر اولنه .

الينه .— بلغارستانده طرنوه سنجاغنده كائن مركز قضا برموقعدر اسليميه ايله طرنوه اراسنده كائن النه بوغازى بركچيددر .

الوانلى .— اطنه ولايت ومرسين سنجاغنده مرسين قضاسنه ملحق نواحئ ثلثه‌دن بريسيدر . قضانك نواحئ سائره‌سى كوكجه‌لى ، قالكلودر .

الوجره .— اناطوليده سيواس ولايتنك قره حصار شرق قضاسنه مضاف همنامى اولان قضانك كرسئ اداره‌سى اولوب مركز لوانك شرقنده ويدى ساعت قدر اوزاغنده‌در .

قضاسى : لوانك شرق سمتندن واولدقجه منبت اراضيدن مركب ومتشكل اولوب محصولاتى حبوبات متنوعه ايله سبزه وميوه‌دن ومعمولاتى كليم وعبادن عبارتدر .

اورمانلرى كثير وبرده اهميتلى دمير معدنى موجودر .

يكرمى بيكى متجاوز نفوسى وقرق قدر قريه ودرت ناحيه‌يى و٤٦ جامع ومسجدى وآلتمش قدر مكاتب صبيانيه‌يى مشتملدر .

الوس .— اطنه قراسندن بريسيدر كه بر آرالق ناحيه اتخاذ اولنمشيدى .

الوغ .— (aulogh) روم ايلده وبوسنه قطعه‌سنك هرسك جهتنده درينا نهرى توابعندن همنامى بولنان صويك اوزرنده كائن برقصبه‌در .

الوس .— (eluz) بغداد ولايتنده ونهر فراتك صول ساحلنده جبه ايله حديثه موقعلرى بيننده وبغداددن حلبه كيدن چول طريقى كذركاهنده بر قصبه اولوب بر چوك مشاهيرك منشائى اولمشدر .

اليس .— انبارده برموقعك اسميدر كه عصر جناب فاروقده ابتدا كشتور ايراندن ضبط اولنان ير بوراسى ايمش .

امام حسين .— كربلا ماده‌سنه نظر اولنه .

امد .— خداوندكار ولايتنك كوتاهيه سنجاق وقضاسنده اكريكوز ناحيه‌سى مضافاتندن بر كوجك قصبه‌در .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

امرالی .— صحیحی امر علیدر . مرمره دکزی جزا. یرندن خداوندکار ولایت وقره‌سی لواسنه تابع اردك ملحقاتندن اولوب بوز برونك ٢٢ کیلومتره غربنده و١٦ کیلومتره وسعتنده‌در .

رومجه اسمی قالولیمنی اولدیغی حالده فاتحی اولان قره‌علینك نامنه نسبت ایله یاد اولنمقده‌در .

الوجه .— مدینهٔ منوره سنجاغی داخلنده وشاب دکزی ساحلنده وجده‌نك ٣٦٠ میل شمال غربیسنده واقع برقلعه‌یی حاوی قصبه‌در.

الوجه قلعه‌سی ملغا جده ایالتی مضافاتندن مدینهٔ منوره سنجاغی اداره‌سنده ایکن محمل مصرینك کذرکاهنده اولمق ملابسه‌سیله بوندن قرق اللی سنه اقدم اداره‌سی موقةً خدیویت جلیلهٔ مصریه‌یه ترك ایدلمش ایدی .

مذکور قصبه‌نك اهمیتیله برابرکچن اوچیوز سنه‌سنده نجده منسوب بعض عربانك تسلطی محسوس اولمسنه بناءً ادارهٔ ملکیه کماکان خدیویت جلیله‌یه عائد اولمق اوزره الوجه قلعه‌سنه مدینهٔ منوره‌دن برباوك عسکر اقامه ایدیله‌رك محافظه‌سی طرف دولتدن تحت تأمینه آلنمشیدی .

اخیراً مصر محملنك بحراً کلمسی وذاتاً اوراسنك توابع ولایاتدن بولنمسی حسبیله ینه مذکور ولایاته اعاده‌سی تنسیب اولنه‌رق حجاز ولایتنه منسوب برقضا عد اولنمشدر .

شمدیکی حالده قصبه‌ده عموماً اسلام اولمق اوزره ٢٥٠٠ نفوس ٢٠٠ خانه ١ جامع شریف ١ قلعه ١ حکومت دائره‌سی ٢٠ دکان ٦ قرانتنه براقه‌سی موجود بولنمقده‌در .

امرفقیه .— زبانزدی امورفقیهدر. شرقی روم ایلیده واسلیه جوارنده فقیه دره نام صویك اوزرنده واقع برقصبه‌در .

ام القری .— مکهٔ مکرمه (شرف الله تعالی الی یوم القیامه)نك اسامیٔ مبارکه‌سندن بریسی اولوب ام، ام الرحمة ، ام کوثی ، ام الصفا ، ام المشاعه نام عالیلریله دخی مسمادر .

ام قیس .— (غادارا) (Gadara). فلسطین قراسندن اولوب طبریه‌نك جنوب شرقیسنده وشریعة المندورك جنوب جهتنده واقعدر .

بوراسی قدیماً په‌ره‌نك پای تختی اولدیغی حالده قبل المیلاد و٢١٨ تاریخنده بیوك آنتیوخس طرفندن ضبط و ١٩٨ ده الکساندر ژانئوس طرفندن استرداد وپومپه‌ئی معرفتیله تعمیر اولنه‌رق وسپیان طرفنده یهودیلر محاربه‌سنده تخریب ایدلمشیدی .

الیوم خرابه‌سی مشهود وموجوددر.

املاك .— آیدین ولایتنك صاروخان سنجاغنده مرکز قضایه تابع بر ناحیه‌در .

موقعی مغنیسا قضاسنك جهت وسطیسنده واقع اولوب ١٦ پاره کویی و(٢٨٥٦) ذکور و (٢٥٣٦) اناث اوله‌رق ٥٣٩٢ نفوسی مشتملدر. مرکزی ٣٥٧ نفوسی و٧٥ اماکنی حاوی اولان اونجی بوزقریه‌سیدر .

بو اسمده سیواس ولایتنده دخی بر محل واردر .

امواص .— فلسطینك قرای مندرسه‌سندن اولوب رمله ایله قدس شریف بیننده‌کی طریق اوزرنده ایدی .

امورفو .— قبریس اطه‌سنك مواقع مهمه‌سندن بریسیدر .

امیرچایی .— سقاریا توابعندن اولوب کنغرینك اون ایکی فرسخ قدر اوزاغندن نبعان ایله انقره صوینك التی فرسخ قدر جنوبنده نهره قاریشور .

امیرطاغی .— اناطولیده خداوندکار ولایتنده قره حصار شرقینك اون فرسخ قدر شمال شرقیسندن بدأ ایله قونیه اووه‌سنه قدر امتداد ایلیان برسلسله‌نك جبالك اسمیدر .

امیرکولی .— انقره ولایتنده وانقره شهرینك درت فرسخ قدر جنوب شرقیسنده واقع برکولدرکه محیطی تقریباً یارم فرسخ قدر ممتد اولور .

امیرکون .— بوغاز ایچنده وروم ایلی حصاری ایله ایستنیه آراسنده کائن غایت لطیف وفرحفزا بر قریه وصیفیه درکه فاتح بغداد سلطان شجاعتنهاد حضرتلری روان حاکمی امیرکونه اوغلنه تخصیص ایتمش اولدیغندن بو اسمله یاد اولنمشدر .

ایمپراطورلر زماننده‌کی اسمی kiparodis des bizantine اولوب مؤخراً فریدون پاشا بغچه‌سی نامیله مسما ایدی .

امنیه برونی .— روم ایلینك بحر سیاهه طوغری ممتد اولمش اولان برچیقینتیسی‌درکه همنامی اولان طاغك دکزه طوغری امتدادندن تشکل ایتمشدر.

امنیه طاغی .— قوجه بلقان شعباتندن اولوب سواحل بحر سیاهده همنامی اولان برونله منتهی اولور .

بو طاغك سطح بحردن ارتفاعی ٨٣٣ متره‌در .

انجه .— اینجه ماده‌سنه مراجعت اولنه .

انجیرپازاری .— قونیه ولایتنده بعضاً ناحیه اتخاذ اولنمش برموقعك اسمیدر .

انجیر کویی .— سیقیا، قره دکز بوغازینك اناطولی یاقه‌سنده درسادتك صیفیه‌لرندن بر قریه‌نك اسمیدر .

انبار . — قرون وسطاده ومبادئ ظهور اسلاميه‌ده خيلجه اهميت قزانمش برشهرك اسميدر .

شهرك موقعى بغدادك اون فرسخ قدر غربنده وساحل نهرفراتده اولوب اليوم خراب برحالده‌در .

شهر اثور وايرانيلر وقتنده دخى مهم ايدى وسبب تسميه‌سى اولان انبار نامى وقتيله ارزاق عسكريه‌نك دپوسى حكمنده بولنمش اولمسيدر .

زمان خلافت صديق اعظمده خالدبن وليد حضرتلرى طرفندن فتح وتسخير اولنمشدر .

خلفاى عباسيه‌نك برنجيسى اولان ابو عبدالله السفاح طرفندن تزيين وتوسيع اولنه‌رق مقر خلافت اتخاذ اولنديغى حالده جعفر المنصور مركز خلافتى اولان هاشميه وبعده بغداده نقل وتحويل ايلمشدر .

علماى اسلاميه‌دن بر چوق ذواتك دخى مسقط رأسلريدر .

انجيرلى . — جزاير بحرسفيد ولايتنك استانكوى قضاسنه ملحق واطه‌نك جنوب جهتنده واقع كوچك بر اطه‌نك اسميدركه مدور الشكل و ٣٥ كيلو متره وسعتنده وبركاتى الطبيعه‌در .

وسطنده‌كى طاغك منفذ بركان اولديغى پك واضح اولان رأسنده طومان وسائره كبى آثار وولقانيه هر وقت نمايان اولور .

انجير ليمانى . — كملك كورفزينك نام ديكريدر .

كملك ومدانيه كلمه‌لرينه نظر اولنه .

اندرين . — حلب ولايتنك مرعش لواسنه ملحق برقضانك كرسئ اداره‌سى اولوب مركز لوانك يكرمى ساعت قدر غربنده واقعدر .

قضاسى : اطنه ولايتى ومرعش وزيتون قضالريله محاط ومحدود اولوب غرب وجنوب جهتلرى اورمانلقدر .

كشيش واندرين نهرلرى قضايى صولادقدنصكره جيهان ايرمغنه دوكيلورلر .

جيهان صويى قضانك شرقاً حد فاصليدر .

داخل قضاده هرجنس حبوبات ايله كليم والاجه وبز وعبا كبى منسوجات چيقار .

مهاجرين چراكسه طرفندن بعض اوانئ سيم دخى اعمال اولنمقده‌در .

انز . — اينوز كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

انصنا . — مصر عليانك بلاد قديمهٔ مشهوره‌سندن اولوب اليوم حال خرابيده‌در .

انطابلس . — بنغازى سنجاغنده كائن پنتاپوليس شهر قديمنك اسم معربيدر .

انطرسوس . — سوريه سواحلنده كائن طرسوس شهرينك عربجه اسميدر .

انكورى . — انقره ماده‌سنه مراجعت اولنه .

اوپار . — مناستر ولايتنك كوريجه سنجاق وقضاسنده ٣٥ قدر قرادن متشكل وطاغلق بر ناحيه‌در .

اوتوغشته . — هرسك قطعه‌سنده بربلده‌نك اسميدر .

اوتيك ـ ياخود ـ اوتيقه . —

تونسك شمال ساحلنده ونارباح شهرى قربنده اليوم حال خرابيده برشهردركه وقتيله افريقيه ايالتنك مركزى اولمشيدى .

اوجله . — بنغازى قطعه‌سنك برقه جهتنده بنغازى سنجاغنه ملحق بر قضانك اسميدركه جوانب اربعه‌سى چول ايله محاط برواحه‌دن عبارتدر .

اوچ قپولى طاغ . — آسياى عثمانيده كائن يشيل طاغك متشكل اولديغى اوچ پيقنك بريسيدر .

اوخرى . — مناستر ولايتى لواسى مضافاتندن همنامى اولان قضانك مركز اداره‌سى اولوب اوخرى نام كولك شمال شرقى ساحلنده ومركز ولايتك غرب جهتنده والّلى كيلو متره قدر اوزاغنده واقعدر .

قصبه‌نك موقعى كولك داخلنه طوغرى كيرمش اولان بر تپه‌جكك اتكى اولوب مذكور تپه‌نك رأسنده وقتيله متانت ورصانتله مشتهر اولان قلعه‌سى واردر .

آب وهواسى لطيف ومنظره‌سى كوزل اولمقله برابر بعضاً ايام صيفده افساد هواسنى موجب اولان مياسمى توليد ايدن بطاقلقلر تحصل ايتمكده‌در .

ارنبودلغك شمال وسطى قسمنده اولدقجه تجارتكاه بر قصبه اولديغندن قديماً دخى اهميت تجاريه‌سى موجود ايدى .

١٣ بيك قدر نفوسى وآلتى جامع ايله ٥ كليسا بر رشديه وبرقاچ صبيان مكاتبى وبرساعت قله‌سى واردر .

كولك كنارنده وقصبه‌نك قرب وجوارنده Lychnidus ليخنيدوس ناميله مشهور شهر قديمك خرابه‌لرى مشاهده اولنمقده‌در .

قضاسى : كولك جوانب اربعه‌سنى محيط اولان اراضيدن متشكل اولوب ايكى ناحيه ايله ١٠٣ قريه‌يى و قرق بيكه قريب سكنه‌يى جامعدر .

محصولات ارضيه‌سى حبوبات خمسه ايله ميوه وسبزه‌دن عبارتدر .

اوخرى كولنك محيطى ١٠٠ سطحى تربيعاً ٢٦٩ كيلو متره اولوب صويى براق وباليغى كثيردر .

سواحلى چاير وچمنلرى ولطيف يشيللكلرى حاوى اولوب كنديسنه برقاچ اوفاق تفك صولر دوكيلور وفضلهٔ مياهى درين نهرى واسطه‌سيله آدرياتيك دكزينه جارى اولور .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اوده‌مش .— آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنده همنامی اولان قضانك کرسیٔ اداره‌سیدر .

قصبهٔ مذکوره جنوب شرقیسنده وشمندوفرله ـ ٤ ساعت قدر اوزاغنده ٣٨ درجه ١٢ دقیقه عرض شمالیده و ٢٥ درجه ١٢ دقیقه طول شرقیده وسطح بحردن ١٢٣ مترو ارتفاعنده وکوچك مندرس چاینه دوکیلان بر تابع اوزرنده واقعدر .

نفوسنك (٤٦٧٩) زی ارکك و (٤٤٥١) ری قادین اولمق اوزره مقداری ٩١٣٠ عدد واماکن موجوده‌سی ١٩٨٢ در .

نفس قصبه‌ده ١ یاغخانه ١ دباغخانه ٢ صابونخانه ١٢٢ عرصه ١ حمام ٢٣ قهوه خانه ٨٥ مغازه ١٠ مسجد ٢ جامع ٥ مکتب ٢ کلیسا وسائره واردر .

قضاسی: شمالاً صالحلی وقصبه شرقاً آلا شهر جنوباً نازللی وآیدین غرباً تیره وباینذر قضالریله محاط ومحدوددر.

مشتملاتی برکی ، بالیامبولی، کلاس نام نواحیٔ ثلثه ایله ١٣٤ پاره کویدر.

نفوس موجوده‌سی ٥٨٧١٦ کشی اولوب بونك (٢٩٥٩٢) سی ارکك ومتباقیسی قادیندر . ونفوس مسلمه غیر مسلمه‌نك اون مثلندن زیاده‌در .

قضانك وسعت و جسامتی تربیعاً ١٧٤٣ کیلو متره اولوب بو مقدارك ٤٣٠ کیلو متره‌سی مزروع ١٧٠ کیلو متره‌سی قابل زرع اولدیغی حالده متروك ٢٢٥ کیلو متره‌سی اورمان ومتباقیسی غیر قابل زراعتدر .

اوده‌مشك واردات متحققه‌سی سنوی ٥١١٣٥٢١ غروشدن عبارتدر .

اراضیسی کوچوك مندرس نهری صولار وتمولوس نام قدیمیله معروف اولان بوز طاغی قضانك جهت شمالیسنده واقعدر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله پاموق اوزوم افیوندن عبارتدر .

داخل قضاده بر چوق بلاد قدیمه انقاض وخرابه‌سنه تصادف اولنمقده‌در

از جمله اوده‌مشك بر ساعت قدر بعد ومسافه‌سنده وبوز طاغی اتکنده کائن هیپاریا شهر قدیمی که الآن تاپون نامیله موسومدر.

بیزانس عهدنده قرستوپولیس نامنی آلان برکی وقدیماً قالوئه دنیلان کلاس شهرلری ازمنهٔ قدیمه بقایاسندندرلر.

اور .— (ur) اراضیٔ بابلیه‌ده کائن حضرت ابراهیم علیه السلامك وطنی اولان برشهر قدیمدرکه الآن خرابه‌سی منتفك سنجاغی داخلنده وسوق الشیوخ قصبه‌سی جوارنده مرئی ومشهود اولمقده‌در.

اورته‌پاره .— مغنیسا سنجاغنده تمورجی قضاسی نواحیسندندر. نفوسی ٧٨٠٠ ومرکزی احمدلر قریه‌سیدر.

اورته‌چای .— اناطولی وقونیه ولایتنك تکه سنجاغنده المالی قصبه‌سنك اوچ میل قدر جهت جنوبیسنده کائن اوالان نام کولك منتهای جنوبیسندن ظهور ایدرك بحر سفیدده دوکیلان برچایك اسمیدر .

اورته‌قیا .— اندوغی ماده‌سنه مراجعت اولنه.

اورته‌کوی .— درسعادت ملحقاتندن استانبول بوغازینك روم ایلی یاقه‌سنده کائن وبشکطاش ایله ارنبود قریه‌سی میاننده واقع برقریه‌در بونامده ادرنه ولایتنك مرکز لواسنه مضاف برقضا مرکزی اولوب قضاسی ٥ ناحیه و ٧٠ قدر قرادن مرکبدر .

قونیه ولایتنك نیکده سنجاغنده ونیکده‌نك غربنده وقزلجه صو توابعنده بریسی اوزرنده وقره‌جه طاغ قربنده کائن برقریه‌نك اسمیده اورته کوی‌در.

اورشلیم .— قدس شریف ماده‌سنه مراجعت اولنه

اورشی .— اشقودره ولایتنده بر موقعك اسمیدر.

اورغانلی .— آیدین ولایتنده بر قریه‌نك اسمیدر.

اورفانی کورفزی .— سلانیك ولایتنك سواحلنده وخالکیدیك شبه‌جزیره‌سنك شرقنده اطه‌لر دکزنده تشعب ایدن بر کورفزدرکه منتهاسنده اورفانی ویاخود رندینا قصبه‌سی وقره‌صو منصبی واردر.

اورفه .— حلب ولایتنده اورفه سنجاغنك کرسیٔ اداره‌سی اولوب مرکز ولایتك ١٩٠ کیلو متره قدر شمال شرقیسنده وفرات توابعندن کهریز چایی کنارنده واقع بر قصبه‌در . قصبه ایکی تپه‌نك اراسنده کائن اطرافی سور وعمیق خندقله محاط وبر اسکی قلعه ایله آثار عتیقه‌دن بعض قیمتدار انقاضی وستونی حاویدر .

قصبه‌نك نام قدیمی کلدانیلر بیننده ur وعربلر بیننده رهادر . درونده بر کوزل جامع شریف ایله مقام ابراهیم علیه السلام واردر .

عین ذلیخا وخلیل الرحمن صولری برکهٔ ابراهیم نام کوله دوکلمکده‌درلر . خانه‌لری کارکیر واوزرلری اکثر عربستان بلادنده اولدیغی کبی طاملی در قصبه‌نك موقعی حلب ودیاربکر جاده‌سی کذرکاهنده بولندیغندن تجارتی اولدقجه معمور در .

نفوسی ٣٠ بیکه قریب وقسم اعظمی اسلامدر .

اورفه سنجاغی .— ولایتك جهت شرقیسنده بولنوب جنوباً وغرباً حلب ومرعش سنجاقلری شمالاً معمورة العزیز ودیاربکر ولایتلری شرقاً زور سنجاغی ایله محاط اولوب فرات نهری لوانك سمت غربیسنی اسقا ایدر . شمال جهتی طاغلق ایسه‌ده جنوب شرقی جهتی اوودر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

سنجاق اورفه - سروج - روم قلعه بیره‌جك نامیله درت قضا ایله بونلره مربوط ١٠ ناحیه و جمعاً یكون ١٢٣٩ قریه‌دن مركب و متشكل اولوب سكنه‌سی ١٤٣٤٨٥ نفوسدر كه قومیت نقطهٔ نظرنده مقدارلری بر وجه آتیدر :

اسلام		خرستیان	
عددنفوس		عددنفوس	
٧٤٧١٤	ترك	١٥٠٠	روم
٤٠٦٧٦	كرد	٢٤١٧	ارمنی قاتولكی
٧٣٧٥	اقوام سائره	٨٣٨	كلدانی
١٢٢٦٦٥	یكون	٤٠٠	لاتین
		٤٠٦٠	اورتودوقس
		٢٠٠٠	ارمنی
٣٦٧	موسوی	٦٢١٨	یعقوبی
		٢٠٠٠	پروتستان
		١٠٤٥٣	یكون

مجموعی

١٤٣٤٨٥

اورفه سنجاغنده اسلامه مخصوص ٢٥ مدرسه‌ده ٦٠٠ طلبه و ٣ مكاتب عالیه‌ده ٢٠٣ طلبه و ٥٥ مكاتب ابتدائیه و صبیانیه‌ده ١٠١٦ طلبه و خرستیانلره مخصوص ٢١ مكاتب ابتدائیه‌ده ١٢٦٦ طلبه موجوددر .

سنجاغك محصولاتی سنوی ٩٦٠ بیك كیله بغدای ٦٩١ بیك كیله آرپه ١٨٥٠٠ كیله مصر ١٠٨٠٠ كیله سیسام ٢٠٠٠ كیله پرنج ١٨٥ بیك قیه كنویر ٩٣ بیك قیه پاموق ١٣٢٦٣ قیه توتون و سائره‌دن عبارتدر داخل لواده ٢٢١ قدر منسوجات متنوعه فابریقه و دستگاهی ٤٠ قماش دستگاهی ٨ دكرمن ١٤ بویاخانه ٢٠ فرون ٣ یاغخانه ٣ صابونخانه ٢٣٧٠ اصناف متنوعه‌یه مخصوص دكان ٦ بزستان ١٤ خان ١٠ حمام موجوددر .

اورفه قضاسی : لوانك شمال شرقی سمتنده اولوب شمالاً معمورة العزیز و دیار بكر ولایتلری شرقاً زور سنجاغی جنوباً سروج غرباً بیره‌جك و روم قلعه قضالریله محدود اولوب ناحیه ایله ٦١٢ قریه‌دن مركبدر . نفوسی ٦٨٨٣٥ كشیدر .

قضاده ١٨ مدرسه بر رشدیه ٤٤ صبیان مكاتبی ١٨ خرستیانلره مخصوص مكاتب ابتدائیه واردر .

اوركوب .- قونیه ولایتنك نیكده سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه‌در . نیكده‌نك سكسان كیلو متره قدر شمال شرقیسنده و قزل ایرمق توابعندن بر كوچك صو كنارنده واقعدر . هواسی كوزل باغ و بغچه‌لری كثیر میوه‌لری مبذول بر محل دلكشا اولوب درونده بر باب ملكیه رشدیه‌سی و بر قاچ صبیان مكتبی ایله مدرسه و ١٤٠٠ قدر خانه واردر . نفوسی ٨ بیكی متجاوزدر . اوركوب قضاسی سنجاغك منتهای شمال شرقیسنده اولوب قیصریه و قیرشهر سنجاقلری و نوشهر قضالریله محدوددر . ٢٥ بیك نفوسی ٧٠ قدر جامع و مسجدی ٥ كلیساسی ١١ كتبخانه و سائره‌سی واردر .

محصولاتی انواع میوه ایله حبوبات جهری دنیلان بویا افیوندن و معمولاتی سختیان و بلغامی طاشدن یاپدقلری كاسه و فنجان و سائر اوفاق تفك شیلردن عبارتدر

اورول .- (orul) حلب ولایتی داخلنده شمالی سوریه‌نك مهمجه مواقعندن بریسیدر .

اورله .- نام عتیقی وولا ووقلاوزمن در ایدین ولایتنده ازمیر سنجاغنه ملحق همنامی بولنان قضانك كرسیٔ اداره‌سی اولوب ازمیرك غرب جنوبیسنده واقع اولوب ٣٨ درجه ١٨ دقیقه عرض شمالی و ٢٤ درجه ٢٦ دقیقه طول شرقیده ووقلاوزمن كورفزندن یارم ساعت قدر كیریده‌در . ساحلده بر تحفظخانه‌سی واردر .

اورله قضاسی : شمالاً ازمیر كورفزی شرقاً ازمیر جنوباً سفریحصار غرباً چشمه قضالریله محاطدر ٢٤ پاره قریه ایله ایاسفید نامنده بر ناحیه‌دن متشكلدر . سكنه‌سی ٢٣٣٤١ نفوسدن عبارتدر .

اورله‌ده بحره قریب كل بغچه‌ده صویی سولفات دوسود ، مغنزی و آرسنیق حاوی و فساد معده و حصبات كبدیه‌یه نافع كل بغچه نام ایلیجه ایله امراض جلدیه و ریهٔ مفصلیه‌یه نافع اوزبك نام معدن صویی واردر .

اورله قضاسنده ٩٨ ؛ خانه ٤٦٣ دكان ١٨٢ مغازه ٩ ؛ قهوه خانه ٤ خان ٢٣ فرون ٥ اوطه ٥٠ آخور ٤ دباغخانه ٥١ دكرمن ٣ حمام ٦ جامع شریف ٢ اسلام مكتبی ٣ روم مكتبی ١ یهودی مكتبی ٥ روم كلیساسی ١ حورا موجوددر .

قلازومن قصبه‌سی غایت اسكی بر شهر اولوب ایئونیا قولونیلری واسطه‌سیله تأسیس اولنوب ایئونیا هیئت متحده‌سنك بر قسمی اولمش و مدیك محاربه‌سنده ایرانی اوتانس طرفندن ضبط اولنمشیدی .

بیوك اسكندر قصبه‌یی قطعه‌یی بر شوسه ایله ربط ایلدی .

قبل المیلاد ١٨٨ سنه‌سنده روما لیلرك حمایه‌سنه كچه‌رك براز صكره رومانك اسیا ولایتی صره‌سنه ادخال قلنمشدر .

فیلسوف عانا فساغور و هرموتیم قلازومن‌ده تولد ایتمشلردر .

اورله كورفزی ازمیر كورفزندن منشعب اولوب سفاینك صو المسنه مخصوص مكمل بر مرسادر .

اورمانلق .- شمالی سوریه قطعه‌سنده و حلب ولایتی داخلنده بر قریه‌نك اسمیدر .

اوزغره (ouzghéra) **.-** طربزون ولایتنك اردو قضاسنده بر قریه‌در .

اوزوملی .- آیدین ولایتنك منتشا سنجاغنده بر قریه‌در كه بعضاً ناحیه اتخاذ اولنمشدر .

اوزونجه‌اووه .- شرق روم ایلی ایالتنده خصكوی

جوارنده ومریج قربنده برقصبه‌در .

اوزون کوپری .— (جسر ارکنه دخی دیپور) مریج توابعندن ارکنه نهری اوزرینه سلطان مراد خان ثانی حضرتلری طرفندن انشا اولنمش بینظیر وغایت جسیم برکوپرینک نامیله توسیم قلنمش اولان برقصبه‌نك اسمیدرکه قصبهٔ مزبوره نهرك صول ساحلنده وادرنه‌نك ٤٨ کیلومتره قدر بعد مسافه‌سنده واقع درونده ١٠٠٠ قدر نفوس وبرباب رشدیهٔ ملکیه مکتبی واردر .

روم ایلی شمندوفری قصبه‌نك قرشوسندن کچدیکی کبی اوراده برده موقفی واردر .

قصبه همنامی اولان قضانك مرکز اداره‌سیدرکه قضاسی ادرنه سنجاغنك حوضه ودیمتوقه ووده اغاج لواسنك صوفیلو وتکفور طاغی سنجاغنك خیره‌بولی ومعلقره قضالریله محاط ومحدود اولوب اراضیسی غایت منبت ومحصولدار ونهر ارکنه ایله ریان اولمقده‌در .

طاغلری غایت صیق اورمانلر واوه‌لری لطیف چمنزار وترلالری محتویدر .

اهالیسنك قسم اعظمی اسلام ومتباقیسی روم بلغار اولمق اوزره ٣٥ بیك نفوسی متجاوزدر .

قضانك مشتملاتی ٣ ناحیه و٦٥ قریه اون بیکدن زیاده اماکن مختلفه‌دن عبارتدر .

استرووه .— سلانیك ولایت ولواسنده وودینه قضاسنه ملحق برناحیه مرکزیدرکه همنامی اولان کوچك برکولك سمت وساحل شمالیسنده ومرکز ولایتك ٩٥ ومرکز قضانك ١٧ کیلو متره قدر بعد ومسافه‌سنده واقعدر .

سکنه‌سی ٣ بنك وقرای مشتمله‌سی ١٤ قریه‌دن عبارتدر .

اوسترووه کولی ناحیه داخلنده وطاغلق برمحلده کوچوك برکولدرکه برخیلی اوفاق تفك صولری آلدیغی حالده برمحله جریان ایتمز وعمق وسطیسی ٣٠ متره‌در .

کولك داخلنده وساحله یقین برمحلده‌کی اطه اوزرنده الآن موجود بولنان برجامعه سکنه‌سی مقدما اوسترووه شهری داخلنده اولدیغی حالده صوینك ترفعیله قصبه‌دن آیرلمش نظریله باقمقده‌درلر .

اوطاس .— جزیرة العربده دیارهوازنده بروادینك اسمی اولوب زمان سعادتنشان جناب پیغمبریده حنین وقعهٔ مشهوره‌سی وادئ مزبورده جریان ایتمشدر .

اوغلاق دره .— قسطمونی ولایتی داخلنده کنغری لواسی ملحقاتنده برقریه‌نك اسمیدر .

اوف .— طربزون ولایتنك لازستان لواسنه ملحق اوف قضاسنك کرسئ اداره‌سیدرکه بحرسیاه ساحلنده وهمنامی بولنان نهرك منصبنده واقعدر .

اهالیسی اسلام وخرستیان وروم لسانیله تکلم ایتمکده وسویلدکلری لسان کندیلرینك قدیم یونان مهاجرینی اولوب اول جهتلرده توطن ایتمش اولان اقوامك احفادی اولدقلرینی ایما ایلمکده‌در .

اوف قضاسی : شمالاً بحرسیاه غرباً مرکز لوانك سورمنه قضاسی وشرقاً لازستان لواسنك مرکز قضاسیله محاط ومحدود اولوب ٦٠٠٠٠ نفوسی و١٢٥ قریه‌یی جامعدر .

اراضیسی طاغلق اولمعله برابر غایت منبت ومحصولداردر .

قضانك محصولاتی سنوی ١١٧٠ هکتولیتره بغدای ٣٩٢٠ هکتولیتره آرپه ٧٥٨٧٠ مصر ٨٩٧٢٠ کتان ٣٠ بیك کیلوغرام جویز ٥٦١٥٠٠٠ کیلوغرام قوری اوت وسائره‌در .

اوقاف .— اطنه ولایتنك ایچ ایل لواسنده واقع برقریه‌نك اسمیدر .

اوکز .— قسطمونی ولایتنك کنغری لواسی داخلنده برقریه‌در .

اولاش .— اطنه ولایتنك مرسین لواسنك طرسوس قضاسی داخلنده برناحیه‌نك اسمیدرکه نمرون واولاش کولك تکه‌لو ناحیه‌لریله برلکده ٨٢ قریه و٢٩٢١ خانه‌یی جامع اولوب ایکی مدیر واسطه‌سیله اداره اولنمقده‌درلر .

اولوباد .— خداوندکار ولایتنك مرکز لواسی داخلنده ومیخالیج قضاسنده کائن اپولونیا (ابولیوند) نام کولك شمال ساحلنده برکوچوك قصبه‌جق اولوب اسمنه منسوب اولان وکولك آیاغی حکمنده بولنان اولوباد چایی درون قصبه‌دن کچدکدنصکره میخالیج چاینه قاریشور .

نام قدیمی «اولپادیوم» lupadium در .

اولوبورلی .— اپولونیا نامی تحتنده مؤسس اولان بلاد وقصباتدن بریسی اولوب قونیه ولایتنك حمید آباد لواسنه مضاف برقضا مرکزیدر .

قصبه قره‌حصار صاحب جاده‌سنده واکردیر کولنه دوکیلان برچایك کنارنده ومفرح ومرتفع بر موقعده اولوب هواسی صاغلام ولطیف وجوانب اربعه‌سی باغ وبغچه‌لرله مزیندر .

درونده ٤٠٠٠ دن زیاده اهالی وبر رشدیه مکتبی ایله برکتبخانه وبرقاچ جامع ومسجد وسائره واردر .

قضاسی : ١٠ قریه و١٥ بیك سکنه ٤ خان ٤ حمام ١٥٠ قدر دکان و٢٦ جامع ومسجد ٢ کلیسایی محتویدر .

محصولاتی حبوبات ایله آفیون پاموق ومصنوعاتی الاجه سختیان کبی شیلردر .

اولوچای .— اناطولیده کدیز چایی توابعندن بری اولوب منبعی عشاق قصبه‌سنك غرب جنوبیسنده کائن برمحلدن اخذ ایله یکیشهرك شمال شرقی جهتنده نهره منصب اولور .

اولوقشلا .— قونیه ولایتنك نیکده سنجاغنده

واطنه ولايتی حدودنده سیهان توابعندن قورشون چابی اوزرنده و اركلینك شرق و نیكده‌نك جنوب سمتنده كائن بر قصبه‌جقدر .

اونیه .- نام عتیق «اونوئی oenoé» در . طربزون ولایتنك جانیك لواسنده قضا مركزی بر قصبه اولوب مركز لوانك ۸۶ كیلومتره قدر شرق جنوبیسنده وساحل بحر سیاهده و برقویك منتهاسنده واقع اوله‌رق دكز جهتندن منظره‌سی بر شكل هلالی آندیرمقده‌در .

۶ : ۷ بیك راده‌سنده بولنان سكنه‌سی كمیجیلك ایله متعیش اولوب سفینهٔ تجاریه اعمالنه مخصوص دستكاهلری واردر .

بوندن اون سنه قدر اقدم ظهور ایدن بر حریق خانمانسوز همان بالجمله ابنیه‌سنی محو وافنا ایتمش ایدی .

اونیه قضاسی : ساحل بحر سیاهده طولاً ۶۰ كیلومتره و بحر سیاهدن جنوباً منتهی اولدیغی نیكسار قضاسنه قدر عرضاً ۱۱۰ كیلومتره ممتد اولوب شرقاً فاتسه غرباً ترمه قضالریله محدوددر .

سكنه‌سنك ۲۵ بیكی اسلام سكز بیكی روم بش بیكی كرجی ایكی بیكی ارمنی اولمق اوزره مجموع مقداری قرق بیك نفوسدن عبارتدر .

مشتملات قضا قره اوج ناحیه‌سیله ۱۰۴ قریه در .

اراضی طربزون ولایتنك اقسام سائره‌سی مثللو سواحلده منحط ودوز اولدیغی حالده داخله طوغری بالتدریج كسب ارتفاع ایدر . سكنه‌سنك یگانه صنعتلری سواحللیلر كمیجی و دولكر وایچرو طرفلرده كیلر رنجبردرلر .

اك شدید صیجاق مواسمده بیله سواحلك درجهٔ حرارتی معتدل ومیزان الحراره ۳۰ : ۳۲ درجه‌یی تجاوز ایتمزسه‌ده سمت جبالك صغوغی قیشین غایت شدتلی اولور .

قضانك محصولاتی حقنده یالكز بر فكر اجمالی حاصل ایتمك ایچون ۱۳۰۵ سنه‌سی ایچون مرتب اولان جدوله مراجعت كفایت ایدر :

جدول

۱۸۰۰۰۰	كیله	مصر
۴۶۰۰۰	«	بغدای
۴۳۰۰۰	«	آرپه
۳۸۰۰۰	«	یولاف
۲۵۵۶۵۰	قیه	كتان
۲۴۳۰۰۰	«	كنوز
۲۴۴۸۰	«	پرنج

قدیماً قضا دائره‌سنده پك زنكین تیمور معدنلری وار ایدی كه سكنه‌سنك معدنجیلك یگانه صنعتلری اولدیغی حالده بوكون همان متروك حكمنده‌در . داخل قضاده جاری انهار مشهوره انجق درویش دره و یاخود جویز صویی نامیله مشهور اولان و فاتسه جهتندن

كلان اوفاق بر صودن عبارتدركه متقدمین بوكا فیغاموس دیرلر .

اونیه ایله قره اوج ناحیه‌سی خارج اولدیغی حالده قضایی تركیب ایدن ۱۰۴ قریه‌نك نفوس موجوده‌سی ۵۰۰۰۰ مقدارینه بالغ اولور .

دائرهٔ قضاده بر باب رشدیه و بر خیلی صبیان مكتبلریله ۷۵ جامع ومسجد ۲ خان ۳ حمام ۴۰۰ دكان موجوددر .

اووه .- ارضروم ولایت و سنجاغنده ولواء مزبورك سمت غربیسنده واقع ۱۷ ناحیه و ۱۷۱ قریه‌یی جامع بر قضا اولوب مركز اداره‌سی ارضرومك ۱۶۱ كیلومتره بعد و مسافه‌سنده هواسنك جیادتی وموقعنك لطافتی ومیاه معدنیه‌سنك كثرتیله مشهور ایلیجه قصبه‌سیدركه ایام صیفده متمولین قضا واطراف وحوالیدن برچوق مرضا لاجل التنزه والشفا قصبه‌یه كلوب اقامت ایتمكده‌در .

قضانك سكنهٔ موجوده‌سی ۴۹۰۸۷ اسلام و متباقیسی ملل سائره اوله‌رق ۷۰۴۸۵ نفوسدر .

داخل قضاده ۱۶ مدرسه ۲۰ مكتب ۹۱ جامع شریف ۴۲ كلیسا ومناستر ۱۲۲ چشمه ۲۲۷ دكرمن ۴ كاركیر كوپری ۶۷ مغازه ۲۷ خان موجوددر .

محصولات ارضیه‌سی آرپه بغدای صاری باش كتان تخمی و معمولاتی منسوجات صوفیه وقطنیه ایله قیل طوربه وچوالدن عبارتدر .

اووه‌جق .- معمورة العزیز ولایتنك درسیم لواسنده بر قضا ومركز قضا اولان كوچك بر قصبه‌نك اسمی در .

قضا ۷۵ قدر قریه و ۱۴ بیك نفوسدن مركبدر .

مركز قضانك جوارنده غایت جسیم بر اورمان واردر .

اووه‌جق اسمنده قسطمونی ولایتنده واطنه‌نك ایچ ایل سنجاغنده وقونیه‌ده برقاچ دانه قریه واردر .

اووه‌جق نامنده بر طاغ ده قونیه ولایتنك غرب سمتنده واقع اولوب بوز برون و درمانلی سلسله‌لرینه مربوطدر .

اووه‌یوزی .- قسطمونی ولایتنك بولی سنجاغنده بارطین قضاسی ملحقاتندن بر قریه‌نك اسمیدر .

اهدن .- سوریه سمتنده جبل لبنان سنجاغنك بترون قضاسنده بر ناحیه مركزیدركه اثنای شتاده هواسنك برودت ویازین لطافتیله مشهوردر .

اهرام مصریه .- بین العوام فرعون تپه‌لری دیه مشهور اولان مبانئ جسیمه ومرتفعه‌دركه قدمای ملوك مصریه طرفندن مدفن اولمق اوزره بنا ایدلمش و درونه بعض ملوك و اول وقتلر معبود اتخاذ اولنان حیوانات مقدسه دفن اولنمشدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بونلرك قاعده‌لری مربع الشكل اولوب يوقاری‌يه طوغری كوچيله‌رك رأسلری بر نقطه ايله منتهی اولمغله اشكال هندسيه‌دن هرم تعبير اولنان شكل بونلره نسبتله موسوم اولديغی شبهه‌سزدر.

بونلرك درونه زميندن بر مقدار مرتفع اولان قپولردن خول اولنور والك مشهورلری قاهره پيشكاهنده ونيلك صول جهتنده كائن جيزه قصبه‌سی جوارنده بولنور.

اهرامك اك جسيمنك قاعده‌سی ۲۱۵ متره سطحنده وارتفاعی ۱۳۳ متره‌در. تاريخ بنالری عندالمورخين مختلف فيه اولوب فقط قبل الميلاد ۱۵۰۰:۲۰۰۰ سنه قدر اولمسی مظنوندر.

مصرك مواقع سائره‌سنده بولنديغی مثللو ممالك سائره‌ده دخی بو طرزده ابنيه‌لر موجوددر. از جمله آمريقاده مكسيقا مملكتنده طبق مصر هرملرينه مشابه ابنيه‌لر كورلمشدر بوكا بناءً بعض مؤلفين ازمنهٔ قديمه‌ده آمريقا قطعه‌سی قطعات سائره سكنه‌سنه مجهول اولميوب قدمای مصريونك مكسيقا اهاليسيله مناسبتلری اولديغنه حكم ايتمشلردر.

الحاصل مارالذكر اهرام غايت جسيم طاشلرله بنا اولنمش اولوب اشبو طاشلر دخی نيلك صاغ طرفنده واهرامك مقابلنده واقع طاغلردن قطع و نقل اولنديغی آثار ودلائليله اكلاشلمقده‌در.

اهرام مصريه‌نك هيچ بر محلنده خطوط ونقوش قديمه‌دن اثر كورله‌مامسی جهتيله بعض مورخين مبانیٔ مزبوره‌نك صنعت كتابتك مجهول بولنديغی برزمانده انشا اولنديغنه حكم ايتمشلر ايسه‌ده اصول هندسيه وقواعد ميخانيكيه‌يه متوقف بولنان بو مثللو صنايع عجيبه‌نك مبدأ علوم اولان صنعت كتابتدن بی‌بهره برطائفهٔ جاهله‌دن صدوری بعيدالاحتمال اولديغی ازادهٔ شك وكماندر.

اهرام مزبوره اعظم مصنوعات بشريه‌دن اولديغندن عجائب سبعهٔ عالمدن معدود بولنمشدر.

ايپصاره.- جزائر بحر سفيد ولايتنده ساقز اطه‌سنك ۱۹ ميل غربنده وقره برونك ۲۵ ميل آچيغنده واقع كوچك برجزيره اولوب اخيراً قضا اتخاذ قلنمشدر. اطه‌نك طولی ۱۰ وعرضی ۵ كيلومتره‌در ملحقات قضا بر قاچ اطه‌جق علی الخصوص آنتی ايپصاره آطه‌سيدر. نفوسی ۴۵۰۰ قدردر.

جزيره طاشلق وقيالق اولديغندن زراعت همان مفقود حكمنده‌در. ايپصاره وآنتی ايپصاره اره‌سنده غايت كوزل بر قوی موجود اولوب شرق وغرب، غرب شمالی روزكارلرندن محفوظ اولديغی كبی سفاين ۱۰:۱۲ قولاجه تيمور براقيرلر. مركز قضا اولان ايپصاره بوكوزل ليمانك پك يقيننده‌در.

ايپصاله.- روم ايليده اك اول ايدیٔ غالبهٔ عثمانيانه انتقال ايدن قصبات‌دن اولوب ادرنه

ولايتنك دده آغاج لواسنده صوفيلی قضاسی نواحيسندندر.

موقعی مريچك ساحل يسارنده ومريچه دوكيلان برچای اوزرنده اولوب ۳۵۰۰ قدر سكنه‌سی واردر.

ايپك.- روم ايلیٔ شاهانه‌نك ارنبودلق قطعه‌سنده قوصوه ولايتنك متشكل اولديغی الويه‌دن همنامی اولان سنجاغك كرسیٔ اداره‌سيدر.

موقعی درين توابعندن ايپك صويی كنارنده وارنبودلق سلسله‌سنده شرق جنوبی اتكنده اولوب صولاق وباغ وباغچه‌لری كثير وهواسی لطيفدر.

اهاليسی ارنبودلرك كيفه جنسنه منسوب اوله‌رق مقدارلری يكرمی بيكدن زياده‌در. قصبه‌ده اعلا طبانجه وبچاق واسلحهٔ سائره سختيان وكاوسله اعمال اولنور درون قصبه‌ده بری فاتح حضرتلرينك اثر بناسی اولمق اوزره ۱۰ قدر جامع و ۲ مدرسه بر رشديه مكتبی ۱۰ صبيان مكتبی ۶۰۰ قدر دكان ومغازه ۱ حمام ۱۰ خان بر قاچ كليسا وقربنده بر بيوك مناستروار در.

ايپك اهاليسی ارنبودلغك اكثر جهتنده اولديغی كبی عادات قوميه‌لرينی شديداً محافظه وقان دعوالرينی تعقيب ايتمكده‌درلر.

ايپك قضاسی: نفس قصبه ايله ۲۰۰ قدر قريه و قرق بش بيك نفوسی مشتمل اولوب يكی پازار سنجاغی واشقودره ولايتی برانه قضاسی غوسينه قضاسی پرشتنه سنجاغی وياقووه قضاسی ايله محاط ومحدوددر.

اراضيسی طاغلق وقومسال در.

ذكر اولنان ايپك قضاسی ايله برانه ترغويشته ياقووه غوسينه قضالری ايپك سنجاغنی وجوده كتورمشلردر.

حدود حاضره‌سی غرباً قره طاغ واشقودره ولايتی جنوباً مناسترولايتی شرقاً پرشتنه سنجاغی شمالاً يكی پازار لواسی ايله معيندر.

اراضی اكثريتله طاغلق ايسه‌ده كوزل ومنبت واديلری وغايت زنكين اورمانلری ولايعد قيون سوريلری اعاشه‌سنه كافی مرعا و چايرلقلری شاملدر.

طونه وتوابعندن ليم ودرين نهرينك بر قولی اولان اق درين صويی سنجاغی اروا واسقا ايدر.

زراعت كريده ايسه ده حبوبات وميوه‌نك انواع متعدده‌سی واردر.

قصبانده كموش اوانی و صرمه‌لی البسه واسلحه وطاغلرده‌كی ارنبودقبائلی طرفندن اعلا پينروياغ اعمال اولنمقده‌در.

اهاليسی يوز بيكی متجاوز اولوب قسم اعظمی اسلامدر.

لسانلری ارنبودجه ايسه‌ده غرب شمالی جهتلرنده بوشناقجه‌ده سويلنمكده‌در.

ايچ ايل.- اطنه ولايتنك منقسم اولديغی بش سنجاغك بريسی واك غرب جهتنه دوشنيدر.

ایچ ایل نامی پای تخت سلجوقیان اولان قونیه موقعندن باقیلدقده لوانك طاغ ایچنده کورلمسی جهتیله تسمیه اولنمشدر.

سنجاق شمالاً وغرباً قونیه ولایتی شرقاً ولایتك مرکز لواسی جنوباً بحر سفیدایله محاط ومحدود اولوب سلفکه، آنامور، موط، ارمناك، کلنار نامیله بش قضا وبونلردن سلفکه اوچ ارمناك بر انامور ایکی موط اوچ کلناردرت که جمعاً ١٣ ناحیه و٣٢١ قریه‌یی جامعدر.

ایچ ایل لواسی : ٤٥٠٠٠ ترك ١٥٥٠٠ کرد ٢٤٠٠٠ روم ١٢٠٠٠ قبطی ٨٧٨٠ اقوام سائره که جمعاً ١٠٥٢٨٠ نفوسی مشتملدر.

نفوس مزبورەنك هر قضایه عائد اولان مقداری بروجه آتیدر.

سلفکه قضاسی		:	٢٨٥٥٠
ارمناك	«	:	٢٦٤٢٧
موط	«	:	١٥٣٦٨
آنامور	«	:	١٦٨١٥
کلنار	«	:	١٨١٢٠
یکون			١٠٥٢٨٠

لوانك شمال وغرب جهتلری طاغلق اولوب غایت جسامتلی اورمانلری حاویدر. واصل سنجاقده‌کی اورمانلرك وسعتی ٢٢١٨١٨ هکتار وسعتنده‌در.

نهرلرك باشلوجه‌لری لاماس صویی «اسکی لاموس» کوکصو «قالیقادنوس» طاتلی صو صغوق صو بوز یازی آنامور چایی، قالاندران وسائره‌دن عبارتدر.

ایچ ایل لواسنك مشتمل اولدیغی اماکن مختلفه‌نك هر قضایه کوره مقداری بروجه زیر جدول مخصوصنده بیان وتزبیر قلنمشدر :

اسامی قضا	جامع ومساجد	درگاه	مدرسه	خان	حمام	دکان	مکتب	کتبخانه	دکرمن
ارمناك	٨٦	١	٦	٢	٢	٣١٥	٦٣	١	١٢
آنامور	٢	١				٤٠	١		
موط	٢		٢	١		٢٠	١		
کلنار	٢	١				٤٠	١		
یکون	٩٢	٣	٨	٣	٢	٤١٥	٦٦	١	١٢

لوانك محصولی حبوبات متنوعه ایله کراسته‌دن ومعمولاتی کلیم کبه وحاولی سجاده‌دن عبارت اولوب طاغلرده خیمه‌نشین کرد قبائلی غایت نفیس پینر ویاغ اعمالیله قصبه وشهرلرده فروخت ایدرلر.

مرکز لوا سلفکه قصبه‌سیدر.

ایچ ایل قدیم کلکیانك برقسمی اولوب بوراسی وقتیله فنیکه‌لیلر آثورلیلر بابللیلر عجملر ویونانیلره ومؤخراً رومالیلره چکمشدر.

اقوام مزبوره‌نك یادکار عمرانلری اولان پك چوق آثار بوکون مصادف انظار زوار اولمقده‌در.

ایداطاغی .— اناطولینك غربنده کائن قاز طاغنك

نام دیکریدرکه ادرمید کورفزینك سمت شرقیسندن بدأ ایله شمال شرقی‌یه طوغری امتداد وبیغا سنجاغی داخلنی متعدد ومتفرق قوللریله طولدیرمشدر.

بو اسمده کرید اطه‌سنك وسطنده دخی یوکسك بریبغین موجوددر.

ایرك .— یاخود ایراك وهرك سیواس ولایتنك اربعه قضاسنك مرکزی اولان برقصبه‌نك اسمیدرکه توقادك شمالنده ویشیل ایرمغك ایکی مهم قولنك ونیکسار ایله اماسیه‌دن کلان ایکی جاده‌نك محل تلاقیسی قربنده کائن موقعاً پك مهم برقصبه‌در ایرمغك صاغ طرفنده بوغاز حصار قلعه‌سی نامیله مشهور برقلعه موجوددر قصبه‌نك بیك سکنه‌سی ٨ جامع ومسجد و برمدرسه ٦ قدر خان و ١٥٠ قدر دکانی واردر.

ایزاوغلی .— زبانزدی ایزولی‌در. معمورة العزیز ولایتنده ملاطیه لوا وقضاسنده وملاطیه‌نك شرقنده وخربوط - ملاطیه جاده‌سی اوزرنده فرات نهرینك صاغ یقه‌سنده ونهرك کچید نقطه‌سنده بر کوچوك قصبه‌درکه اهمیت موقعیه‌سنه مبنی نهرك قرشو طرفنده قدیماً بنا اولنمش برقلعه واردر.

ایزلادی .— بلغارستانده وصوفیه جوارنده برقصبه‌درکه معمولات نسجیه‌سی ودوشمه‌لك احراملرینك شهرت قدیمه‌سی واردر.

ایسوس .— اطنه ولایتنده‌کی ایاس شهر قدیمنك اسکی اسمیدر. تفصیلات ایچون آیاس ماده‌سنه نظر اولنه.

ایشیقلی .— خداوندکار ولایتنك قره حصار صاحب لواسی ملحقاتندن صندقلو قضاسنه تابع شیخلو ناحیه‌سنك مرکزی اولان قریه‌نك اسمیدر.

ایلبصان .— یاخود البصان مناستر ولایتنه تابع واسمنه منسوب لوانك مرکز اداره‌سی اولوب اشقومبی نهرینك ساحل یمیننده ونهرك حوضۀ علیاسی جهتنده واقع اولوب خراب برسور ایله محاط ونهراوزرنده کارکیر ومتین برکوپریسی واردر.

نفوسی ٣٥٠٠ خرستیان و ١٦٥٠٠ اسلام اولمق اوزره یکرمی بیك مقدارنده‌در.

درون شهرده ارنودلقده شهرتکیر اولان تفنك ناملوسی اعمال اولندیغی کبی تفنك ویوکدن کبه ووالنسه دنیلان بطالیه یاپیلور.

لواسی : طاغلق واورمانلق اولمقله برابر غایت منبت براراضیدن متشکل وولایتك غرب قسمنی وجوده کتوررد وهرجنس حبوبات ایله زیتون اوزوم پرنج کلیتله یتشور.

مشتملاتی ایلبصان - غرامش - بکین نامیله اوچ قضا ایله ٣١٢ قدر قریه‌دن عبارتدر.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ایلبکلو . — حلب ولایتنك باب قضاسی نواحیسندن ۲۹ قریه‌لی برناحیه‌درکه سکنه‌سی اولان کرد وعربلر طرفندن اعلا خالی وکلیم وسجاده نسج واعمال اولنور .

ایلغین . — قونیه‌ولایت‌وسنجاغنده وقونیه‌نك اون سکز ساعت شمال غربیسنده وجاوشجی نام کولك ساحل غربیسنده واقع وهمنامی اولان قضانك مرکزی‌اولوب ایکی بیك قدر نفوسی مشتملدر .

قصبه‌بسیط براووه‌ده کائن‌وجوانب اربعه‌سی راکد صولر وسازلری محتوی بولندیغی جهتله مضر صحت ووخیم الهوا برموقعده بولندیغندن اثنای صیفده سکنه‌سی امراضه معروض اولمقده‌در .

قصبه‌ده‌کی قیو صولری ایله چشمه‌لر عمومیتله آجی‌درلر . ایلغینك یکرمی دقیقه قدر غرب جهتنده صویی غایت لذیذ وامراض جلدیه وعلل سائره‌یه نافع برایلیجه وبونك منبعنده ازمنهٔ قدیمه‌ده انشا اولنمش برحمام ایله بر مسافرخانه موجوددر .

مرحوم لالا مصطفی پاشانك انشا کرده‌سی اولان جامع شریف ایله بر بدستان قصبه‌نك مبانیٔ قدیمه ومشهوره‌سندن صایلمقده‌در .

قضاسی : حمیدآباد لواسی ایله‌قونیه ، اقشهر ، خادم قضالریله محدود اولوب ۱۶ محلات ۴۳ قریه ۳۵۶۷ خانه ۱۹۵۷۷ نفوسی مشتملدرکه نفوس مزبوره اللی بشی خرستیان متباقیسی اسلامدر .

دائرهٔ قضاده ۵۰ جامع ۳۵ مسجد ۴۹ دکرمن ۴ حمام ۴ خان ۴ فرون ۴ قهوه خانه ۱۱۱ دکان ۳۹۶۳ خانه ۱ چفتلك ۱ حکومت‌قوناغی ۷ تربه ۱ کتبخانه ۵ مدرسه ۶۲ اسلام مکتبی واردر .

قضانك محصولاتی سنوی ۲۰۰۰ کیله‌نحود ۱۰۰۰۰ کیله‌یولاف ۵۳۰۰ کیله‌داری ۱۰۰۰ کیله‌ملز ۱۵۰۰۰۰ کیله آرپه ۲۵۰۰۰۰ کیله بغدای ۱۲۵۰۰ قیه آفیون ۴۰۰۰ کیله بورجاق ۵۵۰۰ کیله فصولیه ۱۵۰۰ کیله مرجمك وسائره‌دن عبارتدر .

حیوانات اهلیه‌سی ۱۷۷۳ مانده ۳۳۳۵ اینك ۶۴۷۰ اوکوز ۲۷ دوه ۱۹۵۰ مرکب ۱۱ استر ۴۰۴ بارکیر ۳۸۳۳۵ تفتیك کچی ۵۸۴۸ قره‌کچی ۵۳۲۷۴ قیوندن عبارتدر .

قضانك ارغیدخانی اسمنده برناحیه‌سی واردر وجوارنده‌کی چاوش کولنده غایت لذیذ بالق چیقارسه‌ده ایلك بهاره مخصوص اولدیغندن ندرتی واردر ورسوم صیدیه‌سی ۵۰۰ غروش قدر

ایله . — عقبه کورفزینك منتهای شمالنده‌واقع اولوب اوائل دور اسلامده معمور اولدیغی حالده الیوم خراب برشهردر .

اهالیٔ قدیمه‌سی اولان یهودیلر عصر سعادتده ذمت اسلامی قبول ایدرك

سرور کائنات افندمز ایله‌معاهد اولمشلر ایدی .

ایلیاکی . — جزایر بحر سفید دن ردوسه‌تابع‌وردوسك ۴۰ میل قدر غرب شمالیسنده کائن نیلوس نام جزیره‌نك اسم دیکریدرکه برناحیه صورتنده اداره اولنور .

اطه‌نك طول شمال غربیدن جنوب شرقی‌یه طوغری ۱۵ وعرضی ۱۰ وسطحی تقریباً ۱۰۰ کیلومتره‌در .

اهالیسی کاملاً روم اولمق اوزره درت بیك نفوسدر .

اطه‌ده برقاچ مرسا وبرکوزل تیمور محلی واردر .

ایلیجه . — ارضروم ولایت‌وسنجاغنده اووه قضاسنك کرسیٔ اداره‌سیدر .

« اووه » کلمه‌سنه نظر اولنه .

ایلیجه . — آیدین‌ولایتنك صاروخان سنجاغنه‌تابع‌قصبه‌قضاسنك نواحیٔ ملحقه‌سندن بری اولوب ۲۰ قریه و ۵۴۲۳ نفوسی شاملدر .

ناحیه مرکزی ۳۱۰ ذکور ۲۵۷ اناث‌که‌جمعاً ۵۶۷ نفوس‌و۱۲۲ اماکنی جامع اولوقلی قریه‌سیدر .

ایلیجهٔ برغمه . — آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنه تابع برغمه قضاسنك مشتمل اولدیغی آلتی عدد ناحیه‌دن بریسی اولوب شمالاً قره‌سی سنجاغی وصومه قضاسی جنوباً نواحیٔ برغمه غرباً نفس برغمه شرقاً ینه صومه قضاسی ایله محدوددر .

نفوسی ۸۹۱۷ ومشتملاتی ۳۹ قریه‌در .

مرکز اداره‌سی ۱۸۰ نفوس‌و۴۵ خانه‌یی شامل زغنوس نام قریه‌در .

ایلیجه‌دره . — اوروپای عثمانیده وادرنه ولایتنك دده اغاچ لواسنده‌برکوچك صواولوب منبعی رودب سلسله‌سنك شرقی‌اتکلرندن موحاتا یایلادن اخذایله مکری‌وفره‌جك قصبه‌لری آره‌سنده اطه‌لر دکزینه دوکیلور .

ایمرالی . — امرالی کلمه‌سنه‌مراجعت اولنه .

ایمروز . — اطه‌لر دکزی جزایرندن ولیمنوس‌لواسی‌قضالرندن معدود برجزیره اولوب لیمنی اطه‌سنك ۱۱ کیلومتره شمال شرقیسنده‌وبوزجه اطه‌نك شمالنده وچناق قلعه بوغازی مدخلنده واقعدر .

جزیره‌طاشلق اولوب‌شرق‌ساحلنده غایت کوزل برلیمانی واردر .

اطه «۳۰» کیلومتره طولنده‌و۱۶ کیلومتره عرضنده وسطحاً ۵۰۰ کیلومتره وسعتنده اولوب ۹۱۱۶ نفوسی برجامعی ۸ کلیساسی و۷ مکتبی واردر .

ایمروزدن ۱۴ ودده اغاجدن ۲۲ کیلومتره مسافه‌ده واقع و۲۶ کیلومتره طول و ۱۵ کیلومتره عرضه مالك اولان و ۴۶۰۰ نفوسی مشتمل بولنان ساموتراکی اطه‌سی ایمروزه مربوط برناحیه اعتبار اولنمقده‌در .

اینالّی بالّی .- قسطمونی ولایتنك کنغری سنجاغنده قلعه‌جك قضاسنك ناحیه‌سی اولوب ٢٢ قریه‌دن مرکبدر .

این اوکی .- خداوندکار ولایتنك ارطغرل سنجاغی قضالرندن سکوده ملحق بر ناحیه مرکزی اولوب قیالق بر محلده اسکیشهردن آلتی ساعت بعد ومسافه‌ده واقعدر .

ناحیه ١٣ قریه‌دن مرکب واراضیسی دوز براووه‌در .

این اوی .- قونیه ولایت واواسنك ناحیه‌لرندن همنامی اولان ناحیه‌نك کرسیٔ اداره‌سی اولوب این صوینك کنارنده وقوچحصار کولنك غربنده واقعدر .

ناحیه‌سی ٢١ قریه ١٥٩٩ خانه اوچ بیك یدییوز یتمش یدیسی قادین درت بیك ایکییوز طقوزی ارکك اولمق اوزره جمعاً یکون ٧٩٨٦ نفوسی محتویدر .

اینجوکز .- چتالجه سنجاغنده وروم ایلی تیموریول خطی قربنده وچکمجه کولنه منصب اولان قره صو نام نهر اوزرنده کائن معدنی منبعلری وآثار قدیمه‌دن برقیا درونده اویولمش بر مغاره‌سی ایله مشهوردر .

اینجه برون .- بحرسیاه ساحلنده اناطولینك نقطهٔ منتهای شمالیسی اولوب ٦َ ٢٠° ٣٢ عرض شمالیسنده و ٤ِ ٠َ ٣٢° طول شرقیسنده واقعدر .

جنوب وجنوب شرقیسنده ایکی مکمل لیمانی حاوی اولان سینوب شهری بولنور .

اینجه صو .- انقره ولایتنك قیصریه سنجاغنه تابع قضا مرکزی بر قصبه اولوب انقره‌نك جنوبنده وآلتمش ساعت مسافه‌ده وقیصریه‌نك غرب جنوبیسنده وآلتی ساعت بعد ومسافه‌ده همنامی اولان وقزل ایرمغه دوکیلان بر کوچك صوینك اوچ ساعت قدر قرب وجوارنده واقعدرکه مذکور صو اوزرنده ویکدیکرینه اوچر ساعت مسافه‌ده ایکی کارکیر کوپری موجوددر .

درون قصبه‌ده موجود بش آلتی بیك قدر نفوسك قسم اعظمی اسلام وقصوری روم وارمنی در وجمله‌سی ترکجه تکلم ایتمکده‌درلر .

قضاسی : نفس قیصریه ودوه‌لو قضالری ونیکده لواسی ایله محاط ومحدود اولوب قسماً طاغلق قسماً دوز اراضیدن متشکل قره حصار ناحیه‌سیله برابر ٢٥ قریه‌یی جامعدر .

قضا اراضیسنك ١٦٧١٨٠ دونمی مزروع ٢١٨٩٣٦ دونمی غیر مزروع اولوب ٢٨٢ عدد بغچه ١٢٠٠ باغ ٣٥٠ مرعایی شاملدر .

نفوس موجوده‌سی (١٢٦٤٧) سی اسلام ومتباقیسی خرستیان اولمق

اوزره جمعاً ١٦٣٤١ کشی‌یه بالغ اولور .

داخل قضاده ٣٧٥٤ خانه ١٩٥ دکان ٢٩ جامع ومسجد ٢ مدرسه ٢٨ صبیان مکتبی ٢ خان ٢ حمام بر باب حکومت قوناغی ایله تلغرافخانه وحبسخانه ١٥ قهوه خانه ٢٨ چشمه ١٧ دکرمن موجوددر .

قضا داخلنده واقع سلطان واضاعی ساز نام کوللردن خیلیجه طوز اخراج اولندیغندن طرف میریدن تحت محافظه‌یه آلنمشدر .

قضانك طوپراغی منبت اولدیغندن حاصلات ارضیه‌سی بولنه‌در .

سنوی ١١٠٠٠٠ کیله بغدای ٦٠٠٠٠ کیله آرپه ٣٠٠٠٠٠ کیله چودار ١٨٠٠٠٠ قیه اوزوم ٣٥٠٠ قیه آرمود حاصل اولور . وبونلردن بشقه نخود، مصر، جهری وبادم، اریك زردالی، ایوا وامثالی فواکهك اعلاسی یتشور .

حیوانات اهلیه یه کلنجه احتیاجات محلیه‌یه کافی‌مانده، اینك، اوکوز، دوه، مرکب استر بولندیغی کبی ٤٠٥٤٣ رأس قیون و ٨١٤٤ رأس قیل کچی موجود اولوب بونلردن سنوی ٣٤٢٤٠ قیه یاغی و ٥٤٥٠ اوقه قیل استحصال ایدیلور .

معمولاتی یوکدن کلیم سجاده خالی چوراب وجیجیم وامثالی شیلردن عبارتدر .

قضای مزبور داخلنده مظنهٔ کرامدن شیخ خراسان ولی ایله یالنجاق سلطان وشیخ شعبان حضراتنك مراقد منوره‌لری زیارتکاه انامدر .

اینجه قره صو .- (نهری) ٢٥٠ کیلو متره طول مجرایه وتربیعاً ٧٥٠٠ مربع کیلومتره وسعت حوضه‌یه مالك اولان بر نهردرکه روم ایلیٔ شاهانه‌نك مناستر ولایتنده کائن غراموز وخورپشته طاغلرندن نبعان ایله سلانیك شهرینك ١٠ کیلو متره قدر غرب جنوبیسنده ولبانوه قریه‌سی جوارنده سلانیك کورفزینه دوکیلور .

نهرك اغزی خلیجدر وبر قاچ اطه‌جقلری حاویدر .

نهرك اسم مستعملی ویستریجه ونام قدیمی آلیاقمون haliocmon اولوب استقامتی اولا جنوب شرقی وبعده شمال شرقی‌یه طوغریدر .

توابعی نیدوسدن اینان ویونان حدودنده طوپلانان صولر ایله کسریه کولنك ایاغی وبلیجه نام دره‌دن عبارتدر .

این صویی .- قونیه ولایتنده سلطان طاغنك شمالی پایه‌لرندن نبعان ایله صاغدن الا طاغدن چیقان بر تابعی آتلان جوارنده بعد الاخذ چورا قلقده صوینی بحر واسطه‌سیله قسماً اضاعه ایتدکدن صکره این اوی قصبه سندن بعد المرور قوچحصار کولنه دوکیلان بر صویك اسمیدر .

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اینوز .— یاخود انز (aonos) آنوز اطه‌لر دكزنده تشعب ایدن اینوز نام كورفزك داخلنده ادرنه ولایتنك دده اغاج لواسنه ملحق بر قضا مركزی اولوب مركز لوانك ٦ ساعت قدر جنوب غربیسنده واقع تجارتكاه ویدی بیك نفوسلی بر بلده‌در . اوانیٔ ترابیه‌سی دستی وكوب كبی معمولاتی قدیماً مشهور ایدی .

قصبه قدیم اولدیغندن بیزانس زمانه مخصوص بعض خرابه‌لری ایله اسكی بر قلعه‌سی واردر هواسی مریچ نهرینك كتوردیكی چاموردن تحصل ایدن بطاقلقلر سببیله غایت وخیمدر .

قضاسی : صوفیلو دده اغاج قضاسی وكلیبولی لواسی واطه‌لر دكزیله محاط ومحدود اولوب بر ناحیه ١٩ قریه‌یی جامعدر .

٢٥ بیك سكنه سی و ١٥ باب مكتبی وسائر مبانیٔ معروفه‌سی واردر . حاصلاتی حبوبات ایله دری بال مومی پاموق اولوب غایت محافظه‌سز اولان لیمانی اچیغنده تیمورلیان سفاین ایله اپیجه اخراجاتی وقوع بولور .

ابنه آباد .— آیدین ولایت ولواسنه ملحق بر ناحیه اولوب مركز قضاسنك قسم غربیسندن متشكلدر . ٣٠ پاره قریه ایله ٧٨٦٩ نفوسی جامعدر .

كرسیٔ اداره‌سی ٣٧ درجه ٤٨ عرض شمالی و ٢٥ درجه ١٠ دقیقه طول شرقیده ٦٦ نفوس ٢٣ اماكنی حاوی دكر . منجك نام قریه‌در .

اینه پازاری .— آیدین ولایت ولواسنده بر قصبه‌نك اسمیدر قصبهٔ مزبوره كوچك مندرس نهری اوزرنده بولنان قدیم مغنیسا بلده‌سنك خرابه‌سی اوزرنده مؤسسدر كه بوراسی تسالیاده كائن دوچیوم قطعه‌سنده‌كی مغنیسالیلره منسوب اولوب آز بر زمان ظرفنده شهر كسب قوت ایدرك افسلیلرله مخاصمه‌یه اقتدار پیدا ایتمش اولدیغی حالده تیره‌لرك مهاجماتنده تخریب اولنمشیدی . بالاخره افسلیلر طرفندن بنا اولنمش ایسه ده ایرانلیلر طرفندن احراق ومعبدی یغما وغارت ایدلمشدر .

اینه پازاری نامنده مندرس چایی اوزرنده بر قصبه دها واردر .

اینه بولی .— ایونوپولیس ویاخود آبونی - تیخوس Aboni - tichos قسطمونی ولایت و سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه اولوب بحر سیاه ساحلنده و بر سطح مائل اوزرنده مؤسسدر . درسعادتدن بحراً مسافه‌سی ٢٣ ساعت و شرقنده اولان سینوبدن مسافه‌سی ٧ ساعت و صامسوندن اوزاقلغی ١٤ ساعتدر لیمانی وسفاین صغیره ومراكب تجاریه انشاسنه مخصوص قزاق ودستكاهلری شایان اهمیتدر درسعادتدن حركت ایدن پوسته واپورلرینك اوغراغی

وقسطمونی ولایتیله بعض لوا وقضالرك یكانه مخرج و اسكله‌سیدر قسطمونی‌یه قدر غایت مكمل شوسه یولی یاپیلمش اولدیغندن مارین وعابرین كمال سهولت وعربه‌لر امنیتله كلوب كیتمكده‌درلر .

قصبه‌نك منظره‌سی لطیف و باغ و بغچه‌لری كثیر وهواسی صاغلام و ٣ بیك قدر سكنه‌سی و بر كتبخانه‌سی بر رشدیه مكتبی وبرخیلی جامع ومسجدی حاویدر .

قصبه‌دن اخراج اولنان امتعه واشیا كراسته ، تفتیك ، قروم باقردن عبارتدر .

قضاسی شمالاً بحر سیاه شرقا سینوب لواسی جنوباً قسطمونی وطاطای قضالری غرباً جیده قضاسی ایله محاط اولوب ٢ ناحیه ٧٥ قریه‌یی و ٣٠ بیكه قریب نفوس ایله ١٥٠ جامع ومسجدی و ٥ كلیسا و مناستری ١٥٣ مكاتب صبیانیه‌یی ١٥٥ صو حرازینی حاویدر .

غایت جسیم اورمانلری چام ، كوركن ، میشه وكوكنار اغاجلرندن مركب اولوب كلیتله قطع اولنان اغاجلردن حرازلر واسطه‌سیله تهیه ایدیلان كراسته‌لر درسعادت ومحال سائره‌یه سوق اولنور .

محصولاتی احتیاجات محلیه‌یه كافی حبوبات ایله میوه و مصنوعاتی یرلی بزی كتان و باقر آوانیدر .

اینه‌جك .— ادرنه ولایتنك تكفور طاغی لوا- سنده مركزه ملحق بر ناحیه مركزی اولوب مركز لوایه ٣ بچق ساعت قدر بعد ومسافه‌ده واقعدر .

ناحیه‌سی ١٩ قریه‌دن متشكلدر .

اینه چایی .— بیغا سنجاغنده جاری بر كوچك صودركه ایدا طاغندن نبعان ایله اطه‌لر دكزینه منصب اولور .

اینه‌كول آیدین .— آیدین ولایتنك صاروخان لوا- سنه مضاف آلاشهر قضاسنك بر ناحیه‌سی اولوب شمالاً اشمه وآلاشهر شرقاً بولدان جنوباً ینه بولدان قضالریله محاط ومحدود اوله‌رق ٢٣ پاره قریه‌یی و (٣٨٦٩) اركك (٣٦٦٨) قادین كه جمعاً (٧٥٣٧) نفوسی مشتملدر .

مركز ناحیه الاشهرك جنوب شرقیسنده ٣٨,١٤ عرض شمالی ٢٦,٢٥ طول شرقیده واقع ٦٢٥ نفوسی و ١٣٠ اماكنی جامع المحالی قریه‌سیدر .

اینه‌كول بروسه .— خداوندكار ولایتنك بیله‌جك سنجاغنه تابع بر قضا مركزی اولوب همنامی اولان كوچوك بر كولك كنارنده وكشیش طاغی اتكلری آراسنده محفوظ بر اووه‌نك اورته‌سنده وبرو- سه‌دن كوتاهیه‌یه ممتد اولان طریقك كذركاهنده واقع لطیف الهوا و بشبیك نفوسی شامل بر قصبه‌در .

قصبه تجار یتاغی و صنعتكار بر محل .

اولوب اعلا چارشاف و كوملكلك بز اعمالنه مخصوص دستكاهلری و ايپك قوزه‌سی ايچون اعمالاتخانه‌لری حائزدر.

قصبه ايچنده‌كی معابد مشهوره‌دن سلطان يلدرمك جمعه جامعی ايله اسحق پاشا مرحومك جامع و مدرسه‌سی واردر.

قضاسی: كشيش طاغی اتكلريله بونلرك آراسنده‌كی لطيف و سبز فام اووه‌دن عبارت اولوب ايكی ناحيه ويوز بش قدر قرادن متشكلدر.

كشيش طاغندن اينان چايلر ايله سقاريه‌يه دوكيلان حسابسز ايرمقلر واسطه‌سيله اسقا اولنه‌رق قوهٔ مدركه‌سی درجهٔ نهايه‌ده تزايد ايدن اراضيسی واهاليسنك ثمرهٔ سعی وغيرتی نتيجه‌سی اوله‌رق عطايای قدرتدن حقيله استفاده اولنمقدر.

كشيش طاغی اورمانلرنده يتشان مختلف الجنس اغاجلردن كسيلان كتوكلر موجود اولان حرازلرده بيچيلوب خارجه اخراج اولنور درت بش ساعت امتدادنده اولان اووه‌لرده بسلنيلان سوريلری روسيه و بلاد متجاورهٔ سائره‌يه سوق اولنور.

موجود و صورت مخصوصه‌ده يتشديريلان طوت اغاجلری سايه‌سنده چيقاريلان قوزه‌لردن دستكاهلرده اعلا چارشاف و بز وسائره ياپيلور.

قضاده ٣٥ بيك نفوس ٩٠ جامع ومسجد ٤ كليسا ٣ مدرسه ٨٠ مكتب ٤ حمام ٨ خان موجوددر.

امراض معده‌ويه‌يه نافع اولان مشهور چيتلی معدن صوينك منبعی داخل قضاده‌در.

اينه‌كول صويی. — سقاريا توابعندن بدره چاينه قاريشان بردره‌نك اسميدر.

اينه‌كول صويی. — آيدين ولايتنده كائن اينه‌كول قصبه‌سنك درت كيلومتره قدر شرق جنوبيسندن نبعان ايله مغنيسا ايله آطاله آراسنده كذير چاينه قاريشان برتابعك اسميدر.

ايورندی. — خداوندكار ولايتنك قره‌سی سنجاغنده باليكسر سنجاغنه ملحق برناحيه مركزيدر كه ناحيه‌سی ١٢ بيك نفوسی و ٢٢ جامع و مسجدی و ٢٠ قدر مكاتب وصبيانيه‌يی جامعدر.

ائوليد. — آسيای غربی سواحلنده برغمه وايوالق وادرميد سواحليله مدللی وبورجه‌يه ويريلان اسم قديمدركه وقتيله بورايه يونان قديم اقوامندن ائوليان قومنك هجرت وتوطن ايتمش اولمسی سببيله تسميه اولنمشدی.

حرف الباء

بابا. — آسيای غربينك منتهای غربيسنی ارائه ايدن بابابرونی قربنده وبيغا سنجاغنك آيواجق قضاسی داخلنده غايت صغير ومحافظه‌لی برليمانی حاوی اولان اوچ درت بيك نفوسلی بر قصبه‌دركه قديماً اسلحهٔ جارحه‌نك مكمللرندن معدود اولان مشهور ياتاغان بچاقلری اعمالاتيله كسب شهرت ايتمشيدی.

بابا برونی. — اناطولی شبه جزيره‌سنك منتهای غربيسنی ارائه واشعار ايليان و ٢٣°٤٤ طول شرقی ايله ٣٩° ٢٨ دقيقه عرض شماليده واقع ومشهور ايدا طاغنك اطه‌لر دكزينه طوغری دخول ونفوذ ايدن اوجنی تأسيس وتشكيل ايدن برنقطه‌دركه قربنده بابا قصبه وقلعه‌سی بولنور.

بابا طاغی. — اناطوليده آيدين ولايتنك دكزلی سنجاغنده مركز اولانك جنوب جهتنده بر طاغك اسميدركه مذكور طاغ جنوباً مندرس نهرينك واديسنك برازمحاذی تحديد ايتمشدر.

باب السعيد. — مصر سفلاده وسويش قنالنك بحر سفيد جهتنده‌كی مدخلنده واقع‌ايدی سكز بيك نفوسلی بر قصبه اولوب سويش قنالنك كشادندن صكره كسب معموريت واهميت ايتمش و ١٢٧٧ تاريخنده برده ليمان حفر ايديله‌رك توسيع وتزيينه اعتنا اولنمشدر.

باب المندب. — آفريقا و آسيا قطعه‌لرينی فاصل بر بوغاز اولوب آسيانك جنوب غربيسنده وجزيرة العرب ايله آفريقا قطعه‌سی بيننده واقعدر. بحر محيط برشعبهٔ مكمله‌سی اولان بحر قلزم نام آخرله شاب دكزی اشبو بوغاز واسطه‌سيله تشعب ايتمشدر.

بوغازك آسيا ساحلی رأس منهلی وآفريقا ياقه‌سی رأس سيجان دنيلان برونلرله متشكل واره‌سنده يريم اسمنده بركوچوك و فقط پك مهم بر جزيره واقعدركه مذكور جزيره واسطه‌سيله بوغاز ايكی كچيده تقسيم وافراز اولنور. شرق جهتنده‌كی كچيد دولت عليهٔ عثمانيه‌يه ويمن ولايتنه مضاف اولوب شيخ سعيد اراضيسنده انشا اولنمش اولان استحكامات ايله محافظه ومدافعه اولنمقده‌در. غربی كچيد هم درين وهمده غايت واسع اولوب انكلتره دولتنك جزيره‌ده‌كی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

استحكاماتيله محافظه‌سی تأمين اولنمشدر.
بو غازك وسعتی عموماً ۲۶ كيلو متره وشرق قسمنك كنيشلكی اك طار محلنده ۸ وغربی قسمنك عرضی اك كنيش محلنده ۱۵ كيلومتره قدردر .

باباى .— اوروپاى عثمانيده‌وارنه‌بوداق جهتنده قوصوه ولايت ويرشته لواسنه مضاف قرای مشهوره دندر.

باباى عتيق .— اسكی بابا ماده‌سنه مراجعت اولنه

باب جبول .— ياخود باب بزاعه حلب ولايت ولواسنه ملحق برقضا مركزی اولوب حلبك ۸۴ كيلو متره جنوب غربيسنده واقع باغلق وبغچه‌لك وميوه‌سی علی الخصوص ناری پك مبذول ومشهوردر سكنه‌سنك مقداری بشبيك درتيوز سكسانی مسلم اولمق اوزره ۵۷۳۲ كشی‌يه بالغ اولور.

باب قضاسی : ۳۴ درجه ۴۷ دقيقه طول شرقی ايله ۳۶ درجه‌عرض شماليده واقع اولوب شمالاً عينتاب شرقاً ممبج ورقه قضالری جنوباً زور سنجاغی ومعرا قضاسی غرباً ينه معرا وجبل سمعان قضالريله محاط ومحدود اولوب بش ناحيه ايله ۲۵۰ قدر قريه‌يی و ۱۶۲۰۵ اسلام ۲۰۰ خرستيان ۳۸ اسرائيلی اولمق اوزره جمعاً يكون ۱۶۴۴۳ نفوسی جامعدر.
داخل قضاده برباب مدرسه بر رشديه ۱۸ مكاتب صبيانيه موجود اولوب بونلره مداوم طلبه‌نك مقداری ۴۷۷ كشيدر .
قضانك ۳۰ كيلو متره قدر جهت جنوبيسنده جبول نامنده بر محله موجوددر .

بابل .— شهرت ومعموريت قديمه‌سی پك شعشعه‌لی صورتده واصل صماخ متأخرين اولان بر شهر قديم ايدی‌كه موقعی سمت عراقده حله‌شهری جوارنده ونهر فرات اوزرنده اولوب مذكور حله شهری بلدهٔ قديمك همان بر محله‌سی بيله دكلدی .
بابل دولت كلدانيه‌نك پای تخت بينظيری اولوب بر بچق مليوندن زياده نفوس بسلمكده ايدی .
بابلك بانيسی نمروددر .
شهر دائراً مادار ايكی قاتلی برسور ايله احاطه اولنمشدركه مربع الشكل اولديغی حالده بهر ضلعك طولی درت ساعت ايدی . سورك ارتفاعی ۲۵۰ قدم وعرضی ۵۰ قدم اولوب يكديكرينه متقابل يوز قپوسی وسورك ارتفاعندن اون قدم دها مرتفع ايكيوزاللی عدد قله‌سی وار ايدی . وخندق صو ايله مملو اولوب خندقدن چيقان طوپراق ايله سورك طوغله‌لری اعمال اولنمش وخرج يرينه زفت ايله صيوانمشدی.
درون شهرده شمسدن كنايه اوله‌رق بعل نامنده‌كی معبوده مخصوص برمعبد وبرده جسيم قله وار ايدی .

بابلك سوريله برابر عجائب سبعهٔ عالمدن معدود اولان باغچه‌سی اعظم مصنوعات بشريه‌دندر .
مذكور بغچه كمرلر اوزرينه بنا اولنه‌رق سطحی سورك ارتفاعنه مساوی وزمينی شهره ناظر ايدی . تختی هردرلو جسيم اغاجلرك كوك صالمه‌سنه مساعد اوله‌جق درجه‌ده طوپراق املاسيله تزييد ايدلمش ايدی.
شهر بابل ميلادعيسی‌دن ۲۶۴۰ سنه اقدم بنا اولنوب بابل دولت جسيمه‌سنه پای تخت اتخاذ ايدلمش وبرمدت صكره آثور حكمداری بيلوس طرفندن ضبط اولنه‌رق آثور دولتنه مقر حكومت اولنمشيدی .
آثوريلر مركز حكومتی اولان نينوانك خرابيتندنصكره شهرك اهميتی بر قاتدها تزايد ايتمش ومشهور بخت نصرك قدسدن كتورديكی بر چوق اموال غنايم ايله بعل معبدی بر قاتدها تزيين وشهره برطاقم استحكامات وسرايلر علاوه‌سيله توسيع واعمار اولنه‌رق بابل مداين عالم ديمكه شايان بر حاله كلمشيدی .
ابوالمورخين هره‌دوت زماننده يعنی ميلادك بشيوز سنه اقدمنده شهر زينت ومعموريتجه غبطه بخشای مدن وامصار برحالده ايدی .
فقط صكره‌لری تدنی وخرابيته يوزطوتوب ميلاددن ۳۰۰ سنه مقدم اسكندر روميك قبضهٔ تصرفنه چكه‌رك مشارالیه حكومتنه پای تخت اولمق اوزره بالانتخاب اولكندن زياده تزيين واعمارينه تشبث ايده‌جكی صره‌ده مشارالیهك وفاتی وقوعبولمقله كيت كيده خرابه يوز طوتمش وسلفقيه ومدائن كبی شهرلرك انشاسی اهميتی بسبتون ازاله ايتمش اولمغله بدايت ظهوراسلامده شهر بالكليه خراب وخالی بر حالده بولنمش ايدی .
عباسيلرك ابتدای حكومتنده موجود بولنه بيلان انقاضی بغدادك انشاسنده قوللانلديغی كبی بقيهٔ انقاضنی دخی قوملر ستر ايتمكله شهردن نام ونشان قالمامشدر .

بابلستان .— عراق عربينك قسم جنوبيسنده ويريلان بر اسمدركه قديماً كلدانيلرله مسكون ومركزی بابل شهری ايدی .

بابليونه .— مصرده‌ونيلك‌طرف شرقيسنده بابل مهاجرينی معرفتيله تأسيس وانشا اولنديغيچون بو اسمله تسميه قلنمش برشهر ايدی .

بابونه .— مناستر ولايتنده وپرلپه سنجاغنده برطاغدر.

باجل .— يمن ولايتك‌تهامه قطعه‌سنده وحديده‌نك سكز ساعت بعد ومسافه‌سنده حديده سنجاغی مضافاتندن باجل قضاسنك كرسیٔ اداره‌سيدركه برجبلك اتكنده وسهم نام نهرك صاغ طرفنده واقعدر .
باجل قضاسی : كوكبان، زيديه، ريمه،

حراز وحديده قضالريله محاط اولوب ايكی ناحيه‌يی شاملدر .

هواسی صيجاق واراضيسنده يمنك محصولات متنوعه‌سی حاصل اولور.

بادم اغاجی .— نام عتيق قره‌قوپوليسدر .

قونيه ولايتنك تكه سنجاغنده وانطاليه‌دن اسپارطه‌يه كيدن طريقك كذركاهنده وطاغلق بر محلده واقع قزل قيا ناحيه‌سنك مركزی اولان قديم برقريه‌در .

بارده .— ch ysorrhoas amana ‘ abana

سوريه ولايتنده برنهردركه آنتی لبنان سلسله‌سندن نبعان ايله شامه قريب متعدد قناللره تقسيم وافراز و بعده بحر المرج نام كولی تشكيل ايتمك اوزره يكيدن مجرای واحده ارجاع اولنور .

بارطين .— قسطمونی ولايتنك بولی سنجاغنده قضا مركزی برقصبه اولوب همنامی اولان چايك غرب جهتنده وساحل بحرسياهدن ١٤ كيلومتره قدر اوزاقده واقدر .

ذكراولنان بارطين چايی ايله قوچاناز دره‌سی قصبه‌نك الت طرفنده التصاق ايتدكارندن چايك بورادن اعتباراً مجراسی توسع ايدرك بوسايه‌ده اورته جسامتده اولان كميلر تا قصبه‌يه قدر كله‌بيلورلر .

بشبيك قدر سكنه‌سی وخيلی كراسته تجارتی واردر .

قضاسی : شمالاً قره دكز وجهات سائره‌دن قسطمونی اواسی وكره‌ده واركلی قضالريله محاط اولوب آماصری وچهارشنبه ناحيه‌لريله برابر ١٠٠ قريه ويكرمی بشبيك قدر نفوسی جامعدر .

اراضيسی طاغلق وصولاق وبوجهتله محصولدار اولوب باشلوجه تجارتی كراسته يوزندندر .

قضانك غرب جهتنده واپور كوموری معادنی واردر .

بارطين چايی .— « پارتينوس «parthenius

قسطمونی ولايتنده بحرسياهه دوكيلان برچايدركه زعفرانبولينك درت كيلومتره قدر شرق جنوبيسنده طورنه طاغندن نبعان ايله برخيلی دره وچايلرله جسامت پيدا ايتدكدن وبارطين قصبه‌سندن كچدكدن صكره فيلياس چاينك اغزينك بش كيلومتره قدر شمالندن بحرسياهه دوكيلور. مجراسی ٧٥ كيلومتره‌در.

بارله .— قونيه ولايتنك حميد آباد سنجاغنده اكردير قضاسنه ملحق برناحيه مركزی اولوب اكرديرنام ديكرحويران كولنك ساحل غربيسنده واقعدر .

ناحيه ٢ قريه و ٦٢٩ خانه‌ده ٣٥٨ روم ومتباقيسی اسلام اولەرق ٩٦٠٧ نفوسی مشتملدر .

بارما .— موصل ايله تكريت اره‌سنده برطاغك اسميدر .

باروا .— حلبك سريانيجه اسميدر.

باره .— حلب ولايتنك مركز لوايه ملحق ادليب قضاسنده ريحا ناحيه‌سنده قرون متوسطه‌ده واهل صليب دورنده خيليجه كسب شهرت ايتمش برقصبه ايدی .

اوائل دور اسلاميه‌ده باغ وبغچه‌لرينك كثرتی وقلعه‌سنك متانتی ايله مشتهر ايدی .

باريشا .— جبل باريشا كلمه‌سنه نظر اولنه .

باريك صو . ارضروم ولايت وارزنجان سنجاغنده كماحه ملحق ١٠ قريه‌يی جامع بر ناحيه‌در .

بارين .— حلب ايله حماه اره‌سنده بر كوچوك وخراب برقصبه‌دركه صليبيون زماننده اولدقجه حائز اهميت ايدی .

بازارجق .— حلب ولايتنده مرعش لواسنده بر قضا اولوب مرعش قضاسی ايله عينتاب قضاسی واطنه ولايتيله محاط ومحدوددر اراضيسی جيهان توابعندن آق صو نهريله صولانور .

قضانك نفوسی ٢٠٠٠٠ ترك ١٦٥١ كرد ٥٣٢ سريانی يعقوبی ٥٠٠ پروتستان اولمق اوزره ٢٢٦٨٥ كشی‌يه بالغدر .

محصولاتی جسيم اورمانلرندن بشقه زيتون بغدای آربه داری ومصنوعاتی سجاده وكليم وسائره‌دن عبارتدر .

مركز اداره‌سی اوفه جقلی نامنده بر قريه‌در .

بازارجق نامنده خداوندكار ولايتنك ارطغرل سنجاغنك بيله‌جك قضاسی ملحقاتندن بر ناحيه ايله بلغارستانده وارنه ايله سلستره آراسنده بر قصبه دها واردركه بوكا حاجی اوغلی پازارجغی دخی ديرلر .

تفصيلاتی ايچون « حاجی اوغلی بازارجغی » ماده‌سنه نظر اولنه .

بازاركوی .— خداوندكار ولايتنك مركز لواسنه مصاف كملك قضاسی ملحقاتندن ١٥ قريه ودرت بشبيك نفوسلی برناحيه‌نك كرسیٔ اداره‌سی اولوب ازنيق كولنك يارم ساعت قدر غربنده وكملكه بش ساعت بعد ومسافه‌ده واقع باغ وبغچه‌لری وميوه وسبزه‌سی كثير بر قصبه‌در .

درون قصبه‌ده سلطان اورخانك بر جامعی ايله اشرف رومی سلاله‌سنه مشروط بردركاه وسائره واردر .

بازيان .— موصل ولايتنك سليمانيه سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه‌دركه سليمانيه قصبه‌سنك غرب شماليسنده وسليمانيه قصبه‌سندن آلتون كوپری وكوی سنجاغه كيدن طريقك نقطهٔ التصاقنده وقره طاغ ايله پاسيان طاغی اراسنده ومهم بر بوغاز مدخلنده كائندر .

قضاسی: ١ ناحيه و ١٥٧ قريه‌و ٧ عشيرتی وبونلرده جمعاً يكون ١٠٠٠٠

قدر نفوسی حاوی اولوب اهالیسی کردلردن عبارت وعشایری جنکاورلکله مشتهردر .

قضانک اراضیسی کوهستان وسنکستان اولدیغندن محصولاتی درجهٔ کفایه‌دن دون مرتبه‌در .

باشان . — ارض فلسطینک قسم شمالیسنه ویریلان اسم قدیمدر .

باشزی . — جزیرهٔ ابن عمر ملحقا - تندن مهمجه بر قریه اولوب قدیماً بازاری رواجلی ایمش .

باش دره . — اطنه ولایتنک ایچ ایل سنجاغنده جاری کوکصو نام نهره قاریشان بر تابعک اسمیدر .

باش قلعه . — وان ولایتنه ملحق حکاری لواسنک قضاسی اولان الباق قضاسنک مرکز اداره‌سی اولوب قلعه سنک متانتی وموقعنک اهمیتی حسبیله کردستانک مراکز مشهوره ونقاط اجتماعیه سندن معدوددر .

وآندن موصله کیدن طریقک کذرکا - هنده ومرکز ولایتک ١٩ ساعت قدر جنوب شرقیسنده ودجله توابعندن زاب الکبیر صویی ساحل یمیننده واقعدر .

حکارینک ولایت حالنده اداره‌سی زماننده مرکز ولایت باش قلعه ایدی

٩٢٢ تاریخ هجریسنده خاقان خلد آشیان سلطان سلیم خان اول حضرتلرینک عهد سلطنتلرنده داخل حوزهٔ عثمانی اولمشیدی .

باصلوخان . — مزوپوتامیانک بلاد قدیمه‌سندن برشهر اولدیغی حالده زمانمزدن پک چوق اوللری دخی حال خرابیده ایدی .

باطموز . — باطموز ماده سنه نظر اولنه .

باطنوز . — باطنوز ماده‌سنه نظر اولنه .

باغدره . — قسطمونی ولایت وسنجا - غنده بعضاً ناحیه اتخاذ اولنمش برموقعدر .

باغرغان . — سیواس ولایتنده متمکن برقبیله‌در .

باف . — «ناپافوس (Napaphos)» قبریس اطه سنک جنوب غربی ساحلنده وقو قلیانک «PealoPaphos» اوچ ساعت اوزا - غنده بر قیانک اوزرنده واقع ١٥٠٠ نفوسلی برقصبه‌در . لیمانی قوم‌له طولمش اولدیغندن انجق اوفاق کمیلر کیره‌بیلورلر .

شهر پک قدیم اولوب ذهره‌یه مخصوص بر عبادتخانه‌سی وار ایدی .

بافره . — طربزون ولایتنه مربوط جانیک لواسی مضافاتندن بر قضا مرکزی اولوب صامسونک ٤٥ وقزل ایرمغک ٢٠ کیلومتره اوزاغنده واقع وخیم الهوابر قصبه‌در . درونده ٥ بیک نفوس ٢ جامعشریف بر رشدیه ٣ صبیان مکاتبی ٣ درکاه ٣ حمام ٣ خان وقزل ایرمق اوزرنده کوزل برکوپری واردر .

قضاسی : جانیک لواسنک منتهای

غربیسنده وقسطمونی ولایتی حدودنده واقع اولوب الاچام ناحیه سیله برابر ١٦٤ قریه و ٥٤٠٠ نفوسی شاملدر .

اراضیسنی قزل ایرمق ایله وسط قضاده کائن قطران طاغندن نبعان ایلیان بر چوق چایلر ارووا ایدرلر باشلوجه محصولی هر جنس حبوباتله توتوندن عبارتدر .

بافره توتوننک شهرتی جهتیله رژی اداره‌سی کلی تمتع حاصل ایدر قضاده سنوی ٢٠ میلیون قیه توتون حاصل اولور .

ناحیهٔ ملحقه‌سی اولان آلاجام بافره‌نک ٢٧ کیلو متره بعدنده وساحلدن ٦ کیلو متره مسافه‌ده واقع ١٤ بیک نفوسی و ٤٩ قریه‌یی جامعدر .

باقر . — آیدین ولایتنک صاروخان سنجاغنده باقرچایی اوزرنده بر قریه‌در .

باقرچایی . — اسم قدیمی فایقوس در دمیرجی طاغلرندن نبعان ایله اوزونجه یایلادن کلان صولری بعدالاخذ قرق آغاج وصومه قصبه‌لری شمالندن و برغمه‌نک جنوبندن کچه‌رک صاغ وصول طرفلرندن برچوق چایلری علی الخصوص موصاوق طاغلرندن اینان و برغمه‌نک کنارندن کچن بر کوچوک صو ایله مادرادن کلان دیکر برایرمغی آلیر و ١٠٠ کیلومتره قدر مجراسنی تمدید ایتدکدن صکره جاندارلو کورفزینه دوکیلور .

باقر کوره‌سی . — یاخود کورهٔ نحاس قسطمونی ولایتنک اینه‌بولی قضاسنه ملحق ٣٩ قریه‌لی بر ناحیه‌درکه مرکزی اولان قصبه مرکز ولایته ٤٠ و اسکله سی اولان اینه‌بولی‌یه ٢٢ کیلومتره مسافه‌ده وطاغاق برمحلده واقعدر .

باقلاک . — بقلاک کلمه‌سنه مراجعت بیوریله .

بالا . — آنقره ولایت و سنجاغنه ملحق بر قضادر .

حدود حاضره سی شرقاً کسکین غرباً آنقره جنوباً حیمانه شمالاً جبیق آباد قضالریله مؤسسدر .

قضانک نفوسی ٢١٥٩٣ نفوس مسلمه‌دن عبارتدر .

داخل قضاده ٩١ قریه ٣٤٠٠ خانه ٨ جامع ٦٥ مسجد ٣ مدرسه ٤٨ صبیان مکاتبی واردر .

محصولاتی : بغدای ، آرپه ، بورچاق ، مرجمک ، آفیون ، نخود ، داری ، پاموق ؛ و میوه سی الما ، آرمود ، اوزومدن عبارتدر . حیواناتی آت ، مرکب ، دوه ، قره صغیر ، مانده و ٣٠٠ بیک رأسی متجاوز قیون وکچی وتفتیکدر .

منسوجات و معمولاتی کلیم ، خالی ، سجاده ، هکبه وبونلره مماثل شیلردر .

قضاء مزبورده قره بل نام محلده اعلا کمور معدنی بولنور مرکز قضا اتخاذ اولنان قره‌لی (قره علی) قریه‌سی

قرق اللى خانه‌دن عبارت اولديغى حالده آب وهواسى لطيف وهله جوارنده‌كى قرق اللى كيلومتره وسعتنده‌كى اورمانى موسم بهارده نغمات طيور كونا كون وجابجا نبعان ايدن صاف و براق آب خوشكوار و جامهٔ خضرايه بورونان چمنزارلرى حسبيله برموقع جنتمون حالنه كيرمكله اهالئ محليه هر سنه موسم حريفه قدر اوراده اقامتى اختيار ايتمكده‌درلر .

بالا حصار .— زبانزدى باللوحصار در انقره ولايت و سنجاغنده سيورى‌حصار قضاسنك مركزى اولان سيورى‌حصارك ٣ ساعت قدر اوزاغنده و پسينيونت خرابه سى اوزرنده‌واقع ٣ بيك نفوسلى برقصبه‌در .

بالچيق .— بلغارستانده وارنه ملحقاتندن بحر سياه ساحلنده بر قصبه اولوب ليمانى وكميلر ايچون مالزمهٔ مياهيه وسائره‌سى واردر .

بالخر .— طاغى ، اناطولينك بحر سياهه موازى اولان سلسلهٔ جبالندن پونت سلسله‌سى اقسامندن طربزون ايله ارضروم ولايتنك مركز لواسنى فاصل اولوب ٩٨٠٠ قدم قدر ارتفاعى حائزدر .

بالس .— حلب ولايت وسنجاغنده و فرات نهرى ساحل يميننده واقع غايت اسكى برقصبه اولوب مشاهير علماى اسلاميه‌دن بر چوق ذواتك مسقط رأسى بولنمشدر .

بالطه ليمانى .— ginaecon partus (ژينا قون پورتوس) بوغاز ايچنك روم ايلى ساحلنده و بوياجى كويى ايله روم ايلى حصارى اراسنده بر كوچوك قوى اولوب بيزانس حكومتى زماننده فيداليا تسميه اولنديغى حالده اثناى فتحده عثمانلى دونناسنك برنجى اميرالى بولنان قپودان بالطه اوغلى سليمان بكك ٤٠٠ قدر كميدن عبارت دونناسنى بوليمانده استحضار و توقيف ايتمسى بالطه ليمانى ناميله تسميه‌سنه سبب اولمشدر .

بالق كولى .— حلب ولايتنده واقع عميق كولى جوارنده بالغنك كثرتيله مشهور بركولدر .

بالك .— موصل ولايتنك شهر زور سنجاغنده رواندز قصبه‌سنه تابع برناحيه اولوب ٦٠ قدر قريه‌يى جامعدر .

باليانبولى .— آيدين ولايتنك ازمير سنجاغنده اوده‌مش قضاسنه ملحق ايكى ناحيه‌نك بريسيدر .

موقعى شرقاً آلاشهر جنوباً نازللى غرباً اوده‌مش قضالرى شمالاً كلاس ناحيه‌سى ايله محاطدر . مشتملاتى ١٧ پاره كويدن عبارت اولوب ٥٦٨٧ نفوسى محتويدر .

مركز ناحيه اوده‌مشك جنوب شرقيسنده و بش ساعت بعدومسافه‌سنده ٣٨ درجه ٤٤ دقيقه عرض شمالى و ٢٥ درجه ٥١ دقيقه طول شرقيده وموكيس طاغلرينك ١٣٥٨

متره ارتفاعى اولان محلنده‌واقع ٩٤٤ نفوسى و ١٩٠ اماكنى جامع كوره قريه‌سيدر . اسكى شهر معناسنه اولان باليانبولى (باليوپوليس) قصبه‌سى ارسلان طاغى جوارنده اولوب پك اسكى ومع هذا معلومات تاريخيه‌سى پك ناقصدر .

بو جوارده زنجفره معادنى اولوب قديماً افسليلر طرفندن اخراج اولنديغى مرويدر .

باليكسرى .— خداوندكار ولايتنده قره‌سى لواسنك كرسئ اداره‌سى اولوب كوزل براووه‌يه ناظر اولان بر طاغك اتكنده و صو صغيرلق ايرمغنه تابع بر دره كنارنده واقع تخميناً يكرمى بيك نفوسى جامع برقصبه‌در ٧٣٧ تاريخنده سلطان اورخان حضرتلرى زمان سلطنتلرنده عجلان زاده‌نك موافقتيله ضميمهٔ ممالك عثمانيه قلنمشدر .

درون قصبه ده برر باب اعدادى ورشديه ومتعدد صبيان مكاتبى وخان ، حمام و مكمل چارشوسى واردر .

قصبه‌ده هفته‌ده بركون پازار وهر سنه رواجلى بر پنساير قورياور . باليكسريده‌طوقونان عبا غايتله معتبردر .

طريقت عليهٔ بيراميه‌مشايخ عظامندن شيخ لطف الله افندى حضرتلرينك تربه وزاويه‌سى ايله بعض خيراتى واردر .

قضاسى : كمر و ادرميد و بيغاديچ كونان صندرغى قضالرى و بروسه وصاروخان لوالريله محاط اولوب غايت منبت ومحصولدار واورمانلقدر .

٦ ناحيه و ١٠٠ قدر قريه‌وملحقاتيله برابر طقسان‌بيكه قريب نفوسى جامعدر .

محصولاتى آفيون پاموق وميوه وحبوبات متنوعه‌دن عبارتدر .

قره‌سينك ولايت حالنده اداره‌سى زماننده باليكسرى مركز ولايت ايدى .

باليه .— خداوندكار ولايتنك قره‌سى سنجاغنده مركز قضانك ملحقاتندن باليه ناحيه‌سنك مركزى اولوب باليكسرينك غرب شمالنده واقعدر .

ناحيه ٨٥ قريه‌وجمله‌سى مسلم اوله‌رق يكرمى بيكى متجاوز نفوسى ومنبت ومحصولدار اراضيى حاوى اولوب آفيون ، خشخاش ، پلاموط وپاموق محصولى كليتليدر .

حيوانات اهليه‌سى دخى چوقدر .

داخل ناحيه‌ده ٨٥ جامع ومسجد و ٧٥ مكتب واردر .

باندرمه .— اسم قديمى پانوروموس (panoromo)در . خداوندكار ولايتنك قره‌سى سنجاغنه تابع برقضا مركزى اولوب مرمره دكزى ساحلنده وقپو طاغى شبه جزيره‌سى واسطه‌سيله تشكل ايدن كورفزك داخلنده واقعدر .

بروسه‌دن ١٠٠ وباليكسردن ٨٠ كيلو متره اوزاق اولوب خداوندكار ولايتنك بو جهتى ايچون پك مكمل براسكله‌در .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

درسعادتله، اتصالاتی هفته‌ده برقاچ کره امد شد ایدن ادارهٔ مخصوصه واپورلری تأمین ایتمکده‌در .

اون بیکی متجاوز اولان سکنه‌سی اسلام وروم ومال مختلفه‌دن عبارت اولوب ٤ جامعی ایله ٣ مسجدی و ١ رشدیه‌مکتبی ١١ خان ٣ حمام وبشیوزه یقین دکانی واردر .

سختیان ومشین اعمالاتی پك‌مترقیدر.

قضاسی : میخالیچ اردك صندرغی کونان قضالری ایله محدود وامیر علی مانیاس وایدنجك ناحیه‌لرینی جامع اولوب ٣٩ بیك نفوسی حاویدر .

اراضیسنك درجهٔ انباتیه‌وقوهٔ نمویٔ زیاده‌اولدیغندن مرعالرنده لایعد قیون سوریلری بسلنور ودرسعادتك احتیاجات لحمیه‌سنی قسماً تأمین وتدارك ایلر .

بانیاس .— (paneas, caesarea
paneas, caesarea
philippi)
(بانیاس، قیصریه ، بانیاس، قیصریه فیلیپس) سوریه ولایتی قراسندن اولوب شریعه توابعندن همنامی اولان برکوچك صویك کنارنده وشامه ملحق حاصبیا قضاسی داخلنده‌در .

شامه اولان بعد ومسافه‌سی یدی ساعت قدردر .

بانیاس انجیلده مذکور اولان مواقعدن اولوب فیلیب طرفندن قیصر اوکوستك شرفنه اولمق اوزره بیوك هرودك اثرناسی اولان معبدجوارنده انشا اولنمش ایدی .

اهل صلیب دورنده کسب اهمیت ایدوب ١١٣٠ تاریخنده اهل صلیب طرفندن ضبط اولنمش ایسه‌ده ١٤٦٥ تاریخ میلادیسنده تکرار خلیفهٔ شام طرفندن استرداد قلنمشدر .

غایت کوزل ومتین اولان قلعه‌سنك خرابه‌سی الآن مشهوددر .

باولو .— قونیه ولایتنك حمید آباد لواسنده اکردیر قضاسنه ملحق نواحیدن همنامی بولاان ناحیه‌نك مرکز اداره‌سی اولوب مرکز قضانك شرق جنوبیسنده واقعدر .

ناحیه‌سی ٢٣ قریه ٩٦١ اماکن وجمله‌سی مسلمان اوله‌رق ٥٤٤٠ نفوسی جامعدر .

باولوز .— سیواس ولایت وسنجاغنده برموقعك اسمیدر .

باولوطاغی .— اناطولیده وسط درجه‌ده برسلسلهٔ جبال اولوب شرقاً بوز طاغدن غایت طار بروادی ایله آیرلشدر .

بایبورد .— ارضروم ولایت وسنجاغنده قضا مرکزی برقصبه‌درکه ارضرومدن ١٠٠ کیلومتره قدر مسافه‌ده واقعدر .

چوروق صوبی قصبه‌یی ایکی‌یه بولمشدر. برقسمی یعنی یوقاری سمتی طاغ اتکنده واشاغی محلاتی باغ وبغچه‌لر آراسنده‌در.

قصبه‌نك موقعی طربزوندن ارضرومه کیدن جاده اوزرنده ویك مهم بر موقعده‌در .

مارالبیان چوروق بایبورد ایله باطوم

آراسنده ١٢٦ کیلومتره طولنده مکمل برنهر یولی تشکیل ایتمشدر .

سکز بیك قدر سکنه‌سی بررشدیه مکتبی جامع ومدرسه‌لری و منتظمه چارشیسی واردر .

هواسی صغوق وآثار عتیقه‌سی اولدقجه مهمدر .

بعض اوفاق تفك کوش آوانی ایله سجاده وکلیم کبی مصنوعاتی دخی مقبولدر.

قضاسی : ارضروم ولایتنك غرب شمالنده واقع اولوب ١٤ ناحیه ایله ١٨٦ قریه ونفس بایبور داخل اولدیغی حالده ٥٨٢١٣ نفوسی محتویدر .

قضاده بری رشدیه اولمق اوزره ١١٨ مکاتب ومدارس ١١١ جامع شریف ٢٣ کلیسا ومناستر ٤٨١ دکان ١١٧ دکرمن ٤٠ خان ١٩ فرون ٢ صابو- نخانه ١ مومخانه وسائره واردر .

اراضیسی منبت ومحصولدار واورمانلری واسعدر .

حبوبات ومیوه وسبزه محصولی برکتلی اولوب ٢٧ بیك قدر موجودی آری قوانلری احتیاجات محلیه‌یه کافی درجه‌ده بال احضار وجامع ومعابد سائره‌یه موم تدارك ایتدیکی مارسلیا طریقیله فرانسه‌یه دخی کوندریلور .

بایزید .— ارضروم ولایتنك متشکل اولدیغی الویهٔ ثلثه‌دن همنامی اولان بایزید سنجاغنك کرسیٔ اداره‌سی اولوب ارضرومدن ١٦٤ وحدود ایرانیه‌دن ٢٦ کیلومتره بعد ومسافه‌ده ومشهور آرارات طاغنك بش ساعت قدر اوزاغنده وطاشلق بردره‌نك ایکی بایرلری اوزرنده وارضرومدن ایرانه منتهی جادهٔ کبیره کذرکاهنده واقعدر .

آرارات طاغنك سیوری سیوری قار بیغنلرندن متشکل رأسلری شهردن پك غریب بر صورتده مشاهده اولنور .

درون بلده‌ده بر باب حکومت قوناغی ایله بر اسکی قلعه و برقاچ صبیان مکتبی ، بر رشدیه اوچ کلیسا واردر .

هواسی غایت صاغلام و نفوس موجوده‌سی ایکی بیك قدردر قصبه‌نك زمان تأسیسی پك اسکی اولوب یلدیرم بایزید خان مرحوم طرفندن تاتارلره قارشو ایلرو قره‌غول حکمنده اولمق اوزره انشا ایدلمشیدی .

قضاسی : نفس قصبه ایله جوار قراونواحیسندن متحصل اولوب ادمانلی وجلالی ناحیه‌لرینی محتویدر .

اهالیسی ایکی بیکی نفس قصبه‌یه عائد اولمق اوزره ٧٧٨٥ قدردر .

اراضیسی چبلاق ایسه‌ده محصولاتی درجهٔ کفایه‌ده‌در .

صنایع محلیه کرد عشیرتلرینك دستکاه مهارتلرندن چیقه‌رق جهانك هرکوشه‌سنده معتبر اولان اعلاونفیس کرد حالیلریله کلیم وسجاده‌لرندن عبارتدر.

سنجاغی : ولایتك شرق جنوبی جهتنده و روسیه و ایران دولتلری

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حدودنده واقع اولوب شمالاً روسیه
شرقاً عجمستان جنوباً وان ولایتی غرباً
خلس وپاسین قضالریله محاط ومحدوددر.
سنجاق بایزید، آنتاب، دیادن، قره
کلیسا آلشکرد قضالریله ١٨ ناحیه
و٨١٨ قریه‌یی و٨٤٤٨ خانه‌یی جامعدر
سکنه‌سی ٤١٤٧١ اسلام اولملق اوزره
٥٢٥٦٤ نفوسدر.

محصولات متنوعه‌سی بروجه آتی
جدولده ارائه اولنمشدر.

« جدول »

	شنیك	قیه
بغدای	٢٢٠٠٠	
آرپه	١٥٦٩٠٠٠	
کتان تخمی	٣٤٠٠٠	
داری	٢٦٠٠٠	
مرجك	١٠٠٠	
فصولیه		٧٠٠٠
بقله		٢٠٠٠
قاوون، قارپوز		٥٠٠٠٠
صوغان		٢٥٠٠٠
قوقوروز		٢٥٠٠٠
پاتاتس		٢٠٠٠
قایصی		٢٥٠٠
شلغم		١٥٠٠٠
لخنه		٥٥٠٠٠
یکون	٣٦٦٠٠٠٠	١٨٣٥٠٠

بایندر .- آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنده قضا مرکزی
بر قصبه در.

موقعی ازمیرك جنوب غربیسنده
و طوربالیده آیدین خطندن آیریلان
تیمور یولی ایله شهر مزبوردن ٥٠
دقیقه مسافه‌ده ٣١,١١ عرض شمالی
و ٢٥,١٢ طول واقع ٥٩٣٣ نفوسی
١٨٨٢ اماکنی جامع شرقیده وسطح
بحردن ٧٥ متره مرتفع وکنیش بر
اووه‌یه ناظر برطاغ اتکنده مبنیدر.

قضاسی: شمالاً ازمیر وقصبه شرقاً
اوده‌مش جنوباً تیره غرباً ازمیر
قضالریله محاط ومحدود اوله‌رق ٤٤ قریه
٢١٢٥٦ نفوسی شاملدر.

داخل قضاده ١ مدرسه ٢٨ جامع
ومسجد ٢٧ مکاتب اسلامیه ٢ مکاتب
سائره واردر. محصولاتی حبوبات ایله
پاموقدر.

قسطمونی ولایت کنغری لواسنك
چرکس قضاسنه ملحق برناحیه‌نك اسمی
دخی بایندر اولوب مرکزی ٢ بیك
نفوسی جامعدر.

ناحیه‌سی ٢٤ قریه ایله ١٠ بیك
نفوسی محتویدر.

بیك .- بوغاز ایچینك روم ایلی ساحلنده وارنبود کویی
ایله روم ایلی حصاری آراسنده محافظه‌لی
برقوی اوزرنده هوای لطیف وابنیه‌لری
منتظم بر قریه اولوب درسعادتك
صیفیه‌لرندن معدود بولندیغی جهتله
سواحلنده اغنیایه مخصوص متعدد
ومزین یالیلری حاویدر. اسکی اسمی

لائه اولوب قدیماً غایت مکلف بردیان
معبدینی شامل ایدی.

بتاخلیوس .- حلب ولایتنك مرعش سنجاغنده
البستان قضاسنه مضاف افسوس ناحیه‌سی
داخلنده وافسوس قصبه‌سی قربنده
برطاغدرکه بونده صحاب کهفك مقامی
واردر.

بتلیس .- آناطولیده وکردستان سمتنده بر ولایت
مرکزی اولوب وان کولنك ٤ فرسخ
قدر جانب غربیسنده وسطح بحردن
١٥٠٠ متره مرتفع برمحلده واقع باغ
وبغچه‌لرله محاط وصولاق بر شهردر.
١٥:١٢ بیك راده‌سنده بولنان سکنه-
سنك ثلثانی مسلم کردلردر.

غایت صرب برقیالق اوزرنده‌کی
قلعه‌سنك متین ورصین اولدیغی الیوم
مشهود اولان آثارندن آکلاشیلور.

تاریخ هجرتك یکرمی بشنجی سالنده
ید اسلامیانه چکدیکی وقرون وسطاده
برکرد حکومتنه مرکز اولوب بالاخره
عجملره انتقال ایلدیکی حالده فاتح شام
عرب یاوز سلطان سلیم زماننده ادریس
بدلیسنك همتیله عثمانلیلره چکدیکی
محققات تاریخیه‌دندر.

مولانا ادریس بدلیسی بو شهرده
نشو ونما بولمشدر.

بتلیس قضاسی: همنامی اولان بلده
ایله ١٧٢ قریه و ٣٠٠٠٠ نفوسی
جامع برقضا اولوب وان کولنك غربنده
واقع واراضیسی کوهستان وسنکستاندر.

بتلیس ولایتی .- کردستان ولایتلرندن
اولوب اخیراً تأسس وتشکل ایتمشدر.
شمالاً ارضروم شرقاً وان جنوباً
وان ودیار بکر غرباً ینه دیار بکر
ولایتلریله محاط اولوب تربیعاً ٣٠٠٠٠
کیلومتره وسعتنده و ٣٠٠٠٠ نفوس
ایله مسکوندر.

اراضیسی طاغلقدر. فرات وموراد
حوضه‌لرینی تفریق ایدن برسلسلهٔ وسطیه
ایله ایکی‌یه افراز اولنمشدر.

اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی درجهٔ
ثالثه‌ده ایسه‌ده کلیتله میوه مبزه توتون
واحتیاجانه کافی بغدای و پرنج حاصل
اولور.

معمولاتی سجاده وکلیم ایله شیاق
وبزدن عبارتدر.

سکنه‌سنك قسم اعظمنی تشکیل ایدن
کردلر شجاعت وجنکاورلکله مشتهردرلر.
واکثریسی خیمه‌نشین حالده بولنمقده‌در.

ولایت ادارهٔ ملکیه‌جه: بتلیس،
سعرد، موش وکنج نامیله درت لوا
ایله ١٤ قضا و١٠ ناحیه‌یه منقسم اولوب
مجموعی ایکی بیکی متجاوز قریه‌یی جامعدر.

بتلیس چایی .- فرات توابعندن اولوب وان کولنك
جهت غربیسنده‌کی طاغلردن نبعان
ایدرك و بتلیس شهرندن چکه‌رك بتلیس
وسعرد سنجاقلرینی فصل ایتدکدنصکره
مجراسنی ٩٠ کیلومتره قدر بعدالتمدید

وان ولايتى حدودنده دجله يه منصب
اولور .

بحر ابيض .— نيل مبارك نام نهر جسيمى وجوده
كتورن ايكى بيوك قولدن الك بيوكنك
اسميدركه بوكا نيل ابيض دخى ديرلر .
نيل مبارك ماده‌سنه نظر اولنه .

بحران نجم .— بغداد ولايتنده حله سنجاغنده فرات
نهرينك جدوللره افراغ اولنان صولردن
متراكم و بين الاهالى هور اطلاق اولنان
كوللردن برى اولوب فضلهٔ مياهى بحر
نجفه واورادن ينه دجله يه دوكيلور .

بحر احمر .— (نام ديكر بحر القلزم ويا شاب دكزى) ،
افريقا ايله اسيا قطعه‌لرى دها طوغريسى
اسياى عثمانينك عربستان قطعه سيله
افريقاى عثمانيدن خديويت مصريه
آراسنده واقع بر دكز اولوب شكلى
طولانى واستقامتى شمال غربيدن جنوب
شرقى يه طوغريدر .

شمال جهتندن سويش قنالى واسطه
سيله بحر سفيده وجنوب جهتندن باب
المندب نام بوغاز واسطه‌سيله بحر محيط
هندى يه ملاصق ومتصلدر .

شمالنده ورأس محمد ايله منتهى سينا
شبه جزيره‌سى طرفنده عقبه وسويش
كورفزلرى پيدا اولمشدر .

بودكزه قلزم اسمنك سبب تسميه‌سى
عريش جوارنده كائن قلزم شهرقديمنه
نسبتله ايدوكى محققدر .

صوينك رنكنك قرمزى اولمسى
دخى بحر احمر دينلمسنه سبب اولمشدر .

سواحل وقعرنده واقع اولوب اكثرى
كميلرك مرور وعبورينه مانع اولان
شاب دوكوتيلرى ايسه دكزه شاب دكز
نامنى ويرديرمشدر .

دكزك همان ايكى سواحلى دولت
عليه‌نك اجزاى متممه‌سندن اولان اراضى
اولديغندن بحر مزبور دولتك برداخلى
دكزى عد اولنمقده‌در .

شاب دكزنده واقع باشلوجه اطه‌لر
جزاير دهلك ديلان ومصوع كورفزينى
ستر ايدن جزاير مجتمعه ايله جزاير
فرسان و باب المندبى ايكى بچيد حالنه
قويان پريم اطه‌سى كبى اوفاق تفك
شيلردن عبارتدر .

سواحلك آسيا جهتى افريقا ياقه‌سنه
نظراً دها زياده مسكون ومعموردر .
مخا ، حديده ، جده ، ينبوع اسكله‌سى
حطهٔ يمانيه وقطعهٔ مباركهٔ حجازيه‌نك
برر مكمل مرساى تجاريسيدرلر .

افريقا ساحلنده قصير ايله سواكن
و مصوعه وعصابدن ماعدا مهم موقع
يوق كبيدر .

بحر احمرك اوائل دور اسلاميه‌ده
اهميتى زياده ايدى . آسيا ايله افريقا
بيننده‌كى تجارت بحريه‌يه منحصر
ايدوكندن بحر احمر عادتا برممر تجارت
حكمنده ايدى عرضنك آزلغى ايسه
نقليات تجاريه‌يى فوق العاده تسهيل
ايلر ايدى .

اميد برونى واسطه‌سيله هندستان
واوستراليايه يكيدن بر طريق بحرى
كشادى بحر احمرك درجهٔ اهميتنى ازاله
ايتمش ايديسه‌ده سويش قنالنك آچيلمسيله
بحر مزبورك اهميت سابقه‌سى يكيدن
اعاده اولنمشدر .

بحر الحوله .— la mer de elhoûlè ، merom
مروم دكزى . بحر يوسف .
فلسطين قطعه‌سنده عكا سنجاغى
داخلنده وطبريه كولنك شمالنده ٦
كيلومتره طولنده وه بچق كيلومتره
عرضنده ومثلث غير منتظم شكلنده
بركولدر .

مشهور شريعه نهرى بوكوله جهت
شماليدن داخل اوله‌رق جنوب جهتندن
خروج ايله طبريه كولنه دخول ايدر .

بحر طبريه .— génésaritislacus بوكا طبريه كولى
وغاليله دكزى دخى ديرلر .
ارض فلسطينده ومشهور لوط كولنك
سمت شماليسنده ٣٣,١٥,٢٤ طول شرقى
ايله ٣٢,٤٨,٣٢ عرض شماليده واقعدر .
شكلاً بيضى غير منتظم اولوب طول
اعظميسى ٢٠ كيلومتره ٨٢٤ متره
وعرضى ٥ ميل جغرافى امتدادنده‌در .
سطحى بحر سفيد تسويه‌سندن اعتباراً
٢٣٠ متره قدر منحط اولوب بالغنك
كثرت ونفاستيله شهرتشعاردر .

بحر عياد .— عربستانك شرقاً فرات غرباً سوريه جنوباً
نجد مملكتلرى آراسنه دوشن قسمنك
اسم مخصوصيدر .

بحر لوط .— ياخود بحر ميت ، اولو دكز ،
m. morte m. morteum sodonirticus lacus ; (lacus asphaltites) .
ارض فلسطينده وقدس شريفك سمت
شرقيسنده واقع جسيمجه بر كول اولوب
طبريه كولنك بر جهتندن كيروب
ديكر جهتندن چيقان شريعه نهرينى
اخذ ايدر .

امتداد طولى ٦٤ كيلومتره ٣٦٠
متره وعرضى ١٢,٨٧٢ كيلومتره ايله
٨,٠٥٠ كيلومتره بيننده تخلف ايدر .
الك درين محلى شمالده اللسان برونى
جوارنده ٢١٨:٤٠ قولاج آراسنده‌در .
طوزينك درجه‌سى يوزده يكرمى
آلتى بچق وثقلتى اوقيانوسه نظراً بشده
بر مقدارنده‌در .

كتب اسرائيليه‌نك روايتنه نظراً
بوكولك سواحلنده ازمنهٔ قديمه‌ده قرا
وقصبات متعدده موجود اولديغى حالده
سكنه‌سنك معاصيلرى سببيله غضب
الهى ظهور ايدرك نار سماوى ايله احراق
اولنمشلردى .

بحر لوط واديسى كرهٔ ارضك الك
منحط محلى اولوب سطح بحردن مقدار
انحطاطى ٣٩٤ متره‌در .

بحر نجف .— بغداد ولايتنده وفرات نهرينك
جهت غربيسنده وحله وكربلا سنجاقلرنده

واقع بر کول اولوب فراتدن آچیلان جدوللرك صولرندن تحصل ایتمشدر .

ساحل شمالیسنده شیر خدا جناب مرتضی (ر) نك تربهٔ مقدسه‌لرینی محتوی بولنان نجف اشرف قصبه‌سی واقعدر .

بحره .— سمت حجازده وجده ایله مکهٔ مکرمه اراسنده بر قریه‌نك اسمیدر که ابتدا اسلامده علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلری بوقریه‌ده برمسجد بنا وایچنده نماز ادا بیورمشلردی .

بحریوسف .— مصروسطاده‌نیل مجراسنه موازی اولمق اوزره موجود بولنان بر قنالك اسمیدر .

بحریه .— مصرك منیه مدیرلکنده ٨٠٠٠ نفوسلی برروضه (واح) نك اسمیدرکه بهنسی نامیله‌دخی موسوم اولدیغی حالده درجهٔ نهایه‌ده منبت ومحصولداردر .

بحیره .— خدیویت‌مصریه‌نك‌منقسم بولندیغی مدیرلکاردن بریسی اولوب مصرك اقسام ثلثهٔ اصلیه‌سندن مصر سفلاده والك غربی جهتنده واقعدر .

شمالاً بحر سفیده ساحل وجهات سائره‌دن غربیه ومنوفیه وجیزه مدیریتلری وبنغازی سنجاغنك شرقنی محیط اولان بیابان وسیعه ایله محاطدر . ٣٠٠ زی متجاوز قریه‌ایله اوچیوز اللی بیك قدر نفوسی محتویدر هواسی میاه راکده‌نك کثرتی جهتیله وخیم ایسه‌ده اراضیسی درجهٔ نهایه‌ده منبت ومحصولداردر . مرکزی دمنهورشهری ونواحیٔ ملحقه‌سی دینور - رحمانیه - شیرچت - بخیله‌در .

بحیرة التمساح .— سویش برزخی اوزرنده‌وپورت سعید ایله سویش‌اراسنده واقع جسیم‌جه بر کول اولوب تمساحنك کثرتندن‌ناشی بواسمله توسیم قلنمشدر سویش برزخنك حفر وکشادنده قنالك کذرکاهنه تصادف ایتدیکی جهتله برزخك کشادینی خیلیجه تسهیل ایلدیکی کبی قنالدن کلوب کچن سفاین ایچون مکمل بر لیمان خدمتنی ایفا ایلمکده‌در . ساحلنده اسماعیلیه شهری واقعدر .

بحیرة الحمص .— قدیماً قدیس دکزی ویاخود غارده‌س دکزی نامیله موسوم بولنان برکولدرکه حمص قصبه‌سنك ایکی ساعت قدر غرب جنوبیسنده واقع اولوب نهرالعاص ایله قطع اولنمشدر .

بوکولك طولی ٤٨٠٠ وعرضی ١٦٠٠ متره قدر امتداد ایدر .

بحیرة المنتنه .— بحرلوطه مراجعت اولنه .

بحیرة المهدیه .— یاخود ابی‌قیر ، مصر سفلاده ابو قیرایله ادفوار اسنده دکزدن بردیل ایله تفریق اولنمش ونیلك اغزلرندن بعضیلری واسطه‌سیله دکزله ارتباطی بولنمش اولان برکولدر .

بجیق کولی .— (bolbe) بولب سلانیك ولایتنده برکوچوك کولك اسمیدر .

بدر .— مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره اره‌سنده وبراووه کنارنده‌واقع برموقعك‌اسم مخصوصیدرکه زمان‌مسعدت‌نشان‌جناب‌پیغمبریده‌مسلمینك قریش مشرکلرینه قارشو قزاندقلری محاربه ایله شهرتشعار اولمشدر .

الیوم بدرده‌الغمامه اسمنده‌برمسجد شریف ایله‌شهدای بدرك‌مقابرمبارکه‌لری موجود بولنمقده‌در .

بدر غزوه‌سی موقع بدرك صفوان دینیلان جهتده وقوعبولدی بوغزاده علیه‌الصلاة والسلام‌افندمز‌التمش درت نفر مهاجرین کرام ومتباقیسی انصار اولمق‌اوزره ٣٠٥ نفر صحابهٔ کزین ایله برابر بولنمشدر .

صحابهٔ کرام حضراتی میاننده اوچ اتاو ٧٨ نفر دوه‌لی وآلتی نفر زرهلی بولنمقده ایدی . مشرکین بیك نفری متجاوز اولدقلری حالده یتمش ایکی تلفات وبر اولقدرده اسیر ویرمشلر واسلامدن اون‌اوچ نفر داخل‌خلدبرین اولمشدر .

اسرا میاننده عم‌رسول‌حضرت‌عباس ابن‌عبدالمطلب ایله‌برخیلی کبرای قریش بولندیغی کبی اسلامك الك قوی دشمنی بولنان ابوجهل دخی تپه‌لنمشدر .

بوغزایه بدرکبری وبدر ثانی‌دینلور . بدر اولی ایسه مکه‌لیلرك مدینه‌جوارندن آلوب قاچرمش اولدقلری حیواناتی استرداد ایچون کوندریلان سریهٔ پیغمبرینك بدر نام محله‌دك کیدوب بلا حرب عودت ایتملرندن عبارتدر .

بدرله .— سیواس ولایتنك‌سیواس سنجاغنه ملحق برناحیه اولوب ١٢ قریه‌دن مرکبدر .

بدره .— خطهٔ عراقیه‌نك بغداد جهتنده کوت العماره قضاسنك برناحیه‌سنك اسمیدر .

بدره‌چایی .— نام عتیق غاللوس (gallus) در .

منبعی بروسه‌نك درت فرسخ قدر شرق جهتندن آلدقدن صکره سقاریا نهرینه قاریشان برتابعك اسمیدر .

برات .— یانیه ولایتنك متشکل اولوب الویه‌دن برات سنجاغنك‌مرکز اداره‌سی اولان‌بیوجك برقصبه‌درکه دوول صویی توابعندن بریسی‌اوزرنده‌وونديك دکزی‌ساحلندن اللی کیلو متره قدر مسافه‌ده ومشهور الیما شهر قدیمی قربنده واقعدر .

شهره حواله‌سی اولان بر طاغك اوستنده اسکی برقلعه‌سی واردر ، شرق جهتنده ارده‌صره بعض صدالر ایشیدیلان تومور نامنده برتپه واردر .

١٠٠٠ نفوسی متجاوز ١٠ جامع شریف ١٢ مسجد ١ مدرسه ، ١ رشدیه برقاچ صبیان مکتبلری ٦٠٠ دکان بر حمام وبربدستانی جامعدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

برات قضاسی وخامت هواسیله برابر قوهٔ انباتیه‌سنك تمیزیله مشتهر مزاکیه اووه‌سنك قسم اعظمنی شامل اوله‌رق ٤ ناحیه ٢٧٤ قریه‌یی مشتملدر. ٤٠ بیك نفوسی ٢٢ جامع‌شریفی ویکرمی‌یی متجاوز مکاتبی حاوی اولوب باشلوجه محصولی توتون اوزوم حبوبات ومیوه دن ومعمولاتی کلیم کبه چول کبی منسوجات عادیه‌دن عبارتدر.

قیون وکچی وصغیری علی‌الخصوص جثه‌سزلکیله برابر چویکلکی وسرعتی، مشی وحرکتی وقوتی ایله‌مشهور آتلری مدحه سزا درجه‌ده‌در.

برات لواسی: آدریاتیـك دکزی واشقودره ومناستر ولایتلری اراسنده اولوب طاغلق واووه‌لق سمتلری حاویدر. اووه جهتی منبت ومحصولدار ایسه‌ده طاغلرده سنجاغك کثرتلی اولان حیواناتی اداره‌یه کافی چایر ومرعالری شاملدر. سنجاق دوول دویوسه نهرلریله صولانور.

برات سنجاغی برات — اسقراپار — تیموریچه — ملاقصره — اولونیه نامیله درت قضا ایله ٤ ناحیه و ٦٠٠ قریه‌یی جامعدر.

نفوسی ١٣٠ بیکی متجاوز اولوب قسم اعظمی مسلم ارنبودلردر.

ساده یاغ ایله پینیر وددری ویوك سنجاغك باشلوجه تجارتیدر.

برادوست. — موصل ولایتنك شهرزور سنجاغنده وحدود ایرانیه‌ده کائن ٦٤ قریه‌لی بر بیوك ناحیه‌نك اسمیدر.

سکنهٔ اصلیه سی اولان کردلرك مقداری بش بیکه قریبدر.

برالشام. — شام ودمشق ماده‌لرینه مراجعت بیوریله.

برام. — مدینهٔ منوره قربنده بقیع ناحیه‌سنده کائن بر جبلك اسمیدر.

بربریه. — «یاخود بربرستان وبلاد بربریه» آفریقا قطعه‌سنك مصردن ماعدا سمت شمالیسنی وجوده کتورمش اولان قطعهٔ جسیمه‌درکه اقوام مسکونه‌سندن بر قبیلهٔ مهمه‌یه نسبةً بو نام ایله تسمیه ایدلدیکنده شبهه یوقدر.

عربلر بو قطعه‌یی مغرب نامیله ذکر ایتمشلردر.

همان کاملاً افریقای شمالیدن عبارت اولان بربریه بحرسفیده ساحل واوروپا ممالك مشهوره‌سندن اسپانیا، فرانسه، ایتالیا ویونانستانه مقابل اوله‌رق غرباً بحر محیط اطلاسی جنوباً صحرای کبیرك قومسال پاویه‌لری ایله محاط وشرقاً نیل وادیلرینه دکین ممتد اولمشدر.

امتداد اعظمیسی شرقاً غربه قدر ٤٠٠٠ کیلو متره وعرض وسطیسی ٢٣ درجه‌در.

بو خطهٔ وسیعه کرچه فرانسه‌نك درت مثلی قدر جسامته مالك ایسه‌ده نفوسی اون میلیونی متجاوز دکلدر.

مملکتك شمالنده بحرسفیدك بر شعبه‌سی داخله طوغری نفوذ ودخول ایدرك بیوجك بر کرفنتی حاصل ایتمشدرکه بونك شرق وغرب جهتلرنده متقدمینك سیرت کبیر وسیرت صغیر تسمیه ایتدکاری سیدره وقابس نام کورفزلر واردر.

اشبو کرفنتی داخلنده بر چوق بانقلرله دوکونتیلر موجود اولدیغندن سیر سفاینی خیلیجه اتعاب ایتمکده‌درلر.

قابس کورفزنده کرکه‌نس وجربه اطه‌لری واقعدر.

شرقاً راژان وغرباً بون یاخود آوار برونلری مار الیان شعبه‌نك مدخل شرقی وغربیسینی حدوثه کتورمشلردر.

بون برونك غربنده قدیماً قارتاژ کورفزی دینلان تونس کورفزی واردر.

تونس کورفزینك غربنده افریقانك منتهای شمالنی وجوده کتورن بیاض برون بولنورکه مذکور برون ایله سپته بوغازی آراسنده بربریه‌نك مهم کرینتیلری اولان بون Bone ستورا Stora بوژی Bojie جزایر، آرزو Arzeu عوران کورفزلری بولنمقده‌در.

بوجارن boudgaroun یاخود یدی برون ایله ماتیفو، قانسین، سائره بو سواحلك مشهور برونلریدر.

سپته بوغازنده افریقانك ایکی

چیقینتیلری که بری شرقده جبل الطارقه مقابل سپته « سوتا » دیکری غربنده اسپارتل برونلریدر دکزه طوغری خیلیجه نفوذ ودخول ایتمشلردر .

بحر محیط اطلاسی سواحلنده بلانقو یعنی بیاض برون ایله قانتن واطلس سلسله‌سنك اوجی اولان کرنام برونلر واقعدر .

اسمنك بحر محیطه تشمیلنه سبب اولان وکر برونده قابس کورفزی قرب وجوارینه وبون برونه قدر امتداد ایدن اطلس طاغلرینك جهات مختلفه ومتعدده‌یه طوغری افراز وتشعیب ایتدیکی شعبه وپایه‌لری آراسنده یوکسك یایلالر ومنبت ومحصولدار وادیلر وزمرد آسا چایر ومرعالر موجوددر.

سلسله‌نك قسم غربیسی یوکسك واوزری دائمی قارله مزین تپه‌لری حاوی اولوب الك مرتفع نقطه‌سی ٣٤٧٠ متره ارتفاعی حائز اولان میلچن طاغیدر .

اطلس سلسله سنك شمالی وجنوبی ورسانلردن بر چوق صولر تحصل ایدر ایسه ده همان جمله‌سی موقوت اولوب جریانلری ایام شتایه منحصرکبیدر .

شمال ورسانده جاری صولر الك مهمی وادئ مجرده وشلیفدر ورسان جنوبی میاه جاریه‌سی مجرالرینی برمقدار تمدید ایتدکدن صکره یاقوملر آراسنده غائب اولورلر ویاخود صویی طوزلو اولان وشوت Chote دینلان کوللره دوکیلورلر .

بربرستانك منظرهٔ عمومیه سی هر جهتنده مختلفدر : جهت شرقیسنده واقع برقه چولی کرچه غایت وخیم ومدهش بر حرارت ویبوست عرض ایدر ایسه ده اوته سنده بریسنده قابل اسکان روضه‌لر نادر دکلدر .

جهت جنوبیده غایت جسیم فزان واحی صحرا اراضیسنه طوغری دخول ونفوذ ایتمشدر .

سمت غربیسنده کائن اطلس طاغلری بولندیغی مملکتی یکدیرندن متفرق ایکی قسمه تقسیم ایتمشدر که شمالنده قلان اراضی قابیل نامیله غایت منبت ومحصولدار ودرجهٔ حرارتجه ممالك معتدله دن فرقسزدر .

بعضاً اول درجه صغوقلر حکمفرما اولور که عادتا برنوس دنیلان بورکیسز طورلمق ممکن اولەمز ویغمور موسملری تشرین ثانیدن نیسان آینه قدر امتداد ایلر .

اطلس طاغلرینك سمت جنوبیسی ایسه مبالغه‌لی صورتده بیان اولندیغی درجه‌ده اولمیوب کثیرالمقدار واحلرله مملودر که بونلر محصولات ومیوه‌سنك کثرتیله مشهور وبو جهتله اراضئ مذکوره بلد الجرید یعنی حرما مملکتی نامیله موسومدر . بوراده حرارت سنه‌نك قسمی اعظمندن غایت شدید اوله‌رق حکمفرما اولور.

بربرستانده غایت مبذول اوله‌رق نما بولان لیمون پورتقال وتورنج وزیتون اغاجلریله کاغد اعمالنده واقمشه نسجده قوللانیلان خلفه اونی و انواع میوه ایله حرما وسائره ایله طاغلرده اورمانلرینك باشلوجه اغاجلرینی تشکیل ایدن یبانی زیتون یوزندن خیلیجه تجارت ایدیلور.

حیواناتدن سرعت و چویکلکله مشهور آت ومرکب واستر جنسی وصغر ایله دوه بولنمقده‌در .

بربرستانك دولت علیهٔ عثمانیه اداره‌سنده بولنان جهتی مصر حدودندن جزایر مملکتنه دکین ممتد اولور.

بوراسی ادارهٔ ملکیه‌جه طرابلس غرب ولایتیله مستقل بنغازی سنجاغی وتونس امارتی نامیله اوچ قسمدر.

بونلره عائد تفصیلات ایچون طرابلس غرب و بنغازی و تونس کلمه‌لرینه مراجعت اولنه.

بربرستانك سکنه‌سی بربری دنیلان یرلیلرله آسیادن کلان عربلر وآفریقای وسطادن اسارتله کلوب بعده یرلشمش اولان زنجیلر و اوروپالیلردر.

امازیغ دخی دنیلان بربریلر کوچبه وقبائل حالنده وبعضاً قرا وقصباتده اسکان ایتمکده‌درلر .

بونلرك رنکلری قرمزی‌یه قریب اسمر اولوب بویلری اوزون واعضای بدنیه‌لری قوی و هر درلو مشاقه محتملدرلر.

عربلر ابتدای ظهور اسلامده کله‌رك یرلشمش ویرلیلرله اختلاط ایدرك توسع وانتشار ایلمشلردر که بوکونکی کونده قرا وقصباتده ومنبت محصولدار سمتلرده یاشایوب بسلدکلری کثیرالعدد حیوانات ایله تعیش ایتمکده‌درلر .

بربرستانده بر مهم جنس دها واردر که بونلر قول اوغلی نامیله مشهور اولوب فطرةً مجبول اولدقلری شجاعت وجسارت سببیله الك مهم خدمتده علی الخصوص خدمات ضبطیه‌ده وسواری خدمتلرنده استخدام اولنورلر .

قول اوغللری اون آلتنجی عصرده کلان ترکلرك عرب ومور و بربریلرله اختلاطندن تشعب و تناسل ایدرك بوکونکی کونده بیوجك بر عرق وجوده کتورمشلردر .

یهودیلرایله اوروپالیلر لاجل التجاره ممالکك بالخاصه ساحلی قسمنده‌کی بلاد وقصباتده تمکن ایتمشلردر .

کرك بربریلر وکرك عربلر وموررلر وقول اوغلی طائفه‌سی کافة دین مبین احمدی ایله متدیندرلر.

بربریلردن متشعب اولان وقبائل متفرقه هیئتنده بولنان تواریغلر بربرستانك سمت جنوبیسنده‌کی چوللرده وصحرا اراضیسنده رکز خیام بدویت ایتمکده‌درلر.

بربرستانك جهات مختلفه‌سنده ازمنهٔ متقدمه‌ده بر طاقم حکومتلر تأسس ایتمشدر .

از جمله تونسده یراشوب قرتاج

دولتی وجوده کلدیکی کبی برقه دینلان وشمدیکی بنغازی سنجاغنك بر قسمندن عبارت بولنان کیروناییقده یونانلیلرك مهم مستملکاتی وار ایدی .

اوائل اسلامده بلاد بربر کاملاً قبضهٔ تسخیر اسلامیانه کچمش وبنی مدار بنی رستم فاطمیه ... الخ کبی حکومتلر تأسس ایلمشدر.

٩٠٠ تاریخندن صکره عثمانلیلرك سیف جلادتی افریقا قطعه‌سنده پارلامغه باشلادیغی زمان اوروج غازی وباربا روس خیرالدین بکلر طرفندن بربرستانك برقسم مهمی داخل رایت عثمانی قلنمشدر.

بربریه‌نك معرب اقصا دینلان فاسدن ماعداسی عثمانلی اداره‌سنه داخل اولمشدرکه برچوق زمان غرب اوجاقلری تامیله نیم ممتاز بر ایالت حالنده بولنه‌رق متصرف اولدقلری قوتلی دونمالری هنکام اسفار ومحارباتده دونمای عثمانینك بر قسم مهمی تشکیل ایدر واق دکزده قلوب دشمانه هران القای خوف وحشیت ایلر ایدی.

بربیر .— بوسنه قطعه‌سنك بنالوقه سنجاغنده وصاوه صوینك صاغ یاقه‌سنده اون ایکی بیك نفوسلی بر قصبه‌در.

برت .— الجزیره‌ده وبغداد جوارنده کائن مدن وامصار قدیمه‌دن اولوب الیوم خرابدر.

برج الرصاص .— حلب ولایتنده انطاکیه جوارنده اسکی بر قلعه ایدی.

بدج اولیاء .— بغداد کلمه‌سنه مراجعت اولنه.

برزویه .— سوریه‌ده بر قلعهٔ مشهوره ایدیکه زمان صلیبیونده متانتی حسبیله بر بیوك اهمیت کسب ایتدیکندن اهل صلیبك الینه کچمش و ٥٨٤ تاریخنده صلاح الدین ایوبی طرفندن استرداد قلنمشیدی.

برغمه .— (pergamus) اسکی اسمی پرغاموس در . آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه‌درکه ازمیرك شمالنده ٣٩ درجه ٦ دقیقه عرض شمالیده و ٢٤ درجه ٥٠ دقیقه طول شرقیده وقایکوس دینلان باقر چاینك قرب وجوارنده ساحله قریب وسطح بحردن ٦٣ متره مرتفع بر موقعده وسائر شهور وبلاد قدیمه ومشهوره کبی بر اووه ناظر وحاکم بر نقطه‌در.

نفوس حاضره‌سی ١١٤٨٢ ذکور و ٩٧١٥ اناثکه جمعاً یکون ٢١١٩٧ واماکن موجوده‌سی ٥٦٦٥ مقدارینه بالغدر.

دروننده یلدیرم بایزید خانك اثر بناسی اولان غایت مزین وجسیم بر جامع شریف ایله متعدد جوامع ومساجد وپاموق اعمال واستحضارینه مخصوص بخارلی فابریقه‌لر ایله ١٠ دباغخانه ٣ صابونخانه

٨ دکرمن ٥ حمام ٣٠ فرون ٢٣ خان ٣٢ قهوه‌خانه ١٦٤ مغازه ٧٧٩ دکان ١٢ مکاتب اسلام ٥ کلیسا ١ حکومت قوناغی ١ قشله ١ حبسخانه ١ تلغرافخانه وسائره واردر .

برغمه غایت قدیم وبرچوق وقایع تاریخیه‌یه محل ظهور اولمش اولدیغندن انقاضی تاریخجه قیمتداردر.

بوشهر آندروماقك اوغلی پرغاموس طرفندن تأسیس اولنه‌رق اسکندر کبیرك یدفاتحانه‌سنه کچمش و وفاتنده طوائف ملوکدن بر حکومتك مرکزی اولمشیدی .

شهرك یتمش بیك جلد کتابی حاوی اولان کتبخانه‌سی اسکندریه کتبخانه‌سی قدر شهرتلی ایدی . و مدنیت وزینت ومعموریتجه شهر درجهٔ قصوایه واردی. اولوقته دکین یازی یازمق ایچون استعمال اولنان پاپیروس یرینه پارشومین دینلان دری اعمال اولندیکه الیوم برغمه‌نك سختیان اعمالاتی شهرتکیر عالمدر .

سن پول طرفندن تأسیس اولنان یدی عدد کلیسادن بریسیده برغمه‌ده ایدی.

برغمه بروقتلر استانبول ایمپراطورلرینه وبعده عربلره نهایت ١٣٦٠ تاریخنده عثمانلیلره انتقال ایتمشدر.

برغمه قضاسی : شمالا خداوندکار ولایتنك قره‌سی لواسی شرقاً صومه مغنیسا قضالری جنوباً منمن قضاسی وچاندارلی کورفزی غرباً اطه‌لر دکزی ایله محاط ومحدوددر.

مذکور قضا تربیعاً ٢٨٥٦ کیلومتره اولوب نفوس موجوده‌سی وجه آتی اوزره در :

اقوام	اجمال	یرلی ذکور	یرلی اناث	یبانجی ذکور	یبانجی اناث
اسلام	٥٣٨٢٣	٢٠٥٠١	٢٥٢٨٩	٧٢٨	٣٠٤
روم	١٠٢٥٠	٤٨٧٥	٤٢٩٠	٦٩٩	٣٨٦
ارمنی	٨٠٩	٤١٠	٣٩٩		
بلغار	٢٥٨			١٤٢	١١٦
یهودی	٤٩٥	٢٤٣	٢٥٢		
اجنبی	٧٦			٥٢	٢٤
یکون	٦٥٧١١	٣٣٠٣٠	٣٠٢٣٠	١٦٢١	٧٣٠

قضانك اراضیسی برنجی درجه‌ده منبت ومحصولدار اولوب باقر چایی ایله دها برقاچ کوچوك صولرله اروا واسقا اولنمقده‌در.

خاصلاتی حبوبات متنوعه ایله پاموق وانواع میوه‌دن عبارتدر .

داخل قضاده امراض متنوعه‌یه نافع بش عدد مشهور ایلیجه واردر :

بونلردن پاشا ایلیجه‌سی برغمه‌نك اون بش کیلومتره جانب شرقیسنده اولوب درجهٔ حرارتی ۳۲ و املاحهٔ مترکبه‌سی سولفات دوسود، سولفات دومغنزی ، قاربونات دوسود، آسید سولفریك‌دن عبارتدرکه رئیهٔ مفصیله و امراض جلدیهٔ مزمنه‌یه غایت نفعی واردر .

قاینارجه نام ایلیجه دخی برغمه‌نك بر کیلومتره مسافه‌سنده اولوب درجهٔ حرارتی ۲٦ در .

قضا ادارهٔ ملکیه‌جه ۱۷۰ پاره قریه ایله نواحیٔ برغمه - ایلیجهٔ برغمه - دیکیلی - آیازمید - چاندارلی - قوزان نامیله ٦ عدد ناحیه‌یی مشتملدر.

مرکز قضا مستثنا اولدیغی حالده داخل قضا ونواحیٔ ملحقه‌سنده ٦۹ دباغخانه ۲ صابونخانه ۱۰۰ دکرمن ۷ حمام ۳۹ فرون ٤ خان ۱۲۸ میخانه ۵۷۹ دکان ۱۱۲۵۹ خانه، ٦۷ مسجد ۷۷ جامع ۲۲ کره‌میدخانه ۱ قشله ۱ خسته‌خانه ٤ تربه ۱۳ کلیسا ۸۰ مکتب (٦۹ زی اسلام) و سائره واردر.

برغما قضاسی سرایا آثار عتیقه‌ایله مملو وتاریخ نقطهٔ نظرنده غایت‌قیمتدار اولوب هرطاشی مدن وامصارقدیمه‌دن برینك انقاضنی وهر قاریش طوپراغی الك مهم بروقعهٔ تاریخه‌نك محل جریانی عرض واخطار ایتمکده‌در.

برغمه چایی . — آیدین ولایتنده جاری باقرچاینك الك مهم توابعی اولوب منبعی تیمورجی طاغنك جنوبی اتکارندن اخذ ایدرك جهت جنوبه طوغری جریان و برغمه قصبه‌سنك یانندن بچدکدنصکره قصبه‌نك براز جنوبنده نهره قاریشور.

اسکی اسمی سوتویس یاخود کیتوس (cetuis) در .

برغوس . — زبانزدی بورغازدر. برغوس لسان یونانیده قله معناسنه اولان بیرغوسدن محرف اولوب بورغاز دیه تلفظ واستعمال اولنور.

ممالك عثمانیه‌ده بو اسمده برچوق موقعه تصادف اولنمقده‌در.

(۱) اخیولی برغوس «بورغازی» اسکی اسمی آپولوتیا Apollonia در.

اوروپای عثمانیده شرق روم ایلی ولایتنك منقسم بولندیغی الویه‌دن شرقده واقع برغوس سنجاغنك کرسیٔ اداره‌سی اولوب اسمنه منسوب وبحر سیاهدن منشعب اولان برغوس کورفزینك منتهاسنده واقع تخمیناً بشبیك نفوسی مشتمل غایت مهم وایشلك بر قصبه واسکله‌در.

مشتملاتی : برغوس - سوزه بولی میسوری - اخیولی - سوزه بولی‌نامیله بش عدد قضادن عبارتدر.

(۲) لوله برغوس « بوغازی » درکه ادرنه ولایتنك قرق کلیساسنجاغنده بر قضا مرکزی اولوب درسعادت ایله ادرنه اراسنده وتیمور یول

خطنه بر استانبوله اوتوز ادرنه‌یه اوتوز درت مرکز لوا اولان قرق کلیسایه سکز تکفور طاغی اسکله‌سنه اون ساعت بعد و مسافه‌ده واقعدر .

قصبه تیمور یول کذرکاهنده اولدیغندن غلبه‌لك اولدقجه منتظم اولوب مکمل قبه‌لی چارشوسی صدر شهید صوقوللو محمد پاشانك مشهور معمار سنانك اثر بناسی اوله‌رق بر باب جامع ومسجدی و بر قاچ جامع ومدرسه ایله طریق کلشنی‌یه منسوب بر درکاه وسائره واردر .

اعزهٔ کرامدن حاجی بایرام ولی قدس سره حضرتلرینك خلفاسندن بکتاش چلبی ایله سنجاقدار بابا وادریس بابا وغازی قره‌جه علی بك کبی ذوات مدفوندر .

لوله بورغازی قضاسی: قرق کلیسانك جهت جنوبیسنده واقع اولوب قاریشدیران کبیر و احمد بك نامنده ایکی ناحیه ایله اوتوز ایکی قریه ویدی عدد چفتلکاتدن مرکب ومتشکل اولوب سکنه‌سی اسلام وروم ویهودی و بلغار وقبطی اولمق اوزره ۱۵۳۱۳ نفوسدر .

قضانك اراضیسی ۱۷۳٤۱۱ دونمدن عبارت اوله‌رق قسم اعظمی مزروعدر.

روم ایلی شمندوفرینك ٤۲ کیلومتره محلی داخل قضاده‌در .

لوله برغوس قضاسنده ۲۸۲۹ خانه ۳۰۰ دکان و مغازه ۲۵ فرون ۸ خان ۱ حمام ۲۲ دکرمن ۲۹ اوطه ۲۲ چفتلك ۱٦۵۳ باغ ۲۲۳۵۹ قطعه ترلا ۵۲٤ چایر ٤۱ مرعا ۲۰۰ عرصه ۲۹ جامع و مسجد ۲۲ مکتب ۱ مدرسه ۱ تکه ۷ کلیسا ۱ حاورا ۱ قشله ۱۷ چشمه وسبیل واردر .

(۳) بیغا سنجاغنده و قلعهٔ سلطانیه‌نك ۱۸ کیلومتره اوزاغنده وساحلدن یارم ساعت قدر کریده واقعدر .

بونلردن ماعدا چکمجه قربنده بر قریه‌نك اسمی قوم برغازی و چتالجه سنجاغنده صو یولی ناحیه‌سنك مرکزی صو بورغازی و مدانیه توابعندن بر قریه‌نك نامی طاش بورغازی ودیمتوقه‌یه ملحق بر ناحیه مرکزینك اسمی قله‌لی بورغازدر .

برغوس چایی . — بیغا سنجاغی داخلنده جاری بر صویك اسمیدرکه منبعی بورغاز قریه‌سنك بش فرسخ قدر شرقندن الدقدن صکره لاپسکینك اوچ ساعت غرب جنوبیسنده چناق قلعه بوغازینه دوکیلور .

برقعید . — موصل حوالیسنده بقعا ناحیه‌سنده اوائل عهد اسلامیه‌ده غایت معمور و مشهور بر قصبه ایدی‌که آل حمدانك ودها بعض مشاهیراسلامك مسقط رأسی بولنمشدر.

برقوفجه . — برقوواچ berkovatz بلغارستانده وودین قصبه‌سنك ۲۲ ساعت قدر اوزاغنده وطونه توابعندن اوغوستول -ogous

toul نهری اوزرنده واقع مرکز قضا و آلتی بیك نفوسلی بر قصبه‌در .

برقه .— آفریقا شمال سمتنده وطرابلس غرب ولایتنك شرقنده ساحل بحر سفیدده کائن برقطعهٔ جسیمه و وسیعه‌نك اسمیدر .

برقه دینلان محلك شمالی آق دکز ایله محاط اولوب شرق جهتی خدیویت مصریه وغرب جهتی طرابلس غرب ایله سیدره کورفزی ساحلنه وحدود جنوبیه‌سی صحرای کبیر ولیبی چولنه قدر امتداد ایتمشدر .

بو مملکتك سواحل جهتی معمور وقابل عمران ایسه‌ده ایچرو طرفلری چول حالنده‌در .

مع هذا چولك اورته‌سنده بریسنده صولاق محلار واوجله کبی واحلر نادر دکلدر .

قطعه‌نك غرب شمالی جهتی ساحلدن مرتفع و طاغاق اولوب جبالك دیك وسرت میللی اولان وادیلرنده جریان ایدن قصیر المجرا دره و چایلر ممالك معتدله‌نك اك لطیف منظره‌سی وچمنزار محلاریله مسابقت ایده بیله جك درجه‌ده‌در .

اهالیسی بدوی و خیمه نشین عرب وبربریلردن عبارت اولوب غایت چوق اولان حیوانلرینی اوروپا وسائر جهتلره سوق واخراج وانلر واسطه‌سیله تأمین معیشت و احتیاج ایدرلر .

برقه دینلان اراضی ازمنهٔ قدیمه‌ده سیره‌نائیق نامیله مسمی اولوب سواحلنده یونانیلرك مهم مستعمراتی وار ایدی که سواحلده تأسیس ایتمش اولدقلری شهرلرك خرابه‌لری بوکون انظار سیاحینده عرض موجودیت ایتمکده‌در .

بلاد مذکوره‌نك مشهور ومعروف بولنانلری شمدیکی بنغازی‌نك بولندیغی محلده برنیکه ، توشیره ، برقه یاخود پطولمائیس، آپولونیا، کیرن‌در .

اشبو شهرلر سببیله برقه اراضیسی بش شهر معناسنه اولان پنداپولیس نامنی دخی حائز ایدی .

برقه شهرینه نسبتله برقه و کیرن شهرینه نسبتله سره‌نائیق نامی ایله دخی موسوم اولمشیدی .

شمدی برقه چولی دینلان اراضی قدیماً اول درجه‌ده منبت و محصولدار ایمش که اکین اکمك ایچون چفت سورمکه لزوم کورلمز و یبانی زیتون اغاجلرینك مقداری تخمین اولنمز ایمش .

الیوم برقه اراضیسنك پورتقال لیمون حاصلاتی ایله ساده یاغی وبال وخرماسی غایت مبذول ومقبولدر .

برقه اراضیسی اسکندردن صکره بطالسه‌یه آنلردن رومالیلره انتقال ایتمش و ۲۲ تاریخ هجریسنده اسلاملرك النه کچه‌رك بر چوق وقایع حربیه‌یه میدان ظهور اولمشدر .

طرابلس غرب اوجاغنك دولت علیه اداره‌سنه کچدیکی زمان بوراسیده برلکده ممالك عثمانیه عدادینه داخل اولوب کاه مستقل لوا و کاه طرابلس

غربه تابع بر سنجاق و بعضاً آیریجه بر ولایت حالنده اداره اولنمقده بولنمشدر .

شمدیکی حالده بنغازی سنجاغی نامیله الویهٔ مستقله هیئتنده‌در .

بنغازی ماده‌سنه مراجعت اولنه .

بره کتلو معدن .— یاخود چام آردی .

قونیه ولایت و نیکده سنجاغنده و مشهور آلا طاغك شمالی اتکنده بر قریه‌درکه جوارنده قورشون چیقار مهم بر معدن واردر .

مذکور معدندن سنوی ۲۰۰ بیك قیه قورشون چیقاریلور .

۲۵۰۰ قدر نفوسی برقاچ جامع ومکتبی وبر کلیساسی واردر .

بو اسمده روم ایلیده سلانیك ولایتنده قواله‌یه قریب برقریه دها واردر .

برکة الکرون .— بحیرهٔ قارون ماده‌سنه مراجعت بیوریله .

برکة المریوت .— بحیرهٔ ماریوط ماده‌سنه مراجعت اولنه .

برکة ابراهیم .— حلب ولایتنده اورفه‌نك جنوبنده برکوچك کول اولوب بالیغی چوق ایسه‌ده اهالی طرفندن قدسیته ذهاب اولندیغندن صید اولنمز .

برکة الحاج .— قاهره دوالیسنده ملوك قدیمهٔ اسلامیه طرفندن صیفیه اتخاذ اولنان محلك اسمیدر . برکة الجب ماده‌سنه دخی مراجعت قلنه .

برکة الحبش .— کذا مصرده ونیل ساحلنده برمفرح محلدرکه وقتیله امامین افندیلریمزك اولادینه وقف اولنمشیدی .

اثنای فیضانده نیل صولریله استیلا اولندیغندن برکه و جوارنده حبش اسمیله باغچه‌لر بولندیغیچون حبش نامیله مسمی‌در .

برکة الخلیص .— سمت حجازده بین الحرمین سبزه‌دار بر محلك اسمیدر .

برکة الزلزل .— بغداد جوارنده برکول ایدی .

برکة الفیل .— قاهره جوارنده قدیماً سواحلی معمور ومزین برکول اولوب وقتیله محل تنزه برمحل ایمش .

برکی .— آیدین ولایتنده ازمیر لواسنك اودمش قضاسنه ملحق نواحیدن برینك مرکزی اولوب مرکز قضانك اوچ چاریك قدر بعد شمالیسنده وسطح بحردن ۱۲۱۹ متره مرتفع شمولوس طاغنك بر تپه‌سنده ۳۸ درجه ۱۶ دقیقه عرض شمالی و ۲۵ درجه ۲۳ دقیقه طول شرقیده واقع ۵۰۰۱۱ نفوسی و ۱۰۰۸ اماکنی محتویدر .

درونده برقاچ جامع ومدرسه وعلمای مشهوره‌دن برکوی محمد افندینك تربه‌سی موجودر .

مشارالیه بوقصبه‌یه منسوب اولوب برخیلی مدت خواجهٔ سلطانی عطاءاه-

افندينك انشا ايتمش اولديغى مدرسه‌ده مدرسلك ايتمشدر .

بركى ناحيه‌سى : طاغ مرمريس ناحيه‌سى وقصبه قضاسى ، كلاس ناحيه‌سى اوده‌مش و بايندر قضالرى آراسنده اولوب اراضيسى قسماً طاغلق وقسماً اووه‌در .

٤٣ پاره قريه ايله ١١٢٤٦ نفوسى مشتملدر .

برمه .ـ مصرده فسطاطدن اسكندريه‌يه منتهى جاده اوزره برقصبه ايدى .

برنيق .ـ عرب جغرافيوننك برنيكه‌نك معربى اوله‌رق بنغازى شهرينه ويردكارى اسمدر .

برنيكه .ـ بطالسهٔ مصريه‌دن فيلادلفك قيزينك نامنه منسوب اولمق اوزره مصروحواليسنده تأسيس ايتمش اولديغى بلاد وقصباتك اسميدركه بونلر بنغازى ايله بحر احمر ساحلنده وباب‌المندب جواريله حبشستانده ايدى .

برود .ـ بوسنه قطعه‌سنده وبنالوقه سنجاغنده بر ناحيه‌دركه موقعى صاوه صوينك صاغ ياقه‌سنده واوستريا‌ده كائن برود قصبه‌سى مقابلده‌در .

سراى بوسنه‌دن برخط تيمور يولى اوستريا خطلريله برلشمك اوزره برود‌ه قدر منتهيدر .

بروسه .ـ « بروسا . Prusa » ممالك عثمانيه‌نك الك كوزل شهرلرندن و اناطولينك برنجى درجه‌ده تجارتكاهلرندن بريسى خداوندكار ولايتنك كرسىٔ اداره‌سيدر .

شهر درسعادتك ٨٠ كيلومتره واسكله‌سى اولان مدانيه‌نك ٣١ كيلومتره اوزاغنده ومشهور كشيش طاغنك اتكنده وغايت كوزل براووه‌يه ناظر محلده مبنى اولوب ابنيه‌لرى طاغك اتكنه طوغرى قات قات انشا اولنمشدر .

كشيش طاغنك قربيتى جهتيله صويى غايت مبذول وخانه‌لرينك همان كافه‌سنده ماء جارى موجوددر .

نيلوفر صويى شهرك اوواده‌كى باغچه‌لرينى اروا واسقا اتديكى كبى ايچروسندن كچن بر ايكى آقار صو دها واردر .

خانه‌لرينك اكثرى استانبول اصول وطرزنده‌در .

يلديرم بايزيد خانك اثر بناسى اولان اولو جامع ايله اورخان ويلدرم جاملرى ومراد ثانينك وچلبى سلطان محمدك جامع وتربه‌لرى وچكركه‌ده‌كى خداوندكار جامعى شهرك جسامت و اهميت ومعموريتله حقيقةً متناسب وهر برى صنايع معماريهٔ عثمانيه‌نك برانموزجيدر .

استانبوله مشابه و اوستى قپالو چارشيسى ايله خان واوتللرى و ايپك اعمالاتخانه وفابريقه‌لرى واقمشهٔ حريريه‌يه مخصوص دستكاهلرى و امراض متنوعه‌يه نافع قاپلوجه‌لرى عسكرى وملكى اعدادى ورشدى واناثه

مخصوص رشديه مكتبلرى شهرك تزيينات وعماراتنه دلالت ايدر .

بروسه شهرى بيتنيا قرالى ايكنجى پروسياس طرفندن تأسيس اولنه‌رق نامه نسبتله بروسه اسميله مسمى اولمش وبرآرالق شرق ايمپراطورلغنه انتقال ايدرك قرون وسطاده استانبولك تجارت مخزنى وعثمانليلره قارشو حكومتك برنجى درجه سوق الجيش نقطه‌سى حالنى كسب ايتمشيدى .

٧٢٦ تاريخنده اورخان غازى حضرتلرى طرفندن تسخير بيورلدقده اهميت موقعيه وانتظام ومعموريتى جهتيله دولتمزك برنجى پاى تختى اتخاذ قلنمش وادرنه‌نك فتحيله پاى تختك روم ايلى‌يه نقلنده دخى اهميتنى محافظه ايدرك سلاطينك رسم جلوسلرى بروسه‌ده اجرا ووفاتلرنده جسدلرى بوشهرده دفن ايديلورايدى .

استانبولك فتحنده رسماً پاى تخت قسطنطينيه‌يه نقل اولنمغله بروسه خداوندكار ولايتنه مركز اولمشدر .

بروسه‌ده سلاطين عظامدن مؤسس بنيان دولت عثمان غازى ايله اورخان غازى ومراد خان اولى ، يلديرم بايزيد ، چلبى سلطان محمد ، مراد ثانى حضراتى ايله برچوق شهزاده‌كان واعزهٔ كرامدن امير بخارى ، منلا فنارى ، مولد شريف صاحبى سليمان چلبى وحضرت افتاده وسائره مدفوندر .

بروسه سنجاغى .ـ ولايتنك مركز سنجاغى اولوب شمالاً مرمره دكزى شرقاً ارطغرل غرباً قره‌سى جنوباً كوتاهيه سنجاقلريله محاط ومحدوددر .

اراضيسى غايت منبت و محصولدار وولايتنك الك ممتاز قسمى اولوب حبوبات متنوعه ايله دوت اغاجلرى وزيتون ، پاموق ، اوزوم ، خردال ، پياغى وكتان تخمى جملهٔ محصولاتندندر .

ايپك قوزه‌سى اخراجى ايچون فابريقه‌لر حاولى ، چارشاف والبسه‌لك بروجك وقره‌ب اعمالنه مخصوص دستكاهلر على‌الخصوص مركز ولايتنده بخارلى ماكنه‌لر واردر .

لوائك نفوسى جدول آتيده مندرجدر :

عدد نفوس

ذكور	اناث	اقوام
١١٠٨٦٤	١٠٧٤٢٣	اسلام
٢٥٢٧٥	٢٤٠٥٧	روم
١٣٨٣٧	١٣٩٦١	ارمنى
٣٢٤	٤٠٣	قتوليك
٢١٤	٢١٢	پروتستان
٣٧	١٨	بلغار
١٤١٧	١٣٨٧	يهودى
٩٤٦	٣٦٨	اجنبى وملل مختلفه
١٥٢٩٣٤	١٤٨٢٨	يكون

يكون عمومى

٣٠٠٧٦٢

بروسه سنجاغى : بروسه ـ مدانيه ـ كملك ـ پازاركوى ـ ميخاليج ـ كرماستى ـ اطرانوس ـ خرمنجق ـ كوكجه طاغ

نامیله ۹ قضا و ۲ ناحیه ویدیبوزه قریب قریه‌یی جامعدر .

بزاعه .— حلب ولایتنك باب قضاسنده باب قصبه‌سنك جهت شرقیسنده حلب جاده‌سی اوزرنده کوچوك بر قصبه اولوب ابن فراس ایله بعض شعرانك مسقط رأسلریدر .

بساپاره .— قلعه‌نك اسم قدیمیدر. بس قوم قدیمنك مرکزی اولمغله بو اسمله تسمیه اولنمشیدی. تفصیلاتی ایچون قلعه‌یه مراجعت اولنه.

بساسه .— مکهٔ مکرمه اسامیسندن اولوب وقت جهالتده ویرلمشیدی .

مکهٔ مکرمه ماده‌سنه نظر اولنه .

بستان .— البستان کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

بسراط .— مصرك بلاد قدیمه‌سندن ایدی .

بسرفوث .— حلب جوارنده نورالدین شهید متوفا زماننده کسب شهرت ایتمش بر قلعه‌نك اسمیدر .

بسکنتا .— جبل لبنان سنجاغنده متن قضاسنه ملحق بر ناحیه مرکزیدر .

مشتملاتی ۹ قریه وسکنه‌سی درتبیك نفوسدن عبارتدر .

بسمیل .— کردستانده دیار بکر ولایت و سنجاغنده ودجله‌نك ساحل یسارنده واقع بر قریه‌نك اسمیدر .

بشره .— جبل لبنان سنجاغنده بطرون قضاسنه ملحق ۹ قریه‌دن مرکب بر ناحیه ومرکز ناحیه‌نك اسمیدر .

بشکتاش .— درسعادتك بر مشهور سمتی اولوب فندقلی ایله اورته کوی آراسنده واقعدر .

درسعادت ماده‌سنه نظر اولنه .

بشیك کولی .— سلانیك ولایتنك کسندره قضاسنده وخالکیدیك شبه جزیره‌سنده بر کولك اسمیدر .

مذکور کول طولاً ۳۰ عرضاً ۷ کیلومتره امتدادنده الوب بعض محلنده عمقی ۳۰ متره‌یه بالغ اولور .

خالکیدیك شبه جزیره‌سنده کائن ایو اصیل کولنك صولری بر مجرا واسطه‌سیله کوله جریان ایله بعده یدی کیلومتره امتدادنده بر اناق ایله هر ایکیسنك صویی رندینا کورفزینه دوکیلور .

بشیك کولنك بالغی غایت چوقدر .

جنسلری: سازان. برکه. چرونو. شرقه. طورنه. لیپاری. لستی وباطقه‌دن عبارتدر .

بالق رسومی سنوی بیك بشیوزلیرا قدر طوتر .

بشیکه کورفزی .— قلعهٔ سلطانیه بوغازینك مدخلنده واناطولی ساحلنده اسکی استانبول خرابه‌سنك اوکنده محافظه‌لی

بر لیماندرکه کمیلر ایچون مکمل بر ملجاء اولور .

بصره .— آسیای عثمانینك الجزیره جهتنده‌کی ولایتلرندن بصره ولایتنك کرسئ اداره‌سی اولوب همنامی اولان کورفزك ۹۰ کیلومتره قدر یوقاریسنده ومذکور کورفزه منصب اولان شط العرب نام نهرك غرب ساحلنده ونهره بر خندق ایله مربوطدر .

موضع جغرافیسی: شهره ۳۰ درجه ۲۹ دقیقه ۳۰ ثانیه عرض شمالیده و ۴۵ درجه ۱۹ دقیقه ۳۶ ثانیه طول شرقیده واقعدر .

شط العربك فیضانندن تحصل ایدن وصوردنیلان بطاقلقلرك محافظه سیچون انشا اولنان سدلرك قریلوب صولرك یاییلمسیله پیدا اولان قامیشلقلر وسازلقلر سببیله بصره‌نك هواسی وخیم ومصر صحت ایسه‌ده موقعنك اقتضاسی اهمیت تجاریه وعسکریه‌سی زیاده‌در .

شهری محیط اولان سورك داخل وخارجنده متعدد خرما بغچه‌لری وجوارنده لایعد نخلستانلردن سنوی کلیتلی حاصلات آلنور .

بصره وجوارینك وخامت هواسیله برابر بر طرفدن شمسه معروض اولمسی و دیکر طرفدن شط العربدن کشاد ایدیلان متعدد سقی وارووا قناللرینك صولری یومیه ایکی دفعه وقوعبولمقده اولان جذر ومددن قباروب آلچالدیغی جهتله مزارعی هرکون ایکیشر دفعه صولادیغندن نباتاتك بر سرعت فوق العاده ایله نشو ونماسنه سبب اولمغله اراضئ مملکت فوق العاده بر قوهٔ انباتیه‌یه مالکدر .

شهرك هندستان وایران وکردستان وجزیرة العربه قریبی جهتیله سنه‌نك اوچ درت آینده اول طرفلردن کلان مراکب وسفاین تجاریه بصره‌ده اجتماع ایتدکلرنده مذکور آیلرده بصره شهری پك مکمل بر پنایر محلی اولمغله اهالئ بلده بو اجتماعدن تجارتجه پك بیوك بر استفاده ایتمکده‌درلر .

بصره‌نك نفوسی یرلی ومسلم اوله‌رق اون بیکدن زیاده اولوب تبعهٔ اجنبیه بو حسابه داخل دکلدر .

اهالیسی علی العموم فلاحت وتجارت ایله مألوف ولسان عربی تکلم ایتمکده و ایرانه جواریت ملابسه سیله لسان فارسی دخی سویلنمکده‌در .

بصره‌نك چارشیسی خان ومغازه‌لری چوقدر .

ابنیه‌لری علی العموم ایکی قاتلی وسوقاقلری طولامباجلی وغیر منتظمدر .

مکتبلر همان اصول قدیمه اوزره اوده بر قاچ مکاتب صبیانیه یه منحصر کیبدر .

بصره کورفزندن کلان بیوك کمیلر ووا پورلر شهره قدر کیره‌بیلورلر ایسه‌ده اورادن بغداده قدر نقلیات عمان عثمانی وانکلیزك لنج قومپانیاسنه منحصردر .

بصره شهری حضرت عمر ابن خطاب (ر)ك اثر بناسی اولوب زمان خلافتلرنده ایران اردولرینك اس الحرکاتی و ملجائی اولمق اوزره بالانتخاب « عتبه بن غزوان » معرفتیله تأسیس اولنمشیدی.

فقط شهرك شمدیکی محلی اصل انتخاب اولنان واسکی بصره‌نك یری اولیوب شهر قدیم نهرك ۱۸ کیلومتره غربنده والیوم حضرت زبیر و طلحه‌نك مراقد مبارکه‌لری بولنان محلده بنا اولنمش ایدی.

شهر تأسیسنی متعاقب پك زیاده غلبه‌لك پیدا ایتدی وپك بیوك اهمیت تجاریه قزاندی ومنتخبنك حسن انتخابه مالکیتی هرکسه تصدیق ایتدیردی. ونفوسی ۲۰۰ بیکی تجاوز ایدرك بر چوق علما وادبا یتشدی.

بوندن بش عصر اقدمنه قدر بصره اسکی موقعنده اولوب کیت کیده خرابه یوز طوتمغله وشهری نهره توصیل ایدن سیر وسفاین قنالی دخی طولمغله اهالیسی محل قدیمی ترك ایله ساحل نهره طوغری کله‌رك شمدیکی شهرك بولندیغی محلی تأسیس ایلمشلردر.

ادوار اسلامیه‌ده بصره خطهٔ ایرانیه و هندستان و جزیرة العرب ایچون بر تجارت مخزنی حکمنده ایدی.

امید برونی طریقنك کشفی شهرك اهمیت تجاریه‌سنی براز سکته‌دار ایتدیسه‌ده ینه بصره بسبتون مرکزیت تجارت حالندن اسقاط اولنه‌مامشیدی.

یکنده سویش قنالنك کشادی اوروپا ایله اسیا آراسنده الك قیصه بر طریق تجارت وجوده کتیرمش اولدیغندن مراکب بحریه وقوافل تجاریه‌نك ارتق بصره‌یی کذرکاه ایتملرینه حاجت براقمامغله شهرك اهمیت تجاریه‌سی آنجق جوار و حوالیسنه انحصار ایتمش و بر عتیقك تجارت مرکزلکی شرقی اسکندریه انتقال ایلمشدر.

بصره برقاچ کره ایرانیلر ایله دولت علیه اداره‌سنه کچه‌رك برچوق محاربانه جولانکاه اولمش وذاتاً درکار اولان وخامت هواسی دخی سقوط تجارتنه منضم اولمغله بسبتون رونق قدیمنی ضایع ایتمشدر.

برارالق بغداد ولایتنه مضاف بر سنجاق مرکزی اولدیغی حالده صکره‌لری آیریجه بر ولایت مرکزی اتخاذ قلنمشدر.

بصره سنجاغی: ولایتی تشکیل ایدن الویه‌نك بریسی ومرکز سنجاغی اولوب طولاً اوتوز بش عرضاً اون ساعت قدر امتداده مالکدر.

اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی درجهٔ فوق العاده‌ده اولوب هر نوع اشجار واثمار یتشدرمکده ایسه‌ده شمدیکی محصولنك اکثری خرما میوه سبزه و جزئیسی چلتیك حنطه شعیر باقله لوبیه سیسام داریدن عبارتدر.

سنجاغك باشلوجه نهری شط العرب اولوب دجله ایله فراتك اتحاد والتصا-

قندن ترکب ایتمشلردرکه بونلردن صنعی وطبیعی اوله‌رق افراز اولنمش اولان قناللر وشمس ایله قمرك جاذبه‌سنه عطف اولنان مد وجذر سایه‌سنده خرما بغچه‌لری وتارلالر هر کون حقیله اروا و اسقا اولنمقده‌در.

قضا داخلنده طاغ واورمان یوقدر حیوانات اهلیه‌سی آت اوکوز مانده قیونه منحصر ایسه‌ده آزدر.

معادنی ایسه بصره‌یه اوچ بچق ساعت مسافه‌ده کائن اولدقجه جسیم بر مملحه‌دن عبارتدر.

ادارهٔ ملکیه‌جه بصره سنجاغی: بصره، قورنه، کویت نامیله اوچ قضا وبصره قضاسنه مربوط فاو، شط العرب، زبیر، هارثه، ابوالخصیب نام بش ناحیه‌یه منقسمدر.

بصره ولایتی. — آسیای عثمانینك منتهای شرق جنوبیسنده وعراق عربی قسمنك نهایت جنوبیسنده مؤسس ومتشکل اولوب شمالاً بغداد ولایتی شرقاً کشور ایرانك خوزستان قطعه‌سی غرباً عربستان ونجد چوللری جنوب شرقی جهتندن بصره کورفزی ایله محاط ومحدوددر.

اراضیسی علی العموم دوز وعارضه‌سز اولدیغندن طاغلق و اورمانلق سمتی یوقدر.

دجله وفرات نهرلری ولایتی قطع ایله قورنه‌ده بعد الالتصاق شط العرب نامنی اخذ ایدرك بصره کورفزینه منصب اولور.

اشبو ایکی نهرك کرك توابعی وکرك سقی وارواء اراضی ایچون یکدیکرینه مربوط اوله‌رق آثورو بابلیلر وعربلر طرفندن حفر وکشاد اولنان قناللری قدیماً ولایتك درجهٔ عمران وتمدننی تزییده مدار اولمقده‌لر ایکن بوکون سد و ریختیملرینك خرابیتی ومجرالرینك طولمسی سببیله شط العربك طغیان وفیضاننده واثنای جذر ومدده ولایتی بطاقلقلر استیلا ایدرك هواسنی توخیم ایتمکله سکنه‌سی طاغلمش ومعمورهٔ عام اطلاقنه شایان اولان شط العرب وادیسنده‌کی نیجه مدن وامصار بطاقلقلر آلتنده قالمشدر.

ولایتك موقعنك اهمیتی واو قوجه شط العربك ایکی‌یه بولرجه‌سنه قطع ایتمسی وبوکا انضمام ایلیان حادثات جویه‌سی حسبیله که مدوجذر کیفیتیدر. ولایتی طبعاً الك برنجی مملکتلر میانه ادخال ایدر.

اراضیسی ۱۵۰۰۰ مربع کیلومتره‌یی متجاوز اولوب نفوسی قسم اعظمی عشائر وقبائلدن عبارت اولمق اوزره ایکیوز بیکدن زیاده‌جه‌در.

بین الاهالی لسان عرب تکلم اولنور. ومذهبلری شافعی حنبلی مالکی حنفی اولوب بینلرنده‌کی روابط ومناسبات السنه ایله مذهبدر.

عشائر خلقی خیمه‌لرده اقامت وحیوان بسلمك ایله تعیش ایتمکده وقبائل متفرقه‌یه منقسم اوله‌رق یاشامقده‌درلرکه یالکز

بصره جهتنده اولان عربان یدی سکز قدر فرقه‌یه منقسمدر .

ولایتك حاصلاتی غایت مبذول خرما ایله پرنج و آرپه اولوب خرما اخراجاتی کلی بر مبلغه رسیده اولمقده‌در .

ادخالات تیمور، اقمشه، قهوه، شکر و تنباکو کبی شیلردر .

موجود یوللره نسبةً طریق نهریه بین التجار مرجع اولدیغندن سفائن تجاریه شط العرب اوزرنده صورت دائمه‌ده امد شد و عمان عثمانی ایله لنج قومپانیاسی واپورلری دخی بغداده قدر سیر وسفر ایلمکده‌درلر .

معارف جهتی براز اصلاحه محتاجدر.

داخل ولایتده عشرهٔ مبشره‌دن زبیر ابن العوام وطلحه ایله صحابهٔ کرامدن انس ابن مالك رضی اه عنهم حضرتلری ایله ائمه اثنی عشردن موسی الکاظمك اوغلی محمد جوادك نسلندن یحیی وصحابه‌دن مقداد بن اسود الکندینك تربهٔ شریفه‌لری و امام علی افندمزك اثر بناسی اولان بر باب جامع شریف ایله امام مشارالیه وعباسك و پیغمبران ذیشاندن جناب یحیی علیه السلامك مقامات مبارکه ومقدسه‌لری واردر.

بصره ولایتنك مشتملاتی بروجه آتیدر :

لوا	قضا	نواحی
بصره	بصره، قورنه، کویت	ابوالخصیب، فاو، شط العرب، هارثه، زبیر
منتفك	ناصریه، سوق الشیوخ، شاطره، حی، حمار	جبیله، بطحی، بنی سعید
عماره	عماره، شطره، زبیره، دوبریج	
نجد	قطیف، هفوف، قطر	

بصره کورفزی .—

بوکا بحر الفارس و عجم کورفزی دخی دیرلر .

عجمستان ایله عربستان آراسنده واقع عمان دکزینك بر شعبه‌سی اولوب هرمز بوغازی واسطه‌سیله تعشب وتحدیث ایتمشدر.

استقامتی جنوب شرقیدن شمال غربی‌یه طوغری ممتد اوله‌رق شط العرب قسمنده نهایت بولور .

سواحلنك شرق شمالی قسمی ایرانه غرب شمالی وغرب جنوب جهتلری دولت علیه‌یه عائددر.

ایران ساحلی مرتفع وطاغلق ایسه‌ده عربستان ساحلی دوز وقوملقدر .

هرمز بوغازنده کائن رأس مسندم نام برونندن بدأ ایدن جنوبی ساحل قطر شبه جزیره‌سنه دکین عمان حکومتنه عائد اولمق اوزره واسع بر کورفزی تشکیل ایدرکه بوکورفزی داخلنده مرجانی

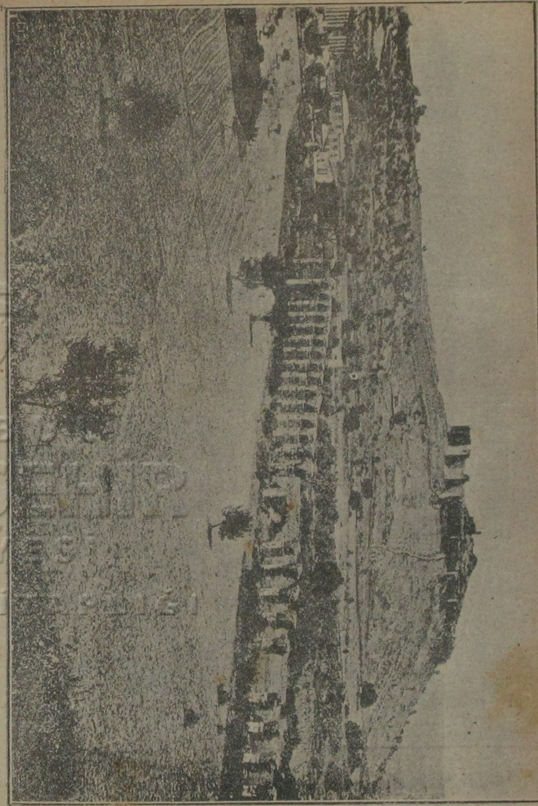

الباسلوغ وپائفس شهر قلعه‌سی خرابه‌سی

اطه‌لر واقع اولوب بورالرده پك اعلا اینجو صید اولنور .

قطر شبه جزیره‌سندن اعتباراً کورفزك سواحلی بصره ولایتنك نجد لواسنه متعلقدر .

ساحلك بوقسمنده رأس الانف ورأس تنور واسطه‌سیله تشکل ایدن کرینتی بحرین کورفزی نامیله موسوم اولوب اك بیوکی جزیرهٔ سماق اولان بحرین اطه‌لرینی شاملدر .

مذکور کرینتی زاویه‌لرنده نجدك اسکله‌لری اولان عجیروالقطیف لیمانلری واردر .

رأس تنوردن صکره ساحلك مهم عارضه‌لری رأس تاجب ایله کویت قوییدر .

کویتدنصکره شط العرب اغزلری واقعدرکه بونلرك اك مهمی فاو بوغازی دنیلان واغزی قانج شکلنده کملرایچون مکمل بر ملجأ اولان قسمدر .

شط العرب قسمنك خالی بطاقاق و چامورلق اولمغله نهرك کتوردیکی قوملردن بر خیلی اطه‌جقلر حصوله کلمشدرکه اك جسیمی جزیرهٔ عبادان دنیلان اطه‌در .

کورفزك درینلکی پك از اولوب هیچ بر محلنده ۸۰ متره‌یی تجاوز ایتمز . هله غرب ساحلنده بر خیلی یاتقلر واردر .

شط العرب دلتاسنك نهرك ایندیر- دیکی قوملر وچامور سببیله دائمی صورتده ایلرولمکده اولدیغی محققات رئولوژیدندر .

ازمنهٔ متقدمه ده دجله ایله فرات نهرلری آیری آیری کورفزه جاری اولوب ملتقالری اولان قورنه موقعی کورفزدن معدود ایدی که مذکور موقعدن اعتباراً موجود اولان اراضی بالتدریج نهر واسطه‌سیله تشکل وتأسس ایلمشدر .

بصری . — کبرا وزننده سوریه‌نك حوران قطعه‌سنده بر موقع اولوب اسکی شام نامیله معروف برقاچ خانه‌یی جامعدر .

بوراسی ازمنهٔ قدیمه ده و ایام جاهلیه‌ده خیلی مهم و مشهور اولوب رومالیلرك معابد مشهوره‌سندن برینی شامل ایدی .

خرستیانلغك ظهورنده دخی مراکز نصارادن عد اولنمشدر .

حتی شام لاجل التجاره تشریف نبوی وقوعنده کتب قدیمه ده ظهور نبوته مطلع اوله‌رق قبل النبوه فخر رسالت افندمزی طانیوب تصدیق و شامه عزیمتدن منع ایدن راهب بحیرانك صومعه‌سی بوراده ایدی .

۱۲ تاریخ هجریسنده خالد بن ولید (ر) ك ضربهٔ دستیله داخل حوزهٔ اسلامیان قلنه‌رق فاروق اعظم طرفندن برجامع بنا اولنمش وبعده برطاقم جوامع ومساجد دخی بنا و استحکامات انشا اولنه‌رق کسب معموریت و اهمیت ایتمشیدی .

قرون وسطاده زلازل ارضیه و محاربات متمادیه سببیله خرابه یوز طوتمغله الیوم برقاچ خانه‌دن غیری ابنیه‌سی یوقدر .

جوارنده ایام جاهلیه واعصار اسلامیه خاطراتی محتوی آثار مشهود انظار اولمقده‌در .

بصیره . — زور سنجاغنده عشاره قضاسنه ملحق ۱۸ قریه‌لی بر ناحیه مرکزی اولوب خابور چایی اوزرنده و مذکور چایك فراته قاریشدیغی محل قربنده واقعدر .

مشهور کرکسیه خرابه‌لری جوار ناحیه‌ده‌در .

بطحاء . — مدینهٔ منوره‌نك اسکی اسمیدر .

مدینه کلمه‌سنه مراجعت بیوریله .

بطحاء . — بصره ولایتنك منتفك لواسنده ناصریه قضا- سنه ملحق برناحیه مرکزیدر .

قضاء مزبورك دیکر نواحیسی : حبیله ، بنی سعیددر .

بطحان . — مدینهٔ منوره‌ده کائن بر وادینك اسمیدر .

بطمان صویی . — دجله‌نك صول طرف توابعندن اولوب بتلیس ولایتی داخلنده‌کی کنج سنجاغی طاغلرندن تنبع ایدرك و بتلیس طاغلرندن کلان یزید خان صوییله برلشه‌رك دیار بکر اووه‌سنك شرق جهتنی بعد التحدید حصن کیفا جوارنده دجله‌یه منصب اولور .

بطیحه . — مزو پوتامیاده دجله ایله فرات نهرینی اتصال ایتدیرن شط الحی نام قنالك ایکی جهتنده‌کی اراضی‌یه ویریلان اسمدرکه بوراسی قدیماً بر چوق قریه و قصبات ایله مملو ومعمور بر محل اولدیغی حالده نهرلرك طغیانی و صولری ضبط ایدن سدلرك انهدامی سببیله بطاقاق بر حاله تحول ایتمشدر .

سمت عراقك کسب معموریت ایتدیکی زمانده یعنی خلفای عباسیه وقتنده سدلر تعمیر وترصین اولنمغله بطیحه ینه معموریت کسب ایتمش ایسه‌ده صکره- لری ینه پازدهٔ استیلای میاه اولمشدر.

بعاث . — بانك ضمیله جوار مدینهٔ منوره‌ده برموقع اولوب ایام جاهلیه‌ده اوس و خزرج قبیله‌لری بیننده وقوعبولان و یوم بعاث دنیلان حرب مشهورك محل وقوعیدر .

بعقوبه . — بغداد ولایتنك خراسان قضاسنك کرسیٔ اداره‌سی اولوب بغدادك شرق شمالنده و ۱۲ ساعت قدر بعد و مسافه‌ده نهر دیاله‌نك اسکی ساحلنده کائندر .

وقتیله غایت معمور وهر ایکی ساحلی ربط ایتمك اوزره اخشابدن بر کوپریسی وار ایدی .

بعلبك . — سوریه سمتنده کائن بلاد قدیمه‌نك اك مشهور و اك جسیملرندن اولوب اسکی اسمی مدینة الشمس معناسنی افاده ایدن هلیو-

پولیس Heliopolis وبال — هامون Baal Hamon در .

جبل لبنان وجبل الشرق آراسنده تشکل ایتمش اولان البقاع وادیسنده و جبل لبنان اتکنده واقع اولوب دمشقك ١٥ ساعت قدر شمال غربیسنده‌در .

بو شهرك صورت تأسسی حقنده معلومات تاریخیه ناقصدر .

مع‌مافیه حضرت سلیمان علیه‌السلامه نسبت ایدنلرده وار ایسه‌ده آثور و یا مصر قورصان قولونیلری طرفندن تأسیس اولندیغی حقنده‌کی روایت دها زیاده صحته اقربدر .

بو شهر وقتیله پك معمور و جسیم اولوب سوریه‌نك برنجی درجه‌ده صایلان بلادندن معدوداولدیغی ودروننده بعل نام معبودك عبادتنه مخصوص اوله‌رق غایت جسیم بر معبد بولندیغی وبو مناسبتله بعلبك و هلیوپولیس نامنك ویرلدیکی وشهرده رومالیلر زماننده بر خرستیان پسقپوسلغی تأسیس اولنه‌رق بعل عبادتخانه‌سنك کلیسایه تحویل قلندیغی محققات تاریخیه‌دندر .

١٤ تاریخ هجریسنده ابو عبیده بن الجراح طرفندن فتح اولنه‌رق ید اسلامیانه چکمش ودور اسلامده دخی موقعنك لایق اولدیغی درجه‌ده کسب شهرت و اهمیت ایلمش و دروننده بر چوق مشاهیر اسلامیه یتشمشدر.

اهل صلیب محارباتنده خلیجه زده-لندیکی کبی زلزله و طغیان میاهدن ومتعاقباً تیمورك سیلابهٔ هجومندن خرابه یوز طوتمشدر . (٨٠٣)

٩٢٢ تاریخنده عربستانك ایادیٔ عثمانیه‌یه انتقالنده بورادی دخی دولت علیه‌نك ادارهٔ عادله‌سنه چکمشدر .

عثمانلیلره انتقالنده شهر پك اولقدر معمور دکل ایدیسه‌ده ینه بعض مرتبه مبانیٔ مشهوره‌سی باقی ایدی .

١١٧٢ تاریخنده وقوعبولان زلزلهٔ مدهشه بالجمله مبانیٔ قائمه‌سنی خاك ایله یکسان ایتمکله آرتق اعمارینه اهتمام اولنمامشدر .

حضرت الیاس علیه السلام بوشهره بعث اولدیغندن مشارالیه حضرت ابراهیم علیه السلامه منسوب مقامات الیوم زیارتگاهدر .

شهرده الیوم بیکه قریب نفوس ویوز قدر ابنیه وبرقاچ جامع وکلیسا و ١٠ قدر دکان وسائره واردر .

شهرك اطراف و حوالیسی آثار عتیقه ایله مملو و تزیینات قدیمه‌سندن اولان کوپری و ابنیه‌لرینك انقاضی الآن مشهود ومرئی اولمغله بر چوق سیاحین سیر و تماشا ایچون کزمکده وابنیه طاشلرینك جسامت وستونلرنده‌کی صنعت و مهارته مبهوت و حیران قالمقده‌درلر .

بغچه‌جك — قوجه ایلی اواسنك ازمید قضاسنده وازمیدك براز جنوبنده ناحیه مرکزی بر قصبه‌جقدرکه هواسنك لطافتی وموقعنك کوزللکی جهتیله سنوی برچوق زوارك اقامتگاهی اولمقده‌در .

ناحیه‌سی ٣٤ قریه‌دن مرکبدر .

بغچه‌لی صو — بیغا سنجاغنده جاری مندرس توابعندن کوچوك برصودرکه بکطاغنك شرقی پایه‌لرندن آیواجق قصبه‌سنك بر فرسخ قدر غرب جنوبیسندن نبعان واینه قصبه‌سندن بعدالمرور قصبهٔ مذکوره جوارنده مندرسه قاریشور .

بغداد — عراق عربی‌ده ودجله نهرینك ایکی ساحلنده مبنی جسیم ومعمور بر شهر اولوب عموماً خطهٔ عراقیه‌نك مرکزی واسمنه منسوب ولایتك کرسیٔ اداره‌سیدر .

٣٣ درجه کسور دقیقه عرض شمالیده و٤٢ درجه کسور دقیقه طول شرقیده واقع اوله‌رق هواسی غایت صیجاق ایسه‌ده تأثیرسز ویابسدر .

شهرك نهر جهتنده اولان ساحلی یدی کیلومتره‌قدر امتداد ایدر واطرافنده الیوم خراب بر سوری واولدقجه مهم وخراب برقلعه‌سی واردر .

سوقاقلری دار وخانه‌لری کارکیر ودیوارلری یوکسك اولوب یازین اهالیسی طاملرده وسرداب تعبیر اولنان یرآلتنده مخزن شکلنده اولان سرین وفقط رطوبتلی محللرده وقت کچیررلر .

خانه‌لرینك عددی تخمین تقریبی ایله ٢٠٠ بیك سکنهٔ موجوده‌سی ١٣٠ بیك راده‌لرنده‌در .

لسان محلی ترکجه ایسه‌ده عربجه‌دخی تکلم اولنور ومذاهب اربعه اربابی واردر .

یهودی وارمنی وروم وکرد وارانی اوله‌رق بر خیلی متوطن وغربا دخی بولنمقده‌در .

صنایع محلیه‌دن اعلا ایپکلی وسیملی چارشاف وکتفیه ومنسوجات سائره نسج وکموش وآلتون اوانی اعمال اولنور .

خانه‌لرك طشره‌لردن منظره‌سی قسوت انکیز ایسه‌ده ایچرولری منتظم ومتین واطرافی علی‌الاکثر بغچه‌لکدر .

شهرك جوارنده غایت منتظم ومکلف خرما باغلری وفریجات بغچه‌لری نامیله صیق خرماالقلر واردر .

خانه‌لرك اصول انشائیه‌سنده شهرك درجهٔ حرارتی نظر دقته آلنمش اولدیغندن تقسیمات وتفرعاتی سکنه‌سنك ایام واوقات معینه‌ده استراحت ایده بیله‌جکی وجهله تنظیم وطام وقبه وسرداب وایوان مثللو اقسام داخلیه علاوه وانشا قلنمشدر .

بغداد ایله قرشو یاقه دنیلان قسم بیننده ٢٥٠ متره طولنده طومبازلر اوزرنده اخشابدن معمول بر کوپری موجود اولوب هرایکی قسمی ربط ایتدیکی کبی قوفه تعبیر اولنان وبورالرده موجود اولان چماشیر سپتلرینك براز بیوکجه‌لری شکل وطرزنده بولنان

مراكب بحريه ايله اتصالات تأمين ايدلمكده‌درلر .

دجله‌ده ايشليان وعمله عثمانی ولنج قومپانيه‌لرينه منسوب اولان واپورلر بصره‌يه يولجی واشيا طاشيه‌رق بغداد تجارتنی اوروپا وآسيا تجارتنه ربط ايدر وقرشو ياقه‌دن امام موسی قصبه‌سنه قدر بر ترامواي دخی كل يوم سير وسفر ايلر .

متصور اولان درسعادت - بغداد تيمور يولی ميدان فعله كلديكی تقديرجه شهرك دها طوغريسی ولايتك مستعد اولديغی درجهٔ اهميت ميدانه چيقه‌جغنده شبهه يوقدر .

بغدادده برچوق جوامع ومساجد ومدرسه موجوددركه‌اك مشهوری عبد القادر كيلانی قدس سره العالی حضرتلرينه منسوب اولانيدر .

بوندن بشقه وزير جامعی ومرجان جامعی دخی مشهور ومعروفدر .

ابنيهٔ مشهوره‌سی ميانده حكومت قوناغی ايله ١٢٠٠ دكانی حاوی چارشيسی واصلاحخانه ايله سفاين اعمالنه مخصوص دستكاهی وحوضی وبر باب عسكری اعداديه‌سی ورشديه‌سی وسريانی وكلدانی مكاتبی وخسته‌خانه‌سی ومشتملات سائره‌سی ذكر وتعداد اولنور .

برج اوليانامنك وجه تسميه‌سی اولمق اوزره شهرك درون وجوارنده اعاظم علمای ملت عثمانيه ومظنهٔ كرام وفقهانك مراقد مباركه‌لری ومقدسه‌لری موجود واليوم زيارتكاه صغار وكباردر .

بونلردن سرهمز امام اعظم ابوحنيفه ايله امام موسی الكاظم حضراتی بغداده ايكيشر ساعت مسافه‌ده وقرشو‌اقلی دجله‌نك سواحلنده تربهٔ معطر ومزينه‌لری درونده دفين خاك عطرناكدرلر .

امام احمد ابن حنبل ، جنيد بغدادی ، شيخ شبلی ، سریٔ سقطی ، عبدالقادر كيلانی ، سيد ابو الحسن علی ، قدس سرهم حضراتنك دخی تربهٔ معطره‌لری بغدادده در .

هارون الرشيدك زوجهٔ مشهوره‌سی ست زبيده‌نك قبری وغايت مصنع اولان تربه‌سی دجله كنارنده وسورك خارجنده واقعدر .

بغدادك اسكی اسمی رصافه و زوراء ودار السلام اولوب ١٤٥ تاريخ هجريسنده منصور عباس طرفندن اسكی مداين شهری انقاضی استعمال اولنمق صورتيله بنا اولنوب پای تخت ومقر خلافت اتخاذ قلنمشدر .

بغدادك شرق قسمی رصافه وقرشوسی كرخ وزوراء اولمق اوزره بر روايت دها واردر .

بغداد نامنك نره‌دن كلديكی بيلنه‌مديكی كبی باغ - داد تركيب فارسيسدن مأخوذ اولديغی دخی محقق دكلدر .

بغداد ٤ سنه‌ده ١ كمال ودار السلام ناميله مشتهر اولديغی حالده از بر مدت ظرفنده ابنيه‌سی چوغالمش وكون كونه

بغداد ولايتی .- آسيای عثمانيده كائن ولايات

شاهانه‌نك اك بيوكلرندن الجزيره وعراق عربی قطعاتنك بر قسملرندن مركب ومتشكلدر .

حدود حاضره‌سی شرقاً كشور ايران جنوباً بصره ولايتی غرباً برية الشام وروز سنجاغی شمالاً موصل ولايتی ايله محاط ومحدوددر .

مساحهٔ سطحيه‌سی تقريبی اوله‌رق ١٧٠ بيك مربع كيلومتره وسكنهٔ موجوده‌سی سكز يوز بيك نفوسدن عبارتدر .

بو حسابه نظراً هر مربع كيلومتره محله ١٤ : ٥ نفوس اصابت ايدر . سكنهٔ محليه‌نك قسم اعظمی اسلام و عرب و متباقيسی ترك كرد سريانی كلدانی نسطوری روم وارمنی ويهودی مثللو ملل واقوامندن عبارتدر اهالیٔ اسلاميه‌نك قسمی اعظمی سنی اولمق اوزره حنفی وشافعی المذهب ومتباقيسی شيعی وجعفريدر .

اهالينك بر چوغيده خيمه نشين قبائل بدويه‌دركه بونلر يازين جزيره‌يه تقرب وفرات واديسنده اقامت وقيشين نجد وجزيرة العرب جهتلرينه عودت ايتمكده‌در .

حدود ايرانيه‌ده كائن طاغلرك فروع وشعباتی ولايتك شرق وشمال شرقی جهتلرينی عارضه‌لندرمش ايسه‌ده سائر سمتلری عموميتله دوز وعارضه‌سزدر .

هر بری جسيم نهر حالنده كسب معموريت ايدرك عموماً اسلام عالمنك مرجعی وجهان مدنيتك مركزی اولمش وايكی مليون نفوسی محتوی بولنمش ايدی .

هارون ومأمون عباس زمانلرنده بغدادك درجهٔ معموريتی وجابجانه تأسيس اولنان مدرسه ورصدخانه وخسته‌خانه كبی مؤسسات فنيه و خيريه‌نك كثرتی وقرای متجاوره‌نك يكديرينه التصاقيله بالتوسع حاصل اولان جسامتی مسطور صحايف تواريخدر .

بغدادك نظاميه مدرسه‌سنده اعاظم علمادن بر چوغی تدريس و تدرس ايتمشلردر . ايام اخيره‌ده اليوم زمانمزده دخی اكسيك اولميان دجله فيضانی وقحط وغلا سنه‌لری وطاعون و باخسته‌لقلری ايله يدی يوز بيك نفوسك تلفنه بادی اولان هر بری مدنيت اسلاميه‌نك يادكار ابديسی اوله‌جق اولان كتبخانه‌لر طولوسی كتابلر المحاسنه سبب اولان هلاكو استيلاسی و ٩٠ بيك بغدادلينك قفالرندن قوله ياپيلمق كبی وحشتله عالم اسلاميت وجهان مدنيتی الی الابد لعنت خوان ايدن تيمور مهاجماتی مثللو آفات بغدادك خرابيتنی منتج اولمشدر .

بوندن صكره بر ارالق اسمعيل صفوی‌يه كچوب قانونی سلطان سليمان حضرتلری طرفندن ٩٤٠ تاريخنده فتح اولنمش ومؤخراً ينه عجملر طرفندن استرداد اوله‌رق ١٠٤٨ ده عثمانليلره كچمشدر .

جسامت ایدەرك شط العربی وجوده کتورن دجله ایله فرات صولری یکدیکرینه موازی اولەرق ولایتی شق وقطع وجبال شرقیەدن اینان دیاله وکتیچون کبی چایلر دخی اراضی‌یی حقیله اروا واسقا ایتمکدەدر انهارمز بورەنك وقت معیننده فیضانی ویکدیکرینه ارتباط پیدا ایتمك اوزره مخصوصاً آچیلان قناللر سببیله اقالیم حارەدن معدود اولدیغی جهتله یغمورلری غایت قیط اولان اراضیٔ ولایت احتیاج باراندن وارسته بولنمقدەدر .

طوپراغك درجهٔ انباتیەسی فوق العاده وهله مزوپوتامیا نامی ویریلان بین النهرین اراضی دجله ایله فراتك سوروکلیوب کتوردکلری اتربهٔ مترسبه « بین الاهالی بو طوپراغه دهله دیرلر » سایەسنده سنەده ایکی دفعه محصول ویرەجك مرتبەده بولنمغله ازمنهٔ قدیمەده بوراسی کرهٔ عرضك انباری حکمنده ایدی .

ولایتك محصولاتی شعیر، پرنج، داری، صوصام، ماش نحود، آفیون ومعمولاتی ایپکلی چارشاف، کفیه و اقمشهٔ حریریه وقطنیه وسائرەدن عبارتدر .

جیلان، طوشان، دراج خنزیر، تلکی، چقال کبی حیوانات وحشیه ودوه، آت، استر، مرکب، قیون، کچی وصغیر مثللو حیوانات اهلیه چوقدر. هله شمر وعنزه کبی عشایر ایله دائم نام نیم مسکون اهالی نزدنده عرب آتلرینك غایت اعلاسی بولنور .

بغداد ولایتی : بغداد ـ حله ـ کربلا نامیله اوچ سنجاغه ومذکور سنجاقلر بروجه آتی قضالره منقسمدر .

بغداد لواسی (قضا)	(نواحی)	حله لواسی (قضا)	(نواحی)	کربلا لواسی
بغداد	اعظمیه، دیاله	حله	جربوعیه، مدحتیه، نیل، ابوعر	کربلا
خراسان	شهربان، دلتاوه			هندیه
عزیزیه، کاظمیه	سلمان پاك	سماوه	دراجی، ابوجوارير	نجف
جزیره	بغیله		شنافیه	زراره
دلیم	هیت، کبیسه، سقلاویه	شامیه	مدحتیه، هدالله، صلاحیه	
کوت العماره	بدره، غربیه			

بغداد سنجاغی : ولایتك مرکز سنجاغی ولایتك شمال جهتنده قسماً فرات وقسماً دجله حوضەسنده متشکلدر. شمالاً موصل ولایتی شرقاً ایران قطعەسی وجهات سائرەدن زور، کربلا، حله، منتفك، عماره سنجاغی ایله محاط ومحدوددر. اورتەسندن دجله وفرات نهرلری کچر ودیاله اسمنده اولان چای دخی شرق شمالی جهتندن ایراندن کلوب بغدادك اوچ ساعت جنوبنده دجله‌یه منصب اولور. و خانقین و خراسان قضالرینی تماملیه اسقا ایدرك صوینك قسم اعظمنی بو یولده ضایع ایتمکله دجله‌یه غایت ضاعف اولەرق انصباب ایلر فرات ایله دجله نهرلری ایسه اثنای فیضانده (حنیان) اراضی‌یی حقیله اروا ایدر آنجق فیضان شدید اولوبده طغیان درجەسنی بولدیغی وقت ییتاغنه صیغمیه‌جغندن اراضیٔ وسیعەیی استیلا ومخصوصاً یاپیلمش اولان سدلری دخی قیرەرق بغدادك اطرافنی بر دکز حالنه کتورر .

نهرین مذکوریندن احوال عادیەده اهالینك صورت استفادەسی (کرد) چرد دنیلان دولابلر واسطەسیله درکه صویك ازالدیغی وقتلرده بونلر دخی بر ایشه یارامامقدەدر .

سنجاق اراضیسی دوزایسەده موصل ولایتی حدودنده کائن جبل حجردن شمال سمتنی عارضەلندرمشدر مع هذا پك صرپ اولمیوب سهل المرور استحطابه صالح اورمانلری حاویدر .

حاصلات ومعمولاتی ولایت بحثنده مذکور مواده منحصردر .

معادندن هیت قصبەسنده نفت ومندلی قضاسنده غازیاغی (جیر) وعنه وسائر محالده طوز کثرتله بولنەرق استفاده ایدیلور .

لوانك نفوسی درتبیك خانه قدر تخمین اولنان وموسمه کورەکاه موصل وکاه بغداد جهتلرنده اقامت ایلیان شمر عشیرت سیارەسی خارج اولدیغی حالده ایکیوز اللی بیك قدردر .

بغداد سنجاغی بروجه زیر ٧ قضا ١١ ناحیه و ٦٠ قدر قرایی مشتملدر .

قضا	نواحی
بغداد	اعظمیه، دیاله
خراسان	شهربان، دلتاوه
عزیزیه، کاظمیه	سلمان پاك
جزیره	بغیله
دلیم	هیت، کبیسه، سقلاویه
کوت الاماره	بدره، غربیه

بغداد قضاسی : لوانك مرکز قضاسی اولوب ولایت وسنجاغك مرکزنده واقع واعظمیه ودیاله ناحیەلرینی شاملدر.

اعظمیه قصبەسی بغدادك اوچ چاریك قدر بعد ومسافەسنده دجله‌نك ساحل

يسارنده واقع اولوب سر مذهبمز امام اعظم ابو حنيفه رضى الله عنهك مرقد مباركيله غايت مزين جامعشريفى زيارتكاه مؤمنين وجبين فرساى مسلميندر .

بغداد ولايتى وجوده كتورن عراق والجزيره قطعه‌سنى تاريخ اثور وكلدانيلر النده بولمشدر .

اشبو اقوام يكديكرينه غلبهٔ متناوبه ايله وقت كچيردكلرى حالده دائمى صورتده كلدانيلر جنوبده وسنجار جهتنده وآثوريلر شمالده مقيم اولمقده ايديلر .

بونلرك ايام حكومتلرنده وجوده كتوردكلرى اثار مدنيه بو كون ارباب عقولى انكشت بردهان خيرت برحالده براقمقده‌در .

طغيان مياهك حساراتنى تحديد ايتمك ايچون دجله سواحلنده انشا ايتدكلرى سدلر وترالارينى صولامق اوزره آچدقلرى جدوللر وصو خزينه‌لريله بندلر انظار تماشاكرانده مساعئ بشريه‌نك درجهٔ عظمتنى اثباته كفايت ايدر .

اثور وكلدانيلردن صكره خطهٔ عراقيه‌نك بغداد ولايتنه عائد سمتى ايرانه واسكندره وسلفكيانه واخيراً ساسانيانه انتقال ايلمش وظهور اسلامده خلافت معظمهٔ اسلاميه‌نك اجزاى متممه‌سندن بر جزؤ صره‌سنه كچمشدر .

اراضئ مزبوره‌ده ملل واقوام سالفه‌دن هر برى تاريخ نظرنده غايت قيمتدار برخيلى آثار وجوده كتورمش اولمريله بو كون الجزيره نامى ويريلمش اولان مزوپوتاميا قطعه‌سى سراپا آثار عتيقه ايله مملودر دنيله بيلور .

دجله كنارنده خرابه‌لرى بر ساعت قدر ممتد اولان اسكى بغداد نامويرانه‌لر ملوك اشكانيانه منسوب اولديغى وهارون الرشيدك اثر عمرانى بولنان هارونيه قصبه‌سنك دخى بونلر ميانده بولنديغى محققات تاريخيه‌دندر .

بغراص .— ياخود بقراص، انتاكيه طريقى كذركاهنده واقع واليوم بقراص ناميله موسوم بر قريه‌نك اسميدركه زمان قديمده متانت ورصانت وباغ وباغچه‌لرينك كثرتيله مشهور اولديغى وصليبيون محارباتنده كسب اهميت ايلديكى حالده شمدى معموريت سابقه‌سندن بر اثر يوق كبيدر .

بقاع العزيز .— قديم يونانيلرك سوريهٔ مجوفه cœlésyres وعربلرك بقاع الكلب ديدكلرى وادينك اسميدركه ملك العزيز ابن صلاح الدين ايوبى نامنه نسبتله بقاع العزيز دخى دينلمكده‌در .

مذكور وادى جبل لبنان وآنتى لبنان سلسله‌لرينك آراسنده ليطانى نهرى ايله طرفينده كائن سلاسلدن اينوب نهر ليطانى‌يه دوكيلان حسابسز صولر ايله اروا واسقا اولنديغى جهتله غايت منبت ومحصولداردر .

بقاع داخلنده واقع يوز قدر

قريه بعلبك وبقاع قضالرينه مربوطدر .

بقاع قضاسى شامشريف لواسى داخلنده واقع اولوب بقاع الشرق ناحيه‌سيله ٥٩ قدر قريه‌دن مركب ومتشكلدر .

درون قضاده اوتوز قرق قدر طالبلى بر باب رشديه مكتبى موجوددر قضا اهاليسى عموماً زراعت وفلاحت ايله مشغول واراضيسى فيض وبركتجه ديكر قضالره مرجحدركه معتدل سنه‌لرده سنوى چيقارديغى محصولك مقدارى بر بچق ميليون كيل استانبولى‌يه متجاوزدر .

مركز قضا جبل حنين سلسلهٔ جسيمه‌سنك اتكنده وشامك تقريباً قرق كيلو متره قدر اوزاغنده وجبل لبنانه تابع بر قضا مركزى اولان زحله قصبه‌سنك مقابلنده كائن معلقه قصبه‌سيدركه مذكور قصبه ايله زحله اراسنده ليطانى نهرى جريان ايدر .

معلقه ايله شامشريف آراسنده واقع شوسه‌ده هر كون يولجى ويوك عربه‌لرى ايشلمكده‌در .

بقله برونى .— آجه اووه‌سى شبه جزيره‌سنك غرب ساحلنده كائن برونك اسميدر .

بكارى .— ديار بكر ولايتنده ماردين حواليسنده كزر بر كرد عشيرتيدر .

بكتك .— قونيه ولايتنك اركلى قضاسنده واركلينك ايكى بچق ساعت قدر اوزاغنده آق كوله دوكيلان قزيلجه صوينك غرب ساحلنده بر كوچوك قصبه‌دركه نامى على الاكثر آق كوله دخى تعميم اولنور .

بكشهرى .— قونيه ولايت وسنجاغنده قضا مركزى بر قصبه اولوب قونيه‌نك اون سكز ساعت غرب جنوبيسنده و همنامى اولان كولك شرق جنوبيسنده وكوله دوكيلان بكشهرى چاينك ايكى ساحلنده مبنيدر .

قصبه ايكى قسم اولوب بر قسمنه ميدان ديكر قسمنه وقتيله ايچرو شهر تسميه قلنمشدر .

قصبه‌نك ساحلنده بولنديغى كولك دوره‌سى يكرمى ساعتده طولاشيله بيلور و بوندن يكرمى اوتوز قدر دكرمن تدويرينه كافى بر صو چيقه‌رق وصارى اوزون بوغازندن كلان صو ايله برلشه‌رك سيدى شهرى اووه‌سندن جريان ايله قره ويران كولنه ومذكور كول دخى زياده‌لشه‌رك قونيه اووه‌سنه يايلور .

درون قصبه‌ده ايكى بيك قدر نفوس وبرى اشرف روميه منسوب اوچ جامعى يدى مسجدى ٤ مدرسه‌سى ١ رشديه ٢ صبيان مكتبى ٣ خانى ومحتاج تعمير سكز اون كوزلو بر كوپريسى واردر .

قصبه‌ده هر جمعه ايرتسى كونلرى قوريلور بر بازارى واردركه هفته‌ده

ایکیوز بیك غروشلقدن زیاده اخذ واعطا ایدیلور .

قصبه کول کنارنده اولدیغندن هواسی لطیف اولدیغی کبی دروننددن کچن نهرك صویی دخی شربه غیرصالح اولمغله اهالی ایچه‌جکاری صویی کولدن اخذ ایتمکده‌در .

تاریخ قدیمده مذکور اولان ایسوریا شهری قصبه‌نك محلنده اولمسی احتماله قریبدر .

بکشهری قضاسی : مرکز لوانك غرب جهتنده واقع اولوب ٤٩ قدر قریه‌دن مرکبدر قضانك اراضیسی منبت ومحصولداردر غرب جهتنده‌کی کولده نفیس بالقلر چیقار وهرجنس حبوبات ایله آفیون ، میوه وسبزه کثرتله یتشدیریلور ومعمولاتی کلیم چوراب کبی شیلردر .

داخل قضاده ۷۷۳۲ خانه‌ده همان جمله‌سی اسلام اوله‌رق ٣٣٩٧٥ نفوس ٣٨ مسجد ١٢ جامع ١ مولوی درکاهی ٣٥٤ دباغخانه ۷٢ دکرمن ٣ حمام ١٦ فرون ١٨ خان ١٢ قهوه خانه ٤٤ مغازه ٢٨٩ دکان ١٠١ چشمه وسبیل ٢ سلحخانه ١ جبخانه ۷١ تربه ١ کتبخانه ١ ارمنی کلیساسی ١ روم کلیساسی ٦٠ اسلام مکاتبی ١٦ مدرسه موجوددر .

قضانك حیوانات اهلیه‌سی ٣٤٤ مانده ١٥٤٨ اینك ، ١٨٥٢ اوکوز ١٦١ دوه ١٢٥٢ مرکب ١٤ استر ٤٣۷ بارکیر ٣١٣٣٤ تفتیك ٢٣٤٥٠ قره کچی ٣٥٦٢٨ قیون وسائره‌دن مرکبدر .

قضانك محصولات متنوعه‌سی ایچه بر یکون تشکیل ایدر حاصلاتك مقدار سنویسی ٥٠٠ کیله نحود ٢٠٠٠ کیله چاودار ١٠٠٠ کیله یولاف ١٠٠ کیله مصر ٢٥٠٠٠ کیله ملز ١٢٥٠٠٠ کیله آرپه ٤٠٠٠٠ کیله بغدای ٣٦٠٠ قیه آفیون ٤٠٠٠ کیله فیك ١٠٠ کیله فصولیه ٢٠٠ کیله مرجمك در .

« ١٣٠٨ سنهٔ مالیه سی » ٢٦ قریه ٢۷۷٣ خانه ده ١١٦۷٣ نفوسی جامع قیر ایلی ناحیه‌سی دخی بکشهری قضاسنه ملحقدر .

بکشهری چایی .— ذکر اولنان بکشهری کولنك آیاغی اولوب مذکور کولك شرق جنوبیسندن چیقدقدن صکره قصبه نك ایچروسندن کچه‌رك ٦٠ کیلو متره قدر تمدید مجرا ایله قره ویران نام کوله قاریشور مذکور چای اوزرنده برچوق دکرمنلر وار ایسه ده کولك صویی ازالدیغی وقت بوده قوریمق درجه‌سنه کلیر .

بکشهری کولی .— قونیه ولایت و سنجاغنك همنامی اولان قضا داخلنده کائن بر کولدرکه چوره‌سی یکرمی یدی فرسخ وسطحی تربیعاً قرق فرسخدر صویی طاتلی و درونده اطرافی درت بش

ساعتده طولاشیلور بر قاچ آطه‌جقلر وار ایسه ده هواسی اغیر اولمغله انجق قضا حیوانته مرعا اتخاذ اولنمشلردر .

اشبو اطه‌لردن ماطه اطه سنده بوندن یکرمی سکز سنه قدر اقدم بر قاچ خانه قزاق مهاجرینی اسکان ایتمش ایسه‌ده هواسیله امتزاج ایده‌مامشلردر .

کولك ایاغی اولان بك شهری چایی قره ویران کولنه دوکیلور و صاون قریه‌سنده افلاطونه منسوب بر سدك آلتندن نبعان ایدن صو دخی مذکور کوله قاریشیرکه سدك اوزرنده غایت مصنع ایکی عدد قیز رسملری واردر .

کولده بر قاچ جنس بالق صید اولنوب قونیه ونیکده جهتلرینه کوندریلور . وطالغان نامنده بر قوش دخی کثرتله بولنوب دریسندن کورك اعمال اولندیغی جهتله اوروپایه ارسال قلنور .

کولك رسوم صیدیه‌سی سنوی ٢٥ بیك غروش راده‌سنده‌در .

بکطاغی .— طوروس سلسله‌سی منسوباتندن لیسیاده کائن بر سلسلهٔ جبالك اسمیدر .

بکقوز .— بوغازایچنك اناطولی ساحلنده و بر قوی داخلنده واقع بر خیلی یالی و ابنیه‌لری جامع بر قریه‌درکه اولدقجه واسع ومسیره اتخاذ اولنور برچایری حاویدر .

درونده عساکر شاهانه‌یه مخصوص دباغخانه ایله قلوره‌خانه و قشله واردر شهر اماتنی ملحقاتندن بر قضا اعتبار اولنمشدر .

بکلربکی .— بوغازایچنك اناطولی جهتنده واقع قرای مشهوره‌سندن اولوب متعدد یالیلری وکوزل کوشکلری وباغچه‌لری مشتملدر .

استانبول کلمه‌سنه دخی مراجعت بیوریله .

بکلك دره‌سی .— ادرنه ولایتنك کلیبولی سنجاغنده نهایتی بر بطاقغه منجر اولان بر نهرك اسمیدر .

بکبازاری .— انقره ولایت وسنجاغنده مرکز قضا بر قصبه اولوب انقره‌یه اون التی ساعت قدر اوزاق محلده استانبول جاده‌سنده و بر تپه اوزرنده مبنی ١٢٥٨ خانه و بر عسکری دبوی ایله یارم بلوك عساکر استیعابنه کافی بر قشله وبرده جبخانه‌یی شاملدر .

سکنهٔ حاضره‌سی ٢٨۷١ ذکور و ٢٩٣٤ اناث که جمعاً « ٥۷٠٥ » نفوس مسلمه‌دن عبارتدر .

درون قصبه‌ده قره‌جه احمد سلطان حضرتلرینك مقامی وبرکوی محمد افندی وعوض بابا کبی مراقد اولیا و مظنه موجوددر .

قصبه‌یه یارم ساعت قدر مسافه‌ده اجداد عثمانیاندن کوندز الب نام غازینك مرقد مبارکی واردر .

وینه قصبه‌نك یارم ساعت قدر اوزاغنده این اوزی نام محلده یالچین قیا اوزرنده ومغازه شکلنده اوتوز

قدر اوطه موجود ایسه‌ده صعب المرور وغیر قابل الدخول اولدیغندن زیارتی ممکن اوله‌مامقده‌در .

قصبه‌ده منسوجات نوعندن بروسه حولیلرینه مشابه قرمزی والاجه وبیاض حولیلر ایله آیدین کاری الاجه‌له ویوك قوشاق وعادی کلیملر نسج واعمال اولمقده‌در .

قصبه‌نك اطراف وجواری باغلق وباغچه‌لك اولدیغندن غایت لذیذ میوه‌لر علی الخصوص قاوون وانقره‌یه نسبت اولنان مشهور ارمودلر یتشوب درسعادته ومحال سائره‌یه سوق وارسال قلنمقده‌در .

بکبازاری قضاسی : شمالاً بیان آباد وکره‌ده شرقاً آباش جنوباً میخالیجق غرباً نعللوخان قضالریله محاط ومحدوددر .

آراضیسی غایت منبت و محصولدار اولوب باشلوجه جنسلری صاری وقره چام ومیشه اولمق اوزره ١٧٠٠٠٠ دونم وسعتنده اورمانلری واردر .

قضا : مذکور اراضیسنك اشبو یوز یتمش بیك دونم اورمانلق محلندن غیری ٤٠٠٠٠ دونمی اراضیٔ مزروعه ٧٠٠٠٠ دونمی غیر مزروع ٣٠٠٠٠ دونمی باغ وبغچه وبوستان و ٢٥٠٠ دونمی چایر ومرعادن عبارتدر .

قضانك باشلوجه محصولاتی : بغدای، آرپه، پرنج، بورچاق، جهری، آفیون، غود، مرجمك، داری، پاموق، اولوب میوه‌لری دخی غایت اعلا جنسندن ارمود ، الما ، اریك، زردالی، عناب، ویشنه وکراز وخلاوتیله مشهور قاووندر .

قضاده برسنه ظرفنده ٢٠٠٠٠٠ کیله حنطه ٩٠٠٠٠ کیله شعیر ٤٢١٠٠٠ قیه پرنج ٥٠٠٠ قیه پاموق ١١٠٠٠٠ قیه اوزوم ١٠٠٠٠ قیه الما حاصل اولور .

اراضیٔ مزروعه وترلا وبغچه‌لری بیان آباد قضاسندن نبعان ایله میخالیجق جوارنده سقاریه نهرینه قاریشان کرمیر نام نهر ایله اروا واسقا اولنور .

داخل قضاده بکبازارینه قریب محلده هرنوع معده خسته‌لقلرینه شفابخشا وویشی صوینه هرجهتله فائق وطعمی لطیف برمعدن صویی اولدیغی کبی هونیادی صوینك یرینی طوتان ایچمجه نام کوکرد وانکلیز طوزینی حاوی ومسهل مقامنده مستعمل معدنی صولو موجوددر .

مظنهٔ کرامدن درون قصبه‌ده بولنان ذواتدن ماعدا قرا وجوار قصبه‌ده قره داود ونجم الدین کبرا ویدیلرك مراقدی زیارتگاه خواص وعوامدر .

قضاده ١٦٢١١ نفوس ٨١ قریه ١٦٨٦٤١ خانه ٧٧ جوامع ومساجد ١٥ مدرسه ٦١ چشمه برباب رشدی و ٤٠ قدر صبیان مکاتبی ١ حکومت قوناغی ٣٩ صو دکرمانی ایکی عدد کوپری جسیم واردر .

حیوانات اهلیه‌دن داخل قضاده ١٥٠٠ رأس قره‌صیغیر ٤٥٠ چفت اوکوز ١٠٠ مانده ١٥٠ آت ٢٠٠ استر ٣٠٠ مرکب ٢٤١٢١ قیون ٥٤٣٥٧ تفتیك ٤٤٨ قیل کچی موجوددرکه بونلردن سنوی ٣٠٠٠٠ قیه تفتیك ٢٥٠٠٠ قیه یپاغی استحصال ایدلمکده‌در .

بکلو .— قونیه ولایتنك تکه سنجاغنده واقع برکوچرك کولك کنارنده برموقعدر .

بلاد البستان .— خطهٔ یمانیه‌ده وصنعا سنجاغنده ١٣ قریه‌لی برناحیه‌در .

بلاد الرؤس .— خطهٔ مزبوره‌نك صنعا اواسنده ٢٠ قریه‌لی کذا برناحیه‌در .

بلاستره برونی .— ادرنه ولایتی وکوملجنه لواسنده کائن یکیجه قضاسی ساحلنده وقره آغاج کورفزینك غرب طرفنده بربرونك اسمیدر .

بلاط .— خداوندکار ولایتنك قرەسی سنجاق وقضاسنه تابع ناحیه مرکزی برقصبه اولوب بالیکسریدن ١٥ ساعت قدر اوزاقده وصولاق وبغچه‌لك برمحلده واقعدر جوارنده برچوق صو دکرمنلری اولدیغی کبی قصبه‌ده دخی قهوه دکرمنلری اعمال اولنور .

درون قصبه‌نك ٤٤ شاکردی حادی برباب مکتب رشدی واردر .

بلاط ناحیه‌سی مرکزدن غیری ٣٩ قرایی و ٩٣٨٣ نفوس مسلمه‌یی جامع اولوب مشتملاتی ٥ جامع شریف ومسجد ٣ مدرسه ٣ ابتدائی مکتبی ١ کلیسا ٦٦ دکان ٣ خان ١ حمامدن عبارتدر .

اراضیسی منبت ومحصولدار اوله‌رق هرجنس حبوبات ومیوه ایله چوقجه افیون حاصل اولور .

بلاط .— ویاخود بلاطجق آیدین ولایت وسنجاغنده سوکه قضاسنه مربوط ناحیه مرکزی بر کوچوك قصبه اولوب مرکز قضایه ٢٨ کیلو متره بعد ومسافه‌ده وبیوك مندرس نهرینك صول ساحلنده ونهر مذکور منصبنك ٥ کیلومتره قدر کریسنده ٣٧ درجه ٥٣ دقیقه عرض شمالی و ٢٥ درجه ٨ دقیقه طول شرقیده واقع و ٣١٢ نفوس و ٧٢ اماکنی جامعدر .

بلاط قصبه‌سنك تاریخ قدیم نظرنده شهرتی واوادجه مهم سرکذشتی واردر: قصبه میلت شهر قدیمنك موقعی اولوب ازمنهٔ قدیمه‌ده بو جوارده مسکون اولان له‌ژلرك نامیله یاد اولنوردی بالاخره پیتوزه «Pityusa» تسمیه قلنمشدر . سارپدونك تحت اداره‌سنده اوله‌رق کریدن کلان قاریه‌لیلر له‌ژلری طرد ایدرك کرید شهرلرندن برینك نامنه اوله‌رق میلیت نامیله بو شهری تأسیس ودها صکره ایونیالیلر بو جوارده میلت اسمنده بر

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

دیکر شهر دها وجوده کتورمشلردر.

میلت محاربات متتابعه‌دن ایرانیلره چکمش ومیقال محاربه‌سنی متعاقب یونانیلره انتقال ایلمش واسکندر کبیر طرفندن بر خیلی تضییقات وتهدیدات مقابلنده ضبط وتسخیر قلنمشدر.

بطلیوس فیلادلف زماننده میلت شهری قاریه والیسی تیمارق طرفندن پك چوق اذا وجفا کورمکله میلتلیلرك رفع مظالم حقنده‌کی اوازهٔ اشتکالری سوریه حکمداری آنتیوخسك تیمارق علیهنه هجومنی منتج اولوجهله مرقوم تیمارق آنتیوخسك ید اسارتنه کچه‌رك بالاخره قتل اولنمشدر.

بو فداکارلغه مقابلةً میلیت اهالیسی آنتیوخسه ته‌ئوس یعنی معبود عنوانی اعطا ایتدیلر.

میلت رومالیلر دورنده خیلی استراحت کوردی وتجارت جهتنده فوق العاده ایلرویه کتدی میلت اقمشه‌سی خصوصیله آل رنکنك نفاست وخلاوتیله شهرت قزاندی میلت معمولاتی یونانستان وایتالیایه سوق اولنه‌رق فوق العاده مقبول ومعتبر طوتیلور ایدی. بناءً علیه سکنه‌سی صفا پرورلك وفساد اخلاق ایله متصف اولمشلردی.

بیزانس زماننده بالجمله بلاد سواحلیه کبی بوده مهاجمات اتراکه هدف اولمشدر میلت شهری بر چوق اعظم حکمانك مسقط راسی‌در.

حکمای سبعهٔ یونانیه‌دن ایلك دفعه علم هیئت ایله مشتغل اولان طالس thalès برنجی دفعه جغرافیا خریطه‌لری ترسیم ایدن آناقیماندر anacimandre وابتدا نثرآ تاریخ یازان قادموس cadmus ومورخ مشهور هقاته hècateè وحطیب شهیر اشینه echine وملاحت وعقل وکیاستله مشهور پریقلیسك ذوجه‌سی آسپاسیا میلت شهرنده کهواره زیب شهود اولمشلردر.

ناحیه‌سی: شوکه‌نك قسم شمالیسندن متشکل اولوب ١٣ قریه و ٦١٦١ نفوس جامعدر.

بلاط نامنده حلب ولایتنده ومرعش ایله انطاکیه اراسنده وباب قضاسی داخلنده الیوم خرابه‌سی موجود بر قریه ایله شام شریفك بر بچق ساعت قدر اوزاغنده وقتیله معمور وبرچوق مشاهیرك مسقط راسی بولنمش اولان بر قریه ودها سوریه سمتنده بر قاچ موقعده ومدینهٔ منوره‌ده ودرسعادت محلاتندن خلج قسطنطنیه ساحلنده بر محله واردر.

بو صوك موقع سیف الدوله بن حمدانك قیصر روم ایله ایتدیکی محارباتنده روملرك النه دوشن اسرای عربه محبس اتخاذ اولنمشیدی.

بلاط اساساً دوز اولان ویاخود طوغله وطاش ایله تسویه ایدیلان وقالدیرم یاپیلان محله دینور.

بلاطه.— ارض فلسطینده نابلس حوالیسنده برقریه اولوب

حضرت یوسف علیه السلامك مدفن مبارکلری بونده اولدیغی مرویدر.

بلاطهٔ بالا.— مناستر ولایتنك دبره سنجاغنده ومرکز لوایه ایکی ومرکز ولایته یکرمی التی ساعت بعدنده کائن برقریه‌نك اسمیدر.

بلاطهٔ زیر.— کذا ولایت ولوا: مذکوره‌یه ملحق بر قریه‌در.

بلاق.— مصر علیا ایله نوبه اراسنده ونیلك تشکیل ایتدیکی بر جزیره اوزرنده بر اوفاق قصبه اولوب وقتیله معمور اولدیغی روایت اولنمقده‌در.

بلانجه.— مناستر ولایتنده دبره سنجاغی قراسندندر.

بلانغه رنجه.— مناستر ولایتنك ایلصان لواسنده مرکز لوایه سکز ومرکز ولایته ٣٨ ساعت مسافه‌ده بر قریه‌در.

بلمد.— طرابلس غرب حوالیسنده بر موقع معروف اولوب رؤسای خوارجدن ابو الخطاب بوراده قتل ایدلمشیدی.

بیلبس.— «bilbeibss» خدویت مصریه‌نك شرقیه مدیریتنده ونیلك ایی منجاقولنك ساحلنده وقاهره‌نك شرق شمالیسنده کائن درت بشبیك نفوسلی بر قصبه‌در.

اسکی اسمی پاتوموس patumus وپیطوم pitom ویارامسس‌در.

بلغار.— بالقان شبه جزیره‌سنك بر قسمنده منجمه ومتفرق صورتده مسکون بر قوم اولوب نسلاً سیقتلرك احفادی اولدیغی مرویدر.

بونلرك وطن اصلیلری اولان وولغا وادیسی واورال سلسله‌سی جهتلرندن اقوام سائره طرفندن طرد اولنملریله میلادك ٤٧٥ سنه‌سی بحرسیاه وازاق دکزی سواحلنه وبراز صکره دینستر وطونه جهتلرینه یایلوب نهب وغارته باشلدیلر.

وبر ارالق بحراً قایقلرله قسطنطینیه دخی تجاوز ایتدیلر ایسه‌ده بر ایش بجره‌میوب شرق ایمپراطورلرینه انقیاده مجبور اولمشلردر.

بلغارلر ٦٧٩ تاریخ میلادیسنده طونه‌نك اشاغی جهتلرنده بر حکومت تأسیسی وبو حکومتلرینی اوچ عصر قدر محافظه ایتدیلر.

٩٨٠ تاریخندن بلغارلر بر ایکنجی حکومت دها تشکیل وصربستانی دخی بو حکومته الحاق ایتمشلر.

ایمپراطور واسیل بو یکی بلغار حکومتنی سلستره جوارنده تارومار ایله اون بشبیك قدر اسیر وجمله‌سنك کوزلرینی چیقارته‌رق طونه‌نك قارشو یاقه‌سنه کوندرمشدی.

بلغارلر طونه جوارنده اولاح وبلغارلردن مرکب براوچنجی حکومت دها تأسیس ایله نامنه ولاق - قومن تسمیه ایتمشلردی که بوده ٧٩٢ تاریخ

هجریسنده یلدیرم بایزید خانك صولت جهانکیرانه‌سیله محو ومنقرض وممل‍کتلری ضمیمه ملك عثمانی قلنمشدر .

بلغارستان .— اوروپای عثمانینك محتوی اولدیغی قطعاتدن بریسی اولوب دولت علیهٔ عثمانیه‌نك زیر حکمنده بر امارتدر .

حدودی : بلغارستان اوروپای عثمانینك جهت شمالیسندن عبارت وطونه نهریله بالقان سلسله‌سی و صربستان ایله بحر سیاه اره‌سنده طولانی بر قطعهٔ اراضیدن عبارت اولوب شمالا رومانیا غرباً صربستان جنوباً اوروپای عثمانینك قوصوه وسلانیك ولایتلری ایله شرقیٔ روم ایلی ولایتی شرقاً بحر سیاه ایله محاط ومحدوددر .

رومانیا ایله اولان حدودینك بر قسمنی که منقالیه قصبه‌سنك بر از جنوبندن سلستره‌نك شرقنه دکین بر خط مشروط واورادن تیموق نهری منصبنه دکین مجانی طونه نهری تحدید ایدر .

صربستان ایله اولان حدود طبیعیسی دخی تیموق نهری داستارا پلاتینا واستول تپه‌لری تشکیل ایدر .

ریلو طاغی شعباتی ایله دوپنیجه طاغلری سلانیك وبایونا سلسله‌سی قوصوه ولایتلری ایله اولان حدودینی وبلقان سلسلهٔ جسیمه‌سی دخی شرقی روم ایلی ولایتی حدودینی وجوده کتورر .

جسامت وسواحلی : بلغارستان شکلاً بر مستطیل اولوب شمال شرقی جهتندن غائب ایتدیکی قسمنی جنوب غربیده بالقانك جنوب طرفنده کائن صوفیه سنجاغی اکمال ایلر مساحهٔ سطحیه‌سی تربیعاً ٦٣٩٦٢ کیلو متره‌در .

منقالیه‌نك جنوبنده کائن ورومانیا حدودینك منتهی اولدیغی ییلانلق قریه‌سندن قزاق کوینه قدر ممتد اولان بحر سیاه ساحلنده مشهور اوله‌رق وارنه لیمانیله قامچیق بالچیق قویلری واردر .

جبال ورسان وانهار : بلغارستان کاملاً طونه نهری مائله‌سی داخلنده ایسه‌ده بالچیغه طوغری ممتد اولان کوچك بالقان سلسله‌سی اراضیسنك بر مقدارینی بحر سیاهه تمایل ایتدیردیکندن بلغارستان اراضیسی قسماً بحر سیاه وقسماً طونه مائله‌سی اعتبار اولنور .

بلغارستان اراضیسی طونه‌یه طوغری خفیف بر میل ایله ممتد بر اووه اولوب حدود جنوبیسنی تشکیل ایدن وغربدن شرقه طوغری ممتد اوله‌رق بحر سیاهده نهایت بولان بالقان سلسله‌سی و شعباتی اولان ایکنجی درجه سلسله‌لر ایله بعض محلده عارضه‌لر پیدا اولمشدر .

بلقان شعباتی اینجه بایر وپیکار طاغی ودرویش بلقانی اسملریله مشهور اوله‌رق شمنی جوارینه قدر ممتد اولور ودلی اورمان نام سلسله دخی هزارغراد ایله سلستره اراسنده بولنور .

بلغارستانك قره‌دکز مائله‌سنه منسوب انهاری اوفاق تفك شیلر اولدیغندن بالنسبه اهمیتلری یوقدر بونلرك اك متعارف ومشهور اولانلری قزاق دره

ایله قامچیق صویی ووارنه لیمانینه دوکیلان سریز نام صولردر .

طونه مائله‌سی ایسه بالقانلردن حاصل اوله‌رق همان یکدیکرینه متوازیاً نهر مذکوره دوکیلان ومجرالرینك استقامتلری عمودی بر وضعیتده بولنان صولر درکه باشلوجه‌لری طباق دره، آق لوم، یانترا، اوصما، وید، اسکر، اسکیتول، اوکوست، سیربچا، قره‌لوم . بویانیا، راقو ویچقا، توپوتیچه نام صولردن عبارتدر .

اقلیم وهواسی ومحصولات ومعمولاتی : بلغارستان بلقانك تشکیل ایتمش اولدیغی سطح مائلك قسم شمالیسی اولدیغندن شمالی روزکارلرینه مقاومت ایده بیله جك باشلوجه بر مانعی یوقدر بو سببله هواسی اثنای شتاده غایت سرت وصغوق ایسه‌ده صاغلامدر .

طونه توابعنك استقامتلری ایله کثرتلری اراضی لایقیله اسقا وارواىه کفایت ایتدیکندن بلغارستان اوروپای جنوبینك اك منبت ومحصولدار محلی عد اولنورلر وبو جهتله طونه بغدایی نامیله موسوم اولان بغدای قسماً بو مملکتده نشو ونما بولور .

اراضینك درجهٔ تنوعی نسبتنده فن زراعتك ترقیسنه همت ایدیله‌مدیکندن بوکون بلغارستان کبی بر محصولدار محلدن استعداد طبیعیسنك همان یوزده اللیسی نسبتنده استفاده ایدلمکده‌در .

حبوبات خمسه‌یه منحصر اولان محصولات مملکت احتیاجات محلیه‌یی تأمین ایتدکدن صکره خارجه دخی چیقارلمقده‌در .

بال، تره یاغی ایله پینیر دخی بلغارستانك باشلوجه محصولاتندندر . میوه‌سی مبذول ایسه‌ده شهر وقصباته منحصر کبیدر .

معمولات محلیه سختیان وشیاق وعبا واحرام وایپك وایپلکدن نفیس چارشاف وکوملکلر وعثمانلی وفرنك اکرلری کبی شیلردر .

نفوس : بلغارستانك نفوس موجوده‌سی ایکی بچق میلیونی متجاوزدر .

احوال سیاسیه‌سی .— بلغارستان اداره‌جه یکرمی قدر سنجاغه منقسمدر :

(١) نجیسی سره‌دج ویا صوفیه سنجاغی درکه بلغارستانك جنوب غربیسنده وبلقانلرك جنوب جهتنده واقع اوله‌رق کرسیٔ اداره‌سی عموم امارتك مرکزی اولان صوفیه شهریدر .

(٢) نجیسی کوستندیل سنجاغی اولوب مرکزی صوفیه‌نك غرب جنوبنده کائن کوستندیل قصبه‌سیدر .

(٣) نجیسی اشتپول دائره‌سیدرکه مرکزی ترن قصبه‌سیدر .

(٤) نجیسی اورحانیه دائره‌سیدرکه مرکزی اورحانیه قصبه‌سیدر .

(٥) نجیسی وراچا دائره‌سیدرکه مرکز اداره‌سی اورحانیه‌نك غرب شمالنده واقع وراچا قصبه‌سیدر .

(٦) نجیسی بر قوفچه دائره‌سی

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

اولوب مركزى برقوفجه قصبه‌سيدر .

اشبو ايكى سنجاق اراضيسى غايت عارضه‌لى وبلقانلقدر .

(٧) نجيسى ويدين دائره‌سى اولوب كرسئ اداره‌سى متانت ورصانتله مشهور ويدين قصبه‌سيدر .

(٨) نجيسى لوم دائره‌سى اولوب مركزى همنامى اولان قصبه‌در .

(٩) نجيسى راحووه دائره‌سى دركه مركزى لومك طرف شرقيسنده وطونه ساحلنده واقع راحووه موقعيدر .

(١٠) نجيسى لوفجه دائره‌سى اولوب مركزى اولوب اوصما صويى اوزرنده كائن لوفجه قصبه‌سيدر .

(١١) نجيسى پلونه دائره‌سى در مركزى پلونه قريه‌سيدر .

(١٢) نجيسى طرنووه دائره‌سى اولوب بلغارستانك وسطنده واقعدر مركزى النه موقع مشهورينك شمالنده كائن طرنووه قصبه‌سيدر .

(١٣) نجيسى شتوى ويا شيشتوف دائره‌سى دركه مركزى طونه‌نك الك طار برمحلنده واقع زشتوى قصبه‌سيدر .

(١٤) نجيسى روسچق دائره‌سى دركه مركزى بلغارستانك الك منتظم ومهم بلده‌سى اولان طونه ساحلنده واقع روسچق بلده‌سيدر .

(١٥) نجيسى هزارغراد دائره‌سى اولوب مركزى همنامى بولنان قصبه‌در .

(١٦) نجيسى جمعهٔ عتيق دائره‌سى اولوب مركزى عثمان پازارى نام قصبه‌نك شمالنده واقع يكى جمعه قصبه‌سيدر .

(١٧) نجيسى شمنى دائره‌سى اولوب مركزى قلعه واستحكاماتنك متانتيله مشهور شمنى بلده‌سيدر .

(١٨) نجيسى سلستره دائره‌سى اولوب سلستره بلده‌سى مركز اداره‌سيدر .

(١٩) نجيسى پروادى دائره‌سى اولوب همنامى بولنان قصبه‌در .

(٢٠) نجيسى وارنه سنجاغيدركه مركز اداره ساحل بحر سياهده واقع بلغارستانك برنجى اسكله‌سى وتجارتگاه موقعى اولان وارنه قصبه‌سيدر .

بلغارطاغى .— اناطوليده كائن طوروس سلسله جبالنك برقسمى اولوب اطنه وقونيه ولايتلرينك حدود طبيعيسنى تأسيس وتشكيل ايدر بلغار طاغى اسمى يونانجه طاوروسك ترجمه‌سى اولان بوغاطاغنك محرفيدر .

بلغراد .— درسعادت حواليسنده وروم ايلى ساحلنده بوغازك اوزرنده بيوكدره يه ٩ ودرسعادته ١٩ كيلومتره بعد ومسافه‌ده واقع برقريه‌در درسعادتك مياه مقتضيه‌سى قريهٔ مزبوره جوارنده‌كى بندلرده تجمع ايدر .

بلغرادجق .— ويدين سنجاغى داخلنده وصربستان حدودنده بركوچك قصبه‌در بلغراد نامى يانيه ولايتنده برات سنجاغنك كرسئ اداره‌سى اولان برات قصبه‌سنه دخى

ويريله‌رك ارناود بلغرادى ناميله زبانزد اولمشدر .

بلقا .— (حطه‌سى) سوريه‌ده نهر الشريعه ايله بحر لوطك جهت شرقيسنده برارض قديم اولوب مركزى معان قصبه‌سى ايدى .

بلقا .— قلعة البلقا : بلقا حطه‌سنده وبحر لوطك ٤ كيلومتره قدر شرقنده كائن اسكى برقلعه‌در .

بلقا .— (سنجاغى) بيروت ولايتنك متشكل اولديغى الويه‌دن اولوب ولايت مزبوره‌نك جنوب شرقيسنده وبلقا : حطه‌سيله ارض فلسطينك برقسم كبيرندن مركب غايت واسع برسنجاق اولوب جنوباً عقبه كورفزى وغرباً حدود مصريه يه قدر متواسعدر .

سنجاغك قسم شماليسى نهرالشريعه ايله بحر لوط وبونلره دوكيلان انهار صولا مقده ايسه ده سمت جنوبيسى قوراق واديلرى حاويدر الك زنكين محلى بحر لوط ونهر اردن ايله بحر سفيد بينده‌كى اراضى اولوب بوراده پاموق سيسام وزيتون وحبوبات متنوعه حاصل اولور .

ازمنهٔ قديمه‌ده بنى اسرائيل حصومت ايله مشهور اولان سامريلر بلقا سنجاغنك غربنده اقامت ايدرلر ايدى .

داخل لواده ادوار قديمه يادكارى اوله‌رق پك چوق قرا وقصبات انقاضى جسيمئ وموجوددر .

لوانك سكنه‌سى يوز اللى بيك راده‌سنده‌در .

مركز اداره‌سى اولان نابلس قصبه‌سى جبل عيبال ايله جبل غرزيمك تشكيل ايتدكلرى وادى‌ده واقعدركه جوارى اشجار كوناكون ايله مزين حدائق متعدده ايله محاطدر . عبدالغنى النابلسى حضرتلرينك دخى مسقط رأسلريدر .

نابلس كلمه‌سنه مراجعت بيوريله .

بلقا سنجاغى اهاليسنك قسم اعظمى غير مسكون وخيمه نشين قبائل عربدن عبارت ايسه‌ده بونلر حكومت سنيه يه اوته‌دنبرى اطاعتله مألوف ومن القديم اغنام واعشار ويركولرينى اعطا ايتمكده‌درلر .

عشاير مرقومه‌دن الك مشهورلرى ايله مقدار خيام ونفوس محمنه‌لرى بروجه زير بيان اولنور :

		خيمه	نفوس
١	بنى سقر	٥٠٠	٢٥٠٠
٢	بنى حسن	٣٠٠	١٥٠٠
٣	بنى حجر	٨٠٠	٤٠٠٠
٤	بنى عجارمه	٣٠٠	١٠٠٠
٥	بنى دعجه	١٠٠	٣٥٠٠

بلقان .— اوروپاى عثمانيده بلغارستان ايله شرقى روم ايلى آراسنده غربدن شرقه طوغرى موازاتاً امتداد ايليان برسلسلهٔ جبالك اسميدركه بولنديغى شبه جزيره ناميله مسما اولمشدر .

سلسلهٔ مذكوره‌نك مبدائی شبه جزیره‌نك وسطنده واقع وبتون شبه جزیره سلاسلنك نقطهٔ تفرع وتشعبی اولان دها طوغریسی بلقان شبه جزیره‌سنك رابطهٔ جبالی اولان چار طاغ اولوب مذكور طاغك لیو پاترن تپه‌سندن اعتباراً شرقه طوغری اسامیٔ مختلفه ایله یاد اولنمق اوزره بالامتداد بحرسیاه ساحلنده كائن امینه برونده نهایت بولور .

اصل سلسله‌نك اسم قدیمی هموز اولوب اسكوب ایله كیلان اراسنده قره طاغ (چرناغورا) صوفیه‌نك جنوبنده مشهور ریلو مناسترینی حاوی اولان ریلو وصماقوودن اعتباراً قسم شرقیسی اولان قوجه بلغان ودها سائر بوجهتده بولنان شعبات وفروعات بلقان سلسلهٔ عظیمه‌سی منسوباتندر .

اسلیمه جوارنده بلقاندن ایریله‌رق استانبول جوارنده نهایت بولان استرانجه بلقانی وشرق شماله طوغری امتداد ایدنه دخی امینه بلقانی وكوچك بلقان دیرلر .

قوجه بلقان ویا ولیقی دنیلان سلسله‌نك طولی ٣٠٠ و عرضی ٣٠ : ٨٠ كیلومتره وارتفاع وسطیسی ١٠٠٠ متره‌در .

بلقان سلسله‌سنك مائله شمالیسی صبق اغاجلق و طاطلی بر میل ایله طونه‌یه قدر ممتد اولور ایسه‌ده جنوب ورسانی صرب ودیك چبلاقدر .

استقامتی جهتله هر ایكی مملكت اراسنده بر دیوار حكمنده ایسه‌ده مواقع متعدده‌سنده تاریخ حرب نقطهٔ نظرنده مهم و تجارت و سیاحت خصوصارنده فائده‌لی بر چوق كچید محللری واردر كه مشهور متعارف اولنلری بروجه زیردر .

مشهور بلقان كچیدلری

١ بابا قوناغی كچیدی اورحانیه‌دن صوفیه‌یه كیدن منتظم شوسه‌یی حاویدر .

٢ بانا یاخود قیز دربندی صماقو یقیننده صوفیه ایله فلبه اراسنده‌در .

٣ پورت دوتراژان (قپولی دربند) كذا صوفیه ایله فلبه بیننده مرورو عبوری تسهیل ایدر .

٤ اتره‌پول كچیدی اتره‌پولدن ایزلادی و صوفیه‌یه كیدن طریق اوزرنده‌در .

٥ طوریان كچیدی طوریان ایله قارلووه اره‌سنده‌در .

٦ شیبقه كچیدی غابرووه ایله شیبقه اره‌سنده و منتظمدر و سطح بحردن ١٢٤٥ متره مرتفع اولوب ایكی جهتی دیك وكسمه قیا كیبدر

٧ تیمور قپو كچیدی طرنوودن اسلیمه‌یه كیدن جاده اوزرنده‌در .

٨ وچرا كچیدی اسلیمه قربنده اولوب هر نوع حموله‌نك نقلنه مساعددر .

٩ دوبرول كچیدی دوبرول وقرین آباد موقعلری اراسنده‌در .

١٠ نادر دربنده پراوادیدن آیدوسه كیدن جاده اوزرنده‌در .

١١ امینه كچیدی كوچك بلقان اوزرنده وامینه قریه‌سی جوارنده اولوب وارنه‌دن برغوسه كیدن ساحل یولی اوزرنده‌در .

بلقطن . — ویا بلقطی . مصر سفلا قراسندن اولوب بحیره مدیرلكنده واسكندریه قربنده واقعدر .

بلقمش . — مناستر ولایت وسنجاغنده فلورینه قضاسنك ملحق نوسقه ناحیه‌سی قراسندن ١٥٠ خانه و ١٤٠٨ نفوسلی بر قریه اولوب مركز قضایه اوچ ساعت قدر مسافه‌سی واردر .

بلقیس . — حلب ولایتنده اورفه سنجاغنك بیره‌جك قضاسنده الآن خرابه‌سی مشهور بر شهر قدیمه‌در .

بلینه . — بوسنه ولایتنك ازوورنیق سنجاغنده ودرینا نهری جوارنده كائن همنامی بولنان قضانك مركز اداره‌سیدر .

قضاسی : لوانك شمال شرق جهتنده واسع واووه‌لق بر محل اولوب تخمیناً ٣٠٠٠٠ نفوسی جامعدر . یانیه وپرزوه پولیه نامنده ایكی عدد ناحیه‌سی ده واردر .

لوانك سائر قضالری دخی ازوور- نیق ، بره‌چقا ، غراواجاج ، سربرنیق ، غراجانیجا ماغلای ، طوزلهٔ بالا ، طوزلهٔ زیردر .

بنی اسد . — بصره ولایتنده منتفك سنجاغنده بر ناحیه‌نك اسمیدر .

بنی بهلول . — یمن ولایتنده صنعا لوا وقضاسی ملحقاتندن طقوز قریه‌لی بر ناحیه‌در .

بنی حارث . — ولایت و لواء مزبوره تابع كذا بر ناحیه‌در .

بنی حبش . — كذا صنعا ملحقاتندن ١٣ قریه‌یی جامع بر ناحیه در .

بنی حرب . — اقطار حجازیه‌ده ساكن یتمش سكسان بیك نفوسلی جسیم بر قبیله اولوب همان یكرمی اوتوز بیك قدر افراد مسلحه‌یه مالكدر .

قبیلهٔ مرقومه حرمین محترمین حوالیسیله نجد سمتنده وبرالشامك مواقع متعدده‌سنده اقامهٔ خیام توطن ایتمكله صرهٔ همایون وقوافل مسعد تمونك محافظه وامنیتی ایچون طرف دولتدن مرتب صره‌لری وار ایسه‌ده اره صره بعض مرتبه ینه تعرضلری وقوعبولمقده وجوار قبیله‌ده مطیره وعنزه قبیله‌لرینه صیق صیق غزوه ایتمكده‌درلر .

بنی حرب عربانی بر چوق فروع شعبات وسمیاته منقسمدر .

شویله كه : بنی حربك اولا بنی سالم

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

وبنی مسروح نامیله ایکی جسیم فرعی وبنی سالمك بنی میمون ومراحه نامیله ایکی شعبه‌سی وبهر شعبه‌نك متعدد خمسه‌لری واردر .

بنی میمون : محامدی ، رلوعی ، رحیلی حیدری ، عمروی ، سوریجی ، یحیوی ، مورعی ، قایدی ، احمدی ، محمدی . صبحی نامیله اون ایکی شعبه تقسیم اولنمشدر .

بنی سالمك ایکنجیسی اولان مراوحه قبیله‌سی دخی قبیلهٔ حوازم نام جمعیتی وجوده کتورن وباشلوجه نوامیه ، رقراف ، طواهره ، جبول ، حنیطات ، ذرعات ، حجله ، مزینه ، رداده ، حنانیه اسملریله معروف اوفاق تفك عشیرتلره منقسمدرکه عشایر مزبوره کمال اطاعتله مألوف وحجاجك دوه‌جیلکی ومدینهٔ منوریه اشیا وارزاق نقلی کبی خدمات ایله متعیش درلر .

بنی حربك ایکنجیسی اولان بنی مسروح قسمی دخی دیکرلری کبی برچوق شعبه وخمسه‌لره متفرع اولدیغی حالده حرمین محترمین اراسنده کائن محال مختلفه‌ده اقامت ایتمکده‌درلرکه بوسببدن اراضیٔ مزبوره‌یه اراضیٔ مسروحیه نامی ویرلمشدر .

٣ بنی مسروحك برنجی قسمی بین الحرمین اراضیٔ مسروحیه دینلان محالده مقیمدر .

٤ بنی مسروحك متروکی شعبه‌لری .

١ جرم طریق فرعی

٢ عطور } نجد بادویه‌سیله طریق فرعیده
٣ مناش }

٤ بشر مکهٔ مکرمه اطرافنده

٥ معید بن عبدالله } حاره‌سی قربنده و مکهٔ مکرمه اطرافنده

٦ بلادیه } مکهٔ مکرمه اطرافنده وبلادیه جبللرنده
٧ صحران }

٨ بدارین } حنا کیه‌نك طرف شرقیسنده نجد قطعه‌سنده
٩ بنی جابر }
١٠ شعب }

بنی حرب قبیلهٔ جسیمه‌سنك اقامت ایتدکلری موقع بروجه‌زیردر :

(١) بنی سالمك بنی میمون شعبه‌سی

١ محامدی ملف یولنده
٢ رلوعی حنف الکساده
٣ رحیلی بئرالروحاده
٤ حیدرلی ینبع النحلده
٥ عمری جدیده بوغازنده
٦ سریحی }
٧ یحیوی } ینبع النحلده
٨ مورعی }
٩ قایدی }
١٠ احمدی } جدیده بوغازنده فقره نام جبل ایله جفر وحفان قریه‌لرنده
١١ محمدی مدینهٔ منوره ایله شجوه اراسنده
١٢ صبحی بدر وحسینیه‌ده

(٢) بنی سالمك مراوحه شعبه‌سی

١ نوامیه } طریق سلطانینك جهت جنوبیسیله حنیف الکساده

M. CEVDET No.

٢ قراف صحره‌ده
٣ ظواهره صحره ایله نجدده
٤ حنیطات } صفرا قریه‌سیله جوارنده بولنان جبللرده
٥ جبول }
٦ درعات }
٧ حجله بئرالشریوفی جوارده
٨ مزینه } مدینهٔ منوره‌نك طرف شرقیسنده کائن جبال ایله نجد اراسنده
٩ رددادہ مدینه ایله بئرالشریفی بیننده
١٠ حنانیه } بعضلری مدینهٔ منوره اطرافنده بعضیلری نجدده

بنی کلمه‌سیله ابتدا ایدن وخطهٔ مبارکه حجازیه ایله یمنده بولنان قبائلك معروف ومشهور اولنلری بروجه‌زیردر :

بنی احمر
بنی اسد
بنی اسمر
بنی بجیر
بنی بهلول
بنی ثقیف
بنی جامع
بنی جحاوله
بنی جمح
بنی حارث
بنی حسن
بنی حالد
بنی راجع
بنی روحه
بنی زهره
بنی زید
بنی زیدان
بنی زین
بنی سبیل
بنی سعد
بنی سعید
بنی سلیم
بنی سهیم
بنی شبیل
بنی شیبه
بنی طاهر
بنی عامر
بنی عبدالدار
بنی عبدالعزی
بنی عبس
بنی علی
بنی عمر
بنی قصیر
بنی لحیان
بنی مالك
بنی مطران
بنی محارب
بنی حاجر
بنی هاجر
بنی هیجان
بنی یتیم

بلنیح .— فراتك صول طرف توابعندن اولوب اورفه سنجاغنده جولاب و دها سائر برچوق چایلر کسب جسامت ایده‌رك رقه‌نك براز اشاغیسنده نهر مذکوره منصب اولور .

بنا .— یمن ولایتنك تعز سنجاغنده قعطبه قضاسنده برقریه‌نك اسمیدر .

بنا . — (وادی ـ) مارالبیان قریه‌دن مرور ایدرك عدن کورفزینه دوکیلان چایك اسمیدر .

بناز . — خداوندکار ولایتنك کوتاهیه سنجاغنده عشاق قضاسنه ملحق بر ناحیه مرکزیدرکه عشاقدن درت ساعت اوزاقده وهمنامی اولان بناز چاینك کنارنده واقعدر .

بناز ناحیه‌سی : قضانك شرقنده واقع اولوب ٣٩ قریه ١٢٢٦ نفوس مسلمه ٣٩ جامع ٣٨ مکتب ابتدائی ٢ مدرسه ٢٠ دکان وسائره‌یی مشتملدر .

اراضیسی طاغلق ایسه منبت ومحصولدار در اورمانلری چوق اولدیغندن باشلوجه اخراجاتی پلاموط ایله کراسته‌دن عباوتدر .

بنازچایی . — مراد طاغندن نبعان ایدرك بناز قصبه‌سندن بالمرور قره‌حصار لواسی داخلنده بیوك مندرس ایرماغنه منصب اولور .

بنالوقه . — بوسنه ولایتنك منقسم اولدیغی الویهٔ خمسه‌دن همنامی اولان سنجاغك مرکز اداره‌سی اولوب مرکز ولایت اولان سرایك قرق ساعت قدر غرب شمالیسنده ووریاس نام نهرك ایکی یاقه‌سنده مبنی‌در .

بنالوقه‌دن نمسه حدودنده کائن نووی قصبه‌سنه بر تیمور یولی خطی واردر .

سنجاغی : ولایتك غرب شمالیسنده واقع اولوب بروجه‌زیر قضالری مشتملدر :

	اسامیٔ قضا	مرکز اداره
١	نفس بنالوقه	« بنالوقه
٢	معدن	«
٣	دیاوراند	«
٤	پریناوور	«
٥	دوبوی	«
٦	قوتورسقا	«
٧	اسکندروقف	«
٨	پریه‌دور	«
٩	نووی	«
١٠	برود	«

بنغازی . — آفریقای عثمانیده مستقلاً اداره اولنان بنغازی سنجاغنك مرکز اداره‌سی اولوب ساحل بحر سفیدده وسیره نائق دینلان کورفزك منهاسنده واقع وطرابلس غربك ٢٤٠ ساعت شرقنده‌در .

لیمانی قومله طولمش اولدیغندن سفائن کبیره‌نك دخولنه غیر مساعددر .

بنغازی نامی بن الغازی‌دن محرف اولدیغی وقصبه‌نك اسکی اسمی بنه‌ریس ایدوکی وقصبه برنیقه شهر قدیمنك محلنده مؤسس اولدیغی وجوارنده‌کی خرابه‌لر برنیقه شهرینك بقایاسندن بولندیغی مظنوندر .

سنجاغی : بنغازی مقدما طرابلس غربه مربوط بر لوا ومؤخراً ایروجه بر ولایت ایدی شمدی ایسه مستقلاً اداره اولنور برلوا اتخاذ اولنمشدر .

اراضیسی برقه‌حطه‌سندن عبارت اولمغله

تفصیلات ایچون برقه کلمه‌سنه دخی مراجعت بیوریله .

امور ملکیه‌سی عسکریه‌سیله ممتزج اولدیغی حالده اداره اولنوب بروجه‌زیر قضا ونواحی‌یی مشتملدر :

١ بنغازی قضاسی برسیس
سلوك
جدابیه
براعصه
قیمنس نواحیسنی شاملدر

٢ درنه قضاسی
٣ مرج «
٤ اوجله «
٥ بومبا «

بنغازی سنجاغنده قرا وقصبات نادر اولوب اهالیسی خیمه نشین قبائل وعشایردر .

اخراجاتی : حیوانات ایله یپاغی وذخیره‌دن عبارتدر .

بنی سویف . — مصر القاهره جوارنده ونیل مبارکك ساحلنده قدیم هرمو پولیس شهری خرابه‌سنده مؤسس برقصبه اولوب اوچ بیك قدر سکنه‌سی واردر .

بنی شهر . — یمن ولایتنه مربوط عسیر ـ سنجاغی ملحقاتندن برقضادر .

حدود حاضره‌سی شرقاً غیر محدود اولدیغی حالده جهات سائره‌دن غامدابها مهائل قضالریله محاط ومحدود اولوب مرکز اداره‌سی سدوان نام قریه‌در .

اراضیٔ قضانی جبل عسیرك شرق پایه‌لرندن اینن وادیٔ بیشه نام نهر صولر محصولاتی آرپه بغدای داری خرما قهوه مرجمك سیسام توتون کبی شیلردر .

قضانك ٧ ناحیه والتمش متجاوز قراسی واردر .

بنی صعب . — بیروت ولایتنك بالقا سنجاغی نواحیسندن اولوب اهالیسی خیمه نشین قبائل وعشایردن عبارتدر .

بنی عوام . — یمنك صنعا لواسنده حجه قضاسنه ملحق ٧ قریه‌لی برناحیه‌در .

بنی لام . — بصره ولایتنك عماره لواسنده برعشیرتدرکه اهالیسی شیعی ولسان فارسی اوزره متکلمدر .

بوترنتو . — اوروپای عثمانینك ساحل غربیسنك قورفه جزیره‌سی مقابلنده همنامی اولان کولك دکزه مربوط اولدیغی طولا مباجلی بربوغاز اوزرنده کائن ایکی بیك نفوسلی براوفاق قصبه اولوب ازمنهٔ قدیمه‌ده موقعنك تجارته درکار اولان مساعده‌سی ولیماننك کوزللکی حسبیله معمور ایدی .

بوکون کولی دکزه ربط ایدن بوغاز قوم ایله طولمش واطراف قصبه بطاقلق حالنی کسب ایلمش اولدیغندن اهمیت موقعیه‌سی نسبتنده معموریتی یوقدر .

بوتقووه . — سلانیك ولایتنده وسیروز جهتنده بعض اوفاق تفك صولر واسطه‌سیله

تحصل ایدرك فضلهٔ میاهنی قره صویه ایصال ایدن کوچك بر کولدر .

بوجاق .– قونیه ولایتنك تکه سنجاغنده مرکز قضاسی ملحقاتندن بر ناحیه مرکزی اولوب کوچك بر کولك قربنده واقعدر .

ناحیه‌سی مرکزدن بشقه ایکی قریه‌دن مرکب اولوب ٧٣٠٠ خانه‌ده ٤٩٠٧ نفوس مسلمه واردر .

ناحیه‌ده ١٤ مکاتب اسلامیه ٦ مدرسه ١٥ جوامع ومدارس ٢ یاغخانه ١ دکرمن ٤٤ دکان ٨٥١ خانه موجوددر .

بوجاق .– بیروت ولایتنك لاذقیه سنجاغنده بر ناحیه‌در .

بوجاق .– دیار بکر ولایتنده سیوه‌رك قضاسنده بر ناحیه‌نك اسمیدر .

بوجاق .– طربزون ولایتنده مرکز ایله جانیك اراسنده بر قسم اراضیدر .

بوجاق طاغی .– کلکیایه منسوب طوروس طاغلری شعباتندن بر سلسلهٔ صغیره‌در .

بوداق اوزی .– اناطولیده زیله ویوزغاده تابع صونغورلی قضاسی اراضیسنك بر قسمنی وجوده کتورن بر خطهٔ مشهوره‌در .

بودروم .– هالیقارناسوس «halicarnassus» آیدین ولایتنك منتشا سنجاغنه تابع بر قضا مرکزی اولوب ازمیردن ١٧٥ میل بعد ومسافه‌ده واستانکوی جزیره‌سی مقابلنده وغایت محافظه‌لی بر لیمان داخلنده کائن و ٣٧ درجه ٤ دقیقه عرض شمالی و ٢٥ درجه ٩ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

درون قصبه‌ده ٢٧٧٠ ارکك و ٢٧٥٤ قادین اولمق اوزره ٥٥٢٦ نفوس ایله ١٠٨٠ قدر اماکن واردرکه هر بری برر قلعه برجی طرز وهیئتنده وعرب اصول معماریه‌سنده‌در قلعه‌سی قصبه‌نك اورته‌سنده واقع اولوب بر جهتنده برده صو کمری واردر .

خرما اغاجی دخی قصبه‌ده نشوونما بولمقده‌در قصبه پك قدیم اولوب یونانستان مهاجرلری طرفندن تأسیس اولنمش ودوریه هیئت متفقه‌سنك آلتی عدد بلادندن بریسی بولنمش ایدی .

بودرومك شهرت تاریخیه‌سی قرال موسولك ذوجه‌سی طرفندن انشا اولنان وعجائب سبعهٔ عالمدن معدود تربه‌سی جهتیله‌در قرالیچه آرتمیس بونی اکماله موفق اوله‌مقسزین وفات ایتمکله بالآخره اتمام ایدلمشدر .

ابو المورخین هره‌دوت بودروم قصبه‌سنده تولد ایتمشدر .

بودروم قلعه‌سنك زمانه کوره متانت ورصانتی فوق العاده ایدی .

ردوس شوالیه‌لری قلعه‌نك اعمالنده موسولك تربه‌سی انقاضنی دخی استعمال ایتمشلردی قلعه لیمانك اغزنده‌کی اطه جقده اولوب غایت جسیم طاشلرله بنا اولنمشدر

ایکی قاتلی بر دیوار ومتعدد برجلری وایکی سور اراسنده ویکدیکرندن ١٣ متره مسافه ایله غایت درین بر خندغی حاوی در .

برجلرده شوالیه‌لرك اسملری ایله بعض رسملری واشکال سائره منقوش اولوب الیوم آثار نقش مشاهده قلنور .

درون قلعه‌ده الیوم خراب بر کلیسا ایله متعدد ومستحکم سرایلرك انقاضی باقیدر .

قضاسی : شمالاً میلاس قضاسی وماندالیه کورفزی شرقاً مغله قضاسی جنوباً استانکوی کورفزی وبوغازی غرباً اطه‌لر دکزیله محدوددر .

٤٠ پاره قریه وسرالواحی وقره آباد نامیله ایکی ناحیه‌یی جامعدر .

نفوس موجوده سی ١٤٨٨٤ کشیدر .

داخل قضاده ١١ جامع ومسجد ١ مدرسه ٧ اسلام مکتبی ١ ارمنی و ١ روم مکتبی ٤ روم کلیساسی موجوددر .

قضانك مساحهٔ سطحیه‌سی ٧٨٧ کیلو متره اولوب بونك ٤٥ کیلو متره‌سی اورمانلقدر .

بودروم کورفزی .– اطه‌لر دکزی منشعباتندن اولوب قصبه کورفزك شمال جهتنه تصادف ایدر .

کورفزه کیریلورکن سطح مادن ایکی بچق قولاج قدر اشاغیده ایکی عدد قیا لیمان اغزنده‌کی اطه جق واطرافنده‌کی ریختیم دوکونتیلریله محافظه‌لی قعری بر نوع قوتمز اوت ایله مستوردر .

کورفزك تیمور آته جق محلی ١٠ : ٢٠ قولاج قدر اولوب کذا قعری اوت وچامورلیدر .

بور .– قونیه ولایتنده نیکده سنجاغنه ملحق قضا مرکزی بر قصبه اولوب مرکز لوایه ایکی ومرکز ولایته اللی اوچ ساعت قدر بعد ومسافه‌ده وقزلجه صو نام ایرمق کنارنده واقعدر .

قصبه‌نك آب وهواسی لطیف منظره‌سی غایت دلنشین اولوب درونده متعدد صو مجرالری واردر موسمنده باغ وبغچه‌لری صولانور .

قصبه‌یه مربوط بولنان اندوغی نام تپه‌ده آثار عتیقه‌دن بعض کمرلرله یارم ساعت مسافه‌ده ایچمه تعبیر اولنور بر صو وتپه‌سنده‌کی بر دلیکدن چیقان بر رایحهٔ مستکرهه دن اوزرندن اوچان قوشلرك تلف اولدیغی مروی بولنان وبو سببله قوش قونمز تعبیر اولنان بر تپه موجوددر .

درون قصبه‌ده بر قاچ مدرسه ومکتب وبر رشدیه مکتبی واردر .

قضاسی : ٢٢ قریه ٥٤١٤ خانه‌ده ٣٩٠٧١ نفوسی جامعدر .

قضاده ٢٧ مکاتب اسلامیه ٧ مدرسه ٢٦ مسجد ٤٨ جامع ٢٠ دباغخانه ٤٩ دکرمن ٤ حمام ٥ فرون ٨٦ مغازه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

٣٦٧٢ دكان ٤٣ چشمه ١ سلخخانه ٣ روم كليساسی ٢ روم مكتبی واردر .

بوردور .— قونیه ولايتنك متشكل بولندیغی الویهٔ خمسه‌دن همنامی اولان سنجاغك مركزی اولوب مركز ولايت اولان قونیه‌نك قرق بش ساعت قدر سمت جنوبیسنده واسمنه منسوب بوردور نام كولك ساحل جنوبیسنده كائندر.

قصبه متعدد تپه‌لر اوزرنده مؤسس اولدیغندن زمینی مرتفع واب وهواسی لطیف چارشوسی وخانه‌لری منتظمدر . دروننده بر كوچك چای كچدیكی كبی جوارنده برچوق منبعلر ومعدن صولری واردر. قصبه‌یه برچق ساعت مسافه‌ده كائن قورنه نام محلده بولنان صو غایت لذیذ اولدیغندن اهالیسی بو صودن ایچر وكنار قصبه ده اوكوز باتدی نامیله مسما اولان پیكارك صویی منبعندن چیقدقدنصكره اوچ بش آدیم ایلروده ینه باتوب كیدر وشمال جهتنده غایت قوتلی اوله‌رق نبعان ایدن طوزلو بر صو برایكی ساعت قدر طوردیرلدیغی حالده كسب حلاوت وبعض علل واسقامه فائدهٔ كلیه بخش ایدر . قصبه‌ده غایت نفیس ال حولیلری وحمام طاقلریله الاجه اعمال اولنور برچوق دستكاهلر واردركه كرك بویاسی وكرك ما لزمهٔ نسجیه‌نك نفاستی بر دقت مخصوصه‌یه ربط اولندیغندن بوردور معمولاتی بین التجار غایت كسب اعتبار ایتمش وبو جهتله

بهر هفته قصبه‌ده قوریلان پازارده كلیتلی اخذ واعطا اولنمقده بولنمشدر. قصبه نك باغ وبغچه‌لری چوق اولوب وسطندن كچن نهر ایله اروا واسقا اولنور .

بو دورده ٢٩ جامع ومسجد ومتعدد مكاتب ابتدائیه وبر باب رشدیه مكتبی یدی عدد كوپری واون ایكی بیكی متجاوز اهالی واردر .

قضاسی : لوانك مركز قضاسی اولوب شرق جهتنده واقعدر . اراضیسی قسماً طاغلق وقسماً دوزدر .

قضا، ٢٣ قریه وكمر واعلاضون نامیله ایكی ناحیه ایله ٥٢٧٣ خانه‌ده ٩٠٣٢٥ نفوسی جامعدر .

قضانك مقدار وجنس محصولاتی بروجه زیردر (نواحیدن ماعدا) :

بغدای	٥٠٨٧٥٦	كیله
آرپه	٢٦٢٥٠٠	«
ملز	٦٣٥٠٠	«
داری	١٢٥٠٠	«
مصر	٦٤٥٠٠	«
چاودار	٢٨٧٥٠	«
نخود	٥٠٠٠	«
آفیون	٧٥٠٠	قیه
مرجمك	٥٥٠٠	كیله

قضانك حیوانات ووسائط نقلیه‌سی آتیده مندرجدر :

مانده	٢٢٥	رأس
اینك	١٥٠٤	«
اوكوز	١٥٢٧	«
دوه	١٣٢	«

مركب	٣٠٢٠	راس
استر	١٠٧	«
اسب	٢٨١	«
تفنیك كچی	١١٥	«
قره كچی	٢٨٩٢١	«
اوكوز عربه‌سی	٢٩٦	عدد
باركیر عربه‌سی	٢	«

بوردور لواسی : قونیه ولایتنی تركیب ایدن بش سنجاغك الك غربه دوشنی اولوب شمالاً خداوندكار غرباً آیدین ولایتلری جنوباً تكه سنجاغی وشرقاً حمید آباد لواسی ایله محاطدر .

اراضیسی منبت ومحصولدار اولوب هر نوع حبوبات ایله سبزه ومیوه حاصل اولور جنوب وجنوب شرقی حدودنده تكه سنجاغندن فاصل اولان طاغلر لوا اراضیسنك بحر سفیده تبعیتنه مانع اولمغله غرب جهتی مستثنا اولمق اوزره اراضئ لوا اناطولی مائلهٔ داخلیه‌سنه منسوبدر .

مشهور وصویی آجی اولان وكندیسنه برقاچ كوچوك صولر دوكیلان بوردور وبا چوروك صو كولی داخل لواده واقعدر .

معمولاتی آلاجه بز سختیان وحاولو وحمام طاقلریله ماصه اورتوسی وكلیم و سجاده كبی شیلر اولوب پیاسه‌ده معتبر طوتیلمقده‌در .

لوانك نفوس موجوده‌سی ٥٦٢٣٧ اولوب مشتملاتی ١١١ قریه وبوردور وتفنی نامیله ایكی و بوردوره ملحق اغلاصون وكمر وتفنی‌یه مربوط كول حصار نامیله اوچ عدد ناحیه‌دن عبارتدر.

بونلره متفرع تفصیلات صره‌سی كلدكجه اعطا اولنه‌جقدر .

بوردور كولی .— نام اخر چوروك صو كولی ؛ بوردور سنجاغی داخلنده واقع بر كولدركه جوانب اربعه‌سی اون ایكی ساعتده طولاشیلور وكندیسنك ایاغی اولمیوب انجق بر قاچ كوچك صولری اخذ ایدر .

صویی غایت آجی اولدیغندن ایچلمدیكی كبی اصابت ایتدیكی محلده نباتات دخی حاصل اولمز ودروننده حیوانات مائیه یاشایه‌مز .

اهالینك بو كولدن استفاده‌سی غرب سمتنده كائن اورمانلردن كسدكلری اودونلری موجود اوفاق تفك فابریقه‌لر ایله قصبه‌یه نقل ایتمكدر .

بورطان .— اطنه ولایتنده جبل بركت سنجاغنده متمكن بر عشیرتك اسمیدر .

بورلی .— آیدین ولایتنك صارو خان سنجاغنده كوردوس قضاسی نواحیسندن اولوب شمالاً دمیرجی شرقاً قوله جنوباً قوله غرباً صالحلی ونفس كوردوس قضالریله محاط ومحدوددر .

مشتملاتی ٣١ پاره قریه و نفوس (٤٧٧٨)ی ذكور و (٤٧٧٧)ی اناث اوله‌رق جمعاً ٩٥٥٥ عددینه بالغ اولور .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مركز ناحيه كوردوسك جنوب شرقيسنده ٣٨ درجه ٣٧ دقيقه عرض شمالى و ٢٦ درجه ١٧ دقيقه طول شرقيده كائن ٢٧٣ نفوس و ٥١ اماكنى جامع آفشار قريه‌سيدر .

قضاسى : شمالاً نازللى شرقاً نازللينك قره‌جه‌صو ناحيه‌سى ايله طواس قضاسى جنوباً طواس و مغله قضالرى غرباً چينه قضاسى ايله محاط و محدود اولوب جسامتى تربيعاً ١٣١٥ كيلو- متره‌در .

مندرس چاپى قضايى نازللى قضا- سندن فصل وتفريق ايدر .

يكى پازار ، آرباس ، اماسيه ناحيه‌لريله ٦٣ قريه‌يى مشتمل نفوس موجوده‌سى سكسان بشى غير مسلم اولمق اوزره ٢٧٧٨ مقدارينه بالغدر .

داخل قضاده ٧٢ جامع ٢٣ مسجد ٣ مدرسه ١٤ مكتب ١١٩ دكرمن ١٤٢ عرصه ١١٠ قوله ١٥٣ آخور ١٤ فرون ٨ خان ٧٥ قهوه‌خانه ١٨ مغازه ٣٣٥ دكان ٥٩٥٣ خانه موجوددر .

قضانك محصولاتى حبوبات ايله آفيون پاموق اوزوم ميوه و سائره‌در قضانك اورمانلرى تربيعاً ٦٦ كيلومتره جسامتنده‌در .

قضا داخلنده آلان هارپاس قلعه‌سى «Harpassa» ديه ياد اولنان هاپاسسا شهر قديمنك موقعى ايله شهر مزبورك بر طاغ اوزرنده‌كى استحكا- ماتنك خرابه‌سى موجود بولنمقده ايسه‌ده داخل قضاده بولنمسى ملحوظ اولان نه آپوليس بلدهٔ مشهوره‌سنك محلى الآن تعين ايده‌مامشدر .

اطنه ولايتنك قوزان سنجاغنده قارص ذوالقدريه قضاسنه ملحق بر ناحيه‌نك اسميده بوزطغاندر .

بوزاوق . — بوزغاد ماده‌سنه مراجعت اولنه .

بوزاويوك . — آيدين ولايتنده منتشا سنجاغنك مركز قضاسى اولان مغله‌يه تابع بر قضا مركزى اولوب قضاء مزبورك غرب شماليسندن متشكلدر .

ناحيه ، ٢٥ قريه و ١٧٩٦٤ نفوسى جامع اولوب مركزى دوز بر اووه‌ده ومشهور استراتونيسا شهرينك محلنده مؤسس اولان حصارلق نام قريه مقا- بلنده سطح بحردن ٤٤٠ متره مرتفع بر محلده ١٧٦٠ و ٤٤٢ اماكنى مشتمل آحى چلبى قريه‌سيدر .

بوزاويوك . — خداوندكار ولا- يتنك ارطغرل لواسنده سكود قضاسى نواحيسندن همنامى اولان ناحيه‌نك مركزى اولوب بروسه‌نك ٩٠ كيلومتره قدر شرق جنوبيسنده وبر اووه‌نك اين اوكى قريه- سنه مقابل بولنان كنارنده واقعدر .

جوارده بر چوق مغاره‌لر و ازمنهٔ قديمه‌دن قالمه آثار سائره موجود اولديغى كبى اتكنده بولنديغى بوز رنكنده‌كى تپه‌يه نسبتله بوز اويوك نامنى آلمشدركه

اناطوليده بو مثللو تلاله اويوك تعبير ايدرلر .

ناحيه‌سى ٣٠ قدر قريه ٤٥٤٦ سى اركك و ٤٤٢٠ سى قادين اولمق اوزره ٨٩٦٦ نفوس مشتملدر .

محصولات حبوبات ايله آفيون ومصنوعاتى سجاده وكليم مثللو منسو- جات متنوعه‌دن عبارتدر .

بوزبابا . — « Hagiosstrati» جزاير بحر سفيد ولايتنده ليمنى سنجاغنده مركزه مضاف بر ناحيه هيئتنده اداره اولنور بر جزيرهٔ صغيره اولوب ٣٥ كيلومتره قدر ليمنينك غرب جنوبيسنده واقعدر همنامى اولان قريه مثلث الشكل اولان اطه‌نك غرب ساحلنده كائندر .

اهاليسى كاملا روم اوله‌رق بيك نفوسى متجاوزدر .

بوزبرون . — نپتو nèptunium نيوم و posidium پوسيديوم مرمره دكزنده كائن كملك و ازميد كورفزلرينك اراسنده كائن وشرقدن غربه طوغرى متوجه اولان شبه جزيره‌نك منتهاسى اولوب فورطنه‌سى اولدقجه مشهوردر .

بوزجه اطه . — تنه tènèdos « دوس » جزاير بحر سفيد ولايتنى تشكيل ايدن الويه‌دن ليمنى سنجاغنه ملحق قضالردن و اطه‌لر دكزنده كائن جزاير مشهوره‌دن بريسى اولوب اناطولى ساحلنده كائن ترووآ خرابه‌لرندن درت ميل و ليمنى اطه‌سندن ٢٩ ميل بعد ومسافه‌ده واقع و تربيعاً اللى كيلومتره وسعته مالكدر .

اهاليسى ٤١٤٠ نفوس اولوب بونك اوچده بريسى اسلام قصورى رومدر .

اطه‌ده ٥٥٠ طلبه‌يى حاوى بش عدد مكتب واردر .

جزيره‌نك حاصلاتى اوزوم اولوب مقدار سنويسى ١٥٠٠٠٠٠ كيلوغرامه رسيده اولور بوزجه اطه‌نك غايت نفيس و بوردو شرابنه مشابه اولان شرابى هر يرده مقبول ومعتبردر .

جزيره‌ده اك جسيمى ٩٠ طونيلا- ته‌لق سكسان قدر قايق واردر .

شمالده اورلا اطه نام اطه‌جقده ضياسى سكز فرسخ مسافه‌دن كوريله- بيله‌جك صورتده برون وجنوب جهتنده‌كى برون اوزرنده بركه جمعاً ايكى عدد فنار واردر .

مركز قضا همنامى اولان قصبه اولوب اطه‌نك شرق شمالنده و بر سلسله‌جك اتكنده كائن اولوب مزبور سلسله‌جك ليمانى شمال روزكارلرندن محافظه ايدر واطنه‌نك اك زياده مسكون محليدر .

درون قصبه‌ده ايكى جامع شريف ايله بر روم كليساسى وبر رشديه مكتبى ومكاتب صبيانه واردر .

ليمانك وارداتى حقنده بر فكر اجمالى حاصل ايتمك اوزره ١٨٨٩ دن

١٨٩٠ سنهٔ میلادیه سنه دکین بوزجه لیمانه آمدشد ایدن سفن تجاریه‌نك عدد ومقدارلرینی مشعر تنظیم اولنان جدوله مراجعت کفایت ایدر .

جدول

باندره	عدد سفاین یکون	عدد سفاین یلکن	عدد سفاین واپور	مقدار طون یکون	مقدار طون یلکن	مقدار طون واپور	فنار رسومی غروش
انکلیز	١٢٥		١٢٥	٧٤١٠		٧٤١٠	
اوستریا	٤٩		٤٩	٥٦٩٣٣		٥٦٩٣٣	
دانیمارقه	١		١	١٠٩٥		١٠٩٥	
فرانسز	١		١	١١٥٨		١١٥٨	٨١٤٧
یونان	٣٣	٢٥	٨	٢٩٥٨	٢١٠١	٨٥٧	
اسوچ ونوروچ	٥		٥	١٧١٢		١٧١٢	
دولت علیه	١٧٣٥	١٦٩٢	٤٣	٢٥٠٧٦	١٥٤٧٠	٩٦٠٦	
سائره	٢٢	٢٢		١٣٤	١٣٤		
یکون	١٩٧١	١٧٩٣	٢٣٢	٩٦٤٧٦	١٧٧٠٥	٧٨٧٧١	

بوزدر . — قوصوه ولایتنده و مشهور قوصوه اووه‌سنك غرب شمالیسنده کائن قره طاغ نام ییغینك متشکل اولدیغی بلقانلردن برینك اسمیدر .

بوز طاغ . — آیدین ولایتنده بو نامده ایکی عدد سلسلهٔ جبال موجوددر :

برینی قدیم لیدیا قراللغنك پای تختی اولان ساردس شهرینك جهت جنوبیسنده واقع اولوب ازمنهٔ قدیمه‌ده طاغلرك قرالی نامیله موسوم ایدی بو طاغك ارتفاعی حذای بحردن ٢٠٠٠ متره اولوب تپه‌سنده بر کول موجود ایمش دیکری مغله نك شرقنده واقع اوله‌رق شمال شرقیدن جنوب غربی یه طوغری امتداد ایله مرمریده نهایت بولور .

بو طاغلرك هر ایکیسیده اغاجلق وصیق اورمانلق اولوب ایکنجیسنده قپلان بولندیغی مشهوردر .

بوزطغان . — آیدین ولایت وسنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب آرپاس چایی کنارنده و بر اووه کائن باغ و بغچه‌لری کثیر میوه‌سی مبذول ومقبولدر . ٣٧ درجه ٣٩ دقیقه عرض شمالی و ٢٦ درجه ٣ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

درونده درت باب جامع شریف ایکی مسجد ایکی مدرسه ایکی باب مکاتب ابتدائیهٔ اسلامیه بر باب حمام ٥٣ دکرمن بر یاغخانه آلتی فرون اوچ خان اون درت قهوه یدی مغازه یدییوز قرق درت اماکن و ٣٢٨٥ نفوس اسلامیه موجوددر .

بوزقیر . — قونیه ولایت و لواسنده وسنجاغك غرب نهایتنده بر قضادر . حدود حاضره‌سی شمالا بکشهری شرقاً قونیه جنوباً خادم قضالری غرباً تکه سنجاغیله محاطدر .

اراضی قسماً طاغلق وقسماً دوز اووه‌دن عبارتدر .

صوغله نام کول قضا دائره‌سی داخلنده اولوب مرکز قضا اولان سرستاد قصبه‌سندن کچن چهارشنبه چایی اخذ ایدر .

قضانك نواحیٔ ملحقه‌سی اولان بلوپران وقیرایلی ناحیه‌لریله برابر سکنه‌سی ٤٩٣١٩ اولوب ١٠٦١٥ قدر خانه تخمین ایدیلور .

درون قضاده ٦٥ جامع ٤٨ مسجد ٩ دکرمن ٧ فرون ١٠٧ مکتب ١٥ مدرسه ٤٧ چشمه وسبیل واردر .

قضانك محصولی حبوبات متنوعه ایله آفیون میوه وسبزه ومصنوعاتی کلیم عبا کبی سختیان عادی شیلردرکه احتیاج محلیدن فضله‌سی خارجه سوق ایدیلور .

بوزلق چایی . — اطنه ولایتنده ایچ ایل لواسی داخلنده جریان ایدن کوك صو نام ایرمغك صولطرف توابعندن بریسیدرکه قونیه‌ولایتندن نبعان ایله بوغا طاغنی بر کدیك واسطه‌سیله آشوب جنوبه طوغری برخیلی جریان ایتدکدن صکره مذکور کوك صویه قاریشور . مجراسی تقریباً ١٢٥ کیلومتره قدر .

بوسترا . — بصریٔ شامك نام قدیمیدر .

بوص . — مناستر ولایتنك کوریجه لواسنده استاروه قضاسی قراسندن اولوب مرکز قضایه ٦ ولوا مرکزینه ٤ ساعت بعد ومسافه‌ده واقعدر .

بوصیر . — یاخود ابوصیر که بوسیریس اسمنك محرفیدر . مصر اسفلده وقاهره‌نك سمت شمالیسنده وهرم کبیر قربنده مصریونك قدیماً معبود اتخاذ ایتدکلری (ایزیس) ه مخصوص برهیکلی حاوی برقصبه ایدی .

مروان خمار دخی بوراده قتل ایدلمشدر .

بو اسمده‌ینه مصر سفلاده واسکندریه قربنده برج العرب نامیله مشهور برقصبه ومصر وسطیده معابد وآثار قدیمه خرابه‌لری جوارنده برموقع دها واردر .

بوصوك محل مشهور قصیدهٔ برده ناظمی شیخ محمد بوصیری‌نك وطنیدر .

بوطروس . — مناستر ولایتنك پرلپه قضاسی قراسندندر .

بوطون . — مناستر ولایتنك اوخری لواسی مضافاتندن دبرجه ناحیه‌سنه منسوب و اوخری‌یه ١٥ ساعت مسافه‌ده کائن برقریه‌در .

بوغاچقو . — مناستر ولایتنك کوریجه لواسنده کسریه‌نك حوربشته ناحیه‌سی قراسندن ایکی بیك نفوسلی بربیوك قریه‌در .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بوغاديچ .— بيغاديچ كلمه‌سنه مراجعت اولنه.

بوغازايچى .— بوسفوردوترس دينلان مشهور بوغاز، كچيد دركه استانبول ماده‌سنده دخى تعريف وتوصيف اولنديغى اوزره بحر سياه ايله مرمره دكزى آراسنده وچتالجه شبه جزيره‌سيله قوجه ايلى شبه جزيره‌سى بيننده كائندر.

بوغاز ايچى درسعادتك صيفيه ومسيره‌لرينى شامل برقسمى اعتبار اولنه‌رق آناطولى وروم ايلى سواحلنده قارشو‌لقلى قريه‌لرى شاملدركه متمولين بلده ايام صيفى قراى مزبوره‌ده امرار ايتمكده‌درلر.

بوغازه دائر تفصيلات ايچون «قردكز بوغازى» ماده‌سنه مراجعت اولنه.

بوغازكويى .— مناستر ولايتنك كوريجه سنجاغنده كسريه قضاسى قراسندن ٢٥٠٠ نفوسلى وآناطوليده انقره ولايتنك يوزغاد لواسنده كذا بيوك برقريه‌نك اسم مشتركلريدر.

بوغازليان .— ياخود بوغازلى خان، انقره ولايتنده يوزغاد سنجاغنده بوغازليان قضاسى داخلنده قزل ايرمق توابعندن دليجه ايرمغك صو اطرفنده وقيصريدن يوزغاده كيدن جادهٔ كبير اوزرنده كائن بركوچك قصبه‌در. سكنه‌سى ٣٠٠٠ قدردر.

بوغازليان قضاسى : يوزغاد لواسنك جنوب شرقيسنده واقع اولوب غرباً قيرشهر جنوباً قيصريه سنجاقلرى وجهات سائره‌دن لواء مزبوره‌نك معدن ويوزغاد قضالرى وسيواس ولايتى ايله محاط ومحدوددر.

قضا داخلنده دليجه ايرمق وتوابعى جريان ايدر.

اراضينك اللى بيك دونمى مزروع ومتباقيسى غيرمزروعدر. چام، ميشه وقواق آغاجلرينى حاوى براز اورمانى دخى واردركه اهالئ قضا بونلرى قطع واحراق ايله قصبات متجاوره‌ده بيع وفروخت ايدرلر.

قضانك نفوس عموميه‌سى ٤٤٦٤٤ كشى اولوب بونك (٣٣٩٧١) ى اسلام، (٤٩٥) ى روم، (١٠٠٨٢) ى ارمنى، (٩٦) سى پروتستاندر.

باشليجه محصولاتى : بغدى، آرپه، پرنج، نخود، بورجاق، دارى وسائره ايله ميوه ومعمولاتى : كليم، سجاده، قاليچه، بز، عبا، پاموق بزى، وطوپراقدن ادوات طبخيه وچاناق كبى شيلردر.

دواب ومواشيدن ٨٥٢١٩ قيون، ٣٥٠٨٢ قيل كچى، ١٠٠٥٧ تفتيك كچى، ١٨٥٠٠ قره صيغير، ٥٥٠ مانده، ١١٢٥ مركب، ٨٠ دوه موجود اولوب اغنامدن ٢٠٨٨٠ قيه ياغى، ١٨٥٥٢ قيه قيل ٢٥٠٠ تفتيك حاصل اولور.

قضا دائره‌سنده ٦٣٩٩ خانه ٩١٦

جامع ومسجد ٣ مدرسه ٦٦ مكتب ١ حكومت قوناغى، خان، قهوه ٨٠ دكان ٥ فرون، ٥ كليسا، ٢ مكاتب غيرمسلمه و ١٥ كوپرو موجوددر.

مركز قضا اوزوملى قريه‌سى اولوب بوراده جمعه كونلرى بر پازار كشاد ايديلور.

بوغاطاغى .— طوروس كلمه‌سنه مراجعت اولنه.

بوغدووه .— مناستر ولايتنك دبره سنجاغنده رقه‌لر قضاسى قراسندندر.

بوغوميل .— سلانيك ولايتنك كوپريلى قضاسنده ومركزه طقوز ساعت مسافه‌ده كائن ١٥٢ خانه تقريباً بيك نفوسلى برقريه‌در.

بوقا .— سيس قربنده قديم برقصبه دركه اليوم خرابدر.

بوقونيك .— مناستره ٣ ساعت قدر مسافه‌ده بر قريه‌نك اسميدر.

بوقووه .— كذا مناستر قراسندن ايكى قريه‌نك اسميدر.

بولاجه‌لى .— ياخود بولاجلى، آطنه ولايتنك ايچ ايل سنجاغنده سلفكه قضاسى ناحيه‌لرندن برى اولوب مركز اداره‌سى اسكله موقعى اولان طاش اوجى تام قصبه‌در.

ناحيه‌نك نواحئ سائره‌سى كبى زراعتى انجق محلى اداره ايده‌بيلور وحيواناتدن قيون، كچى دخى بولنور.

بولاق .— خطهٔ جسيمهٔ مصريه‌ده وقاهره‌نك ايكى كيلو‌متره شمال غربيسنده ونيل ساحلنده قاهره‌نك غايت ايشلك بر اسكله‌سى اولوب شهردن معدوددر.

ترسانه‌سى مؤسسات صناعيه‌سى موزه‌سى انتشار كتب اسلاميه‌يه خدمت عظيمه‌سى اولان كتبخانه‌سى ايله مشهوردر.

اكابر مصريه‌نك قوناقلرينى شامل وتيمور يوللرك نقطهٔ التصاقنده بولنمغله ايشلك و غلبه‌لكدر.

بو نامده موصل ولايتنده سليمانيه سنجاغنده دخى بر محل موجوددر.

بولام .— ملاطيه سنجاغنده بر ناحيه‌نك اسميدر.

بولانق .— اطنه ولايتنك جبل بره‌كت سنجاغى قضا‌لرندن برى اولوب لوانك منتهاى شمالنده واقعدر.

قضاء مزبور اصلاحاتدن اول حلبه تابع ايكن صكره‌دن فك اولنه‌رق جبل بره‌كت لواسنه ويرلمشدر.

اراضيسى طار ومحصولى غايت آز ايسه‌ده محلى اداره‌يه كافيدر آنجق توتون محصولى خارجه اخراج ايديلور.

نفوس موجوده‌سى (٨٧٤٧) سى مسلم اولمق اوزره ١١٠٥٤ مقدارينه بالغدر.

داخل قضاده ١ جامع ١ مكتب ٣ فرون ٢٧ دكان ٢ كليسا ومركز قضا اولان بغچه قريه‌سنه طقوز ساعتلك بر محلده برده ايليجه واردر.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بولانق اسمنده کردستانده برخطه وبتلیس ولایتنه تابع برقضا ودیاربکر ولایتنك ارغن معدنی سنجاغنده پالویه ملحق بر ناحیه دها واردرکه مذکور قضا بولانقلر نامیله معروفدر .

بولانق دره .— روم ایلیده استرانجه سلسلهسنده اینان و قرهدکزه منصب اولان بر کوچك چایدر .

بولایر .— کلیبولی سنجاغنده مضاف برناحیه اولوب مرکز ناحیه اولان قریه کلیبودن ـ ۲ ساعت کیرهدهدر .

قریه نك موقعی اجه اووه شبه جزیرهسنك برزخی اوزرنده و مرمره ایله معارض کورفزینه حاکم برنقطهده اولدیغندن چناق قلعه استحکاماتنك کلیدی مثابهسنده اولمغله دولتجه تحکیم وترصیننه اعتنا اولنمشدر .

بولجیق چایی .— روم ایلیده دسپوط طاغلرینك منتهاسندن ظهور ایله کوچه پیکارده قزلجهلی چایه قاریشان برایرمقدر .

بولدان .— آیدین ولایتنك دکزلی سنجاغنه مضاف قضا مرکزی برقصبه اولوب ۳۸ درجه ٥ دقیقه عرض شمالی و ۲٦ درجه ۳۸ دقیقه طول شرقیده واقع اولوب ٥۲٦۲ نفوس ۱۷۷٤ اماکنی جامعدر .

قصبه یونانیلر طرفندن تأسیس اولنان نیقوپولیس شهری اوزرنده اولوب الاشهرك تأسیسی مقصدیله انشا اولنمشیدی .

درونده درت مسجد ۱۱ جامع ۳ درکاه ٤ دکرمن ۱ حمام ٤ فرون ٥ خان ۹ قهوهخانه ٥ مغازه ۱٥۲ دکان ۱۱۲٥ خانه ۱ تلغرافخانه ۱ پوستهخانه ۱ جبهخانه ٥ مکاتب اسلامیه موجوددر .

قضاسی : شمالاً اشمه وآلا شهر ، شرقاً چال جنوباً سرایکوی غرباً نازللی قضالریله محدوددر .

٤۱ پاره قریه ایله کونای نامنده برده ناحیهیی محتویدر .

اهالیسی همان جملةً اسلام اولمق اوزره ۲٥٥۱۹ نفوسدر بیوك مندرس نهری قضا داخلندن کچر . اراضیسی قسماً طاغلق ایسهده اورمانلری آزدر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله سبزه وآفیون ومیوهدن عبارتدر . شمندوفر خطی قریبتی جهتیله تجارتی خیلیجه رواجلی اولور .

قضانك مشتمل اولدیغی اماکنك جنس و نوعی بروجه آتیدر .

جوامع	۳۹
مساجد	۱٥
درکاه	۳
دکرمن	۱۳
عرصه	٥٠
حمام	۲
فرون	۷
خان	۹
قهوه	۱۳
مغازه	٥
دکان	۲٥٥
خانه	٥٠۸٦

بولدان قضاسی تربیعاً ٦۸۲ کیلومتره اولوب بونك ۳٠٠ کیلومترهسی اراضیٔ مزروعه ٥٠ کیلومتره قابل زراعت اولدیغی غیر مزروع ۲۸۸ کیلومترهسی ناقابل زرع ٤٤ کیلومترهسی اورمانلقدن عبارتدر .

بولمان .— طربزون ولایت وسنجاغنده اردو قضاسنه ملحق بیوجك برناحیهدر .

اهالیسی ذکور و اناث اولهرق ۱۳۳۲۹ نفوسدن عبارتدر .

مشتملاتی ٤۱ قریه واماکن مجموعهسی ۱۹۸۸ مقدارندهدر .

بولی .— قسطمونی ولایتنده لوا مرکزی برشهردر .

بوشهر ساحل بحردن اللی کیلومتره قدر کریده وسطح بحردن ۹٠٠ متره قدر مرتفع بر موقعده واطرافی طاغلرله محاط بر اووهده و همنامی اولان بعضاً بیوك صو دخی دینلان چایك قربنده واقع اولوب هواسی کوزل وباغ وباغچهلری کثیر و صولری لطیفدر .

درونده متعدد جوامع و مساجد ایله مدرسه و مکتبلر بر عدد بیوك ساعت ایله قدیم برقلعهسی وبرچارشوسی وجوارنده کوکردلی وچایکلی قاپلوجهلری واردر .

آدریانوپولیس شهر قدیمی اوزرنده مؤسس اولوب بولی نامنك دخی بوندن آلندیغی مظنوندر .

نفوس حاضرهسی اون بیك ایله اون بشبیك رادهسندهدر .

بولی قضاسی : لوانك جهت جنوبیسی اولوب کرهده ارکلی وحمیدیه ودوزجه ومدرنی قضالری و انقره ولایتیله محدوددر .

قضانك اراضیسی منبت ومحصولدار اولوب جنوباً الاطاغ سلسلهسی انقره ولایتیله قضایی فاصلدر .

کوکجه صو ناحیهسیله یتمش بش قدر قریهیی جامعدر .

سکنهسی ۳٥ بیك قدر نفوس تخمین اولنور .

حاصلاتی حبوبات متنوعه ایله خشخاش آفیون میوه وانواع سبزهدن عبارتدر .

قیونلری وتفتیك کچیلری چوقدر .

طاغلری اورمانلق و اورمانلری جسیم اغاجلرله مملو اولدیغندن کلیتلی کراسته قطع و اعمال اولنوب انهارایله ساحله سوق ایدیلور .

بولی سنجاغی .— قسطمونی ولایتنك متشکل اولدیغی درت سنجاغك بریسی اولوب بحرسیاه واذمید سنجاغی وخداوندکار وانقره ولایتلری وقسطمونی وکنغری لوالریله محدوددر . اراضیسی طاغلق و اورمانلقدر .

صوغانلی وبولی چایلرینك اجتماعندن

حاصل اولان فیلیاس چایی ایله بارطین چایی ودها بعض اوفاق تفك صولرایله اسقا اولنور . اورمانلری قطع اولنان اشجار كراسته اعمال ایدلك اوزره نهرلر اوزرنده‌كی حرازلره ایندیریلور واورادن خارجه سوق اولنور سنجاغك اخراجاتی اقچه شهر اركلی و بارطین اسكله‌لری واسطه‌سیله وقوعه كلمكده‌در .

نفوسی ١٨٥ بیك قدر اولوب همان بر ایكیوز كشیدن ماعده‌سی اسلامدر .

حاصلاتی حبوبات ایله آفیون پرنج خشخاش وبویا ایله میان كوكی وسائره‌در .

تفنك كچی ایله قیوندن سنوی كلیتلی یپاغی استحصال اولنور .

بولی سنجاغی داخلنده معادندن اك زیاده وابور كوری بولنور اركلی داخلنده‌كی رزنغولداق وقوزلو معدنلری ترسانهٔ عامره ایچون یكانه بر منبعدر .

بولی سنجاغنك قضالری : بولی ، كره‌ده ، بارطین ، اركلی ، حمیدیه ، دوزجه ، مدرنی ، كونیك نامیله سكز قضادن عبارتدر .

بولیوادین . — نام عتیقی پولیبوتوس polybotus در .

خداوندكار ولایتنده قره حصار صاحب لواسنه مضاف قضا مركزی بر قصبه اولوب جوارنده آثار عتیقه و خرابه‌لر چوقدر .

هواسی كوزل ، و صولاق و باغ و باغچه‌لری كثیردر .

اهالیسی درت بشبیك نفوسدن عبارت اولوب درونده ٦ جامع شریف ایله اونی متجاوز مدرسه و بر رشدیه مكتبی بر باب قادری دركاهی و برقاچ تربه واردر .

بولیوادین قضاسی : ولایتك شرق جنوبی قسمندن عبارت اولوب عزیزیه و قره حصار قضالری وقونیه و آنقره ولایتلریله محدوددر .

اراضیسی امیر و سلطان طاغلری آراسنده‌كی جسیم اووه ایله مذكور طاغلرك اتكلرندن عبارتدر .

اسحاقلی چایی اووه‌یی قطع ایله ابهر كولنی بعدالتشكیل قونیه ولایتنه داخل اوله‌رق آقشهر كولنه دوكیلور .

اراضیٔ قضا منبت ومحصولداردر . محصول افیون و سبزه ومیوه ایله حبوباته منحصردر . یپاغی ایله كراسته‌سی غایت رواجلیدر .

مركز قضایه قریب قزل كلیسا نام محلده بر ایلیجه واردر . قضا اسحاقلو وچال ناحیه‌لریله برابر ٢٣١٧٣ نفوسی شاملدر .

بوماریا . — موصل جوارنده كردستان قراسندن برینك اسمیدر .

بومبا . — بنغازی سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه اولوب درنه‌نك قربنده وساحل بحرده‌ده كائندر .

لیمانی بربرستانك شرق قسمنده امنیتلی و یكانه اولدیغی ایچون كمیلر

شدتلی هوالرده اورایه التجا ایدرلر . سكنه‌سی خیمه نشین بدویلردر .

بون . — یمن قصباتندن برینك اسمیدر .

بونس . — ارضروم ولایتنده اسپر قضاسنده بعضاً ناحیه مركزی اتخاذ اولنان بر قصبه‌دركه ناحیه‌سی ١٣ قریه‌دن مركب ایدی .

بوی آباد . — قسطمونی ولایتنك سینوب سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه اولوب قزل ایرمق توابعندن بری (كوك ایرمق) اوزرنده واقعدر .

نفوسی درتبیك قدردر .

قضاسی : سینوب واستفان وطوسیه وطاشكوپری قضالری وسیواس ولایتیله تحدید اولنمشدر .

اراضیسی قزل ایرمق وتابعی اولان كوك ایرمق ایله صولانور .

حاصلاتی حبوبات ایله جهری پاموق وپرنجدر .

قضا داخلنده سنه‌ده اوچ كره پنایر قوریلوب كرمیتله اخذ واعطا ایدیلور .

قضانك نفوسی اوتوز بیكه قریب اولوب ٥١ قریه و طوراغان اسمنده برده ناحیه‌سی واردر .

اخراجاتی پاموق و پرنج ایله حبوباتدن عبارت اولوب ، كره‌زه ، سینوب ، استفان اسكله‌لری واسطه‌سیله وقوعه كلمكده‌در .

بویانا . — ارنبودلقده اشقودره كولنك آیاغی اولان بر نهر اولوب اشقودره كولندن چیقدقدن صكره اشقودره شهرینك آلت طرفنده درین نهرینك بر قولنی اخذ ایدر و ٩٠ كیلومتره قدر بر مجرا تشكیل ایدرك ادریاتیك دكزینه منصب اولور .

نهرك اشاغی جهتی قره طاغ ایله عثمانلی حدودینی فاصلدر .

سیرو سفاینه مساعد ایسه‌ده بیوجك كمیلری ایشلمه‌سی ایچون عملیاته محتاجدر بعضاده طاشوب اشقودره‌ده تخریبات اجرا ایلر .

بویالو . — قسطمونیده مركز ناحیه اتخاذ اولنمش بر موقعدر .

بویی اینجه . — قونیه ولایتی داخلنده متمكن بر عشیرتك اسمیدر .

بهاراوزی . — سیواس ولایتنده تنوس قضاسنده ٩ قریه‌لی بر ناحیه‌نك اسمیدر .

بهتان . — كردستان موصل ولایتنك عمریه قضاسنده بر ناحیه‌نك وحكاری طاغلرندن نبعان ایله بتلیس قصبه‌سندن بعد المرور دجله‌یه قاریشان بر صویك اسمیدر .

بهرامكوی . — قیرایلی ناحیه‌سنك اسم دیكریدر .

« قیر ایلی » كلمه‌سنه نظر اولنه .

بهسنی . — معمورة العزیز ولایتنك ملاطیه سنجاغنده قضا مركزی بر قصبه‌در .

قصبه‌نك موقعی فرات توابعندن كوكصو نام ایرمغنك عریان قولی

كنارنده اولوب ملاطيه‌دن تقريباً ٩٣ كيلو متره قدر بعد ومسافه ده واقع اولوب نفوسى تخميناً اون ايكى بيكى متجاوز وقسم اعظمى مسلمدر .

قصبه‌نك اسكى وخراب بر قلعه‌سى، درونده بر باب مكتب رشديسى ومؤسسات ومشتملات سائره‌سى واردر.

قضاسى شمالا اغجه طاغ شرقاً حصنمنصور. قضالرى جنوباً حلب وغرباً مرعش سنجاقلريله محاط ومحدود اولوب ولايتك منتهاى غرب جنوبيسنى وجوده كتيرمشدر .

قضانك اراضيسى اولدقجه منبت ومحصولدار ايسه‌ده سكنه‌سنك قسم اعظمى خيمه نشين كردلر اولديغندن بحق استفاده اولنه‌مامقده‌در .

ايكى ناحيه‌سى ايله برابر سكنه‌سى ٣٥ بيك نفوسدر .

مقدارمز بورك اوتوز بيكدن زياده‌سى مسلم وقصورى خرستياندر .

بهسنى نامى ديار بكر ولايتك سيوه‌رك قضاسنه دخى ويرلمشدر .

سيوه‌رك ماده‌سنه مراجعت اولنه.

بهلشته. — مناستر ولايتك كوريجه سنجاق وقضاسنده مركز ناحيه بر قصبه دركه مركز لوايه ٥ ومركز ولايته ٢٣ ساعت بعد ومسافه ده واقع ٣٢٤ خانه ده ١٢٧٤ نفوسى شاملدر .

درونده بر باب ملكيه رشديه مكتبى موجوددر .

ناحيه‌سى ٥٠ يى متجاوز قريه ومسلم اوله‌رق ١٥ بيكى متجاوز نفوسى شاملدر .

اراضيسى طاغلق ايسه‌ده منبت ودوول نهرى ايله اسقا اولنمقده‌در .

سكنه‌سى ارناود جنسنه منسوبدر.

٣٠ جامع ايله ٦ دركاه ٥٠ قدر مكتب ٦٦ دكرمن و ٤٥ دكانى حاويدر.

بهلوليه. — بوكا بهلونيه دخى ديرلر. بيروت ولايتنده لاذقيه سنجاغنده نصيرى فراسندن برقاچ بيك نفوسلى بر قريه‌در .

بهندف. — بغداد جوارنده نهروان سمتنك قراى مشهوره‌سندن اولوب اثناى فتوح اسلاميه‌ده كسب معروفيت ايلمشيدى .

بهسنى. Behnessa اوقسيرنيقوس (oxyrrhynchus) مصر وسطاده مينه مديرلكى داخلنده وبحر يوسفك غربى ساحلنده ليبيا طاغلرى قربنده كائن ابو كيركه‌نك اوچ ساعت قدر غرب شمالنده بر قصبه اولوب قبطيلرك اعتقادنجه جناب مريم حضرت يسوعى اوراده توليد ايتمشدر .

قارشوياقه‌ده‌كى برچوق ستونز و آثار سائره اوقسيرنيقوس شهر قديمنك انقاضى اولديغنده شبهه يوقدر .

بياد. — قسطمونى ولايتك كنغرى سنجاغى داخلنده واسمنه منسوب اولان صويك ساحل يمننده واقع كوچك بر قصبه‌در .

بيادصويى. — قزل ايرمق توابعندن بريسى اولوب منبعى بياد قصبه‌سى جوارندن اخذ ايله مذكور ايرمغه قاريشور .

بيبلوس. — Biblss جبل لبنانده كسروان قضاسنده كائن جبل قصبه‌سنك اسكى اسميدر .

بيت الاخزان. — سوريه قطعه‌سنده وشامك ساحل سمتنده كائن بر قصبه ايدى‌كه صليبيون زماننده اشتهار ايتمشدر .

بيت انعم. — يمن قلاع متينه‌سندن بريسى ايدى .

بيت جبرين. — (الفترو پوليس) روماليلرك بتوغابريس اسميله ياد ايتدكلرى بر قصبهٔ قديمه‌دركه قدس شريف سنجاغنده خليل الرحمن قضاسى داخلنده‌در .

سلطان صلاح الدين ايوبى بوراسنى فرنكلردن بعد الاسترداد متانتله مشهور اولان قلعه واستحكاماتى تخريب ايلمشيدى .

بيت الحرام. — مكهٔ مكرمه‌نك اسامئ جليله‌سندندر .

بيت الدين. — جبل لبنان سنجاغنك مركز صيفيسيدر .

درونده بشبيك قدر نفوس وقشله‌سى ومنتظم ابنيه‌لرى واردر .

بيت الشباب. — وان ولايتنده حكارى لواسى داخلنده بر قضا اولوب ٤٧ قريه ويدى ناحيه‌دن متشكلدر .

بيت شباب. — جبل لبنان داخلنده متن قضاسنك قراى مشهوره‌سندن اولوب بيروتك ٣٠ كيلو متره قدر اوزاغنده‌در .

حرير فابريقه‌لرى چوقدر .

بيت الفقيه الصغير. — يمن ولايتنك حديده سنجاغنده مركز لوانك جنوب شرقيسنده سكز بيك نفوسلى برقصبه اولوب همنامى بولنان قضانك مركز اداره‌سيدر .

درونده بر جامعى ومتانتله مشهور قلعه‌سى وبازارى واردر .

قضاسى تهامه‌دن متشكل اولوب شمالاً حديده شرقاً ريمه جنوباً زبيد قضالرى غرباً بحر احمرله محاطدر .

محصولاتى غايت بره‌كتلى وميوه‌سى كثيردر .

بيت الفقيه الكبير. — ينه مذكور حديده سنجاغنده باجيل قضاسى داخلنده ساحلدن برمقدار كريده واقع برقصبه‌در .

بيت لحم. — زبانزدى بيت اللحمدر. (bèthleèm) ارض فلسطينده قدس سنجاق وقضاسنه وقدسك ٣ ساعت قدر جنوبنده برقصبه اولوب حضرت عيسى عليه السلامك مسقط رأسلريدر .

درونده جسيم بر كليسا ايله عمر ابن الخطاب رضى الله عنهك مسجدى و ٤ قدر سكنه‌سى واردر .

اهل صلیب ابتدا بو قصبه‌یی ضبط ایتمشلر ایسه‌ده مسجد عمری حال اصلیسی اوزره ترك ایتمشلر ایدی .

بیت مقدس . — قدس شریفده برمعبد مشهور ایدی که حضرت داود علیه السلام طرفندن وضع اساس اولندیغی حالده حضرت سلیمان علیه السلام یدی سنه‌ده اکمال ایلمشدر .

بیت مقدسك تزیینات ومعموریتی حقنده کتب تواریخده تفصیلات وتطویلات واردر .

بخت نصر طرفندن تخریب ایدیلوب کیخسرو معرفتیله اعمار اولنمش ایکن ۷۰ تاریخ میلادیسنده رومالیلر طرفندن احراق ایدلمشیدی .

شمدیکی موقعنده یاوز سلطان سلیم خانك برجامعی واردر .

بیتولیا . — روم ایلیده‌کی مناستر شهرینك اسمیدر . تفصیلات ایچون مناستر کلمه‌سنه نظر بیوریله .

بیتینیا . — اناطولینك تقسیمات قدیمه‌سندن بریسیدر موقعی شمدی ارطغرل وبروسه سنجاقلریله ازمید سنجاغی وبولی سنجاغنك غربی قسمی اشغال ایدیور .

بیجاد . — دیاربکر ولایت وسنجاغنده بعضاً ناحیه مرکزی اتخاذ اولنمش برقریه‌نك اسمیدر .

بیجوراووه . — قسطمونی ولایتنك کنغری لواسنده برناحیه‌نك اسمیدر .

بیداء . — خطهٔ مبارکهٔ حجازیه‌ده مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره اره‌سنده برموقعك اسمیدر .

بئرالسبع . — ارض فلسیطنده غزه‌نك شرقنده برموقعدرکه حضرت یعقوب علیه السلام اولادیله برلکده مصره بورادن عزیمت ایتمشیدی .

بیراملو . — طربزون ولایتنك اردو قضاسنده برناحیه‌در .

بیرامیچ . — بیغا سنجاغنك ازینه قضاسنه ملحق برناحیه مرکزی اولوب مندرس نهری اوزرنده وچناق قلعه‌نك یدی سکز ساعت قدر اوزاغنده کائندر .

درتبیك قدر سکنه‌سی وهفته‌ده بر کون قوریلور پنایری واردر .

بیرامیچ ناحیه‌سی ٦٥ قریه‌دن مرکب اولوب وسکنه‌سی ۱۲ بیك نفوسدر اراضیسی منبت ومحصولدار اولوب هر نوع حبوبات ایله میوه وسبزه کلیتله یتیشور .

بیروت . — دولت علیه‌نك برنجی درجه معمور شهرلرندن وسوریه قطعهٔ جسیمه‌سنك بلاد مشهوره‌سندن همنامی اولان ولایتك مرکز اداره‌سی وسوریه‌نك یگانه مخرج واسکله‌سیدر .

موضع جغرافیسی: ۱۸َ، ٥٤، ۳۳° عرض شمالی ایله ۸َ، ۷، ۳۳° طول شرقیده واقعدر .

بیروت شهری سوریه ساحلنك تماماً وسطنده وجبل لبنانك تشکیل ایتدیکی برونك شمالنده وبرقوی داخلنده اوله‌رق هواسی صیجاق ، منظره‌سی لطیف وخستکانه شفابخشادر .

بیروتده معمولات محلیه منسوجات حریریه وقطنیه‌یه مخصوص اوله‌رق ٥٠٠ قدر دستکاه واردر .

منسوجات قیمت سنویه‌سی ۳۰ بیك لیرا راده‌سنده‌در .

بیروتك اسکی اسمی بریتو (Beritho) وبریتوس (Berytos) اولوب فینکه‌لیلر زماننده اك بیوك بنادر تجاریه‌دن معدود ایدی .

برارالق اسکندر کبیرك النه ومؤخراً رومالیلره وهجرتك اون اوچنجی سنه‌سنده ایام خلافت عمریه‌ده اسلاملره کچمشیدی . براز صکره رومالیلر استردادده موفق اولمشلر ایسه‌ده معاویه ابن سفیان طرفندن بتکرار ضبط اولنمشدر .

۳۰٥ تاریخنده مهاجمات صلیبیه‌ده اهل صلیبك النه کچدیکی حالده قهرمان صلاح الدین ایوبی انلردن استردادده موفق اولدی .

۹۲۳ تاریخنده سوریه قطعه‌سنك ضبطی صره‌سنده بیروتده یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری واسطه‌سیله آیادیٔ عثمانیه انتقال ایتمکله اول تاریخدن اعتباراً اجزاء مهمهٔ ممالك عثمانیه‌دن معدوددر .

برارالق درزیلردن امین فخرالدین بوراسنی مرکز اتخاذ ایتمش ایدی .

بیروت شامه ملحق برلوا مرکزی اتخاذ اولندیغی حالده اخیراً تشکیل اولنان ولایتك مرکزی اولمشدر .

بیروت شهری شامدن یوز اون آلتی کیلومتره بعد ومسافه‌ده واقع اولوب شام ایله اراسنده برشرکت عربه ایشلتور . شرکت مزبوره سایه‌سنده بیروتك تجارتی فوق العاده ترقی ایتمشدر .

بیروت لیمانی محافظه‌لی دکاسه‌ده بعض عملیات مقتضیه اجرا اولندیغی حالده ازمیر ایله رقابت ایدر .

سکنه‌سی بوکون یتمش سکسان بیکی متجاوز اولوب بو مقدارك نصفنه قریبی مسلم ومتباقیسی خرستیان وموسویدر .

بیروتده برچوق اجنبی واردرکه همان جمله‌سی لسان عربی تکلم ایدر .

بیروت سوقاقلری کنیش ومنتظم ابنیه‌لری مکلف چارشیسی جسیم هله مؤسسات فنیه‌سی وملل مختلفه مکتبلری مطبعه‌لری چوقدر .

بیروت مطبوعاتی لسان عربی ایچون پك زنکیندر .

بیروت شهری برقومپانیه معرفتیله نهرالکلبدن بعدالتصفیه جلب ایدیلان صو واسطه‌سیله کسب معموریت ایتمشدر .

بیروتدن شامه قدر ممتد اولان شوسه‌ده ایشلیان شرکتك حاصلات

سنويه‌سی ٢٧٢,١٠٧ فرانقه بالغدر . (١)

بیروتك تجارتی فوق العاده اولوب ادخالاتی ایکی میلیون یوز یکرمی بش بیك واخراجاتی ٤٩٥٦٠٠ لیرای عثمانیدر . (٢)

بیروت ولایتی : سوریه سواحلنك قسم اعظمندن متشكل اولوب شمالاً حلب ولایتی شرقاً حلب وسوریه ولایتلری ایله امتیازلی جبل لبنان سنجاغی جنوباً حجاز وعقبه کورفزی وصحرای تیه وغرباً بحر سفید ایله محدوددر .

شو حدود تعریفندن اکلاشلدیغی اوزره ولایتك طولی عرضنه نظراً زیاده وسواحلی وسعت داخلیسنه نسبةً چوق فضله‌در .

ولایتك مساحهٔ سطحیه‌سی تخمیناً ٣٠,٥٠٠ کیلومتره مربعیدر جبل لبنان ایله جبلی نصیر وساحله موازی اوله‌رق جنوبه طوغری امتداد ایلیان بر سلسلهٔ ساحلیه ولایتی احاطه ایدر وبونلرك غربه طوغری ایصال ایتدكلری شعبه‌لری سواحله قدر ایnر .

اشبو سلسلهٔ جبال غایت کوزل اورمانلری حاویدر .

بواورمانلر قدیماً اولدرجه چوق زنکین ایدیکه فنیکه‌لرك بحر سفیده حاکمیتی وتجارت بحریه‌لرنده کرمیتی انشاآت بحریه ایچون مذکور اورمانلرندن کسدكلری کراسته‌لر سببیله‌در سلسله‌نك بو وضعیتی ولایتی ایکی مائله‌یه تقسیم وصولرینی اولوجهله ایکی جهته توزیع ایتمشدر .

مائلهٔ عربیه طاغلرك سواحله زیاده‌سیله قربیتی جهتیله غایت طار اولمغله انهار موجوده ایستدكلری کبی مجرالرینی تمدید ایده‌میه‌رك غایت قیصه مجرالرله دکزه دوکیلورلر بو مائله‌ده جریان ایدن نهرلر : نهر کبیر، بانیاس، نهر ابراهیم، بیروت نهری، قاسمیه، المقطع وسائره‌در. ایکنجی مائله مائلهٔ داخلیه‌درکه صولری دکزه قدر کیده‌میوب بحر لوطه منصب اولورلر .

بومائله‌نك اك مهم نهری نهر الشریعه دنیلان اردن نهریدر .

بوندن ماعدا بحر لوط : وادی موسی، نهر کراهی زرقا کبی صولری دخی المقده‌در .

محصولاتی : انواع حبوبات ایله لیمون وپورتقال موز قیصی، زیتون، ایپك، توتون ومعمولاتی حام ایپك ایله قماش وسائره‌دن عبارتدر .

اهالی : بیروت ولایتنك سکنه‌سی ٤ : ٥ یوز بیك راده‌سنده اولوب نصفنه قریب مسلم اولمق اوزره متباقیسی درزی، مارونی، سریانی، یهودی واجناس سائره‌در السنهٔ محلیه عربجه‌در خرستیانلر واقوام سائره‌نك دخی دینی کتابلری عربجه‌در .

(١) ١٣٠٣ سنه‌سی سالنامه‌سی

(٢) ١٣٠٢ سنه‌سی سالنامه‌سی

تقسیمات : بیروت ولایتی بروجه زیر ٥ سنجاق ١٩ قضا وناحیه‌یه منقسمدر:

الویه	قضا	ناحیه
بیروت . . .	بیروت	
	صیدا . . .	شقیف
	صور . . .	تبنین
	مرجعیون	
طرابلس . .	طرابلس	
	صافیتا	
	حصن الاکراد	
لاذقیه . . .	لاذقیه . .	بوجاق
	جبله	
	صهیون	
	مرقب	
عکا	عکا	
	حیفا	
	ناصره	
	طبریه	
بلقا	نابلس	
	جماعین	
	بنی صعب	
	جنین	

بیروت سنجاغی : ولایتك مرکز لواسی اولوب صیدا صور مرجعیون قضالرندن متشكلدر .

سکنه‌سی ١٠٠ بیکی متجاوز ومشتملاتی ١٥٥ جامع ٨٠ قدر مسجد ١٠٠ مکتب ٦٦ کلیسا ٣ خسته خانه وسائره‌دن عبارتدر .

بیروت شهریله جوار قریه‌لری مرکز قضاسنی وجوده کتورمشدر .

بیرون آباد .ـ آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنده ومرکز ولایتك شمال شرقنده کائن بر قصبهٔ لطیفه‌درکه ازمیر اشراف واکابرینك صیفیه‌لرینی ومنتظم کوشكلرینی حاویدر .

بو راسی هرنقدر شهردن معدود ایسه‌ده ادارةً مرکزه ملحق نواحی عدادنده داخلدر. نفوسی ٢١٥٢ در. ناحیه‌سی ١٩ قریه‌دن مرکب اولوب سکنه‌سی ٨١١٠ نفوسدر .

برون آباد ویاخود برنوه قصبه‌سی ازمیره بر تیمور یول ایله مربوطدر .

بیره‌جك .ـ حلب ولایتنده اورفه سنجاغنه تابع بر قضا مرکزی اولوب بوكا بئرةالفرات دخی دیرلر .

قصبه فرات کنارنده اولوب اورفه‌یه ١٨ وحلبه ١٨ ساعت اوزاقدر .

اهالیسی ٨٦١٤ نفوسدر .

درونده ١ باب حکومت قوناغی ١ باب دبوی عسکری ١٢ جامع شریف ١٢ مسجد ٤ کلیسا ٦ حمام ٥٢٢ دکان ٥ فرون ١ صابونخانه ٣ معصره ١١٦٢ خانه ١ باب رشدیه مکتبی موجوددر .

امام سکاکی ایله شیخ سعدالدین الجباوی حضراتی دخی بیره‌جکده مدفوندرلر .

بیره‌جك قدیم بر شهر اولوب روماليلر زماننده زوغما نامیله مشتهر ایدی

واوائل دور عثمانیانده دخی خلیجه معروف اولوب بغداد سفری ایچون بوراده غایت جسیم طوپلر اضاعه اولنمش ایدی .

بیزانتیون . — یاخود بیزانس ، استانبولك اسکی اسمیدرکه شهر اولوقتلر شمدیکی سرای برونی صرتی ایله اسکدار وقاضی قریه‌سندن عبارت ایدی . تفصیلات ایچون استانبول کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

بیسان . — ایسکیتوپولیس ، فلسطینده ونهرالشریعه کنارنده غایت قدیم برقصبه اولوب بنی‌اسرائیل وقتنده ودور اسلامده مشهور ایدی .

مشاهیر علمای اسلامدن برچوغنك مسقط رأسی اولمشدر .

بیسان اسمیله حجازده دخی برقاچ موقع واردر .

بیسان ادارهٔ بلقاء سنجاغنك جنین قضاسنه مربوطدر .

بیستون . — روم ایلینك تراکیا جهتنده متوطن اقوام قدیمه سندن اولوب ردوپ سلسله‌سی جنوبی سمتنده اسکان ایدرلر ایدی .

بیستونیس . — مارالذکر بیستون قومنك جوارنده اسکان ایتدیکی بوری کولنه قوم مزبوره نسبتله ازمنهٔ قدیمه‌ده ویرلمش اولان اسمدر .

بیشه . — یمن ولایتنده کثیرالسکنه بر وادینك اسمی اولوب بنی شهر قضاسنه مضاف بر ناحیه اتخاذ ایدلمشدر .

بیطین . — توراتده مذکور فلسطین فراسندن اولوب زمان بنی اسرائیلده بطل اسمیله معروف ایدی . موقعی قدس شریف ایله نابلس اراسنده‌در .

بیغا . — آسیای غربیده بیغانام مستقل سنجاقده همنامی اولان قضانك مرکز اداره‌سی اولان برقصبه‌درکه قوجه چای توابعندن چاك صویی اوزرنده ومذکور چای منصبنك اوچ ساعت قدر اشاغیسنده واقعدر .

قصبه اولدقجه معمور ودرت بشبیك نفوسی محتوی اولوب درونده برقاچ جامع ومدرسه وبرباب ملکیه رشدیه مکتبی واردر .

مقدما لوا مرکزی اولدیغندن الیوم سنجاق بیغا اسمیله مسمادر .

قضاسی : لوایی ترکیب ایدن بش قضانك بریسی اولوب دیمتوقه ، قره بیغا چاك نامنده اوچ ناحیه ایله ١٧٥ قریه‌دن متشکلدر .

قرق بیکدن زیاده نفوسی و ١١١ جامع ومسجد ویوز یکرمی قدر مکاتب ٤ مدرسه و ١٧ کلیسایی مشتملدر .

داخل قضاده کمور وبویا وسیملی قورشون معدنلری بولنور .

حاصلات حبوبات ایله سبزه وبالدن عبارتدر . حیواناتی وعلی الخصوص کچی وقیونلری دخی زیاده‌در .

سنجاغی : اناطولی شاهانه‌ده کائن الویهٔ مستقله‌دن اولوب مرکزینه نسبتله قلعهٔ سلطانیه سنجاغی اسمیله دخی موسومدر .

بر جهتدن مرمره ودیکر جهتدن اطه‌لر دکزی وایکیسی اراسنده تحدث ایتمش اولان چناق قلعه بوغازی ایله محدود برشبه جزیره هیئتنده اولوب روم ایلیده کائن آجه اووه‌سی شبه جزیره‌سیله متقابلاً واقع اولمغله ارالرنده چناق قلعه بوغازی وجوده کلمشدر .

قازطاغی شعباتی اولان سلسله‌لر لوایی ایکی مائله‌یه آیرمشدرکه برنده قوجه چای دیکرنده مندرس نهری جریان ایدر .

اراضیسی منبت ومحصولدار واورمانلری کثیر واستفاده‌لیدر .

حاصلاتی حبوبات متنوعه ایله پاموق زیتون پالاموط وحیواناتی قیون ایله کچی‌یه منحصردر .

بوراسی قدیماً تروواقراللغی دائره‌سی ایکن ادارهٔ عثمانیه‌یه کچدکده قپودان پاشالره خاص تعیین اولنمش ومؤخراً شهر لمانته الحاق قلنمشیدی . قره‌سینك ولایت اتخاذنده مذکور ولایته ربط ایدلدیکی حالده ولایتك لغوینده مستقلاً اداره اولنور سنجاق حالنه افراغ اولنمشدر . مرکزی چناق قلعه‌در .

تقسیمات حاضره‌سی بروجه آتیدر

قضا	نواحی	قرا
مرکز قضاسی	ارن کوی	٣٩
بیغا قضاسی		٦٧
	دیمتوقه	٤٣
	چاك	٦٤
	قره بیغا	١
لاپسکی	.	٣٩
	برغوس	٣٢
	چارداق	١٥
ازینه	.	٥٤
	بیرامیچ	٦٥
	قوم قلعه	٠٧
ایواجق	.	٥٧

بیغا . — {قره} بیغا قضاسنه ملحق بر ناحیه مرکزی اولوب اردك کورفزینك غربنده بر قویك ایچنده وقوجه چای منصبی قربنده واقعدر بیغانك دخی اسکله‌سیدر .

بیغادیچ . — خداوندکار ولایتنده قره سنجاغنه مضاف قضا مرکزی بر قصبه درکه بالیکسرك آلتی بچق ساعت قدر اوزاغنده وصو صغرلی نهرینك اروا ایتدیکی براووه‌نك کنارنده واقعدر . چارشیسی ورشدیه مکتبی وبرقاچ جامعی واردر . نفوسی درتبیك قدردر .

قضاسی : غایت منبت ومحصولدار بر اراضیده اولوب باشلوجه محصولی پاموق اوزوم وآفیوندر .

معمولاتی صاری رنکلی سختیاندر . اون درت بیك نفوسی و ٥٢ قریه ایله ٥٠ قدر ابتدائی مکاتبی محتویدر .

بیگارباشی . — ایلیوم وه‌توس (ilium vtus) ازینه قضاسنده تروواخرابه‌لری قربنده بر قریه اولوب تاریخ نظرنده اهمیتی واردر .

بیکارباشی صویی. — ذکر اولنان پیکار باشی موقعنك ١٥٠٠ مترهقدر جنوبندن نبعان ایدرك مندرس چاینه قاریشان بر صویك اسمیدر .

بیکارخصار. — ادرنه ولایتنك قرق کلیسا سنجاق وقضاسنده ناحیهمرکزی بر قصبهدرکه ناحیهسی ١٦ قدر قریهتشکیل ایدر .

بیك کول. — ارضروم ولایتنده وخنس وکیفی قضالریله بتلیس ولایتی ارهسنده کائن جسیم بر بیغین اولوب ارتفاع وسطیسی ٣٦٠٠ متره قدردر .

اشبو بیغین شماله وجنوبه طوغری بر چوق پایه و شعبهلر تمدید وافراز ایدرك بایزید سنجاغنی فروع وشعباتیله طولدرمشدر .

سلسلهنك شمالندن و ٢٠٠٠ متره ارتفاعندهکائن بر محلندن اراس صویی نبعان ایدر .

جنوبی درساندن دخی فراته تابع بر چوق صولر ظهور ایلر .

بیلان . — حلب ولایت وسنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب اسکندروندن حلبه منتهی طریق اوزرنده وسطح بحردن ٥٠٠ متره مرتفع بر بیونده یعنی ایکی طاغ ارا‌سنده واقعدر .

حلبه ١٤٥ و اسکندرونه ١٥ کیلومتره بعد ومسافهدهدر .

بیلان معناسی ایکی طاغ اراسی دیمك اولوب سوریه قپولری دنیلان بیون اوزرنده تأسیس اولنمسی بواسمله یاد اولنمسنی موجب اولمشدر .

بیلانك اون اوچ کیلومتره ایلریسنده کائن طوپ بوغازی نام محلدن جادۀ کبیر انطاکیهیه قدر منتهی اولمق اوزره ٥٠ کیلومتره قدر بر شعبه تفریق ایتمشدر . اهالیسی ایکیوزی خرستیان ومتباقیسی اسلام اولمق اوزره ٤٢٠٠ نفوسدر .

قصبهنك موقعی لطیف و جوارنده کوزل صو منبعلری موجود واطرافی طوت بغچهلریله محاط اولدیغندن یازین شدت حرارتندن بیزار اولان بلاد متجاوره سکنهسی وسیما اسکندرون متمولینی اوچ درت آی قدر قصبۀ مربورهده اقامت ایدرلر .

درون قصبهده واقع اماکن مختلفهنك مقداری بروجه آتیدر :

خانه	٧٠٠	باب
حکومت قوناغی	٠٠١	«
جامع	٠٠١	«
مسجد	٠٠٥	«
مدرسه	٠٠١	«
کلیسا	٠٠١	«
چشمه	٠١٧	عدد
دکان	١١٠	باب
مغازه	٠٠٣	«
خان	٠٠٢	«
فرون	٠٠٥	«

دکرمن	٠٠٤	عدد
دباغخانه	٠٠٥	«
قهوهخانه	٠٠٣	«
میخانه	٠٠٥	«
غازینو	٠٠١	«
لوقانطه	٠٠١	«
اجزاخانه	٠٠١	«
دپوی عسکری	٠٠١	«

بیلان قصبهسی اونجی عصر هجری اواسطنده قدیماً عن قبل ومضیق بقراس وباب اسکندرونهناملریله مسمی اولان ایکی طاغ اراسنده کائن بر محله قانونی سلطان سلیمان حضرتلری طرفندن مجدداً انشا اولنهرق بیلان نامیله توسیم قلنمشیدی .

قضاسی: شمالاً اطنه ولایتی شرقاً کلیس قضاسی جنوباً حرم و آنتاکیه غرباً اسکندرون قضالریله محاط و محدوددر .

سکنهسی ٨٢٥٣ ی اسلام اولمق اوزره ١٠٧٦٥ نفوسدر .

قره صو نام شهر ولایته دخول ایتدیکی نقطهدن عمیق کولیله انصباب ایلدیکی نقطهیه قدر قضایی اروا واسقا ایلر . و عمیق کولنك قسم اعظمی دخی قضا داخلنده واقعدر . قضا اراضیسنك برقسمی دوز وقسم دیکری طاغلقدر .

طاغلق سمتی اشجار مثمره ایله مزین غایت واسع اورمانلری حاوی و هله دوت اغاجلرینك کثرتی سایهسنده بیلان قضاسنده ایکیجیلك پك زیاده مترقیدر .

دوز محلیکه مشهور عمیق اوودسنك سمت شمالیسیدر ولایتك اك زیاده مزروع وکثرت حاصلات ایله معروف بر قسمنی تشکیل ایلر .

اسکندروندن حلبه منتهی شوسه قضایی بر باشدن اوبر باشه قدر قطع ایدر و طوپ بوغازنده انتاکیه جادهسی طریقدن افراز اولنور .

قضا ٤١ قریهدن متشکلدر .

داخل قضاده ٣٢ طلبهیی حاوی ١ مدرسه و ٥٣ شاکردلی بر باب رشدیه مکتبی و ١٧٥ شاکردی حاوی اوچ باب ابتدائیه مکتبی ایله ١٠٥ طلبهلی ٢ باب خرستیان مکتبی موجوددر . قضا داخلنده اوائل دور اسلامده معروف اولان بغراص وبونك بر مرحله شمالنده بولنان دربساك وکوندزلی نام بلاد قدیمهنك خرابهلری موجوددر .

بیلهجك. — خداوندکار ولایتنده ارطغرل سنجاغنك مرکز ادارهسی اولان بیوك برقصبه‌درکه سقاریا توابعندن بر کوچك چای اوزرنده و بروسهدن ٨٥ کیلومتره قدر اوزاقده واقعدر . ٥٠٠ اهالیسی اورخان عثمان غازی حضراتنك اثر بنالری اولان ایکی جامی شیخ ادهبالینك تربهسی رشدیه مکتبی چارشیسی ایپك فابریقهلری واردر .

قضاسی ٣٢ قریه ایله ١٨٠ قرایی محتوی کول بازاری، لفکه، یارحصار،

كوپلى، بازارجق ناملريله ٥ ناحيه‌يى مشتملدر .

سكنه‌سى اللى بيكى متجاوزدر . اراضيسى طاشلق ايسه‌ده ينه محصولاتى مرتبهٔ كفايه‌ده واورمانلرى واسع وكثرتليدر .

ايپكجيلك صنعتى خيليجه رواجليدر . درون قضاده (٢٠٠)زى متجاوز جامع و مسجد ٨ مدرسه ١٣ كليسا ٢٠٠ قدر مكتب موجوددر .

بين السورين . — بغدادك محلات عتيقه‌سندندر .

بين القصرين . — كذا . بغداد محلاتندندر .

بين النهرين . — بغداد وموصلده نهر دجله ساحل يسارنده بر قريه ايدى .

بيوك آطه . — مرمره دكزنده وازميد كورفزى مدخلنده واقع قزل اطه‌لر دنيلان جزاير مجتمعهٔ صغيره‌نك اك جسيمى اولوب ساحل بحردن ٤ كيلومتره ودرسعادتدن ١٤ ميل بعدنده اوزرى چام اغاجلريله مستور لطيف الهوا ومعمور براطه اولوب بوكا بك اطه‌سى (Brinkipo) . (il du prince) . دخى ديرلر .

ادارهٔ شهر امانته ملحق بر قضا مركزيدر .

لطافت هواسندن ناشى درسعادت متموالينك رغبتنى جالب اولمغله ايام صيفى كبراى بلده اوراده امرار ايدرلر .

بيوك چكمجه . — چكمجه ماده‌سنه نظر اولنه .

بيوك دره . — باتيرياقس اسم قديميله مشهور اولوب معناسى درين دره ديمكدر .

بوغاز ايچنك روم ايلى ساحلنده وبكقوز مقابلنده بر كورفز داخلنده برصفيه اولوب ريختيمى ومسيره‌لرى واردر .

درسعادتدن اوزاقلغى ١٤ كيلومتره‌در .

بيوك مندرس . — مندرس ماده‌سنه نظر اولنه .

بيوك دربند . — ادرنه ولايتنده وطونجه توابعى اوزرنده برقصبه‌در .

بيوك ليمان . — قره‌دكز بوغازنده مكمل بر ليمان محليدركه بحرسياهدن كلان سفاين برنجى دفعه اوله‌رق بوراده لنكر براقيرلر .

اسكى اسمى پورده فسين portd. éphe-sien افسليلر ليمانى در زيرا افس سفاينى بوراده قريه يناشمشلردى .

برقريه ايله برده ١٧٧٣ ده انشا اولنمش برطابيه واردر .

حرف الپاء

پاپاس كويى . — شرقى روم ايلى ايالتنده طونجه توابعندن برى اوزرنده كائن برقريه‌در .

پاپاسلى . — شرقى روم ايليده فلبه جوارنده وتيمور يول خطى اوزرنده واقع بيوك برقريه‌در .

پاريشنك . — فرات نهرينك برقومى اولان موراط ايرمغنه دوكيلان بردره‌دركه بايزيد سنجاغندن كلان صارى صو وسائر دها برقاچ صولردن بالتشكل ملاز كرد جوارنده نهره قاريشور .

پارامتيا . — روم ايليده يانيه ولايتنده كائن آيدونات قصبه‌سنك اسكى اسميدر .

پارچكان . — خربوط حواليسنده كشت وكذار ايدن بركرد عشيرتنك اسميدر .

پارغه . — يانيه ولايتنده پره‌وزه سنجاغنك مارغليچ قضاسنه ملحق برناحيه مركزى اولوب بش بيك نفوسى برباب جامع شريف ايله برخراب قلعه‌يه حاويدر .

موقعى ارنبودلغك ساحل جنوبيسنده وپره‌وزه‌نك شمال غربيسنده جزاير يونانيه‌دن پاقسو آطه‌سى مقابلنده اولوب ليمون وپورتقال وزيتون آغاجلرينى حاويدر .

آغاج قارنلرى غايت مقبول ومعتبر اولديغندن تجارت محليه‌نك مهم برقسمنى وجوده كتوررلر . قصبه هرنه‌قدر كوچك ايسه‌ده بوجهتك اسكله‌سى اولديغندن امد وشد ايدن يلكن سفاينى ايله تريسته شهريله كلى تجارتى اولور .

١٧٩٧ تاريخ ميلاديسنه قدر ونديكليلرده ومؤخرا انكلتره اداره‌سنده بولنديغى حالده تپه دلنلى على پاشا دولت مشارالیهادن صاتون آلمش وفاتنده دولته چكمشدى .

ناحيه‌سى ٣ قريه‌يى حاويدر .

پازارجق . — پازارجق ماده‌سنه نظر اولنه .

پازاركوى . — پازاركوى ماده‌سنه نظر اولنه .

پاسين چايى . — ارضروم ولايت وسنجاغنده بيك كول طاغيله ارضروم جوارنده‌كى طاغلردن ظهور ايله اسمنه منسوب قضايى اروا واسقا ايدرك روسيه حدودى داخلنده اربه چايله برلشه‌رك اراس چاينى تشكيل ايلر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

پاسین .— ویا پاسینلر ارضروم ولایت وسنجاغنه ملحق برقضا اولوب مارالذکر پاسین وادیسندن عبارتدر .

مرکزی حسن قلعه قصبه‌سیدر .

پاسین قضاسی شمالاً روسیه مملکتی شرقاً بایزید سنجاغی جنوباً خنس قضاسی غرباً اووه وطورقوم قضالریله محدوددر.

اراضیسی پاسین نهری وتوابعیله اروا واسقا اولنور وقدیمه‌دنبری منبت ومحصولدار اولوب باشلوجه حاصلاتی حبوبات ومیوه ایله سبزه‌در.

داخل قضاده اورمان یوقدر. لوازم احراقیه‌سی یازین کونشده قوریدیلان حیوانات کوبره‌سیدر معمولات صناعیه‌سی کبه ، کلیم وشال کی شیلره منحصردر .

قضانك نفوس حاضره‌سی اوتوز طقوز بیکی اسلام اولمق اوزره ٤٦٦٥١ مقدارنده‌در .

مرکزی اولان حسن قلعه قصبه‌سی ارضرومك ٣٣ کیلومتره شرقنده وطربزوندن حدود ایرانیه وروسیه‌یه منتهی طریق کذرکاهنده کائن وشاعر مشهور نفعینك مسقط رأسیدر .

درون قضاده ٣٠ جامع ٤٥ مدرسه ٢١ کلیسا ٢ مناستر ٤٥ چشمه ٦٣ خان ١٢٦ دکرمن موجوددر .

قضا بروجه آتی ١٩٩ قرایی جامع ١١ ناحیه‌دن متشکلدر :

قرا		نواحی
١٦	١	خراسان
١٢	٢	صنامیر
١١	٣	اذاب
١٠	٤	قره‌کلیسا
١٠	٥	ولی بابا
١١	٦	اغیللی
١٣	٧	خسره ویران
٦	٨	کومه‌صور
٨	٩	یاغان
١٤	١٠	آونیك
١٠	١١	مسدیق
٩	١٢	بادجوان
١٤	١٣	کیوانك
٦	١٤	هیرتیو
١١	١٥	چوکندر
١٧	١٦	کللی
٢١	١٧	چوللی
١٩٩	١٧	

پاشابغچه‌سی .— بوغاز ایچنك آناطولی ساحلنده وبکقوز قربنده کائن بر محله اولوب هواسی لطیف وسریندر .

مرحوم رفعت پاشا طرفندن اعمار اولنان رفعت پاشا محله‌سی دخی دینلمکده‌در .

پاشاطاغی .— آناطولیده انقره ولایتنده وطوز کولیله حیمانه اووه‌سی اره‌سنده بر طاغدر .

پاشالیمانی .— مرمره دکزنده واردك شبه جزیره‌

سنك یقیننده برآطه اولوب اردك قضاسنك بر ناحیه‌سی صورتنده اداره اولنور .

سکنه‌سی روم ویاغلق وباغچه‌لق اولمغله اوزوم وشرابلری مشهوردر .

بوآطه‌ده ارنودلقده واولونیه‌نك جنوبنده غایت محافظه‌لی بر نویدها واردر.

پاشایکیت .— ادرنه ولایتنده کلیبولی لواسنده کشان قضاسنه ملحق نواحیدن برینك مرکزی اولوب مریج توابعندن بری اوزرنده واقع وناحیه‌سی ٥ قریه‌یی جامعدر .

پاشاشماقلی .— ادرنه ولایتنك کوملجنه سنجاغنده آخی چیلی قضاسنك مرکزی اولان کوچك برقریه اولوب اوچ بیك قدر نفوسی حاویدر .

پافلاغونیا .— آناطولینك تسمیات قدیمه‌سندن برقطعه اولوب شمدیکی جانیك سنجاغنك غرب قسمیله بولی سنجاغندن ماعدا قسطمونی ولایتنی جامع ایدی .

مرکزی اماستری دیلان اماصره قصبه‌سی ایدی .

پافوس .— قبریس آطه‌سنده‌کی باسن شهرینك اسم اصلیسیدر .

پالمیر .— تدمره لسان افرنجیده ویریلان اسمدر .

پالو .— دیاربکر ولایتنده ارغنی معدنی سنجاغنده قضا

مرکزی برقصبه اولوب مرکز لوایه ٥٠ ومرکز ولایته ٩٥ کیلومتره مسافه‌ده واقعدر .

یدی سکز بیك سکنه‌سی ومراد ایرمغی اوزرنده کوزل برکوپریسی یکپاره برطاش اوزرنده بر قلعه‌سی درونده آثار عتیقه‌سی وخط منحنی ایله منقوش طاشلری بر اسکی کلیسا ایله برمکتب رشدیه‌سی واردر .

قضاسی اوانك قسم شمالیسنده اولوب شمالاً ارضروم ومعمورة العزیز وغرباً معمورة العزیز ولایتلری شرقاً بتلس ولایتی وارغنی قضاسیله محاطدر.

اراضیٔ قضا طاغلق ایسه‌ده فوق‌العاده منبت محللری‌ده واردر . مراد صویی قضایی قطع ایدر . وتیمور قپو ومسیوان طاغلری قسم جنوبیسنی ستر ایلر. اورمانلری چوق ومحصولاتی حبوبات ایله میوه‌در. مشتملاتنده باقر معدنی دخی واردر .

سکنه‌سی کرد وترك اولمق اوزره ٣٠ بیکی متجاوزدر .

سکز ناحیه ٧١٦ قریه‌یی مشتملدرکه نواحیٔ مزبوره ایله محتوی اولدقلری قرا بروجه زیردر :

قرا	نواحی
٤٤	مرکز قضا
٢١	اشمشات
٥٥	بولانق
٣٣	اوخی
٥٧	قره جور

٣٠	كوك دره
١٣	هون
١٢	رشيد
٥١	سيوان
٣١٦	يكون

پالوپوغون. — پوغون ماده‌سنه مراجعت بيوريله.

پالى. — ارنوودلق ساحلنده و دراجك شمالنده ادرياتيق دكزينه طوغرى سيورلمش بر برونك اسميدر.

پاموق قلعه‌سى. — ياخود پاموق قلعه‌سى (Kerapolis) آيدين ولايتنك دكزلى سنجاغنده سراى كوى قضاسنده بيوك مندرس نهرى قربنده كائن بر قصبه اولوب هيراپوليس خرابه‌سنده مؤسسدر.

٣٨ درجه ٣ دقيقه عرض شمالى و ٢٦ درجه ٢٤ دقيقه طول شرقيده واقعدر ازمنهٔ قديمه‌ده شهر مياه معدنيه‌سيله مشهور ايدى. حكمادن ايپقتيت بوراده تولد ايتمشدر.

پامقيليا. — آناطولينك تقسيمات عتيقه‌سندن برخطه اولوب ايچ ايل سنجاغنك قسم غربيسيله تكه ساحلندن عبارت ايدى.

پامقيليا اسمى جامع الاخباسى معناسنى افاده ايدر سبى‌ده تروا محاربه‌سنى متعاقب برچوق مهاجرين يونانيه‌نك بوراده بولنوب قالمسيدر.

بوخطه ايراميلره، اسكندره، سوريه حكمدارلرينه، روماليره ومؤخراً شرق ايمپراطورلرينه گچمش وظهور اسلامده عباسيلر صكره سلچوقيلره انتقال ايلمشيدى.

سلچوقيانك انقراضنده قره‌مان اوغللرى حصه‌سنه اصابت ايتمكله بر وقت انلرك النده قالمش ونهايت فاتح حضرتلرى معرفتيله ممالك عثمانيه عدادينه ادخال قلنمشدر.

پانوپوليس. — مصر علياده واقع اخيم قصبه‌سنه يونانيلر طرفندن ويريلان اسمدر.

پاولى. — قسطمونى ولايتنك بولى سنجاغنده قلباس توابعنك بريسى اوزرنده مبنى بيوك بر قريه‌در.

پتريچ. — سلانيك ولايتنده سيروز سنجاغنه مضاف بر قضا مركزى مركز اوانك اون ساعت قدر غرب جنوبيسنده وبلش بلقاننك بر سطح مائلى اوزرنده بولنوب لطيف المنظر بر قصبه‌در.

سكنه‌سى ٤٦١١ نفوس اولوب ١١٣٧ خانه ٢٧٦ دكان ٤ جامع ٢ مسجد ٣ مدرسه بر تكه ٢ كليسا ٤ مكتب وبر باب حكومت قوناغيله عدليه وتلغراف دائره‌لرينى شاملدر.

قضاسى: شرقاً منلك جنوباً تيمور حصار شمالاً جمعه غرباً استروميجه قضالريله محدود اولدقده صو نهرى قضايى شرقاً منلك قضاسندن تفريق ايلر.

اراضيسى قسماً طاغلق ايسه‌ده منبت محللرى‌ده واردر.

بلش ومالش بلقانلرينى پايه‌لرينى قضانك وسطيسنه طوغرى تحديد ايله ارالرنده‌كى واديده استروميجه نهرى جريان ايلر.

محصولاتى كليتلو مصر، چاودار، حنطه ايله علف شعير دارى پرنج پاموق توتون سيسام خشخاشدن عبارتدر.

سكنه‌سى ٣٩٠٠٠ نفوس اولوب نصفه قريب مقدارى اسلامدر.

داخل قضاده ١٢ جامع ١ مسجد ٣ مدرسه ١٠ مكتب ١٥ كليسا ٢٢٨ دكان ١ حمام واردر.

پتولمايس. — بسالسه‌نك انشاد وتعمير و تزيين شهور وقصباته ويردكلرى اسمدركه بونامده مصرده منشيه الندى سوريه‌ده عكا برقه‌ده طلمه بلده‌لرى بونلردندر.

پچ. — ارنبودلقده ايپك قصبه‌سنك بين الاهالى مشهور اولان اسميدر.

پراعصه. — بنغازى لواسنده مركزه ملحق بر ناحيه‌در.

پراوادى. — بلغارستانده سلستره ايله وارنه اراسنده درت بش بيك نفوسلى بر قصبه‌در.

پراوشته. — سلانيك ولايتنك درامه سنجاغنده وقواله اسكله‌سنك اوچ ساعت قدر مسافه‌سنده پرنار طاغى اتكنده وبيوجك بر بطاقلق قربنده واقع بر ناحيه مركزى اولوب ٣ بيك نفوسى وسنه‌ده بر كره قوريلور و بر هفته قدر سورر پنايرى (كسيم پنايرى) واردر.

ناحيه ٤٠ قريه‌دن عبارت اولوب اسلام قبطى وروم اوله رق ٢٥ بيك نفوسى واردر حاصلاتى توتون ايله بال ايپك وميوه‌دن عبارتدر.

بطاقلغنده پركى وسازان بالقلرى كثرتله چيقاريلور.

داخل ناحيه ٣٥ جامع ٧ كليسا ٤١ مكتب ٣ مدرسه ١٤٠٠ خانه موجوددر.

پرتك. — معمورة العزيز ولايتنده درسم لواسنده چارسنجاق قضاسنك مركزى‌در.

پرزرين. — قوصوه ولايتى الويه‌سندن برينك مركز اداره‌سيدر.

بو شهر ارنبودلغك كيغه‌لق قسمنك اك بيوك بلادندن واوجهتك اك صنعتكار شهرلرندن بريسى اولوب شار طاغنك قربنده وبيستريجه نهرينك ايكى ياقه‌سنده مبنيدر.

اوتوز بيكدن زياده اهاليسى متين بر قلعه‌سى قديم بر سرايى غايت بيوك بر چارشيسى واردر.

اهاليسى اولان ارناودلرك قسم اعظمى اسلامدر.

بر مقدار اورتودوقس وقتوليك واولاح‌ده واردر.

شهرده متعدد اعمالاتخانه‌لر ودستكا-

هلر بولنوب اعلا سيمدن ملكازى طبقه‌لر واسلحه ومقراص وقلمتراش ايشلنور . واسلحهٔ ناريه نك قونداق ونامولولر كبى كموش ايله تزيين وترصيع ايديلور .

پرزرين فاتح سلطان محمد خانك ارنبودلق فتوحاتى صره سنده داخل ملك عثمانى قلنمش ودفعاتله مركزولايت اتخاذ اولنمشدر .

قضاسى : ٢٣٤ قريه‌دن مركب راحوفچه ناحيه‌سى ونفس شهره مربوط ٥٦ قريه‌كه جمعاً ١٩٠ قريه‌دن مركب اولوب اراضيسى محصولداردر .

نفوسى ذكور واناث اوله‌رق ٧٧١٠٤ در .

سنجاغى : ٤٠٠ قريه وغستوار ناحيه‌سيله برابر قالقاندان ولومه ناميله ايكى قضايى مشتمل اولوب سكنهٔ موجوده‌سى ١٨٩١٩٠ نفوسدن عبارتدر.

نفوس مزبوره‌دن پك آزى خرستياندر .

السنهٔ محليه ارناودجه ايله تركجه‌در.

اراضى طاغلق ايسه‌ده منبت ومحصولدار محللرى‌ده چوقدر حيوانات اهليه‌سى ميوه‌سى كثيردر .

ارناود الماسى دينلان نفيس الما پرزرين ايله قالقاندلنك محصوليدر .

سنجاقده ٣ ذكور رشديه‌سى ايله درت باب ابتدائى مكتبى ٩ مدرسه ايله ٢١٤ كتب عتيقه‌يى حاوى ايكى كتبخانه موجوددر .

پرسپه . — مناستر ولايت ولوا وقضاسنده بر ناحيه اولوب مناسترك غربنده وپرسپه كولنك اطرافنده اوتوز قريه‌يى جامعدر .

اراضيسى منبت ومحصولاتى كثير وسكنه‌سى بلغار وارناودلردر . سكز بيك قدر نفوسى بش جامعى بر قاچ مكتبى واردر .

مركز اداره‌سى اولان تاقولج قريه‌سى اللى التى خانه ويوزاللى نفوسى جامعدر .

پرسپه كولى . — مناستر اواسنده وطاغلق بر محلده اولدقجه مهم بر كول اولوب اياغى يوقدر .

سطح بحردن ارتفاع وسطيسى ٨٤٥ متره وسطحاً ١٩٨ كيلو متره‌در.

غرب جهتنده كائن اوخرى كولى ايله تحت البحر اتصالى اولديغى مروى ايسه‌ده بو ظن تأييد وتصديق اولنه‌ميور . جنوب شرقيسنده كائن ونبروق كوليله ارالرى طار بر قسم ارض ايله تفريق اولنمشدر .

جهت شماليدن رسنه قضاسنى صولايان بر كوچك صو كوله دوكيلور .

پرستازى . — مرمره ساحلنده كليبولى سنجاغنه منسوب قرادندر .

پرسيس . — بنغوازى لواسى نواحيسندندر .

پرشتينه . — روم ايلده قوصوه ولايتنى تركيب ايدن

الويه‌دن همنامى اولان سنجاغك مركزى اولوب مركز ولايت اتخاذ اولنان اسكوبك سكسان كيلو متره قدر غرب شمالنده وسلانيك تيموريولى خطى قربنده ومشهور قوصوه اووه‌سنك منتهاى شرقيسنده واقع اولوب لطيف المنظره بر قصبه‌در .

اهاليسى اون ايكى بيكى متجاوز وهمان جمله‌سى ارناوددر .

درون قصبه‌ده بر چوق جوامع ومساجد وبرى رشديه اولمق اوزره بر قاچ مكاتيب صبيانيه وخان وحمام وعسكرى قشله ودپوى ايله بر باب مسافرخانه واردر .

بو قصبه مقدما ولايت مركزى ايكن اخيراً مركزى اسكوبه نقليله مركز لوا حالنده قالمشدر .

خداوندكار شهيدك تربه‌سى شهرك ايكى ساعت قدر اوزاغنده‌در.

سنجاغى : صربيه حدودنده واقع اولوب اسكوب ، يكى پازار ، ايپك ، پرزرين لوالريله محدوددر اراضئ لوا خيلى واسع وطاغلق اولوب طاغلرى شار طاغى ايله صربستاندن كلان سلسله دركه ارالرنده مشهور قچانيك بكيدى واردر.

وسعتى جهتله وسط لواده بر ساحهٔ متموجه حصوله كتورمش اولان قوصوه اووه‌سى لوانك سلاسل موجوده‌سى اراسنده توسع ايتمشدر.

لوانك صولرى واردار وايباروموراوه توابعى‌در .

لوا اراضيسى پك منبت ايسه‌ده زراعت خيلوجه كريده‌در مع هذا احتياجات محليه‌يه حاوى حبوبات يتشور.

طاغلرنده غايت صيق اورمانلر ومرعالرنده حيوانات موجوددر .

محصولات ارضيه‌سى حبوبات كتان پاموق معمولات محليه‌سى كليم عبا سجاده كبى شيلردر سنجاغك نفوس موجوده‌سى يوز طقسان يدى بيك آلتيوز سكسان يدى مقدارنده‌دركه بو مقدارك يوز يكرمى التى بيك آلتيوز يتمش آلتيسى اسلام ومتباقيسى بلغار، لاتين وقبطى‌دن عبارتدر .

لوانك محتوى اولديغى قرا و قضا ايله بونلرك نفوس موجوده‌لرى بروجه زير بيان اولنمشدر .

قضا	نفوس	عدد قرا
پرشتنه	٦٩٨٢٠	٢٤١
كيلان	٥٣٦٥٩	١٩٠
يره‌شوه	١٤٩٨٥	١٢٤
ولچترين	٢٣٨٧٩	١٢٥
مترو‌ويچه	٠٨٢٤٤	١٧٠
يكون	١٩٧٦٨٧	٨٦٠

پرشته قضاسى : پرشتنه قصبه‌سيله ٢٤١ قريه و ٦٩٨٢٠ نفوسى جامعدر.

پرشووه . — پرشته لواسنه مربوط قضالردن برينك مركزى اولوب حدوده قريب وشمندوفر

خطى اوزرنده واقعدر ٣٠٠٠ نفوسى واردر .

قضاسى : صربيه حدودنده اولوب ١٣٤ قريه و ٤١٩٨٥ نفوسى جامعدر . مشتملاتى ١٥ جامع و مسجد ٣٣ خان ٥٠٠ قدر دكان و سائره‌دن عبارتدر .

پرشنبه . — طربزون ولايتنك اردو قضاسنده بر ناحيه‌در .

پرغامه . — برغامه ماده‌سنه نظر اولنه .

پرغه . — قونيه ولايتنده تكه سنجاغنده اقصو نام نهر اوزرنده بر شهر قديم ايديكه درونده ديانه‌يه مخصوص بيوك برمعبد والآن خرابه‌سى مشهود بيوك بر تياتروسى وارايدى مشاهير رياضيوندن آپولينوس بو شهره منسوب ايدى .

پرليپه . — prilp pelocgonias héraclea مناستر ولايت وسنجاغنده قضا مركزى بر قصبه‌دركه غايت كوزل بر وادى داخلنده ودوز بر محلده مبنى اولوب واردار توابعندن قره صويه دوكيلان قاندرى صوبى اوزرنده‌در .

مركز ولايته اولان بعد ومسافه‌سى سكز ساعتدن عبارتدر .

٢٢٥٨ خانه‌ده يكرمى بيكه قريب نفوسى ١٠ جامع شريف ايله ٣ دركاه ٥ مدرسه ٢ كليسا برى رشديه اولمق اوزره سكز باب اسلام مكتبى ٦ خرستيان مكاتبى و سنه‌ده بركره قوريلور پنايرى واردر .

سكنه‌سى اسلام وبلغار واولاحلردن عبارتدر وتركجه تكلم ايدرلر .

قضاسى : موريخوه ناحيه‌سيله برابر ١٣١ قريه‌دن مركبدر .

اراضئ قضا منبت و محصولدار اولوب باشلوجه محصولى توتون ايله اوزومدر سكنه‌سى التمش بيك نفوسدن عبارتدر .

اورمانلرى كثير ، حيواناتى چوقدر .

پرلوقنده . — خادم ماده‌سنه مراجعت اولنه .

پرمدى . — يانيه ولايتنده اركرى سنجاغنه ملحق قضا مركزى برقصبه‌دركه ويوسه نهرينك صول طرفنده مركز لوا اولان اركرينك اون آلتى ومركز ولايتك اون سكز ساعت اوزاغنده ودرسعادت مبداء طولنه نظراً سكز درجه ٣٦ دقيقه طول غربيده وقرق درجه اون درت دقيقه عرض شماليده واقعدر .

قصبه نمراچقه طاغنك اتكنده ومذكور طاغك ايكى جهته ترفعيله چقور بر محلده اولوب يالكز غرب شمالى جهتنده نهرك مجراسى امتدادى طولانى بر اووه تشكيل ايتمشدر .

هواسى معتدل وياز كونلرى حرارت ٣٦ درجه‌يى تجاوز ايتمز ميوه‌سى مبذول باغ و بغچه‌لرى كثير اولوب درسعادتده يتشان چاوش اوزومى برصورت حسنه‌ده يتشمكده‌در .

سكنه‌سى ارنودلرك لاپ قبيله‌سندن اوله‌رق ٢٣٧٣ نفوس قدر دركه بو مقدارك قسم عظيمى اسلامدر .

قصبه‌نك نام حاضرى اولان پرمدى اوائلده اجراى حكومت ايتمش اولان پرمتو اسمنده برذاته نسبتله توسيم قلنمش وپرمدى نامى پارامتيادن مخفف اولمسى ملحوظ بولنمشدر .

قصبه‌نك ايچنده ترنت ناميله معروف ١٠٩ متره قطرنده و ٢٥ متره ارتفاعنده يكپاره بر قيا بولنوب مارالذكر پرمتونك اقامتكاهى اولان ايچ قلعه‌نك اساسى اولديغى وقلعهٔ مزبوره قيانك اوزرنده مؤسس بولنديغى موجود اولان انقاضندن اكلاشيليور .

قصبه‌نك بر سمتنده تقريباً بيك سنه‌دن برى پايدار اولان ٣٠ متره ارتفاع وبش متره قطرنده ايكى عدد سروى اغاجى موجوددر .

قصبه‌نك چارشيسى برى سلطان بايزيد حضرتلرينك اثر بنالرى اولان ايكى باب جامع شريفى برى رشديه اوله‌رق ايكى مكتبى وايكى دركاه ايله ٧ كليساسى ومبانئ سائره‌سى واردر .

قصبه‌نك پيشكاهنده و ويوسه نهرى اوزرنده مكمل بر كوپرى ايكى ساعت بعدنده ايكى عدد مياه معدنيه بولنوب بعض امراضه شفابخشادر .

قضاسى : شرقاً لسقويك غرباً تپه‌دلن واركرى شمالاً تيموريچه جنوباً بوغون قضالريله محدود اولوب مركزى فراشر قريه‌سى اولان طاغلى ناحيه‌سيله برابر ١٨٤ قريه‌دن مركبدر .

اراضئ قضا سنكستان وطاغلق اولوب قوهٔ انباتيه‌سى درجهٔ مطلوبه‌ده دكلسه‌ده بعض جهتلرده اراضئ منبته‌يه دخى تصادف ايديلور .

ويوسه نهرى قضايى شق وقطع ايدرسه‌ده تدوير آسياب وسائره‌جه خدمتى يوقدر . انجق درونده صيد اولنان بالقلردن استفاده ايديلور .

مع هذا سائر اوفاق تفك صولرى دخى واردر .

اهالينك احتطابنه مخصوص جزئى اورمان ويپراقلقلر واردر . بونلرده حيوانات وحشيه‌دن تلكى صانصار قورد طاغ كچيسى وحيوانات وحشيه موجوددر .

محصولاتى سنوى ٢٠٠٠ قيه بال ١٠٠٠٠ قيه روغن ساده ٨٠٠٠ قيه پكمز ١٠٠٠٠٠ قيه اوزوم ٥٠٠٠ قيه پينر و ٤٥٠٠٠ قيه يپاغى وبونلردن ماعدا احتياجات محليه‌يه كافى حنطه بورجاق مصر نحود مرجمك فاصوليه‌دن عبارتدر .

ميوه‌دن انجير الما ايوا ارموط طوت كيراز شفتالو قاون قاربوز وسبزه‌دن بطليجان طوماتس انكنار پراصه صوغان يتشمكده‌در .

منسوجات محليه كليم اينجه بز چوراب كبى شيلره منحصردر .

قضانك ساحل اولديغندن اخراجات

وادخالاتی ایاسراند واولونیه اسکله‌لری واسطه‌سیله وقوعه کلیر .

ادخالات دخی قهوه شکر البسه غاز صابون کبی مواد مقتضیه‌دندر .

قضانك سکنهٔ حاضره‌سی ٣٠٠٠٠ راده‌لرنده اولوب قسم اعظمی مسلمدر. علی العموم قضا دائره‌سنده ٦٩ جامع ومسجد ٣٩ مکتب ٢١ کلیسا ١٨ خان ٢٨ کوپری ١١٣ دکرمن موجوددر.

پرناز .— طالمن ماده‌سنه مراجعت اولنه .

پرنه .— ارضروم ولایت وسنجاغنك بایبورد قضاسنه ملحق بر اولوب ٢٢ قریه‌یی جامعدر .

پرنه‌قپان .— ولایت مزبوره ده اووه قضاسی ملحقاتندن ١٣ قریه‌لی بر ناحیه‌در .

پره‌وزه .— یانیه ولایتنی تشکیل ایدن الویه‌دن همنامی اولان سنجاغك مقر اداره‌سی اولوب یونان دکزندن منشعب اولان نارده کورفزینك مدخلنی تشکیل ایدن دار بوغازك ساحل شمالیسنده وکوچك بر دیلك اوچنده واقعدر .

درسعادت مبداء طولنه نظراً سکز درجه ١٢ دقیقه طول غربی و ٣٧ درجه ٧٥ دقیقه عرض شمالیده کائندر.

قصبه قاره طرفندن بر خندقله تحدید اولنمشدرکه مذکور خندقك تپه دلنلی علی پاشا طرفندن تحکیم جهتیله وکورفز ایله دکزی یکدیکرینه ربط ایدرك قصبه‌یی اطه حالنه افراغ صورتیله حفر ایدلمش اولدیغنه دائر روایات واردر.

پروزه‌نك موقعی غایت لطیف ومنظرهٔ دلرباسی جهتیله درسعادته شبیه اولوب اطرافی لیمون وپورتقال بغچه‌لری وایکیوز بیك قدر زیتون اغاجلریله مستور ومزیندر .

قصبه‌یی قره‌یه ربط ایتمك اوزره خندق اوزرنده اوچ عدد کوپری واردر. درونده بر ایچ قلعه ایله مزین بر باغچه وبری تپه دلنلی علی پاشایه ودیکری خانداندن احمد اغایه منسوب ایکی عدد جامعشریف وبری رشدیه اولمق اوزره برقاچ مکتب ومکاتب خرستیانیه ایکی تکیه وتربه بر باب بخارلی دکرمن ایله صابون ویاغ اعمالیچون برقاچ فابریقه وایکی دباغخانه واردر .

پروزه‌نك سکنهٔ حاضره‌سی سکز بیك نفوسدر .

پروزه نامی یکی اولوب ایتالیانجه غصب معناسنی مشعر اولان پره‌وزه‌دن تحریف اولنمش اولدیغی وبونك سببی جزایر قورصانلرینك اغتصابات واقعه‌لرینی خالی بولدقلری بو موقعده تقسیم وتوزیع ایتملریدر .

پره‌وزه‌نك زمان تأسیسی ١٨١١ سنه‌سندن بدأ ایدر وتأسیسی وندیکلیلره عطف اولنور .

پره‌وزه‌نك بش کیلومترو سمت شمالیسنده اسکی پره‌وزه نامیله زبانزد اولان نیقوپولیس شهری خرابه‌سی

موجود اولوب الیوم دکز جهتنده ١٢ متره ارتفاع و ١٥٠٠ متره طولنده‌کی جسیم دیواری ایله مؤسس اولان قیلوپاتره‌نك حمامی وجسیم تیاتروسی انقاضنی مرئیدر ٤٠ کیلومتره مسافه‌ده لوروس نهری منبعندن شهره صو اساله ایدن جسیم کمرلر درجهٔ معموریتنی تعیینه کافیدر .

وینه پره‌وزه‌یه بش ساعت مسافه‌ده قدیم پلازلرك آثارندن اولان ماپوی خرابه‌سی ودیکر برقلعه خرابه وشاه امری دنیلان بر قبهٔ جسیمه آثاری باقیدر .

پروزه‌یی وندیکلیلر بر خیلی مدت تصرف ایدرك مؤخراً جزایر سبعه ایله برابر فرانسه‌یه کچمش و ١٢٢٤ تاریخنده تپه‌دلنلی علی پاشا حرباً ضبط ایله ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایلمشدر .

شهرك تریسته ویونانستان ودرسعادت ایله خیلی تجارتی واردر . پوسته واپورلری دخی اوغرامقده‌در .

سنجاغی : یانیه ولایتنی تشکیل ایدن الویه‌نك اك کوچکی وارنبودلغك منتهای جنوبیسیدر .

شمالاً یانیه سنجاغی شرقاً یونانستان جنوباً نارده کورفزی وپره‌وزه بوغازی غرباً یونان دکزیله محاطدر اراضیسی چاملق حطه‌سنك قسم جنوبیسی اولوب خفیف عارضه‌لی وعمومیت اوزره هواجه معتدل صاییلور .

شرقاً حدود یونانیه‌یی فاصل اولان نارده صوبی وغرباً وووو نام ایرمغله کسب جسامت ایدرك بحر یونانه دوکیلان فراری نهری جریان ایدر . لوروس صویی دخی مجراسنده وخامت هوایی موجب اوله‌جق بر طاقم بطاقلقلر تشکیل ایدرك نارده کورفزینه دوکیلور . اونبش یکرمی قدم قدر عمقی واردر مذکور نهرده بیوجك قایقلر ایشلر ودرونده بالق صید واخراج اولنور.

طاغلرده دائمی قار بولنوب غایت نادر اوله‌رق نزول ایدن برف اکثریا درحال اریر .

لوانك نفوس عمومیه‌سی قسم اعظمی اسلام اولمق اوزره اللی سکز بیك اوچیوز قدرکه ارنبود روم یهودیدن مرکب وممزوجدر . ارنبودلرك چوغی اسلامدر .

حیوانات اهلیه‌سی میاننده قیون وکچی چوقجه بر مقدار تشکیل ایلر . بونلرك ایامی صیفی یانیه طاغلرنده وقیشك صیجاغنی منبت وادیلرنده کچورمکده‌درلر.

محصولاتندن اعلا بالق و انواع مخلوقات وحشرات بحریه ایله بالق یومورطه‌سی و حبوبات ایله کلیتله حاصل اولان لیمون پورتقال زیتون وحبوبات متنوعه وزیتون یاغی خارجه دخی اخراج ایدیلور .

تجارتی تریسته وجزایر سبعهٔ یونانیه واسکندریه ایله اجرا اولنمقده‌در .

٢٢٥٠٠ لیرایه بالغ اولان ادخالات چوقه وانواع ملبوسات ایله اقمشه ادوات

حديديه و زجاجيه و مواد كئوليه‌دن عبارتدر .

لوا ادارهٔ بروجه اتی ٣ قضا وایكی ناحيه ايله جمعاً ١٧٩ قرايی مشتملدر .

قضا	نواحی	قرا
مركز	٠	٣٨
لوروس	٠	٦٠
«	حجرتيك	٨
مارغليج	٠	٧٠
«	بارغه	٣
يكون	٢	١٧٩

قضاسی: سنجاغنك جنوبی قسمنی تشكيل ايدرك لوروس ومارغليج قضالری و بحر محاطدر ١٣ بيك نفوس و ٣٨ قريه‌يی جامعدر .

پره‌پول .— قوصوه ولايتنده طاشليجه سنجاغنه تابع بر قضا مركزيدر .

پره‌پوليه prepolge نام عتيقنی حائز اولان قصبه ١٢٥٦ قدم يوكسك بر محلده وليم صوينك حصارجق دره‌سيله قاريشديغی يرده واقع اولوب جامعی وخسته‌خانه‌سی و بر باب قره‌غولخانه‌سی واردر .

قضاسی : بوسنه و صربيه حدودنده اولوب حاصلاتی پك از و انجق حيواناتی بالنسبه چوقدر سكنه‌سی بوشناقچه تكلم ايدر .

پريبوی ناحيه‌سيله برابر ٣٠ قريه‌دن مركبدر .

نفوس موجوده‌سی ومكاتبی بروجه زيردر:

	روم		اسلام		يكون	
	اركك	قادين	اركك	قادين	اركك	قادين
پره پول قضاسی	٤٠٤٠	٣٧٠٨	٢٧٦٥	١٤٨١	٦٨٠٥	٦١٨٩
پريبوی ناحيه‌سی	١١٢٨	١١٤٢	٧٤٧	٦١٦	١٨٧٥	١٧٥٨
يكون	٥١٦٨	٤٨٤٠	٣٥١٢	٣٠٩٧	٨٦٨٠	٧٩٤٧

مكاتب

	ذكور	اناث	يكون
رشديه	١	٠	١
معلم	٢	٠	٢
طلبه	٢٠	٠	٢٠
ابتدائيه	٨	١	٩
معلم	٩		٩
طلبه	٢٠١	١٤٥	٣٤٦

پريبوی .— مار الذكر قضانك ناحيه‌سی اولوب صربيه حدودنده وليم صوبی قربنده واقع كوچوك بر قصبه‌در .

پريستری .— (٢٣٥٩ متره) مناستر ولايتنده و مناستر ايله پرسبه كولی اراسنده بر طاغدر .

پريم .— (٢٦٨١ متره) سلانيك ولايتنده وسيروز قربنده رودوپ شعباتندن بريغنك اسميدر .

پسقوپی .— قبريس جزيره‌سنك قضالردن بريدر .

پسيرا .— كريد اطه‌سنده ميرابللا قويی داخلنده برجزيرهٔ ساحليه‌در .

پسيلاريتيس .— (٢٥٠٠ متره) كريد اطه‌سنك الك يوكسك طاغی اولان ايدا طاغنك اسم ديكريدركه اساطير يونانيه‌ده ابو آلهه زعم اولنان مشترينك محل تولدی اعتقاد اولنمشدر .

پشينونت .— اناطوليده سقاريه كنارنده بر بلدهٔ قديم وبرمصنع معبدی حاوی ايدی .

پشب كری .— موصل ولايتنده كركوك سنجاغنده مركزه ملحق بر ناحيه‌در .

پشمان .— ادرنه ولايتنك دده اغاج سنجاغنده صوفيلو قضاسنده ٦ قريه‌لی برناحيه اولوب مذكور قضانك نواحئ سائره‌سی ايپصاله ، تيكيلی ، اده ، قبرلر ، دربند كبيردر .

پصوچان .— مناستر ولايتنده اوخری قضاسنك دبره‌جه ناحيه‌سنده بيوجك بر قريه اولوب مركز قضايه بش ومركزلوايه ١٧ ساعت مسافه‌سی واردر .

پصوشينچه .— ولايت مذكورك فيلورينه قضاسنه ومركز قضانك بر بچق ساعت قدر يقيننده بيوك بر قريه‌در .

پلاموط .— آيدين ولايتنك صارو خان سنجاغنده مركزه ملحق نواحيدن اولوب قضانك جهت شرق شماليسنده واقعدر . ٣٠ قريه‌يی مشتمل پالاموط محصولنك كثرتی بواسمله تسميه‌سنه سبب اولمشدر .

سكنهٔ حاضره‌سی ١٠٥١٣ نفوسدر . مركز ناحيه ٧١٥٩ نفوسی ٤٣٨ اماكنی جامع يايا قريه‌سيدر .

پلوس .— ياخود طينه ، مصرده باب السعيد قربنده خرابه‌زار بر بلدهٔ قديمه اولوب اسكی قبطيلر يننده رومی ناميله مشتهر ايدی .

پلوليا .— طاشليجه‌نك اصلاوجه اسميدر .

پلونه .— بلغارستانده بر سنجاق مركزی اولوب طونه ايله بلقانلر اراسنده وبر چوق يوللرك نقطهٔ تلاقيسنده واقعدر .

بوقصبه ايام اخيره‌ده تاريخ حربمزی شانلی صحيفه‌لرله تزيين ايليان وقايع مهمهٔ حربيه‌نك محل جريانی اولمشدر .

پنداپولی .— يونان قديم جغرافيونك بر چوق يرلره ويردكاری اسمدركه معناسنی بش شهر ديمكدر پنداپول نامی آلتنده بولنان بلاد فلسطينده: عوموزه ، سودومه ، ادمه ، سيوئيم ، سقور: وبرقه قطعه‌سنده قيروان قديم ، برنيكه ، آرسنيون ، اپولونيا ، پتولمايس : شهرلريدر .

وكذا فلسطينده كائن غزه عقلات آزوف غاد آقاردن دخی پنداپول نامنی حائز بلاددندر .

پندك . — اسم قدیمی پندیخیون‌در. درسعادت جوارنده و مرمره‌نك اناطولی ساحلنده قرتال ایله ککبوزه ارەسنده انقره تیمور یولی اوزرنده جسیم بر روم قریه‌سیدر.

موقعی دوز و صیفیه و خانه‌لری منتظم باغلق و بغچه‌لك اولوب موسمنده فیشنه‌سی و سبزه‌سی پك مبذولدر. بحراً ادارۂ مخصوصه و براً شمندوفر پوسته‌لری کل یوم اوغرامقده‌در.

پورت سعید . — باب السعید ماده‌سنه مراجعت اولنه .

پورساق . — و یاخود پورسق ، تیمبرس Thymbres اناطولیده کائن بحر سیاهه دوکیلان سقاریا نهرینه قاریشور بر ایرمقدر .

منبعی خداوندکار ولایتنده کائن مورات طاغندن اخذ ایله کوتاهیه قربندن و اسکیشهرك ایچندن کچدکدن صکره الصره ولایته داخل اولور. مجراسنك بر ربعی ولایت مذکور داخلنده تمدید ایدرك ٢٥٠ کیلومتره امتداددن صکره سقاریایه قاریشور .

پوسکلات . — معمورة العزیز ولایتی داخلده ملاطیه حوالیسنده طولاشور بر کرد عشیرتنك اسمیدر .

پوسیدی . — سلانیك کورفزی مدخلنده وکسندره شبه جزیره‌سنده غرب جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدن بر برونك اسمیدر.

پوغون . — یانیه ولایتنده ارکری لواسی داخلنده کائن بر قضادر .

حدود حاضره‌سی شمالاً لسقویك ویرمدی شرقاً یانیه و قونیچه غرباً ارکری و دلونیه جنوباً فیلات و یانیه قضالریله محاط و محدوددر.

پوغون نامی پالیپوغونك مخففی اولوب سهولت تلفظ جهتیله پوغون استعمالی تعمم ایتمشدر . مرکز اداره‌سی اولان ووشتینه قصبه‌سی ٨ درجه ٣٩ طول غربیده (درسعادته کوره) و ٣٩ درجه ٥٩ دقیقه عرض شمالیده و مرکز لوانك ٨ و مرکز ولایتك ٢ : ساعت مسافه‌سنده واقعدر.

داخل قضاده بر ایکی بطاقلق واردر. ژارونیه چفتلکنده ٣٠٠ متره وسعتنده بولنان براق بر کولده پلاموطه مشابه بر نوع بالق چیقار .

هواسی علی العموم معتدل اولوب درجۂ حرارت ٣٥ درجه‌یی کچمز.

زراعتی آز و صنایعی کلیم کبه چوال چوراب اعمالنه منحصردر .

پولادخانه . — پولتخانه ماده‌سنه مراجعت اولنه .

پولتخانه . — طربزون ولایتنده اقچه آباد قضاسنك مرکزی اولوب بحر سیاه ساحلنده و طربزونك غربنده واقعدر . لیمانی محفوظ اولدیغندن طربزونه اوغرایان کمیلر و واپورلر ایچون فورطنه‌لی زمانلرده مکمل بر ملجاء اولور.

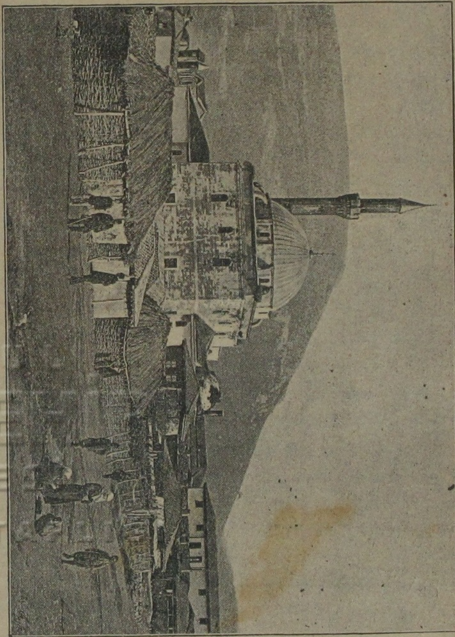

بوزاویوك قصبه‌سی

مركز ولايته برشوسه ايله مربوط اولديغی كبی غايت رواجلی بر پازاری دخی واردر. قصبه‌يه ايكی بچق ساعت مسافه‌ده بياض طاشدن ياپيلمش برقلعه‌نك اسمی اولان بياض قلعه قضايه تعميم اولنه‌رق اقچه آباد دينلمكده‌در.

پولنخانه نامی چنار معناسنه اولان پلاتانادن غلطدر.

پولاتی. — اشقودره ولايتنده دوقه‌كين ناحيه‌سی مقابلنده طاغلی ناحيه‌لرندن بريسی اولوب طاغلق وطاشلق وحاصلاتسز بر محلدر.

سكنه‌سی اولان ماليسيا يعنی طاغليلر اسلام و لاتين قوملرندن مركبدر.

پوطونيوم. — جانيك سنجاغنده بولمان نهری منصبنده اليوم خرابه‌لری مشهود اولان برشهر قديمدركه پونتوس دولت قديمه‌سنك پای تختی ايدی.

پونت. — اناطوليده و شمديكی طربزون ولايتنك بولنديغی اراضيدن عبارت بر خطه ايدی سكنه‌سی يتبارن موسينك خاليب اقوامی اولوب سواحلنده يونانيلرك بر قاچ مهم مستعمراتی موجود ايدی.

ايرانيلرك بر اارلق ايالت ممتازه‌سی حكمنده اولوب مشهور مهرداد اولا ايرانيلره ومؤخراً اسكندرك وارثلرندن آنتيقونه قارشی محافظهٔ استقلال ايلمش ايدی.

پونت اوكسين. — قره دكزك اسم قديمی دركه عربلرك نبطس ديه وضع ايلدكلری اسم بونك بنطس صورتنده يازيله‌رق بعده مستنسخلرك خطا: نبطس ديه يازمه‌لرندن تولد ايلديكنده شبهه يوقدر.

پونومی. — سلانيك كورفزی قربنده بر بروندر.

پيدقا. — سلانيك كورفزينك غرب ساحلنده واقع واليوم كثيرو ناميله موسوم برقصبه اولوب حكمدار آركلاؤس و فليپك مظهر توجهی اولمش ايدی.

پيدياس. — قبريس آطه‌سنده الك جسيم نهر اولوب ترووس طاغندن ظهور ايله لفقوشه شهرندن كچه‌رك ماغوسه‌نك شمالنده دكزه دوكيلور.

پيراموس. — جهان نهرينك اسم قديميدر.

پيرعزيز. — طربزون ولايتنده كره‌سون قضاسی نواحيسندن اولوب ٢٠ قريه‌يی جامعدر.

پيسيديا. — اناطوليده بوردور و تكه‌نك بر قسميله حميد اباددن مركب بر خطهٔ قديمه ايديكه اهاليسی معند ومضر اولملريله مستولی ايرانيلر وماكدونياليلر ايله غالاتياليلره قارشو بر خيلی مقاومت ايله شهرت بولمشلردر.

پيپلا. — روم ايلينده اوليمپوس طاغی قربنده بر طاغ اولوب قدمای يونانيان عندنده مشهور ايدی.

پيناره. — اناطوليده منتشا سنجاغی داخلنده اليوم مناره ناميله بر قريه حالنده اولان بر قصبهٔ قديمه‌نك اسميدر.

پنيد. — ياخود پندوس، بلقان شبه جزيره‌سنده كائن بر سلسلهٔ جبال اولوب شارطاغندن تشعب ايله جنوبه طوغری امتداد ايدر و ماكدونيا ايله تساليايی ايره‌رق و اطرافه بر طاقم قوللر و شعبه‌لر صالويره‌رق يونانستانه داخل اولور اوزرم چام و ميشه اغاجلريله مزيندر.

حرف التاء

تاباق چايی. — اناطوليده كائن سقاريا نهرينك توابعندن انكوری صوينی تشكيل ايليان اوچ دره‌نك بريسی اولوب انقره ولايتی داخلنده امير كولندن خروج ايله انكوری يقيننده انكوری صوينه منصب اولور.

ديكر ايكی دره‌دن بريسی آيدوس طاغنك جنوبی پايه‌لرندن نبعان ايدن چبيق چايی ايكنجيسی دخی مذكور طاغك شمال مائله‌سندن ظهور ايدن مورات صويدر.

تابور. — فلسطينده وناصره قربنده منفرد برطاغ (١٨٠٠) اولوب اتكلری اشجار ايله مزيندر. حضرت عيسانك رفعيله مشهوردر.

تاتار پازاری. — بساپارا bessa-para شرق روم ايلی ولايتنك منقسم اولديغی الويه‌دن همنامی اولان سنجاغك مركز اداره‌سی اولوب مريچ نهری اوزرنده و فلبه‌نك غربنده واقعدر.

زمان محمد خان اولده اناطوليده مسكون قبائل تاتارك بوراده اسكان اولنمسی سبب تسميه‌سی اولمشدر.

تاتار عشيرتی. — اطنه ولايتنده ايچ ايل سنجاغنده خيمه نشين بر عشيرتدر.

تاتا. — (tatta) اناطوليده وقرمان ياىلاسنده كائن طوز كولنك اسم قديميدر.

طوز كولی ماده‌سنه نظر اولنه.

تاتلر. — قونيه ولايتنك نيكده سنجاغنده نوشهر قضاسی قرای مشهوره‌سندن اولوب همنامی اولان صويك اوزرنده واقعدر.

تاتلرصویی . — نیكده سنجاغنده جاری بر كوجك ایرمق اولوب منبعی سیور یحصار قربندن اخذ ایله قزل ایرمغه منصب اولور .

تاتوان . — كوار كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

تاجرلی . — حلب ولایتنده مرعش سنجاغنده برناحیه‌در . بوراده اعلا كردكاری كلیملر اعمال اولنور .

تاجورا . — آفریقای عثمانیده طرابلس غرب ولایت واواسنده بر ناحیه‌در .

تاخیانوس . — (tachiano) سلانیك ولایتنك سیروز لواسنده قره صو نهرینك توسعیله تشكل ایتمش بر كولدر .

طغیان میاهك تزاید وتناقصنه كوره محیطی تبدل ایدر ایسه‌ده سطحاً ایكیوز كیلومتره‌دن زیاده وسعته مالكدر كولك اسمی سواحلنده كائن برقصبه جغه نسبت ایله تسمیه قلنمشدر .

كولك قوریدلسی ایچون برقاچ سنه اقدم امتیاز ویرلمشیدی .

تاران . — بحر احمرده عقبه كورفزی مدخلنده بالقله تعیش ایدر . ونبی جدان . تعبیر اولنور بر قبیله ایله مسكون بر جزیره‌نك اسمیدر .

تاسو . — طاشو كلمه‌سنه نظر اولنه .

تامزره . — سیواس ولایتنده قره حصار شرق لواسنده مركزه ملحق بر ناحیه‌در .

تاورغه . — طرابلس غرب ولایتنده حمس سنجاغنده بر ناحیه‌در .

تاوروس . — لسان یونانیده بوغا معناسنی افاده ایدن بو اسم اناطولی شبه جزیره‌سنده واقع وبحر سفیده قریب و موازی اوله‌رق امتداد ایدن بر سلسلهٔ عظیمه‌نك اسمیدركه الیوم اك یوكسك نقطه‌سنه بوغا طاغی وغلط اوله‌رق بولغار طاغی دیرلر .

تاورومنوس . — كرید جزیره‌سنده جاری بر كوچك نهر اولوب اطه‌نك ساحلی شمالیسنده بحره دوكیلور .

تباله . — تهامهٔ یمنده قلعه‌سی متین بر قصبه‌در وقتیله حجاج یوسف بورایه والی تعیین اولنمش واوتنجی سال هجریده سكنه‌سی عرض اطاعت ایله قلعه‌یی عثمانلیلره تسلیم ایلمشلر ایدی .

تبنی . — دوران قطعه‌سنده بر قصبه‌در .

تبنین . — بیروت ولایت وسنجاغنك صور قضاسنده ومركز قضانك شرقنده ناحیه مركزی برقصبه اولوب صلیبیون زماننده كسب اهمیت ایلمشیدی .

تبوك . — نام دیكری عاصی خرمادر .

مدینهٔ منوره ایله شامشریف اواسنده و مداین صالح جوارنده وقع بر موقعك اسمیدر .

هجرتك طقوزنجی ییلنده وغایت بر صیجاق زمانده ی ذیشان افندمز حضرتلری رومله حمایه‌لرنده بولنان نبی غسان اوزرینه حركت ایتمك اوزره قرق بیك قدر اصحاب كرام ایله موقع مزبوری تشریف بیورمشلردیكه عساكر مزبوره‌نك اون ایكی بیك كشیسی آتلو وقصوری پیاده ایدی .

صحابهٔ كرامك بوغزاده مالا وبدناً كوسترمش اولدقلری فداكارانی درجهٔ فوق العادده ایدی .

كیمیسی مالنك نصفنی وكیمیسی ثلثنی وحضرت ابابكر جمله مالملكنی ویرمش و حضرت عثمان اكیرز قیه التون ایله شام كاربانی تشكیل ایدن ٢٠٠ دوه‌یی اهدا وتقدیم ایلمشدی .

رومیلر وغیری شوكت اسلامیه‌یی مأمول ایدلیه‌جك درجه‌ده كورنكلرنده سس چیقاره‌مامشلردی .

انجق بو سفرده ایكه حاكمی ایله جرسا واذرح قبیله‌لری دیكریه ربط و دومة الجندل حاكمی ایكیدر ٢٠٠٠ دوه ٨٠٠ ات ٤٠٠ زره ویردرك انقیادی قبول اوله‌رق عودت اولنمشدر .

تبه . — (Thebes) اسم قبطیسی تابه‌در .

مصر اعلانك بلاد قدیمه ومعموره‌سندن بریسی اولوب بر اراق كوچك بر حكومتك مركزی ایكن صكره خطهٔ مصریه‌نك پای تختی اولمشیدی .

درجات عرض شمالینك یكرمی دردنجیسی اوزرنده ونیلك ایكی ساحلیله اوچ جزیره‌سنده مؤسس اولوب یوز عدد قپوسی مكمل برسوری وتزیینات سائره‌سی وار ایدیكه یونانیلر بوسببدن یوز قپولی معناسنه اولان هقاتوپولیس نامنی ویرلمشلردی .

فرعنه بالآخره بوراسنی تركله منف شهرینی پای تخت اتخاذ ایتدكلرندن اهمیت سیاسیه‌سی تبدل ایتمش ایسه‌ده آمون معبودینه منسوبیتی سببیله قبطیلرك نظرنده مقدس طانیلور و موقعنك مساعده‌سی حسبیله تجارتی نقطهٔ نظرنده مواقع مهمه‌دن عد اولنور ایدی .

ایرانیلردن كاوس ومؤخراً بطالسه ونهایت رومالیلر طرفندن تخریب ایدیله‌رك اراتق عمارینه همت اولنه‌مامش وانقاضی اوزرنده الیوم مدینة آبو وقرنه و الكسون وكرنك قریه‌لری تأسیس اولنمشدر .

خیرتبخش عقول اولان بقایای انقاض الیوم سیاحلرك نظر تقدیرینه چاربمقده و آثار متعدده‌سی اوروپا موزالرنده تزیینات مقبوله میاننده تشهیر اولنمقده‌در .

تپه . — آیدین ولایتنك ازمیر لواسنده اوده‌مش قضاسی قراسندن اولوب هیپپه نامنده بیوك بر شهر قدیم اوزرنده بولنمغله آثار عتیقه‌سی واردر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تپه دلن .- یانیه ولایتنده ارکری سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ارکری قصبه‌سنه یدی و مرکز ولایتنه ۲۴ ساعت قدر بعد ومسافه ده و درسعادت مبدا : طوله کوره طقوز درجه اللی بش دقیقه طول غربیده و قرق درجه اون یدی دقیقه عرض شمالیده واقعدر .

قصبه‌نك سکنه‌سی ارنبود قومنك لاپ قبیله‌سنه منسوب اولوب تخمیناً سکز طقوز بیك نفوسدر .

غایت مستحکم وتقسیماتی منتظم اولان قلعه‌سی تپه دلنلی علی پاشانك اثر بناسیدر .

بوندن ماعدا روماليلر زماننده‌ن قالمه برده ایچ قلعه‌یی حاویدر .

دوان قصبه‌ده بری سلطان بایزید ولی ودیکری مشارالیه علی پاشایه منسوب ایکی جامع شریف ایله بش درکاه واردر .

مظنه‌دن تیمور خان بابا ، سنان بك ، خرسانی دیوانه بابا ، موسی ابدال ، شیخ غریر کبی ذواتك مرقدلری زیارتکاه مشهوردر .

قضاسی : پرمدی ، ارکری ، قورولش ، اولونیه قضالریله محاط ومحدود ومحیطی قرق ساعتدن زیاده ممدوددر .

اراضیسی ذروپول ومجوه طاغلرندن نبعان ایلیان ویوسه نهرلریله ارواالونور نهرین مذکورك قضا داخلنده جدوللنه‌رك اولونیه قضاسی داخلنده ثمان اسکله‌سی قربنده دکزه دوکیلور .

ویوسه نهرینك قضایه فائده‌سی وتدویر آسیابه خدمتی اولیوب بلکه طغیانی زماننده مضرات عدیده‌سی مشاهده قلنور .

انجق کندیسنه دوکیلان نهیجه دره‌سی اراضی‌یی حقیله احیا ایلر .

قضانك اورمانلری غایت ازدر .

حیوانات وحشیه‌دن قورد ، چقال صانصار ، آیو ، طاغ کدیسی و طیور وحشیه بولنور ، اهالیسی باغجیلق وزراعت وخراتله مألوف در .

معمولات قضا کبه چوراب وطوپراقدن دستی کبی شیلردر .

محصولات متنوعهٔ سنویه‌سی دخی بروجه آتیدر .

	قیه
رغن ساده	۳۰۰۰
عسل	۱۰۰۰۰
پکمز	۴۰۰۰
اوزوم	۱۰۰۰۰
پینر	۴۰۰۰
صوغان	۴۰۰۰

محصولات محلیه‌دن ۱,۵۰۰۰۰۰ قیه قدر حبوبات ۱۵۰۰۰ قیه رغن ساده ۲۰۰۰۰ قیه یاغی خارجه اخراج اولنور .

ادخالاتی ، ملبوسات ایله غاز قهوه شکر پرنج موم صابون وسائره‌دن عبارت اولمق اوزره مقداری سنوی ۳۰۰۰۰ لیرایه بالغدر .

داخل قضاده اون یدی جامع ۳۱ تکه وبر خیلی کلیسا واردر .

تدمر .- یاخود دپالمیر . ادریانو . پولیس . شامك شرق شمالیسنده وبلدهٔ مزبوره ایله فرات نهری اراسنده الیوم خرابه‌سی موجود اولان بر شهر قدیمدر .

حضرت سلیمان علیه السلامك اثر بناسی اولمسی مروی بولنان بو شهر وقتیله کاربان کذرکاهی وتجار اوغراغی اولدیغی جهتله معمور و مزین اولدیغی کبی اولحوالینك مرکزی وحکمدارانك مقر اداره‌سی ایدی .

بر ارالق روماليلر بوراسنی دخی تحت استیلالرینه الدقلری حالده فوق العاده اقتدار صاحبی اولان حاکمی زنوبیا روما عساکر محافظه‌سنی کاملاً اتلاف ایتمك صورتیله محافظهٔ حقوقه جرأت ایتدیسه‌ده روما دولتی عساکر جدیده ارسالیله شهری آلت اوست ایتمشدر .

سکنه‌سی شمس پرست اولوب الیوم چیقاریلان بعض آثار دخی بونی تأیید ایتمکده‌در .

تدمر جدید .- حلب شهرینه بر زمانلر ویریلان اسمدر حلب ماده‌سنه نظر اولنه .

تراکیا .- بلقان شبه جزیره‌سنك تقسیمات قدیمه‌سندن بری اولوب شمدیکی ادرنه ولایتیله شرقی روم ایلیدن عبارتدر .

حدود قدیمه‌سی بحرسیاه ومرمره واطه‌لردکزی وبلقان وردوب سلسله‌لریله خصوصه کلمشیدی .

سکنهٔ اصلیه‌سی اولان پلاسژلر قبائل متفرقه حالنده و وحشت عالمنده یشارلر ایدی .

بو قطعه ۴۶ تاریخ میلادیده روماليلره ومؤخراً شرق ایمپراطورلغنه ونهایت عثمانلیلره انتقال ایلدی .

ترالی .- اناطولیده لیدیا خطهٔ قدیمه‌سی بلاد معروفه‌سندن اولوب الیوم سلطان حصاری نامیله معروف اولان قصبه‌نك موقعنده ایدی .

تراوینك .- بوسنه ولایتنده وسرای قصبه‌سنك غرب شمالنده لوا مرکزی بر قصبه اولوب اون بیکی متجاوز سکنه‌سی چارشیسی ودستکاه واعمالاتخانه‌لری وایشلك تجارتی واردر .

لوا : اهلونه ، یایجه ، بروزور ، غلاموچ دومنه قضالرینه منقسمدر .

لوانك قلنج اعمالاتی کورك تجارتی وحیوان تجارتی مشهوردر .

تریانو پولیس .- ادرنه ولایتنك دده‌اغاچ لواسنده ومریچ نهرینك غرب ساحلنده براسکی قصبه اولوب ایمپراطور تراژان طرفندن تأسیس اولنمشدر .

الیوم محلنده اونچوه ودربند نامیله مشهور کوچك برقریه واردر .

تره‌بین .- هرسك سنجاغنك قصبات مشهوره‌سندن اولوب قضا مرکزیدر .

اون بیکدن زیاده نفوس واردر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قضاسی طاشلق وعارضه‌لی اولوب حاصلاتی پك آزدر .

ترجان . — ارضروم ولایت وسنجاغنده وارضرومك جنوب غربیسنده برقضا اولوب غرب شمالیدن اووا شرق وجنوب جهتندن کیغی قضالری غرباً ارزنجان سنجاغی وشرق شمالیدن بایبورت قضاسیله محاط ومحدوددر .

مرکز اداره‌سی ارضروم وارزنجان طریقی وسطنده وهر ایکی شهردن ده ٨٨ کیلومتره مسافه‌ده کائن مما خاتون قصبه‌سیدر .

١٩٢ قریه ایله ١٢ ناحیه‌یی مشتملدرکه نواحیٔ مزبوره بروجه‌زیر بیان اولنور :

(١)	کوانغ طاش
(٢)	قانطور
(٣)	قورد قوناغی
(٤)	مان
(٥)	چامور
(٦)	قره قولاق
(٧)	ایرادانس
(٨)	پاقاریچ
(٩)	قارنجه ویران
(١٠)	فور زر
(٠١)	آغویران
(١٢)	یادی

قضانك سکنهٔ موجوده‌سی یکرمی بیکی اسلام اولمق اوزره ٢٦٧٩٥ نفوسدر .

درون قضاده ١٠ مدرسه ٣٦ جامع ٣٥ کلیسا و ٢٣٦ دکرمن واردر .

محصولاتی حبوبات اولوب غایت کوزل مرعالرنده حیوانات اهلیه سوریلری بسلنور .

قضانك داخلنده کائن مواقع مشهوره غایت مستحکم واطرافی سور ایله محاط اولان پلانقه ایله مما خاتونك اون اوچ کیلومتره غرب جنوبیسنده وارضروم ـ ارزنجان طریقنده کائن وفرات اوزرنده غایت مکمل برکوپری‌یی حاوی خوطور قریه‌سی وجوارنده پتروله مشابه برنوع معدن منبعی موجود اولان پولق وسائره‌در اشبو منبعدن چیقاریلان مادهٔ مایعه‌یی اهالیٔ محلیه تنویرات ایچون استعمال ایتمکده‌درلر .

قضا داخلنده غایت اعلا کچه وکلیم وسجاده اعمال اولنور .

ترجیل . — حضرو ماده‌سنه نظر اولنه .

ترس آقان . — سیواس ولایتنده اماسیه سنجاغنده جاری یشیل ایرمق توابعندن برچایدر منبعی لادیق قصبه‌سی جوارنده کائن برکولدن آلدقدن صکره اولا غرب شمالی‌یه وبعده غرب جنوبی‌یه طوغری جریان ایدرك برنصف قوس تشکیل ایتدکدن صکره یشیل ایرمغه قاریشور . طول مجراسی ٨٢ کیلومتره‌در .

ترغولشته . — قوصوه ولایتنك ایپك سنجاغنده قضا مرکزی برقصبه اولوب مرکز لوا اولان ایپك قصبه‌سنه آلتی ومرکز

ولایته یکرمی درت ساعت بعدومسافه‌ده واقعدر .

اوچبیك قدر نفوسی واردر .

قضاسی : یکی پازار سنجاغی ایله ایپك براننه متروبچه قضالرله محدود اولوب آلتمش اوچ عدد قری‌یی مشتملدر .

اراضیسی سنکستان وذخایر مقدار کفایه‌دن نقصاندر . مع هذا مرعالری واسع واوتلاقلری کثیر اولدیغندن حیوانات ومواشیسی چوقدر اخراجاتی پنیر کراسته اغنامدن عبارتدر . داخل قضاده ایکیسی عصر جلیل جناب پادشاهیده تأسیس اولنان یدی مکتب ودرت یوزه قریب شاکرد واردر .

بوندن ماعدا ٦ جامع ١ کلیسا ١٥٠ قدر خان ومغزه ودکان موجوددر .

سکنهٔ موجوده‌سی (١٥٦٢) سی بلغار ومتباقیسی اسلام اولەرق ؛ ١٠٧٧ نفوسدر .

ترقوس . — چتالجه سنجاغنده ودرسعادتك قرق ایکی کیلومتره شمال غربیسنده همنامی اولان کولك ساحل جنوبیسنده مرکز ناحیه برقریه‌در .

ناحیه‌سی : ١٩ قریه‌دن مرکبدر .

ترقوس کولی بحرسیاه ساحلنه قریب اولوب شکلی غیر منتظمدر .

استرانجه دره‌سی بوکوله منصب اولور وصوینك فضله‌سی یالانجی بوغاز دنیلان برمجرا ایله بحرسیاهه دوکیلور . یالانجی بوغاز نامی بحرسیاهدن کلان سفاینك قره دکز بوغازی ظنیله اکثریا یانلمه‌لرندن ناشی تسمیه قلنمشدر .

بوکولك صویی مخصوصاً تشکل ایدن برقومپانیا طرفندن تیمور بوریلرله بعد التصفیه درسعادته ایصال اولنمغله پای تختك صویه اولان احتیاجاتی برطرف ایتمشدر .

ترمه . — طربزون ولایتنده جانیك سنجاغنده قضا مرکزی کوچك برقصبه اولوب ترمه (thermodon) چاینك منصبنه قریب برمحلده واقعدرکه یدی سکز طونه‌لق قایقلر ترمه چایی اوزرنده قصبه ایله بحرسیاه میاننده کیدوب کلمکده‌درلر .

قصبه انجق التیوز قدر سکنه‌سی اولوب آثار عتیقه‌دن هیچ برشیئه تصادف اولنه‌مز .

یالکز بر جامع ایله برده پازاری واردر وخانه‌لری احشابدر .

قضاسی : شرقاً اونیه وغرباً چارشنبه قضالریله وجنوباً سیواس ولایتنه تابع اربعه قضاسیله وشمالاً بحرسیاه ایله محدوددر .

قضانك سواحلی ٣٠ کیلومتره وبحرسیاحدن اربعه قضاسی حدودینه قدر امتداد ایدن عرضی ١٢٠ کیلومتره‌در . نفوسی ٢٥٢٠٠ مقدارنده‌در .

ترمه چایی (ترمودون) قضا اراضیسی برباشدن اوبرباشه قدر اروا ایلر .

محصولاتی بغدای مصر فاصولیه

کتان تخمی ایله الما وارمود وسائره‌یه منحصر اولوب قسماً درسعادته کوندریلور ومتباقیسی محلنده استهلاك اولنور جدول آتیده قضانك درسعادته اولان اخراجاتی ارائه ایدر .

پرنج	کیلوغرام	٣٠٠٠٠٠
مصر	«	٣٥٠٠٠
کنویر	«	٣٠٠٠٠
قناب	«	٦٠٠٠
کتان تخمی	«	١٨٠٠٠
الما وارمود	«	١٦٠٠٠٠
یکون		٥٤٩٠٠٠

ترمه قضاسنك محصولات سنویه‌سنی مبین جدولدر :

بغدای	هکتولیتره	١٣٨٠
آرپه	«	٨٢٥٠
مصر	«	٣٧٩٠٠
پرنج	کیلوغرام	١٠٥٧٢٧٠
کنویر	«	٢٥٤٠٠
کنویر تخمی	«	٩١٥٢٠
فصولیه	«	٨٤١٤٠
جویز	«	١٤٠
قوری اوت	«	١٦١٥٣٠
سبزه	«	١٩٨٢٤٠
میوه	«	١٣٦٦٧٠
بال	«	١٤٥٠٠

ترمه قضاسی اراضیسنك جنس ونوعی جدول آتیده درج اولنمشدر .

اراضی مزروعه	دونم	١٧٠٣٠٠
« غیرمزروعه	«	١٢٣٨٢٧
اورمان	«	٣٨٠٠٠
غیرقابل زراعت وچایراق	دونم	١٢٢٣١٧
یکون	«	٤٦٤٤٤٤

تروو ا . — قلعهٔ سلطانیه ایله ایدا طاغی و بحر سفید آراسنده وادرمید قصبه‌سنك قرق کیلومتره قدر اوزاغنده والیوم خرابه‌سی موجود اولان بر شهر قدیم اولوب بو اسمله مسمی برحکومتك مرکزی ایدیکه مذکور شهرك استحکامات داخلیه‌سنه برغام تسمیه اولنور ایدی .

بوحکومتك مؤسسی اولان داردانوس کندی نامنی چناق قلعه بوغازینه ترك ایلمشدرکه مذکور بوغازه الیوم داردانل دیرلر .

ترهونه . — طرابلس غرب ولایتنك خمس لواسنه تابع بر قضا اولوب خمسك قربنده وطاشلق وقوملق براراضیده واقعدر .

حاصلاتی آرپه وحبوبات سائره ایله زیتون وخافه اوتی نام نباتدر .

تریادیچه . — صوفیه‌نك اسم دیکریدر .

تریتون . — تونسده کائن شوط کبیر کولنه قدمای یونانیون طرفندن ویریلان اسمدر .

تسارس . — بنغازیده برقه حطه‌سنده برقریه‌در .

تسالونیك . — سلانیك شهرنك اسم اصلیسیدر .

تطوان . — تاتوان ماده‌سنه نظر اولنه .

تاتوانك اسم اصلیسیدر .

تعز . — یمن ولایتنك منقسم اولدیغی الویه‌دن همنامی اولان سنجاغك مرکزی اولوب صنعانك شرق جنوبیسنده و ٢٥٠ کیلومتره بعدنده واسکله‌سی اولان مخانك یدی کیلومتره قدر شرق شمالیسنده وجبل صبرا اوزرنده واقع اولوب موقعنك اهمیتی وقلعه‌سنك قدیماً متانتیله مشهور ایدی .

بیك بشیوز قدر سکنه‌سی و باغچه وقشله‌سی واردر اوزدمر اوغلی عثمان پاشا یدیله ایادی مشایخدن تخلیص اولنمشدر .

قضاسی : دیشراق ، تربه الفحم ، قاعره ، مغنیه نامیله ٤ ناحیه و ١٦٢ قریه‌دن مرکبدر .

سکنه‌سی اولان عربان اصبحیون ، اقدیون ، نی طفیل ، نی مجید ، زورعین ، همدان ، دویزن ، آل مکران ، نی سکسك ، مدحج ، اسودیون ، بطون وذریتلرندندر قضا دائره‌سنده واپور کوری غاز ودمر معدنلری واردر .

تفنی . — قونیه ولایتنده بوردور سنجاغنه مضاف تفنی قضاسنك مرکز اداره‌سی اولوب قونیه‌نك غرب جنوبیسنده واقع هواسی کوزل بر قصبه‌در بو قصبه‌ده جمعه کونلری برپازار قوریلوب خیلیجه اخذ اعطا وقوعبولور .

نفوسی یدی سکز بیك ارده‌سنده‌در .

قضاسی : ولایتك غربی حدودنده واقع اولوب آیدین ولایتی وغربی قره اغاج بوردور قضالری وتکه سنجاغی ایله محاطدر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله اوزوم وسبزه مصنوعاتی الاجه حمام طاقملری و سجاده کبی شیلردر نفوس موجوده‌سی کاملاً اسلام اوله‌رق کولحصار ناحیه‌سیله برابر ١٦٤٢٤ مقدارنده‌در .

مربوطاتی ٣٩ قریه اولوب قرای مزبوره‌ده ١١٤١ خانه وکولحصار ناحیه‌سنده ١٧ قریه‌ده ٢٤١٢ خانه موجوددر .

داخل قضاده واقع مساکن واماکن متعدده بروجه زیرجدولده محرردر .

مکاتب اسلامیه	عدد	٦٣
مدارس	«	١٧
مساجد	«	٤١
جوامع	«	٢٩
درکاه	«	٤
یاغخانه	«	٧
دکرمن	«	٤
فرون	«	٦
خان	«	١
مغازه	«	٢
دکان	«	١٨
چفتلك	«	١١

تفنی قضاسنك بر سنه ظرفنده‌کی محصولات متنوعه‌سنی ناطق جدولدر :

نخود	کیله	١٢٠٠٠
چودار	«	٦٠٠٠
مصر	«	١٨٠٠٠

داری	کیله	٢٤٠٠٠
ملز	«	١٢٠٠٠
اربه	«	٢٠٠٠٠٠
بغدای	«	٩٦٠٠٠٠
آفیون	قیه	١٠٤٤
بورجق	کیله	٦٠٠٠
مرجمك	«	٦٠٠

قضانك حیوانات اهلیه‌سی بر وجه زیردر .

	تفنی قضاسی		کولحصار ناحیه‌سی
مانده	٣٨٥	رأس	٤٠٣
اینك	١٩١٥	«	٤٩١٠
اوکوز	٢٠٤٥	«	٤١٠٠
دوه	٨٠	«	١٨٢
مرکب	١٤١٠	«	٢٩٠٠
استر	١١٣	«	٢٧
بارکیر	٢٤٨	«	٧٣١
قره‌کچی	١٠٠٠٠	«	٢٠٠٠٠
قیون	٧٠٠٠٠	«	١٨٠٩٩
یکون	٨٦٢٠٦		٥١٣٥٢

تکر آباد .— یاخود تکر اووه . تکه سنجاغنك ساحلنده وتحته‌لی طاغك اتکنده وفاسلیسی شهر قدیمنك محلنده مؤسس برقریه اولوب آثار عتیقه‌سی چوقدر .

تکریت .— خطهٔ عراقیه‌ده بغداد ایله موصل اراسنده ودجله نهرینك ساحل غربیسنده واسکی بغداد خرابه‌لری شمالنده بر قصبهٔ قدیمه اولوب زمان جاهلیت امراسندن وعرب مشاهیرندن کلیب وائلك اثر بناسی اولدیغی واولوقتلر شریع اسمیله معروف اولدیغی مرویدر .

مدنیت اسلامیه زماننده‌بك مشهور وقلعه‌سنك متانتیله شهرتکیر ایدی .

برچوق علمانك مسقط رأسی ووقایع مهمهٔ تاریخیه‌جه اهمیتی حائزدر .

تکفورطاغی .— ادرنه ولایتنده لوا مرکزی بر قصبه اولوب مرمره دکزی ساحلنده درسعادتدن یتمش میل بحری وکلیبولی قصبه‌سندن ٩٧ کیلومتره بعدومسافه‌ده واقع ولایتك اك کوزل اسکله‌لرندن بریسیدر .

قصبه‌دن شمندوفر استاسیونه‌قدر غایت مکمل برشوسه انشا اولنمشدرکه بو سایه‌ده نقلیات فوق العاده بر تسهیلات ایله اجرا اولنور .

قصبه‌نك هواسی غایت کوزل واوچ طرفی باغ وباغچه‌لر مزیندر .

نفس قصبه قرق ایکی محله‌یه منقسم اولوب ٣٧٧٨ خانه و١٣١٣ دکان و ١٩٦٦٢ نفوسی محتویدر .

قصبه‌ده ١١ جامع و ١٧ مسجد و ١٦ عدد تکیه واردر .

بونلردن بریسی خان ابراهیم پاشا ودیکرلری جغله زاده رستم پاشانك اثر بنالریدر .

بونلردن ماعدا تکفور طاغنده برباب غایت منتظم حکومت قوناغی ودائرهٔ عسکریه ایله اعشار دبویی ورشدیه مکتبی وقرانتنه ولیمان دائره‌ی

ایکی دبوی ٥٠ چشمه ٤ شادروان موجوددر . قصبه‌ده کائن اوچ عدد طوغله وکره‌مید خانه‌لرده سنوی بش التیوز بیك عدد طوغله اعمال اولنور.

وهفته‌ده ایکی کون کشاد اولنان پازار محلنده حیوانات ایله میوه وپاموق وارزاق اوزرینه کلی اخذ واعطا وقوعه کلور .

تکفور طاغنك موقعی وساحل بحرده بولنمسی جهتیله بحراً ایاب وذهاب وقوع بولدیغی کبی حرمن موسمنده دخی قرق اللی بیك عربه و یکرمی بیك قدر دوه ایله اسکله‌یه ذخیره نقل اولنور تکفور طاغی لیمانه بر سنه ظرفنده کلان سفائن مختلفه‌نك اعداد ومقدار طونه‌سی ایله سفاین مزبوره‌نك تابعیتی مشعر جدول بروجه آتی درج اولنمشدر :

عدد سفائن	طونیلاته‌سی	تابعیتی
١٧١٩	٦٠٦٠٩	دولت علیه
١٩	٢٠٥٥٨	المانیا
٥١	٢٤٣٩٧	انکلیز
٣	٢٤٣٩٧	دانیمارقه
٤٩	٣٢٢٨	فرانسز
٣٨٧	٥٦٧٩٨	یونان
٣	٣٦٦٤٣	فلمنك
٧	٣٥١٠	ایتالیا
١٨	٥٤٦٣٢	سیسام
١	٩٢٩	روسیه
٢٢٥٦	٢٠٦٣٣٩	یکون

تکفور طاغی سنجاغی : ولایتك جنوب شرقی جهتنده اولوب کلیبولی وادرنه وچتالجه سنجاقلری ایله مرمره دکزی ایله محاط ومحدوددر .

اراضیٔ لوا طاغلق وتکفور طاغی قضاسندن غیریسی میشه پنار کورکن اغاجلریله مزین اورمانلری حاویدرکه اوانك اورمانلق محلنك وسعتی تربیعاً یوز اوچ بیك دونم مقدارنده‌در .

میاه جاریه‌سی نادر اولوب آنجق اینه‌جك طاغلرندن اینان وتمرزلی قریه‌سی آلتنده ارکنه نهرینه منصب اولان خیره‌بولی دره‌سی ایله فراش قره‌جه کور قوری دره چکه دره‌سی مثللو یازین قوریوب قیشین جریان ایدن اوفاق تفك صولر اسقای اراضی‌یه خدمت ایتمکده‌درلر .

سنجاغك محصولاتی برنجی درجه‌ده اولوب حنطه قزلجه شعیر سیسام علف چودار مصر قوش یمی بورچاق نحود مرجمك فصولیه کتان پاموق قره تخم واوزوم غایت مبذول اوله‌رق حاصل اولور اراضینك قوهٔ انباتیه‌سی بره اون بش نسبتنده‌در .

معمولات محلیه دخی کبه قوشاق کچه کبی مصنوعاتدن عبارتدر .

داخل لواده بلوط رنکنده غایت یموشاق برطاش ایله مالطه طاشی یرنده مستعمل اعلاقیاغان طاشلری چیقار وسنوی برقاچ یوزلیرالق طاش صرف واخراج اولنور .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بوندن ماعدا متعدد محلارده کمور معدنلری و باللی قریه‌سی جوارنده بر معدن صویی منبعی واردر .

لوانك نفوس موجوده‌سی ١٠٤٠٦٢ اولوب قومیت جهتیله مقداری بروجه آتیدر .

اسلام	٣٩٠١٩
روم	٣٦٦٢٧
بلغار	١٣١٤٩
ارمنی	٩٧٥١
یهودی	١٠٩١
پروتستان	١٨١
قتولیك	٥٦١
	١٧٦٨٣
	١٠٤٠٦٢

لوانك مؤسسات علمیه‌سی بروجه آتیدر:

	اعدادی		رشدی		ابتدائی			
					ذکور		اناث	
	طلبه	عدد	طلبه	عدد	طلبه	عدد	طلبه	عدد
اسلامیه	٧٥	١	..	..	..	..	..	..
اسلامیه	..	..	١٠١	٣	..	..	..	..
اسلامیه	..	..	..	..	٣٣٥٨		٩٣٥	١٢٩
روم	..	..	..	..	٣١٤٩		٧٠٢	٤٦
ارمنی	..	..	..	..	٧٢١		٤٨٧	٦
پروتستان	..	..	..	..	٣٩		٣٤	٢
بلغار	..	..	..	..	٧١		.٠	٥
قتولیك	..	..	..	..	١٥		.٠	١
یهودی	..	..	..	..	١٥٠		٥٠	٢
	٧٥	١	١٠١	٣	٧٧١٢		٢٢٠٤	١٩١

سنجاغك بر سنه‌لك وارداتی ١٠٤٥٨٩١٦ غروش ٢٤ پاره و زراعت بانقه‌سنك سرمایه‌سی ٥٠١٢٤١٣ غروش و رسومات بودجه‌سنده ٢٢١٥٠٤ غروش ادخالات ١٧١٤٣ غروش اخراجات ١٧٦٧٩٣ غروش صرفیات داخلیه کوسترلمشدر .

لواده موجود بولنان حیوانات بروجه زیردر .

قیون	عدد	١٦٧٩٩٩
کچی	«	٤٥٠٥٨
اوکوز	«	١٣٦٣١
مانده	«	٢٣٤٧
طانه	«	٣٤٢٢
بارکیر	«	٢٨١٢
مرکب	عدد	١٤١٢
بوغا (مانده)	«	١٦٠
صغیر بوغاسی	«	٣٠١
مانده اینکی	«	٤٠٠٠
قره صغیر اینکی	«	٨٦٧٠
ملاق	«	٢٠٥٠
استر	«	١٣
دوه	«	٤٣

قضا	نواحی	قرا
مرکز	...	٢٣
	ارکلی	١٩
	اینه‌جك	١٩
	نائب	١٠
	اورته‌جه	
	ایشیقلر	
چورلی	...	
	مرادلی	
	تربه‌دره	٣٦
معلقره	همت	
	قوز	
	هرکه	٦٥
	ازغاز	
خیره‌بولی	..	٦
	اموربك	٣١
	بیوك قره‌قارلی	٢٤
	چرکس مسلم	١١

تکفور طاغی قضاسی: ٢٣ قریه ایله ارکلی و اینه‌جك و نائب و اورته‌جه وایشیقلر نامیله بش ناحیه‌دن مرکب اولوب حاصلات واعمالاتی سنجاغك تعریفی صره‌سنده مذکور اولان مواده منحصردر .

قضانك مشتملات و محتویاتی بروجه آتیدر:

جوامع	عدد	٧٤
مدرسه، مکتب وتکایا	«	٥٨
ابنیهٔ امیریه وعسکریه	«	٦
ملل مختلفه مکاتبی	«	٢٢
کلیسا ومناستر وحورا	«	٣٥
خانه	«	٨٢٨٧
خان و اوتل	«	٥٣
حمام وایلیجه	«	٩
دکان	«	١٦٢٧
مغازه	«	٤٣٩
قابریقه	«	٤
دکرمن	«	٤٧
طوغله وکره‌مت خانه	«	١٥
دباغخانه	«	٤
سلح خانه	«	١
یل دکرمنی	«	٧٥
ترلا	«	٦٤٩٩٢
چایر	«	١٨٨٤
باغ	«	١٨٦١٦
چفتلك	«	٦٠
بزیر خانه	«	٩

تکوش .— قضاسی سلانیك ولایت وسنجاغنده

برقضا اولوب ولایتك تحت شمالیسنده ووارداد نهرینك قسماً صاغ جهتنده واقعدر .

قضا قوصوه ومناستر ولایتلری کوپریلی استرومچه کوکیلی وودینه قضالریله محاط ومحدوددر .

واردار نهری قضایی غیر مساوی تقسیم ایتمك اوزره اروا واسقا ایلرکه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

نهر مربورك صاغ طرفندن قلان قسمی قسم یسارندن دها زیاده واسعدر .

واردار توابعندن بوشوه درەسیله قره صو نام نهر قضایی سقی ایلر .

تکوش قضاسنك طاغلری حدود قضاده اولوب باشلو جەلری کوکیلی قضاسی حدودندەکائن پلاطیچ، قوستوف ووسط قضادەواقع ردوبیل طاغلریدر.

قضانك سکنۀ موجودەسی قسم اعظمی اسلام اولمق اوزره (٠٤٣٨٥) نفوسدر .

مرکز ادارەسی سلانیکك یکرمی بش ساعت قدر اوزاغنده وشمندوفر خطنك ٣ ساعت قدر قربنده واقع قوواردار قریەسیدر .

قضانك محصولاتی بغدای آرپه علف مصر آفیون سیسام پاموق نخود مرجمك بورچاق اناصون داری ، داریجان بوستان چلك فاصولیەدن عبارتدر .

اهالینك باشلوجه صنعتی شرابجیلق وچفتجیلك اولوب سنوی قضادەحاصل اولان شراب ایکی بچق میلیون قیەدن زیادەدر .

مرکز قضاده کورکجیلك وطوقومه جیلق دخی موجوددر .

قضانك برسنەلك واردات عمومیەسی بروجه زیر (٣٥٩٧٦٠٢) غروشه بالغ اولور :

١,٥٨٩٣٥٧	حبوبات اعشاری
٥٨٣٢٠٥	اغنام رسومی
١٤٢٢٥	جنوار رسومی
٥٢٦٣٨١	املاك وتمتع ویرکوسی
٤٢٦٧٧٨	بدل عسکری
١٥٥١٢٦	رسوم متنوعه
٦٤١٥	معارف حصۀ اعانەسی
٢٩٠٨٣٨	دیون عمومیه وارداتی
١٠٩٢٧	بلدیه وارداتی
٣٥٩٧٦٠٢	یکون

تکه .— قونیه ولایتنه ملحق بر سنجاقدر . موقعی ولایتك غرب جنوبی قسمی وبحر سفید سواحلیله ایچرویه طوغری ممتد محلی اولوب بامفلیا وبیسدیانك برر قسمیدر .

تکه نامنك سبب تسمیەسی امرای دولت سلجوقیەدن تکه بك نامنده بریسنك بوسمتده اجرای حکم ایتمسی واولاد واحفادینك بر مدت حکومت سورمسیدر .

تکه سنجاغی شمالاً حمید آباد شمال غربی جهتندن بوردور شرقاً قونیه وایچ ایل سنجاقلری جنوباً بحرسفید وانطالیه کورفزی ایله محاط ومحدوددر .

اراضیسی طوروس قصبەسنك مزروع وشعباتی ایله مملو وعارضەلی اولوب غایت صیق اورمانلری حاویدر اشبو اورمانلردن کسیلان کراستەلری اهالیٔ محلیه جبالدن سواحله اینان انهار واسطەسیله نقل ایله اسکندریه وقبریسه ومحال سائرەیه سوق ایدرك کلی استفاده ایتمکده‌در .

انهار موجودەسی آق صو وقره صو ومنفات صویی ایله سائر اوفاق تفك

چایلردن عبارت اولوب مملکتی صورت حسنەده اروا واسقا ایتمکده اولدقلرندن غایت منبت وادیلر وکوزل مرعالری بولنور .

اقلیم ساحلیسی کرچه صیجاق وایام صیفده همان بوجهت سواحلنده کورلدیکی اوزره رطوبتلی ایسه ده سمت جبالیسندەکی صاغلام هوا وطاغلق مملکتلره مخصوص اولان منظرۀ لطافت نما سببیله ایام صیفده سکنۀ مملکتك علی الخصوص قبائلی وعشایرك جالب رغبتلری اولمغله موجود اولان یایلالرك هربریسی بر نزهتکاه حالنی آلور .

لوانك محصولاتی حبوبات متنوعه ایله کوك بویا توتون زیتون ومیوه ایله لیمون و پورتقال ومصنوعاتی سجاده کلیم حالی چول کبی شیلردر .

تقسیمات ملکیەسی بروجه زیردر :

نفوس موجوده	عدد قرا	نواحی ملحقه		اسامی قضا	
٢١٥٤١	٣٤			تکه قضاسی	(١)
١٦٧٩٢	٥٤	استانوس	(١)	»	
١٨٤٠١	٣٦	سریك	(٢)		
٥٦٧٨	٢٣	میللو	(٣)		
٤٠٩٧	٠٢	بوجاق	(٤)		
٤٥١٨	١١	قزیلقیا	(٥)		
٤٤١٦	١٣	بشقوتاق	(٦)		
٤٤٦٥	١٧	آکدیرمع قاردیج	(٧)		
١٣٤٤٣	٤٠			المالو »	(٢)
٤٣١١	١٩	فنیکه	(٨)	»	
٢٠٢٩٠	٨٩			علائیه	(٣)
٩١١٣	٥١	دوشنبه	(٩)	»	
٦٥٢٤	٤٦	منوغات	(١٠)		(٤)
١٨١١٥	٤٤			اقسکی »	
٨٢٠٧	١٤	ابرادی	(١١)	»	
١٧٦٠٥	٦٥			قاش »	

تل اسقف .— موصلك ٢٠ کیلومتره قدر شمالنده ودجله نهرینك ساحل یسارنده بیوك بر قریەدر .

تل اعرق .— حلب جوارنده لطیف الهوا وکثیر الاثمار بر قریەدر .

تل اعفر . — موصل ایله سنجار اراسنده و بر تپه اوزرنده قلعه‌سنك متانتیله مشهور بر قریه‌در .

تل السبع . — مصر سفلاده‌ودلتاده ابو قیر مضافاتندن برقصبه اولوب یرنده‌قدیماً لئونتوپولیس شهر قدیمی وار ایدی .

تل القاضی . — سوریه‌ده مربع الشکل بر تپه‌ده و دان شهر قدیمی خرابه‌سی اوزرنده واقع بر قریه‌در .

تل بشار . — حلب ولایتنك عنتاب قضاسنده و عنتابك شرق جنوبیسنده قلعه‌سنك متانت قدیمه‌سی ایله مشتهر بر قریه‌در .

تل بطریق . — اناطولینك جهت شرقیسنده‌وقدیماً سرحد روم صاییلان موقعده بر قصبه اولوب آل حمداندن سیف الدوله معرفتیله تخریب ایدلمشیدی .

تل بنی صباح . — بغداد قرای قدیمه‌سندندر .

تل بونا . — کوفه‌یه قریب برقریهٔ لطیف ایدی .

تل توبه . — موصلك قارشوسنده نینوا خرابه‌سی اتصالنده تفرجکاه اتخاذ اولنمش بر قریه اولوب زیارتکاهی واردر .

تل جبیر . — طرسوس قرای قدیمه‌سندن ایدی .

تل حران . — جزیره قریه‌لرندر .

تلمسه . — منتشا سنجاغی ساحلنده کائن میس قصبه‌سنك اسکی اسمیدر .

تلمص . — یمنده صعده ناحیه‌سی قراسندندر .

تل منس . — معرة النعمان قربنده بر قریه‌در .

تل موزن . — جزیره قصبات قدیمه‌سندندر .

تله . — دجله توابعندن سعرد چاینك ملتقاسنده وسعرد قصبه‌سی قربنده بر قریه‌در .

تمزره . — سیواس ولایتنده قره حصار شرق سنجاق وقضاسنده برناحیه اولوب ١٦ قریه‌دن مرکبدر .

تمولوس . — آیدین ولایتنده وقدیم لیدیا اراضیسی داخلنده کائن بوز طاغنك نام دیکریدر .

بو طاغ ٢٠٠٠ متره قدر ارتفاعی حائز اولوب اتکلرنده الیوم تابوقدر دنیلان هیارپا وبرکی دنیلان اسکی دپوسی وکلس نامیله مشهور اولان قالوئه شهور وبلاد قدیمه‌سی موجوددر .

طاغك تپه‌سنده قرقلر دنیلان بر محل و برده شمدیلره متروك بر تکه واردر بو تکه‌نك درویشلری قار تیپی و فورطنه‌لی هوالرده اطراف طولاشه‌رق یولنی شاشرمش وقالمش اولان یولجیلری درکاهه کتوروب استراحت و بیتوتنه خدمت ایلرلر ایدی .

تمولوس طاغنك اسکی لیدیا قراللرینك

ثروتلرینی تزیید و تشکیل ایلیان التون معدنلری طبقه‌سی بوکون محو اولمشدر . و منبعنی تمولوسدن آلان ساردس نهری دخی مجراسنده آلتون صفیحه‌لری بولنمغله مشهور ایدی .

تنوس . — سیواس ولایت وسنجاغنده بر قضادرکه مرکزی شار قشله (شهر قشله) قریه‌سیدر حدودی عزیزیه، ایلیکلو، یلدز ایلی، فنغال قضالریله محاطدر .

اراضیسی طاغلق واورمانلقدر قزل ایرمق توابعندن اقصو قضایی سقی ایلر طوپراغی درجهٔ وسطیه‌ده منبت اوله‌رق حبوبات میوه حاصل اولور کراسته تجارتی استفاده‌لیدر . مرعالرنده قیون کچی صغیر حرکاه بسلنور تفتیك کچیلری دخی چوقدر . صنایعی حالی سجاده کلیمدن عبارتدر .

قضا ٥ ناحیه ١١٤ قریه‌و ٤٥٠٠٠ نفوسی مشتملدر .

قضا دائره‌سنده قرق قدر مکتب و (٦٠) قدر دکرمن وخان و حمام و سائره موجوددر .

تنونیه . — سوریه‌ده حمص قربنده صحابهٔ کرامدن عبدالله ابن بشرك مرقد مبارکنی حاوی بر موقعدر .

تنیس . — مصرك بحری قسمنده و منزله کولی جنوبنده ساحله قریب بر بلد قدیم اولوب زمان حضرت موساده مصرك مرکزی اولدیغی حالده بالاخره مرکزیتدن اسقاط اولنمش وخلفا وملوك اسلامیه دورنده دخی خیلی تعمیر و تجدید کوره‌رك معموریتی باقی قالمش ایدی .

الیوم محلنده سان اسمنده بر قریه واردر .

منزله کولنه دخی بوشهره نسبتله بحیرهٔ تنیس نامی ویریلور ایدی .

شهر جوارنده قدمای مصریون و رومالیلره متعلق پك چوق آثار معتبره موجوددر .

تنین . — کردستانده جبل جودی قربنده بر طاغدر .

تیتیز . — بو اسمده اورفه سنجاغنده ونهر جابور اوزرنده ایکی اسکی قریه وار ایدیکه برینه تیتیز علیا و دیکرینه سفلا نامی ویریلور ایدی .

توارق . — صحرای کبیرك سکنهٔ مخصوصه‌سی اولان قبائلك اسمیدرکه بونلر کرچه افریقا قطعه‌سی قبائلندن عبارت ایسه‌لرده باشلوجه طرابلس غرب ولایتنك جهت جنوبیسنده وولایت مزبوره‌نك مربوطاتندن اولان غات وغدامس واحه‌لرنده مرکزلنمش اولدقلرندن اقوام عثمانیه میاننده بولنمغله ذکر وتعریفلری لزومی حس اولنمشدر .

توراقلر اقوام بربریه‌دن اولوب شکل وسیمالری واخلاق و عادتلرنجه بربرلیلره مشابهت تامه‌ده بولنورلر .

بونلر مسکون وغیر مسکون اولمق

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اوزره باشلوجه ایکی فرقه اولوب لسانلری طوماشق تعبیر اولنان برنوع وحشی لساندر وکندیلرینه ایموشار اسمی ویرلشدر .

لونلری بیاض وجزئی اسمر بوی وبوسلری واندامل ری وتناسب اعضالری یولنده در کاملاً دین مبین اسلام ایله متدین اولدقلری جهتله بو جهتلرجه نفوذ تامه صاحبی الان شیخ سینوسی یه فوق العاده رعایت وحرمتده بولنورلر .

نهب وغارات ه انهماکلری زیاده اولوب مملکتلرینه اجنبی اشخاصك دخولنی اصلا ایستمزلر وسودان ایله بحر سفید آراسنه سیر وسفر ایدن کاربان تجاریه یه تسلطلری وقوعبولور ایسه ده علی الاکثر آلدقلری هدایا ورسوم جزئیه مقابلنده قوافل تجاریه نك سلامتنی تأمین ایدرلر .

توخت . — قسطمونی ولایت وکنغری سنجاق وقضاسنده مرکز ناحیه بیوك قریه اولوب ناحیه سی ٤٨ قریه واون بیك نفوسدن عبارتدر .

تورتوم . — ارضروم ولایت وسنجاغنه تابع برقضادر .

شمالاً روسیه حدودی وجهات سائره دن پاسین اووه ، اسپیر ، کسکین قضالریله محدوددر .

اراضیسی اسمنه منسوب اولان تورتوم چایله اروا اولنور طاغلری اورمانلری ایجه اهمیتلیدر . ١٤ ناحیه ١٥٧ قریه و ٨٢٩٩ نفوسی جامعدر .

مرکز اداره سی حدوده ١١ وارضرومه ٥٠ کیلو متره قدر اوزاقلقده کائن نخاع قصبه سیدر .

داخل قضاده آلتمشی اسلام اولمق اوزره ٦١ مکتب ١٣ جامع ٧ کلیسا ٤١ چشمه ١٣٤ دکرمن واردر .

محصولاتی حبوبات متنوعه ایله میوه ومعمولاتی قالیچه وسجاده وتوزلق کبی شیلردن عبارتدر .

توزر . — تونسده شط الجرید ساحلنده برقریه در . پورتقالی غایت ایری وخرماسی کثیردر .

توقاد . — سیواس ولایتنده سنجاق مرکزی برقصبه اولوب یشیل ایرمق توابعندن طوزانلی چایی اوزرنده وسیواس جاده سنده واقعدر . هواسی لطیف نفوسی کثیر (٤٠٠٠٠) چارشیسی وابنیه لری منتظم وخراب بر حالده اولان قلعه سی آثار عتیقه دندر .

باقرجیلق صنعتی توقادده پك ترقی ایتمشدر خام باقر ارغنی معدنندن کتوریله رك بوراده کی قلمخانه بالاذابه اوانی نحاسیه اعمال ایدیلور .

توقادك اسکی اسمی (قومانا پونتیقا وبریسا) در .

توقادسنجاغی . — سیواس ولایتنی وجوده کتورن الویه دن بریسی اولوب طربزون ولایتنه تابع جانیك وسیواس وقره حصار ویوزغاد واماسیه سنجاقلریله محدوددر .

اراضیسی یشیل ایرمق حوضه سی اولوب مذکور ایرمغك طوزانلی وکلکیت

وچکریك قوللریله اروا واسقا اولنمقده در .

مزروعاتی بولنده ومیوه سی چوق ومتنوعدر صنایعده مستعمل نباتلونیه دن جهری وکوك بویا ایله توتون خشخاش آفیون ثعلب کتویر بیوك بر تجارت تشکیل ایدر باقر اوانی اعمالاتی ومنسوجات قطنیه وایپکدن معمول چارشاف وحمام طاقملری وکوملکلك بزلر ایله کلیم خالی سجاده وکمش تلدن معمول باستون واسلحه کبی معمولات پك ایلرویه کتورلمشدر .

تقسیماتی : توقاد ، اربعه زیله ، نیکسار نامیله درت قضایه منقسم اولوب مجموعنده التیوزی متجاوز قرا ایله ٤٥ ناحیه واردر .

صورت تقسیماتی بروجه زیردر :

توقاد قضاسی

نواحی	قرا	
تورحال	١٣	
قاز آباد	٢١	
دیمورطه	١٥	
امور سعید	١٠	
نجیب	١٠	
قره دوکسه	١١	
الموص کبیر	١١	
مکرز	١٣	
اتره ایفه	١٤	
برزی	١١	
قریل	٢١	
چفتلك	٢٠	
اسیلوص	١٥	
اکدیر	١٩	
چارداق	١٧	
کاور	١٦	٢٣٧
نیکسار قضاسی		
اسکدیر	١٤	
قیوجق	١٤	
اداره	١٣	
قیو اغزی	١٠	
اولو آلاکی	٨	
لادیك	٨	
سکدون	٧	
باش چفتلك	٥	
ارغوسلی	٤	٨٣
زیله قضاسی		
حاجی	١٧	
اوچکوی	١٥	
مشار	٢٠	
کوسترلك	١١	
اکدر	١٠	
دیکمه سکود	١٠	
قاضی شهری	١٠	
قوات	١٣	
سکود اوزی	١٢	
صوقیلر	١٥	
ایجر	٩	
فرانقلیسا	١٨	
سلیس	١٥	١١٢
اربعه قضاسی		
قره آغاج	٢٨	
دره لی	٢٣	

ايرك	٣٩	
صوتسه	١٦	
الاخيان	١٧	
سيلو	١٩	
ذركدى	١٣	١٥٥
		٦٣٧

تونس .— آفريقاى عثمانيدن تونس بكلكنك مركزادارهسى اولوب آفريقاى شمالينك شمالنده واقع تونس كور فزينه بر بوغازجق ايله متصل اولان طوزلو ومحيط دائرهسى ١٨ كيلومتره وعمق وسطيسى ٢ متره اولان بر كولجكك ساحل غربيسنده و ٤٨ً ٦َ ٣٦ْ عرض شمالى ايله ٥٢ً ٥َ ٧ْ طول شرقيدهواقعدر .

شهرك منظرهسى خارجدن پك لطيف ايسهده ايچرو طرفلرى طار سوقاقلر وپنجرهلرى داخله طوغرى خانهلرسببيله پكده منتظم برحالده دكلدر .

درون شهرده مصنع ومزين جوامع شريفه مدرسهلر وخارج بلدهده والى يه مخصوص قصور و سرايلر وچارشو وبازار محللرى واردر .

ذكر اولنان طوزلو كولك كورفزه اتصال ايتديكى موقعده شهرك اسكلهسى اولان غولت (خلق الواد) قصبهسى بولنيور .

تونسك اطرافى ايكى قات عتيق سور ايله محاط اولوب قصبه نامندهبرده اسكى قلعهسى واردر .

تونسده اعلا فس وحصير وايپك منسوجاتى ايله احرام وبطاليه كبى منسوجات اعمال اولنور .

سكنهسى ٣٥ بيكى ملل سائرهاولهرق يوز اوتوز بيك نفوسدن زيادهجهدر .

تونسك شمال شرقيسنده وساحل بحرده قديم قرتاجه شهرى خرابهسى واردر .

بوراسى وقتيله بر حكومت قويه ومنتظمهنك مركزى ايدى .

تونس امارتى : بلاد بربريه دينلان افريقاى شماليده وقابس كورفزيله جزاير مملكتى وبحر سفيد ايله طرابلس غرب ولايتى آراسنده واقع بر خطهٔ مشهوره اولوب قديماً افريقه دينلان ولايتك برقسم مهمندن عبارتدر .

اوروپانك تماماً قرشوسنده وتخميناً اوتوز قرق كيلو متره قدر مسافهده اولوب مالطه ايله افريقاى شمالينك نقطهٔ منتهاسى اولان بون و بياض برون آراسندهكى مسافهٔ بحريهنك آزلغى سببيله مسافهٔ مزبوره بر بوغازه تشبيه اولنوركه مذكور بوغاز اق دكزك بحر رومى وبحر افرنجى ناميله ياد اولنان حوض شرقيسى ايله حوض غربيسنى تفريق وافراز ايتمشدر .

اشبو بوغازالسنهٔ جغرافيونده مالطه قنالى ناميله زبانزددر .

مغرب اقصادن بدأ ايله بربرستانك قسم غربيسنى فروغ وشعباتيله طولدرمش اولان اطلاس طاغلرى تونس قطعهسنى دخى بر طاقم قوللريله ستر واملا ايدرك افريقا قطعهسنك منتهاى شماليسنى ارائه ايدن رأس ابيضده نهايت بولور .

انهار موجودهدن يالكز مجرد نهرى مشهور اولوب اطلس طاغلرى اراسنده جريان ايدن اوفاق تفك صولر دائمى الجريان دكلدرلر .

تونس بروجه آتى ٢٠ قضايه منقسمدر .

(٩)	سوسه
(١٠)	جريد
(١١)	جربه
(١٢)	طارزيسى
(١٣)	طبرسوق
(١٤)	طبرغه
(١٥)	غماروز
(١٦)	قيروان
(١٧)	كركنه
(١٨)	قليبيار
(١٩)	مسكنه
(٢٠)	مهديه

تونه .— مصر سفلاده وپورت سعيد قصبهسنك بر ساعت قدر جنوب غربيسنده كوچوك براطهدر .

تيارهٔ .— آيدين ولايتندهكى اقحصار قصبهسنك اسكى اسميدر .

اقحصار كلمهسنه نظر اولنه .

تيانه .— قونيه ولايتنده نيكده سنجاغنده و نيكدهنك يقيننده بر قصبهٔ قديمه اولوب حكيم مشهور ابولونيوسك مسقط رأسيدر .

اليوم كليسا حصارى نام قصبه تيانهنك محلندهدر .

تيماء .— جزيرة العربدن شام حدودنده بتوك مضافاتندن برحصنك اسميدركه حواليسنده برچوق نخلستان وطاتلى صو منبعلرى واردر .

تهامه .— جزيرة العربك غرب ساحلى بوينجه امتداد ايدن وجبل سرا دنيلان سلسلهٔ مرتفعه ايله بحر احمر بيننده اولان اراضىٔ مخطه ومستويهيه ويريلان اسمدر .

تهامه اراضيسى اوچ قسمدر :

برنجى قسم يعنى شمال جهتى حجاز جبل سراسنه محاذى اولانيدركه اوكا تهامهٔ حجاز ديرلر .

ايكنجى قسم يعنى وسط جهتى كه جبلى عسيره محاذيدر بوكاده تهامهٔ عسير دينور اوچنجى قسم كه يمن جبل سراسنه محاذى در بوكاده تهامهٔ يمن اطلاق اولنور .

تهامهنك هواسى سمت جباليه نظراً اغير ووجعدر .

حاصلاتى مصرو بوكرلجه ايله دوره دنيلان عرب داريسيدركه عربان بوندن ياپيلان اكمك ايله تعيش ايدوب صاپلرينى حيواناته يدرمكدهدرلر .

دورهنك بياض وقرمزى وصارى اولهرق اوچ قسمى واردر .

بياض قسمى دخى ايكى جنسدر .

برجنسنك يغمورلر ياغديغى حالده برقاچكره زمان احتصادى اولور .

تیر . — صور کلمه‌سنه نظر اولنه .

تیره . — آیدین ولایتنك ازمیر لواسنه ملحق تیره قضاسنك مرکز اداره‌سی اولوب ازمیرك جنوب شرقیسنده وطوربالی قریه‌سنده آیدین خطندن آیریلان تیمور یول خطنك بریجق ساعت قدر اوزاغنده وسطح بحردن ۱۰۰ متره‌قدر مرتفع برموقعده ۳۸ درجه ٤ دقیقه عرض شمالیده و ۲۵ درجه ۲۰ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

قصبه‌نك نفوس موجوده‌سی سکز بیکی ذکور ویدی بیك طقوز یوز اون بشی اناث اولمق اوزره جمعاً ۱۵۹۲۳ واماکن مختلفه‌سی ۳۸۰۳ مقدارنده‌در.

قصبه‌قدیم ایسه‌ده‌معلومات تاریخیه‌سی مفقوددر .

آیجق تیمور یولنك عساکرینك اغتصاب ایتدکاری اموالی تیره‌ده صاقلادقلری وسلطان محمد خان اولك عاصی حنیده معاونت ایدن قرمان اوغلنی تأدیب ایچون بوشهردن کچدیکی محققدر .

درون قصبه‌ده ٤٨ جامع ٤٩ مسجد ۲۵ مدرسه وبری طریق شاذلیه‌یه مخصوص اولمق اوزره سکز درکاه ۲ قرغولخانه ۳ غازینو ٤ کره‌میدخانه ۵۵ میخانه ۲۵ منسوجات مختلفه کارخانه‌سی ۷ دباغخانه ۱ صابونخانه ٤۹ دکرمن ۲۵ عرصه ۵ حمام ۲ پاموق فابریقه‌سی ۳ لوقانطه ۲۵ فرون ۱۱ خان ٦۵ قهوه‌خانه ۱٦۰ مغازه ۱۰۷۵ دکان ۳ روم ۲ ارمنی کلیساسی ایکیسی روم اولمق اوزره ۲۰ مکتب موجوددر .

قضاسی : شمالاً بایندر واودمش، جنوباً آیدین قضالری غرباً ایا ثلوغ وطوربالی ناحیه‌لریله محاطدر .

قضاء مزبور ۸٤ قریه و ۳۳٦۵۷ نفوسی محتویدر .

قضانك مساحهٔ سطحیه‌سی ۱۰۹۷ کیلومتره اولوب بونك ٤۷۰ کیلومتره‌سی اراضیٔ مزروعه‌یی ۸۰ کیلومتره‌سی قابل زراعت اولدیغی حالده متروك اراضی‌یی ۷۵ کیلومتره‌سی اورمانلق اراضی ومتباقیسی ٤۷۲ کیلومتره محل غیر قابل زراعت اراضی‌یی تشکیل ایدر.

محصولاتی قوری اوزوم حنطه شعیر وپالاموط ایله خشخاشدن عبارتدر .

قضانك مشتملاتی بروجه آتیدر .

عدد	
٤۹	جامعشریف
۱۱۲	مساجد
۲۷	مدارس
۸	درکاه
۲	قره‌غول
۱۰	کره‌میدخانه
۵۵	میخانه
۲۵	دستکاه
۱۰٤	دکرمن
۷	یاغخانه
۱	صابون خانه
٦۵	عرصه

۲۷	قوله
۳	لوقانطه
۵۸	اوطه
۲۸	فرون
۱۵	خان
۹۰	قهوه خانه
۱٦۰	مغازه
۱۱۰۰	دکان
۸۵٤۸	خانه
۵۳	مکاتب اسلامیه
۲	روم مکتبی
۳	روم کلیساسی
۲	حورا
۱۲	تربه
۲	کتبخانه
۲	خسته‌خانه

تیره‌بولی . — طربزون ولایت سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب طربزونك (   ) کیلومتره‌قدراوزاغنده‌وساحل بحرسیاهده ۳٦ درجه ۲۵ طول شرقیده و٤۱ درجه عرض شمالیده واقعدر-قصبه‌نك خانه‌لری برتپه اوزرینه بنا اولنمغله قارشودن قات قات کورینشی پك لطیف برمنظره تشکیل ایتمشدر .

مذکور تپه الیوم خرابه‌سی موجود اولان سن ژان موقعی سببیله سن‌ژان دیه شهرت بولمشدر .

قصبه مؤسسی بولندیغی تپه‌نك اشکال طبیعیه‌سنه نظراً اوچ قسم اعتبار اولنورکه تیره‌بولی نامنك بوندن نشئت ایلدیکی اوچ شهر معناسنی مفید اولدیغی وارد خطردر .

اقسام طبیعیهٔ مذکوره سواحلی دخی برطاقم قویلره تفریق وتقسیم ایتمشدر .

برنجی یعنی قسم شرقی قلعه دیی نامیله معلوم اوله‌رق واپورلرله حجمی بیوك سفائینك سیرلنمسنه مخصوص مکمل برقوی تشکیل ایدر .

ایکنجی قسم کوا . ایکی کوچك لیمانجق وجوده کتورمشدر که بوراده قایقلر وکوچك یلکن کمیلری اقامت ایلر قسم غربی ده دخی مراکب بحریه‌نك اقامتنه مخصوص کزنتیلر موجوددر.

قصبه‌نك اقسام ثلثهٔ طبیعیه‌نك یکدیکرندن مرتفع صورتده بولنمسی اقلیمنك اختلافنی موجب اوله‌جغندن سکنه‌سی یازین الك شدتلی زمانلرنده دخی یایلاق وصیفیه‌یه کیتمك کلفتندن وارته قیلمقده‌در .

تیره بولینك سکنه‌سی بشبیك آلتیوزی اسلام اولمق اوزره سکز بیك نفوسه بالغ اولور .

درون قصبه‌ده سکز جامع ایکی روم کلیساسی بیك آلتیوز خانه اوچیوز اللی دکان ایکی خان اونبش فرون بر حمام سکز دکرمن برعسکری دپوسی برقشله وسائره واردر .

تیره‌بولی اسکله‌سنه ادارهٔ مخصوصه ایله لوید قومپانیه‌سی وانکلتره وفرانسه سفاین بحریه‌سی اوغرامقده‌در. تیره‌بولی لیمانی واسطه‌سیله وقوعبولان ادخالات

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

واخراجاتك مقداری بروجه آتی جدوللرده ارائه اولنمشدر .

اخراجات

	فندق کیلوغرام	جویز کیلوغرام	پرنج کیلوغرام	قیون جلودی عدد	کچی دریسی عدد	بالق یاغی کیلوغرام	سائره
انکلتره	٤٨٣٩٦	»					
اوستریا	٣٣٤٢٧٦	٢٠٠٠٠	»	١٣٦٧٠	٣٦٧٨٠		٢٥٠٠٠
درسعادت	٦٩٠٠٠	٤٧٠٠٠	٢٥٠٠٠٠	»	»	»	»
مصر	٨٥٩٨٧	»	»	»	»	»	»
فرانسه	٢١١٠٠٠	»	»	»	٤٠٠٠	»	»
یونان	٣٦٧٨١	١٥٠٠٠	»	»	»	٧٩٠٠	»
رومانیا	١٥٠٠٠٠	٨٠٠٠	»	»	»	١٨٤٤٠	٥١٣٠
روسیه	١،٥٠٠٥٦٠	»	»	٦٠٠٠	»	»	٧٥٠٠
ازمیر	١٤٣٩٠	٣٠٠٠٠	١٢٦٣٩٠	»	٣٠٠٠	»	»
طربزون	»	»	»	٥٠٠٠٠	»	»	«
یکون	٣٠٥٩٣٩٠	١٢٠٠٠٠	٤٢١٣٩٠	٦٠٠٠	٧٠٠٠	٤٠١٠	٧٦٥١٠

ادخالاتی

	سائره بالیه	طوز کیلو	پترول صندق	اسپرطو فوچی	توتون	دری کیلو	چوال عدد	اون طوبره	تیمور کیلوغرام	مالیفوطره بالیه
انکلتره‌دن	٥٠	»	»	»	»	»	١٢٠٠٠	»	»	»
درسعادت	١٥٠	٣٥٠٠٠	»	»	»	»	٢٥٠٠٠	»	»	»
فرانسه	»	»	»	»	»	»	١٢٠٠٠	»	»	»
کیره‌سون	٦٠	»	»	٥٠	»	»	١٠٠٠٠	»	»	»
رومانیا	»	»	»	»	»	٣٥٠٠٠	»	٨٧٥	»	»
روسیه	١٠٠	»	٦٨٠٠	»	»	٥٠٠٠٠	»	١٩٥٠٠	»	»
صامسول	»	»	»	»	١١٩	»	»	١٥٠٠	»	»
طربزون	٢٠٠	»	»	٣٠٠	»	»	١٥٠٠٠	»	١٠٠٠٠٠	٥٦٤
یکون	٥٦٠	٣٥٠٠٠٠	٦٨٠٠	٣٥٠	١١٩	٨٥٠٠٠	٧٤٨٠٠	٢١٨٧٥	١٠٠٠٠٠	٦١٧

قضاسی: بحرسیاه وکورله وکیره‌سون وسیواسه تابع قره حصار قضالری وکمش‌خانه لواسیله محاط ومحدوددر . نفوس موجوده‌سی ٣٥ بیکی اسلام اوله‌رق ٤١ بیك کشی‌یه بالغدر . قضا ١٢ قریه‌دن مرکب ومتشکلدر .

قضانك هواسی لطیف ومعتدل اولوب درجهٔ حرارت یکرمی سکز درجه‌یی تجاوز ایتمز وقیشین دخی + ٣ درجه‌دن اشاغی تنزل ایلمز الحاصل اثنای صیفده وسطی اوله‌رق + ٢٢ : ٢٠ واثنای شتاده + ٥ : + ٧ درجه‌دره .

داخل قضاده معادن‌چوقدر هله ومنغانز وقورشون وکمش معدنلری طمارلره منفعتلیدر .

وموجود اوچ عدد میاه معدنیه‌نك ترکیبات کیمیویه‌لرینه نظراً صویی درجه‌سنده اعتبار اولنمقده‌در .

قضانك اورمانلری کنیش واغاجلرك جنسلری فندق جویز جام قاین وسائره‌دن عبارتدر قضاده جاری انهارك باشلوجه کلیوره وباغلی دره ایله قارشو دره اولوب اور مانلردن کسیلان اشجاری ساحله قدر نقل وایصال ایتمکده‌درلر .

علی‌العموم قضاده مکاتب ومدارس اوله‌رق سکز قدر مؤسسات علمیه موجود اولوب بونلرده سکز یوز اون نفر طلبه ویکرمی‌بش خواجه‌واردر .

بوندن ماعدا ٨٠ جامع بر درکاه ٨٢٠٠ خانه ٣٠٠٠٠ ترلا ١٠٠ اورمان ٣٥٠ مغازه ١٢ خان ١٢٥ دکرمن موجوددر .

حاصلات قضا فندق جویز پرنج فصولیه راقی شراب قوقوروز میوه کچی دریسی کراسته‌دن عبارتدر .

توتون محصولی دخی بولنده‌در .

تیمورجی . — آیدین ولایتنده مغنیسا سنجاغنه ملحق تیمورجی قضاسنك مرکز اداره‌سی اولان بر قصبه اولوب همنامی اولان تیمورجی چایی اوزرنده وسطح بحردن (٨٩٠) متره مرتفع بر محلده ٣٩ درجه ٣١ دقیقه عرض شمالی و ٢٦ دقیقه طول شرقیده واقعدر .

درون قصبه‌ده اون درت مسجد اون ایکی جامع‌شریف ایکی رفاعی بر مولوی درکاهی اون اوچ دباغخانه ایکی یاغخانه اون یدی دکرمن قرق‌اوچ عرصه اوچ حمام بش قوله اوچ فرون بر خان سکز قهوه بش مغازه یوز قرق بش دکان بیك ایکی یوز یتمش بش خانه یکرمی بش چشمه وسبیل یکرمی یدی اسلام مکتبی اوچ تربه موجوددر .

قصبه‌ده اوچ بیك التیوز قرق بر ذکور واوچ بیك درت‌یوز طقسان سکز اناث اوله‌رق جمعاً ٧١٣٩ نفوسی واردر .

قضاسی : لوانك سمت شمالیسنده وخداوندکار ولایتی حدودنده واقع اولوب شرقاً قوله قضاسنك سلندی ناحیه‌سی جنوباً بورلو ناحیه سی غرباً کوردوس قضاسیله محاطدر .

اراضیسی تیمورجی طاغلرندن نبعان ایدن تیمورجی صویی قضایی شمالدن جنوبه طوغری شق واروا ایدرك کذیر ایرمغنه منصب اولور .

قضانك وسعتی تربیعاً ٩٠٢ کیلومتره اولوب بونك ١٣٠ کیلو متره‌سی اراضیٔ مزروعه یتمش کیلو متره‌سی قابل زراعت التیوز قرق التی متروسی غیر قابل زرع اللی التی کیلو متروسی اورمانلقدر .

نفوس مشتمله سی ۲۳۷۷۹ و بو مقدارك ۹۸ دن غیریسی کاملاً مسلمدر. قضاء مزبور اورته پاره و قره طاش ناحیه لریله ۱۲۷ قریه دن مرکب ومتشکلدر.

داخل قضاده موجود اماکن مختلفه بروجه زیردر:

	عدد
مساجد	۵۱
جوامع	۱۰۲
درکاه	۳
مکاتب اسلامیه	۱۲۹
کره میدخانه	۱۲
غازینو	۱
خانه	۷۶۲٤
دکان	۳۶۶
مغازه	۵
قهوه	۱۵
خان	۲
فرون	٤
مسافر اوطه سی	۲٤
حمام	۳
عرصه	۹

تیمورجی چایی. — کذیس نهری توابعندن اولوب تیمورجی طاغلرندن نبعان ایدرك کدیز ایرمغنه منصب اولور.

تیمورجی طاغلری. — اناطولیده طوروس سلسله سی شعباتندن اولوب آیدین ولایتنده صاروخان سنجاغنك شرق شمالیسنده واقع ومذکور سنجاق اراضیسنی عارضه لندران بر قسم جبالیدر.

تیمورحصار. — سلانیك ولایتنده سیروز سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب سیروز شهرینك غرب شمالیسنده ودرت ساعت قدر اوزاغنده واقعدر.

قصبه اون محله یه منقسم ۳۳۶۶ نفوسی شاملدر.

درون قصبه ده یدیوز یکرمی بر خانه ایکی یوز طقسان درت دکان آلتی جامع شریف بر درکاه درت مدرسه اوچی مسلم و ایکیسی غیر مسلم اولمق اوزره بش مکتب بر کلیسا و عدلیه وملکیه دائره لریله تلغرافخانه موجوددر.

قضایی لوانك وسطنده و ملاك، سیروز پتریچ، نوره قوب قضالری آراسنده واقع اولوب استرومه قره صو نام نهر وتوابعی ایله اسقا اولنمقده. درکه نهر مذکور بوتقووه کولنی داخل قضاده تشکیل ایدر.

اراضیسی طاغلقدر ردوب سلسله سی شعباتندن اولان بلش بلقانی قضا داخلنی ستر و املا ایلرزکه اوزرنده ایکی بیك متره قدر مرتفع تپه لر واردر.

قضانك محصولاتی بغدای اربه چاودار علف آفیون داری مصر پاموق پرنج سیسام کتان و سائره در.

اهالینك بر قسمی رنجبر و زراع وقسم دیکری باغجیلق ایله متعیش

اولوب ایکیجیلك دخی خیلوجه مترقیدر.

قضانك اسپانووه وقورشووه قریه لرنده خرستیانلره مخصوص بنا بر کشاد اولنور داخل قضاده امراض جلدیه یه نافع ایکی عدد ایلیجه اولوب حاصلاتی معارف صندیغنه عائددر.

تیمور حصار قضاسنك ۸۰ قدر قریه سی اولوب قرای مزبوره نك اسملریله مقدار سکنه و خانه لری بروجه آتی جدولده ارائه اولنمشدر:

اسامی قرا	نفوس موجوده	مساکن موجود
لاطوری	۲۸۹	۲۹
اسپاتووه	۱۰۸۷	۲۰۱
براقلی	۵۸۵	۱۱۳
کبریه	٤٦۰	۸۷
قوملی	۷۰٦	۱۳۷
قابوط	۱٤۳	۲۹
صوباق	۱۰۸۹	۳۱۵
ایقانلی	۲۳٤	۵۷
کوجنلی	۲۱۹	۵۰
بیوك اورن	٦۰	۱۵
کوچك «	۱۰۹	۳٦
موسی چالی	۱۸۸	۳۷
موطقلی	۱۸۵	٤٦
حرق	۸۲	۲۵
محمودلی	۲۱۰	۱۰۲
جفتلك	۹۲	۲۵
جفتلیجك	۲٤۰	٤۸
پولوه	۱۱۲	۱۹
رادووه	۳٤۲	۵۲
تکرمان	٤۳۹	۹۳
لشینجه	۲۵۸	٤۵
چرویشته	۵۵۳	۱۰۰
قورشووه	۲۲٤۸	۲۸٤
قرچووه	۹۲٦	۱۹۰
چودارلی	۱۸۲	۳۱
قرطاش	۲٤۱	٤۲
عمرلی	۱۳۵	۲۰
اللزلی	۱۵۷	۲٤
چنکه	۱۵٤	۳٤
بیوك محله	۱۸٦	۳۲
ردیل	۱٤۹	۳۸
دیراغوطه جفتلکی	۷۷	۲۳
اسکیجی قریه سی	۲۵۷	٤۵
رانقوفجه جفتلکی	۳٤٤	۷۲
طرتقه	۷۰	۲۲
ایوارتقو	۵۳	۱٤
حواجه	۱۰۵	۲٤
سنکل قریه سی	۱۲۵۹	۲۵۳
لنوه	۹۰۳	۲۲۲
بیریجه	۸۱	۱۹
یانووه	۱۸۲	۵٦
پترووه	۱۱٦٤	۲۳۲
غولشوه	٦٦۳	۱۹۵
بلوه	۵٦۰	۱۱۳
راسته	۲۹۰	۷٦
پربن	۷۲۱	۱۳٤
اسپانچه بالا	۱۷٤	٦۵
قواچوه	۳٤۰	۸۵
چرشینجه	۳۲۷	۷۹

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قاشيته	١٣٩	٣٠
لوپوه	٤١	١٤
قاطونجه	١٣٣	٤٠
ايورانيه	٢٧٢	٨١
قورميدووه	١٢٦	٣٣
يكى چفتلك	٤٣	٩
مارقوستنه	٣٧٧	٦٦
مارينوله	٣٩	١٢
اسپانجۀ زير	٣١٨	٥٩
قولله چفتلكى	١٠٥	٢١
وترنه قريه سى	١٨٤٣	٤٢٤
كشيشلك	٢٠٣	٤٤
حاجى بكلك	٤٣١	٩٧
رامنه	٣٧٢	٨٤
دربند چفتلكى	١٢٣	٢٨
ميشه لى	٣٥٠	٨٣
مانديره جك	٩١	٢٨
جعفرلى	٤٦	١٦
ليوس	٢٠٤	٤٧
طودوريج	٣١٨	٨٣
پروى بالا	٢٧٣٢	٥٥٩
« زير	١٦٣١	٣٥٩
كسيجى چفتلكى	٢١٩	٣٤
ماطينجه قريه سى	١٦٠٥	٣١٣
شوغووه	١٢٥٩	٢٥٥
غلانوفجه	٢٠٧	٤١
پالمس	١٠٠٦	٢٠٧
سته پنكه	٧٦٠	١٦٥
طوپالتق اشاغى	٣٨٢	٩١
« دره	٤٠٢	١٠٣
« اورطه	٤٨٨	١٢٢

تيموريجه .ـ يانيه ولايتنده برات سنجاغنه مربوط قضا مركزى اولوب مركز ولايت اولان يانيه نك قرق ساعت اوزاغنده و لوا مركزينك طقوز ساعت قدر بعد مسافه سنده واقعدر .

موقعى درسعادت مبداء طولنه نظراً ٩ درجه ٥١ دقيقه طول غربيده و ٤٠ درجه ٤١ دقيقه عرض شماليده وسطح بحردن ايكيبيك درتيوز اون اوچ متره مرتفع بر محلده در .

سكنه سى ارنود جنسنه منسوب اوله رق (٤٠٠٠) نفوسدن عبارتدر .

قضاسى : مناستر ولايتى ، برات ، اسقراپار ، كوريجه قضالريله محاط ومحدوددر .

قضايه تيموريجه نامنك تسميه سى اسقراپار قضاسيله اراسنده بولنان وايكيبيك متره قدر مرتفع بولنان تيمور طاغنه نسبتله در سكنه سى ارنودلردر .

قضا اراضيسى پكده قابل استفاده دكلدر انهار وجبالى دخى شايان ذكر درجه ده اولميوب عادى شيلردن عبارتدر .

داخل قضاده ٣ عتيق جامع و مسجد ٢ دركاه وخرستيانلره مخصوص برعدد كليسا واردر .

ذكر اولنان تيمور طاغى اوزرنده تيمور بابا ناميله مشتهر مظنه دن بر ذات غنودۀ بستر استراحات اولمغله مرقدى زيارتكاهدر .

قضاده حيوانات وحشيه دن قورد آيو دالكو وحيوانات اهليه دن بر خيلى مقدار باركير استر مركب قيون كچى موجوددر .

قضانك اخراجاتى اولميوب محصولاتى اولان مصر و اوزوم و حنطه و شعير انجق محلنى اداره ايده جك درجه ده در ادخالاتى صابون شكر قهوه غاز كبى احتياجات عموميه دن اولان مواده منحصردر .

حرف الجيم

جابيه .ـ سوريه ده حورانك جهت شماليسنده بر قريه در كه خليفۀ ثانى جناب عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى خطبۀ مشهوره سنى بوراده ايراد ايتمشلردى .

جات .ـ صورت تلفظى غات در قدسدن اون ميل قدر بعيد بر شهر قديم اولوب مشهور جالوتك مسقط رأسى ايدى .

جار .ـ حجاز ولايتنده وبحر احمر ساحلنده (بدر حنين) ك غربنده وينبع البحرك جنوبنده بر اسكله اولوب وقت سعادتده ودها صكره لرى مدينۀ منوره نك وبو ساحلك ايشلك بر اسكله سى ايدى . اقطار هنديه وممالك بعيدۀ سائره دن برچوق سفاين تجاريه اولدقجه محافظه لى اولان ليماننده اقامت ايدرلردى .

قارشوسنده كائن كوچوك بر اطه ده شهرك بر قسمى مؤسس ايدى . اليوم خريطه لرده خرابۀ جارديه مشهود ومحرر اولان محلدر .

مشاهير اسلامدن جارى ديه مشتهر اولان برچوق ذوات بو شهره منسوبدر .

جاسان .ـ مصر قديمك مقدما بنى اسرائيل ايله مسكون اولان قسمنه ويريلان اسمدر .

جاسك .ـ بصره كورفزى مدخلى قربنده وهرمز بوغازى يقيننده بر جزيرۀ مشهوره در .

جاسم .ـ سوريه ده شام شريفك سمت جنوبيسنده بر قريه اولوب حوران سنجاغنده ١٤ قريه لى بر ناحيه در . شاعر شهير تشعار ابو تمام حبيبك مسقط رأسيدر .

جانب شهر .ـ اطنه ولايت وسنجاغنده مركزه تابع بر ناحيه اولوب زراعتى يولنده واهاليسى زراع ورنجبردر .

جانيك .ـ طرابزون ولايتنك منقسم اولديغى الويه دن

بريسى اولوب ولايتك غرب قسمندن متشكل در .

حدودى : شمالاً بحر سياه شرقاً طرابزون سنجاغى غرباً قسطمونى ولايتنك لواسى جنوباً سيواس ولايتيله محاطدر.

لوانك سواحل جهتى رطوبتلى وصتمه توليدينه مستعد ايسه‌ده ايچرو طرفلرى نقاط مرتفعه‌سنده غايت صاغلام برهوا حكمفرمادر .

بوجهتلرده يازين حرارتى لطيف ايسه‌ده قيشك صغوقى برازشد تليجه‌در.

سنجاغك طاغلرى اورمانلرله مستور و اورمانلرى باشلوجه چام ميشه و سائر اغاجلرينى حاويدر .

قزل ايرمق و يشيل ايرمق كبى اناطولينك الك مهم صولريله ترمه چايى داخل لواده دكزه قارشدقارى جهتله انهار مزبوره‌نك قسم سفلالرى لوا اراضيسى جنوبدن شماله طوغرى اسقا ايلر .

لوانك الك مهم حاصلاتى توتوندر . صامسون و بافره‌نك غايت كوزل قوقولى توتونلرى جهانك هر جهتنده مقبول ومعتبر در .

جانيك سنجاغنده ١٨٨٩ سنه‌سى توتون حاصلاتى ٦٥٠ بيك بطمانه بالغ اولمشدر . بوندن ماعدا ذخيره دخى آز مقدارده دكلدر .

مركز لوا اولان صامسون جهتى مستثنا اولمق اوزره ولايتك قسم ساحليسى على الخصوص شرق قسمنى تشكيل ايدن چارشمبه وترمه قضالرى غايت واسع چايرلرى وكوزل مرعالرى و اراضىٔ مزروعه‌يى حاويدرلر ، كه بورالرده سنجاغك كثيرالعدد حيوانات ومواشيسى بسلنور .

معادندن آلتون وكموش و تيمور معدنلرى طمارلرى ازمنهٔ عتيقه‌دنبرى معلوم ايسه‌ده ايشلدلمامكده‌در .

مبداء ترقيات و تجددات عثمانيه اولان دور جليل جناب پادشاهيده ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك هر جهتنده اولديغى كبى جانيك سنجاغنده دخى مكاتب متعدده وجوده كتورلمشدر .

لواء مزبوره داره سنده ٧٤٥ معلم و ٢١١٢٩ طلبه‌يى حاوى ٧٣٥ باب مكاتب ومدارس اسلاميه موجود اولوب مصارف سنويسى ١٠٧٥٠ عثمانلى آلتونه بالغ اولمقده‌در .

روملره مخصوص ٣٦١٠ شاكرد و ١٤٧ معلمى حاوى ١٣٥ مكاتب وقتوليك و يهوديلره مخصوص برر باب مكاتب دخى واردر .

لوا مركزى اولان صامسون بلده‌سى قزل و يشيل ايرمقلر منصبلرى اراسنده واقع كرنتينك وسطنده واقع اولوب لوانك واناطوليده كائن بر قاچ ولايتك اسكله‌سيدر صامسون مادسنه نظر اولنه جانيك لواسى (٢١٤١٢٥) شى مسلمان اولمق اوزره ٣١٠٠٠٠ نفوسى مشتملدر .

لوانك مشتمل اولان قضا و نواحى ايله اراضيسنك جنس و مقدارى بروجه آتى جدول مخصوصنده ارائه اولنمشدر :

قرا	نواحى	يكون دونم	اورمان دونم	غيرقابل زراعت دونم	غيرمزروعه دونم	اراضىٔ مزروعه دونم	قضا
١١٠	قواف	٢٣٣٣٤٣٦	٢٥٧٣٠٠	٦٥٠٣٠٠	٣٠٠١٦١	٨٢٥٣٧٥	صامسون
٤٩	آلاچام	٢٤١٧٧٧٧	٥٦٠٠٠٠	٩٤٩١٦٤	٢٣٣٣٣٣	٦٦٥٣٨٠	بافرا
		١٨٨٤٤٤٤	٨٠٧٠٠	٢٢٥٤٦٦	٥٩٧٧٧٨	٩٨٠٥٠٠	چارشمبه
		٤٦٤٤٤٤	٣٨٠٠٠	١٣٢٣١٧	١٢٣٨٢٧	١٧٠٣٠٠	ترمه
١٠٤	قره‌قوش	١٨٥٤٣٣٣	٢٤١٤٧٠	١١٦٠٣٤٢	٣٤١٢٤١	٢٠٠٤٠٠	اونيه
		٤٢٧٧٧٧	١٢٧٠٠٠	٥٦٢٢	١١٤٨٤٥	١٨٠٣٠٠	فاتسه
		٩٢٩٢١٩١	١٣٠٤٤٥٠	٣٤٢٢٢٢١	١٦٢٠٩٨٥	٣٢٣٥٥٥	يكون

جانيك سنجاغنك برسنه ظرفنده كى محصولات متنوعه‌سنه مخصوص جدولدر :

		صامسون	بافره	چارشمبه	ترمه	اونيه	فاتسه
بغداى	كيله	٣٧١٦٠	٣٤٦٥٠	٢٥٤٠	١٨٣٠	٩٠٤٠	٥٣٤٠
آرپه	»	٤٥٤٢٠	٤١٧٠٠	٤٩٣١٠	٨٢٥٠	١٦٠٨٠	١١٤٨٠
مصر	»	٢٤٣٠٠	١٤٨٠٠	٢١٣٩٩٠	٣٧٩٠٠	٤٤١٠٠	٤٩٠٣٠
پرنج	قيه			١٠١٧١٠	١٠٥٧٢٧٠	٣٦٢٦٠	
كتان	»			١٧٢٩٠	٢٥٤٠٠	١٢٠٩٦٠	٦٢٢٦٠
كتان تخمى	»				٩١٥٣٠		٣٢٧٣٠
قاصوليه	»	٤٠٩٧٠		١٧٣٧٠٠	٤٨١٤٠	٢٤٣٤٤٠	١٣٠١٧٠
فندق	»			٢٣٠		٤٩٠	
اوزوم	»		٢٥٦٢٠	١١١٠		٤٠٦٨٠	
جويز	»	٤٦٦٠	١٣٠٠٠	٢٥٢٠	١٤٠	٦٧٣٤٠	
قورى اوت	»	١٦٩٩٠٠	٧٣٥٩٩٠	٢١٠٦٨٠	١٦١٥٣٠	٣٢٤٤٠	
سبزه	»	٥٢٣٣٠٠	٢٤٢٣٧٠	٥٢١١٦٠	١٩٨٢٤٠	١٠٧٦٠١٠	٩٢٧١٢٠
ميوه	»	٣٢٢٢٠	٣١٣٨٧٠	١٢٨٩٩٠	١٣٦٦٧٠	٧٣٦٣٨٠	٣٥٦٨٥٠
بال	»	٨٠٠٠	٢١٩٠٠	٤٨٥٠٠	٤٤٥٠٠	٣١٠٠٠	٨٠٠٠
زيتون	»	١٢٩٥٠					
توتون	»	١٣٧٥٠٠	١٩٥٠٠٠	٦٢٤٨٠٠			

جبا .— اهواز سمتنده بر ناحيه‌نك اسميدر .

جدارا .— موصل ولايتنك شهر زور سنجاغنده و بغداد ولايتى حدودنده سامرا قصبه‌سنك جنوب شرقيسنده و نهر دجله‌نك ساحل يميننده كائن بر قصبهٔ قديمه اولوب بر آرالق ناحيه مركزى اتخاذ قلنمشيدى .

جباع .— سوريه ده و بيروت ولايتنك صيدا لواسنده و صيدا قصبه‌سى قربنده هواسنك لطافتى ايله مشتهر بر قريه اولوب اغنياى قضانك صيفيه‌سى حكمنده‌در .

جبرين .— سوريه قطعه‌سنك جهات مختلفه‌سنده بو اسمده برقاچ قريه واردر .

جبل احد .— مدینهٔ منوره نك شمالنده واقع منفرد بر طاغك اسمیدر . احد ماده‌سنه نظر اولنه .

جبل اقرع .— سوریه و حلب ولایتلری اراسنده واقع وساحلده بر برون ایله منتهی بر طاغدر نام قدیمی قاسیوس در .

جبلان .— یمنده کثیر الاثمار و وسیع الانحا بر بلد قدیمك اسمیدر .

جبل برع .— خطهٔ یمانیه ده حدیده سنجاق و قضاسنده بر ناحیه‌در .

جبل بره کت .— بین الناس کاوور طاغی دنیلور . اطنه ولایتنك شمال شرقیسنده وهمنامی اولان لوا داخلنده بر سلسله اولوب طوروس طاغلرندن جیهان وادیسیله تفریق اولنمشدر .

جبل بره کت سنجاغی .—

اطنه ولایتی ترکیب ایدن الویهٔ خمسه‌نك بریسی اولوب همنامی اولان طاغه نسبت اولنمشدر . مرکزی اولان یارپوز قریه‌سی طاغك اوزرنده واقعدر .

بو سنجاق ولایتك شرق قسمنده اولوب جنوباً اسکندرون کورفزی وحلب ولایتی شرقاً حلب ولایتی شمالاً قوزان سنجاغی غرباً اطنه سنجاغیله محاط ومحدوددر .

اراضیسی هر نقدر واسع ایسه ده طاغلق وغایت عارضه‌لی اولمغله برابر استعداد طبیعیسی نسبتده ایشلنمامشدر .

بونکله برابر اورمانلری واسع اولوب سطحاً ٧٥ بیك هکتار وسعتنده‌درلر .

همنامی اولان جبل بره کت ایله کرد طاغی حلب ولایتندن لوانی تفریق ایتمشدر . لوانی عاصی نهری توابعندن اولان قره‌صو ایله حاموز وطموز کبی جیهان و توابعی اسقا ایدر .

حاصلات لوا براز پرنج و حبوبات ومحصولات سائره ایله عشایرك اعمال ایتدکلری نفیس کرد حالیلرینه منحصردر .

تاریخده مشهور اولان سوریه قپولری نام معبر اسکندرونك شمالنده بورناز قریه‌سی خرابه‌لری جنوبنده واقع اولوب الیوم قرانلق قپو نامیله مشهوردر .

لوانك سکنهٔ موجوده‌سی اولان (٥٥٤٥٨) نفوس اولوب منقسم اولدیغی قضالره بروجه آتی توزیع اولنمشدر :

	قضا	نواحی	نفوسی مسلم	— غیر مسلم	مقدار یکون
١	یارپوز	قایپاق، قره اکید	٣٠٢٠	٣٥٧	٣٣٧٧
٢	عثمانیه	تاجرلی، جریق، قیحیه	٧٧٦٤	٢٠٠	٨٧٦٤
٣	اصلاحیه	..	٧٣٥٥	٢٩٣	٧٦٤٨
٤	خاصه	..	٧٠٨٠	٥٩٥	٧٦٧٥
٥	بولانق	..	٨٧٤٧	٢٣١٧	١١٠٦٤
٦	پیاس	یورطه‌لق	١٣٢٠٧	٣٦٢٣	١٦٨٣٠
یکون	٦	٣	٤٧١٧٣	٧٢٨٥	٥٥٤٥٨

لوانك دسترس اولنه‌بیلان مشتملات واماکن مختلفه‌سنی حاوی جدولدر :

	خان	سبیلخانه	قهوه	فرون	چشمه	دکرمان	دکان	خانه	قلعه	قشله	کلیسا	ابتدائیه	رشدیه	جامع
یارپوز قضاسی		١	٢	٣			٢٥					١	١	١
اصلاحیه «						٣	١٥	٦٠				١		١
خاصه «					١٠	٢٢			١	١	٥			٧
بولانق «					٣		٢٧				٢	١		١
عثمانیه «	٥				٣	٧	٣٠					٢		١
پیاس «														

جبل الدخان .— خطهٔ مصریه‌ده و بادیه سمتنده مرمر اوجاقلریله مشهور بر طاغك اسمیدر .

جبل دروز .— سوریه ولایتنده حوران سنجاغنی تشکیل ایدن قضالردن بری اولوب سنجاغك جهت شرقیسنده واقع وقبائل درزیه وعشایر سائره‌نك جولانکاهیدر .

اراضیسی کرچه منبت و محصولدار ایسه‌ده سکنه‌سی امر زراعته چندان رغبت کوسترمامکده وحال بدویتلری مقتضای سیار برحالده یشامقده‌درلر .

جبل الدوب .— جبل لبنان شعباتندن اولوب تیر قصبه‌سی جوارنده جبل مزبوردن انفصال وتفرق ایدرك ارض فلسطینه داخل اولور .

جبل ریمه .— یمن ولایتنك حدیده سنجاغنده بر قضا اولوب جبل سرا مائلهٔ غربیه‌سنده

واقع وباجل وحدیده وذمار واب‌وبریم و آنس قضالریله محاطدر .

اراضیسی مزروع ومنبت اولوب کثیرالمقدار قهوه بغدای داری آرپه چوید سیسام پاموق حاصل اولور .

جبل السماق .— جبل موسانك اسم دیکریدر . موسی کلمه‌سنه نظر اولنه .

جبل سمعان .— حلب ولایتنده مرکز سنجاغنه ملحق برقضا اولوب هر جهتدن نفس حلب ایله جوار قراسندن مرکب اولان حلب قضاسنی محیط اولمق اوزره شمالاً کلیس شرقاً الباب جنوباً مذکور قضا ایله ادلیب غرباً حارم قضالریله محدوددر .

بوقضا مقدما حلب قضاسنه ملحق برناحیه صورتنده اداره اولنور ایکن برقاچ سنه اول قضایه تحویل قلنمشدر .

مرکز اداره‌سی حلبه یدی ساعت بعد ومسافه‌ده واقع دراة عزه قریه‌سیدر .

بونك شمالنده سمعان قلعه‌سنك خرابه‌سی بولنور .

اراضیسی طاغلق وقسماً اووه اولمق اوزره منبت ومحصولدار وحلبدن کچن قویق نهرینك نام قدیمی شالوسی اولوب قویق نامنده برترکمانه نسبتله قویق تسمیه قلنمشدر .

قضا یوز یتمش قریه وبر ناحیه‌دن مرکب ومتشکل اولوب ٢٩٦٣٠ نفوسی حاویدر .

نفوس مزبوره‌نك قومیت جهتیله مقداری بروجه آتیدر .

	نفوس
سوریه‌لی عرب	١٥٠٠٠
ترك	١٠٥٠٠
کرد	٤٠٠٠
خرستیان	١٣٠
یکون	٢٩٦٣٠

زراعت حاصلاتی

قضانك اراضیسی درجهٔ اولاده منبت اولوب بغدای آرپه سیسام مصر داری مرجمك بورجاق توتون غایت برکتلی صورتده یتشیور .

حاصلاتك قسم کلیسی خارجه دخی اخراج اولنور .

قضاء مزبورك مقدار محصولی بروجه آتی جدول مخصوصنده تحریر اولنمشدر .

	کیله
بغدای	٢٦٠٠٠٠
آرپه	١٦٠٠٠٠
مصر	٤٥٠٠
یولاف	
داری	٤٧٠٠٠
بزلیه	٦٠٠
سیسام	٧٠٠٠
باقله	١٧٠٠٠
فصولیه	٨٠٠
نخود	٢٧٠٠
مرجمك	٢٠٠٠٠
یکون کیله	٥٣٢٩٠٠

	قیه
کنویر	٤٧٠٠
یرالماسی (بیاضی)	٢٠٠٠
پاموق	٢٢٠٠٠
توتون	٦٦
انجیر	٨٥٠٠
جویز	٤٠٠٠
بادم	٥٠٠
نار	٤٠٠٠
قاون وقارپوز	٧٥٠٥٠٠
صوغان	٣٠٠٠٠
زیتون	٤٥٠٠
اوزوم	٧٠٠٠
کیمیون	٣٤٠٠

جبل شرقی .— یاخود آنتی لیبان ، سوریه قطعه‌سنده واقع وسواحل بحر سفیده متوازیاً ممتد اولان لبنان طاغلرینه متوازیاً دوام ایدن بر سلسلهٔ متوسطه‌درکه استقامتی جنوب غربیدن شمال شرقی‌یه طوغریدر .

دمشق قربندن بدأ ایله حمص یقیننه قدر ممتد اولان بو سلسله اوچبیك متره قدر مرتفع کلسی تپه‌لری حاوی اولوب بعض مواقعنده علامات برکانیه دخی موجوددر .

اورمانلری چام میشه قواق تره‌منتی کبی اغاجلری حاویدر .

سلسلهٔ مذکوره ایله لبنان طاغلری آراسنده البقاع دنیلان وادی واردرکه نهر العاصی وایطانی صولریله سقی اولنمقده‌در .

جبل الشیخ .— آنف البیان جبل شرقینك قسم جنوبیسنده واقع وپاپه وفروعی ارض فلسطینه طوغری ممتد اولان بر طاغدرکه بعض کتب بنی اسرائیلده حرمون وسیون نامیله ذکری کچمکده‌در .

جبل الطیر .— مصر علیاده ونیلك شرق جهتنده کائن برطاغدرکه اوزرنده‌کی مناسترلرده مقیم رهبان کروهی جناب یسوعك بورالرده کزمش اولدیغنی روایت ایدرلر .

جبل غربیه .— آفریقای عثمانیدن طرابلس غرب ولایتنك متشکل اولدیغی درت لوانك بریسی اولوب تونس امارتی وصحرای کبیر وطرابلس وفزان لوالریله محاط ومحدوددر .

اراضیسی ولایتك سائر جهتلری کبی قومسال وبادیه‌دن عبارت ایسه‌ده بعض محللرنده غایت کوزل واحه‌لر بولنورکه مذکور واحه‌لر سودان کاربانلرینك ممری وعشایر وقبائل بدویه‌نك ارامکاهی دیرلر .

سکنهٔ لوانك مقدار صحیحنی تعیین ایتمك مشکلدر .

مع هذا مسکون وغیر مسکون یتمش سکسان بیك قدر نفوس تخمین اولنه بیلور .

لوانك سکنهٔ مسکونه‌سی غایت مطیع وهر نوع تکالیف میریه‌لرینی اعطاده تردد ایتمزلر . قبائل وعشایر قوافل

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

تجاریه‌نك محافظه وامنیت وسلامتنی اخلال ایتامكله برابر اوامر حكومتی كمال تهالكله ایفا واجرا ایتمكده‌درلر .

اهالیٔ مسكونه یتشدردكلری آرپه ، داری ، خرما وقبیل ایسه كثرتلی اولان دواب ومواشیلریله تأمین معیشت ایلرلر .

لوا : نفس جبل ، غدامس ، نالوت ، فساطو ، حوضه قضالری وككله ومزوه ناحیه‌لرینی مشتملدر .

مركز لوا جبل غربیه دنیلان طاغك اتكنده كائن كوچوك بر موقعدر .

جبل قلمون . — دوما كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

جبل كرمل . — ارض فلسطین جبالندن اولوب كرمل بروننده نهایت بولور وفروغ وشعباتی نابلس جوارینه قدر یاییلور .

جبل لبنان . — سوریه‌ده واقع وسابق البیان جبل الشرقیه موازی بر سلسلهٔ جبال اولوب غربی اتكلری ساحل بحر سفیده قدر امتداد ایدر .

بو سلسله اناطولی سلسلهٔ اصلیه‌سندن جبل بركت واقعه طاغلریله آیرلمش اولدیغی حالده استقامتی سواحل بحر سفیدی تعقیب ایدر .

سلسله اوچ درت بیك متره مرتفع وذروه‌لری ثلج دائمی ایله مستور تپه‌لری محتوی اولوب سوریه‌نك دركار اولان شدت حرارتی رؤس جباله صعود ایدلدكجه بر برودت شدیده‌یه منقلب اولور .

سلسله‌دن اینان وساحله غایت قریب اولمق حسبیله مجرالری غایت قیصه اولان كثیر العدد چایلر بحر سفیده دوكیلورلر .

امتیازلی جبل لبنان متصرفلغی سلسله‌نك اتكلرنده مؤسس اولوب تفصیلاتی لبنان كلمه‌سنه براغلمشدر .

جبل موسی . — حلب ولایتنده كائن ورأس الخنازیرده منتهی بر طاغدر .

جبل نصیری . — سوریه جبالندن اولوب جبل لبنان ایله جبل اقرع آراسنده واقعدر .

حجاز ویمنده جبل اسمیله باشلایان اسملرك مشهورلری بروجه زیردر .

جبل تیه — عقبه شبه جزیره‌سنده وصحرای تیهه حاكم بر طاغدر .

جبل حسان — حجازده الوجه قربنده ساحله یقین بر محلده‌در .

جبل الشفاء — تهامهٔ حجازده وعقبه كورفزی ایله تبوك آره‌سنده‌در .

جبل لاملام — جبل حسانك غرب جنوبی وینبع البحرك شمال غربنده‌در .

جبل احد
جبل ویرا
جبل تیر
} مدینهٔ منوره اطرافنده‌درلر .

جبل العلم
جبل الترکی
جبل غنم
جبل برد
جبل عرفان
} بادیة الشامك جنوبنده ونجد قربنده‌در .

جبل ایوب — مدینهٔ منوره‌نك غرب جنوبیسنده رابغ ایله بدر حنین آراسنده‌در .

جبل فرید — یمنده وباب المندب بوغازی قربنده‌در .

جبل منهله — یمنده وباب المندب بوغازینه حاكم بر نقطه‌در .

جبل صبر — جبل فرید قربنده‌در .

جبل عرفات — مكهٔ مكرمه قربنده مقدس ومبارك بر طاغدر .

جبله . — بیروت ولایتنده لاذقیه سنجاغنه ملحق بر قضا مركزی بر قصبه اولوب جبل نصیرینك اتكلرنده وساحل بحرده لاذقیه‌نك جنوب شرقیسنده وبانیاسك شمالنده ولاذقیه‌دن طرابلس شامه كیدن یول اوزرنده واقعدر .

قصبه اوائل دور اسلامیه‌ده معاویه بن ابو سفیان معرفتیله وجوده كتورلمش ومتانتله مشهور اولان قلعه‌سی دخی مشارالیهك اثر همتی اوله‌رق صلیبیون زماننده كركی كبی كسب اشتهار اولنمشیدی .

٥٠٠٠ قدر نفوسی بری رشدیه اوچ درت قدر مكاتب اسلامیه‌سی واردر اسكله‌سی اولدقجه ایشلك واخراجاتی بولنده‌در .

درون قصبه‌ده ابراهیم ادهم قدس سره‌یه منسوب بر جامع ایله بر ده عمارت موجوددر .

قضاسی : جهت غربیدن بحر سفیده ساحل وجهات سائره‌دن لاذقیه صهیون مرقب قضالریله محدوددر .

اراضیسی جبل نصیریه‌نك اتكلری اولمغله عارضه‌لی ایسه‌ده درجهٔ انباتیه‌سی همان برنجی مرتبه‌ده صاییلور .

حبوباتدن آرپه بغدای داری كشیش سیسام كبی شیلر ایسه‌ده حبوبات زرعنه اولقدر اعتنا اولنمش انجق پاموق زراعتی بك زیاده ترقی ایتمشدر .

بر سنه‌ده قضاده حاصل اولان پاموغك مقداری یارم میلیون قیه‌یه قریبدر .

قضا ٢١٦ قدر قریه‌دن تركب ایتمشدر .

جبله . — یمنده تعز سنجاغنك اب قضاسنده ومرتفع بر محلده واقع بر قریه اولوب هواسنك لطافتی ایله مشهوردر .

جبلی . — تهامهٔ یمنده وساحلده مخانك شمال وحدیده‌نك جنوبنده مخادن برنیده كیدن طریقده كائن بر موقعك اسمیدر .

جبول . — الباب ماده‌سنه مراجعت اولنه .

جبه . — عراقده بعض قرالك مصر وسوریه‌ده مسقط علما بلادك اسم مشتركلریدر .

عراقده بغداددن حلبه منتهی وفراتی تعقیب ایدن طریقده كائن بر موقعك اسمی دخی جبه‌در .

جبیل . — سوریه‌ده بیروت ایله طرابلس شام آراسنده وجبل لبنان اتكلرنده ساحل بحر سفیدده مشهور نهر ابراهیم قربنده كسروان قضاسنه مضاف بر ناحیه مركزی اولوب

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

فنيكه‌ليلر زماننده افايا ناميله بيوجك برشهر ايدى .

بو شهرك اوائل دور اسلاميه‌ده شهرتى صليبيون زماننده تناقص ايتمشدر .

جحشيه .— فرات توابعدن نهر خابور قربنده بر قصبهٔ قديمه ايدى .

جحفه .— بين الحرمين منبرلى بر قريه‌نك اسمى اولوب احاديث شريفه‌ده ذكر اولنمشدر .

جده .— خطهٔ مباركهٔ حجازيه‌ده واقع مكهٔ مكرمه‌نك اسكله‌سى وحجاز سمت عاليسنك مخرج تجارتيدر .

شهر مزبور ٣٩ درجه ٦ دقيقه طول شرق و ٢٣ درجه ١٤ دقيقه عرض شماليده ومكهٔ مكرمه‌نك ١٨ ساعت قدر غربنده واقعدر .

شهرك اطرافى بسيط ايسه ده ايكى ساعت قدر اوزاقده حجازه مخصوص اولان طاشلق وچيلاق طاغلر بولنور .

جده‌نك هواسى غايت صيجاق وياز كونلرنده ترمومترو ٤٠ درجه‌يه قدر يوكسلور وسواحلده مدوجذرك اجراى احكام ايتمسندن ومياهك متعفن صهريج صولرينه منحصر بولنمسندن طولايى موسم حريفده صتمه علتى ظهور ايدر ايسه‌ده تنظيفات امر مهمنه شو اراليق اولنان اهتمام وبرده ايكى ساعت مسافه‌ده مخصوصاً ياپيلان يوللرله شهره قدر اساله اولنان ماء الذيذ مار الذكر مياه متعفنه‌نك شربندن استغنا حاصل ايتمكله بو كون جده شهرنده امراض بلدى حكمنى آلمش اولان صتمه خسته‌لغندن اثر يوقدر دينله‌بيلور .

جده‌يه صو كتورلمسى اوته‌دنبرو ارزو اولنمقده وحتى صدر اسبق قره مصطفى پاشا صويى شهره قريب بر محله قدر كتورمكه موفق اولمش ايسه‌ده وفاتى وقوعى عمليانك على حاله تركنى موجب اولمش ايدى .

شهريار تقواپناه افندمز حضرتلرى خطهٔ مباركهٔ حجازيه‌نك اسكله‌سى ويوز بيكلرجه حجاج مسلمينك ممرى بولنان جده‌نك صويه اولان احتياجنى تسهيل ايتمك خدمت خدا پسندانه‌سيله حميديه صويى ناميله شهره ماء لذيذ اساله ايدرك سكاننى بو يوزدن دخى غريق لجهٔ عنايت ايلمشدر .

جده‌نك اطرافى بر سور ايله چويرلمشدر سورك آلتيسى ساحله اولمق اوزره طقوز قپوسى واردر .

سورك بناسى ملوك چراكسه‌دن ملك الاشرف قانصو غورى‌يدركه براراليق بو سواحله تسلط ايدن پورتكيزدونتماسندن تحفظ ايچون انشاسنه لزوم كورمشيدى .

جده‌نك سكنه‌سى يكرمى بش بيك نفوس ايسه‌ده وقت حجده اللى آلتمش بيكى تجاوز ايدر ويوز اللى بيك قدر حجاج جده‌دن كچمكه مجبور اولور .

شابلرك وضعيت طبيعيه‌سندن متشكل اولان جده ليمانى غايت محافظه‌لى وايشلك ،

اولوب معماريه وشاب كبير ناميله ايكى مدخلى واردركه وايكنديدن صكره ليمانه مراكب بحريه دخول وخروج ايده‌مز چونكه صولر اول اثناده قراره‌جغندن وتحت البحر موجود مواقعى قلاغوزلر بالطبع كوره‌ميه‌جكندن تهلكه موجوددر .

جده دكزنده صولر مد وجذره تابع اولدقلرندن ارتفاع وانحطاط مد بربچق قدمدن بربچق ايكى متره‌يه قدر تخلف ايدر .

جذر اعظمى تشرين اول نهايتنه قدردر .

ليمانك عمقى ٣ : ١٧ قولاجدر .

اهالىٔ شهر ميانده بالقجيلق قيوجيلق ومرجان وانجو ويسر اعمالاتيله كميجيلك صنعتلرى موجود اولوب ٨٠ طونه‌لغه قدر انشا اولنان وسنبوق دنيلان مراكب بحريه دستگاهلرنده ياپيلان كميلر ايله چين وهند وجاده سواحلنه كيدوب كلورلر . وفنون بحريه‌ده ماهر تجربه‌لى قپودانلر دخى بولنور .

شهرك خانه‌لرى اخشابدن و ايكيدن آلتى قاته قدر هندكارى اوله‌رق انشا اولنمشدر وسوقاقلرى اولدقجه واسعدر .

جده‌نك اخراجاتى قهوه ضمغ عربى انواع عطريات ايله فيل ديشى دوه قوشى تويى صبار انجو صدف مرجان خرما بچان درى پلسنك ياغى كبى شيلردر ادخالاتى دخى آربه حنطه جام كل ياغى صابون چوقه بز پرنج شكر تخته مسك استر و سائره‌دن عبارتدر .

بونلر اوروپا ومصر وهند وامريقايه ادخال اولنمقده‌در .

جده غايت ايشلك بربندر تجارت اولديغندن رسومات حاصلاتى ٦٣٧٩٠١٦ راده‌سنده‌در [١]

[١] ٣٠٢ سالنامه‌سى .

جده ليمانه بر سنه ظرفنده اوغرايان سفائننك جنس ومقدارينى مبين جدولدر

طونيلاته: يكون	طونيلاته: يلكن‌كميسى	طونيلاته: واپور	عدد سفاين: يكون	عدد سفاين: يلكن سفاينى	عدد سفاين: واپور	تابعيت
٣٤٩٠		٣٤٩٠	٤		٤	المانيا
١٤٢٦٢٣	٣٧٠٩	١٣٨٩١٤	١٢٦	١٣	١١٣	انكليز
٤٦٥٥٥		٤٦٥٥٥	٤٤		٤٤	اوستريا
١٤١٧٨		١٤١١٧٨	٨		٨	فرانسز
٣٨٦٠٢		٣٨٦٠٢	١٦		١٦	فلمنك
٣٢٦٩		٣٢٦٩	٤		٤	ايتاليا
٢٥٣٢٢	٢٣١٢٢	٢٢٠٠	٧٨٢	٧٧٧	٥	عثمانلى
٤٢٨٨٣	٥١٧٢	٣٧٧١١	١٣٢	٧٣	٥٩	مصر خديوى
١٢٤	١٢٤		٣	٣		سيسام
٢٠٩	٢٠٩		٢	٢		ايران
١٥٨٧		١٥٨٧	٣		٣	اسوج
٢٧٤٢		٢٧٤٢	٤		٤	زنكبار
			١١٢٨	٨٦٨	٢٦٠	يكون

جده شهرنده بولنان اماكن عموميه‌نك جنس ومقدارى بروجه زيردر:

١ باب حكومت قوناغى
١ « قشله
٢ « برج
١ « كمرك دائره‌سى
١ « ليمان «
٥ « جامعشريف
٣٠ « مسجد
٧ « تربه
١ « حمام
٣٠٠ « صهريج
١ « صو مخزنى
٧ « چشمه
١ « شادروان
١ « بوياخانه
٩٠٠ « دكان
١٠ « مغازه
٣٣٠٠ « خانه
٤٧ « حيوان دكرمنى
٤٧ « فرون
٤٠ « قهوه‌خانه
١ « جسيم دقيق فابريقه‌سى
٣٠ « خان
٢ « لوقانطه
١٠ « آشچى دكانى

١ باب اجزاخانه
١ « بالقخانه
١ « صندقچى كارخانه‌سى
١ « رشديه مكتبى
٩ « صبيان مكتبى
١ « خسته‌خانه
١ « تلغرافخانه
١ « قرانتنه‌خانه
١ « كرچخانه
١ « سلحخانه
٤ « اجنته

جده‌نك جاده معناسنى متضمن اولمسى وشهرك ممر خطهٔ بطحا بولنمسى جهتيله جده تسميه قلنديغى تحقيقكردهٔ مورخيندر.

جده اوائل دور اسلاميه‌ده وزمان خلافت جناب ذى النورينده حجازك اسكله‌سى اولان شعيبه‌نك يرينه قائم اولمق اوزره تأسيس اولنمش و حين تأسيسنده تشريف خلافتپناهى ايله رهين اعزاز اوله‌رق بو وسيله ايله استحمام بحري‌يه دخى ميل بيورمشلردر. (٢٧ سنهٔ هجريه)

جده و حواليسى ايله اوچ كونلك مسافه‌ده و ساحله يارم ساعت قدر اوزاقده كائن ٢٠٠٠ نفوسلى ليث قضاسى و شمالنده بحراً يدى ميل قدر مسافه‌ده واقع رابع ناحيه‌سى حجاز ولايتنه تابع بر سنجاق هيئتنده اداره اولنور.

اداره‌سى والى قائمقامى ناميله بر ملكيه مأمورينه محولدر.

جديده. — مكهٔ مكرمه ومدينهٔ منوره اراسنده كائن طريق اوزرنده واقع مراحل مشهوره‌دن بر قريه‌نك اسمى اولوب مدينهٔ منوره‌دن كاربان يوريشيله ٣٣ ساعت مسافه‌ده وقبور شهدا مرحله‌سيله بدر حنين اراسنده‌در.

جديده ايكى طاغ اراسنده مجوف بربوغازده معمور برقريه اولوب بعضاً عربانك تسلطى وقوعبولمشدر. آقار صولى و قاوون و قاربوز وسبزه‌نك انواعيله بادنجانى غايت ايرى و لذيذ اولور.

حرماسى و خناسى مشهوردر اما ليفى خرما كوكندن سپت و يلپازه وسقره اعمال ايدرك حجاجه بيع ايدرلر و خرمالرى ايپه ديزوب قلاوه ناميله صاتارلر.

جوارنده ايكى قريه دها واردركه جديتين تسميه ايدرلر.

اراضى مغيلانزاردر.

حمرا وصفرا و حسينيه دينيلان قريه‌لر جديده‌يه قريب اولوب وادئ حضر ناميله معروفدرلر.

حمرا دينيلان محل عليه الصلاة والسلام افندمزك احد غزاسنى متعاقب قريشى تعقيب ايچون تشريف بيورمش اولدقلرى حمراء الاسد موقعيدر.

صفراده دخى عبيده بن الحارث بن عبدالمطلب حضرتلرى مدفوندر.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

جراره .— (gerare) فلسطینك مدن قدیمه‌سندن اولوب غزه‌نك شرقنده ایدی .

جرماء .— حجازده جبل سرا قربنده وبلقانك سمت جنوبنده بر محل اولوب حکمین وقعهٔ مشهوره‌سی بو محل قربنده وقوعه کلمشیدی .

جربوعیه .— بغداد ولایتنك حله سنجاغنده بر ناحیه‌در .

جربه .— تونسه تابع بر جزیره اولوب قابس کورفزنده وساحله غایت قریب بر موقعده واقعدر . قرق اللی بیك سکنه‌سی بر چوق فسی واحرام دستکاهلری خرما زیتون انجیر محصولاتیله مشتهردر .

٤٧ تاریخ هجریسنده اسلاملره و دور سلیمان خان قانونیده ٩٥٧ ده عثمانلیلره کچدی .

اطه‌نك قارشوسنده وتونس ساحلنده تشکل ایتمش وجربه اطه‌سیله سپرلنمش اولان کورفزك اسمی دخی جربه کورفزی‌در .

جرجرایا .— بغداد حوالیسنده نهروان اعمالندن الیوم خراب بر قصبه‌نك اسمیدر .

بعض مشاهیرك مسقط رأسیدر .

جرجومه .— انتاکیه حوالیسنده بر قصبهٔ قدیمه ایدی که جراجمه دینلان سکنه‌سی دور خلافت امویه و عباسیه‌ده بعض شروط ایله جزیه‌دن معاف طوتیلور ایدی .

جرش .— ارض فلسطینده و بلقا ایله حوران اراسنده‌ده قابولیس دینلان مدن عشره‌دن بریسی اولوب الیوم خرابه‌سی موجوددر .

جرش .— خطهٔ یمانیه‌ده بر شهر قدیمك اسمیدر .

جرعه .— کوفه‌ده بر موقعك اسمی اولوب یوم جرعه نامیله مشهور اولان وقایعك محل جریانیدر .

جرمانیقه‌سزاره .— مرعشك اسم عتیقیدر .

جرم .— فزانده فتوح اسلامیه‌ده اشتهار ایتمش بر قصبه‌در .

جرمه .— قونیه ولایتنك حمید آباد لواسنده و قدیم فرمنه شهری خرابه‌سنده مؤسس بر قریه‌نك اسمیدر .

جرهم .— حجازده ومکه‌نك اولدیغی محلده اسکان ایتمش و عرب عاربه‌نك اك بیوك قبیله‌لرندن بری بولنمش اولان بر قبیلهٔ جسیمه اولوب حضرت اسماعیل علیه السلام بو قبیله‌دن بر قیز آله‌رق عبرانیلرله جرهمیلرك اجتماعندن عرب مستعربه ظهور ایتمشدر .

جرهم قبیله‌سی بالآخره غضب الهی‌یه اوغرامقله قهر وتدمیر اولنمشدر .

جزایر بحر سفید .— ولایتی اطه‌لر دکزنده کرید وطاشو وسیسام‌دن ماعدا موجود اطه‌لردن ترکب ایتمش اولان بر ولایت عثمانیه اولوب مرکب اولدیغی اطه‌لرك تشکلات و طبیعیی وفن ژئولوژی نقطهٔ نظرنده اسیایه مربوطیتی جهتیله اناطولیٔ شاهانه ولایاتندن معدوددر :

ولایتی وجوده کتورن اطه‌لر بشی بیوك اولمق اوزره جمعاً یکرمی درت قدر جزایر مشهوره‌دن عبارتدر .

جزایر مزبوره بروجه آتیدر :

اینجیرلی
امروز
استانکوی
ایپصارا
اورنی
اوستروپالیه
ایلیاکی
بورجه اطه
بوز بابا
باطنوز
ردوس
ساقز
سومبکی
سمدرك
قاشوط
قالیمنوز
قارپوط
کرپه
لرییوز
لنی
لیپسو
مدللی
هرکیت
یونده

ولایت مذکوره ٤ لوا ١٨ قضا ١٩ نواحی ٣٢٠ قراپی مشتملدر :

لوا	قضا	نواحی	قرا
(١) ردوس	ردوس	لندوس . هرکیت . تیلوس	٤٥
	سیمی (سومبکی)		٦
	قاسوس		٦
	قارپاتوس	استراقیا	١٤
	قاستلوریزو		٤
(٢) ساقز	ساقز	قالوماتی . اولیو . قاردامیلا	٥٧
	ایپصارا		٤
	نیقاریا		٩
	لروس	پاطنور	٧
	قالیمنوس	اوستروبالیه	١٢
	استانکوی	اینجرلی	١٧

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

لوا	قضا	نواحی	قرا
(۳) مدللو		پره	
		آیا صو	
		مانده مانده	
	مدللو		۷۵
		هرسه	
		قالونیا	
		پونهت	
	مولوا		٦
	بولوماریا		۸
	یونده		٤
		بوندروز	
(٤) لیمنی	لیمنی		۳۵
		بوز بابا	
	امروز	سمادرك	۸
	بوزجه اطه		
٤	۱۸	۱۹	۳۲۰

ولایتك نفوس موجوده‌سی اوچیوز بیك کشی اولوب بومقدارك (۷۳۱٤۸) زی ردوس و (۱۰۰٦۰۰) زی ساقز (۱۰۷۱۸۳) چی مدللی (٤٤۹۳۵) شی لیمنی سنجاغنده‌در .

ولایتك هواسی عمومیتله صاغلام ودرجهٔ حرارتی معتدل یعنی یازین میزان الحراره ۳۵ : ۳۸ درجه‌یی کچمز وقیشین صفردن اشاغی اینمز .

امراض بلدی همان هیچ برمحلنده حکم سورمدیکی کبی عمر بشر علی الاکثر سکسانی تجاوز ایدر .

ولایتی تشکیل ایدن کوچك اطه‌لرك اغلبی بر درجه‌یه قدر قیالردن عبارت وردوس ساقز مدللی کبی جزایر عظیمه هرنقدر طاغلق ایسه‌لرده واسع ومنبت وادیلری وبووادیلری اسقایدن کوچك چایلری وپیکارلری حاویدر .

ولایت موقعاً تجارته مساعد اولدیغی درجه‌ده زراعته دخی قابلیتی واردر مدللی لیمنی ساقز سنجاقلریله استانکوی اطه‌سنك محتوی اولدیغی واسع ومنبت اووه ووادیلر کثرتلی حبوبات ومیوه ایله لیمون وپورتقال اغاجلری وساقز اغاجی ایله انواع سبزه یتشدرمکله مشهوردر .

سائر ولایات شاهانه ده اولدیغی کبی بوولایتده دخی زراعتك تأمین وتسهیل احتیاجاتی ایچون بر زراعت صندوق تشکیل ایدلمشدر .

هرنقدر ولایتك مرعا وچایراقلری

پك واسع دکلسه‌ده ینه اکثر قضا وسنجاقلرده کلیتلی حیوانات اهلیه موجوددر .

استانکوی اطه‌سنده قیون وکچی سوریلری اوستوپالیا اطه‌سنده کوزل آتلر واردر .

ساقز اطه‌سنده آت جنسی آز ایسه‌ده استر ومرکب کثرتله بولنور .

مدللیده غایت جسیم قیون وکچی سوریلریله اوکوز واینك پك کثرتلیدر .

لیمنی اطه‌سنده‌کی مواشینك عددی آلتمش یتمش بیکی متجاوزدر .

نیقاریا اطه‌سنده خنزیر وقیون جسیم سوریلر تشکیل ایدر .

معادندن ساقز وامروز اطه‌لرنده انتموان وسائر اطه‌لرده الوان مختلفه‌ده مرمر چیقارلمقده‌در .

لروس اطه‌سنده اخراج اولنان غایت بیاض مرمر پك مقبولدر .

ولایت عموماً طاغلقدر اطه‌لرك هربری همان سطح بحردن ترفع ایتمش برطاغ دیمکدر .

ردوسده کائن اتابرو تپه‌سی سطح بحردن ۱۲٤۰ متره واقرامیتی تپه‌سی ۸۲٤ متره مدللیده کائن اولیمپوس تپه‌سی ۱۰۲۷ متره ساموترا کیده واقع قنعازی طاغی ۲۰۰۰ متره مرتفعدرلر .

اطه‌لرك همان جمله‌سی آقار صولرك توسع وامتدادینه غیرمساعد اولدقلری جهتله ولایتده میاه جاریه یوق حکمنده‌در . بناءً علیه اهالی موجود پیکار وچشمه‌لردن دفع احتیاجات ایتمکده‌درلر . مع هذا ردوس اطه‌سی قیسقا نامنده کوچك بر نهره وساقز جزیره‌سی پوتاموس اسمنده بر دره‌یه مالکدر .

مدللیده موجود بش قدر کوچوك دره‌لردن جمله‌سی غایت کثرتلی بالغی حاویدرلر .

امروز اطه‌سنده ایلیسیوس نامنده بردره واردر .

اطه‌لر قدیماً غایت صیق اورمانلرله مستور اولدیغی حالده اخیراً اشبو اورمانلر محو اولمشدر انجق ردوسده ونیقاریاده ومدللی اطه‌سنده بعض کنیش اورمانلر واردر .

ولایتدن شراب حبوبات پینر یاغی صابون زیتون یاغی سبزه پورتقال لیمون کبی مواد اخراج ومواد حدیدیه بویا وسائره ادخال اولنور ولایتك مرکز اداره‌سی ردوس اطه‌سنده کائن ردوس شهریدرکه تفصیلات ایچون ردوس کلمه‌سنه مراجعت اولنه .

عموماً ولایتده ٤۸ قدر مکاتب اسلامیه ۲۳۰ روم ٥ قاتولیك ۲ موسوی مکاتبی واردر .

جرزه .— یاخود جزیرهٔ ابن عمر ، دیاربکر ولایتنك ماردین سنجاغنده قضا مرکزی برقصبه اولوب جزیره دیلان خطه‌نك شمالنده ودجله نهرینك صاغ یاقه‌سنده موصل شهرینك شمال غربینده واقع بر کوچوك قصبه

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولوب نهرك اورته سنده بر هلال شكلنده
بر قره اوزرنده مؤسسدر .

بوراسی اوائل دور اسلامده پك مشهور ومسقط علما برشهر اولدیغی حالده حال حاضری اهمیتدن عاری در .

جزره قضاسی : ماردین سنجاغنك شمال شرقیسندن عبارت اولوب وان وموصل ولایتلریله محدوددر .

اراضیسی غایت منبت ومحصولدار اولدیغندن حبوبات ایله پاموق وكثیر المقدار حیواناتدن یباغی دری سختیان ویاغ تدارك واستحضار اولنمقده در . سكنه سی اولان عربان واكرادك بر قسمی خیمه نشین ایسه ده قسم اعظمی مسكوندر .

مقدارلری تخمیناً قرق اللی بیك رادہ سنده در .

قضا ٢٢٠ قدر قرادن مركب ومتشكلدر .

قضا دائره سنده دور اسلامه مخصوص آثار عتیقه چوقدر .

جزیره . الجزیره ماده سنه مراجعت اولنه .

جزیرة ابن عمر . — جزره ماده سنه نظر اولنه .

جزیرة اسوان . — اسوان ماده سنه نظر اولنه .

جزیرة البربه . — (philae) فیله نیلده واسوان قربنده بر اطه در كه آثار عتیقه ایله مملودر .

جزیرة العرب . — آسیانك غرب جنوبیسنده كائن بر شبه جزیرهٔ عظیمه اولوب اسلامك مهد حقیقیسی ونسل كریم عربك منشأ مقدسیدر .

بو قطعه نك حجاز ویمن واحسا قسملریله ملحقات وتفرعات عمومیه سی ادارهٔ عادلهٔ عثمانیه ده در .

جزین . — جبل لبنان سنجاغنه تابع بر قضا مركزی اولوب بیروت ولایتی ملحقاتندن صیدانك درت ساعت قدر شرقنده واقعدر .

قضاسی ١٠٦ قریه ایله اون ایكیبیك قدر نفوس وجبل الریحان واقلیم التفاح نامنده ایكی ناحیه یی مشتملدر .

جسر . — زمان جناب فاروق اعظمیده فرات نهری اوزرنده ابو عبیده رضی الله عنه طرفندن انشا اولنمشدر .

جسر اركنه . — (یاخود اوزون كوپری) اوزون كوپری ماده سنه مراجعت اولنه .

جسر شعور . — حلب ولایت وسنجاغنده وحلبك ١١٥ كیلو متره غرب جنوبیسنده وادلیبك ٣٩ كیلو متره كذا غرب جنوبیسنده وانتاكیه نك ٦٤ كیلو متره شرق جنوبیسنده ونصیریلرله مسكون بر طاغك اتكنده ونهر العاص اوزرنده واقع بر قضا مركزیدر .

بو كوچوك قصبه نك جوارنده یدی كیلو متره بعدنده اولان بغرا كوانی محیط اولان بطاقلقلر موجود ایسه ده هواسی لطیفدر .

نفوسی اسلام ونصیری وخرستیان اوله رق ایكی بیك ایكیوز طقسان تدردر . درون قصبه ده رومالیلر زمانندن قالمه ١٤ كوزلی جسیم بر كوپری ایله یدی باب جامع وبر باب كلیسا ایله بر رشدیه مكتبی وبر اسكی قلعه واردر .

قضاسی : ولایتك منتهای غرب جنوبیسنده وبیروت ولایتی حدودنده واقع اولوب انتاكیه ادلیب معرا قضالریله محاط ومحدوددر .

اراضیسی اولدقجه منبت ومحصولدار اولوب جبل نصیرینك شمالی مائله سی قضا داخلنه طوغری یایلمشدر نهر العاص قضایی جنوبدن شماله طوغری قطع واروا ایلر .

بغرا كولی نهر العاص ایله قطع اولنه رق بطاقلقلر تولید ایدر بوكولده كثیر العدد بالق موجوددر .

داخل قضاده برچوق قلعه خرابه سی واردركه مشهورلری ثغور القدیم قریه سنده كی قلعه ایله مضیق نام محلده سالفقوسك بنا كرده سی اولان افامیا خرابه لری در .

محصولاتی محمودیه كوكی ایله توتون زیتون اییك قوزه سی بغدای اربه وسائره در معمولاتی یتاقلق طرقه لر ایله الوان بزلردن عبارتدر .

قضانك جنس ومقدار محصولاتی جدول آتیده اشعار اولنمشدر .

جسر شعور قضاسنك مقدار نفوسنی مبیندر .

عدد نفوس ٢٢٣٠٠ اسلام ومختلف آیینلردن اولمق اوزره ١٠٣٥٠ خرستیان اولوب جمعاً یكون ٣٢٢٥٠ كشیدر .

جدول

جسر شعور قضاسنك مقدار وجنس محصولاتی مشعردر :

	كیله
بغدای	١٨٠,٠٠٠
آربه	٢٢,٠٠٠
مصر	٣٠٠٠
داری	١٧٨٠٠
صوصام	٣٠٠٠
پرنج	١٢٠٠
بقله	٦٥٠
فصولیه	٣٠٠
نخود	٥٠٠
مرجمك	٤١٢٥
یكون	٤٣٥,٠٧٥

	قیه
كنویر	٦٠٠٠
پاموق	٢٥٢٠٠
توتون	٢٠٦٧٣
میان كوكی	٢٠٠
جهری	٥٠٠٠
انجیر	٧٥٠٠٠
جویز	٢٠٠
بادم	١٥٠٠
نار	٦٢٥٠
قاؤن وقارپوز	٧٥٦٥٠
الما وارمود	٣٥٠٠٠
صوغان	٣٣٧٥٠

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

٢٢٠٥٠٠	زيتون
٢٨٥٠٠	اوزوم
٣٠٠٠	بر فستيق
٢٠٠٠	كيميون
٥٤٠٢٢٣	يكون

جسر مصطفى پاشا — ادرنه ولايتى تشكيل ايدن

الويه‌دن مركز سنجاغنه ملحق جسر مصطفى پاشا قضاسنك مركز اداره‌سى اولوب ادرنه‌نك غربنده وشرق روم ايلى ولايتى حدودنده وتيمور يول خطنك برساعت قدر اوزاغنده واقعدر. مريج نهرى قصبه‌نك اورته‌سندن مرور ايدر ونهر مزبور اوزرنده بر جسر عظيم واردر.

قصبه‌نك ادرنه‌يه اولان مسافه‌سى عادى يوريشله آلتى ساعتدر.

شرق روم ايلى حدودنده وغايت مهم بر موقعده بولنمسى جهتيله كوندن كونه كسب عمران ايتمكده‌در.

اخيراً بر باب غايت منتظم حكومت قوناغى ايله عساكر شاهانه وپياده وسوارى ژاندرمه افراديچون ايكى قنوش وبردبوى وتوقيفخانه ورسومات دائره‌سى وتحفظخانه مثللو مبانئ ومؤسسات جديده انشاسيله تزييد معموريتنه اعتنا اولنمقده‌در.

قضاسى: شرق روم ايلى ولايتى حدودنده اولوب ولايت مزبوره مركز واورته كوى قضالريله محاط ومحدوددر.

اراضيسى ٥٤٠٦٣٩ دونم مقدارنده اولوب مريج وارده نهرلرى جارى ايسه‌ده نهرين مذكورتينك فوائد ومحسناتى انجق تدوير آسياب ماده‌سنه مصروف اولمغله اسقاى اراضى خصوصنده بركونه فائده‌لرى يوقدر.

قضا لفكه، چرمن، سلبوكن ناملرنده اوچ عدد ناحيه ايله ٥٢ قريه‌يى مشتملدر.

چرمن موقعى صرب صنديغى ناميله شهرتشعار اولان دارالحرب اولوب غازئ نامدار حاجى ايلبكى بوراده برمفرزهٔ قليله ايله اللى آلتمش بيك دشمنى برمانورهٔ عسكريه سايه‌سنده دوچار انهزام ايلشيدى.

چرمنده صاريجه پاشانك مدفنى وجامعى واردر.

قضانك محصولاتى سيسام شعير قوزه اوزوم توتون بورجاق چاودار دارى قبلوجه كتان پموق وانواع ميوه‌دن عبارتدر.

معمولات ومصنوعاتى دخى غايت نفيس اسليه شياقلرينه مشابه شياق ايله البسه‌لك قاشلر وطون وكوملكلك بزلر بالخاصه خارجه اخراج اولنان حصر وسائره‌در.

نفس قصبه‌ده برباب مكتب رشدى ايله ذكور واناثه مخصوص ابتدائى وبر باب روم واوچ باب بلغار وبر باب موسوى مكاتب ابتدائيه‌لرى واردر.

بوندن ماعدا داخل قضاده ٤٥

قدر مكاتب صبيانيه موجوددر.

مصطفى پاشا رسومات اداره‌سى سنوى ولايتنه ادخال واخراج اولنان موادن برميليون غروش قدر رسوم اخذ ايدر. قضانك نفوس موجوده‌سى ٢٧١٣٨ نفوسدر.

قضاده موجود حيواناتك ومحصولات متنوعه‌نك جنس ومقدارى جدول آتيه‌ده درج وبيان اولنمشدر:

جدول ١

جسر مصطفى پاشا قضاسنك حيوانات موجوده‌سنى مبين جدولدر:

رأس	
٢٧٥٤	چفت اوكوزى
٢٨٠	چفت مانده
١٠	مانده بوغاسى
٢٧٠	مانده اينكى
١٥٠	ملاق
٥٥	صغر بوغاسى
١٢٠٠	اينك
٥٥٠	طانا
٨٠٠	باركير
٥٤٨٣٩	قيون
٢٥٤٢٧	كچى
٨٠	قاطير
٣٠٠	مركب
١٣٠١	جنوار

جدول ٢

مصطفى پاشا قضاسنده برسنه ظرفنده (٣٠٧ سنه‌سى) حصوله كلان ذخائر متنوعه‌يى مشعردر:

كيله	
١٨٠٠٠٠	بغداى
١٩٠٠٠٠	قرلجه
١٨٠٠٠٠	شعير
٩٠٠٠	يولاف
٥٠٠٠٠	چاودار
٣٠٠٠	قبلوجه
٦٠٠٠	دارى
٩٠٠٠٠	مصر
٣٠٠٠	بورجاق
قيهٔ عتيق	
٤٠٠٠٠	فصوليه
٥٠٠٠	نخود
٥٠٠٠	مرجمك
٢٠٠٠٠	بقله
٢٠٠٠٠	باموق

جدول ٣

قضانك مشتملاتى مبيندر:

عدد
٥١٥٤ خانه
قضانك مشتملاتى مبيندر:

عدد	
٥١٥٤	خانه
٦٢٤	دكان ومغازه
٢٤	فرون
٢٠	خان
٢	حمام
٨٥	دكرمن
١	عبا دولابى
٤١	مسافر اوطه‌سى
٨	چفتلك

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

٧١٦١	باغ
٢١٣٠	بغچه
٣٧٢٩١	ترلا
٩١٧	چاير
٤٤	مرعا
١٧١	اورمان و چاليلق
٣٢	جامع
٤٥	مكتب
١	مدرسه
٢	تربه
٢١	كليسا
٢	مناستر
١	حاوره

جسرين .— دمشق الشام قراى مشهوره‌سندن اولوب برچوق علمانك مسقط رأسيدر .

جعرانه .— مكهٔ مكرمه ايله طائف بلده‌سى اراسنده بر صويك اسميدر .

زمان سعادت نشان جناب پيغمبريده حنين غزاسندن عودت نبوى وقوعنده اقامت اولنمش وبر مسجد بنا بيورلمشدر .

جعفرى .— بغدادده و سامرا قربنده متوكل عباسى طرفندن بنا ودرونه بر سراى دلكشا انشاسيله تزيين ودجله‌دن بر قنال واسطه‌سيله اساله اولنان صو و اكابر دولت طرفندن خانه‌لرله اعمار اولنمش بر قصبه اولوب متوكلك وفاتى متعاقب خراب اولمشدر .

جعفريه .— بغداده خاندان بر امكه‌دن جعفره منسوب اولان محله‌نك اسميدر .

جفار .— صحراى تيهك شمالنده العريش قصبه‌سنى محتوى اولان بر ناحيه اولوب زمان فراعنه‌ده پك معمور ايدى .

جفره .— بصره قربنده عبدالملك اموى عسكريله مصعب بن زبير طرفدارانندن ٤٠ كون دوام ايدن محاربات مشهوره‌سنك محل وقوعيدر .

جفنه .— غوفنه (Gophna) ارض فلسطينده وقدس شريف ايله نابلس اراسنده اسكى بر قلعه‌يى حاوى بر قريه‌نك اسميدر .

جلاب .— جزيره‌ده فرات توابعندن بليخ نهرينه دوكيلان وحران قربندن كچن بر صو اولوب اورفه‌دن كچن صولرله كسب جسامت وقيشين جريان ايدوب ايام صيفده صويى سقى اراضى‌يه صرف اولنور .

زمان خلافت هارون الرشيدده بو نهرك صويى بر قنال واسطه‌سيله حرانه قدر اجرا اولنمش ايدى .

جلالى .— ارضروم ولايتنك بايزيد سنجاغنده بر كرد عشيرتنك اسميدر .

جلعاد .— دمشقك نواحيسندندر .

جلولاء .— عراقده بر نهرك وتونسده بر قصبه‌نك اسم مشتركلريدر نهر جلولاء كنارنده ١٦ تاريخ هجريسنده ايرانيلرله عساكر اسلاميه اراسنده بر محاربهٔ مدهشه وقوعه كله‌رك اسلام مظفر اولمشيدى .

جلولاء قصبه‌سنده دخى عساكر مسلمينك فوق العاده بر مظفريته نائل اوله‌رق غنايم وفيره‌يه دسترس اولدقلرى مضبوط وكتب تواريخدر .

جليكانلى .— حلب ولايتنك مرعش سنجاغنده كزر بر تركمان عشيرتيدر .

جليل .— ارض فلسطينده واردن نهرينك غربنده عكا ايله نابلس اراسنده بر محلك اسميدر كه حضرت سليمان عليه السلام زماننده قدس شريفده مسجد اقصا انشا آننده استعمال اولنمق اوزره كراسته كوندرن حيرامه تمليك ايدلمشيدى .

جماء .— مدينهٔ منوره قربنده واقع بر جبلك اسميدر .

جماعين .— بيروت ولايتنده بلقا سنجاغنده ملحق بر قضانك اسميدر اراضيسى طاغلق وزراعته غير مساعد اولديغندن سنوى يتيشان حبوبات انجق محلى اداره ايده‌بيلور . مع هذا زيتون محصولى آن بآن ترقى ايتمكده‌در . قضانك بر سنه ظرفنده‌كى زيتون ياغى حاصلاتى بر بچق ميليون كيلوغرامى تجاوز ايدر بوندن بشقه بشيوز بيك كيلوغرام انجير واون بيك كيلوغرام توتون دخى حاصل اولور .

مركزى غايت كوچك بر قصبه اولديغندن مواقع مشهوره‌دن معدود دكلدر انجق شمال شرقيسنده كائن پاسوف نام قريه‌ده طاشدن اويولمش مغازه‌لر ودرت بش اوطه‌لى دائره‌لر موجوددر .

جمدانلى .— وان ولايتنده كشت وكذار ايدر بر كرد عشيره‌تنك اسميدر .

جمعهٔ بالا .— سلانيك ولايتنك سيروز سنجاغنده قضا مركزى بر قصبه اولوب مركز قضانك ٣٠ ساعت غرب شماليسنده بلغارستان حدودى قربنده بيستريچه طاغك اتكنده و قره صو تابعلرندن بيستريچه چايى كنارنده واقع لطافت موقعيه و كثرت مياه ايله مشهوردر .

ذكور و اناث ٥٥٠٤ نفوس و١٤٥٢ خانه ٣٢٤ دكان ٨ : خان ١٥ جسيم مغازه و انبار و صو ايله متحرك بر دقيق فابريقه‌سيله ١٣ دكرمن ومعدنى صيجاق صولر ايله اداره اولنور درت حمامى شاملدر .

بونلردن ماعدا ٥ جامع شريف ٦ دركاه ١ مدرسه ٢ كليسا ١ مكتب رشدى ٥ اسلام ١ روم ١ يهودى مكاتب ابتدائيه‌سى بر باب قشلهٔ همايون ايله بر طوپچى قغوشى وجبخانه وخسته‌خانهٔ عسكرى‌يى محتويدر .

جمعهٔ بالا قضاسى : لوانك شمال جهتنده

وبلغارستان حدودنده بولنانی اولوب شمال جهتندن بلغارستان و جهات سائره‌دن قوصوه ولايتی و پتريچ، منلك، رازلق قضالريله محدوددر .

اراضيسی طاغلق وطاشلق ايسه‌ده منبت وحبوبات زرعنه مساعد اورمانلری غايت چوقدر .

داخل قضاده هر جنس حبوبات ايله بال وميوه يتيشور. نفوس موجوده‌سی يكرمی بشيكی متجاوزدر .

اهالينك باشلوجه صنايعی زراعت بوك پاموق نسجی و كراسته جيلك و ايپكجيلكدر . شراب اعمالاتی دخی پك مترقيدر . توتون و جلود تجارتی دخی رواجليدر .

سنوی تخميناً ٣٠٠٠٠٠ قيه توتون ٣٠٠٠٠ قيون وكچی ٢٠٠٠ صاغمال و چفت صغير ٥٠٠ باركير مركب و ١٠٠٠ جنوار و ٤٠٠٠ اغنام وكچی وقوزی و اوغلاق دريلری و ١٠٠٠ صغير جلوديله ٥٠٠٠٠٠ قيه ذخاير متنوعه ١٥٠٠٠٠ قيه خمر ٣٠٠٠٠ عرق ١٠٠٠٠ قيه ساده و ٥٠٠٠٠ قيه چرويش ياغلری و ١٥٠٠٠ قيه طوزلو و ٥٠٠٠٠ قيه قاشقوال پينرلری و ٢٥٠٠٠ قيه يوك و ياغی و ٢٠٠٠٠ قيه كچی قيلی ١٥٠٠٠ عدد اجناس مختلفه‌ده بيچقی تخته‌سی و ٧٥٠٠٠ يارمه تخته ٤٠٠٠٠٠ عدد هر نوع چام و پلاد اغاجلری ١٥٠٠ قيه قطران آلنوب صاتيلور. لواء

مذكوره‌دن قضانك سنوی خارجه اخراج اولنان مقداری جدول آتيده مندرجدر .

جدول

١٠٠٠٠	رأس	قيون و كچی
١٢٠٠٠٠	«	صيغير
٤٠٠	«	باركير ومركب
٧٠٠	«	جنوار
٣٥٠٠٠	عدد	قيون، كچی اوغلاق قوزی دريسی
٥٠٠	«	صغر دريسی
١٠٠٠٠٠	قيه	ذخاير متنوعه
١٠٠٠٠	«	خمر
١٠٠٠٠	«	عرق
٥٠٠٠٠	«	ساده ياغی
٣٠٠٠٠	«	چرويش «
٣٠٠٠٠	«	طوزلو پينر
٤٥٠٠٠	«	قشقوال پينری
٣٠٠٠٠	«	يوك و ياغی
١٥٠٠٠	«	كچی قيلی
٢٠٠٠٠	عدد	بيچقی تخته‌سی
١٠٠٠	قيه	قطران

قضا ٣١ قدر قرا و چفتلكاتی جامع اولوب واردات عموميه‌سی ١٨٢٨,٧٥٧ غروشدر داخل قضاده و جمعه قصبه‌سنه يارم ساعت مسافه‌ده هر سنه تموزك يكرمی ايكنجی كونی كشاد اولنه‌رق بر هفته دوام ايدن پنايرده كليتلی اخذ و اعطا وقوعبولمقده‌در .

جمعه .— مناستر ولايتنده سرفيچه بوكا جمعه بازاری ديرلر.

سنجاغنه ملحق بر قضا مركزی اولوب مركز ولايتدن اون بش ساعت جنوب غربيسنده ولوا مركزی اولان سرفيچه‌نك بش ساعت قدر شمال غربيسنده واقع اولوب ٢٦٧٢ نفوسی ٤٦٢ خانه‌يی و برر باب رشدی و ابتدائی مكاتبی ٢٥ دكان ١٠ خان و ١ قشله‌يی مشتملدر .

جمعه قضاسی : سلانيك ولايتنك غربنده وكسريه ، ناسليچ ، فلورينه ، قضالری اراسنده واقع اولوب قطرانجه وصاريجالر ناحيه‌لريله برابر ٨٤ قريه‌دن مركبدر .

اهاليسی (٤٧٥٩٨) زی مسلم و باقيسی روم و اولاح وبلغار اولمق اوزره ٥٨٥٧٥ نفوسدن عبارتدر .

قضا اراضيسی طاغلق ايسه‌ده اورمانلری آز و مرعالری كنيشدر.

اراضينك قوۀ انباتيه‌سی اوستروغه كولنه طوغری ممتد اولان اووه جهتنده زياده اولوب حبوباتك انواعی حاصل اولور. ميوه‌لری دخی متنوعدر معمولات محليه عبا شياق و بز كبی منسوجاته منحصردر.

داخل قضاده ٢٤ جامع و مسجد ٥ كليسا ٥ مكتب ٤٠ دكان ١٦ خان موجوددر .

جمعۀ عتيق .— اسكی جمعه ماده‌سنه مراجعت اولنه .

ممالك عثمانيه‌ده جمعه اسمنده بر چوق قريه ومواقعه تصادف اولنور .

جمين .— ارضروم ولايتنده ارزنجان لوا وقضاسنده اون ايكی قريه‌لی بر ناحيه‌نك اسميدر.

جنادل .— مصر علياده اسوانك بر از دها جنوبنده نوبه حدودنده بر محل اولوب اوللری نيلك فيضانی اورادن اخبار اولنمقده ايدی.

نيلك اورته‌سنده موجود اولان قياللره نظراً بو اسمله تسميه قلنمشدر .

جنديوخسره .— كسرايه منسوب مدن سبعه‌دن بريسی اولوب رومية المداين ناميله معروف ايدی. بوقصبه عراق عربيده واقع اولوب ابا مسلم خراسانی بوراده ارسال ديار عدم قلنمشدر .

جنين .— بيروت ولايتنك بلقا سنجاغنده قضا مركزی برقصبه اولوب مركز لوايه ٦ ساعت بعد و مسافه‌ده واقع جمله‌سی مسلم اوچ بيك قدر نفوسی محتويدر .

بوقصبه جنيا و آنغانيم ناميله موسوم و توراتده مذكور اولان قصباتدن بريسيدر. قصبه‌دن كچن نهر جوارده‌كی بغچه‌لری سقی ايدر .

جنين قضاسی: عكا وحوران سنجاقلری و نابلس قضاسيله محاط ومحدود اولوب اراضيسی طاغلق اولمغله برابر پك منبت واديلری و مزروع محللری حاويدر .

قضاده بغدای داری مرجمك و سيسام كليتله حاصل اولوب سيسام

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

محصولی کاملا اخراج ودیکرینك نصفی احتیاجات مملکتده صرف ایدیله‌رك دیکر نصفی خارجه سوق اولنور .

قضانك زیتون محصولی و زیتون یاغی دخی کلیتلیدر .

قضا بر ناحیه ایله ۸۵ قریه‌دن مرکب و ۵۲ جامع و ۱ مدرسه ۵۷ یاغ‌خانه‌یی شاملدر. سکنهٔ موجوده‌سی ۴۰:۰۰ کشیدن غیریسی کاملاً مسلم اولمق اوزره همان قرق بش بیکی متجاوزدر .

قضاداخلنده‌وجنین قصبه‌سنده‌دانیال علیه السلامك و معاویه ودحیا الکلبی واسکندر ذوالقرنین حضراتنك مقامات مبارکه‌لری زیارتکاه خواص وعوامدر.

جوجر . — مصر اسفلده دمیاط جهتنده بر قصبهٔ قدیمه ایدی .

جوخا . — سمت عراقده برنهرك اسمیدر .

جودی . — کردستانده‌و حکاری سمتنده جزره قربنده یوکسك برطاغ اولوب اعتقادات اهل سنته کوره بعد الطوفان سفینهٔ نوحك قرار ایتدیکی محلدرکه الآن سفینهٔ مزبوره‌نك بقایای انقاضندن بعض کسره‌لر و جناب نوحك انشا کرده‌لری اولان مسجدك خرابه‌لری زیارت اولنقده‌در.

جوله‌مرك . — وان ولایتنك حکاری سنجاغنده ومقدما سنجاغك مرکزی اولدیغی حالده مرکز لوانك باش قلعه‌یه نقلیله قضایه تحول ایتمش اولان برقصبه اولوب واندن موصله کیدن جاده‌نك کذرکاهنده ومرتفع برقیانك آلتنده واقعدرکه مذکور قیانك تپه‌سنده مناعتله مشهور برقلعه‌سی بولنور .

جومه . — حلب مضافاتندن برناحیه‌نك اسمیدر .

جونیه . — جبل لبنانك کسروان قضاسنده بر اسکله اولوب معموریت قدیمه‌سیله مشهورایدی.

جویث . — بصره‌قربنده برقصبه‌در .

جهانبکلی . — قونیه ولایت و سنجاغنده آقشهر قضاسنه مربوط ایکی ناحیه‌دن بریسی اولوب ۳۸ قریه‌دن مرکب و امثالنه نظراً جسامتله معروفدر.

سکنه‌سی کرد عشایری برچوق دوه واغنامه مالك اولوب کرد کلیمی نامیله بوجهتده مشهور ومقبول اولان نقشلی نفیس کلیملر اعمال ایدرلر.

ناحیه‌ده ذکور واناث وکاملا مسلم اوله‌رق ۱۱۰۵۴ نفوسی موجود اولوب مشتملات سائره‌سی جدول آتیده مندرجدر :

عدد	
۳۷۰۷	خانه
۲	دکان
۷	دکرمان
۱۵	جامع شریف
۲۰	مسجد
۵	چفتلك
۳۰	مکاتب اسلامیه

ناحیه‌نك اغنام و حیوانات اهلیه ووسائط نقلیه‌سی بروجه آتی مقداردر:

رأس	
۲۱۵	مانده
۳۲۰	اینك
۴۸۰	اوکوز
۲۷۶	دوه
۲۰۴	مرکب
۵۰۸	بارکیر
۴۲۵۲۰	تفتیك کچی
۳۸۸	قره «
۱۳۹۵۰۰	قیون
عدد	
۱۰۲	اوکوز عربه‌سی

سیواس وانقره ولایتلرنده دخی جهانبکلی اسمنده ایکی عشیرت واردر.

جهانکیر . — درسعادتك برمحله‌سی اولوب طوپخانه‌نك اوستنده‌کی تپه‌ده برده جامع واردر .

بوجامع جنتمکان قانونی سلطان سلیمان حضرتلرینك هنکام حیاتنده وفات ایدن مخدوملری جهانکیرك نامنه اوله‌رق انشا قلنمش ایدی .

شهزاده جهانکیر غایت ادیب ونکته شناس اولمغله پدری طرفندن وفاتنه آشوری تأسف ایدلمش ایدی .

شهزاده جامعی خطیره‌سنده‌مدفوندر.

جهران . — یمن ولایتنده صنعایه قریب برناحیه‌در .

جهنه . — (وادی —) جهنم دره‌سی معناسنه اولان مذکوروادی تاریخ بنی اسرائیلده‌مشهوردر. وادی مزبوره قدس شریفك جنوبنده ویهودا و بنیامین سبطلری آراسنده اولوب (ملوح) نام معبوده وقتیله بوراده انسانلر قربان ایدلمش اولمسی بنی اسرائیلك بادی نفرتلری اولمغله قاتل وجانیلرك اجسادی وحیوانات لاشه‌لری آتیلور ایدی .

ارباب معصیتك دخی بو دره‌ده عذاب کوره‌جکلرینه اعتقاد ایدرلر ایدی.

جهینه . — الجزیره‌ده موصلك براز آشاغیسنده دجله کنارنده بر قریه اولوب برچوق علمانك مسقط رأسیدر .

ازجمله تاج الاسلام ابو عبداه حسین بن نصر الکعبی بوقریه‌یه منسوبدر .

جیحان . — اناطولینك آق دکز مائله‌سنه منسوب انهارندن بری اولوب اطنه ولایتنده بحر سفیده دوکیلور .

۳۵۰ کیلومتره قدر مجرای طوله مالك اولان مذکورنهر سیواس ولایتی داخلنده کومش طاغندن نبعان ایدرك البستاندن کچن سکودلی وقوزان طاغلرندن اینان خورما صولریله کسب جسامت ایدر و برطاقم دار بوغازلردن وطاغ آرالرندن بعد المرور بولانق جوارنده اطنه ولایتنه داخل اولور . و بورادن اعتباراً قوزان وجبل

سنجاقلرینی فصل وتفریق ایتدکدن صکره شمرام قلعه جوارنده اطنه سنجاغنه دخول ومسیس قصبه سندن و ییلی مملحه سی جوارندن کچر و بعده بر طاقم منحنیلر رسم ایله بری یمورطه لق لیمانك جنوبنده دیکری قره طاشده دکزه قاریشمق اوزره ایکی قوله آیریلور .

اقصو ایله خمص و طموز صولری وقره چای نام صولر جیحانك باشلوجه توابعندندر .

جیحان مجراسی سیر سفاینه غیر مساعد ایسه ده قسم سفلاسنده معونه وصاللر سیر وحرکت ایدر و یازین صوبی ازالیر ایسه ده قارلرك اریمه سی زماننده چوغالور .

بعض کتابلرده سیحان ایله جیحانی سیحون وجیحون طرزنده یازارلر ایسه ده جیحون و سیحون نهرلری ترکستانده ارال کوله دوکیلان ایکی نهرك اسملری اولوب بونلرده ترکلرك اکا بکزتمه سندن طولایی مذکور ایکی نهرك اسملریله تسمیه قلنمش وآنجق واولری الفه قلب ایدلمك صورتیله فرق و تمییز ایدلمشدر .

بو ایکی نهرك جیحان وسیحان صورتنده کی املالری طوغری اولوب جیحون وسیحونك بشقه اولدیغی عیسی الارملینك بیت آتیسندن منفهم اولمشدر :

یری فی بلاد الروم سیحان جاریاً
و بالشام یلقی جاریاً نهر سیحون
ویلقی بارض السیس جیحان جاریاً
وفی ارض بلخ قد جری نهر جیحون

جیده . — قسطمونی ولایتنده مرکزه مضاف جیده قضاسی داخلنده وقره دکز ساحلنده قسطمونینك ٢٢ ساعت شمال غربیسنده بر اسکله اولوب قصبه سی اولدقجه جسیمدر .

جیده قضاسی مرکز سنجاغنه ملحق قضالردن بریسی اولوب شمالاً بحرسیاه ، شرقاً اینه بولی وکورهٔ نحاس ، جنوباً طاطای ، غرباً زغفرانبولی قضالریله محاط ومحدوددر .

اراضیسی طاغلق واورمانلری کثیر ومحصولدار یرلری چوقدر .

اهالیسی یکرمی بیکی متجاوز اوله رق اکثرینك مشغولیتی کراسته قطعی و تحته دن بعض اشیا اعمالی وسواحله یقین محالده کمی وقایق انشاسیدر .

ساحل سکنه سی کمیجیلکده ماهر اولدقلرندن قایقلر واسطه سیله سواحل متجاوره یه ودرسعادته اودون وکراسته نقل ایدرلر .

قضا وناحیه سیله ٣٦ قریه یی و ٤٧ جامع ٢ تکه ١٢٠ مکتب ١٧ خان ٤١ دکان ١٥٠ دکرمن ٢٠ صو حزاری و برکمور معدنی حاویدر .

مرکز قضا جمعه اسمنده یکی تأسسه باشلامش بر قریه اولوب پازار محلی اولمغله کوندن کونه ابنیهٔ لازمه انشاسیله کسب عمران ایتمکده در .

جیرانلی . — یاخود جبرانلی بتلیس ولایتنده کزر برکرد عشیرتنك اسمیدر .

جیرون . — شام شریف قربنده وشامك الیوم باب جیرون دینلان قپوسنك قربنده برقریهٔ قدیمه ایدی .

جیزه . — مصرده نیلك غرب یعنی صول ساحلنده قاهره قربنده اسمنه منسوب مدیرلکك مرکزی و خطهٔ مصریه نك اك کوزل بلادندن بریسیدر .

زیتون و خرما بغچه لرینی حدیوه مخصوص کوشك وسرایی و بر چوق مساجد و معابدی و جوارنده منف شهر قدیمنك خرابه لریله فراعنهٔ مصریه نك مآثر عمرانپرورانه لری اولان هرملر ودها برچوق آثار عتیقه موجوددر .

جیزه مدیرلکی ٢٠٠٠٠٠ سکنه و ٣ قضا ایله ١٦٠ قریه یی جامعدر .

جیش . — یمن ولایتنده تعزلواسنك عدین قضاسنه ملحق بر ناحیه نك اسمیدر .

جیغول . — یاخود جغول ، آنقره ولایتی داخلنده دلیجه ایرمق قربنده کی طاغك آلتنده بر مملحه در .

بو مملحه قرق درت قدر حوضدن عبارت اولوب ایکی منبعدن جریان ایدن صولر واسطه سیله تشکل ایدرکه بوراده حاصل اولان طوزك مقدار سنویسی ٥٠٠٠٠٠ قیه یه و حاصلات غیر صافیه سی ٢٠٠٠٠٠ غروشه بالغ اولور .

جیدس . — دجله توابعندن قره صویك اسم قدیمیدر .

جرف . — شام شریف قافله سی کذرکاهنده ومدینهٔ منوره حدودنده و طریق شامینك صوك مرحله سی اولوب وادیٔ القریدن اونبر ساعت ومدینهٔ منوره یه ٢ ساعت بعد مسافه ده واقعدر .

حرفك اسم دیکری ببار حمزه اولوب سیدنا حمزه رضی الله عنهك بر مسجدی واتصالنده برکه نام برقریه وسقایهٔ سلیمان ابن عبدالملك نامنده بر محل واردر .

دارالهجره سنیه نك یکانه ماءجاریسی اولان عین زرقا بو قریه ده یوزه چیقوب اهالیٔ قریه مزارعنی نوبتله سقی ایدرلر . بوراده زبده نامنده بر مزرعه واردرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنده زراعتله امر بیورمشلردر .

جرفدن مدینهٔ منوره یه کیدرکن طریقك صول جهتنده ستایش سنیهٔ جناب پیغمبری یه مظهر اولمش وغزوهٔ احد نامیله معرکه کاه موحدین اولان وقعه نك محل جریانی وسیدنا حمزه نك مشهد مقدسی بولنان جبل احد واقعدر .

مشارالیه حضرتلرینك مشهد مبارکلری برقبهٔ معظمه وتربهٔ مزینه ایله معین

M. CEVDET No.

اولوب اطرافنده متعدد بیوت ومساکنی حاویدر .

قوافل حجاجك جرف منزلنه وصو- لنده لاجل التعظیم اغتسال ولباس پاك اکتسا و اکثار صلواة ایله متوجه رسول ذو الجلال اولورلر .

حرف الجيم

چاپادره‌سی .— اناطولیده کائن قازطاغنك غربی پایه‌لرندن اینان براوفاق چایك اسمیدر.

چار سنجاق .— معمورة العزیز ولایتنك درسم لواسنده بر قضا مرکزیدر .

قضاسی قرق قدر قرا و بر قاچ عشایردن مرکب اولوب نفوسی تخمیناً ۱۵ بیك قدر در .

چارشنبه .— چهارشنبه ماده‌سنه نظر اولنه .

چارداق .— صحیحی چارطاقدر .

چارطاق .— قلعهٔ سلطانیه بوغازینك مرمره جهتنده‌کی مدخلی قربنده و بیغا سنجاغی داخلنده ساحل بحرده وکاپیولینك قارشوسنده اونبش قریه‌لی برناحیه‌نك مرکزی در.

چارملك .— الجزیره‌ده حلب ولایتنك اورفه سنجاغنده بیره‌جك ایله اوورفه اراسنده‌کی طریقك همان نصفنده وحلب جاده‌سی اوزرنده واقع بیوجك برقریه‌در .

چاغلالق .— سلانیك ولایتنك درامه سنجاغنده صاری شعبان قضاسنه مضاف قرادن بریسی اولوب قره صویك قربنده و صاری شعبانه ۹ ساعت بعد ومسافه‌ده واقعدر .

چاقرلی .— سلانیك ولایتنك سیروز لوا وقضاسنده برقریه‌نك اسمیدر .

چاقد .— اطنه ولایت و سنجاغنه تابع برقریه اولوب همنامی اولان صویك قربنده واطنه‌نك طقوز ساعت قدر شمالنده وبوسته یولی او- زرنده واقعدر .

درونده بیرام پاشا بناسی بر خان واردر .

چاقددن اطنه‌یه ایکی طریق اولوب برینه قرغه کچمز دیکرینه ایت بلز اسمی ویرلدیکی بهجت المنازلده محرردر .

چاقد صویی سیحان توابعندن مار- الیبان موقعه منسوب برچایك اسمیدر.

چاك .— مستقلاً اداره اولنان بیغا سنجاغنده مرکزه مضاف برناحیه اولوب قضانك شمالنده واقعدر .

اراضیسی محصولدار معادنی کثیردر. پازار وبیوك تپه قریه‌لرنده صولری کوکردلی بر ایلیجه‌سی دخی واردر.

ناحیه‌یی ٦٤ قریه تشکیل ایدر مرکزی کمر قصبه‌سیدر .

چاکلی .— قسطمونی ولایتنده سینوب لواسنك استفنار قضاسنه ملحق ۲۰ قریه‌لی بر ناحیه‌در .

چال .— آیدین ولایتنك دکزلی سنجاغنه مضاف بر قضا اولوب خداوندکار ولایتی حدودنده واقع وآشمه ، سرای کوی ، بولدان ، دکزلی قضالریله محدوددر .

اراضیسی قسماً طاغلق ایسه‌ده غایت لطیف اووه و وادیلری دخی واردر. بیوك متدرس نهری قضایی سق وارو ایدر .

قضانك تربیعاً وسعتی ۱۹۹۵ کیلو- متره اولوب بونك بشیوز کیلومتره‌سی اراضیٔ مزروعه و ۱۰۰ کیلومتره‌سی قابل زرع اولدیغی حالده غیر مزروع اراضی و ۱۲٦۱ کیلومتره‌سی ناقابل زراعت و ۱۳٤ کیلومتره‌یی اورمانلقدن عبارتدر .

قضا ٦۱ پاره قریه و ۳۱ قریه‌یی جامع بقلاك نامنده برناحیه‌دن متشکلدر. سکنهٔ موجوده‌سی اولان ٤۲۳۱٦ نفوسك (۱٥۸) زی غیر مسلم ومتبا- قیسی مرکز اداره‌سی اولان چال قصبه- سی مرکز لوا اولان دکزلینك شرق شمالنده ومذکور قصبه‌یه برشوسه ایله مربوطدر .

نفوسی ٤ بیکی متجاوزدر .

قضاء مزبوره‌نك مؤسسات فنیه و تجاریه‌سی و اماکن میریه وسائره‌سی بروجه آتی جدولده مندرجدر :

جوامع شریفه	عدد	۷۰
مساجد	«	۳٤
درگاه	«	۳
خانه	باب	۷۷۸۳
دکان	«	٤۰۷
قهوه‌خانه	«	٤
فرون	«	۹
آخور	«	۳۸٥٥
اوطه	«	۱۹٥
خان	«	۱
لوقانطه	«	۲
دکرمن	«	٤
عرصه	«	۱۸
حکومت قوناغی	«	۱
شمندوفر موقفی	«	۱
حبسخانه	«	۱
تلغرافخانه	«	۱
تربه	«	۱
مکاتب اسلامیه	«	۷۱

چال قضاسنده موجود حیوانات اهلیه و وسائط نقلیه‌نك مقدارینی مبین جدولدر :

	رأس
٧٢	مانده
٣٣٠٠	اینك
٥٠٩٤	اوكوز
٦٨	دوه
٣٥٣٧	مركب
٢٣١	استر
٥٠٩	باركیر
٢٠١٤٦	كچی
٣٠٨٣٧	قیون
	عدد
٢٣١٥	قانی بچمنده عربه
١	درت تكرلكلی عربه

چالی محله‌سی. — سلانیك ولایت وسنجاغنده لنقطه قضاسنه مضاف بر قریه اولوب مركز قضایه آلتی ساعت قدر بعد ومسافه‌ده واقعدر .

چام. — روم ایلیده ارنبودلغك غرب جنوبیسنده یانیه لواسنك نصفیله پره‌وزه سنجاغندن عبارت اولان وچاملق دینلان قطعهٔ اراضیده‌ساكن ارنود قومنك اسمیدركه جسارت وشجاعتله متصفدرلر .

چاملق. — ذكر اولنان قومك ساكن اولدیغی قطعه‌در .

چاندارلی. — آیدین ولایتنك ازمیر سنجاغنده و اسمنه منسوب كورفزك شمالنده كائن ٣٨ درجه ٣ دقیقه عرض شمالیده و ٢٤ درجه ٣٣ دقیقه طول شرقیده واقع وازمیردن ٥٠ كیلومتره بعد ومسافه‌ده كائن ١٧٧٦ نفوسلی بر ناحیه مركزیدر .

ناحیه‌سی غرباً مدللی بوغازی شمالاً دیكیلی شرقاً ایلیجهٔ برغمه ناحیه‌لری جنوباً چاندارلی كورفزیله محاط اولوب ١٥ قریه و ٤٠٠٠ نفوسی مشتملدر .

چاندارلی كورفزی. — ازمیر سنجاغنده اطه‌لر دكزندن متشعب بر كورفز اولوب شمال جهتنده چاندارلی قصبه‌سی موجوددر .

چاودر. — خداوندكار ولایتنك كوتاهیه سنجاق وقضاسنده واطرانوس نهری اوزرنده قدیماً آزانی دینلان شهرك موقعنده كوچك برقصبه‌دركه جوارنده آثار عتیقه‌دن برچوق انقاض موجوددر .

چای. — خداوندكار ولایتنك قره حصار سنجاق وقضاسنده وقره حصارك قربنده بیوجك بر قریه‌نك اسمیدر .

چای اغزی. — سلانیك ولایتنده جاری استرومه نهرینك تاكینوس كولندن چیقدقدن صكره دكزه دوكلدیكی محلده كائن بر قریه‌نك اسمیدر .

چاره. — آیدین ولایتنده منتشا سنجاغنده مغله قربنده آقر ودیسیاس شهر قدیمنك خرابه‌سی

اوزرنده مؤسس بر قریه اولوب آثار عتیقه‌سی چوقدر .

چبق آباد. — آنقره ولایت وسنجاغنده قضا مركزی بر قصبه اولوب سقاریا توابعندن چبق چاینك ساحل یسارنده وانقره‌نك سكز ساعت شمال غربیسنده وبسیط بر وادیده كائندر .

چبق آباد قضاسی : انقره ولایتنك منتهای شمالنده واقع اولوب شمالاً قسطمونی ولایتنك كنغری سنجاغنه ملحق قره بازار وشعبان اوزی ناحیه‌لری غرباً زیر قضاسی وشوربا ناحیه‌سی شرقاً قلعه‌جك وبالا قضالری جنوباً انقره‌نك ایج ناحیه‌سی ایله محاط ومحدوددر . سكنهٔ موجوده‌سی كاملاً اسلام اوله‌رق ٢٤٥٤٥ نفوس اولوب بونك (١٠٤١٨) ی‌اركك و (١٠٢٨) زی اناثدر .

قضا اراضیسنك ٤٩٠٢٣٧ دونمی چایر وقصوری مرعی وزراعته غیر صالحدر .

قضانك جهت شمالیسنده كائن آیدوس طاغی مرتفع وهرنقدر دره‌سی چپلاق ایسه‌ده اطراف وحوالیسی چام و میشه اورمانلریله مستوردر .

بوندن ماعدا قضانك جهات سائره‌سنده دخی اورمانلر موجود اولوب ولایتك احتیاجات ولوازمات احتراقیه‌سنی تأمین ایدر .

• ذكر اولنان آیدوس طاغی یلدیرم وسحر اوزی وایشیق طاغلرله ارتباط و التصاق ایتمشدر .

قضانك محصولاتی : بغدای آرپه بورجاق مرجمك نخود یولاف داری مصر فصولیا قره بقله كیمون ارمود الما كراز اریك ویشنه شفتالی جویزدن عبارت اولوب حاصلاتك مقدارسنویسی ایله حیوانات اهلیه‌سی جدول آتیده مندرجدر .

بغدای	كیله	٢٧٠,٠٠٠
اربه	«	١٤٠,٠٠٠
آرمود	قیه	١٥٠٠٠
اوزوم	«	٢٠٠٠٠
مانده	رأس	٦٠٠
قره‌صغیر	«	٧٠٠
مركب	«	٢٧٧٢
آت وقیصراق	«	٥٠٠
استر	«	١٦
دوه	«	٤٠
تفتیك كچی	«	٤٦١٧٧
قیل كچی	«	٥٥١
قیون	«	٢٣٢٣٤
تفتیك	قیه	٢٢١٢٧
كچی قیلی	«	٦٦٠
یپاغی	«	٣٦٨٨٥

دائرهٔ قضاده ٢٩٧٧ خانه ٧ مكتب ٧٥ جامع ١ چماشورخانه ٤٠ صو دكرمانی ٣٠ دكان ٨١ قریه موجوددر .

چبق چایی. — سقاریا توابعندن اولوب قسطمونی

وانقره ولایتلرینی تفریق ایدن ایشیق طاغندن نبعان ایدرك چبیق آباد قضاسنی اروا و اسقا ایله و چبیق قصبه‌سندن بعد المرور انقره شهری قربنده سقاریایه قاریشور .

چتالجه .— روم ایلنده و ادرنه ولایتیله پای تخت سلطنت سنیه اراسنده واقع الویهٔ مستقله‌دن همنامی اولان لوانك مرکز اداره‌سی اولوب درسعادتك سکز ساعت غربنده وبیوك چکمجه کولنه دوکیلان بردره‌نك غربنده وتیمور یول خطنك یقیننده واقع بش آلتی بیك نفوسلی بر قصبه‌در .

لوا سکنه‌سی متجاوز قرا و سلوری وچکمجهٔ کبیر ونفس چتالجه نامیله اوچ قضادن متشکل وترقوس نامیله برناحیه‌یی دخی مشتملدر نفوسی اللی بیکه قریبدر .

اراضیسی طالغه‌لی و استرانجه شعباتی اولان تپه‌لرله عارضه‌لی اولمغله برابر غایت منبت محصولداردر .

جیج .— سلانیك ولایتنده درامه لواسنك صاری شعبان قضاسنه ملحق اون اوچ بیك نفوسی ویکرمی بر قریه‌یی جامع بر ناحیه اولوب اورمانلق وزراعته صالح اووه وبایرلری شاملدر . سکنه‌سی زراعت و کراسته قطع واخراجیله مشغولدر .

داخل قضاده غایت کوزل میوه ایله یوك حیواناتندن استر یتشدیریلور مرکزی بالابان قریه‌سیدر .

چرپان .— شرقی روم ایلی ولایتنك زغرهٔ عتیق لواوقضاسنده وتیمور یول خطی قربنده کائن بش آلتی بیك نفوسلی بر قصبه‌نك اسمیدر .

چرکش .— قسطمونی ولایتنده کنغری سنجاغنه ملحق قضالردن همنامی اولان قضانك مرکز اداره‌سی اولوب کنغرینك اون اوچ وقسطمونینك یکرمی درت ساعت اوزاغنده واولوصویك کنارنده واقعدر .

موقعی کوزل ایسه‌ده هواسی صغوقدر بغداد جاده‌سی کذرکاهنده اولمغله ایشلك وغلبه لکدر تجارتی دخی یولنده‌در هفته‌ده برکره قوریلور بازاری واردر .

قصبه اولدقجه منتظم و معمور اولوب ٨ جامع ١ مسجد ٣ تکیه ١ مدرسه بری رشدیه اولمق اوزره ٨ مکتب ٥ خان ٢٠٠ قدر دکان ٣ حمام ٣ کوپری‌یی جامعدر .

چرکش قضاسی : کنغری سنجاغی حصوله کتورن اوچ قضانك بری اولوب شرقاً کنغری شمالاً قسطمونی سنجاغنی تابع اراچ غرباً بولی سنجاغنه تابع کره‌ده جنوباً انقره ولایتنه تابع بیان آباد قضالریله محاط و محدوددر .

٣٨٨ قریه وقره‌جه ویران اووه‌جق بایندر نامرله ٣ ناحیه‌دن مرکب اولوب جمله‌سی ٧٤ دیوانه منقسمدر .

سکنهٔ موجوده‌سی ٢٣ بیك نفوسی متجاوز وجمله‌سی مسلمدر .

اراضیٔ قضا ایشیق والغاز طاغلری آراسنده متواسع بر اووه‌ده اولوب مزروعاتی درجهٔ کفایه‌ده یتیشور حیواناتدن اعلا تفتیك کچیلری بسلنور .

اولوصو قضایی اروا واسقا ایدر .

قره‌جه ویران ناحیه‌سی داخلنده کائن چاوندر (چکوندر) قریه‌سنده کوکردلی معدن صوینی حاوی برایلیجه

چرمن .— ادرنه ولایت ولواسنده جسر مصطفی پاشا قضاسنده واقع ناحیه‌دن بربشقه مرکزی اولوب جسر مصطفی پاشانك بر ساعت قدر جنوبنده ومریج نهری قربنده واقعدر .

بری صاریجه صارم الدین پاشایه منسوب اوله‌رق اوچ جامع واردر چرمن ناحیه‌سی ١٩ قریه‌دن مرکب ومتشکلدر .

چرمنیقه .— مناسترولایتنك ایلبصان سنجاق وپکلین قضاسنده ناحیه مرکزی برقریه‌نك اسمیدر .

چرمیك .— دیاربکرولایتنك ارغنی معدنی سنجاغنده قضا مرکزی برقصبه اولوب مرکز ولایته اون ومرکز لوایه بش ساعت قدر بعد ومسافه‌سی واردر .

قصبه باغلق وباغچه‌لك اولمغله میوه‌سی خصوصیله اوزومی پك مشهوردر .

درونده ایلیجه موجود اولوب ایام صیفده برخیلی مرضا لاجل الاستشفا کلوب کیدرلر و بوواسطه ایله بیوجك برتجارت وقوعه کلور .

فوات توابعندن اولان سنان صویی قصبه‌نك الت طرفندن کچرکه اوزرنده برده کوپریسی واردر .

قضاسی: ارغنی وملاطیه سنجاقلری ودیاربکر وسیوه‌رك قضالریله محدود اولوب چونکش ناحیه‌سیله برابر ١١٩ قریه‌دن مرکبدر .

قسم اعظمی مسلم اولمق اوزره قضاده یکرمی بیکدن زیاده نفوس موجوددر .

حاصلاتی حبوبات ومیوه ایله چوجقه مقدارده اوزومدن عبارتدر .

چرنعجه .— مناسترولایت وسنجاق وقضاسنده مرکزه اوچ ساعت بعدنده برقریهٔ جسیمه‌در .

چرنلشته .— ولایت مز بوره‌نك پرلپه قضاسنده وپرلپه‌یه ٥ ساعت بعدنده بر قریه‌در .

چزاریه .— رومالیلر زماننده قیصره نسبتله تسمیه قلنان بلاد وقصبات مشهوره اولوب ممالك عثمانیه‌ده اولنلری بروجه آتیدر .

چزاریه اوسیدیا .— (مازاقه) اناطولینك قپاد وقیاقسمنده وشمدیکی انقره ولایتنده کائن قیصریه نامیله یاد اولنان لوا مرکزی بر قصبه اولوب تفصیلاتی « قیصریه » ماده‌سنده اعطا قلنه‌جقدر .

چزاریه .— آنازاربایاخود آناوارزا. Tanazarbe آناطولیده کلیکیا قطعهٔ قدیمه‌سنده واقع مدن قدیمه‌دن بریسی اولوب اطنه ولایتنك قوزان سنجاغنده سیس قضاسنده

وسيسك ٢٥ كيلو متره اوزاغنده وپيراموس نهريله سق اولنان براووه‌ده واقعدر .

قصبه‌نك انقاضى قالكرى برصخرهٔ عظيمه‌نك اتكنده اولوب برخيله قيمتدار تربه كليسا خانه طاق ظفر خرابه‌لرينى حاويدر .

بو شهر شدتلى صدمات ارضيه وذلازل مشهوره‌يه دوچار اولمش اولديغى حالنده ايمپراطور ژوستينا طرفندن اعمار واسمنه نسبتله ژوستينا نو پولى (Justinanopolis) تسميه قلنمشيدى .

چزاريه .— فلسطين ساحلنده واقع واليوم قيساريه دنيلان قصبه اولوب تفصيلاتى قيساريه ماده‌سنه براغيلمشدر .

چزاريه فيليپى .— (cèsarèe philippi) ارض فلسطينده كائن بانياس قصبه‌سنك اسميدركه تفصيلاتى بانياس كلمه‌سنده ويرلمشدر .

چشمه .— آيدين ولايتنك ازمير سنجاغنده قضا مركزى برقصبه‌در .

قصبهٔ مذكوره ولايتك ساحل غربيسنده وساقيز اطه‌سنك قارشوسنده كائن برشبه جزيره‌نك غرب شمالى اوجنده واسمنه منسوب بركورفزك مدخلنده ازميردن ٦٨ ميل قدر اوزاقده كائن برموقع لطيفدر .

روماتيزمه ، قره جكر كبى امراضه نافع ومدرر خاصه‌لى ايليجه‌لرى حاويدر .

درونده ١١٣٧٥ نفوس و٢٤٥٢ اماكن موجوددر .

قصبه‌ده موجود اماكنك جنسى ومقدارى بروجه آتيدر :

جامع	عدد	٤
مسجد	»	١
دركاه	»	١
روم كليساسى	»	١٤
روم مكتبى	»	١٠
اسلام مكتبى	»	٩
حورا	»	١
كتبخانه	»	١
تربه	»	٥
حكومت قوناغى	»	١
حبسخانه	»	٤
تلغراف خانه	»	١
ليمان دائره‌سى	»	١
غازينو	»	٣
باراقه	»	٦١٠

چشمه قضاسى : شمالاً قره‌برون شبه جزيره‌سى واريثره كورفزى شرقاً اورله وسفرى‌حصار قضالرى جنوباً اطه‌لردكزى وغرباً ساقز اطه‌سيله ساحل اراسنده متشكل ساقز بوغازى ايله محاط ومحدوددر .

آلاچاطى ويكى ناحيه نامليله ايكى ناحيه و ١٣ قريه‌دن متشكلدر . (٣٠٧٠٦) نفوسى حاويدر .

اراضيسى غايت منبت ومحصولدارددر .

قضانك مشتملاتنك جنسى ومقدارى جدول آتيده ارائه اولنمشدر .

جوامع ومساجد	باب	١٨
دركاه	»	٢
اسلام مكاتبى	»	١٣
روم »	»	١٤
يهودى »	»	١
هوتل	»	٢
غازينو	»	٣
حبسخانه	»	٤
بالقخانه	»	١
ليمان دائره‌سى	»	١
تلغراف خانه	»	١
روم كليساسى	»	١٩
حورا	»	١
كتبخانه	»	١
تربه	»	٦
باراقه	»	١٦٥
ميخانه	»	١٢٧
حيوان طامى	»	٧٢
ياغخانه	»	١٤
دكرمن	»	٤٨
عرصه	»	٤٢٨
حمام	»	٢
قوله	»	١٢٨
اوطه	»	٦٠
فرون	»	٢٦
قهوه‌خانه	»	٣٨
مغازه	»	١١٢
دكان	»	٧٥٠
خانه	»	٧٢٠٧

قضاء مزبوره‌ده موجود حيوانات ايله وسائط نقليه‌نك جنس و مقدارى بروجه زيردر .

جنوار	رأس	١٩
اينك	»	٢٧٠
اوكوز	»	٤٩٥
مركب	»	٢٦١٧
استر	»	٩٤٠
باركير	»	٣٤٥
كچى	»	١٩٥١٥
قيون	»	٨٣٣٠
درت تكرلكلى عربه		٢
ايكى »	»	١٣

چشمه قضاسى اراضيسنك جنس و مقدارينى مبين جدولدر .

كيلومتره مربعى	
١٥٥	اراضئ مزروعه
٤٥	غير مزروع اولوب قابل زرع اراضى
٢٠٠	مزروع وقابل زرع اراضى يكونى
٣٠٥	زرعى ناقابل اولان
٢	اورمان
٥٠٧	يكون عمومى

چغا كولى .— قسطمونى ولايتنده بولى سنجاغنده تقريباً اون كيلومتره محيطنده كوچوك بركولدر .

چفته‌لر چفتلكى .— خداوندكار ولايتنك كوتاهيه لواسى داخلنده اسكيشهر قضاسنده غايت جسيم برچفتلك اولوب عساكر شاهانه‌يه حيوان يتشدرمك

اوزره باب سرعسکری‌یه مربوط خارا اتخاذ قلنمشدر .

وسعتی ۲۷۰۰۰۰۰ دونم اولوب درونده ۱٦ قریه و ۵۰۰۰ نفوسی اون بش بیکی متجاوز حیوانات مختلفه واردر .

چقاللی .— حلب ولایتنك مرعش لواسنده مرکزه مربوط بش قریه‌لی بر ناحیه‌در .

چقور اووه .— آطنه ولایتنده بر طرفی بحر سفید و اطراف سائره‌سی جبال منیعه ورفیعه ایله مستور بولنان براووه‌درکه وسعت وامتدادی طولاً ۱۰۰ وعرضاً ۵۰ الی ۲۰ کیلومتره اراسنده متخالفدر .

قدیم ایامدنبری قوهٔ انباتیه‌سیله مشهور و هله حیوان بسلمك و جنس آتلر یتشدرمکله موصوف اولان چقور اووه بو کون دخی معمورهٔ زمینك برنجی صنف اراضیسی میاننده تعداد اولنمقده‌در .

سیحان و جیحان کبی ایکی شریان حیاتك متوازیاً اووه‌یی سقی اروا ایتملریله برابر غایت صیغ اولان قیولر واسطه‌سیله ایام صیفك اك شدید زمانلرنده بیله مزروعات صوسز قالمز . انجق زمینك منحط بولنمسی واطرافنك طاغلرله مستور اولمسی و انهارك طاشمه‌سندن تحصل ایدن بطاقلقلردن متولد عفونت هوایی اخلال ایتمکله عمله واهالی یازین وخامت هوادن ناشی بارینه‌مامقده‌درلر .

بناءً علیه هر جهتی حقیله ایشله‌نیله‌میوب برچوق یرلری معطل و متروك قالدیغندن درجهٔ انباتیه‌سی نسبتنده اقتطاف ثمرات ایدیله‌مامکده ایسه‌ده‌ینه برچوق پرنج سیسام وپاموق وحبوبات سائره حاصل اولور .

هله پاموغی تجارتده هم اهونیت وهمده نفاستی ایله مشهوردر .

چکرك صویی .— بوکابین العوام چیقریق صویی دیرلر . یشیل ایرمق توابعندن وموللرندن اولوب منبعی چاملی بلدن اخذ ایدرك توقادك سمت جنوبیسنده کائن اووه‌یی سقی ایدر ومجراسنك وسطنده تشکیل ایتدیکی منحنیلرك بر نصفی انقره ولایتنده جریان و مؤخراً استقامتی شمال شرقی‌یه توجیه ایله اماسیه قربنده طوزانلی صویی ایله برلشوب یشیل ایرمغی حصوله کتورر .

طولی ۲۵۰ کیلومتره‌دن زیاده وانقره ولایتنده‌کی ایکی نصف منحنیلرینك طولی ۳۰ کیلو قدردر .

چکمجهٔ کبیر .— چتالجه سنجاغنه ملحق قضالردن همنامی بولنان قضانك مرکزی اولوب اسمنه منسوب وبر مرمره دکزندن متحصل آچیق کولك دکزه متصل اولدیغی محلده مبنی و درسعادته آلتی ساعت قدر بعید ایکی بیك نفوسی شامل بر قصبه‌در .

قصبه‌نك برطاش کوپریسی اولوب

دکز ایله کول اراسنده بولنان بوغازجغك اوزرنده مبنی اولدیغندن وصولرك تزایدنده مرور وعبوری تسهیل ایلر .

چکمجهٔ کبیر قضاسی : چتالجه سنجاغنی تشکیل ایدر اوچ قضانك بریسی اولوب یکرمی قدر قریه و درت بش بیك نفوسی جامعدر .

چکمجهٔ کبیر کولی : مرمره‌دن متحصل وآکا دار بر بوغاز ایله متصل ۱۰ کیلومتره طولنده و اوچ کیلومتره عرضنده بر کول اولوب قره‌صو نامنده بر دره‌یی اخذ ایدر .

صولرك تزایدنده مذکور بوغازدن فضلهٔ میاه دکزه جریان ایتدیکی کبی صویك تناقصنده دخی دکز صولری هجوم ایدرك لذتی طوزلولق کسب ایدر .

بو کون تطهیر ومدخلی تعمیق ایدیله‌رك غایت محافظه‌لی بر لیمان حالنه قونیله بیلور .

چکمجهٔ صغیر .— درسعادت ملحقاتندن شهر امانتنه مربوط بر قضا اولوب مرکزی مقری کویی نام قریهٔ مشهوره‌در .

چکمجهٔ صغیر قصبه‌سی دخی اسمنه منسوب کولك جنوبنده درسعادت تیمور یول خطنك کذرکاهنده واقعدر .

چکمجهٔ صغیر کولی : دخی مرمره‌دن متحصل اولوب جسامتی بیوك چکمجه کولندن زیاده‌جه‌در .

بو کولك یبان اوردکی وسائر صید حیواناتی چوق اولدیغندن موسمنده بر

ای شکار برچوق آوجیلر دکز اوردکی آولامق اوزره کیدرلر .

چلبی پازاری .— بوسنه ولایتنده مرکزه مضاف بر قضا اولوب مرکزی روغاتیجه قصبه‌سیدر .

چلیکانلی .— اطنه ولایتنده کشت وکذار ایدن بر عشیرتك اسمیدر .

چمشکزك .— معمورة العزیز ولایتنك درسیم لواسنده برقضا مرکزی اولوب خرپوطك سکز ساعت قدر شمالنده واقعدر .

اهالیسی ایکی بیك نفوسدن زیاده‌جه‌در .

چمنلك .— چناق قلعه بوغازینك اناطولی ساحلنده وچناق قلعه قربنده کلید البحر مقابلنده کائن ومستحکم بر محل اولوب موقع مزبور ایله کلیدالبحر اراسنده بوغازك کنیشلکی ۱۸۰۰ متره قدردر .

چمین بلی طاغی .— یشیل وقزل ایرمق نام نهرلرك مجرای علیالری اراسنده وتوقادك شرقنده برطاغدر .

چناق قلعه .— قلعهٔ سلطانیه وآق دکز بوغازی ماده‌لرینه مراجعت بیوریله .

چنبرلی طاش .— درسعادتده آثار عتیقه‌دن قزل مرمردن مصنوع برستون اولوب بانیٔ قسطنطینیه بیوك قسطنطین طرفندن

رومادن جلب اولنه‌رق رکز واقامه
واقامه اولنمش وتپه‌سنده آپولونك هیكلی
مصنوع بولنمش ایدی .

بر مدت صكره قیصر ژولیانوس
وتئودوسیوس كندی هیكللرینی وضع
ایتمشلر ایدی .

الكسی قومنن زماننده صاعقه
اصابتیله هیكل ایله ستونك قسم علیاسی
تخریب اولنمغله مانوئل قومنن طرفندن
تعمیر ایدیله‌رك اوزرینه برصلیب وضع
اولنمش ایدی .

بعد ایام بر حریق خانمانسوز ستونی
چاتلاتدیغندن لاجل التحكیم چنبرلر ایله
ربط اولنمش وبو مناسبتله انجق یوزاللی
یوز التمش سنه‌دنبرو اسمی چنبرلی طاشه
تحویل قلنمشدر .

چنكالیمانی . — بحر سیاهده بر-
غوس كورفزی قر-
بنده غایت محافظه‌لی بر لیمان اولوب
برغوس لیمانه آچیقلغی جهتیله فورطنه‌لی
هوالرده سفاین بورایه التجا ایدر .

چنكل كویی . — استانبول بو-
غازینك اناطولی
یاقه‌سنده درسعادتك قرای صیفیه‌سندن
اولوب بوغازك قویتی بر محلنده واقعدر .

چوبان اطه‌سی . — قاشوط اطه
سنك نام
دیكریدر . تفصیلاتی ایچون قاشوط
كلمه‌سنه مراجعت اولنه .

چوبانلر چایی . — قسطمونی ولا-
یتنده كائن صاری
قواق طاغنك شمالی پایه‌لرندن ظهور ایدرك
سینوب ایله كره‌ده اراسنده و چوبانلر
قریه‌سی قربنده قره دكزه دوكیلور .

چوبانلك . — مناستر ولایتنك ایلبصان
سنجاق وپكلین قضاسنده
وپكلینك برساعت قدر اوزاغنده كائن
بر قریه‌نك اسمیدر .

چوروخ . — ارضروم ولایتندن
نبعان ایله ۳۰۰ كیلو
متره قدر ممالك عثمانیه داخلنده جریان
ویقیننده روسیه ممالكی داخلنده سكسان
كیلومتره قدر دها تمدید مجرا ایتدكدن
صكره باطوملك جهت جنوبیسنده بحر
سیاهه منصب اولان نهرك اسمیدر .

چورلی . — ادرنه ولایتنك تكفور
طاغنك سنجاغنده قضا
مركزی برقصبه اولوب مركز لوا اولان
تكفور طاغنك آلتی ساعت قدر شرق
شمالنده و درسعادتك ۲۰ ساعت قدر
غربنده وشمندوفر خطنك ۳ كیلومتره
قدر جنوبنده واسمنه منسوب برصویك
قربنده واقعدر .

درونده بر باب مكتب رشدیه
وروملره مخصوص بیوك بر مكتب ایله
بری خلد آشیان سلطان سلیمان خان قانونی
دیكری فاتح سلطان محمد خان حضرتلته
مخصوص ایكی باب جوامع شریفه ایله
مظنهٔ كرامتی محی الدین باباوقره‌جه احمد
سلطانك مراقد مباركه‌لری موجوددر .

قضاسی : تكفور طاغی قضاسی ایله
قرق كلیسا وچتالجه لوالری ومرمره
دكزی ایله محاط ومحدوددر .

۶۱۷۶۴۶ دونمدن عبارت اولان
اراضیسی طاغ وتپه ودوز یرلردن
متشكل اولوب زراعت خصوصنه لایقیله
لایقیله اعتنا ایدلدكده كلیتلی ذخیره
یتشدیریله بیلور .

داخل قضاده دیشبوداق میشه
كوركندن عبارت برعدد قوری موجود
اولوب درونده برچوق منبعلرله قیون
یتاقلری واردر .

۳۵۰۰۰ نفوس ۳۴۸۸ خانه
۳۷۷ دكان ومغازه ۳۱ فرون ۱۹ خان
۲۲ دكرمن ۲ فابریقه ۱۲۳ انبار
وصمانلق ۱۵ چفتلك ۷۱۸۸ باغ
۹۸۶۸ ترلا ۵۱ چایر ۲۷ مرعی ۱۶
مكتب ۴ كلیسا ۱۶ جامع ۵ تربه ۱ حمام
برخراب مدرسه وبر عمارت ۲۳ چشمه
موجوددر .

چوروم . — انقره ولایت وبوزغاد
سنجاغنده قضا مركزی
[۱] بر قصبه‌در .

ولایتك شرق جهتنده ومنتهای
حدودنده ومركز لوایه ۱۸ ومركز
ولایته ۵۴ ساعت اوزاقده ۱۶۶۲۹
نفوس جامع ودر سعادت جاده‌سی
اوزرنده واقع اولدیغندن مرور
وعبوری پك كثرتلیدر .

قصبه بسیط بر محلده واطرافی برطاقم
طاغ وتپه‌جكلره محاط بركوزل اووه‌ده
مؤسس واثمار فواكهی مبذولدر .
انجق نظافت جهتنه لایقیله اعتنا اولنه-
مامسی حسبیله هواسی براز اغیرجه‌در .

جوار قصبه‌ده اعزهٔ كرامدن
علمدار نبی صهیب رومی (ر) كرب
غازی وسعد ابن ابی وقاص حضراتنك
مقامات عالیه‌سیله شیخ صدرالدین عیسی
خلیفه ابدال انا بالم سلطان ارضروم
سلطان ودها نیجه ذوات دفین خاك
مغفرتدر .

قصبه‌ده طریقت مولویه وقادریه
وخالدیه‌یه منسوب برر باب دركاه دخی
موجوددر .

تاویوم (tavium) نام قدیمیله
چوروم بر اسكی قصبه اولوب الیوم بر
اسكی قلعه‌سی درونده ۲۱ خانه‌یی شامل
برده قلعه محله‌سی واردر .

درون قصبه‌ده جسیم ومنتظم بر
حكومت قوناغی ایله حبسخانه وآخور
وتلغرافخانه دپوی وخارج بلده‌ده ایكی
الای عسكرك استیعابنه كافی جسیم بر
قشله وایكی باب دربند وقره‌غول خانه
وبری سلجوقیلر زمانه عائد اولمق اوزره
۱۶۴ جامع ومسجد وایكیبك جلدی
متجاوز كتب متنوعه‌یی حاوی ایكی
كتبخانه ۸۲۸۳ خانه ۴ حمام ۷ خان ۲۱
قهوه‌خانه بردقیق فابریقه‌سی موجوددر .

چوروم قضاسی : ولایتك منتهای
شرق شمالیسنده واقع اولوب جنوباً
سنقورلو ویوزغاد قضالری وجهات
سائره‌دن قسطمونی وسیواس ولایتلریله
محدوددر .

اراضیسی یشیل ایرمق حوضه‌سی
اولوب برقاچ كوچك صولر قضا داخلنده
اخذ منبع ایله مذكور ایرمغه دوكیلورلر .
محصولاتی حنطه شعیر بورچاق داری
یولاف نخود مرجمك بقله كندیر جهری

[۱] چوروم اخیراً سنجاغنه تحول ایلمش
اولدیغندن قصبه‌ده لوا مركزی اولمشدر .

وانواع فواكه وسبزه‌دن ومعمولاتی ایران كاری یوك شال پاموق كوملكك بز واوانیٔ نحاسیه وادوات حدیدیه‌دن عبارتدر .

حیواناتدن ٢٨١٨٦ قیون ٣٩٤١٩ كچی ١٢٠٩٨ تفتیك ٦٨٥٠ قره صغیر ٨٠٠ مانده ٥٢٥٠ مركب ٣٢٠ اسب ٥٧ استر ٦٠ دوه موجوددر .

چوروكصو .— ایدین وقونیه وخداوندكار ولایتلری حدودلرینه قریب بر محلده وقره حصار سنجاغی داخلنده اوزونجه ودار بر كولدر .

چهارشمبه .— طربزون ولایتنده جانیك سنجاغنه ملحق قضا مركزی بر قصبه اولوب یشیل ایرمغك منصبنه قریب محلنده ونهرك ایكی ساحلنده مبنیدر .

قسم اعظمی اسلام اولمق اوزره ١٥ بیكی متجاوز سكنه‌سی ٧ جامع و ٥ مدرسه‌سی بری رشدیه اوله‌رق یدی سكز قدر مكاتب اسلامیه‌سی وبر قاچ خرستیان مكاتبی وبر بیوك صو دكرمنی وسائره‌سی واردر .

نهرده بالق كثرتلی اولدیغندن حاویارجیلق صنعتی اییجه مترقیدر .

قضاسی : ترمه وصامسون قضالری ارا سنده وساحلده واقع اولوب یشیل ایرمغك قسم اسفلی قضایی اروا ایدر .

قسماً طاغلق وقسماً اووه‌لق اولوب طاغلرنده اورمانلری كنیش وكراسته تجارتی رواجلیدر یتمش بیكه قریب اولان سكنه‌سی میاننده چركس مهاجرینی‌ده واردر .

باشلوجه محصولی توتوندر بونكله برابر محصولات سائره‌سی‌دخی چوقدر .

قضانك جنسی محصولاتی ومقدارلری بروجه آتیدر .

بغدای	هكتولیتره	٢٥٤٠
آرپه	»	٤٩٣١٠
مصر	»	٢١٣٩٩٠
پرنج	كیلوغرام	١٠١٧١٠
كویر	»	١٧٢٩٠
فاصولیه	»	١٧٣٧٠٠
فندق	»	٢٥٠
اوزوم	»	١١١٠
جویز	»	٢٥٣٠
قوری اوت	»	٢١٠٦٨٠
سبزه	»	٥٢١١٦٠
میوه	»	١٢٨٩٩٠
بال	»	٤٧٥٠٠
توتون	»	٦٢٤٨٠٠

چهارشنبه .— قسطمونی ولایتنك بولی سنجاغنده حمیدیه نامیله اخیراً تأسس ایدن قضانك مركزی اولوب فیلیاس چایی قربنده وطاغلق بر محلده مبنیدر .

اناطولیده بو اسمده بر قاچ قریه دها موجوددر .

چیتریا .— قبریس اطه‌سنده لفقوشه قربنده از منهٔ قدیمه‌ده اطه‌نك اك بیوك بلادندن بری اولان وكیتره نامیله معروف اولان شهرك اسمیدر .

چیتلی .— خداوندكار ولایتنده ارطغرل سنجاغنك اینه‌كول قضاسنده واینه‌كول قصبه‌سنه ٢ ساعت اوزاق بر موقعده برقریه اولوب ایچندن نبعان ایدن وچیتلی صویی نامیله طبابتده مستعمل اولان معدن صویله مشتهردر .

چیتلی صویی هاضم وامراض معدویه‌یه غایتله نافع اولوب اوروپانك ویشی صوینه مرجحدر چیتلی صوینك تركیباتنده موجود املحهٔ نافعه بروجه آتیدر ،

درجهٔ حرارتی	١٣,٥
درجهٔ كثافتی	١,٠٠٥

تركیبی

حامض قاربون	٠,٤٧٣	غرام
ثانیٔ قاربونیت سوده	٤,٥٠٦	»
ثانیٔ قاربونیت پوتاس	١,١٤٢	»
ثانیٔ قاربونیت مغنزیا	٠,٣٦٥	»
ثانیٔ قاربونیت كلسی	٠,٣٦٧	»
ثانیٔ قاربونیت حدید	٠,٠٠٥	»
كبرتیت سوده	٠,١٣٢	»
قوسفیت سوده	٠,٠٦١	»
قلور سودیوم	٠,٠٦٥	»
اییود سودیوم	اثار	
سلس	٠,٠٦٠	»
منغانز	اثار	
برلیتره‌ده یكون	٦,١٨٧	

حرف الحاء

حاجی بكتاش .— آنقره ولایت وقیر شهری لواسنده وقیر شهرینه سكز ساعت قدر بعد ومسافه‌ده كائن ناحیه مركزی برقصبه اولوب مشاهیر اولیادن حاجی بكتاش ولی قدس سره السامی حضرتلرینك تربهٔ شریفه وخانقاه منیفه‌سنی حاوی اولمغله شهرتشعاردر .

قصبه موقعاً بسیط ووسیع الانحا منظره‌سی لطیفدر .

پیر مشار الیه حضرتلرینك خانقاه سعادتلری غایت مكمل ومنتظم اولوب پوست نشین ایچون صیفیه وشتائیه ایله ددكان ومسافران وتربه‌دارانه مخصوص متعدد حجره‌لر وتربهٔ پیره متصل خانقاهك حوالیسنده ایكی باب جامع شریف ومشتملات سائره موجوددر .

دركاهه مخصوص باغ وبغچه‌لر وترلالر وبونلردن ماعدا پوست نشین وچلبیانك اعاشه‌سی ایچون مكمل اوقاف واردر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

بالی سلطان ایله قلندرشاهك تربه‌لری دخی درون قصبه‌ده واقعدر .

قصبه‌نك شرق جنوبی جهتنده خرقه طاغی ومذكورطاغك دامننده حاجی بكتاش ولینك چله خانه‌سی وبرساعت مسافه‌ده آثار كرامت علیه‌لرندن اولان بش‌طاش وجهت‌شرقیه‌سنده وبرساعت مسافه‌ده خانقاهك متفرعاتندن دده باغی دینكله معروف كبیر برباغ درونده باغجی دده ایله درویشانه مخصوص متعدد اوطه‌لی كاركیر زاویه‌لر موجود اولوب مذكور باغ موقعاً فوق العاده لطافت افزا وطوپراغنده خاصهٔ نامیه ایسه مشار الیه حضرتلرینك فیض تجلیٔ قدسیانه‌لرینه بر شاهد جلی اوله‌جق مرتبه‌ده خارقه نمادر .

قصبه‌ده ایكی بیكه قریب نفوس واوچیوزدن زیاده‌خانه واون‌بش‌یكرمی قدر دكان موجوددر .

حاجی بكتاش ناحیه‌سی: ١٤٠ قریه ودرت بشبیك نفوسی جامع اولوب اراضیسی اولدقجه منبت وحبوبات ایله میوه وسبزه محصولی رواجلیدر .

درون ناحیه‌ده بر نوع بلغامی طاش ایله طوز كویی دینلان قریه‌یه اون دقیقه قدر مسافه‌ده حاجی بكتاش مملحه‌سی دینلان طوزله موجوددر .

« مذكور مملحه قیرشهرینه آلتمش بش كیلومتره مسافه‌ده وشرق جنوبیده واقع اولوب قیا حالنده بولنان طوزلرك الڭ مشهوری وزیاده خالصدركه سنه‌ده ایكی میلیون قیه‌یه قریب طوز اخراج اولنمقده وبوطوزلرك لذت ونفاستی حسبیله هرطرفجه كسب رغبت ایتمكده‌در .

مذكور طوز تحت الزمین آلتی مترو درینلكدن اخراج ایدیلور .

طوزك اخراجیچون مائلی قیولر حفر ایدلمشدر .

بوقیولرك زمینی غایت طار وحركته غیر مساعد برصورتده ایسه‌ده منحصراً بونكله اشتغال ایدن وطوزله‌لردن اون دقیقه بعد ومسافه‌ده بولنان طوز كویی قریه اهالیسی طوز اخراجی عملیاتنده اودرجه كسب ملكه ایتمشلردركه بومائلی وطار قیولر ایچروسنده قوشارق حركت ایدوب برنفر كونده سكساندن یوز قیه‌یه قدر طوز چیقاره بیلمكده‌در .

شو صوك سنه‌لرده دیون عمومیه اداره‌سی جانبندن برای تجربه عمودی برقیو آچیلمش ولازم كلان ادوات تدارك واستعمالنه باشلانلمش اولمغله طوز اجراجنده فوق العاده برسهولت حاصل اولدیغی كبی مصارفجه‌ده یوزده اوتوز التی رادده‌سنده تصرف ایدیله بیلمكده‌در .

شویله‌كه كچن ١٨٨٠ سنهٔ میلا- دیسنده یوز قیه طوز اخراجی ایچون ایكی غروش طقسان سانتیم وسكسان ایكیده ایكی غروش اون درت سانتیم وسكسان درتده اوچ غروش وسكسان بشده اوچ غروش اون سانتیم مصارف اختیار ایدلمكده ایكن عمودی قیولرك حفریله آلات وادوات اخراجیه‌نك استعمالندن طولایی بیك سكز یوز سكسان سكزده كذلك یوز قیه طوزك مصارف اخراجیه‌سی برغروش طقسان یدی سانتیمه قدر تنزل ایلمشدر .

مذكور مملحه‌دن چیقان غایت خالص وشفاف برنوع طوز پك اوقدر مبذول اولمامسی جهتله صرفیاتی یالكز مابین همایونه منحصر كبیدر . (انقره ولایتی سالنامه‌سی)

حاجی حمزه.— سیواس ولایتنك اماسیه سنجاغنده عثمانجق قضاسنه مربوط بش ناحیه‌نك بریسی اولوب سكز قریه‌دن مركب ومتشكلدر .

مركزی اولان حاجی حمزه قریه‌سی عثمانجق قصبه‌سندن اوچ ساعت قدر غرب شمالنده‌وقسطمونی ولایتی حدودنده وقزل ایرمق كنارنده واقعدر .

حارم .— حلب ولایت وسنجاغنده وحلبك اون التی ساعت غربنده وانطاكیه‌نك ٣٥ كیلو متره شرقنده كائن قضا مركزی برقصبه‌در.

مزبور قصبه دهاطوغریسی قریه عمیق اووه‌سنده و بطاقلق بر محلده مبنی اولدیغندن هواسی وخیمدر .

كافه‌سی اسلام اوله‌رق ١٦٣٦ نفوسی بیضی الشكل عتیق بر قلعه ایله بر جامع شریف برحمام اوتوز قدر دكان اوچ صو دكرمنی محتویدر .

قلعه‌سنك بانیسی مجهول ایسه‌ده ملك الظاهر طرفندن تعمیر ایدلدیكی قپوسنك بالاسنده محرردر .

حارم قصبه‌سیله برساعت مسافه‌ده واقع ارتاح قریه‌سی صلیبیون دورنده الڭ شدید محاربانك محل جریانی اولمشیدی .

قضاسی : شمالاً بیلان وكلیس شرقاً جبل سمعان جنوباً ادلیب غرباً انطاكیه قضالری وعمیق كولیله احاطه وتحدید اولنمشدر .

اراضیسی عمیق اووه‌سی داخلنده بولنمغله بطاقلق ایسه‌ده محصولاتی كلیتلی اولوب بغدای، آرپه، داری، زیتون، نخود، مرجمك، توتون، انجیر، اوزوم، وآرمود یتشور .

نهر عاصی قضانك غربی حدودینی تشكیل ایتدیكی كبی عفرین نهری دخی شمالنده طقوز كیلومتره قدر بر مجرا تحدید ایدرك عمیق كولنه دوكیلور.

بونلردن ماعدا دها برچوق صولر واردركه جمله‌سی عمیق كولنه جریان ایدرك مذكور كولك صوینی تزییده خدمت ایدرلر .

قضانك سكنه‌سی همان جمله‌سی مسلم اوله‌رق ٢٤٢٠٠ نفوسدن عبارتدر .

قضاء مزبور باریشا وریحانیه نامنده ایكی ناحیه ایله ١٨٤ قریه‌دن متشكلدر.

فتوح فاروقیه‌دن مار الذكر آرتاح ایله نیزین و سلفین قریه‌لری وبرچوق معابد و مغاره‌لری مشتمل اولان دانا قریه‌سی داخل قضاده واقعدرلر.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

قضاده ١٥ جامعشریف ٢٤ مسجد بر باب رشدیه مکتبی ٤٠ قدر مکاتب صبیانیه برباب قاپلوجه ٢٤ خان ٣ شیشه کارخانه‌سی ٧ حمام ٢٣ دکرمن موجوددر .

قضانك باشلوجه معمولاتی سکنه‌سی اولان ترکمنلر طرفندن نسج و اعمال اولنان نفیس و بی نظیر قالیچه‌لردن عبارتدر .

حاصبیا . — سوریه ولایت وسنجاغنده و شامشریفك اون سکز ساعت قدر اوزاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب اردن نهری توابعندن نهر الحاصبانی نام چای قصبه‌نك یارم ساعت قدر اوزاغندن مرور ایدر .

هواسی معتدلجه ایسه‌ده صویی فنا اولدیغندن صحته علتی تولید ایدر.

وقتیله بش آلتی بیك نفوسی جامع ایکن شمدیلرده اوچ بیکدن زیاده اهالیسی یوقدر .

درون قصبه‌ده بر نوع پاموق بزی ایله چارشفلق بز و عبا نسج اولنوب داخل قضا ایله قدس وحوران جهتلرنده صاتیلور . و بونك نسج اعمالیله اشتغال ایدن ایکیوز اللی قدر عمله موجوددر.

حاصبیاده بهر جمعه کونلری قورو- یلور بر پازار واردر .

قضاسی: شامك غربنده و بیروت ولایتی حدودنده اولوب راشیا قضاسی و حوران سنجاغی ایله محدوددر.

اراضیسی طاشلق اولمغله زراعتی آزدر .

مشهور جبل الشیخ اوزرنده طاشدن معمول بر تمل ایله صباریه قریه‌سنده آثار عتیقه‌دن آلتمش قدم طول واوتوز قدم عرضنده برهیکل وشوبا والکفیر قریه‌لری جوارنده بولنان طاغلرك اتکنده رومالیلر زماننده قالمه مزارستان مثللو آثار قدیمه واردر.

قضا داخلنده حمر دینلور بر معدن موجود اولوب اوروپاده پك معتبر اولدیغندن بهر صندیغی اوچ لیرایه قدر صاتیلور .

داخل ولایتده دخی بعض صنایعده و اوزومله عارض اولان قوردلرك دفعنده مستعملدر .

حاصبیا قضاسنده اون بیکی متجاوز نفوس موجود اولوب قسم اعظمی مسلم ودرزیدر .

قضا ١٧ قریه‌دن مرکبدر .

ایکی صبیان و بر رشدیه مکتبی ایله ١١ جامع ٨ کلیسا ٥ مدرسه ٣٧ دکرمن واردر .

حافیق . — سیواس ولایت ولواسنه مربوط بر قضا اولوب مرکزی قوچحصار قصبه‌سیدر .

قصبهٔ مزبوره‌یه متعلق تفصیلات محلنده اعطا اولنه‌جقدر .

حافیق قضاسی سیواس سنجاغنك شمالنده وتوقاد وقره‌حصار شرقی لوالریله سیواس قوچکیری دیوریکی یلدز ایلی قضالریله محدوددر .

قزل ایرمق قضایی اورته‌سندن شق ایتدیکی کبی تجر و یایلالی طاغلر دخی حدود جنوبیه‌سنی تشکیل ایدرلر .

اراضیسی طاغلق و طاشلق اولمغله برابر منبت محللری دخی واردر .

اورمانلری مرعالری واسع اولوب کلیتلی قیون وصغیرلر بسلنور .

٦٥٧٦٣ نفوس ایله ١٧٥ قریه‌یی جامع اولوب قرای مزبوره ١٦ ناحیه‌یه منقسمدر .

١١١ مکتب ١٦٥ جامع و مسجد ٢٠ کلیسا و مناستر ٧٦ دکرمن موجوددر .

خانیه . — کرید جزیره‌سنك مرکز اداره‌سیدر .

شهر جزیره‌نك قسم غربیسنك ساحل شمالیسنده و سوده لیمانی وجوده کتورن اقر و تیری شبه جزیره‌سنك جهت غربیه‌سنده وقلادیو نهرینك صاغ ساحلنده وپارس نصف النهارینك ٤٠ درجه ٢١ دقیقه شرقنده و ٣٥ درجه ٣٠ دقیقه عرض شمالیده واقعدر .

شهر قرون وسطی اصولی اوزره بر سور ایله محاط اولوب سورك ایکی عدد قپوسی موجوددر .

ابنیه‌لری وندیکلیلر زمانی اخطار ایدن طرز قدیمده و سوقاقلری عموماً طار و دولاشیقلیدر .

لیمانی دکز طرفندن برطاقم دوکوتی قیالر اوزرینه مؤسس بر دیوار ایله محاطدرکه مدخلنك برجهتنده فنار دیکر جهتنده برقلعهٔ مستحکم موجوددر .

سدك طولی ٣٧٧ متره امتداد ایدرك وندیکلیلرك آثاری ایدوکی معلومدر.

لیمانی دائما اجنبی تجارتنه کشاده اولوب طرابلس غرب مصر یونانستان ایتالیا و فرانسه خطلرینه ایشلیان بالجمله سفاین تجاریه و پوسته واپورلرینك اوغراغیدر .

خانیه شهری کرید حکمدارانك اك اسکیلرندن اولان کیدونك اثر بناسی اولوب مومی الیه اسمنه نسبتله کیدونیا نامنی ویرمش . و بر چوق وقتلر خانیه شهری جزیره‌نك اوچ بیوك بلادینك بریسی اولمش ایدی .

کیدونیا شهر قدیمنك خرابه‌سی الیوم اطراف شهرده موجوددر .

روما اداره‌سنده بولندیغی زمان دخی یعنی ٦٩ تاریخ میلادیسنده ینه خانیه اهمیتنی محافظه ایتمشدر .

١٢٥٢ تاریخ میلادیسنده خانیه یکیدن وندیکلیلر معرفتیله تجدید وتحکیم اولنمش و اره‌سی چوق کچمکسزین یعنی ١٦٤٥ سنهٔ میلادیسنك اغستوسك یکرمی ایکیسنده ید عثمانیانه انتقال ایلمشدر .

خانیه ذکر اولندیغی زمان فاتح شیر صولتی اولان غازی یوسف پاشانك نام جلادتی خاطره کلمك طبیعیدر .

خانیه‌ده ١٩٠٠٠ نفوس ٢٢ جامع و مسجد ٦ تکیه ٣ کلیسا ٢ حاوره ١٣

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

ملل مختلفه‌یه مخصوص مکاتب بری عسکری اولمق اوزره اوچ خسته خانه ٢ قشله ٣ حمام ١ طوپخانه موجوددر.

اقروتیری شبه جزیره‌سنك شرقنده كائن سوده لیمانی دولت ترسانه‌سنی حاوی وآق دكز دونماسنك مركزی اولدیغی كبی برچوق دول اجنبیه فیلولرینك دخی اوغراغیدر .

برسنه ظرفنده حانیه لیماننه امد شد ایدن سفاینك مقدارینی مبین جدولدر : [١]

فنار رسمی	طونه: یكون	طونه: یلكنلی	طونه: واپور	عدد سفاین: یكون	عدد سفاین: یلكنلی	عدد سفاین: واپور	باندره
غروش	١٦٧٢	«	١٦٧٢	٢	«	٢	المانیا
	١٦٥٢	٥٣٨	١١١٤	٨	٦	٢	انكلتره
	٧٨٦٦٠	٥٨٣	٨٨٠٧٧	١٠٢	٣	٩٩	نمسه
	٩١٢	«	٩١٢	١	«	١	دانیمارقه
	٦٩١	«	٦٩١	٢	«	٢	اسپانیا
٣٣٥٨٤	٧٩٤	«	٧٩٤	١	«	١	فرانسز
	١٨٨٨٤	٢٦٨٤	١٦٢٠٠	١٤٠	٩٧	٦١	یونان
	١٠٠٣	١٠٠٣	«	٣٠	٣٠	«	ایتالیا
	٦٨٠	٦٨٠	«	٤	٤	«	قره طاغ
	٩٨٩٥٨	١٢٣٩٠	٨٦٥٦٨	٦٧٩	٥٥٠	١٢٩	عثمانلی
	١٨٨	١٨٨	«	٦	٦	«	سامین
	١٠٨	١٠٨	«	٢	٢	«	تونس
	٢٥٣	٢٥٣	«	٢	٢	«	اسوج نوروج
٣٣٥٨٤	٢١٤٤٥٥	١٨٤٢٧	١٩٦٠٢٨	٩٧٩	٦٨٢	٧٩٧	یكون

حانیه سنجاغی: كرید ولایتنی تركیب ایدن بش لوانك بریسی اولوب اطه‌نك قسم غربیسندن عبارتدر .

باشلوجه محصولی لیمون پورتقال زیتون و زیتون یاغی ایله اوزوم وصابوندر .

لوانك تجارتی انكلتره المانیا خطهٔ مصریه وروم ایلی واناطولی وعربستان ایله ایتالیاروسیه رومانیاواسطه‌سیله‌در .

اخراجات سنویه‌سی ٤,٨٣٠٠٠٠ فرانق وادخالاتی ٤,٩٧٥٠٠٠ فرانقدر .

[١] تركی دازی نلم كتابدن اخذ اولنمشدر .

لوانك سكنهٔ موجوده‌سی ٢١٥٩٨ اسلام ٤٣٤٤٩ روم ١٩٧ قاتولیك ١٥ پروتستان ٥٢٥ یهودی اولمق اوزره ٦٥٧٨٧ نفوسدن عبارتدر .

تقسیمات ملكیه‌سی : سنجاغی ٣ قضا ایله ٦ ناحیه‌یی جامعدر :

قضا	نواحی	قرا
(١) كیدونیا	یالیوحورا، قاتلیانو، كدانو	٤٨
(٢) كیسامو		١٦٥
(٣) سلینو	لاقوس، آلیكیا، پرولیا	٦٩

حبرون — (hebrôn) قدرشریف سنجاغنده قضا مركزی برقصبه اولوب خلیل الرحمن نامیله دخی یاد اولنور .

قدسك سكز ساعت قدر غرب جنوبیسنده واسكله‌سی اولان غزه‌نك اونبر ساعت قدر شرقنده وبیت لحم قصبه‌سنك بش فرسخ جنوبنده كائن ارض فلسطینك بلاد قدیمه ومشهوره‌سندندر .

جبل خلیل نامیله معروف اولان بر طاغك اصدارنده واقع اولوب خانه‌لری صیق وسوقاقلری طاردر .

١١ بیك قدر سكنه‌سی ٤٠٠٠ خانه‌سی ٢٢ حمامی وسائره‌سی واردر.

شهرك اسكی اسمی (آربا arba) اولوب تاتیردن یدی سنه اقدم بنا اولنمشدر .

ابراهیم علیه السلام حبرونده توطن وحرمی ساره ایله اوغللری یعقوب واسحاق علیهما السلام وحرم واولادلری وكندیلری دخی جبل خلیلك اتكنده‌كی حجره قربنده‌كی غازده دفن اولنمشلردر.

حضرت داود علیه السلام سیون قلعه‌سنك فتحنه قدر حبرونده اقامت ایلمشیدی . وبعدالنفی یهودیلرك اسكان ایتدكاری شهرلرك بریسیده حبرون اولمسی مظنوندر .

حبرون روما اداره‌سنه كچدكده جنرال (سره آلیزه) طرفندن مستحفظین اعدام وشهر احراق بالنار ایدلمشیدی.

اهل صلیب وقتنده حبرون برپسقپوساق اولوب سنت ابراهام نامیله مشهور ایدی.

پیغمبران عظام حضراتنك مراقد منوره‌لری اوزرنده‌كی مسجد الخلیل نام معبدك اسمی مؤخراً شهره تعمیم اولنه‌رق خلیل الرحمن نامنی آلمشدر .

شمدیكی اهالیسی كاملاً اسلام اولوب انجق ایچلرنده بر مقدار جزئی یهودی دخی موجوددر .

روایته نظراً مسجد الخلیل حضرت سلیمان علیه السلامك بناسی اولوب ملوك مصریه‌دن ملك الظاهر و برقوق وامثالی طرفندن تعمیر وتوسیعنه همت اولنمش و بالذات زیارت ایدن یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری دخی تعمیر وتجدید وسلطان محمود خان ثانی حضرتلری دخی عمارت و مشتملات علاوه‌سیله اعمار ایلمشدر .

قصبه باغلق و بغچه‌لك اولوب نار و اوزومی مبذولدر . جبل الخليلك صفوق و لذيذ صولری قصبه‌يه قدر جريان ايلر . اهالیٔ مملكت شافعی المذهب اولوب عربجه ايله متكلمدرلر .

حبرون قضاسی : شرقاً بحر لوط شمالاً قدس قضاسی جنوباً باديه وغرباً غزه قضاسيله محاطدر .

اهاليسی ۲۷ بيك نفوس اولوب شجاعت وجسارت ايله مشهوردرلر .

اراضيسی كرچه قابل زراعت وفلاحت ايسه‌ده سكنه‌سی اكوب بچمكه چندان التفات ايتمدكلرندن حاصلاتی انجق محلنه كفايت ايده‌بيلور .

مع هذا زيتون ايله اوزومی مبذولدر . اعلا جنس عرب آت وقسراقلريله جبل خليلده برجنس غايت ايری كچيلر بسلنور كه بو كچيلرك دريلری طلوم صورتيله صويله‌رق اطرافه ارسال وبو جهتله ايجه بر استفاده استحصال اولنور .

حبسمانه .— طربزون ولايت وسنجاغنده اردو قضاسنه ملحق ۲۹ قريه‌يی جامع بر ناحيه‌در .

حبشی .— مكهٔ مكرمه‌نك آلتی ميل قدر شرق جهتنده كائن بر جبلك اسميدركه احابيش قريش ناميله ياد اولنان قبيله بوطاغه منسوب ايدی .

ابا بكر الصديق رضی الله عنهك مخدومی جناب عبدالرحمن بو طاغده فجأةً ارتحال بيورمشدی .

حبيش .— رقه قربنده وقعهٔ صفين ده عساكر جناب حيدردن رتبهٔ شهادتی احراز ايدن ذواتك مقابرينی حاوی بر محلدر .

حجاز .— جزيرة العربك سمت غربيسنك قسم شماليسنه ويريلان اسمدر .

بو خطهٔ مباركه شمالاً ارض فلسطين غرباً بحر احمر جنوباً قطعهٔ يمانيه‌دن عسير سنجاغی ايله محاط وشرقاً نجد وشمر وبر الشام باديه‌لرينه قدر ممتد اولور .

حجازه حجاز نامنك تسميه‌سی قطعه‌نك تهامه دينلان قسميله نجد آراسنده حاجز بولنمسندن ايلرو كلمشدر .

حجاز اراضيسی طبعاً يكديكرندن متفرق اولمق اوزره ايكی قسمدر .

قسمين مذكوريندن بريسی جبل سراة دينلان اصل حجازدركه جبل مذكور اوزرنده مرتفع بر خطه‌در . ديكری تهامه ناميله معروف اولوب جبل سراة ايله بحر احمر بيننده شمالدن جنوبه قدر امتداد ايله تهامه قسمی يمن قطعه‌سنده دخی امتداد ايتديكندن تهامهٔ حجاز وتهامهٔ يمن ناميله ايكی قسمدن عبارتدر . شمالده بحر احمرك منتهاسندن بدأ ايدرك ۴۰ : ۸۰ ميل عرضنده باب المندبه قدر امتداد ايدن بر منطقهٔ منحطه‌دن عبارت اولان تهامه قطعه‌سی عموميتله قومسال والچاق بر چول حالنده اولوب شرق جهتی جبل سراة ايله تحديد اولنمشدركه بر سلسلهٔ طويله‌دن عبارت

اولان جبال مزبوره‌نك الك مرتفع نقطه‌سی خطهٔ حجازيه‌ده مكهٔ مكرمه‌نك اون ايكی ساعت قدر شرق جهتنده كائن ايكی بيك متره مرتفع جبل كرادر .

جبل احد ايله جبل طی دخی حجازك نقاط مرتفعه‌سندن معدوددرلر .

سراة طاغلری اوتدن واغاجدن عاری چيلاق قيالقلردن عبارت ايسه‌ده جبل كرا آقار صولری وبديع المنظر اورمانلری حاويدر .

جبل كرانك ذروه‌سنده واقع هدی نام قريهٔ لطيفه خطهٔ حجازيه‌يی تشكيل ايليان صحاریٔ وسيعة الانحانك الابيلديكنه پيش انظاره وضع ايلديكی كبی متعدد چاغليانلر تشكيل ايدن لطيف وغايت صغوق صولری دخی شاملدر .

حجازده نهر دينله‌جك قدر آقار صولر يوق ايسه‌ده كرك جبل طی واحد وكرك جبال سائره‌دن اينان بر خيلی موقت الجريان صولر آشاغيلرده باغ و بغچه وبوستانلری سقی وارواء ايدر علی الاكثر قوملره كوميله‌رك نهان اولدقلری كبی دخی دكزه قدر اينرلر .

مشهور صولر مثنی ، سويله ، جبل كرا ، وادیٔ فاطمه ، سيل كبير ، مثللو دره‌جكلردر .

حجاز سمتنده طائف ايله جبل كرا اوزرنده‌كی مواقعك هواسی سرين ايسه‌ده سائر طرفلر علی الخصوص تهامه جهتی غايت شديد وياقيجی بر حرارته ممالكدر .

يازموسمنك حرارتی مساوی عرضده بولنان ممالكه نظراً زياده شديددر .

ايام شتاسی اناطولينك وروم ايلينك ايلك بهاری كبيدر .

بو واديده بر يغمور وبرده بيوست موسمی اولوب موسم بارانده يغمورلو دوشمسنی متعاقب اورته‌لق يشللنور وقوملرك منظرهٔ قسوت انكيزی غائب اوله‌رق اورته‌لق بر قاليچهٔ حضرا هيئتی اكتساب ايلر . انجق بر مدت جزئيه طرفنده شدتلی و سوركلی روزكارلر اسمكه باشليه‌رق اورته‌لغك او شكل زمرديني محو اوله‌رق منظرهٔ سابقه عودت ايلر .

حجازده اسن روزكارلرك الك شدتليسی ومضری سام يليدر .

حجاز قطعه‌سنك طاشلق اولمسی وياغمورلرك ندرتی جهتيله محصولاتی آز اولوب الك زياده حاصل اولان حنطه وآرپه بيله دفع احتياجه كفايت ايتمكده‌در .

بناءً عليه سكنه‌سی بومبای بصره ومصر جهتلرنده ذخيره جلبی مجبوريتنده‌درلر .

حجازك الك مهم محصولی خرمادر .

بناءً عليه طاغلرده وتهامه ايچنده بعض واديلرده منبت طوپراقلی وآقار صولی يرلر واردركه اورالرده هر درلو محصولات يتشديرلمكده‌در .

مع مافيه قومسال يرلرده حيواناتی اداره ايده‌بيله‌جك صورتده نك توك يشيللك بولنديغی كبی بر خارقهٔ طبيعت

اولمق اوزره مكهٔ مكرمه جوارنده كی
قومسال وادیلرده یاز وقیش دائما
قاوون وقاربوز بولنور .

صولرینك كثرتی وهواسنك لطافتی
مشهور اولان طائفده اوزوم ، اریك ،
نار ، آیوا ، شفتالی ، بادم ، جویز ،
قره‌طوت ، انجیر ، زردالی ، لیمون ،
تورنج ، موز حاصل اولور .

جبل ثورك جنوب جهتنده حسینیه
نامیله معروف اولان برمحل فرحفزاده
حیوانات ایچون یونجه اوتی ایله خرما
قاربوز وهرنوع سبزه یتشور .

حوالیده عربان دوره دینلان
بغدای ودخن زرع ایله تدارك معیشت
ایدرلر .

اشجاردن تهامه‌ده : خرما ، طوت ،
تبك ، ایلغین ، قنا ، تمر هندی وجبل
كراده آردیج ، یبانی بادم ، یبانی یاسمن ،
یبانی زیتون اغاجلری واردر .

حیواناتدن حجاز خطهٔ مباركه‌سنده
قیون ، كچی ، دوه ، آت ، مركب ، استر ،
هجین ، اینك ، اوكوز موجوددر .

وحشی حیوانلردن یبان اوكوز و
مركبی ویبانی كچی ایله طوشان ، كیك ،
تلكی ، صرتلان ، قورد ، میمون وقپلانه
مشابهت تامه‌سی بولنان وانسانله موانستی
درجهٔ امكانده اولان فهد وانواع طیور
ایله یلان ، عقرب ولادیغ نامیله وادیٔ
فاطمه‌ده كثرتله مشاهده اولنه‌رق صو-
قدیغی انسانلری درحال هلاك ایدن
برنوع اورمجك موجوددر .

اهالی و السنه : حجاز اهالیسی
عموماً اسلام اولمق اوزره ایكی بچق
میلیون تخمین ایدیلور . اهالیٔ مذكوره
قوم نجیب عربدن عبارت اولوب جمله‌سی
لسان عربی ایله متكلم ایسه‌لرده حرمین
الشریفین اهالیسی میاننده تركجه
بیلنلرده آز مقدارده دكلدرلر .

خطهٔ مباركهٔ حجازیه‌نك ظهور
اسلامدن چوق اول اهمیتی تقدیر او-
لنمش ایدی .

اهالینك فصاحت و بلاغتی وسكنه-
سنك عربان سائره‌یه وجوه متعدده
ایله تفوق هله كعبهٔ معظمه كبی عربانك
ملجاء ومرجعی اولان برموقع مقدسه
مالكیتی جهتیله حجاز قطعه‌سی برمحترم
محل اولمق اوزره طانمش ایدی .

اسلامك ظهوری حجازك شعشعهٔ
اقبالنی تزیید ایدرك مدینهٔ منوره عصر
سعادتدن اعتباراً عموم عالم اسلامیتك
مركزی اولمش ایدی .

مكه‌نك فتحی دخی اسلاملره برمرجع
معنوی تدارك ایتمش ایدی .

خلفای راشدین دوری ختامنه‌قدر
مركز خلافتی شامل اولدیغندن اسلام
عالمنك قلبگاهی حجاز طانمشدر .

ملوك امویه شامی وعباسیلر بغدادی
مقر خلافت اتخاذ ایتمشلر ایسه‌ده ینه
حرمین محترمینك تعمیر و تجدید وتر-
یینه وسكنهٔ محترمه‌سینك انفاق و اعا-
شه‌سنه جانب خلافتدن صرف همتدن
كیرو طورلمز ایدی .

حجاز خلافت عباسیه‌نك دها ایلك
دورلرنده ملوك طوائفدن بعضیلری
اداره‌سنده بولنمش واواخر ایامنده
ملوك مصریه‌یه انتقال ایلشدر .

ملوك چراكسه الندن غازی یاوز
سلطان سلیم خانك مصری الدقلری
زمان حجاز قطعه‌سی دخی بالطبع عثما-
نلیلره انتقال ایلمشدی كه بو انتقالی
شریف مكه بولنان ابو البركات حرمین
محترمینك انختارلریله اهالینك اطاعت
و تابعیتی مشعر محضر تقدیمیله ارائه
ایتمشدر .

سلاطین عظام عثمانیه حضراتی ملوك
اسلافدن قات قات زیاده همتلر صرفیله
حرمین محترمینی اعمار و تزیین و حد
وحسابه كلمز وقفلر تخصیصیله سكنهٔ
بیت اللهی مستغرق انعام ایدرك خادم
الحرمین الشریفین عنوان جلیلنی بحق
اكتساب ایلمشلردر .

حجاز قطعه‌سی ادارهٔ عثمانیه‌یه
كچدكدن صكره كاه جده بكلكی نامیله
وكاه حبش ایالتنه الحاقاً اداره اولنمش
و ولایت اصولنك تأسیسنده حجاز
ولایتی نامیله آیروجه برولایت اعتبار
قلنمشدر .

شمدیكی حالده حجاز ولایتی مكهٔ
مكرمه — مدینهٔ منوره — جده نامیله
اوچ لوادن عبارت اولوب مكهٔ مكرمه
سنجاغی : طائف — تمنار — قرن —
نجران — مر الظهران — عكاظ —
منجره — كشه — جبرش — سراة —
نمر — عك — حنكان — وبش —
وادیٔ نخله — ذات العراق — بلیل
نواحیسنی ومدینهٔ منوره سنجاغی : مدینه
و ینبع البحر قضالریله خیبر و الوجه نا-
حیه‌لرنی و جده سنجاغی دخی لیث ،
جده قضالریله رابغ ناحیه‌سنی جامعدر .

حجاز ولایتنك مقر صیفیسی طائف
ومقر شتویسی مكهٔ مكرمه‌در .

حجازك اداره‌سی والی‌یه وامیر مكه
اولان شریفه عائددر .

حجر . — جزیرة العربك شمال غر-
بیسنده شام شریفدن
مدینهٔ منوره‌یه كیدن طریقده دارالحمرا
ایله علا نام منزللر اراسنده واقع برمحل
اولوب مداین صالح و قرای صالح و
عدال نامولریله دخی معروفدر .

بوراسی قوم صالح علیه‌السلام او-
لوب طریق عصیانده دوام ایتدكلری
ایچون مغضوب ربانی اوله‌رق صیحهٔ
جبریل امین ایله هلاك اولان قوم ثمود
دیارندندر .

بهجة المنازلك روایتنه نظراً ثمود
قومنك یكپاره طاشدن مصنوع اولان
بنالری الآن موجود وغیر مسكوندر
قلعه و بركه‌سی و قلعه درونده جسیم
برقیوسی واردركه حجاج ایچون بركه‌یی
بو قیودن طولدیررلر . خلیل الرحمن
قصبه‌سی وعلا یقین اولدیغندن طورنج
و پورتقال وطاتلی لیمون و بالچیق خر-
ماسنی كتوروب حجاجه بیع ایدرلر .

قوم صالحك متمكن اولدیغی بنالر

وقيولر مشهور اولوب صولرینی ايچمك منهيدر . و بوراده قبة الحجه دينور بر تپه واردر و بنالر اولان تپه يه اثاليب ديرلر ومرتفع برمحلده جناب صالح عليه السلامك طاشدن اويولمش مسجدى الآن مشاهده اولنور .

رسول اكرم صلى الله عليه و سلم افندمز حضرتلرى غزای تبوكه تشريف بيوردقلرنده بورادن چكدكارى زمان سرعتله مرور ايچون امر بيوردقلرى مرويدر .

حجر . — يمنده برقصبه اولديغى كتب عربيه ده مذكوردر .

حجور . — يمنده حديده سنجاغنه ملحق برقضانك اسميدر . اراضيسى مرتفع ومنبت اولوب حاصلاتی چوقدر .

حجه . — يمن ولايتنده مركز سنجاغنه ملحق برقضا اولوب ٤ ناحيه ايله ٣٩ قريه يى جامعدر . مركز اداره سى حجه قصبه جكى در .

حدباء . — موصلك نام ديكريدر . موصل ماده سنه مراجعت اولنه .

حدث . — ملاطيه حواليسندن اوائل دور اسلامده اشتهار ايتمش وبرقاچ مهم وقايع حربيه نك محل جريانی اولمش برموقع مستحكمك اسميدر .

ايلك فاتحى زمان فاروقده حبيب مسلمه ونهايت دفعه روملردن استرداد ايدن سيف الدوله در .

حده . — حجاز ده جده ايله مكۀ مكرمه اراسنده كائن برمحلدر .

حده . — يمن ولايتنك عسير سنجاغنده بر قلعه نك اسميدر .

حديبيه . — مكۀ مكرمه يه قريب بر قريه وياخود برآغاج وقويونك اسمى اولوب هجرتك بشنجى سالنده نبئ ذيشان افندمز (صلعم) حضرتلرينه صحابۀ كرامى طرفندن مذكور آغاج تحتنده عقد بيعت اولنمشيدى . وقعه نك صورت جريانی شو يولده در :

اشرف مخلوقات افندمز حضرتلرى بركيجه عالم منامده داخل حريم حرم جناب كبريا اولوب مفتاحلرينى اخذ وطواف كعبه ايله وقفۀ عرفاتى ادا بيورمش اولدقلرى جهتله ايرتسى كونى بورؤياى صادقه يى اصحاب كزينه نقل وبيان ايله بو مقصوده وصول بوسنۀ مباركه ده ميسر اولمق اعتقادينه ذهاب بيورلديغنه بناءً هجرت سنيه نك آلتنجى سنه سى ذى القعده سنده مجرد عمره نيتله رسول اكرم حضرتلرى بيك درتيوز قدر اصحاب كراميله مدينۀ منوره دن ودشمن ايله قطعياً محاربه ايدلمامك نيتله صحابۀ مومى اليهم يالكز برر سيف استصحاب بيورمشلرايدى . اثناى راهده عسفان نام محله مواصلت بيورلدقده برقاچ كون اقدم احوال قريشى تجسس

قصديله جانب مكۀ مكرمه يه كوندرلمش اولان بشر بن سفيان عودتله قريشك حركت رسالتپناهى يى اولجه استخبار ايدرك احابيش وثقيفه قبيله لرندن تدارك ايتدكارى كليتلى عسكر ايله مكه دن چيقوب ذى طوا نام محلده اردو قورمش اولدقلرينى وطليعۀ عسكر اولان خالد بن وليدى ايكيوز قدر سوارى ايله كراع الغميم نام محلده اقامه ايلدكلرينى خبر ويرمش ايدى .

بونك اوزرينه سپهسالار كتيبۀ مؤمنين افندمز حضرتلرى ايلرويه طوغرى حركت ايله خالدك پيشكاهنه واصل اولدقده اصحاب كراميله اوكله نمازينى اداايتمش وايكندى نمازينى اداايده جكارى زمان خالدك هجومه قرار ويرديكنى جبريل امين وحى ايله بيلدرمش اولديغندن لاجل الانتباه اول موضعده صلاة خوف ادا قلنمشدر .

خالدك موقعنك اهميتى جهتيله طريق ديكر تحريسنه تشبث اولنه رق ناحيه بن جندب دلالتيله ديكر بر صعب العبور يولدن حركت اولنه رق خالدك موقعنك ارقه سى آلنمش اولديغندن سواريان دشمن فراره قرار وكيفيتى دشمنه اخبار ايلمشدر .

قافلۀ سعادتك حديبيه يه وصولنده زير ران سعادتده بولنان قصوا نام دوه چوكمش وهرنقدر صقيشديرلمش ايسه ده يرندن قلدامشدر كه بوكيفيت بوسنه كعبه عليانك زيارتى صحابۀ كرامه ميسر اوله ميه جغنه دلالت معنويه اولمغله همان اول محلدن ايلرويه حركت اولنيوب يولدن انحراف ايله حديبيه ده كى قيونك كنارنده نصب خيام آرام اولندى .

قيونك صويى توكنديكى حالده مجرد معجزۀ جليلۀ محمدى اثرى اولمق اوزره اولدرجه تزايد ايتمشدركه جمله خلق ايچوب استعمال ايتديكى وحيوانات صولانديغى حالده ينه طاشوب دوكيلور ايدى .

خلاصۀ كلام رسول اكرم حضرتلرى اصحاب كراميله بعدالمسافره بوسنه لك اداى عمره دن فراغت ايله ايرتسى سنه مكۀ مكرمه يه اسلاملرك دخولنه وبو اثناده قريشك مكه دن طشره چيقاروب شهرى اوچ كون تخليه ايتملرينه دائر قريش ايله عقد صلح ايدلمش وعهدنامه يه شروط سائره دخى درج ايديله رك وصحابۀ كزينك صحابتنده بولنان قربانلر طلباً لمرضاة الله اوراده ذبح اولنه رق جانب مدينه يه عودت اولنمشدر .

اصحاب كزينك بوكره بويله جه اداى عمره شرفندن محروميتله عودتلرى يك زياده كوجلرينه كيتمش ايسه ده اثناى عودتده كراع الغميم نام محلده سورۀ جليلۀ فتح مكه شرفنزول ايدرك فتح مبين مكۀ مكرمه مژده سيله يأس وكدرلرى مبدل سرور اولمشيدى .

حديثه . — موصل وشام جوارنده ونهر فرات اوستنده كائن اوچ قريه نك اسميدركه برنجى يه

حدیثة الموصل، ایكنجی حدیثة الفرات، اوچنجی‌یه حدیثة حرش دیرلر.

حدیده .— ساحل بحر احمرده یمن خطه‌سنك اسكله‌سی ویكانه مخرج تجارتیدر.

شهر یمن ولایتنه تابع لوا مركزی یمنك مركزی اولان صنعانك اوتوز ایكی ساعت قدر غربنده واقعدر.

لیمانی غایت صیغ اولدیغندن سفائن جسیمه ساحله تقرب ایده‌مز.

اهالیسی یكرمی بیكی متجاوز وتجارتی خیلی رواجلی، ابنیه‌لری مرتفع وكارگیر وچارشوسی مكملدر.

وقتیله یمنك اك معتنا اسكله‌سی وقهوه اخراجاتنك مركزی اولان مخانك (مخ الیمن) تجارتی بوكون حدیده‌یه انتقال ایتمشدر.

حدیده سنجاغی جبل سراده كائن ایكی قضا مستثنا اولمق اوزره تهامه یمنك بر قسمندن عبارت اولوب شمالاً عسیر شرقاً صنعا جنوباً تعزلوالریله محدوددر.

اراضیسی صیجاق ایسه ده منبت ومحصولاتی كثیردر.

جبلدن كلان میاه بر خیلی مدت جریاندن صكره علی الاكثر قوملره باتوب غائب اولورلر.

حاصلاتی دوره، مصر، سیسام، بقلا، مرجمك، خرما وسائره ایله پاموق، توتون. چوید وجبل سراتك تهامه‌یه متوجه اولان اصدارنده حاصل اولان نفیس قهوه‌یه منحصردر.

سواحلده‌كی جزایرده اینجو ایله باغه چیقارلمقده‌در.

اداره‌جه : حدیده - زبید - لحیه - زیدیه - جبل ریمه - حجور - بیت الفقیه - باجل - ابو عریشیناملریله طقوز قضایه تقسیم اولنمشدر ومذكور قضالردن حدیده قضاسی قران وجبل برع ناحیه‌لرینی و زبید قضاسی حبس وصاب العالی و صاب الساقل ناحیه‌لرینی ولحیه قضاسی زهره ناحیه‌سنی و زیدیه قضاسی بنی قیس ناحیه‌سنی وجبل ریمه قضاسی جعفریه كسمه سفلیه نواحیسنی و حجور قضاسی عبش، حرض، اتهم، عاهم، خمسی، فاره ناحیه‌لرینی باجل قضاسی ملحان، حفاش و ابو عریش قضاسی جیزان ناحیه‌لرینی مشتملدر.

حدیله .— خطهٔ یمانیه‌ده جبل سراة اوزرنده وصنعانك شرق شمالنده اسكی قصبه‌نك اسمیدر.

حراء .— (جبل-) مكهٔ مكرمه‌نك اوچ میل اوزاغنده بر طاغ اولوب نبیٔ آخر الزمان افندمز حضرتلری قبل النبوه جبل مزبورده‌كی غارده خلقدن انزوا و اختیار عزلت ایله مشغول عبادات و طاعات اولورلر ایدی. و نبوتلرینی دخی جبریل امین جبل مزبورده تبشیر و (اقراء) سورهٔ جلیله‌سی تعلیم بیورمشدی.

حراز .— قطعهٔ یمانیه‌ده و صنعا سنجاغنده بر قضا اولوب جبل سراة اوزرنده وباجل - كوكبان - آنش - صنعا قضالریله محدوددر.

اراضیسی عارضه‌لی ومنبت ومیاه جاریه‌سی كثیر وحاصلاتی متعدد وچوقدر ٣ ناحیه و ٢٠ قریه ایله ٣٠ بیكی متجاوز نفوسی شاملدر.

حرام .— مسجد الحرام ماده‌سنه نظر بیوریله.

حران .— حلب ولایت و اورفه سنجاغنده و اورفه‌نك یدی سكز ساعت قدر جنوب شرقیسنده جلاب صویی اوزرنده و مسكنه‌دن كلان طریقك منتهاسنده كائن بر قریه اولوب قدیماً پك مشهور وتاریخ مقدسده مذكور بر شهر ایدی كه الیوم خرابه‌سی موجوددر.

بو شهر صابئیلرك مواقع مقدسه‌سندن اولوب تل ابراهیم نام تپه‌ده هرمس نامنه بر هیكل عظیم وهیاكل سائره موجود ایدی.

جناب ابراهیم خلیل الله حضرتلرینك پدری هاران ایله برلكده بو شهره هجرت ایتمش اولدقلرندن هارانك نامنه نسبتله توسیم قلنمشدر.

اوائل دور اسلامیه‌ده و خلافت فاروق اعظمیده عیاض ابن غنم یدیله فتح و تسخیر اولندیغی اثناده دخی معموریتی باقی ایدی.

حرانده مشاهیر حكما وعلمادن بر چوق ذوات یتشمش و علوم وفنونك ترقیسنه خدمات كثیره‌لری سبقت ایتمشدر.

احمد بن یونس و عمر بن یونس ایله المغیث الكبیر نام دوای مؤثرك موجدی حرانی نام طبیب حاذق حرانده یتشمشلردی.

حرب .— (عربانی) بنی حرب ماده‌سنه نظر اولنه.

حرب .— خطهٔ یمانیه‌ده و صنعا حجاجی طریقنده بر قصبه‌در.

حربی .— بغداد ایله تكریت ماییننده بر قصبه اولدیغی بعض كتب عربیه‌ده ذكر اولنمشدر.

حرزم .— جزیره قراسندندر.

حرمین .— مكهٔ مكرمه ایله مدینهٔ منوره‌یه ویریلان اسمدر.

حریم .— (-دار الخلافه) و (-طاهری) بغدادك محلات قدیمه‌سندن ایكی محله‌نك اسملری ایدی.

حرامون .— واسط شهری محلاتندن ایدی.

حسن قلعه .— ارضروم ولایت و سنجاغنه تابع پاسینلر قضاسنك مركز اداره‌سی اولوب مشهور بر ایلیجه‌سی واردر ارضرومدن ایرانه منتهی اولان جاده حسن قلعه‌دن كچر و اراس نهری قصبه‌نك كنارندن مرور ایلر.

شاعر شیرین زبان نفعیٔ معجز بیان بو قصبه‌یه منسوبدر.

حصار .— (آناطولی حصاری) بوغاز ایچنك اناطولی

یاقه‌سنده وقندیللی ایله کوکصواراسنده کائن بر موقع اولوب قلعه‌سی یلدرم بایزید خان طرفندن استانبول محاصره‌سنی تسهیل ایتمك اوزره بوغاز کسن نامیله انشا اولنمشدر .

بونك مقابلنده واقع اولوب فاتح سلطان محمد خان مرحوم طرفندن ینه استانبول محاصره‌سنك مقدمه‌سی اولمق وبوغازدن جنویز کمیلرینك امدادینه ممانعت ایلمك اوزره انشا قلنمش اولان قلعه‌نك اسمی دخی روم ایلی حصاریدر .

حصارلر اراسنده بوغازك عرضی اك زیاده طار اولوب همان ۸۰۰ مترو‌یی یچمز .

اسکی حصار . — ککبوزه جوارنده خرابه‌سی موجود برقصبه‌نك اسمیدر .

حصار . — (پیکار-) ادرنه ولایتنك قرق کلیسا و سنجاق و قضاسنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب قرق کلیسانك شرق جنوبنده و پیکار حصار نام صویك قربنده واقعدر .

حصار کلمه‌سیله مرکب دها برچوق اسملر واردر که تفصیلات ایچون مرکباتنه مراجعت اقتضا ایدر .

حصار اوکی . — فیلیاس ماده‌سنه مراجعت بیوریله .

حصارجق . — طربزون ولایت وصامسون لوا-سنده بافره قضاسنه ملحق الاجام ناحیه‌سی داخلنده بر قریه‌در .

حصارجق . — بیغا سنجاغنده و تروووا شهر قدیمی خرابه‌سنك سمت شمالیسنده کائن «نووووم ایلیوم» نامیله مؤسس اولان شهرك اسمی اولوب الان موجود اولان خرابه‌سی تروواك انقاضی ظن اولنمشیدی .

حصن . — یاخود حصن الاکراد بیروت ولایتنك طرابلس شام سنجاغنده بر قضانك ده اسمی اولوب طرابلس قضاسنك شمال شرقیسنده واقعدر .

داخلنده بغدای اربه مصر داریسی آق داری مرجمك نحود سیسام کبی حبوبات حاصل اوله‌رق همان ثلثی خارجه کوندریلور .

نهر الاسود نام صو اراضیسنی سقی ایلر . داخل قضاده عکار منسوجاتنه مشابه سجاده نسج اولنور .

مرکزی حصن قلعه‌سی ایدیسه‌ده بالاخره برج العنار قریه‌سی مرکز اتخاذ اولنمشدر (قلعة الحصن) ه حصن الاکراد دینمسی اهل صلیب درونده عساکر مستحفظه اوله‌رق اسکان اولنان کردلره نسبتله‌در .

(قلعة الحصن) وقتیله بعض حکوماتك مرکزی اولمشدر .

حصن زیاد . — خربوطه ویریلن اسمدر .

خربوط ماده‌سنه نظر بیوریله .

حصن کیفا . — دیار بکر ولایتنك ماردین سنجاغنده مدیات قضاسنه تابع ۶ قریه‌لی بر قصبه اولوب دجله نهرینك صاغ یاقه‌سنده ساحل فراتده سرت میللرله نهایت بولان طاغلرك اتکنده ونهر مزبور کنارنده کائندر .

بو شهرك وقتیله غایت جسیم وشطك ایکی ساحلنده مبنی ایدی . فوق العاده مرتفع اولان کوپریسنك بر کون ایاقلری موجود اولوب شهرده مهم بر فاسقاد تشکیل ایدرکه دیاربکردن کلان کلکلر بوراده آتلامغه مجبور اولورلر .

ملوك ایوبیه واتابکان وقتنده مشهور ایدی .

الیوم مسکوکات اسلامیه‌دن بوراده ضرب اولنمش سکه‌لره تصادف اولنمقده‌در .

حصن منصور . — یاخود (آدی یمان) معمورة العزیز ولایتنك ملاطیه سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ملاطیه‌نك ۱۵ ساعت قدر جنوبنده وبهسنینك شمال شرقیسنده واقعدر .

ملوك امویه‌دن مروان حمارك امراسندن منصور بن جعونه طرفندن انشا واعمار اولنه‌رق عباسیلره خیلی مدت قپوسنی آچامشدر .

قضاسی : جنوباً فرات نهریله حلب ولایتندن آیرلش اوجهات سائره‌دن معمورة العزیز ولایتنه تابع بهسنی ملاطیه کاخته قضالریله احاطه اولنمشدر .

اراضیسی فرات وفراته دوکیلان بر قاچ کوچك چایلر ایله اروا اولنمقده‌در .

یکرمی بش بیکدن متجاوز اولان سکنه‌سنك نصفندن زیاده‌سی کردلر اولوب علی العموم اهل اسلامدر .

میوه‌سی بول وذخیره‌سی مبذولدر .

صامساد شهر قدیمی دخی داخل قضاده ونهر فرات کنارنده واقعدر .

حصوص . — اطنه ولایتنده مسیس یقیننده وجیحان نهرینك جهت شرقیه‌سنه اسکی بر قصبه اولدیغی بعض کتب عربیه‌ده مسطوردر .

روایته کوره بوراسی ملوك امویه‌دن هشام بن عبدالملك طرفندن بنا وتحکیم ایدلمشدر .

حصین . — میسوپوتامیاده جانور نهری اوزرنده کوچوك بر قصبه اولوب مشاهیردن بر چوق ذوات بوراده نشو ونما بولمشدر .

حضر . — موصلك جنوبنده ثرثار نهری اوزرنده آثوردولتنه منسوب برشهر جسیمك خرابه‌سیدرکه الیوم موجود اولان انقاضی هنوز تحری اولنمامشدر .

حضرو . — دیاربکرولایت وسنجاغنده سیلوان قضاسنه منسوب سکسان قریه‌لی بر ناحیه‌نك اسمیدر .

حضور . — خطهٔ یمانیه‌ده زبید قربنده بر قصبه‌در .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

حضوه.— (عفوه) مدينهٔ منوره قربنده برموقع اولوب زمان سعادتنشان جناب رسالتپناهيده عفوه ناميله موسوم ايكن ارادهٔ پيغمبری ايله اسمی حضوه‌يه تبديل اولنمشدر.

حكاری.— ياخود (هكاری) وان ولايتنده برخطه اولوب كردلرله مسكوندر اراضيسی طاغلق وطاشلق وزراعته قابليتسزدر.

زاب الاعلی ايرمغی شمالاً اراضی‌يی شرقدن غربه‌طوغری سق ايتديكی كبی دجله نهری دخی غربنی تحديد ايلر.

كرك زاب صويی وكرك دجله نهری آلديغی صولر ايله كسب جسامت ايدرك اراضی‌يی صولار.

حكاری قطعه‌سی بهتان چال آلپاق ايله برابر ٨ قضا ٤ ناحيه ١٢٠٠ قريه‌يی جامع وان ولايتنه ملحق بر لوا اعتبار اولنمشدر.

حدودی: شرقاً كشور ايران شمالاً وان سنجاغی غرب شماليدن بتليس ولايتنك سعرد سنجاغی غرب جنوبيدن ديار بكر ولايتنك ماردين سنجاغی جنوباً موصل ولايتيله محدوددر.

مركز اداره‌سی «چوله مرك» قصبه‌سيدر.

لوا تخميناً وتقريباً اللی بيك نفوس جامعدر.

حلب.— آسيای عثمانيده وسوريه خطه سنده كائن حلب ولايتنك مركز اداره‌سی وممالك عثمانيه‌نك جسيم وتجارتگاه بلادندن بريسيدر.

شهرك موقعی كاليس وباب اووه‌لريله جبل سمعانك متموج اراضيسنك نقطهٔ التصاقنده وسطح بحردن اوچ درتيوز متره قدر مرتفع بر محلده اولوب ٣٦,١٣ عرض شماليده و ٣٤,٤٥ طول شرقيده واقعدر.

درسعادتدن ٢٦٣ ساعت مسافه‌ده واسكله‌سی اولان اسكندرون كورفزندن ١٣٥ كيلو متره قدر بعيددر.

دروننـدن شالوس نام قديميله موسوم اولان نهر قويق جريان ايدرك بر قاچ دكرمن تدوير ايدر.

شهرك اطرافی خراب بر سور ايله محاط اولوب برده مستحكم ايچ قلعه‌يی حاويدر قلعه درونده اسلام ويهودی محلاتی وخارج سورده اسلام محله‌لريله واقعدر.

حلبك هواسی صاغلام ايسه‌ده ابنيه‌لرينك كاركير اولمسی جهتيله رطوبتليدر. سوقاقلری طاش دوشمه‌لی واكثريسنك اوزری قپاليدر.

خانه لرينك منظرهٔ خارجيه‌لری زينتسز اولمغله برابر درونلری غايت مزين وتقسيماتلری مكملدر.

شهرك اطرافی فستق وزيتون باغچه‌لری وباغ وبوستانلرله محاط اولوب يازين هواسی صيجاق وميزان الحراره ٤٠ درجه‌يه قدر صعود ايدرسه‌ده ايام شتاده صغوغی غايت مؤثردر.

حلبك يرليسيله بر مدت اختيار اقامت ايدنلرده «حبة الحلب» دنيلان بر سنه قدر سورن بر نوع چيبان چيقمقده‌در.

شهرك متانت وزراعتله معروف اولان ايچ قلعه‌سی شهرك وسطنده وبر بياض تپه‌نك اوزرنده اولوب اطرافنك طاشدن دوشنمش اولان خندغی اليوم محو اولمشدر درونده فاتح جلاد تشعار ياوز سلطان سليم خانك اثری اولان و ساطوره ناميله معروف اولان قرق قولاج عمقنده بر قيو ايله بری مقام ابراهيم عليه السلام و ديكری امويلره منسوب ايكی جامع و بر جبخانه ايله بر طوبجی قشله‌سی واردر.

طيش قلعه ايسه شهرك قسم اعظمنی محيط اولمق اوزره سكز قپوسی واردر. ايچ قلعه سلفكيانك طيش قلعه مسلمانلرك اثرلريدر.

اشبو ايكی قلعه ايله جامع كبير، جامع الحيات، جامع الطروش، جامع القيقان، جامع العمری، مشهد شريف، عثمانيه، عادليه، بهر اميه، خسرويه ونورالدين شهيدك انشا كرده‌سی اولان بيمارخانه و قشله حلبك آثار عتيقه و جسيمه‌سندندرلر. جامع كبير ملوك امويه‌دن سليمان بن عبدالملك طرفندن شهرك وسطنده وهيلانه كليساسنك بغچه‌سنده اولمق اوزره ٩١ سنه هجريه‌سنده تأسيس اولنمشدر. جامعك وسعتی تربيعاً اون بيك متره اولوب غايت يوكسك بر مناره‌سی و خدمه و مدرسين و طلبه‌يه مخصوص متعدد اوطه‌لری و جماعت ايچون شادروان و موصلقلری واردر.

حضرت يحيا عليه السلامك سر سعادتلرندن بر پارچه‌سيده جامع كبيرده مدفوندر.

جامع كبير ٣٥٣ تاريخنده روملر طرفندن احراق اولنوب سيف الدوله معرفتيله تعمير و ايكنجی دفعه باطنيهٔ اسماعيليه طرفندن تخريب ايديله‌رك نورالدين شهيد معرفتيله اعمار اولنمشدی.

هلاكونك استيلاسنده اوچنجی دفعه اوله‌رق دوچار تخريبات اولدقده ٦٧٩ تاريخنده قره‌سنغور تعمير و تجديدينه همت ايلمشدر.

درون شهرده بر حكومت قوناغی و بر قشله ١٥٥ جامع ١٦٤ مسجد ٢٣ دركاه ٢١ تربه ١٥ كليسا ١ حورا ١٢ چشمه ٧٤ سبيل ٤٢ حمام ٧٥٠٠ دكان ايكی مطبعه ١٣٠٠ مغازه ١ بدستان ٩٥ بيوك و ٩١ كوچك خان ٢٩ صو دكرمن ١٥٠ حيوان دكرمنی ١٢٠ فرون ٣٠٠٠ قماش دستكاهی ٣ جندره ٢٥ ياغخانه ٢٧ منديل باصمه‌خانه‌سی ٨٥ قهوه‌خانه ٣٧ ميخانه ١٢٩ بويه‌خانه ١٢ صابونخانه ٢ قالخانه ١٠ معصره ٤ پاموق فابريقه‌سی ١ كاوساله فابريقه‌سی ١٤٥٠٠ خانه ٥ غازينو ٢

لوقانطه ٨ آشجی دکانی ٥ کتبخانه ٢٠ اجزاخانه ٢ خسته‌خانه ١ دپوی ٢٣ مدرسه ٢ قلعه ١ رشدیۀ عسکری ١ رشدیۀ ملکی ٩٠ اسلام مکتبی ١ فرانسز مکتبی ٣٨ مکاتب غیر مسلمه ٢٠ کرجخانه ٢ سلخ خانه ٢ دارالشفاء ١١ کوپری واردر .

حلبك معمولاتی اعلا صرمه و هر نوع ایپکلی وصرمه‌لی چارشافلر وکفیه‌لر ومشلحلر و چتاری و جانفس و اطلس وقطنی و کزی کبی قماشلر و اوطه دوشمه‌لری ومنسوجات قطنیه وصوفیه‌نك انواعی و عجم نقلیدی شاللر و شام حرقه‌لری و باصمه مندیللر و الاجه‌لر و حصیرلر و کیل و انفیه و اعلا شکر وباصدرمه وفستق ازمه وشکرلمه‌لریدر.

تیمورجیلق، صرمه‌جیلق، قیومجیلق، بویه‌جیلق ، قصابلق و صابونجیلق صنعتلری دخی خیلی رواجلیدر .

حلب بغچه‌لرنده فستق ، اوزوم ، قیصی ، زیتون و توت ایله هر جنس سبزه یتشدیرلمکده‌در .

حلبك نفوسی بروجه آتیدر:

عرب ، و سائره‌دن مرکب اسلام	٩٧٤٥١
سوریه‌لی قتولیك	٣٧٠٤
ملکیت	٨٠٠٤
ارمنی	١٥٥٠
مارونی	٢٩٨٩
کلدانی	٤٥٠
لاتین	١٠٥٨
یهودی	٧٠٩٠
سائره	١٥٣
یکون	١٢٧١٤٩

حلبك بناسنی عمالقه‌یه قدر ایصال ایدیورلر . سلفکیان ایچ قلعه‌سیله شهرك بر قسمنی اعمار ایده‌رك (باروا) نامنی ویرمشلر ایدی که بو اسم مملکتلرنده‌کی بیرؤیا بلده‌سنه مشابهتدن تخصیص قلنمشدر .

سلفکیلرك حلبی باورا و حلبون و حلب نامریله دخی تذکیر ایدرلر ایدی . حلب بر ارالق نوشیران عدلك استیلاسنه دوچار و اطراف شهری مومی الیه تخریب ایتدیکی حالده حلبی قسماً اعمار و بر ده آتشکده تأسیسیله عودت ایلمشدر نوشیرواندن صکره ظهور اسلامه دکین حلب سکنه‌سی بر استراحت دائمه ایچنده وقت کچیرمشلردر .

عصر فاروق اعظمیده سوریه فتوحاتنه مأمور بیوریلان ابوعبیده (رضی الله عنه) حضرتلری جانبندن کوندریلان عیاض ابن غنم شهری صلحاً روملردن ضبط ایتمش و براز صکره روملره کچدیکی حالده ینه استرداد اولنمشدر .

صلیبیون ضبطنه‌یك چوق چالشمشلر ایسه ده بر درلو موفق اوله‌مه‌دیلر . مخرب بلاد اسلامیان هلاکوخان طرفندن احراق ایدلدیکی حالده بر مدت صکره ملك ظاهر بن صلاح الدین ایوبی

تعمیر وتجدیدینه صرف مساعیٔ اهتمام ایلمشدر .

فتح ممالك عرب یاوز سلطان سلیم خان حضرتاری ٩٢٣ تاریخ هجریسنده عموم سوریه خطه‌سیله برابر ضبط و تسخیر ایتمکله اولتاریخدن اعتباراً شهر حلب کسب عمران ایتمکه باشلامش و دور عثمانیده اوچیوز بیك نفوس جمع ایده‌جك درجه‌یی بولمشدر .

حلبك موقعی اقصای کردستان ایله عربستان و عراق ایله بحر سفید اراسنده بر مرکز تجارت حالنی آله‌رق برخیلی زمانلر بو مرکزیتی محافظه ایتمش ایسه ده طرق بحریۀ جدیده‌نك احداثی اهمیتنی قسماً تعدیل و ١٢٣٨ تاریخنده ظهور ایدن زلزله معموریت عتیقه‌سنی تنزیل ایلمشدر .

حلبده انبیای عظامدن حضرت ذکریا و کاتب ابن لوقیا و شمعون و وبانقوس نعمان واعزۀ کرامدن عبدالقادر کیلانی حضرتلرینك اوغلی شیخ صالح شیخ ابو بکر الوفائی ، حضرت نسیمی ، شیخ عبدالجواد کیالی حضراتنك مراقد مبارکه‌سی ایله حضرت ابراهیم ویونس علیهما السلامك مقامات عالیه‌سی وملوك حمدانیه‌دن سعد الدوله عطیه بن صالح ، نصر بن محمود وسلاجقه‌دن رضوان والپ ارسلان و اتابکیه‌دن ملك صالح ایوبیه‌دن ملك ظاهر عمادالدین عثمان عزیز وچراکسه‌دن سلطان غورینك مقابری موجوددر .

حلب ولایتی : ٢٣,٣٠ : ٣٧ درجه طول شرقیده و ٣٥,٢٩ : ٣٨,٢٦ عرض شمالیده واقع اوله‌رق شمالاً سیواس، معمورة العزیز ودیاربکر ولایتلری شرقاً زور سنجاغی جنوباً سوریه غرباً بیروت ولایتلری وآطنه ولایتی وبحر سفید ایله محاط ومحدوددر .

وسعتی ٧٨,٦٠٠ کیلومتره اولوب بونك ٣٤,٠٠٠ کیلومتره‌سی طاغلق ومتباق ٤٤,٦٠ کیلومتره‌سی اووه‌در. مع هذا طاغلق سمتی غایت منبتدر . ولایتك طاغلق جهتی غرب و شمال سمتی اولوب شرق وجنوب سمتی ایسه اووه‌در .

ولایتك سکنه‌سی ٩٩٥,٧٥٨ نفوس اولوب بونك (٧٩٢٤٤٩)زی مسلم (١٨٣,٣٠٩) زی خرستیان (٢٠٠٠٠)ی موسویدر .

کرك اسلام وکرك خرستیانلر بر چوق شعبه‌لری اولوب شعبات مزبوره‌یه عائد مقدار نفوس جدول آتیده محرردر :

اسلام	
سوریه‌لی عرب	٣٠٠٥٤١
خیمه نشین بدوی	٧٠٠٠٠
نصیری	٢٤٠٠٠
ترك	٢٣٤٥٠١
کرد	١٤٤٤٢٠
چرکز	٩٠٠٠
سائره	٩٩٨٧
یکون	٧٩٢٤٤٩

خرستیان

روم ملکیت	۲۴۸۱۵
ارمنی قتولیکی	۱۸۰۰۰
سریانی	۲۰۹۱۳
مارونی	۲۹۸۹
کلدانی	۱۷۸۶۵
لاتین	۱۸۵۸
اورتودوقس	۲۳۷۲۵
ارمنی	۱۹۹۹۹
یعقوبیه	۲۶۸۱۲
کلدانی	۱۵۳۰۰
پروتستان	۱۱۰۳۳
یهودی	۲۰۰۰۰
یکونی	۹۹۵۷۵۸

حلبك لسان عمومیسی عربجه ایسه‌ده بعض قضالرده ترکجه سویلندیکی کبی اورفه و مرعش جهتلرنده‌کی کرد عشیرتلری بیننده مستعمل لسان دخی کردجه‌در .

حلب اقالیم معتدله داخلنده اولمغله نفس حلب ایله بعض قضالرك هواسی معتدل ایسه‌ده مواقع مرتفعه‌ده هوا غایت سرین اولور . انتاکیه و حارم و اسکندرون قضالرنده دخی غایت شدید صیجاقلر حکمفرمادر .

طاغلر : حلب ولایتنك طاغلری طروس سلسله‌سنك بحرسفید مائله‌سنك منتهاسنی تشکیل ایدن سلسله‌لر ایله طروس ایله لبنان طاغلری اراسنده رابطه اولان طاغلردن عبارتدر .

طروس سلسله‌سنك بحرسفید مائله‌سنك نهایتی اولان بره‌کت طاغی السنهٔ عوامده کاوور طاغی وکتب عربیه‌ده جبل لکام وجبل ثور وثه قردمانیهناملریله مقیددر .

بوطاغ آسیای صغیر ایله سوریه خطه‌لری اراسنده حدود طبیعیه او. لوب ولایتك شرق شمالیسنده کائن آخور طاغنده جیحان وادیسی تفریق ایدر بوسلسله‌نك طولی ۱۶۵ وعرضی ۵۵ کیلومتره قدر ممتد اولور .

بره‌کت طاغنك اك مرتفع نقطه‌سی اولان کاوور تپه‌سی سطح بحردن ۲۵۰۰ متره مرتفع اولوب اوزرنده یاز وقیش قار اکسیك دکلدر .

بره‌کت طاغنده‌کی اورمانلرده چام میشه مازو ساقز دیش بوداق قواق سکود چنار کورکن و لبنان طاغلرینه مخصوص کبی ظن اولندیغی ایچون (ارز لبنان) دینلان قالاق آردیج قزلجق یبانی الما یبانی ارمود اغاجلری کثرتله بولنور . هله جابجا پیکارلردن تبنع ایله اشاغی وادیلره طوغری جریان ایدن لذیذ صولر مزروعاتی احیا ایلر .

طروس شعباتنك بریسی دخی ارتفاع وسطیده اوله‌رق حلبك شمال جهتلرینی قاپلامش اولان اخور طاغیدرکه زیتون و مرعش طاغلرینی حصوله کتورر .

طروس ایله لبنان سلسله‌لری ارا-

سنده رابطه اولان طاغلر الما طاغی ویاامانوس (Amanus) درکه بحرسفید سواحلیله انتاکیه وادیلرینی تزین ایدرك طروسدن وبیلان کدیکی واسطه‌سیله جبل بره‌کتدن وطرنوس ایله طرابلس شام اراسنده کائن نهر کبیر وادیسیله لبنان سلسله‌سندن تفریق اولنمشدر .

بوطاغك اك یوکسك تپه‌سی ۱۵۰۰ متره ارتفاعنده اولوب اردو - جبل نصیری - جبل سمعان - جبل موسی - باشلوجه شعباتندندر .

جبل عقره (اردو) مستثنا اولمق اوزره عموماً حلب ولایتنك طاغلری اورمانلرله مزین ودرجهٔ اولیده منبت و محصولدار و مزروعدر حلب ولایتی بحر سفیده قریب ایسه‌ده اراضیسنك اك بیوك قسمی بصره کورفزی مائله‌سنده‌در . بناءً علیه انهار موجوده‌سنك برقسمی بحر سفیده وقسم دیکری بصره کورفزینه جریان و انصباب ایلر .

ولایتك باشلوجه نهرلری فرات جیحان - نهر العاص - نهر الاسود، عافرین - قدیق وسائره‌دن عبارتدر .

فرات نهری : هر نقدر بونهرك منبعیله منصبی خارج ولایتده ایسه‌ده مجراسنك برقسمی ولایتده جریان وبرخیلی صولری جلب ایدر نهر ارضروم ولایتی داخلنده منبعنی آلدقدن صکره برقاچ ولایتی صولایوب روم قلعه‌نك شمالنده حلب ولایتنه داخل اولوب رومقلعه و بیره‌جك موقعلرندن مرور ایدر مجراسنك شکلی یلانقاوی برهیئت کسب ایلر .

بورالرده نهرك عرضی عادی زمانده ۱۲۰ متره‌دن اشاغی دکلسه‌ده موسم باراندہ ۸۰۰ : ۱۰۰۰ و بعضاً ایکی کیلومتره‌یی تجاوز ایدر ودرینلکی دخی یدی متره‌یی بولور .

بعده ممبجك یقیندن ومسکنه‌دن مرور ایدرك رقه‌نك ایلریسنده زور سنجاغنه داخل اولور .

بونهر ۱۸۰۰ کیلومتره‌طول مجرایه مالك اولدیغی کبی بالغی کثیر و سیر سفاینه‌ده قابلیتلیدر .

بعض سنه‌لرده نهرك صوینك تزایدی اثنالرنده بغدادك عمان عثمانی قومپانیه‌سی واپورلری مسکنه‌یه قدر کلوب یوك ویولجی نقل ایتمکده‌درلر .

اق دکز مائله‌سنه منسوب انهاردن اورونت ویاالعاص دنیلان نهر جبل لبنانده کائن عین اللبنه نام محلدن ظهور ایدرك ولایتك بعض محللرندن وعلی الخصوص عمیق اووه‌سیله انتاکیه قصبه‌سی پیشکاهندن مرور ایتمه‌دن جبل برکتدن اینان وبر خیلی پرنج تارلالرینی وقسماً عمیق کولنه دخول وبعده خروج ایدن نهر الاسود وکرد طاغندن اینه‌رك عمیق کولنی قطع ایدن عافرین نهرینی اخذایله سویدیه‌ده آق دکزه قاریشور .

نهرالعاصینك طول مجراسی تخمیناً ۴۰۰ کیلومتره‌در .

جیحان نهری دخی البستان طاغندن نبعان ایله مرعش وزیتون قضالرینی

صولادقدن صکره اطنه ولایتنه داخل اولور .

بو نهرك اسکی اسمی پیراموس pzramus در

حلبدن کچن نهر قویق دخی یغمور مواسمنده حلبك جنوبنده برکوچك کولجك تشکیل ایدر .

قویق نهرینه بالق صویی دخی دیرلر .

ولایتك اك مهم کولی ترکار بیننده آق دکز دخی دینلان عمیق کولیدرکه بوکا بحیرهٔ انطاکیه دخی دینور .

مذکور کول امانوس وطروس شعباتی ایله مستور بولنان عمیق اووه‌سی داخلنده واقع اولوب یدی میل عرض و ٢٠ میل طولنده‌در .

کندیسه قره‌صو ایله عفرین نهرلری ایله برقاچ کوچك صو جریان ایدر ودروننده قاز اوردك کبی صوقوشلری ایله جوارنده ترکمانلر وفلاحلرك کلیتلو ماندەلری بولنور .

ولایتك سائر کوللری بالغنك کثرتیله مشهور اولان بغرا ایله مضیق ویا افامیا کولیدر .

بونلر بالق صیدینه مخصوص کوچك شیلر اولدیغندن سنوی بالق رسومی بربدل معین ایله طالبنه احاله اولور .

محصولات : ولایتك محصولی کثیر ومتنوعدر .

اراضینك درجهٔ انباتیه‌سی سایه‌سنده بوکون حلب ولایتی محصولات ارضیه‌جه زنکین ولایتلردن معدوددر .

محصولاتك بغدای آرپه داری برنج پاموق نحود مرجمك بقله کتان تخمی اناصون سیسام خردل مصر داریسی ماش شکرقامشی میوه‌لەدن لیمون پورتقال فستق زیتون نار وسبزه‌لر انواعندن عبارتدر .

حیوانات : ولایتك هرجهتنده قیون کچی وعمیق اووه‌سنده صغیرمانده وکرد عشیرتلری نزدنده کلیتلی دوه وآت وقیصراق بولنور .

نفس حلبده بلدی تعبیر اولنان برنوع سودلی اینك شایان ذکردر . یوك حیواناتی همان هر طرفده کثرتله موجوددر .

طاغلرده حیوانات وحشیه‌دن قورد قپلان دلکو طموز چقال جیلان کیك طاوشان صانصار قوندوز ارسلان واردر اورمانلرله صو باشلرنده طیورك انواعی موجوددر .

معادن ومیاه معدنیه : حلب جوارنده باقیر وصاری مرمر وابوفیاض نام محلده واپور کوری بولنور .

حارم قضاسنده جام معدنی واسکندرون جوارنده پترول غازی وعمیاتده قورشون وبوراسیت انتمون وقروم معدنلری کشف اولنمشدر .

کلیسده صاری مرمر وطرف حکومتدن التزام اولنان کیل معدنی وعینتاب قضاسنده قزل مرمر ومرعشده قزل وسیاه مرمر ایله کموش وتیمور معدنلری موجوددر . ولایتده معدنی منبعلرده نادر دکلدر .

جسر شغور قضاسنده امراض جلدیه‌یه نافع ایکی باب قابلیجه ایله عمیق اووه‌سنده ٤٢ درجهٔ حرارتده کوکردلی برایلیجه واردر .

بونلردن ماعدا فرات کنارنده وزیتون البستان قضالرنده دخی متعدد میاه معدنیه منبعلری بولنمقده‌در .

ولایتك جبول قضاسنده غایت جسیم وطوزی بیاض ولذیذ برممله موجود اولوب سنوی آلتی یدی میلیون قیه قدر طوز اخراج اولنور .

بوممله‌نك محیطی ١٨ ساعت اولوب قیشین یاغان یغمورلرك چوراق اراضیسندن کچن سیللری ایله نهرالذهبك صولری بوراده بعدالاجتماع شهر تموزده انجماد ایدرك طوز حاصل ایدر .

مذکور ممله‌نك ١٣٠١ سنه‌سی حاصلاتی ایکی بچق میلیون غروشه بالغ اولمشیدی .

تقسیمات ملکیه : حلب ولایتی بروجه زیر اوچ سنجاق ٣٢ قضا ٦٠ ناحیه ٤٥٤١ قریه‌یی مشتملدر :

حلب سنجاغی

قرا	ناحیه	قضا
٣٤	١	حلب
٣٤٦	٩	عینتاب
٥٧٠	٩	کلیس
٢٦	٩	اسکندرون
٣١٠	٤	انطاکیه
٢٨٨	٤	ادلب
١٨٤	٣	حارم
١٧٣	٤	جسر اشغور
١٤٠	١	معره
٢٥٠	٥	باب جبول
٤٨	١	بیلان
١٧٠	١	جبل سمعان
٢٣٢	١	منبج
٢٩	١	رقه
		اورفه سنجاغی
٦١٢	٧	اورفه
١٢٩	١	بیره‌جك
٨٠	١	روم قلعه
٣١٨	١	سروج
		مرعش سنجاغی
٢٢٠	١	مرعش
٣٩	١	زیتون
١٣٥	١	البستان
٧٦	١	بازارجق
٨٢	١	آندرین

قرا	ناحیه	قضا	سنجاق
٤٥٤١	٦٠	٢٣	٣

حلب ولایتی سوریه وجزیره ایله کوچك آسیانك بر پارچه‌سندن مرکبدر .

بورالری ازمنهٔ قدیمه‌ده آثوریلر یابیلرك حکمنده اولدیغی حالده متعاقباً مصریلر وایرانیلرك ودها صکره‌لری اسکندر کبیرك ید فاتحانه‌سنه کچمشدر .

اسکندردن صکره سلفقوسلره وبر مدت صکره روماليلره تابع اولمش وبعدا

روما دورنده روما ـ ایران محارباتنك قسم اعظمی بوولایتده جریان ایلدی .

شرق وغرب ایمپراطورلغنك انقسامنده قسطنطینیه قیصرلرینك اداره‌سنده تقرر ایتمش وظهور اسلامده خلیفهٔ عالی منزلت جناب فاروقك همماتیله سمت شمالیسندن ماعداسی اسلاملرك ایادیٔ تسخیرینه انتقال ایلشدر .

بر خیلی مدت ثغور بلادروم نامیله یاد اولنان مرعش جهتلری فتوح اسلامیه‌دن مصون قالدیغی حالده ملوك طوائف دورنده برچوق محاربات میدان اولمشیدی .

صلاالدین ایوبی دورنده حلب ایوبیلره کچمش وصکره‌لری بونلرك بر شعبه‌سی اورالرده اجرای سلطنت ایلشدر .

بونلردن صکره حلب غلامان چراکسه‌یه وآنلردن‌ده یاوز سلطان سلیم مرحومك قبضهٔ تسخیرینه انتقال ایلشدر .

حلب سنجاغی : ولایتك مرکز سنجاغی اولوب شمالاً مرعش واورفه وزور سنجاقلری جنوباً سوریه غرباً اق دکز واطنه ولایتی ایله محاط ومحدوددر .

مرکز سنجاغی ولایتی تشکیل ایدن اوچ لوانك اك جسیمی وزراعتجه اك زیاده ترقی ایدن قسمی اولمغله برابر ولایتك اك زیاده مضر صحت وداعیٔ امراض مواقعنی شاملدر .

جسرشغور وجبول مملحه‌سی جواری ایله عمیق کولنی حاوی اولان عمیق اووه‌سی وحتی حلب جواری بیله یازین اقامته الویرشلی دکلدر .

سنجاغك بو حوالیدن ماعداسی علی الخصوص سمت جبالیسی غایت صاف ولطیف الهوادر .

لوانك زراعتی هر نقدر اصول عتیقه اوزره اجرا اولنمقده ایسه‌ده ینه کلیتلی حاصلات ویرمکده‌در .

حلب وجوارنده آرپه بغدای سیسام پاموق توتون زیتون یاغی استحصال اولنور .

انتاکیه قضاسنده سنوی ٣٥ بیك قیه ایپك ١٢:١٣ میلیون قیه میان کوکی حاصل اولور ایسه‌ده حبوباتی صرفیات محلیه‌یه کفایت ایتمز .

کلیس عادتا بر حبوبات مرکزی اولوب غایت کلی حبوبات ایله سیسام زیتون یاغی کتان تخمی پاموق یتشور . عینتابك دخی آرپه بغدای مصر تفتیك یوك صاری بویا وسائره‌سی کلیتلیدر .

بوندن ماعدا لوادە غایت کنیش واوتلی چایرلر موجود اولوب ولایتك سوریلرله حیواناتی اداره ایتمکده‌در .

لواده موجود حیوانات اهلیه‌نك مقدار وجنسی جدول آتیه‌دردر :

راس

٩٥٠٧٦٧ قیون ، ٤٥٦٥٧٧ کچی ، ٢٨٨٤ آنقره کچیسی ، ٦٩٤٧٠ اوکوز ، ٩٩٨ مانده ، ٣٠١١ بوغا ، ٣٧٠٤٠ اینك ، ٢٦٩٨٠ طنا ، ١١٦ خنزیر ، ٢٤٥٣٠ آت ، ٥٨٩٦ قاطر ، ٣٥٨٩٥ مرکب ، ٣٥٩٤ دوه ، ٥٦٢٨٠ عشایرده‌کی دوه ، ٣٦٠٦٥٠ هندی ، ٥٦٣٦٠ آری قوانی .

لوانك طاغلری ولایتك تعریفنده ذکری کچن الما طاغیله جبل سمعان وجبل خاص وسائره‌دن عبارتدرکه بونلرك اکثریسنك تپه‌لرنده اووه‌لره دکین محللری غایت صیق ومتنوع اغاجلری شامل اولان اورمانلرله مستوردر .

فرات نهری قسماً اورفه ــ حلب حدودینی تشکیل ایتدکدن صکره لوانك شرق جهتنده بر زاویهٔ قائمه رسم ایدرك زور سنجاغنه واصل اولور .

فرات توابعندن ساجور صویی ایله حلبدن کچن قویق وغرب جهتنده کائن عاصی وعفرین ونهر الاسود ایله بونلرك التحاق ایلدیکی عمیق کولی وسائره لوا اراضیسنی اسقا ایدر .

لوانك نفوس موجوده‌سی ایله قومیت نقطهٔ نظرنده مقداری جدول آتیده اشعار اولنور :

یکون اقوام	یکون	اناث	ذکور	اقوام		
	٢٩٥١١٠	١٤٨٦١٠	١٤٦٥٠٠	سوریه‌لی عرب	اسلام	
	٣٤٠٠٠	١٨٠٠٠	١٦٠٠٠	نصیری	اسلام	
٤٦٥٣٤٦	٧١٤٥٣	٣٥٧٠٠	٣٥٧٥٩	ترك	اسلام	
	٥٥٣٣٢	٢٧٨٧٠	٢٧٤٦٢	کرد	اسلام	
	٩٠٠٠	٤٦٠٠	٤٤٠٠	چرکس	اسلام	
	٤٥١	٢٠١	٢٥٠	سائره	اسلام	
	١٤١٥٠	٧٠٠٠	٧١٥٠	روم ملکیت	قتولیك	خرستیان
	١٢١٠٠	٦٤٥٠	٦٦٥٠	ارمنی قتولیك	قتولیك	خرستیان
	١٥٠٠٠	٧٣٥٠	٧٦٥٠	سریانی	قتولیك	خرستیان
	٢٩٨٩	١٤٩٥	١٤٩٤	مارونی	قتولیك	خرستیان
	١٤٠٠٠	٦٨٩٠	٧١١٠	کلدانی	قتولیك	خرستیان
١١٧٨٠٩	١٠٥٨	٥٨	١٠٠٠	لاتین	قتولیك	خرستیان
	١٦١٤٩	٨٠٠٠	٨١٤٩	ارمنی	سائره	خرستیان
	١٣١٦٠	٦١٦٠	٧٠٠٠	اوردوقس	سائره	خرستیان
	١٤١١٠	٧٠٠٠	٧١١٠	یعقوبی	سائره	خرستیان
	١٣٤٦٠	٦٤٦٠	٧٠٠٠	کلدانی	سائره	خرستیان
	٦٣٣	٣٠٠	٣٣٣	پروتستان	سائره	خرستیان
		٩٨٨٥	٩٣٨٠		موسوی	
٦٠٢٤٣٠				یکون		

تقسیمات: لوا ١٤ قضا ٤٥ ناحیه ٢٧٥٠ قریه‌یه منقسمدر .

لوانك تقسیمات ملکیه‌سی ولایت تعریفی صره‌سنده‌کی جدولده ارائه اولنمشدر .

حانیه . — کریدك مرکز اداره‌سی اولان حانیه‌نك درت بشیوز مترو شرقنده بر کوچوك قصبه اولوب حانیه‌نك صیفیه‌سی وعادتا برمحله‌سی حکمنده‌در . هواسی غایت ایو اولدیغندن کوندن کونه کسب عمارت ایتمکده واغنیاء بلده ایله دول اجنبیه قونسلوسلرینك مظهر رغباتی اولمقده‌در. شهره برعربه یولیله متصلدر .

حلحول . — قدس شریف ایله حبرون آراسنده کائن برقریه‌نك اسمی اولوب بنی یونسك مرقد مبارکنی حاویدر .

حلق الوادی . — بوکا اوروپالیلر بوغاز معناسنی اشعار ایتمك اوزره غولت goullete دیرلر .

تونس امارتنده وتونس شهرینك ایکی ساعت‌قدر شرق جهتنده وبحیرهٔ تونسك دکزه مربوط اولدیغی بوغازك طرفینده وقدیم قرتاج شهری خرابه‌سی قربنده‌کائن برقصبه اولوب شمال قسمنده برقلعه وجنوب قسمنده ترسانه واردر.

ایام‌عادیه‌ده‌نفوسی‌اوچبیك مقدارنده ایسه‌ده‌ایام صیفده تونس بکی‌ایله اغنیای مملکت لاجل‌الاستحمام قصبه‌یه کلکله اول زمانده غلبه‌لکی تزاید ایدر .

اهالیسی میاننده مالطز ایتالیان فرانسز روم کبی اجانب دخی موجوددر .

قصبه تونسه ربط ایدن شمندوفر خطی ١٧ کیلومتره قدر اولوب شهرك تجارتی ساحل بحره قدر ایصال ایلر .

حله . — خطهٔ عراقیه‌ده وبغداد ولایتی داخلنده قضا مرکزی برقصبه اولوب فراتك ایکی یاقه‌سنده واقع هرایکی جهت بیننده بر اخشاب کوپری‌یی حاویدر .

قصبه بغدادك یکرمی ساعت قدر غرب جنوبنده‌وجسامت عظمتی شهرتکیر جهان‌اولان بابل شهرینك برکوشه‌سنده اولوب ابنیه‌سی بابل خرابه‌زارنده کثرتله موجود اولان وبین الاهالی طابوقه دینلان برنوع جسیم وپشکین طوغله‌لرله بنا ایدلمشدر .

حله مواقع عسکریه‌دن اولوب هواسنك لطافت وجسادتی دخی اول جهتلرجه مشهوردر .

اون‌بیك قدر نفوس ومکمل عسکری قشله‌سیله بازاری جامع ومساجدی ومبانیٔ سائره‌سی شایان اهمیتدر .

حله‌سنجاغی : بغداد ولایتی تشکیل وترکیب‌ایدن اوچ لوانك بریسی‌اولوب شمالا بغداد سنجاغی غرباً کربلاسنجاغی وشرق جنوبیدن بصره ولایتی ایله محاط ومحدوددر .

مرکز اداره‌سی اولجه حله قصبه‌سی ایدیسه‌ده اخیراً کوریلان‌لزوم اوزرینه دیوانیه‌یه نقل وتحویل قلنمشدر .

لوا اراضیسی چول وسکانی عشایر وقبائل وبدویه‌دن عبارت اولوب بدویلری بر قسمی زراعت وفلاحتله وقسم دیکری حیوانات اهلیه‌لرینك تزیید وتکثیریله کسب‌معیشت ایدرلر .

لوا حقنده‌کی معلومات‌تقریبه مقدار نفوسنی اوچ درتیوز بیك‌ه‌ابلاغ ایتمکده ایسه‌ده‌ایکیوز بیکی‌پکده متجاوزدکلدر.

اراضی فوق‌العاده منبت اولوب محصولاتنك ربعی خارجه اخراج اولنمقدر .

وقتیله بورالرك زراعتی ومعموریتی دنیانك بغچه‌سی نامنی قزاندرمشدر .

شهرر وقصباتك یکدیکرینه التصاق درجه‌سنده‌کی کثرتی درجهٔ معموریتی تعیینه کفایت‌ایدر .

الجزیره‌نك عروق‌حیاتی دیمك‌اولان شط ایله فرات وبونلری یکدیکرینه توصیل ایدوب بوکون اکثریسی معطل برحالده بولنان کثیرالعدد سقی واروا قنالری سایه‌سنده حله اراضیسی فوق‌العاده برقوهٔ انباتیه مالکدر .

بوکون لواده آربه ایله بغدای پرنج پاموق قرمجك کبی حبوباتك اعلاسی یتیشور .

چلتکارده حصوله کلان پرنج خطهٔ عراقیه‌نك هرجهتنده صرف‌واستهلاك اولنمقده‌در .

لوا شمر وعنزه‌منتفك‌قبائل‌وعشایرك جولانکاهی اولدیغندن اوصره‌ده‌قبائل مزبوره‌نك مصادمه‌لری وغزوه نامیله محاربه‌لری وقوعه کلمکده‌در .

دائرهٔ قضاده برطوزله وبرده‌مواد کلسیه‌یی حاوی برکه موجوددر .

حله سنجاغی : دیوانیه ـ حله ـ سماوه ـ شامیه قضالرینه منقسمدر .

حلی . — خطهٔ یمانیه‌نك عسیر قطعه‌سنده وساحل بحر احمرده قنفده‌نك جنوبنده بر اسکله اولوب قارشوسنده شقه وزبیر وکنته کبی کوچك اطه‌جقلر واردر .

جبل عسیردن اینان برکوچك چای دخی حلی‌ده منصب اولور .

بو اسمه یته عسیرده وحلی اسکله‌سنك شرقنده ومهائلدن قنفده‌یه کیدن طریق اوزرنده بر موقع دها واردرکه برنجی‌یی بوندن تفریق ایچون مرساء حلی نامیله تسمیه ایدرلر .

حما . — سوریه ولایتنك مرکب اولدیغی الویه‌دن همنامی اولان سنجاغك مرکز اداره‌سی اولوب شامك قرق ساعت قدر شرق شمالنده ونهر العاصینك ایکی یقه‌سنده وکوچك برجبلك اتکنده ٢٥ درجه ٨ دقیقه عرض شمالی ایله ٣٠ درجه ٢٣ دقیقه ٣٠ ثانیه طول شرقیده واقعدر .

حما پك اسکی شهرلردن اولوب کنعانیلر زماننده موجود وتوراتده دخی حماة نامیله مذکوردر .

شهر برسور قدیم ایله مستور اولدیغی حالده بوکون انقاضندن بك آزی مشاهده اولنمقده‌در.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

روماليلره اسناد اولنان قلعه‌نك جوار قصبه‌ده خرابه‌سی موجوددر.

عاصی نهری قصبه‌نك اورته‌سندن كچه‌رك ایكی‌یه تقسیم ایتدیكی كبی كذر. كاهنده بر چوق باغچه و بوستانلری اروا ایلر. و نهرك یتاغی منحط اولدیغندن امر اسقاده قدیمدن بری موجود اولان طولابلر قوللانیلور.

مذكور دولابلرك اڭ جسیم ومصنعی دولاب محمدیدركه شهرك بعض مواضعنه كمرلر ایله صو اخراج ایدر.

بو دولاب حقنده شاعر ثابتك : « دولاب التفات مدار محمدی : عاصی صوینده امته دائر دكلیدر » بیتی مشهوردر.

حما سلفكیانه قدر حال اصلیسنی محافظه ایدرك سلفكیان دورنده تعمیر وتوسیع اولنه‌رق ایپیفانیا نامنی آلمشدر.

بعده روماليلر و مؤخراً شرق ایمپراطورلغنه كچوب اون یدی تاریخ هجریسنه دكین رومله‌رده قالمشدر.

تاریخ مزبورده سوریه سرعسكری ابو عبیده رضی الله عنه حضرتلری طرفندن صلحاً فتح اولنه‌رق ضمیمهٔ بلاد اسلامیه قلنمشدر.

حما بر مدت حمص مضافاتندن بر قریه حالنده بولندقدن صكره توسیعنه اهتمام اولنه‌رق بر بیوك شهر حالنه كچمش و بر چوق مؤسسات اسلامیه وجوده كتوریله‌رك كسب عمران ایلمشیدی.

بر آره‌لق اهل صلیبك آلنه كچوب استرداد اولندیغی حالده ینه فرنكلر ضبط ایلمشدر.

فرنكلردن دفعهٔ ثانیه اوله‌رق استرداد ایلیان سلطان صلاح الدین ایوبی حضرتلریدر.

٥٣٣ تاریخنده وقوعبوله‌رق اون بشبیك نفوسك تلفنه بادی اولان حركت ارض شهری كلیاً خراب ومؤسسات نادرهٔ اسلامیه‌یی همرتبهٔ تراب ایلمشدر.

ایوبیلرك برشعبه‌سی حماده اجرای حكم ایتمكله شهر یكیدن كسب عمارت ایتمشدر.

حماده مورخ شهیر ابوالفدا ایله معجم البلدان صاحبی یاقوت و بونلره مماثل بر چوق مشاهیر یتشمشدر.

حماسنجاغی: سوریه ولایتنك مركب اولدیغی الویه‌دن اڭ شمالده بولنانی اولوب شمالاً حلب ولایتی و شرقاً زور سنجاغی غرباً بیروت ولایتی جنوباً شام سنجاغیله محاط ومحدوددر.

اراضیسی دوز ایسه‌ده غرب جهتی جبل نصیرینك شرق پایه‌لریله وشرق جهتی بعض منفرد و منقطع تپه‌جكلرله عارضه‌لنمشدر.

عاصی نهری لوانك جنوبدن شماله طوغری قطع ایدر و درون لواده بر قاچ صولر آلوب كوللر تشكیل ایدرك حلب ولایتنه داخل اولور.

اراضیسی درجهٔ اولاده منبت

ایراپولیس شهر قدیمی خرابه‌سی اوزرنده واقع شلاله‌لر

اولوب آرپه بغدای مصر داری مرجمك مثللو حبوبات ایله میوه وكراسته اعمالنه الویرشلی اغاجلر وجبل نصیری اوزرنده متعدد و صیق اورمانلری حاویدر .

اینكجیلك باقرجیاق قویومجیاق ایله دها بعض صنعت اجرا اولنور .

لوانك نفوسی یوز بیكی متجاوز اولوب بو مقداردك انجق اون سكز بیكی غیرمسلمدر . لسان محلی عربجه‌در .

دائرهٔ لواده یوز اللی قدر جامع و مسجد ٢٩ كلیسا ٣ درگاه ٧ تربه ٣ رشدیه و ١٣٠ قدر صبیان مكتبی ٢٦ حمام ١٥ فرون ٢٦ دكرمن وسائره واردر .

حما سنجاغی : حمیدیه ، سلمیه ـ حمص ـ حما نامیله درت قضا وحمصه ملحق ایكی قپولی وقصیر نامیله ایكی ناحیه ومجموعی ٣١٩ قریه‌یی جامعدر .

حمار . — بصره ولایتنده بر قضا و مركز قضا اولوب ١٦ قریه‌دن مركبدر .

حمازی . — حكاری سنجاغنده عمادیه‌نك غربنده و دجله‌نك صول ساحلی قربنده بر قریه‌نك اسمیدر .

حمام . — بو اسمده بر چوق محللر واردر . زور سنجاغنده فراتك صاغ یقه‌سنده و بغداددن حلبه منتهی طریقده كائن برقصبه‌نك و حما سنجاغنك شرقنده وحلب ولایتی حدودی قربنده بر موقعك اسمی دخی حمامدر .

حمام علی . — موصلك جنوبنده ودجله‌نك صاغ یاقه‌سنده قاپلیجه‌سیله مشهور برقریه‌در .

حماملی . — بولی مضافاتنده بر ناحیه‌در .

حمامه . — تونسك شرق ساحلنده براسكه اولوب قصبه‌سی معمور واوچ درتبیك نفوسی جامعدر . بغچه‌لری بغدای یتشدیریلان منبت تزلالری و كوزل كوزل كوشكاری حاویدر .

حمید آباد . — قونیه ولایتنك متشكل اولدیغی الویه‌دن برینك اسمی اولوب ولایتك غرب شمالنده واقعدر .

بوسنجاق مقدما امرای سلجوقیه‌دن برینك نامنه نسبتله حمید ایلی نامیله موسوم اولان خطه‌دن عبارت اولوب شمالاً خداوندكار ولایتی غرباً بوردور جنوباً انطالیه شرقاً قونیه سنجاقلریله محاط و محدوددر .

اراضیٔ لوا كوهستان ومرتفع اولدیغندن هواسی سریندر .

طاغلری اورمانلرله مستور ایسه‌ده اورمان جهتندن اخراجاتی همان یوق كبیدر .

كوپری صویی ایله آق صو منبعلرینی داخل لواده اخذ ایدرلر .

اكردرو یكشهر كوللری دخی سنجاق دائره‌سنده‌در .

محصولاتی حبوباتك علی الخصوص

بغدایك اعلاسیله خشخاش آفیون واوزوم ومصنوعاتی الاجه ومنسوجات سائرهٔ محلیه‌دن عبارتدر .

معدنلری چوق ایسه‌ده اخراج اولنمقده‌در .

پیسید یا خطه‌سنه مخصوص آثار عتیقه‌سی جابجا مشاهده اولنمقده‌در .

نفوسی یوزیكرمی بیكی متجاوزدر .

مركزی اسپارطه قصبه‌سیدر .

(اسپارطه ماده‌سنه نظر اولنه .)

لوا : اسپارطه ـ اولوبورلو ـ یلواج ـ قره اغاج ـ اكردیر ـ نامیله بش قضایه تقسیم اولنمشدر .

ذكر اولنان قضالردن اسپارطه یه كچیبورلی وسكركد ناحیه‌لری ویلواجه حویران ناحیه‌سی قره اغاجه افشار اكردیره بارله وپاولو ناحیه‌سی ملحقدر .

حمیدیه . — بیروت ولایتنك حما سنجاغنه ملحق بر قضا اولوب لوانك غربنده وجبلی نصیرینك اتكارنده مؤسسدر . حاصلاتی آز واهالیسنك مدارمعیشتی اودونجیلقدر . سنی ، اسماعلی ، نصیری اوله‌رق یدی سكز بیك قدر نفوسی حاوی و ٦١ قریه‌یی جامعدر .

مركز اداره‌سی اولان دیر شمیل قصبه‌سی یكی تأسیس اولنوب یقینده برطابورلق برقشلهٔ همایون انشاسیله دخی تزیید عمرانته همت بیورلمشدر .

القویس (ابو قبیس) مزیاف (مضیاف) رصافق قریه‌لرنده آثار عتیقه‌دن قلعه خرابه‌لری موجوددر .

حمیدیه . — قونیه ولایتده نیكده سنجاغنه ملحق بر قضا اولوب بلغار طاغی معدننی حاوی اولدیغندن معدن نامیله دخی معروفدر .

معدن قضاسی اطنه ولایتی حدودنده ولایتك شرق جنوبیسنده واقع اولوب محصولاتی مبذول وآب هواسی لطیفدر .

محصولات ارضیه‌سی حنطه شعیر وسائر حبوبات ومعمولاتی كلیم سجاده چوراب كبی شیلره منحصردر .

قضانك مركزی دخی حمیدیه قصبه‌سیدر .

حمیدیه قصبه‌سی قونیه‌یه قرق ایكی ونیكده‌یه اون سكز ساعت بعدومسافه‌ده واقعدر بلغار طاغی معدن همایوننـدن استحصال اولنان كموشك مقداری بیك یوز التمش طقوز قیه یتمش بش درهم وآلتونك مقداری اوچبیك ایكیوزایكی درهم ومرده سنك مقداری ١٥٥٦٨١ قیه‌یه بالغدر .

معدنده اذابه‌یه مخصوص ٢١ فرون قلعه مخصوص ٣ اوجاق موجود اولوب ایشلیان عمله دخی ٧٣٨٨ نفوسدن عبارتدر .

معدنك وارداتی سنوی ١,٥٣٥٤٢٧ ومصارفی ١,١٣٨٨٨٧ غروش اولوب واردات صافیه‌سی ٢٩٦٥٥٠ غروشدر .

[ولایت سالنامه‌سی]

حمیدیه قضاسنك نفوس عمومیه‌سی (١٧٤١٦) سی مسلم اولوق ارزره اون طقوز بیكدن عبارتدر .

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

مع قرا حمیدیه قضاسنده ٣٢ مکاتب اسلامیه ٣ مدرسه ٣٢ مسجد ٣٠ جامع ٢٨ دکرمن ١ حمام ٨ خان ١ قهوه‌خانه ٥ مغازه ٩٥ دکان ٣٨٦٢ خانه ١ رژی ١ دیون عمومیه اداره‌سی ٣ روم کلیساسی ٤ روم مکتبی واردر .

قضانك حیوانات اهلیه‌سی جدول آتیده مندرجدر :

		رأس
مانده	«	١٨
اینك	«	٢٧٤٧
اوکوز	«	٩١٢
دوه	«	١٢
مرکب	«	١٢٤١
استر	«	١٣٦
بارکیر	«	٣٦٤
تفتیك کچی	«	١٧١١
قره کچی	«	١٩٧٧٥
قیون	«	٩٣٨١
اوکوز عربه‌سی	«	٤٠
درت تکرلکلی عربه	«	٢
ایکی تکرلکلی عربه	«	٢

حمیدیه .— قسطمونی ولایتنده بولی سنجاغنه مضاف برقضا اولوب مرکزی چهارشنبه قصبه‌سیدر .

قضا بحرسیاه ساحلنده وشرقاً بارطین غرباً ارکلی جنوباً کرده قضالریله محدوددر .

فلیاس چایی قضایی شق ایدر . اراضیسی غایت عارضه‌لی اولوب طاغلرنده جسیم اورمانلر موجود اولدیغندن کراسته اخراجاتی بولنده‌در .

حاصلاتی درجهٔ وسطیه‌ده حبوبات ایله میوه وسبزه‌دن عبارتدر .

قضاده خیلیجه‌ده تفتیك کچیلری بولنور .

نفوسی کاملاً مسلم اوله‌رق اوتوزبیکی متجاوزدر .

حمیدیه .— سیواس ولایتنده قره حصار شرقی سنجاغنه مربوط برقضامرکزی اولوب سیواس- اردو طریقی کذرکاهنده وسنوبدن ١٣٢ واردودن ٧٧ کیلومتره اوزاقده واقعدر .

قصبه یکی تأسس ایتمش اولدیغندن اماکن موجوده‌سی آزدر نفوسی ایکیبك راده‌سنده‌در .

قصبه‌نك موقعی قویلحصار قضاسیله حمیدیه آراسنده بولنان وبیك اوچیوز قرق سکز متره مرتفع بولنان ایکدیر طاغنك شمال ورسانده‌در اردو قصبه‌سنك برابر شرقنده بحر سیاهه دوکیلان ملت ویا میلاس چایه قصبه‌دن مرور ایدر .

حمیدیه قضاسی اسکی میلاس قضاسی اولوب قره حصار شرقی لواسنك غرب شمالنده وطرابزون ولایتیله توقاد وقوجکیری وحافیق وقویلحصار قضالری اراسنده واقعدر .

میلاس نهریله کلکیت چایی قضایی شق ایدرلر اراضیسی طاغلق اولدیغندن اورمانلردن استفاده اولنمقده‌در .

محصولاتی دخی بولنده‌در .

بوجهت طاغلرینك اکثرنده اولدیغی کبی قضا داخلنده بولنان طاشلق سمتلرده دخی ایجه زنکین معدنلر وارایسه‌ده هنوز اخراجنه تشبث ایدلمامشدر آنجق یرلیسی غایت بسیط براصول ایله اخراج ایتدکلری جوهرلردن ادوات حدیدیه‌لرینی اعمال ایدرلر .

قضانك نفوسی یکرمی ایله اوتوز بیك اراسنده اولوب ٧١ جامع ومسجد ٦ مدرسه ١ رشدیه وسکسان قدر مکاتب صبیانیه ویکرمی قدر خرستیان مکاتبی واردر .

قضا بروجه آتی اون ناحیه ایله ٢٧٤ قریه‌دن مرکبدر .

(١)	لاغوس	ناحیه‌سی
(٢)	چودور	«
(٣)	باسدورا	«
(٤)	حاتونه	«
(٥)	باش آعشری	«
(٦)	چکه	«
(٧)	یاوشان	«
(٨)	ارمنی	«
(٩)	حسن شیخ	«
(١٠)	قپالی	«

قضانك اسمی مقدما میلاس اولدیغی حالده مرکزی اولان پازار محلنك اعماری ونام نامیٔ شهریار اعظمی ایله توسیم اوزرینه قضا دخی حمیدیه نام جلیله تسمیه قلنمشدر .

سایهٔ عمرانوایهٔ جناب شهریاریده ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده تأسیس اولنان قصباتك بعضیلری نام ملوکانه ایله توسیم قلندیغی جهتله حمیدیه نام جلیلیله اکتساب شرف ایدن برچوق مواقعه تصادف اولنمقده‌در .

حمیدیه .— (محله‌سی) درسعادتده بغچه قپوسی سمتنده بر محله اولوب خاقان خلد آشیان سلطان حمید خان اول حضرتلرینك تربه و عمارت و کتبخانه‌لرینی شاملدر .

تربه درونده مشارالیه حضرتلریله مخدوملری سلطان مصطفی خان رابع حضراتی وحوالیسنده بعض اکابر ایله مشارالیه سلطان حمید خان اول حضرتلرینك صدراعظملری قره وزیر نامیله شهرتشعار سلحدار محمد پاشا مدفوندر .

عمارت عامره‌لرینك طعامیه وقفیه‌سی غایت واسع اولدیغی کبی درسعادتده و حوالیسنده موجود بالجمله جوامع و تکایا وخیرات سائره مالزمه‌سی بورادن توزیع اولنمقده‌در .

مدرسه‌لری درونده بولنان کتبخانه‌لرنده ١٤٧٢ عدد کتب نفیسه و نادره موجود اولوب ایام معینه‌سنده ارباب مراجعته کشاده بولنمقده‌در .

حنین .— مکهٔ مکرمه ایله طائف آراسنده برموقعك ویا مکه‌یه اوچ مرحله مسافه‌ده کائن بر صویك اسمیدر .

هجرت سنیهٔ پیغمبرینك سکزنجی

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

یلنده‌کی حنین غزوه‌سی بو محلده وقوعه کلمشیدی .

غزوهٔ حنینك اسباب موجبه‌سی مکه فتح اولندقده ثقیف وهوازن قبیله‌لری اسلامك شوکت وعظمتنك تزایدی کندی مملکتلرینك دخی بالآخره ید مسلمینه کچه‌جکنی تفکر ایدرك بالاتفاق مکه‌نك استردادینه قیام ایتمشلریدر .

بونك اوزرینه سپهسالار کتیبهٔ مسلمین افندمز حضرتلری اون ایکی بیك قدر اصحاب کرامیله مکه‌دن حرکت ایدرك طرف دشمنه عزیمت ایتمش ایسه‌ده حنین بوغازلری دشمن طرفندن اولجه طوتلمش و مواقع مهمه‌یه پوصولر قورلمش اولدیغندن عساکر اسلامیه متفرق بر صورتده حنین وادیسنه دخوله باشلامش ولحکمة آثار هزائم طرف مسلمینده رونما اولمش ایدی .

اسلاملرده کوریلان بو بوزغونلق براز صکره ظفر وغلبه‌یه تحول ایدرك مارالذکر ثقیف و هوازن قبیله‌لری قرین قهر وهزیمت اولمشدر .

حوارین . — سوریه‌ده و شام شریف ایله تدمر (پالمیر) ارasında بر قریه اولوب یزید بن معاویه بوراده عازم دار مجازات اولمشدی .

حوران . — سوریه قطعه‌سنده وشامك سمت جنوبیسنده بر خطهٔ جسیمه اولوب اردن نهریله طبریه کولنك شرقنده و جبل حورانك حوالیسندن عبارتدر بو خطه‌نك اراضیسی عارضه‌لی اولوب باشلوجه یوکسك نقطه‌لری جبل حوران ایله جبل عجلوندر بونلردن علی الخصوص حوران طاغندن نبعان ایدن میاهك اکثریسی قوملرده غائب اولدیغی کبی یولده برچوق دره‌لرك اجتماعندن حاصل اولان نهر یرموك دخی اردن نهرینه انصباب ایلر .

موجود قیالق و یاریقلر سببیله قاریشیق وعارضه‌لی بر منظره کسب ایدن غرب شمالیسندن ماعداسی غایت منبت ومحصولدار اولوب حبوباتنك کثرت ونفاستی جهتیله هریرده مقبول ومعتبر ایسه‌ده سکنه‌سی اولان عشایر عربان حالات بدویه‌لرینی ترك ایده‌مدکلرندن خطه‌نك فیض وبرکتندن یوزده آلتمشی متروك بر حالده قالمقده‌در . اهالینك برقسمی چادر آلتلرنده و قسم دیکری سیار بر حالده ودرزیلر طاشدن انشا ایتدکلری قله‌لرده اسکان ایدرلر .

بو خطه سوریه ولایتنك بر سنجاغی اعتبار اولنه‌رق اویولده اداره اولنور . مرکزی اولان شیخ سعید قریه‌سنده ایوب علیه السلامك مرقدیله جامع عمریدن بشقه شایان ذکر بر اثر یوقدر .

حوران سنجاغی : جبل حوران — قنیطره — بصر الحریر — درعا جبل دروز — سلط — عجلون نامیله یدی قضا ایله ۲۱ ناحیه و ۳۶۶۲ قریه‌یی جامعدر .

حوران قطعه‌سی روماليلر زماننده پك معمور ایدی بوکون او معموریتك نشانه‌سی اولان حسابسز خرابه‌لره تصادف اولنمقده‌در .

فتوحات اسلامیه زماننده دخی خیلی معمور اولوب مرکزی اسکی شام دنیلان بصری شهری ایدی ایکی دفعه لاجل التجاره علیه الصلاة والسلام افندمزك عزیمتلریله اکتساب شرف ایلمشیدی . روماليلردن اول کلدانیلر اسرائیلیلر ماکدونیالیلرك دخی اداره‌لرنده بولنمشدر .

بوکونکی نقصان عمارتی جنکیز وتیمور ایله صلیبیونك مهاجمات متوالیه‌لری نتیجه‌سیدر .

حوصه . — ادرنه ولایت وسنجاغنده قضا مرکزی بر قصبهٔ صغیره اولوب روم ایلینك تراس دنیلان قسمنك مدخلنده ودرسعادت ایله ادرنه اراسنده بولنان طریقك پك مهم بر موقعده ادرنه‌دن ۲۶ کیلو متره بعد ومسافه‌ده واقع ۲۹۱ خانه وبیك قدر سکنه‌یی جامعدر .

سکنهٔ مزبوره اسلام وخرستیان وبلغارلردن مرکب اولوب زنجیرلکله تعیش ایتمکده‌درلر .

درون قصبه‌ده بیوجك بر حکومت دائره‌سیله حبسخانه وتلغرافخانه وژاندرمه دائره‌سی وزیر صقوللی محمد پاشایه ودیکری دفتردار عبدالسلام بکه عائد ایکی جامع شریف ایله مشار الیهك آثار عمرانپرورانه‌سندن اولان چفته حمام والیوم خراب بر حالده بولنان خان ومدرسه وعمارت وبرباب مکتب ابتدائی وسائره موجوددر .

روم ایلی شمندوفر خطنك پاولو موقفی قصبه‌یه غایت یقین اولدیغندن اسکی اهمیتی قالمامشدر .

حوصه قضاسی : بوکا حواص محمود پاشا دخی دیرلر .

محمود پاشا فاتحك وزراسندن رتبهٔ صدارتی احراز ایتمش بر ذات اولوب مشار الیهك خاصلرینك بو حوالیده تخصیص قلنمسی قضانك من القدیم او اسمله تسمیه‌سنه سبب اولمشدر .

قضاء مزبور ولایتك شمال جهتنده واقع اولوب غرباً ادرنه ودیمتوقه قضالری شمالاً شرقیٔ روم ایلی ولایتی شرقاً قرق کلیسا سنجاغی جنوباً جسر ارکنه قضاسیله محاط ومحدوددر .

قضا قسماً عارضه‌لی اولوب تربیعاً ۷۰۶۰۵۲ دونم مزروع وغیر مزروع اراضی‌یی مشتملدر .

داخل قضا سیلان دره اوغل پاشا دره‌سی وبوکا چادرتپه جوارنده قاریشان اولوقلی دره وداری دره ایله بوکا ملاقی اولان قوله‌لی دره‌یی مثللو میاه جاری اولوب جمله‌سی ارکنه نهری توابعندندر .

قضا دائره‌سنده میاسما تولیدینه مستعد بطاقلق کبی شیلر موجود

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI

اولمدیغندن علی العموم هواسی جیادتله موصوفدر .

قضا باغلری کلیتله اوزوم شراب حاصل ایدرلر .

بر سنه ظرفنده حاصل اولان ذخایر وحبوبات متنوعه ۱,۲۰۰۰۰۰ کیله رادەسنده اولوب بونك اوچیوز بیك کیلەسی سرت بغدای وایکیوز اللی بیك کیلەسی قیزلجه ویوز اللی بیك کیلەسی شعیر ویوز یکرمی بیك کیلەسی چاودار یوز آلتمش بیك کیلەسی مصر یکرمی بیك کیلەسی قوش یمی یوز بیك کیلەسی علف یکرمی بش بیك کیلەسی قبلوجه اوتوز بش بیك کیلەسی داری اون بیك کیلەسی سیسام اوتوز بیك کیلەسی بورچاقدر .

پاموق هر یرده ذرع ایدلیوب آنجق بعض قراده بر قاچ بیك قیه قدر استحصال اولنمقدەدر .

قضانك حیواناتی اوچیوزیدی سنه‌سی تعدادینه نظراً ٤٦٦٥٧ قیون ٣٥٥٣ کچی ٧٦٠ جنوار ٣٥٠٠ مانده ٦٠٠ حرکاه ١٢٠٠٠ مع بوزاغی اینك ١٥٠ رأس باوکیردن عبارتدر .

قضانك نفوس عمومیه‌سی ١٠٤١٨ راسنده اولوب قسم اعظمی اسلامدر .

مشتملاتی : ٣٣٨٥٣ خانه ١٧١ دکان ومغازه ٦ فرون ٧ خان ١ حمام ١٩ دکرمان ١٤ اوطه ٣٧ انبار وصمانلق ١٧ چفتلك ٣٧٠٠ باغ ٤٣ نغچه ١٢٣٩٦ ترلا ٦٤١ چایر ١١٧ مرعا ١١١ اورمان ١٢٧ عرصه ٢٥ جامع ومسجد ٢٦ مکتب ٢ تربه وتکیه ١٠ کلیسا ومناستردن عبارتدر .

قضا زالف یاخود قرجه صالح نام ناحیه ایله ٢٣ قریه واون یدی چفتلکدن مرکبدر .

قضانك اموال عمومیه‌سی ٢,٠٣١,٤٢٧ غروش اولوب بونك ١,٨١٠٨٧٢ غروشی مصارفات اولەرق محلنده صرف اولنوب متباقی ١,٦٠٤٩٩١ غروشی ولایت مال صندیغنه ارسال اولنور .

حوض .— طرابلس غرب ولایتنده جبل غربیه سنجاغنه ملحق بر قضا اولوب سکنه‌سی عشایر عرباندن عبارتدر .

سنجاغك دیکر قضالری غدامیس ناالوت فساطودر .

حوضه .— سیواس ولایتنده اماسیه سنجاغنه تابع قضامرکزی بر قصبه اولوب اماسیه‌یه قرق وسیواسه ٢١٥ وتوقاده ١٢٠ کیلو متره بعد ومسافه‌ده وسطح بحردن ٦٥٠ متره مرتفع اورمانلق بر محلده ومشهور طاوشان طاغی جوارنده واقعدر بیك قدر سکنه‌سی ایکی جامعی برایکی خانه یکرمی قدر دکانی حاوی اولدیغی کبی هفته‌ده بر کون قوریلور پازار ایله امراض معدەویه ومعائیه وروماتیزمه‌یه نافع ٥٧ درجه حرارتده بر ایلیجه‌سی واردرکه موسمنده هرسنه طربزون وکیره‌سون وسائر جهتلردن درت بشبیك مرضا کلوب استحمام ایدرلر . واهالی قصبه دخی بو حمامك سوینی صغودوب ایچرلر .

حوضه قضاسی : سنجاغك شمالنده واقع اولوب شمالاً جانیك سنجاغی غرباً کوپری جنوباً کومش حاجی کویی شرقاً اماسیه ولادیك قضالریله محاط ومحدوددر .

اراضیسی طاغلق واورمانلق اولوب قزل ایرمق توابعندن ترس آقان چایی ودها بر قاچ درەلر اسقا اولنمقدەدر .

محصولاتی آرپه بغدای وحبوبات سائره ایله میوەدن عبارتدر .

قضاده ١٠١٣٩ قیون ١٧٥٧٩ کچی ١٥ تفتیك کچیسی موجوددر .

قضانك ٢٢٣٢٠ مقدارنده بولنان نفوسنك ١٢٥٠ قدری غیر مسلم قصوری کاملاً محمدیدر .

السنۀ محلیه دخی ترکجه‌در .

درون قضاده ٧٧ قدر مکاتب مختلفه ایله ٢٢ جامع ٢٧ مسجد واردر .

قضاء مزبور بروجه آتی نواحی وقرایی جامعدر :

قرا	نواحی
٢٦	کرم
١٨	یکیجه
٢٤	سوری کیسه
١٨	چاقرالاك
٨٦	مجموعی

حوله .— سوریه‌ده و طرابلس شام ایله حمص اراسنده بر ناحیه‌نك اسمیدر .

حوله .— کذا سوریه نواحیسندن اولوب صور شهری قربنده واقعدر .

حیدرانلی .— وان سمتنده کشت وکذار ایدر بر کرد عشیرتنك اسمیدرکه افرادی بو کون حمیدیه الایلرینك بر قسمنی تشکیل ایدر .

حیدر پاشا .— اسکدار ایله قاضی قریه‌سی اراسنده کائن واسع بر محل اولوب چایرلق وکوزل بر مسیره‌در .

وقتیله غایت کنیش اولوب اناطولی جهتنه سوق اولنەجق قوهٔ عسکریه ایچون مکمل براردکاه اولدیغی وحیوانات میریه چایرلرنده بسلندیکی حالده ابراهیم اغا و یل دکرمنی و قسماً قاضی قریه‌سنك اعمار و خانەلرینك تکثریله محله هیئتنه ارجاع اولنمسندن واناطولی شمندوفر خطنك مبدائنك بوراده تأسسندن طولانی وسعتی کرکی کبی تناقص ایتمشدر .

حیدر پاشا نامنك اوراده مدفون بولنان وسنك مزارنده « حیدر بابا » نامی محرر اولان ذاته نسبتله ویرلدیکی شبهه‌سزدر .

حیدری .— ارضروم ولایتنده اووه قضاسنه مضاف ١١ قریه‌لی بر ناحیه‌نك اسمیدر .

حیرانلی .— سیواس ولایتنده مرکزه تابع اون بر قریه‌لی بر ناحیه‌نك اسمیدر .

حیره .- عراق خطه سنده و مشهد علی و یا نجف دنیلن قصبه‌نك محلنده موسس اولدیغی و حیره ملوکی نامیله بر عرب دولتنك بر خیلی پای تختی بولنان بر شهر قدیم اولوب وقتیله پك بیوك بر تجارتگاه ایدی .

حیره ملوکی ظهور اسلامه دك پایدار اوله‌رق خالد بن ولید واسطه سیله اورته‌دن قالدیریله‌رق اورالری ادارهٔ اسلامیه‌یه ادخال قلنمشدر .

حیس .- یمنده حدیده سنجاغنده زبید قضاسنه تابع بر ناحیه و بو ناحیه‌نك مرکزی اولان بر قصبه‌نك اسمیدر .

حیفا .- بیروت ولایتنك عکا سنجاغنه مضاف بر قضا مرکزی اولوب عکانك ١٣ کیلومتره قدر غرب جنوبیسنده و رأسنده مقام الیاس علیه السلام بولنان جبل کرملك قربنده و زرقا نهری منصبی یقیننده واقعدر .

قصبه‌نك تاریخجه اهمیتی بالنسبه آز ایسه‌ده گوزل بر لیمانه مالك اولدیغی اجلدن او جهتلرایچون مرکز تجارت عد اولنه بیلور .

قصبه‌نك جوارنده باغ و بغچه‌لر کثیر و خرما و زیتون اغاجلری چوقدر .

نفوس ٦٠٠٠ کشی قدر اولوب اکثریسی اسلامدر .

المانیالك مهاجرت طریقیله گلوب تمکن ایدنلر جوار قصبه‌ده گوزل ابنیه‌لر انشا ایدرك منتظم بر محله وجوده گتورمشلردر مهاجرین مرقومه اوروپا صابونلرینه معادل قوقولی صابونلر اعمال و اصول جدیده اوزره زراعت ایتمکده‌درلر .

درون قصبه‌ده بر رشدیه و بر خیلی صبیان مکاتبی ایله یدی ملل مختلفه مکتبلری موجوددر .

قضاسی : حیفا قضاسی غرباً بحر سفید شمالاً عکا شرقاً باصره قضالری جنوباً بلقا سنجاغیله محاط اولوب ٢٥ بیك نفوس و ٢٢ جامع ٥ مسجد ١٠ مدرسه‌یی شاملدر .

اراضیسی وسط درجه‌ده منبت اولوب حبوباتك مقدار سنویسی ٣٠٠ بیك کیل استانبولی‌یه متجاوزدر .

قیساریه شهر قدیمی خرابه‌سنه اسکان ایدیلان بوسنه مهاجرینی یوزی متجاوز خانه انشا ایدرك بر قریه وجوده گتورمشلردر حیفا قضاسی ٤٥ قریه‌دن مرکبدر .

حیفا .- مدینهٔ منوره‌ده تاریخ اسلامده طانمش بر محلك اسمیدر .

حیمانه .- حایمانه ماده‌سنه نظر اولنه .

حیوض .- ارضروم ولایتنده کیغی قضاسنده ١٠ قریه‌یی جامع بر ناحیه‌نك اسمیدر .

M. CEVDET No. KİTAPLARI